Załącznik do Uchwały Nr 27/658/19
Zarządu Województwa Podkarpackiego
w Rzeszowie
z dnia 5 marca 2019 r.

SZCZEGÓŁOWY OPIS OSI PRIORYTETOWYCH

REGIONALNEGO PROGRAMU OPERACYJNEGO WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO NA LATA 2014-2020

Rzeszów, 5 marca 2019 r.

Spis treści

I. OGÓLNY OPIS REGIONALNEGO PROGRAMU OPERACYJNEGO WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO NA LATA 2014-2020 ORAZ GŁÓWNYCH WARUNKÓW REALIZACJI 5
II. OPIS POSZCZEGÓLNYCH OSI PRIORYTETOWYCH RPO WP 2014-2020 ORAZ POSZCZEGÓLNYCH DZIAŁAŃ/ PODDZIAŁAŃ 36
OŚ PRIORYTETOWA I. KONKURENCYJNA I INNOWACYJNA GOSPODARKA 36
DZIAŁANIE 1.1 WSPARCIE INFRASTRUKTURY B+R JEDNOSTEK NAUKOWYCH 37
DZIAŁANIE 1.2 BADANIA PRZEMYSŁOWE, PRACE ROZWOJOWE ORAZ ICH WDROŻENIA 45
DZIAŁANIE 1.3 PROMOWANIE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI 62
DZIAŁANIE 1.4 WSPARCIE MŚP 82
DZIAŁANIE 1.5 PROMOWANIE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI – ZINTEGROWANE INWESTYCJE TERYTORIALNE 93
OŚ PRIORYTETOWA II. CYFROWE PODKARPACKIE 102
DZIAŁANIE 2.1 PODNIESIENIE EFEKTYWNOSCI I DOSTĘPNOŚCI E-USŁUG 103
OŚ PRIORYTETOWA III. CZYSTA ENERGIA 110
DZIAŁANIE 3.1 ROZWÓJ OZE 111
DZIAŁANIE 3.2 MODERNIZACJA ENERGETYCZNA BUDYNKÓW 122
DZIAŁANIE 3.3 POPRAWA JAKOŚCI POWIETRZA 132
DZIAŁANIE 3.4 ROZWÓJ OZE – ZINTEGROWANE INWESTYCJE TERYTORIALNE 157
OŚ PRIORYTETOWA IV. OCHRONA ŚRODOWISKA NATURALNEGO I DZIEDZICTWA KULTUROWEGO 165
DZIAŁANIE 4.1 ZAPOBIEGANIE I ZWALCZANIE ZAGROŻEŃ 166
DZIAŁANIE 4.2 GOSPODARKA ODPADAMI 175
DZIAŁANIE 4.3 GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA 186
DZIAŁANIE 4.4 KULTURA 197
DZIAŁANIE 4.5 RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA 205
DZIAŁANIE 4.6 KULTURA - ZINTEGROWANE INWESTYCJE TERYTORIALNE 215
OŚ PRIORYTETOWA V. INFRASTRUKTURA KOMUNIKACYJNA 223
DZIAŁANIE 5.1 INFRASTRUKTURA DROGOWA 224
DZIAŁANIE 5.2 INFRASTRUKTURA TERMINALI PRZEŁADUNKOWYCH 233
DZIAŁANIE 5.3 INFRASTRUKTURA KOLEJOWA 238
DZIAŁANIE 5.4 NISKOEMISYJNY TRANSPORT MIEJSKI 244
DZIAŁANIE 5.5 NISKOEMISYJNY TRANSPORT MIEJSKI – ZINTEGROWANE INWESTYCJE TERYTORIALNE 255
OŚ PRIORYTETOWA VI. SPÓJNOŚĆ PRZESTRZENNA I SPOŁECZNA 265

DZIAŁANIE 6.1 ROZWÓJ POTENCJAŁU ENDOGENICZNEGO REGIONU 266
DZIAŁANIE 6.2 INFRASTRUKTURA OCHRONY ZDROWIA I POMOCY SPOŁECZNEJ . 274
DZIAŁANIE 6.3 REWITALIZACJA PRZESTRZENI REGIONALNEJ 290
DZIAŁANIE 6.4 INFRASTRUKTURA EDUKACYJNA 302
DZIAŁANIE 6.5 REWITALIZACJA PRZESTRZENI REGIONALNEJ – ZINTEGROWANE INWESTYCJE TERYTORIALNE 319
OŚ PRIORYTETOWA VII. REGIONALNY RYNEK PRACY 332
DZIAŁANIE 7.1 – POPRAWA SYTUACJI OSÓB BEZROBOTNYCH NA RYNKU PRACY – projekty konkursowe 333
DZIAŁANIE 7.2 – POPRAWA SYTUACJI OSÓB BEZROBOTNYCH NA RYNKU PRACY – projekty pozakonkursowe PUP 342
DZIAŁANIE 7.3 – WSPARCIE ROZWOJU PRZEDSIĘBIORCZOŚCI 349
DZIAŁANIE 7.4 - ROZWÓJ OPIEKI ŻŁOBKOWEJ W REGIONIE 359
DZIAŁANIE 7.5 - ROZWÓJ KOMPETENCJI PRACOWNIKÓW SEKTORA MŚP 366
DZIAŁANIE 7.6 – PROGRAMY PROFILAKTYCZNE I ZDROWOTNE W REGIONIE 372
DZIAŁANIE 7.7 – WSPARCIE ROZWOJU PRZEDSIĘBIORCZOŚCI – ZINTEGROWANE INWESTYCJE TERYTORIALNE 377
OŚ PRIORYTETOWA VIII. INTEGRACJA SPOŁECZNA 386
DZIAŁANIE 8.1 AKTYWNA INTEGRACJA OSÓB ZAGROŻONYCH UBÓSTWEM LUB WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM 387
DZIAŁANIE 8.2 AKTYWNA INTEGRACJA OSÓB ZAGROŻONYCH UBÓSTWEM LUB WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM PROWADZONA PRZEZ OŚRODKI POMOCY SPOŁECZNEJ/POWIATOWE CENTRA POMOCY RODZINIE 398
DZIAŁANIE 8.3 ZWIĘKSZENIE DOSTĘPU DO USŁUG SPOŁECZNYCH I ZDROWOTNYCH 407
DZIAŁANIE 8.4 POPRAWA DOSTĘPU DO USŁUG WSPARCIA RODZINY I PIECZY ZASTĘPCZEJ 420
DZIAŁANIE 8.5 WSPIERANIE ROZWOJU SEKTORA EKONOMII SPOŁECZNEJ W REGIONIE 432
DZIAŁANIE 8.6 KOORDYNACJA SEKTORA EKONOMII SPOŁECZNEJ W REGIONIE – projekt pozakonkursowy ROPS 443
DZIAŁANIE 8.7 AKTYWNA INTEGRACJA OSÓB ZAGROŻONYCH UBÓSTWEM LUB WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM - ZINTEGROWANE INWESTYCJE TERYTORIALNE 452
DZIAŁANIE 8.8 ZWIĘKSZENIE DOSTĘPU DO USŁUG SPOŁECZNYCH I ZDROWOTNYCH - ZINTEGROWANE INWESTYCJE TERYTORIALNE 463
DZIAŁANIE 8.9 POPRAWA DOSTĘPU DO USŁUG WSPARCIA RODZINY I PIECZY ZASTĘPCZEJ - ZINTEGROWANE INWESTYCJE TERYTORIALNE 475

OŚ PRIORYTETOWA IX. JAKOŚĆ EDUKACJI I KOMPETENCJI W REGIONIE 486
DZIAŁANIE 9.1 ROZWÓJ EDUKACJI PRZEDSZKOLNEJ 487
DZIAŁANIE 9.2 POPRAWA JAKOŚCI KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO 497
DZIAŁANIE 9.3 PODNOSZENIE KOMPETENCJI OSÓB DOROSŁYCH W OBSZARZE TIK I JĘZYKÓW OBCYCH 512
DZIAŁANIE 9.4 POPRAWA JAKOŚCI KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO 519
DZIAŁANIE 9.5 PODNOSZENIE KOMPETENCJI OSÓB DOROSŁYCH W FORMACH POZASZKOLNYCH 533
DZIAŁANIE 9.6 WSPARCIE STYPENDIALNE DLA UCZNIÓW 539
OŚ PRIORYTETOWA X POMOC TECHNICZNA 546
DZIAŁANIE 10.1 POMOC TECHNICZNA 547
III. INDYKATYWNY PLAN FINANSOWY (WYDATKI KWALIFIKOWALNE W EUR) 553
IV. WYMIAR TERYTORIALNY PROWADZONEJ INTERWENCJI 557
V. WYKAZ NAJWAŻNIEJSZYCH DOKUMENTÓW SŁUŻĄCYCH REALIZACJI RPO WP 2014-2020 571
VI. ZAŁĄCZNIKI 579
ZAŁĄCZNIK 1. Tabela transpozycji PI na działania/poddziałania w poszczególnych osiach priorytetowych 579
ZAŁĄCZNIK 2. Tabela wskaźników rezultatu bezpośredniego i produktu dla działań i poddziałań 579
ZAŁĄCZNIK 3a. Kryteria wyboru projektów dla poszczególnych osi priorytetowych, działań i poddziałań – zakres EFRR 579
ZAŁĄCZNIK 3b. Kryteria wyboru projektów dla poszczególnych osi priorytetowych, działań i poddziałań – zakres EFS 579
ZAŁĄCZNIK 4. Ramowe Plany Działań RPO WP 2014-2020 579
ZAŁĄCZNIK 5. Wykaz projektów zidentyfikowanych przez IZ RPO WP 2014-2020 w ramach trybu pozakonkursowego 579
ZAŁĄCZNIK 6. Założenia do konkursów dedykowanych dla Miejskich Obszarów Funkcjonalnych w ramach RPO WP 2014-2020. 579
ZAŁĄCZNIK 7. *Katalogi wydatków kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych w ramach poszczególnych osi priorytetowych, działań i poddziałań – zakres EFRR* 579
ZAŁĄCZNIK 8. *Limity dofinansowania dla projektów z zakresu wymiany źródeł ciepła w Działaniu 3.3 Poprawa jakości powietrza* 579
SŁOWNIK TERMINOLOGICZNY 580
WYKAZ SKRÓTÓW 611

I. OGÓLNY OPIS REGIONALNEGO PROGRAMU OPERACYJNEGO WOJEWÓDZTWA PODKARPACKIEGO NA LATA 2014-2020 ORAZ GŁÓWNYCH WARUNKÓW REALIZACJI

1. Status dokumentu

Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych (SZOOP) Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020, jest dokumentem, który powstał w oparciu o Wytyczne Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 30 stycznia 2015 r. w zakresie szczegółowego opisu osi priorytetowych krajowych i regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 zwane dalej „Wytycznymi".
Wytyczne opracowane zostały w oparciu o art. 5 ust. 1 pkt. 11 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz.U. z 2017 r. poz. 1460 z późn. zm.) zwanej dalej „ustawą".
Zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy SZOOP stanowi jeden z elementów systemu realizacji programu operacyjnego określającego warunki i procedury obowiązujące instytucje uczestniczące w realizacji programu.
Za przygotowanie i przyjęcie SZOOP odpowiada instytucja zarządzająca (IZ) programem operacyjnym, tj. w przypadku Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 – Zarząd Województwa Podkarpackiego obsługiwany przez Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego w Rzeszowie.
Dodatkowo w zakresie kryteriów wyboru projektów stanowiących załącznik nr 3 do SZOOP, wymagana jest akceptacja Komitetu Monitorującego, o którym mowa w art. 47 rozporządzenia ogólnego.
SZOOP jest dodatkowym dokumentem uzupełniającym zapisy Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 (RPO WP 2014-2020).
RPO WP 2014-2020 został przyjęty Decyzją Wykonawczą Komisji nr C(2015) 910 z dnia 12 lutego 2015 r.
SZOOP składa się z dwóch części: części ogólnej zawierającej informacje nt. zakresu interwencji oraz podstawowych zasad realizacji RPO WP 2014-2020 przedstawionych w formie opisowej oraz części szczegółowej zawierającej informacje nt. poszczególnych osi priorytetowych działań i poddziałań przedstawionych w formie tabelarycznej.
Niniejszy dokument ma stanowić kompendium wiedzy nt. możliwości i sposobu realizacji projektów. Zawarte w nim informacje pomogą potencjalnym beneficjentom w przygotowaniu wniosku aplikacyjnego.

2. Opis Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020

Zakres Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 jest odpowiedzią na wyzwania rozwojowe, określone dla regionu w głównych dokumentach strategicznych i uwzględnia te obszary interwencji, których realizacja przyniesie największe efekty.

Program formułuje ramy interwencji dla prowadzenia działań wpisujących się w trzy priorytety określone w głównym dokumencie kierunkowym dla polityki spójności, jakim jest Strategia na

rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu Europa 2020.

Jednym spośród trzech priorytetów Strategii Europa 2020 jest rozwój inteligentny wskazujący na potrzebę rozwoju gospodarki opartej na wiedzy i innowacji, stanowiący warunek zapewniający inteligentny wzrost gospodarczy.

Kolejnym priorytetem Strategii Europa 2020 jest rozwój zrównoważony rozumiany jako wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku, niskoemisyjnej i konkurencyjnej.

Jako trzeci priorytet Strategia Europa 2020 wskazuje rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu, czyli wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną. Efektem realizacji Strategii Europa 2020 ma być gospodarka bazująca na wiedzy, niskoemisyjna, promująca przyjazne środowisku technologie, oszczędnie gospodarująca zasobami, kreująca nowe „zielone" miejsca pracy, a zarazem zachowująca dbałość o spójność społeczną.

Przeprowadzona analiza problemów, potrzeb i potencjałów obszarów/sektorów objętych Programem wskazuje na następujące wyzwania:

a) w obszarze gospodarki - wzmocnienie innowacyjności i konkurencyjności gospodarki regionu oraz rozwój przedsiębiorczości w województwie podkarpackim,
b) w obszarze usług publicznych – upowszechnienie technologii informacyjno – komunikacyjnych w województwie podkarpackim,
c) w obszarze transportu – poprawa dostępności do autostrady i dróg ekspresowych, a także zwiększenie wewnątrzregionalnej dostępności do ośrodków życia społeczno-gospodarczego, w tym m.in. regionalnych biegunów wzrostu /stref aktywności gospodarczej zlokalizowanych w bezpośrednim sąsiedztwie węzłów sieci TEN-T/ węzłów przeładunkowych poza siecią TEN-T,
d) w obszarze edukacji - wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów oraz modernizacja i dostosowanie procesów kształcenia do potrzeb regionalnego rynku pracy,
e) w obszarze czystej energii - poprawa efektywności energetycznej, w tym zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii,
f) w obszarze ochrony środowiska i zapobiegania zagrożeniom – poprawa stanu środowiska i zachowanie różnorodności biologicznej, przy równoczesnym zwiększeniu skuteczności w reagowaniu na klęski żywiołowe,
g) w obszarze kultury i dziedzictwa kulturowego – zachowanie dla przyszłych pokoleń zasobów dziedzictwa kulturowego,
h) w obszarze systemu osadniczego województwa podkarpackiego – wzmocnienie pozycji Rzeszowa oraz pozostałych biegunów wzrostu województwa podkarpackiego w przestrzeni regionalnej i krajowej, dynamizujące procesy rozwojowe w obrębie województwa.
i) w obszarze rynku pracy:
    - wzrost liczby osób lepiej przygotowanych do wejścia i utrzymania się na rynku pracy,
    - wzrost liczby nowo utworzonych firm,
    - zwiększenie trwałości nowo powstałych miejsc pracy,
    - wzrost liczby miejsc w żłobkach i innych formach opieki nad dziećmi do lat 3,
    - wzrost liczby osób powracających na rynek pracy,
    - wzrost liczby pracowników firm podnoszących swoje kompetencje,
    - zwiększenie/wydłużenie okresu aktywności zawodowej, w tym dostępności do programów profilaktycznych mieszkańców województwa i zmniejszenie umieralności na nowotwory,

zmniejszenie kosztów leczenia późno wykrytych nowotworów, zmniejszenie kosztów społecznych,

j) w obszarze integracji społecznej:
- integracja, reintegracja i włączenie w nurt życia społecznego i zawodowego – adresowana do środowisk i rodzin jako trwały proces. Przerwanie/odwrócenie procesu uzależnienia od pomocy społecznej
- poprawa dostępu do usług społecznych (w tym mieszkalnictwa wspomaganego) i zdrowotnych (w szczególności dla osób starszych) w regionie, w tym zmniejszenie obciążenia instytucji pomocy społecznej.

Cele i zakres wsparcia RPO WP 2014-2020 są odpowiedzią na wyzwania rozwojowe nakreślone w Umowie Partnerstwa. Podstawą wyboru celów tematycznych realizowanych w ramach RPO WP 2014-2020, uwzględniającą zarówno wnioski z diagnozy sytuacji społeczno – gospodarczej województwa podkarpackiego, jak również szerokie uwarunkowania europejskie i krajowe, są przede wszystkim zapisy *Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2020*, w której określone zostały obszary koncentracji potencjałów i barier rozwojowych regionu na tle strategicznych kierunków rozwoju.
Dlatego też **celem głównym RPO WP 2014-2020 jest wzmocnienie i efektywne wykorzystanie gospodarczych i społecznych potencjałów regionu dla zrównoważonego i inteligentnego rozwoju województwa**.

W ramach RPO WP 2014-2020 ustalono następujące osie priorytetowe:

<u>Oś priorytetowa I Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka</u>

Wsparciem objęte będą projekty w zakresie: tworzenia otoczenia biznesu sprzyjającego badaniom naukowym i innowacjom. Główne elementy powinny obejmować wzmacnianie działalności w zakresie badań i innowacji oraz poprawę transferu wiedzy między sektorem publicznym i prywatnym. Inwestycje ukierunkowane zostaną na działania prowadzące do wdrożenia wyników prac B+R, innowacyjności, wyższej wartości dodanej, a w ten sposób do rozszerzenia i internacjonalizacji działalności. Projekty realizowane w ramach CT3 powinny w jak największym stopniu przyczyniać się do rozwoju gospodarczego obszaru objętego programem, np. poprzez zwiększenie bazy podatkowej.
Wzmacniane będą instytucjonalne zdolności do prowadzenia prac badawczo-rozwojowych poprzez inwestycje w aparaturę, sprzęt, technologie i inne niezbędne wyposażenie, które służą tworzeniu innowacyjnych produktów i usług.
Wspierane będą projekty B+R przedsiębiorstw związane z przygotowaniem do pierwszej produkcji na bazie wyników prac B+R opracowanych przez przedsiębiorcę lub nabytych. Wsparcie obejmować będzie fazę badań przemysłowych oraz prac rozwojowych, w tym opracowanie prototypów, demonstracje, opracowanie projektów pilotażowych, testowanie i walidację nowych lub ulepszonych produktów, procesów lub usług w otoczeniu stanowiącym model warunków rzeczywistego funkcjonowania, których głównym celem jest dalsze udoskonalenie techniczne produktów, procesów lub usług, a ostateczny kształt zasadniczo nie jest jeszcze określony.
W procesie wyboru projektów objętych dofinansowaniem przewiduje się zastosowanie szczególnych preferencji dla: przedsięwzięć zgodnych z RIS3 oraz w największym stopniu zbieżnych z branżami wskazanymi w Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, tj. lotnictwo, kosmonautyka, motoryzacja oraz działań realizowanych na obszarach o niskim poziomie aktywności gospodarczej.

W wyniku realizacji projektów wzrośnie dostępność terenów i infrastruktury oferującej warunki do prowadzenia działalności gospodarczej. Ponadto utworzony zostanie system instytucji otoczenia biznesu świadczących kompleksowe i konkurencyjne usługi dla przedsiębiorstw.

Oś priorytetowa II Cyfrowe Podkarpackie

Celem wsparcia będą działania służące realizacji Umowy Partnerstwa w zakresie dotyczącym podnoszenia jakości i dostępności usług publicznych, rozwijania elektronicznej administracji, udostępniania zasobów gromadzonych przez instytucje sektora publicznego. Jednym z najistotniejszych działań zaplanowanych w ramach RPO WP 2014-2020 jest realizacja projektu z zakresu Systemu Informacji Przestrzennej (GIS). Powstały w ramach projektu system informatyczny umożliwi administracji samorządowej w województwie usprawnienie zarządzania danymi i utrzymanie ich aktualności. Traktowane priorytetowo będą również usługi związane z ochroną zdrowia. W ich rozwoju i informatyzacji upatruje się podniesienie poziomu funkcjonowania służby zdrowia, a także usprawnienie kontroli procesów zarządczych w tym obszarze. Dodatkowo działania w obszarze e-administracji, to w głównej mierze wytworzenie nowych e-usług na co najmniej trzecim poziomie. Wsparcie dotyczyć będzie integracji istniejących dotychczas systemów dziedzinowych z elektronicznym obiegiem dokumentacji powstałym np. w ramach projektu PSeAP.
Planowane działania przyczynią się do poszerzenia zakresu oraz stopnia dojrzałości usług publicznych, zwiększenia integracji systemów, tworzenia i rozwijania systemów informatycznych w skali regionalnej oraz wspierania interoperacyjności z systemami krajowymi.

Oś priorytetowa III Czysta energia

Realizowane inwestycje powinny przyczyniać się do osiągnięcia jak największej efektywności energetycznej oraz jak najmniejszej emisji CO2 i innych zanieczyszczeń powietrza.
W celu poprawy efektywności sektora energetycznego i zneutralizowania jego negatywnego wpływu na środowisko, należy wspierać wykorzystanie OZE w systemach wysokosprawnej kogeneracji, poprzez budowę nowych i modernizację istniejących. Interwencja ukierunkowana jest na zwiększenie wzrostu produkcji z OZE poprzez racjonalne wykorzystanie zasobów, zwiększenie efektywności energetycznej, wzrost bezpieczeństwa energetycznego i dywersyfikację źródeł. Synergiczna produkcja energii elektrycznej/cieplnej z OZE jest alternatywą dla zasobów nieodnawialnych i pozwoli na osiągniecie celu Europa 2020. Interwencja w zakresie energetyki wodnej będzie dotyczyć wyłącznie małych elektrowni wodnych poprzez modernizację istniejących piętrzeń, w zakresie energetyki wiatrowej-mikro i małe turbiny, w zakresie energetyki solarnej - kolektory słoneczne i ogniwa fotowoltaiczne, w zakresie geotermii na cele produkcji ciepła. Instalowane jednostki wykorzystujące OZE, mogą mieć charakter mikroźródeł i systemów kogeneracyjnych. Lokalizacja inwestycji będzie uwzględniała ograniczenia obszarowych form ochrony przyrody w tym obszary Natura 2000 i korytarze migracyjne zwierząt oraz inne ograniczenia wskazane w opracowaniach regionalnych w tym zakresie oraz przy spełnieniu zapisów Dyrektywy Wodnej.
Poprawa efektywności energetycznej jest osiągana również przez zastosowanie wydajniejszych technologii lub procesów produkcyjnych. Ograniczanie zużycia energii obniża koszty eksploatacji gdyż zmniejsza się zapotrzebowanie na energię oraz przyczynia się do oszczędności w wydatkach konsumentów, pod warunkiem, że oszczędności energetyczne są wyższe niż koszty, związane z wdrażaniem energooszczędnych technologii.

Oś priorytetowa IV Ochrona środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturalnego

Interwencja w ramach osi priorytetowej IV przyczyniać się będzie do realizacji celu głównego Umowy Partnerstwa, tj. zwiększenia konkurencyjności gospodarki jak również jej celów szczegółowych tj.: poprawa zdolności adaptacji do zmian klimatu oraz rozwój systemów zarządzania zagrożeniami oraz zwiększenie efektywności wykorzystania zasobów naturalnych i kulturowych oraz ich zachowanie.
Interwencja w osi IV przyczynić się będzie do osiągnięcia celów szczegółowych takich jak:
- zwiększona odporność na zagrożenia wynikające ze zmian klimatu występujące na terenie województwa podkarpackiego
- zwiększony udział odpadów zebranych selektywnie w województwie podkarpackim
- zwiększony odsetek ludności korzystającej z systemu oczyszczania ścieków
- podniesiona atrakcyjność kulturalna regionu i zwiększona dostępność dóbr kultury
- wzmocnione mechanizmy ochrony różnorodności biologicznej w regionie.

Celem nadrzędnym osi priorytetowej IV jest ochrona środowiska, zachowanie różnorodności biologicznej oraz wykorzystanie dziedzictwa kulturowego dla zwiększenia atrakcyjności regionu.
Działania w ramach osi priorytetowej IV będą koncentrować się na rozwoju infrastruktury w zakresie gospodarki odpadami i wodno-ściekowej, ochronie różnorodności biologicznej i dziedzictwa kulturowego, rozwoju instytucji kultury, zwiększeniu możliwości zapobiegania zagrożeniom naturalnym oraz wzmocnieniu odporności na zagrożenia związane z negatywnymi efektami zmian klimatu.

Oś priorytetowa V Infrastruktura komunikacyjna

Interwencja w ramach osi priorytetowej V Infrastruktura komunikacyjna przyczyniać się będzie do realizacji celów głównych Umowy Partnerstwa, tj. zwiększenia konkurencyjności gospodarki oraz poprawy spójności społecznej i terytorialnej, jak również jej celów szczegółowych tj.: zmniejszenia emisyjności gospodarki oraz poprawy jakości i funkcjonowania oferty systemu transportowego, a także zwiększenia transportowej dostępności w układzie krajowym.
Wsparcie w ramach osi priorytetowej V obejmuje interwencje związane ze zwiększeniem dostępności transportowej oraz z promocją proekologicznych rozwiązań transportowych, które są ściśle powiązane z interwencjami na rzecz gospodarki niskoemisyjnej.
Koncentracja wsparcia w obszarze transportu w jednej osi priorytetowej zapewni spójność planowania i wdrażania projektów transportowych, wpływających na poprawę jakości oferty systemu transportowego regionu (drogi, koleje, czysty transport miejski, transport multimodalny). Realizacja tego typu inwestycji przyczyni się do poprawy powiązań komunikacyjnych województwa. Lepsze połączenia transportowe, rozwój transportu publicznego oraz multimodalnego wpłyną na poprawę spójności terytorialnej województwa, jak również na wzrost konkurencyjności i ożywienia przedsiębiorczości (ograniczenie kosztów transportu), wywierając pozytywny wpływ na dostępność rynków pracy, nauki i usług (ułatwienie dojazdów zarówno pod względem kosztów, jak i czasu).

Oś priorytetowa VI Spójność przestrzenna i społeczna

Interwencja w ramach priorytetów inwestycyjnych przyczyniać się będzie do realizacji celów głównych Umowy Partnerstwa tj. poprawy spójności społecznej i terytorialnej oraz zwiększenia konkurencyjności gospodarki, jak również jej celów szczegółowych tj. ograniczenia ryzyka wykluczenia społecznego spowodowanego dysproporcjami w dostępie do usług, włączenia

społeczności zamieszkałych obszary peryferyjne i zdegradowane oraz lepszych kompetencji kadr gospodarki.
Jednym z kluczowych elementów wpływających na zrównoważony rozwój województwa jest dobrze rozwinięta, spełniająca oczekiwania odbiorców infrastruktura publiczna. Wszelkie nierówności w dostępie do usług społecznych są jedną z przyczyn pogłębiającego się wykluczenia społecznego. Rozwój sektora ochrony zdrowia oraz pomocy społecznej na skutek zwiększenia dostępności i wzrostu jakości świadczonych usług pozwoli mieszkańcom regionu na utrzymanie odpowiedniej kondycji psychofizycznej oraz czynny udział w życiu społecznym i gospodarczym. Niebagatelne znaczenia ma również wykorzystanie uzdrowiskowych potencjałów województwa. Korzyści dla mieszkańców regionu to nie tylko łatwy dostęp do wysokiej jakości bazy i usług sanatoryjnych, ale również miejsca pracy dla mieszkańców związane z obsługą turystyki uzdrowiskowej. Dodatkowo odpowiednio dostosowana do potrzeb infrastruktura edukacyjna pozwoli na wzrost kompetencji kadr gospodarki opartej na wiedzy. Kompleksowe działania rewitalizacyjne w zakresie rewitalizacji gospodarczej, przestrzennej i społecznej przyczynią się z kolei do przeciwdziałania pogłębiającemu się zróżnicowaniu przestrzennemu województwa, jak również ograniczenia wykluczenia społecznego obszarów rewitalizowanych.

Oś priorytetowa VII Regionalny rynek pracy

Wsparcie w ramach osi przyczyniać się będzie do realizacji celu głównego Umowy Partnerstwa tj. zwiększenia konkurencyjności gospodarki.
Wsparcie koncentrować się będzie na pomocy osobom bezrobotnym i poszukującym pracy, zwłaszcza tym znajdującym się w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy.
W ramach osi wspierany będzie także rozwój przedsiębiorczości w województwie poprzez udzielanie dotacji oraz pożyczek na warunkach preferencyjnych. Działania te mają przyczyniać się do poprawy sytuacji na regionalnym rynku pracy.
Środki RPO WP 2014-2020 kierowane będą także na podnoszenie kwalifikacji pracowników firm oraz na godzenie życia zawodowego i rodzinnego poprzez rozwijanie form opieki nad dziećmi do 3 roku życia. Realizowane także będą programy profilaktyczne w zakresie chorób stanowiących istotny problem dla mieszkańców regionu.

Oś priorytetowa VIII Integracja społeczna

Interwencja w ramach poszczególnych priorytetów inwestycyjnych osi priorytetowej VIII. Integracja społeczna przyczyniać się będzie do realizacji celu głównego Umowy Partnerstwa tj. Poprawa spójności społecznej i terytorialnej.
W ramach osi działania koncentrować się będą na przeciwdziałaniu zjawisku wykluczenia społecznego. Wsparcie kierowane będzie do osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym w celu przygotowania ich do wejścia i utrzymania się na rynku pracy. Działania prowadzone w ramach priorytetu będą zmierzać do wzmocnienia współpracy instytucji zorientowanych na rozwiązywanie problemów społecznych (instytucji pomocy społecznej, publicznych służb zatrudnienia oraz organizacji pozarządowych i podmiotów ekonomii społecznej).
W ramach osi wpierane będzie ułatwienie dostępu do szerokiego katalogu usług społecznych i zdrowotnych. Wspierany będzie rozwój i upowszechnienie środowiskowych form pomocy, deinstytucjonalizacja pieczy zastępczej, rozwój mieszkalnictwa wspieranego czy poprawa dostępu do usług ochrony zdrowia psychicznego.

Działania finansowane ze środków EFS w ramach osi priorytetowej 8 dotyczyć będą także rozwoju miejsc pracy w przedsiębiorstwach społecznych oraz promowania przedsiębiorczości społecznej jako skutecznej formy przeciwdziałania zjawisku wykluczenia społecznego.

Oś priorytetowa IX Jakość edukacji i kompetencji w regionie

Interwencja przyczyniać się będzie do realizacji celu głównego Umowy Partnerstwa tj. zwiększenia konkurencyjności gospodarki oraz jej celu szczegółowego tj.: lepszych kompetencji kadr gospodarki.
Wsparcie polegać będzie na zwiększeniu dostępu do dobrej jakości edukacji już od najwcześniejszych jej etapów.
W kontekście upowszechnienia edukacji przedszkolnej działania ukierunkowane będą w szczególności na tworzenie dodatkowych miejsc opieki przedszkolnej, zwłaszcza na terenach wiejskich.
W kontekście przyszłych potrzeb gospodarki priorytetem będzie podniesienie kompetencji uczniów w zakresie nauk matematyczno – przyrodniczych, języków obcych oraz kompetencji informatycznych, jak też kształtowanie właściwych postaw i umiejętności tj. kreatywności, innowacyjności i współpracy zespołowej. Jednocześnie podejmowana interwencja będzie miała na celu powiązanie systemu edukacji i umiejętności osób z potrzebami rynku pracy. Służyć temu będą działania zmierzające do mocniejszego powiązania pracodawców ze szkołami zawodowymi, przede wszystkim w zakresie organizacji wysokiej jakości staży i praktyk pozwalających uczniom na praktyczną naukę w miejscu pracy.
Elementem wspomagającym działania na rzecz poprawy jakości kształcenia będzie doposażenie szkół i placówek oświatowych w nowoczesny sprzęt i niezbędne materiały dydaktyczne zapewniające wysoką jakość kształcenia.
Doświadczenia płynące z poprzedniej perspektywy finansowej wskazały na konieczność upowszechniania kształcenia ustawicznego, w szczególności wśród grup wskazujących największą lukę kompetencyjną tj. osób niskowykwalifikowanych i starszych po 50 roku życia.

Oś priorytetowa X Pomoc Techniczna

W osi priorytetowej Pomoc Techniczna współfinansowany będzie katalog działań, mających na celu wzmocnienie potencjału Instytucji Zarządzającej oraz Instytucji Pośredniczącej, dla sprawnej realizacji RPO WP 2014-2020. Wsparcie skierowane zostanie również na zarządzanie i wdrażanie programu (w tym realizację procesu certyfikacji), działania komunikacyjne, przygotowanie i realizację projektów. Takie wykorzystanie komponentu pomocy technicznej stanowi uzupełnienie wsparcia z Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020 i pełni funkcję komplementarną.
Cele szczegółowe, jak i oczekiwane rezultaty niniejszej osi priorytetowej zaplanowane zostały z uwzględnieniem doświadczeń z okresu planistycznego 2007-2013. W ramach priorytetu założono realizacje trzech celów szczegółowych tj:

- cel szczegółowy 1: Osiągniecie i utrzymanie odpowiedniego stanu zatrudnienia, podniesienie kwalifikacji zawodowych pracowników oraz zorganizowanie niezbędnych warunków pracy.
- cel szczegółowy 2: Zapewnienie sprawnej realizacji procesów wdrażania RPO WP 2014-2020.
- cel szczegółowy 3: Realizacja adekwatnych i komplementarnych działań komunikacyjnych oraz wzmocnienie kompetencji beneficjentów

(w tym potencjalnych beneficjentów) poprzez działania szkoleniowe i wsparcie przygotowania projektów.

W procesie realizacji RPO WP 2014-2020 będą brały udział :

- Instytucja Zarządzająca (Zarząd Województwa Podkarpackiego, wykonujący swoje funkcje przy pomocy Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego),
- Instytucja Pośrednicząca (Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie, IP ZIT - Stowarzyszenie ROF – w odniesieniu do określonych działań/poddziałań RPO WP 2014-2020).

Podział realizacji osi priorytetowych:

OP I Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka	IZ/IP ZIT
OP II Cyfrowe Podkarpackie	
OP III Czysta energia	
OP IV Ochrona środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego	
OP V Infrastruktura komunikacyjna	
OP VI Spójność przestrzenna i społeczna	
OP VII Regionalny rynek pracy	IP WUP/ IP ZIT
OP VIII Integracja społeczna	
OP IX Jakość edukacji i kompetencji w regionie	
OP X Pomoc techniczna	IZ

3. Ogólne informacje dotyczące sposobu finansowania

Podstawowym uzasadnieniem rozkładu środków w ramach RPO WP 2014-2020 jest konieczność realizacji trzech priorytetów strategii Europa 2020 – strategii na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu.
RPO WP 2014-2020 jest programem operacyjnym finansowanym ze środków EFRR i EFS. Obszarem realizacji programu jest obszar województwa podkarpackiego. Województwo jest zaliczone do regionów słabiej rozwiniętych.
Zgodnie z Umową Partnerstwa, alokacja środków unijnych na Program wynosi **1 519 517 194** euro EFRR i **594 726 566** euro EFS. Minimalne zaangażowanie środków krajowych – szacowane na podstawie art. 120 Rozporządzenia ogólnego, zakładającego maksymalny poziom

dofinansowania każdej osi priorytetowej EFRR i EFS w regionach słabiej rozwiniętych na poziomie 85% - wynosi w momencie programowania 373 101 847 euro. W realizację programu zaangażowane będą środki krajowe publiczne i prywatne. Zakłada się, że ostateczne zaangażowanie środków krajowych, głównie prywatnych w momencie zamknięcia programu będzie mogło być wyższe, w zależności od zakresu i stopnia udzielania pomocy publicznej w ramach Programu.

Podstawa certyfikacji

Podstawę obliczania wkładu UE w ramach Programu stanowią całkowite wydatki kwalifikowalne.

Rezerwa wykonania

W Programie wyodrębniona została rezerwa wykonania w wysokości 6% jego całkowitej alokacji EFRR oraz 6% jego całkowitej alokacji EFS.
Udział rezerwy wykonania w podziale na lata dla każdego roku wynosi 6% EFRR i 6% EFS.
Rezerwa wykonania ustanawiana jest w każdej osi priorytetowej Programu w jednakowej proporcji do jej wartości, z wyjątkiem osi priorytetowej X Pomoc techniczna (finansowanej wyłącznie z EFS), dla której zgodnie z przepisami nie ustanowiono rezerwy (wyłączenie osi pomocy technicznej wymaga dla zachowania wymaganego poziomu na funduszu w Programie, odpowiedniego zwiększenia rezerwy na inną/inne osie EFS).
Zakłada się możliwość zmiany wielkości rezerwy wykonania na osi priorytetowej, przy dopuszczeniu fluktuacji pomiędzy 5% - 7%.

Koncentracja tematyczna

Założone w Programie poziomy koncentracji wynikają z Umowy Partnerstwa i pozwalają zachować wymagane na poziomie UP, przez rozporządzenia unijne, poziomy koncentracji.
Uwzględniając zapisy rozporządzeń KE ustanawiających szczegółowe przepisy dotyczące EFRR oraz EFS, alokacje dla poszczególnych priorytetów Programu zostały określone w następujący sposób:

- działania dotyczące innowacji, badań naukowych, rozwoju technologicznego, rozwoju produktów i usług opartych na technologiach informacyjno- komunikacyjnych, wsparcia przedsiębiorców, zwiększenia efektywności energetycznej oraz działania związane z odnawialnymi źródłami energii (cele tematyczne 1, 2, 3, 4) – **49,53%** całkowitej alokacji przyznanej z EFRR,
- działania mające na celu zwiększenie stopnia wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz poprawę efektywności energetycznej (cel tematyczny 4) – **19,56%** całkowitej alokacji przyznanej z EFRR,
- działania mające na celu promowanie włączenia społecznego i walkę z ubóstwem (cel tematyczny 9) – **28,43%** całkowitej alokacji przyznanej z EFS.

Określając podział środków na poszczególne cele tematyczne i priorytety inwestycyjne w ramach RPO WP 2014-2020, wzięto również pod uwagę priorytety finansowania określone przez KE dla Polski w dokumencie Stanowisko służb Komisji w sprawie opracowania umowy o partnerstwie i programów w Polsce na lata 2014–2020 (tzw. *Position paper dla Polski*).

Podział całkowitej alokacji środków w ramach RPO WP 2014-2020 na poszczególne osie priorytetowe i cele tematyczne:

Oś priorytetowa	Cel tematyczny	Finansowanie ogółem [EUR]
OP I Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka	1	123 529 412
	3	316 909 071
OP II Cyfrowe Podkarpackie	2	95 340 250
OP III Czysta energia	4	290 179 031
	6	8 340 513
OP IV Ochrona środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego	5	21 924 602
	6	197 086 739
OP V Infrastruktura komunikacyjna	4	59 535 372
	7	418 561 862
OP VI Spójność przestrzenna i społeczna	8	23 529 412
	9	165 759 726
	10	66 971 302
OP VII Regionalny rynek pracy	8	267 512 436
OP VIII Integracja społeczna	9	198 927 976
OP IX Jakość edukacji i kompetencji w regionie	10	151 234 350
OP X Pomoc techniczna	-	82 003 553
Razem		**2 487 345 607**

Planowany zakres systemu zaliczek

1. W ramach osi priorytetowych I-VI RPO WP 2014-2020 współfinansowynych z EFRR, dofinansowanie w formie zaliczki może zostać przyznane:

a) jednostkom samorządu terytorialnego, ich związkom i stowarzyszeniom,
b) podmiotom, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki i stowarzyszenia,
c) jednostkom sektora finansów publicznych,
d) organizacjom pozarządowym prowadzącym działalność pożytku publicznego,
e) podmiotom wykonującym działalność leczniczą, w rozumieniu ustawy o działalności leczniczej,
f) szkołom wyższym i jednostkom naukowym,
g) kościołom i związkom wyznaniowym oraz osobom prawnym kościołów i związków wyznaniowych,
h) porozumieniom podmiotów, o których mowa w lit. a-g.

W zakresie instrumentów finansowych płatności i rozliczanie wydatków w ramach projektu będą realizowane w oparciu o art. 41 rozporządzenia PE i Rady (UE) nr 1303/2013.

W projekcie partnerskim, jeżeli lider projektu należy do podmiotów określonych w pkt 1, zaliczka może zostać przekazana przez lidera partnerom, nawet jeśli nie należą oni do podmiotów określonych w pkt 1.

2. W ramach osi priorytetowych VII-IX RPO WP 2014-2020 współfinansowynych z EFS, przekazanie beneficjentowi całości lub części przyznanego dofinansowania następuje w formie zaliczki (nie dotyczy państwowych jednostek budżetowych), natomiast w zakresie instrumentów finansowych w oparciu o art. 41 rozporządzenia PE i Rady (UE) nr 1303/2013. W szczególnie uzasadnionych przypadkach dofinansowanie może być wypłacone w formie refundacji kosztów poniesionych przez beneficjenta lub partnerów.
3. W ramach osi priorytetowej X RPO WP 2014-2020 współfinansowanej z EFS, przekazanie beneficjentowi całości lub części przyznanego dofinansowania następuje w formie zaliczki. Jeżeli w formie zaliczki następuje przekazanie jedynie części przyznanego dofinansowania, pozostała kwota dofinansowania stanowi refundację części wydatków kwalifikowalnych poniesionych wcześniej przez beneficjenta.

Szczegółowe zasady przekazywania zaliczek określone zostaną w umowie/decyzji o dofinansowanie.

4. Opis systemu wyboru projektów

Procedury wyboru i zatwierdzania projektów w ramach RPO WP 2014-2020 opracowane zostały na podstawie zapisów Rozporządzenia ogólnego, *ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020* (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1460 z późn. zm.) oraz *Wytycznych w zakresie trybów wyboru projektów na lata 2014-2020*.

Tryby wyboru projektów

Zgodnie z art. 38 ustawy, wybór projektów do dofinansowania w ramach RPO WP 2014-2020 następuje w trybie konkursowym, pozakonkursowym lub w trybie, o którym mowa w art. 39, art. 47, art. 54, art. 60a oraz art. 61 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych.

IZ RPO WP 2014-2020 do dnia 30 listopada każdego roku zamieszcza na swojej stronie internetowej oraz na portalu harmonogram naborów wniosków o dofinansowanie projektu w trybie konkursowym, których przeprowadzenie jest planowane na kolejny rok kalendarzowy. Aktualizacja ww. harmonogramu następuje zgodnie z art. 47 ust. 2 i 3 ustawy.

1) Tryb konkursowy

Tryb konkursowy jest podstawowym trybem wyboru projektów, co oznacza, że jego zastosowanie rozważane jest w pierwszej kolejności. Wniosek o dofinansowanie projektu jest składany w ramach konkursu organizowanego i przeprowadzanego przez właściwą instytucję, która podaje do publicznej wiadomości ogłoszenie o konkursie co najmniej 30 dni przed planowanym rozpoczęciem naboru wniosków o dofinansowanie projektu.

Zgodnie z art. 41 ust. 2 ustawy ustalony zostaje *regulamin konkursu*, który zawiera wszystkie niezbędne informacje dotyczące konkursu, w tym wymogi dotyczące przygotowania wniosku o dofinansowanie.

Termin składania wniosków o dofinansowanie projektu nie może być krótszy niż 7 dni, licząc od dnia rozpoczęcia naboru wniosków o dofinansowanie projektu.

W celu oceny projektów, właściwa instytucja powołuje komisję oceny projektów, która przygotowuje listę ocenionych projektów spełniających kryteria wyboru projektów zatwierdzonych przez KM RPO WP 2014-2020, stanowiących załącznik nr 3 do SZOOP. Zgodnie z art. 46 ust. 3 ustawy, po rozstrzygnięciu konkursu właściwa instytucja zamieszcza na swojej stronie internetowej oraz na portalu listę projektów wybranych do dofinansowania wyłącznie na podstawie spełnienia kryteriów wyboru projektów albo listę projektów, które uzyskały wymaganą liczbę punktów, z wyróżnieniem projektów wybranych do dofinansowania.
Tryb konkursowy może być stosowany w formule konkursu:
- zamkniętego – właściwa instytucja określa z góry termin otwarcia i zamknięcia naboru wniosków. Wnioski o dofinansowanie zgłoszone po terminie nie będą rozpatrywane i będą zwracane wnioskodawcom,
- otwartego – nabór wniosków odbywa się w sposób ciągły do momentu wyczerpania alokacji przeznaczonej na konkurs. Termin składania wniosków o dofinansowanie projektu nie może być krótszy niż 7 dni, licząc od dnia rozpoczęcia naboru wniosków o dofinansowanie projektu.

2) Tryb pozakonkursowy

W sytuacji gdy zastosowanie trybu konkursowego jest niecelowe lub nieefektywne, istnieje możliwość zastosowania trybu pozakonkursowego. Powyższe oznacza, iż tryb pozakonkursowy może być zastosowany, gdy spełnione są łącznie następujące przesłanki wynikające z art. 38 ust 2 i 3 ustawy o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 tj.:
- wnioskodawcami, ze względu na charakter lub cel projektu, mogą być jedynie podmioty jednoznacznie określone przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu,
- projekt ma strategiczne znaczenie dla społeczno-gospodarczego rozwoju kraju, regionu lub obszaru objętego realizacją ZIT, lub dotyczy zadań publicznych.

Przez jednoznaczne określenie podmiotu, przewidziane w art. 38 ust 2 ustawy, należy rozumieć wskazanie potencjalnego wnioskodawcy, które obejmuje co najmniej jego nazwę. Jednoznaczne określenie oznacza, że występuje jeden potencjalny wnioskodawca. Jest to równoznaczne z zakazem podejmowania jakichkolwiek działań przez właściwe instytucje w celu wyłonienia lub dookreślenia podmiotu jednoznacznie określonego przed złożeniem wniosku o dofinansowanie, w szczególności przeprowadzania otwartego naboru mającego na celu wyłonienie podmiotu jednoznacznie określonego.
Strategiczne znaczenie, o którym mowa w art. 38 ust. 3 ustawy oznacza, że dany projekt został wskazany w dokumencie strategicznym lub implementacyjnym. Jednocześnie wskazanie to nie musi oznaczać podania nazwy konkretnego projektu, lecz wystarczające będzie, aby w dokumencie wskazano przedmiotowy zakres tego projektu. Projekt powinien realizować cele określone w danym dokumencie strategicznym lub implementacyjnym.

Wybór projektu w trybie pozakonkursowym EFRR obejmuje:
- zgłoszenie projektu
  Instytucja Zarządzająca zaprasza do składania propozycji przedsięwzięć dla osi priorytetowych RPO WP 2014-2020 dla których przewidziano tryb pozakonkursowy;
- identyfikację projektu
  Weryfikacja dokonywana przez Instytucję Zarządzającą RPO WP 2014-2020 w zakresie spełniania przesłanek dotyczących zgodności z celami szczegółowymi, rezultatami planowanymi do osiągnięcia w zakresie poszczególnych priorytetów Programu oraz dostępnej alokacji i wykonalności. Zidentyfikowanie projektu skutkuje ostatecznym uznaniem projektu za

projekt wybierany do dofinansowania w trybie pozakonkursowym i wpisaniem projektu do załącznika nr 5 SZOOP;
- wezwanie do złożenia wniosku o dofinansowanie
  Złożenie wniosku o dofinansowanie w terminie określonym przez IZ RPO WP 2014-2020;
- ocenę projektu
  Przeprowadzenie oceny formalnej i merytorycznej projektu;
- rozstrzygnięcie w zakresie wyboru projektu do dofinansowania
  Podjęcie decyzji o przyznaniu dofinansowania.

Tryb pozakonkursowy będzie również jedynym trybem wyboru projektów w ramach osi priorytetowej X Pomoc techniczna, przy czym projekty pomocy technicznej nie będą podlegać procesowi identyfikacji.

W trybie pozakonkursowym wniosek o dofinansowanie projektu składany jest na wezwanie IZ RPO WP 2014-2020 w terminie przez nią wyznaczonym. Wezwanie dotyczyć może jedynie projektów po przeprowadzeniu identyfikacji, o której mowa w art. 48 ust. 3 i 4 ustawy oraz projektów pomocy technicznej. (Wykaz projektów zidentyfikowanych w ramach trybu pozakonkursowego stanowi załącznik nr 5 do SZOOP). Instytucja Zarządzająca dokonuje wpisu projektu do załącznika nr 5 najpóźniej w okresie 3 miesięcy od dnia zidentyfikowania projektu. Wykaz projektów w załączniku nr 5 ma charakter indykatywny i może ulegać zmianie w zakresie dopuszczonym *Wytycznymi w zakresie trybów wyboru projektów na lata 2014-2020*. W przypadku niezłożenia wniosku o dofinansowanie w terminie wyznaczonym przez Instytucję Zarządzającą oraz po upłynięciu ostatecznego terminu ponownego wezwania do złożenia wniosku, projekt zostanie skreślony z listy projektów zidentyfikowanych.
Instytucja Zarządzająca wybiera do dofinansowania projekt, który spełnił kryteria wyboru projektów albo spełnił kryteria wyboru projektów i uzyskał wymaganą liczbę punktów. Informacja o wyborze projektu do dofinansowania zostaje zamieszczona na stronie internetowej Instytucji Zarządzającej oraz na portalu internetowym.

Wybór projektu w trybie pozakonkursowym EFS obejmuje:
- identyfikację projektu[1]
  Instytucja Pośrednicząca RPO WP 2014-2020 (WUP) przygotowuje Ramowe Plany Działań, które zawierać będą zbiorczą informację o grupie projektów pozakonkursowych oraz informacje przewidziane w załączniku nr 5 – *Wykaz projektów zidentyfikowanych przez właściwą instytucję w ramach trybu pozakonkursowego wraz z informacją o projekcie i podmiocie, który będzie wnioskodawcą*. W związku z powyższym, proces identyfikacji w przypadku projektów wybieranych w trybie pozakonkursowym EFS nie wymaga przygotowania w/w załącznika. Ramowe Plany Działań stanowić będą załącznik nr 4 do SZOOP;
- wezwanie do złożenia wniosku o dofinansowanie
  Złożenie wniosku o dofinansowanie w terminie określonym przez Instytucję Pośredniczącą RPO WP 2014-2020 (WUP);
  weryfikację warunków formalnych, zgodnie z art. 43 ustawy wdrożeniowej;
- ocenę projektu
  Przeprowadzenie oceny formalno-merytorycznej projektu;

[1] Nie dotyczy projektów pomocy technicznej.

- rozstrzygnięcie w zakresie wyboru projektu do dofinansowania
  Podpisanie umowy o dofinansowanie/podjęcie decyzji o przyznaniu dofinansowania.

W przypadku projektów składanych w trybie pozakonkursowym finansowanych z EFS, złożenie wniosku o dofinansowanie będzie następować na pisemne wezwanie IP RPO WP 2014-2020 (WUP). Wezwanie będzie zawierać elementy wskazane w treści art. 48 ust. 4a ustawy, jak również informację dotyczącą kryteriów wyboru projektów oraz formularz wniosku o dofinansowanie. Dodatkowo wezwanie określać będzie termin złożenia wniosku o dofinansowanie oraz terminy oceny projektu.
Projekt pozakonkursowy podlegać będzie weryfikacji warunków formalnych oraz ocenie formalno-merytorycznej analogicznie jak projekty złożone w ramach procedury konkursowej. Po zakończeniu oceny wnioskodawca otrzymuje informację o jej wynikach wraz z uzasadnieniem. Z wnioskodawcami, których projekty pozytywnie przeszły weryfikację, IP RPO WP 2014-2020 (WUP) podpisuje umowę o dofinansowanie, bądź podejmowana jest decyzja o dofinansowaniu projektu.

3) Tryb, o którym mowa w art. 39, art. 47, art. 54, art. 60a oraz art. 61 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych.

W trybie, o którym mowa w art. 39, art. 47, art. 54, art. 60a oraz art. 61 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych, mogą być wybierane wyłącznie projekty realizowane w ramach instrumentów finansowych, o których mowa w art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1460 z późn. zm.).
Projekty realizowane w ramach instrumentów finansowych, o których mowa w art. 28 ust. 1 *ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020* (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1460 z późn. zm.), mogą być wybierane wyłącznie w trybie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 albo w art. 39, art. 47, art. 54, art. 60a oraz art. 61 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych.

Ocena i wybór projektów do dofinansowania

Zgodnie z zapisami art. 37 ustawy właściwa instytucja przeprowadza wybór projektów do dofinansowania w sposób przejrzysty, rzetelny i bezstronny oraz zapewnia wnioskodawcom równy dostęp do informacji o warunkach i sposobie wyboru projektów do dofinansowania.

Ocena projektów dokonywana jest przez KOP na podstawie kryteriów wyboru projektów zatwierdzonych przez KM RPO WP 2014-2020 zgodnie z art. 110 ust. 2 rozporządzenia ogólnego (kryteria stanowią załącznik nr 3 do SZOOP).
W skład KOP wchodzą pracownicy właściwej instytucji. Dodatkowo w skład KOP mogą wchodzić eksperci zewnętrzni, o których mowa w art. 68a ust. 1 pkt 1 ustawy jak również pracownicy tymczasowi. IZ RPO WP 2014-2020 prowadzi wykaz kandydatów na ekspertów, który jest zamieszczany na jej stronie internetowej.

W ramach RPO WP 2014-2020 zastosowanie mają kryteria:
- w odniesieniu do projektów współfinansowanych z EFRR (z wyłączeniem projektów ocenianych w ramach procedury jednoetapowej):

  - formalne,
  - merytoryczne,
- w odniesieniu do projektów w ramach I osi priorytetowej RPO WP 2014-2020, dla których zastosowanie będzie miała jednoetapowa procedura oceny:
  - formalno – merytoryczne,
- w odniesieniu do projektów współfinansowanych z EFS:
  - formalne,
  - merytoryczne.
- w odniesieniu do projektów realizowanych w formule ZIT (tryb pozakonkursowy):
  - formalne,
  - zgodności ze Strategią ZIT ROF,
  - merytoryczne,
- w odniesieniu do projektów realizowanych w formule ZIT (tryb konkursowy):
  - formalne,
  - zgodności i stopnia zgodności ze Strategią ZIT ROF,
  - merytoryczne.

1) Weryfikacja warunków formalnych – EFRR

Na podstawie art. 43 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 1460 z późn. zm.) dokonywana jest weryfikacja złożonych wniosków pod kątem spełnienia warunków formalnych. W razie stwierdzenia we wniosku o dofinansowanie projektu braków w zakresie warunków formalnych lub oczywistych omyłek IOK wzywa wnioskodawcę do uzupełnienia wniosku lub poprawiania w nim oczywistej omyłki pod rygorem pozostawienia wniosku bez rozpatrzenia. Wniosek, który spełnia warunki formalne kierowany jest do oceny.
IZ RPO WP 2014-2020 zamieszcza na swojej stronie internetowej oraz na Portalu FE informację dotyczącą wyników pozytywnej weryfikacji warunków formalnych. W przypadku pozostawienia wniosku bez rozpatrzenia wnioskodawcy wysyłana jest pisemna informacja o tym fakcie.

2) Ocena formalna – EFRR

Polega na weryfikacji zgłoszonych projektów w zakresie spełniania kryteriów formalnych standardowych dla działań/ poddziałań osi priorytetowych I-VI oraz kryteriów formalnych specyficznych dla poszczególnych działań/poddziałań osi priorytetowych I-VI (jeśli zostały przewidziane w załączniku 3a do SZOOP). Ocena formalna ma charakter oceny „zero-jedynkowej".
W trakcie oceny, w przypadku zaistnienia wątpliwości na wniosek KOP, instytucja organizująca nabór zwraca się do wnioskodawcy:
- jednokrotnie w przypadku trybu konkursowego,
- dwukrotnie w przypadku trybu pozakonkursowego,

o dokonanie poprawy / uzupełnienia projektu w części dotyczącej spełnienia kryteriów formalnych w zakresie określonym w regulaminie naboru (w przypadku trybu konkursowego zgodnie z art. 45 ust. 3 ustawy o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020) lub złożenie wyjaśnień dotyczących projektu w terminie wskazanym w wezwaniu. Złożone wyjaśnienia stanowią integralną część projektu.
W przypadku niespełnienia przez dany projekt jednego lub więcej ww. kryteriów, bądź dokonania zmian wykraczających poza wezwanie KOP otrzymuje on ocenę negatywną pod względem formalnym i podlega odrzuceniu. IZ RPO WP 2014-2020 zamieszcza na swojej stronie

internetowej oraz na Portalu FE informację dotyczącą wyników pozytywnej oceny formalnej. Wnioskodawcom, których projekty zostały odrzucone na etapie oceny formalnej IZ RPO WP 2014-2020 przekazuje pisemną informację o negatywnej ocenie ich projektów wraz z uzasadnieniem oceny i pouczeniem o możliwości wniesienia protestu.
Na etapie realizacji projektów IZ może wyrazić zgodę na zmiany w projekcie w zakresie kwestii będących przedmiotem oceny na podstawie kryteriów formalnych, o ile nie wpłynęłoby to na fakt wyboru projektów do finansowania. Zakres możliwych modyfikacji umowy zostanie uwzględniony w zapisach umowy lub decyzji o dofinansowaniu.

3) Ocena merytoryczna – EFRR

Do etapu oceny merytorycznej kwalifikują się projekty pozytywnie ocenione na etapie oceny formalnej. Projekty podlegają weryfikacji pod względem spełniania kryteriów merytorycznych standardowych, specyficznych oraz kryteriów merytorycznych jakościowych.
Kryteria merytoryczne dzielą się na:

- kryteria standardowe dla działań/ poddziałań osi priorytetowych I-VI,
- kryteria specyficzne dla poszczególnych działań/ poddziałań osi priorytetowych I-VI (jeśli zostały przewidziane w załączniku 3a do SZOOP),
- kryteria jakościowe dla poszczególnych działań/ poddziałań osi priorytetowych I-VI (jeśli zostały przewidziane w załączniku 3a do SZOOP).

Weryfikacja kryteriów merytorycznych standardowych oraz specyficznych ma charakter oceny „0-1". Niespełnienie co najmniej jednego z ww. kryteriów skutkować będzie odrzuceniem projektu. Dopiero w przypadku spełnienia tych kryteriów projekt podlegać będzie ocenie na podstawie kryteriów jakościowych, które decydować będą o miejscu projektu na liście rankingowej.
Kryteria merytoryczne jakościowe w większości przypadków, mają na celu zbadanie stopnia oddziaływania projektu na istotne problemy zidentyfikowane w RPO w odniesieniu do poszczególnych dziedzin wsparcia Programu. Ocena na podstawie tych kryteriów polega na przyznawaniu punktacji projektowi w zależności od stopnia tego oddziaływania. Łączna suma punktów możliwych do uzyskania podczas oceny tych kryteriów wynosi 100. Poszczególne kryteria mają zróżnicowaną wagę, tj. maksymalną ilość możliwych do uzyskania punktów, w zależności od poziomu istotności danego problemu. Ocena projektów pod względem kryteriów jakościowych decyduje o miejscu projektu na liście rankingowej.
Ocena spełniania każdego z kryteriów jest przeprowadzana niezależnie przez dwóch członków Komisji Oceny Projektów (KOP). W trakcie oceny, w przypadku zaistnienia wątpliwości na wniosek eksperta dokonującego oceny, instytucja organizująca nabór zwraca się do wnioskodawcy:

- jednokrotnie w przypadku trybu konkursowego,
- dwukrotnie w przypadku trybu pozakonkursowego,

o dokonanie poprawy / uzupełnienia projektu w części dotyczącej spełnienia kryteriów merytorycznych w zakresie określonym w regulaminie naboru (w przypadku trybu konkursowego zgodnie z art. 45 ust. 3 ustawy o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020) lub złożenie wyjaśnień dotyczących projektu w terminie wskazanym w wezwaniu. Złożone wyjaśnienia stanowią integralną część projektu. KOP dokonuje oceny na podstawie kart oceny merytorycznej opracowanych przez IZ RPO WP 2014-2020.
Po zakończeniu oceny wszystkich projektów KOP sporządza protokół zawierający informacje o przebiegu i wynikach oceny. KOP przygotowuje listę ocenionych projektów zawierającą

przyznane oceny, wskazując projekty, które spełniły kryteria oraz uzyskały wymaganą liczbę punktów i uzyskały kolejno największą liczbę punktów.
Projekty, które uzyskały minimum procentowe [2] zostają wybrane do dofinansowania pod warunkiem, że kwota przeznaczona na dofinansowanie projektów w konkursie wystarcza na wybranie ich do dofinansowania. W przeciwnym przypadku projekty otrzymują ocenę negatywną (art. 53 ust. 2 ustawy z dnia 11 lipca 2014r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020). W przypadku gdy dwa lub więcej projekty uzyskają jednakową liczbę punktów, zaś kwota przeznaczona na dofinansowanie nie wystarcza na dofinansowanie wszystkich tych projektów, wówczas o wyborze do dofinansowania decyduje, który z projektów uzyskał większą liczbę punktów w kryterium / kryteriach najwyżej punktowanym / punktowanych. Jeśli projekty uzyskały jednakową liczbę punktów w najwyżej punktowanym / punktowanych kryterium / kryteriach, wówczas bierze się pod uwagę kolejne kryterium / kryteria o największej liczbie punktów. W sytuacji, gdy jest kilka kryteriów o tej samej maksymalnej liczbie punktów, porównuje się sumę punktów uzyskanych przez projekty w tych kryteriach.
Po zakończeniu oceny merytorycznej IZ RPO WP 2014-2020 zamieszcza na swojej stronie internetowej oraz na Portalu FE informację dotyczącą wyników oceny merytorycznej. Wnioskodawcom, których projekty zostały odrzucone na etapie oceny merytorycznej IZ RPO WP 2014-2020 przekazuje pisemną informację o negatywnej ocenie ich projektów wraz z uzasadnieniem oceny. Po rozstrzygnięciu konkursu/naboru i wyborze projektów do dofinansowania przez IZ RPO WP 2014-2020 wnioskodawcy informowani są pisemnie o wyniku oceny merytorycznej i wyborze projektu do dofinansowania lub o przyczynach niewybrania projektu do dofinansowania.
Na etapie realizacji projektów IZ może wyrazić zgodę na zmiany w projekcie w zakresie kwestii będących przedmiotem oceny na podstawie kryteriów merytorycznych, o ile nie wpłynęłoby to na fakt wyboru projektów do finansowania. Zakres możliwych modyfikacji umowy zostanie uwzględniony w zapisach umowy lub decyzji o dofinansowaniu.

4) Ocena formalno-merytoryczna EFRR

Ocena jednoetapowa z założenia ma uprościć i przyspieszyć procedurę wyboru projektów. Jest to ocena przeprowadzana w oparciu o weryfikację kryteriów formalno - merytorycznych standardowych oraz specyficznych i jakościowych (jeśli zostały przewidziane w Załączniku 3a do SZOOP) określonych dla tej oceny. W trakcie oceny, w przypadku zaistnienia wątpliwości na wniosek KOP, instytucja organizująca nabór zwraca się do wnioskodawcy jednokrotnie o dokonanie poprawy / uzupełnienia projektu w części dotyczącej spełnienia kryteriów formalno-merytorycznych w zakresie określonym w regulaminie konkursu (zgodnie z art. 45 ust. 3 ustawy o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020) lub złożenie wyjaśnień dotyczących projektu w terminie wskazanym wezwaniu. Złożone wyjaśnienia stanowią integralną część projektu.
W przypadku niespełnienia przez dany projekt jednego lub więcej kryteriów o charakterze „0-1" otrzymuje on ocenę negatywną pod względem formalno-merytorycznym i podlega odrzuceniu.
Ocena spełniania każdego z kryteriów jest przeprowadzana niezależnie przez dwóch członków KOP, będących pracownikami właściwej instytucji. KOP dokonuje oceny na podstawie listy sprawdzającej opracowanej przez IZ RPO WP (stanowiącej załącznik do instrukcji wykonawczej IZ RPO WP).

[2] Minimalny procent uzyskanych punktów określany jest każdorazowo w regulaminie konkursu.

Po zakończeniu oceny wszystkich projektów, KOP sporządza protokół zawierający informacje o przebiegu i wynikach oceny. KOP przygotowuje listę ocenionych projektów zawierającą przyznane oceny, wskazując projekty, które spełniły wymagane kryteria wyboru projektów albo spełniły kryteria wyboru projektów i:

1) uzyskały wymaganą liczbę punktów albo
2) uzyskały kolejno największą liczbę punktów, w przypadku gdy kwota przeznaczona na dofinansowanie projektów w konkursie nie wystarcza na objęcie dofinansowaniem wszystkich projektów, o których mowa w pkt 1.

W przypadku gdy dwa lub więcej projekty uzyskają jednakową liczbę punktów, zaś kwota przeznaczona na dofinansowanie nie wystarcza na dofinansowanie wszystkich tych projektów, wówczas o wyborze do dofinansowania decyduje, który z projektów uzyskał większą liczbę punktów w kryterium / kryteriach najwyżej punktowanym / punktowanych. Jeśli projekty uzyskały jednakową liczbę punktów w najwyżej punktowanym / punktowanych kryterium / kryteriach, wówczas bierze się pod uwagę kolejne kryterium / kryteria o największej liczbie punktów. W sytuacji, gdy jest kilka kryteriów o tej samej maksymalnej liczbie punktów, porównuje się sumę punktów uzyskanych przez projekty w tych kryteriach.

Po zakończeniu oceny formalno-merytorycznej IZ RPO WP 2014-2020 zamieszcza na swojej stronie internetowej oraz na Portalu FE informację dotyczącą wyników oceny formalno-merytorycznej. Wnioskodawcom, których projekty zostały odrzucone na etapie oceny formalno-merytorycznej IZ RPO WP 2014-2020 przekazuje pisemną informację o negatywnej ocenie ich projektów wraz z uzasadnieniem oceny. Po rozstrzygnięciu konkursu i wyborze projektów do dofinansowania przez IZ RPO WP 2014-2020 wnioskodawcy informowani są pisemnie o wyniku oceny formalno-merytorycznej i wyborze projektu do dofinansowania lub o przyczynach nie wybrania projektu do dofinansowania.

Na etapie realizacji projektów IZ może wyrazić zgodę na zmiany w projekcie w zakresie kwestii będących przedmiotem oceny na podstawie kryteriów formalno-merytorycznych, o ile nie wpłynęłoby to na fakt wyboru projektów do finansowania. Zakres możliwych modyfikacji umowy zostanie uwzględniony w zapisach umowy lub decyzji o dofinansowaniu.

5) Weryfikacja warunków formalnych – EFS

Na podstawie art. 43 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 1460 z późn. zm.) dokonywana jest weryfikacja złożonych wniosków pod kątem spełnienia warunków formalnych. W razie stwierdzenia we wniosku o dofinansowanie projektu braków w zakresie warunków formalnych lub oczywistych omyłek IOK wzywa wnioskodawcę do uzupełnienia wniosku lub poprawiania w nim oczywistej omyłki pod rygorem pozostawienia wniosku bez rozpatrzenia. Wniosek, który spełnia warunki formalne kierowany jest do oceny formalno–merytorycznej.

IZ RPO WP 2014-2020 zamieszcza na swojej stronie internetowej oraz na Portalu FE informację dotyczącą wyników pozytywnej weryfikacji warunków formalnych. W przypadku pozostawienia wniosku bez rozpatrzenia wnioskodawcy wysyłana jest pisemna informacja o tym fakcie.

6) Ocena formalno-merytoryczna – EFS

Wnioski, które spełnają warunki formalne podlegają ocenie pod względem:

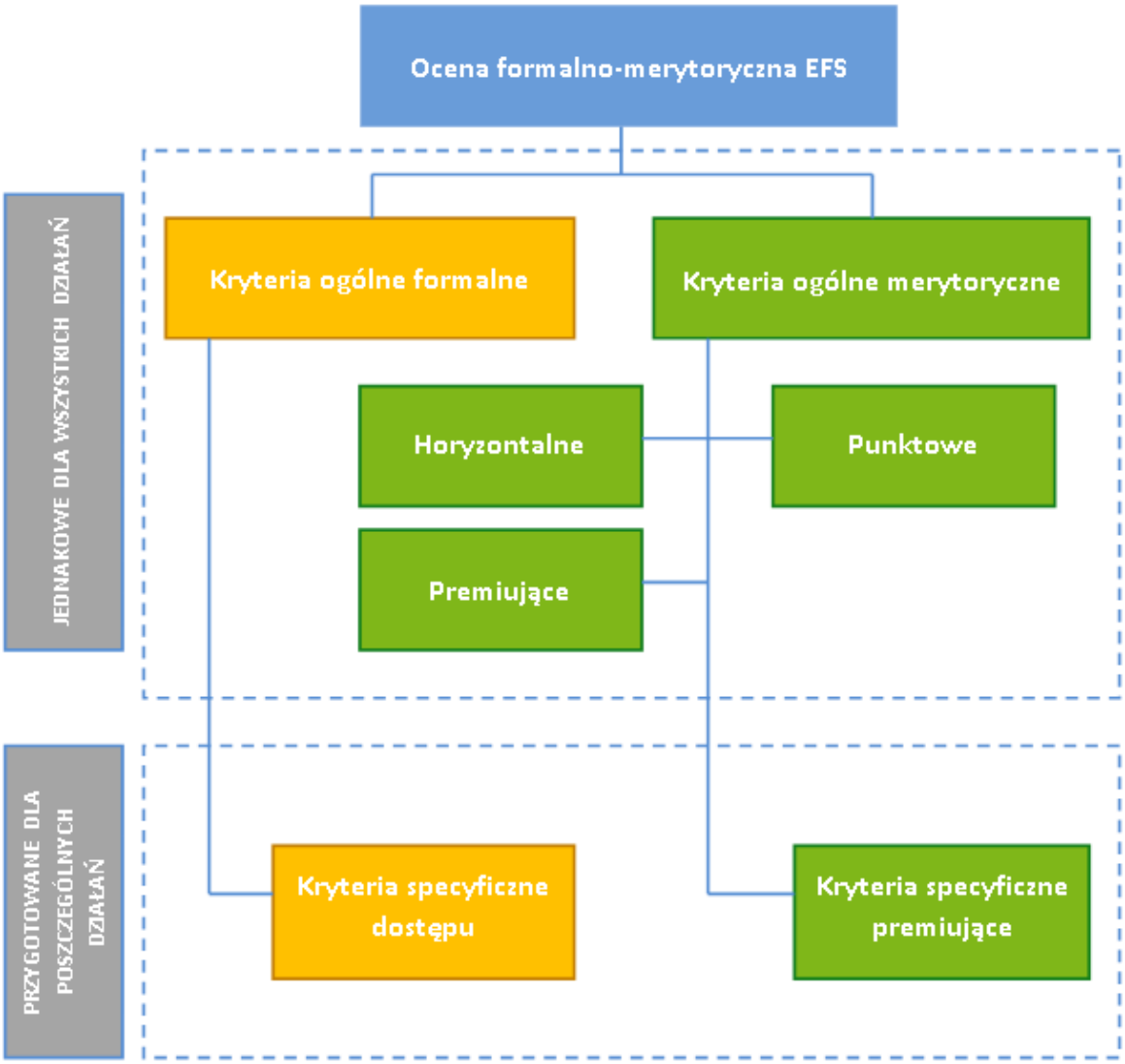
- ogólnych kryteriów formalnych i kryteriów specyficznych dostępu (jeśli zostały przewidziane w SZOOP);
- ogólnych kryteriów merytorycznych – horyzontalnych, punktowych i premiujących, oraz kryteriów specyficznych premiujących (jeśli zostały przewidziane w SZOOP);

Weryfikacja kryteriów horyzontalnych i dostępu ma charakter oceny 0-1. Ich niespełnienie skutkuje odrzuceniem wniosku. Dopuszczalne jest wezwanie Wnioskodawcy do przedstawienia wyjaśnień w celu potwierdzenia spełnienia kryterium.

Projekty pozytywnie ocenione pod względem kryteriów horyzontalnych i dostępu podlegają ocenie w oparciu o kryteria ogólne merytoryczne: punktowe i premiujące. Projektom, które spełniają ogólne kryteria merytoryczne, przyznawane są punkty za spełnienie kryteriów specyficznych premiujących (jeśli zostały przyjęte przez KM RPO WP 2014-2020 i przewidziane w Załączniku 3b lub 4 do SZOOP).

Ocena spełniania każdego z kryteriów jest przeprowadzana niezależnie przez dwóch członków KOP. KOP dokonuje oceny na opracowanej przez IOK karcie oceny formalno-merytorycznej projektu (stanowiącej załącznik do regulaminu konkursu), która umożliwia przygotowanie wyczerpującego uzasadnienia w odniesieniu do każdego z ocenianych kryteriów.
Po zakończeniu oceny formalno-merytorycznej KOP przygotowuje listę ocenionych projektów zawierającą przyznane oceny, wskazując projekty, które spełniły kryteria oraz uzyskały wymaganą liczbę punktów lub uzyskały kolejno największą liczbę punktów (w przypadku gdy kwota przeznaczona na dofinansowanie projektów w konkursie nie wystarcza na objęcie dofinansowaniem wszystkich projektów).

Schemat podziału kryteriów na podstawie, których dokonywania jest ocena formalno-merytoryczna w ramach EFS.

7) Negocjacje – EFS

Skierowanie do etapu negocjacji jest możliwe tylko w sytuacji spełnienia przez projekt kryteriów wyboru projektów ocenianych na etapie oceny formalno-merytorycznej.
Negocjacje to proces uzyskiwania informacji i wyjaśnień od Wnioskodawców, korygowania projektu w oparciu o uwagi dotyczące spełnienia kryteriów wyboru projektów, wskazane w kartach oceny projektu oraz ewentualnie dodatkowe kwestie wskazane przez Członka KOP lub Przewodniczącego KOP lub ustaleń wynikających z negocjacji, zakończone weryfikacją pod względem spełnienia kryterium negocjacyjnego, które ma charakter oceny 0-1 (jeśli kryterium zostało przewidziane w SZOOP).
Po zakończeniu oceny wszystkich projektów skierowanych do oceny, KOP sporządza protokół zawierający informacje o przebiegu i wynikach oceny.

8) Ocena zgodności ze Strategią ZIT ROF (tryb konkursowy)

Ocena projektów o dofinansowanie w przypadku projektów konkursowych realizowanych w formule ZIT dokonywana jest przez IP WUP oraz przez IP ZIT. Zakres realizowanych zadań obejmuje:

- IP WUP opracowuje w konsultacji z IP ZIT propozycję kryteriów wyboru projektów w zakresie zgodności z dokumentami stanowiącymi podstawę realizacji RPO WP 2014-2020 o których mowa w art. 6 ust. 2 ustawy wdrożeniowej, a następnie przedstawia je IZ RPO do zatwierdzenia przez KM RPO,
- IP ZIT w konsultacji z IP WUP opracowuje propozycje kryteriów zgodności i stopnia zgodności ze Strategią ZIT Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego (ROF), a następnie przedstawia je IZ RPO do zatwierdzenia przez KM RPO,

Przed rozpoczęciem oceny projektów są one weryfikowane pod względem spełniania warunków formalnych, zgodnie z zapisami art. 43 ustawy wdrożeniowej.
Proces oceny projektów jest podzielony na trzy etapy:

- I etap – ocena zgodności ze Strategią ZIT ROF dokonywana przez IP ZIT
- II etap – ocena formalno-merytoryczna dokonywana przez pracowników IP WUP i/lub ekspertów powołanych do KOP
- III etap – ocena stopnia zgodności ze Strategią ZIT ROF dokonywana przez IP ZIT

9) Ocena zgodności ze Strategią ZIT ROF (tryb pozakonkursowy)

Ocena projektów w przypadku projektów pozakonkursowych realizowanych w formule ZIT dokonywana jest przez IZ RPO WP 2014-2020 oraz przez IP ZIT w następujący sposób:

1. Ocena formalna przeprowadzona przez IZ RPO WP 2014-2020 w oparciu o kryteria formalne dopuszczające standardowe, kryteria formalne administracyjne oraz kryteria formalne dopuszczające specyficzne.
2. Ocena zgodności ze Strategią ZIT ROF przeprowadzona przez IP ZIT w oparciu o kryteria oceny zgodności ze Strategią ZIT ROF.
3. Ocena merytoryczna przeprowadzona przez IZ RPO WP 2014-2020 w oparciu o kryteria merytoryczne dopuszczające standardowe oraz merytoryczne dopuszczające specyficzne.

Ocena zgodności ze Strategią ZIT ROF polega na ocenie złożonych wniosków o dofinansowanie z uwzględnieniem kryteriów zatwierdzonych przez Komitet Monitorujący RPO WP 2014-2020.

Niespełnienie któregokolwiek z kryteriów zgodności ze Strategią ZIT ROF skutkuje wezwaniem do uwzględnienia uwag zgłoszonych przez KOP, w przypadku nieuwzględnienia uwag KOP projekt uzyskuje negatywną ocenę.
Ocena formalna i merytoryczna polega na ocenie złożonych wniosków o dofinansowanie z uwzględnieniem kryteriów wyboru projektów dla poszczególnych osi priorytetowych, działań i poddziałań RPO WP 2014-2020 w zakresie EFRR, zatwierdzonych przez Komitet Monitorujący RPO WP 2014-2020 (zgodnie z pkt. 1 oraz 2).

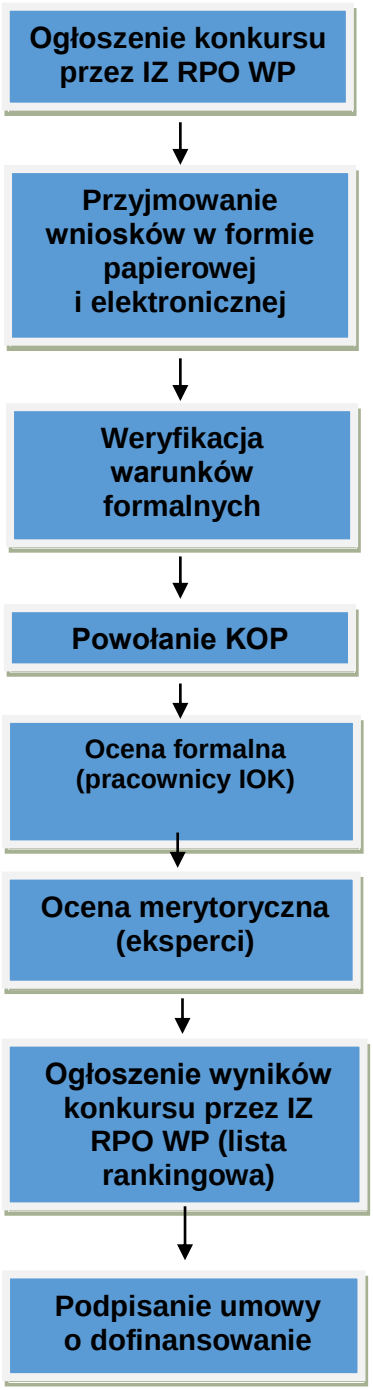
10) Decyzja o przyznaniu dofinansowania

Rozstrzygnięcie konkursu polega na zatwierdzeniu przez właściwą instytucję listy ocenionych projektów, opracowanej przez komisję oceny projektów w trybie art. 45ust. 6ustawy.
Właściwa instytucja na podstawie przeprowadzonej w oparciu o określone kryteria oceny podejmuje decyzję o przyznaniu dofinansowania projektu. Lista projektów podlega ogłoszeniu w sposób przewidziany w art. 46 ust. 3ustawy, tj. poprzez zamieszczenie jej na stronie internetowej właściwej instytucji oraz na portalu.
Umowa o dofinansowanie projektu może zostać podpisana, a decyzja o dofinansowanie projektu może zostać podjęta, jeżeli projekt spełnia wszystkie kryteria, na podstawie których został wybrany do dofinansowania.

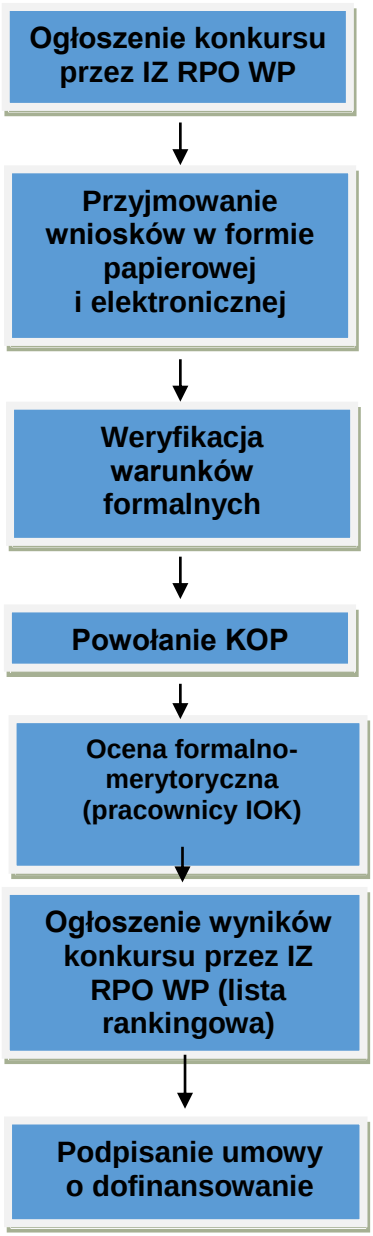
11) Procedura odwoławcza

IZ RPO WP 2014-2020 informuje wnioskodawców, których projekty zostały odrzucone. Wnioskodawcy, w przypadku negatywnej oceny jego projektu wybieranego w trybie konkursowym, przysługuje prawo wniesienia protestu w celu ponownego sprawdzenia złożonego projektu w zakresie spełniania kryteriów wyboru projektów. Procedura odwoławcza została uregulowana w rozdziale 15 ustawy. W przypadku projektów realizowanych w trybie pozakonkursowym nie przewiduje się procedury odwoławczej.

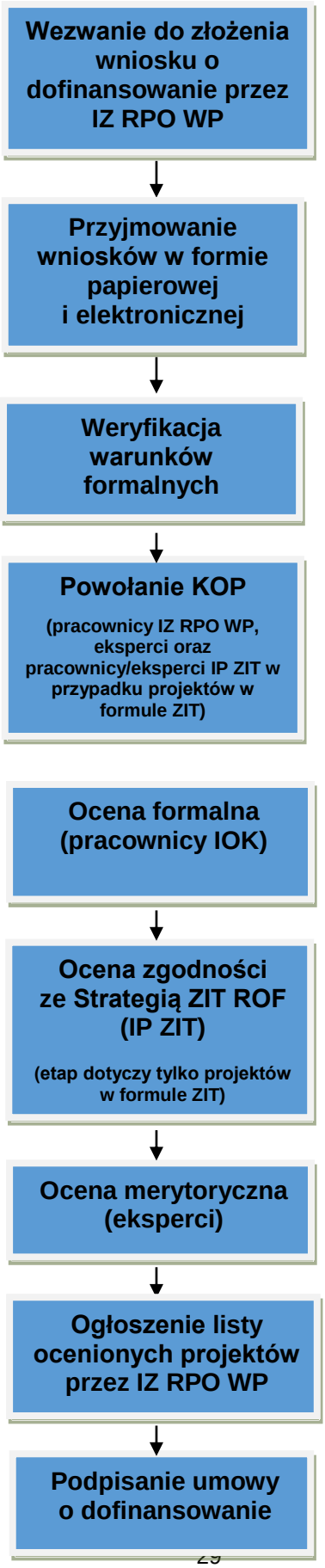
Schemat naboru i oceny wniosków składanych w trybie konkursowym RPO WP 2014-2020 w zakresie EFRR (z wyłączeniem procedury jednoetapowej)

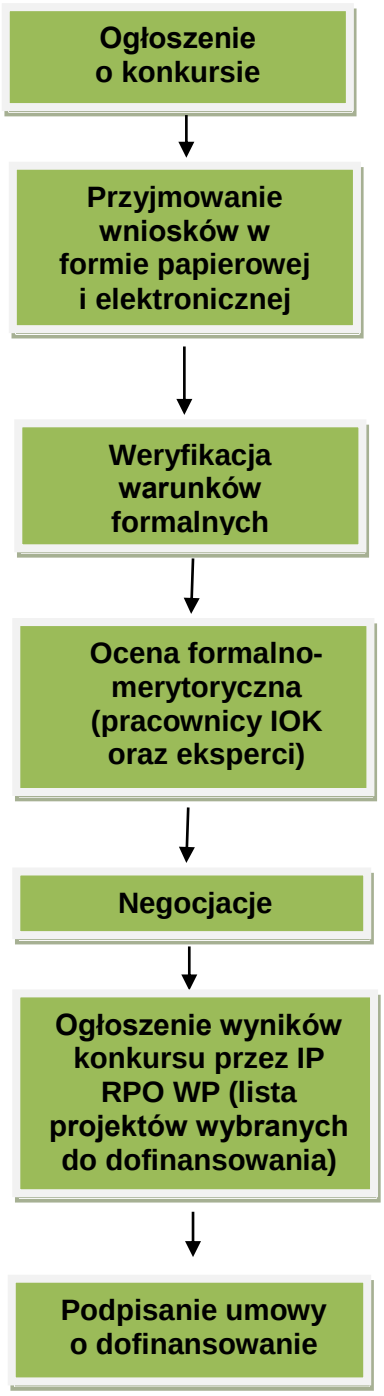
Schemat naboru i oceny wniosków składanych w trybie konkursowym RPO WP 2014-2020 w zakresie EFRR w ramach procedury jednoetapowej

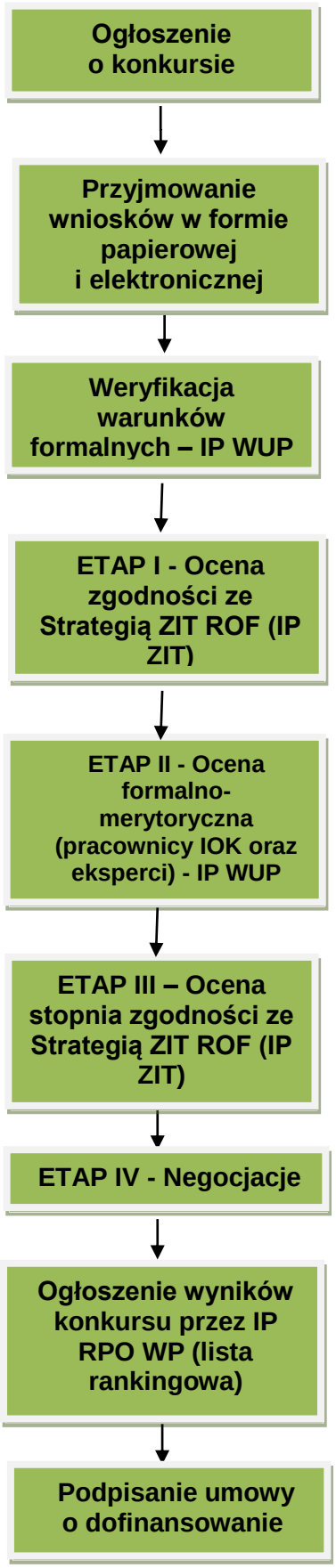
Schemat naboru i oceny wniosków składanych w trybie pozakonkursowym RPO WP 2014-2020 w zakresie EFRR (w tym wniosków w formule ZIT)

Schemat naboru i oceny wniosków składanych w wyniku ogłoszenia naborów w trybie konkursowym RPO WP 2014-2020 w zakresie EFS

Schemat naboru i oceny wniosków składanych w wyniku ogłoszenia naborów w trybie konkursowym RPO WP 2014-2020 w zakresie EFS w formule ZIT

Tryby wyboru projektów w ramach RPO WP 2014-2020

Oś priorytetowa	Działanie	Poddziałanie (jeśli dotyczy)	Tryb wyboru projektów
I. Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka	1.1 Wsparcie infrastruktury B+R jednostek naukowych	-	konkursowy
	1.2 Badania przemysłowe, prace rozwojowe oraz ich wdrożenia	-	konkursowy
			pozakonkursowy (zwiększenie potencjału regionalnego systemu innowacji)
	1.3 Promowanie przedsiębiorczości	-	konkursowy
			pozakonkursowy (3. profesjonalizacja usług IOB, 4. promocja gospodarcza)
	1.4 Wsparcie MŚP	1.4.1 Dotacje bezpośrednie -	konkursowy
		1.4.2 Instrumenty finansowe	pozakonkursowy
	1.5 Promowanie przedsiębiorczości - ZIT	-	pozakonkursowy – projekty realizowane w formule ZIT
II. Cyfrowe podkarpackie	2.1 Podniesienie efektywności i dostępności e-usług	-	konkursowy
III. Czysta Energia	3.1 Rozwój OZE	-	konkursowy
	3.2 Modernizacja energetyczna budynków	-	konkursowy
	3.3 Poprawa jakości powietrza	3.3.1 Realizacja planów niskoemisyjnych	konkursowy
		3.3.2 Redukcja emisji	konkursowy
		3.3.3 Realizacja planów niskoemisyjnych - ZIT	pozakonkursowy - projekty realizowane w formule ZIT
	3.4 Rozwój OZE - ZIT	-	pozakonkursowy - projekty realizowane w formule ZIT
IV. Ochrona środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego	4.1 Zapobieganie i zwalczanie zagrożeń	-	konkursowy
	4.2 Gospodarka odpadami	-	konkursowy
	4.3 Gospodarka wodno-ściekowa	4.3.1 Gospodarka ściekowa	konkursowy
		4.3.2 Zaopatrzenie w wodę	konkursowy
		4.3.3 Gospodarka ściekowa - ZIT	pozakonkursowy - projekty realizowane w formule ZIT
	4.4 Kultura	-	konkursowy
	4.5 Różnorodność biologiczna	-	konkursowy

	4.6 Kultura - ZIT	-	pozakonkursowy - projekty realizowane w formule ZIT
V. Infrastruktura komunikacyjna	5.1 Infrastruktura drogowa	-	pozakonkursowy / konkursowy
	5.2 Infrastruktura terminali przeładunkowych	-	konkursowy
	5.3 Infrastruktura kolejowa	-	pozakonkursowy
	5.4 Niskoemisyjny transport miejski	-	konkursowy
	5.5 Niskoemisyjny transport miejski - ZIT		pozakonkursowy - projekty realizowane w formule ZIT
VI. Spójność przestrzenna i społeczna	6.1 Rozwój potencjału endogenicznego regionu	-	konkursowy
	6.2 Infrastruktura ochrony zdrowia i pomocy społecznej	6.2.1 Infrastruktura ochrony zdrowia	konkursowy / pozakonkursowy
		6.2.2 Infrastruktura pomocy społecznej	konkursowy
	6.3 Rewitalizacja przestrzeni regionalnej	-	konkursowy
	6.4 Infrastruktura edukacyjna	6.4.1 Przedszkola	konkursowy
		6.4.2 Kształcenie zawodowe i ustawiczne oraz PWSZ	konkursowy / pozakonkursowy (w zakresie PWSZ)
		6.4.3 Szkolnictwo ogólne	konkursowy
		6.4.4 Instytucje popularyzujące naukę	pozakonkursowy
	6.5 Rewitalizacja przestrzeni regionalnej - ZIT	-	pozakonkursowy - projekty realizowane w formule ZIT
VII. Regionalny rynek pracy	7.1 Poprawa sytuacji osób bezrobotnych na rynku pracy – projekty konkursowe	-	konkursowy
	7.2 Poprawa sytuacji osób bezrobotnych na rynku pracy – projekty pozakonkursowe PUP	-	pozakonkursowy
	7.3 Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości	-	konkursowy / pozakonkursowy

	7.4 Rozwój opieki żłobkowej w regionie	-	konkursowy
	7.5 Rozwój kompetencji pracowników sektora MŚP	-	konkursowy
	7.6 Programy profilaktyczne i zdrowotne w regionie	-	konkursowy
	7.7 Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości - ZIT		konkursowy - projekty realizowane w formule ZIT
VIII. Integracja społeczna	8.1 Aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym	-	konkursowy
	8.2 Aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym prowadzona przez ośrodki pomocy społecznej/powiatowe centra pomocy społecznej	-	pozakonkursowy / konkursowy* (*w sytuacji gdy do realizacji projektów w procedurze pozakonkursowej nie przystąpią wszystkie OPS i PCPR)
	8.3 Zwiększenie dostępu do usług społecznych i zdrowotnych	-	konkursowy
	8.4 Poprawa dostępu do usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej	-	konkursowy
	8.5 Wspieranie rozwoju sektora ekonomii społecznej w regionie	-	konkursowy
	8.6 Koordynacja sektora ekonomii społecznej w regionie – projekt pozakonkursowy ROPS	-	pozakonkursowy
	8.7 Aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym – ZIT	-	konkursowy - projekty realizowane w formule ZIT
	8.8 Zwiększenie dostępu do usług społecznych i zdrowotnych - ZIT	-	konkursowy - projekty realizowane w formule ZIT
	8.9 Poprawa dostępu do usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej - ZIT		konkursowy - projekty realizowane w formule ZIT
IX. Jakość edukacji	9.1 Rozwój edukacji	-	konkursowy

i kompetencji w regionie	przedszkolnej		
	9.2 Poprawa jakości kształcenia ogólnego	-	konkursowy
	9.3 Podnoszenie kompetencji osób dorosłych w obszarze TIK i języków obcych	-	konkursowy
	9.4 Poprawa jakości kształcenia zawodowego	-	konkursowy
	9.5 Podnoszenie kompetencji osób dorosłych w formach pozaszkolnych	-	konkursowy
	9.6 Wsparcie stypendialne dla uczniów	9.6.1 Wsparcie stypendialne dla uczniów zdolnych – szkolnictwo ogólne	pozakonkursowy
		9.6.2 Wsparcie stypendialne dla uczniów zdolnych – szkolnictwo zawodowe	pozakonkursowy
X. Pomoc techniczna	10.1 Pomoc Techniczna	-	pozakonkursowy

II. OPIS POSZCZEGÓLNYCH OSI PRIORYTETOWYCH RPO WP 2014-2020 ORAZ POSZCZEGÓLNYCH DZIAŁAŃ/ PODDZIAŁAŃ

OŚ PRIORYTETOWA I. KONKURENCYJNA I INNOWACYJNA GOSPODARKA

1. Numer i nazwa osi priorytetowej

I. Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka

2. Cele szczegółowe osi priorytetowej

1. Zwiększone urynkowienie działalności badawczo rozwojowej. 2. Zwiększona działalność B+R przedsiębiorstw. 3. Lepsze warunki dla MŚP. 4. Ograniczony spadek udziału przedsiębiorstw innowacyjnych w ogólnej liczbie przedsiębiorstw.

3. Charakter osi	Nie dotyczy	
4. Fundusz (nazwa i kwota w EUR)	Nazwa Funduszu	Ogółem
	EFRR	374 372 710
5. Instytucja zarządzająca	Zarząd Województwa Podkarpackiego.	

DZIAŁANIE 1.1 WSPARCIE INFRASTRUKTURY B+R JEDNOSTEK NAUKOWYCH

OPIS DZIAŁANIA		
6. Nazwa działania	Działanie 1.1	Wsparcie infrastruktury B+R jednostek naukowych
7. Cel szczegółowy działania	Działanie 1.1	Zwiększone urynkowienie działalności badawczo rozwojowej.
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Działanie 1.1	• Liczba naukowców pracujących w ulepszonych obiektach infrastruktury badawczej [EPC]. • Liczba przedsiębiorstw korzystających ze wspartej infrastruktury badawczej [szt.].
9. Lista wskaźników produktu	Działanie 1.1	• Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla projektów w zakresie innowacji lub B+R [zł]. • Liczba jednostek naukowych ponoszących nakłady inwestycyjne na działalność B+R [szt.].
10. Typy projektów	Działanie 1.1	Wsparcie infrastruktury B+R jednostek naukowych. W ramach działania planuje się wsparcie inwestycji polegających na tworzeniu i rozwoju infrastruktury badawczo-rozwojowej jednostek naukowych w województwie podkarpackim. Dofinansowane będą projekty z zakresu budowy, przebudowy bądź rozbudowy infrastruktury B+R oraz polegające na zakupie aparatury naukowo-badawczej i wyposażenia specjalistycznych laboratoriów badawczych. Wsparcie uzyskają projekty spełniające następujące kryteria: • nowe przedsięwzięcie w zakresie infrastruktury B+R może otrzymać wsparcie jedynie, gdy stanowi element dopełniający istniejące zasoby, w tym powstałe w ramach wsparcia udzielonego w ramach perspektywy 2007-2013, • przedsięwzięcie w zakresie infrastruktury B+R zostało uzgodnione z ministrem właściwym ds. nauki i szkolnictwa wyższego i ministrem właściwym ds. rozwoju regionalnego, w celu uniknięcia powielania

		inwestycji, • przedsięwzięcie w zakresie infrastruktury B+R służy realizacji wskazanych w projekcie badań (konieczne jest przedstawienie opisu prac B+R, których realizacji będzie służyła dofinansowywana infrastruktura oraz opisu ich zastosowania w gospodarce), • powstała w wyniku przedsięwzięcia infrastruktura B+R będzie dostępna dla podmiotów/osób spoza jednostki otrzymującej wsparcie, • finansowanie infrastruktury TIK jest możliwe w ramach CT1 tylko wówczas, gdy infrastruktura ta jest niezbędna do realizacji projektu badawczo-rozwojowego. Z uwagi na powyższe kryteria, wsparcie z programu operacyjnego przyznane na realizację projektu z zakresu publicznej infrastruktury badawczej podlega proporcjonalnemu zmniejszeniu w przypadku, gdy założony przez beneficjenta wskaźnik poziomu przychodów z działalności komercyjnej prowadzonej na wspartej infrastrukturze badawczej nie zostanie osiągnięty w określonym terminie, nie później jednak niż na moment złożenia dokumentów zamknięcia Programu. Preferowane będą projekty w zakresie infrastruktury B+R o możliwie wysokim stopniu współfinansowania ze źródeł prywatnych. Wspierane inwestycje będą uwzględniały dostosowanie infrastruktury do potrzeb osób niepełnosprawnych. Projekty w ramach niniejszego działania mogą być realizowane jako projekty partnerskie w rozumieniu art. 33 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020, jak również jako projekty hybrydowe w rozumieniu art. 34 ww. ustawy.

11. Typ beneficjenta	Działanie 1.1	• jednostka naukowa, • konsorcjum naukowe, w którym liderem jest jednostka naukowa.
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Działanie 1.1	• jednostki naukowe, • przedsiębiorstwa.
13. Instytucja pośrednicząca	Działanie 1.1	Nie dotyczy
14. Instytucja wdrażająca	Działanie 1.1	Nie dotyczy
15. Kategoria regionu wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	Działanie 1.1	Region słabiej rozwinięty 20 000 000
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Działanie 1.1	Mechanizmy zapewniające koordynację udzielonego wsparcia w ramach RPO WP 2014-2020: • Komitet Monitorujący RPO WP 2014-2020.
17. Instrumenty terytorialne	Działanie 1.1	Nie dotyczy
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Działanie 1.1	Projekty wybierane będą w trybie konkursowym. Podmiotem odpowiedzialnym za nabór i ocenę wniosków będzie Departament Wspierania Przedsiębiorczości Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego. Podmiotem odpowiedzialnym za przyjmowanie protestów będzie Departament Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego.
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Działanie 1.1	Warunkiem otrzymania wsparcia będzie zgodność przedmiotu projektu z regionalną inteligentną specjalizacją województwa podkarpackiego.

		Udzielenie wsparcia uwarunkowane będzie m.in. przedstawieniem i oceną dokumentu opisującego: • planowany program badawczy oraz analizę popytu w sektorze biznesu na usługi badawcze powiązane z tym programem, • planowane działania w zakresie pozyskania nowych klientów z sektora gospodarczego, • plan finansowy przedstawiający wzrost przychodów z działalności komercyjnej prowadzonej na wspartej infrastrukturze badawczej w przychodach ogólnych jednostki bezpośrednio realizującej projekt, • analizę ryzyka szczególnie w zakresie braku popytu wraz z przedstawieniem środków zaradczych, • planowane wykorzystanie infrastruktury przez i na rzecz przedsiębiorstw wraz z odpowiednimi wskaźnikami obrazującymi wzrost poziomu współpracy z sektorem biznesu na przykład dotyczącymi ilości umów / przychodów generowanych z działalności komercyjnej prowadzonej na wspartej infrastrukturze badawczej, • przedstawienie wyników osiąganych w przeszłości przez jednostkę w zakresie: udziału przychodów z działalności komercyjnej prowadzonej na wspartej infrastrukturze badawczej w ogólnych przychodach jednostki bezpośrednio realizującej projekt, • liczbę wspólnych projektów naukowo-badawczych realizowanych z przedsiębiorcami, • liczbę umów lub porozumień o współpracy z sektorem gospodarczym,

		• wykazanie dodatkowego charakteru infrastruktury badawczej w porównaniu do infrastruktury wspartej w latach 2007-2013. Efektem projektów dotyczących wsparcia infrastruktury B+R będzie wzrost przychodów z działalności komercyjnej prowadzonej na wspartej infrastrukturze badawczejw przychodach ogólnych jednostki bezpośrednio realizującej projekt, termin jego osiągnięcia będzie wskazany w umowie o dofinansowanie projektu. . W ramach projektu nie będą wspierane koszty operacyjne (m.in. koszty wynagrodzenia personelu, koszty utrzymania infrastruktury). W ramach RPO WP 2014-2020 wykluczone jest wsparcie inwestycji w infrastrukturę instytucji opiekuńczo-pobytowych (rozumianych zgodnie z Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków EFS i EFRR na lata 2014-2020, a w przypadku instytucji zdrowotnych – zgodnie z Policy Paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020) świadczących opiekę dla osób z niepełnosprawnościami, osób z problemami psychicznymi oraz dzieci pozbawionych opieki rodzicielskiej chyba że rozpoczęty w nich został proces przechodzenia z opieki zinstytucjonalizowanej do opieki świadczonej w społeczności lokalnej lub proces ten zostanie rozpoczęty w okresie realizacji projektu. **Zasada ta obowiązuje dla naborów ogłoszonych po wejściu w życie zmienionego programu, tj. od 12 października 2018r.** Ewentualne dodatkowe limity i ograniczenia dotyczące poszczególnych kategorii wydatków w ramach działania zostaną określone w załączniku nr 7 do SZOOP RPO WP 2014-2020 – *Katalogi wydatków kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych w ramach poszczególnych osi priorytetowych, działań i poddziałań – zakres EFRR* oraz w regulaminie konkursu.

		Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem wniosku o dofinansowanie[3].
20. Warunki i planowany zakres stosowania *cross-financingu* (%)	Działanie 1.1	Nie dotyczy
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 1.1	Nie dotyczy
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Działanie 1.1	Zgodnie z art. 61 lub art. 65 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Działanie 1.1	Nie przewiduje się stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków. W ramach działania planuje się stosowanie zaliczek zgodnie z Rozdziałem I *Ogólny opis Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 oraz głównych warunków realizacji*, Podrozdział 3 *Ogólne informacje dotyczące sposobu finansowania.*
24. Pomoc publiczna i pomoc *de minimis* (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Działanie 1.1	art. 26 GBER Pomoc inwestycyjna na infrastrukturę badawczą *Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 16 czerwca 2016 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę badawczą w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020*
25. Maksymalny % poziom	Działanie 1.1	85%, przy czym:

[3] Zgodnie z art. 65 ust. 6 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013).

dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu		• w odniesieniu do części projektu dotyczącej infrastruktury służącej działalności niegospodarczej (jeśli dotyczy) maksymalny poziom dofinansowania wynosi 100%, • w odniesieniu do projektu lub części projektu dotyczącej infrastruktury służącej działalności gospodarczej maksymalny poziom dofinansowania wynosi 50%.
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	Działanie 1.1	Zgodnie z zapisami w pkt 25
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 1.1	15% W przypadku projektów objętych pomocą publiczną lub pomocą de minimis, projektów generujących dochód, wkład własny do kosztów kwalifikowalnych zależny będzie od poziomu dofinansowania ustalonego z uwzględnieniem zapisów pkt. 25.
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Działanie 1.1	Nie dotyczy
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Działanie 1.1	Minimalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu: 1 000 000 PLN. Maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu 80 000 000 PLN. W uzasadnionych przypadkach Instytucja Zarządzająca na etapie ogłoszenia konkursu może podjąć decyzję o zmianie minimalnej lub maksymalnej wartości wydatków kwalifikowalnych projektu.”

30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Działanie 1.1	Nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 1.1	Nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Działanie 1.1	Nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Działanie 1.1	Nie dotyczy

DZIAŁANIE 1.2 BADANIA PRZEMYSŁOWE, PRACE ROZWOJOWE ORAZ ICH WDROŻENIA

OPIS DZIAŁANIA		
6. Nazwa działania	Działanie 1.2	Badania przemysłowe, prace rozwojowe oraz ich wdrożenia
7. Cel szczegółowy działania	Działanie 1.2	Zwiększona działalność B+R przedsiębiorstw.
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Działanie 1.2	• Liczba opracowanych studiów wykonalności[4] będących efektem wsparcia „Bon na innowacje" [szt.]. • Liczba przedsiębiorstw korzystających z wspartej infrastruktury badawczej [szt.]. • Liczba projektów B+R realizowanych przy wykorzystaniu wspartej infrastruktury badawczej [szt.].
9. Lista wskaźników produktu	Działanie 1.2	• Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie [szt.]. • Liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje [szt.]. • Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (dotacje) [zł]. • Liczba realizowanych projektów B+R [szt.]. • Liczba osób prowadzących działalność B+R w ramach projektu [osoby]. • Liczba koncepcji prac B+R zweryfikowanych przez jednostki naukowe [szt.]. • Liczba przedsiębiorstw współpracujących z ośrodkami badawczymi [szt.]. • Liczba wspartych laboratoriów badawczych [szt.].
10. Typy projektów	Działanie 1.2	1. Bony na innowacje. Przedmiotem wsparcia będzie zakup usług doradczych lub naukowo-

[4] Studium wykonalności oznacza ocenę i analizę potencjału projektu, która ma wesprzeć proces decyzyjny poprzez obiektywne i racjonalne określenie jego mocnych i słabych stron oraz możliwości i zagrożeń z nim związanych, zasobów, jakie będą niezbędne do realizacji projektu, oraz ocenę szans jego powodzenia.

		badawczych w jednostkach naukowych związanych z: • przeprowadzeniem analizy wykonalności planowanego badania, • opracowanie koncepcji i planu prowadzenia prac badawczych lub rozwojowych prowadzące do sporządzenia studium wykonalności. Wykonawcą usługi mogą być jednostki naukowe. 2. Prace B+R. Projekty B+R przedsiębiorstw, obejmujące fazę badań przemysłowych oraz prac rozwojowych, w tym opracowanie prototypów, demonstracje, opracowanie projektów pilotażowych, testowanie i walidację nowych lub ulepszonych produktów, procesów lub usług w otoczeniu stanowiącym model warunków rzeczywistego funkcjonowania, których głównym celem jest dalsze udoskonalenie techniczne produktów, procesów lub usług, a ostateczny kształt zasadniczo nie jest jeszcze określony.Projekty polegające wyłącznie na wdrożeniu prac B+R nie będą przedmiotem wsparcia w ramach typu projektu (w przypadku MŚP elementem prac B+R może być wdrożenie wyników tych prac). Projekty B+R powinny obejmować badania przemysłowe i prace rozwojowe lub wyłącznie prace rozwojowe. Zakup wyników prac B+R jest możliwy tylko w przypadku konieczności przeprowadzenia, uzupełniających/ dostosowujących technologie do specyfiki przedsiębiorstwa, prac rozwojowych. W wyniku prowadzonych prac i usług B+R osiągnięty zostanie etap zaawansowania innowacyjnego rozwiązania (produktu, usługi, procesu) pozwalający na jego urynkowienie. Wyłącznie w przypadku MŚP (nie dotyczy dużych przedsiębiorstw) obok prac badawczo-rozwojowych elementem projektu realizowanego ze środków CT1 może być wdrożenie wyników tych prac, przy czym komponent

		wdrożeniowy musi stanowić mniejszość całkowitych wydatków kwalifikowalnych projektu. Badania przemysłowe oznaczają badania planowane lub badania krytyczne mające na celu zdobycie nowej wiedzy oraz umiejętności celem opracowania nowych produktów, procesów lub usług, lub też wprowadzenia znaczących ulepszeń do istniejących produktów, procesów lub usług. Uwzględniają one tworzenie elementów składowych systemów złożonych i mogą obejmować budowę prototypów w środowisku laboratoryjnym lub środowisku interfejsu symulującego istniejące systemy, a także linii pilotażowych, kiedy są one konieczne do badań przemysłowych, a zwłaszcza uzyskania dowodu w przypadku technologii generycznych[5]. Badania przemysłowe zazwyczaj odpowiadają poziomom gotowości technologicznej TRL od II do VI: • poziom II — określono koncepcję technologii lub jej przyszłe zastosowanie, • poziom III — potwierdzono analitycznie i eksperymentalnie krytyczne funkcje lub koncepcje technologii, • poziom IV — zweryfikowano komponenty technologii lub podstawowe jej podsystemy w warunkach laboratoryjnych, • poziom V — zweryfikowano komponenty lub podstawowe podsystemy technologii w środowisku zbliżonym do rzeczywistego, • poziom VI — dokonano demonstracji prototypu lub modelu systemu albo podsystemu technologii w warunkach zbliżonych do rzeczywistych. Eksperymentalne prace rozwojowe oznaczają zdobywanie, łączenie, kształtowanie i wykorzystywanie dostępnej aktualnie wiedzy

[5] Definicja badań przemysłowych zgodnie z art. 2 pkt 85 Rozporządzenia Komisji (UE) NR 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Tekst mający znaczenie dla EOG).

		i umiejętności z dziedziny nauki, technologii i biznesu oraz innej stosownej wiedzy i umiejętności w celu opracowywania nowych lub ulepszonych produktów, procesów lub usług. Mogą one także obejmować na przykład czynności mające na celu pojęciowe definiowanie, planowanie oraz dokumentowanie nowych produktów, procesów i usług. Eksperymentalne prace rozwojowe mogą obejmować opracowanie prototypów, demonstracje, opracowanie projektów pilotażowych, testowanie i walidację nowych lub ulepszonych produktów, procesów lub usług w otoczeniu stanowiącym model warunków rzeczywistego funkcjonowania, których głównym celem jest dalsze udoskonalenie techniczne produktów, procesów lub usług, których ostateczny kształt zasadniczo nie jest jeszcze określony. Mogą obejmować opracowanie prototypów i projektów pilotażowych, które można wykorzystać do celów komercyjnych, w przypadku gdy prototyp lub projekt pilotażowy z konieczności jest produktem końcowym do wykorzystania do celów komercyjnych, a jego produkcja jest zbyt kosztowna, aby służył on jedynie do demonstracji i walidacji. Eksperymentalne prace rozwojowe nie obejmują rutynowych i okresowych zmian wprowadzanych do istniejących produktów, linii produkcyjnych, procesów wytwórczych, usług oraz innych operacji w toku, nawet, jeśli takie zmiany mają charakter ulepszeń[6]. Eksperymentalne prace rozwojowe zazwyczaj odpowiadają poziomom gotowości technologicznej od VII do IX: • poziom VII — dokonano demonstracji prototypu technologii w warunkach operacyjnych, • poziom VIII — zakończono badania i demonstrację ostatecznej formy technologii, • Poziom IX — sprawdzenie technologii w warunkach

[6] Definicja eksperymentalnych prac rozwojowych zgodnie z art. 2 pkt 86 Rozporządzenia Komisji (UE) NR 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Tekst mający znaczenie dla EOG).

		rzeczywistych odniosło zamierzony efekt. Wskazuje to, że demonstrowana technologia jest już w ostatecznej formie i może zostać zaimplementowana w docelowym systemie. Między innymi dotyczy to wykorzystania opracowanych systemów w warunkach rzeczywistych. Przedmiotem oceny będzie całościowa koncepcja projektu, obejmująca również założenia dotyczące dalszego wdrożenia jego wyników. Przedsiębiorca może realizować prace B+R samodzielnie lub we współpracy z innymi podmiotami, m.in. jednostkami naukowymi, uczelniami, organizacjami pozarządowymi, przedsiębiorstwami. Możliwe jest zlecenie realizacji prac B+R jednostce naukowej. W przypadku prac B+R zakończonych niepowodzeniem beneficjent jest zobowiązany do przedstawienia raportu sporządzonego przez niezależną jednostkę naukową, stanowiącego dowód, że niepowodzenie prac badawczo-rozwojowych nastąpiło z przyczyn niezależnych od beneficjenta. 3. Infrastruktura B+R. Wsparcie na stworzenie lub rozwój istniejącego zaplecza badawczo-rozwojowego w przedsiębiorstwach. Wzmacniane będą instytucjonalne zdolności prowadzenia prac badawczo-rozwojowych poprzez inwestycje w aparaturę naukowo-badawczą, sprzęt, technologie i inne niezbędne wyposażenie, które służą tworzeniu innowacyjnych produktów lub usług. Oferowane wsparcie przyczyni się do powstawania lub rozwoju działów badawczo-rozwojowych wewnątrz przedsiębiorstwa służących działalności B+R. Warunkiem wsparcia w tym zakresie będzie przedstawienie przez przedsiębiorstwo planów dotyczących planowanych do realizacji prac B+R. Dla instytucji otoczenia biznesu udzielane będzie wsparcie na powstawanie lub rozwój zaplecza ukierunkowanego na świadczenie usług B+R dla przedsiębiorstw (m.in. wykonywanie zleconych prac badawczych, dzierżawa lub najem infrastruktury lub aparatury

		naukowo-badawczej). Zaplecze to wspierana będzie w przypadkach gdy: • inwestycja ta stanowić będzie uzupełnienie istniejących zasobów i wynika z zapotrzebowania firm technologicznych na podobne zaplecze B+R, • inwestycja we wspólne, niezbędne zaplecze B+R i jego lokalizacja przyczyni się do redukcji kosztów związanych z zakupem podobnej infrastruktury, inkubacji firm i dalszego prowadzenia prac B+R i jest niezbędna do realizacji wysokiej jakości usług proinnowacyjnych. Wsparcie dla IOB przyznawane będzie pod warunkiem udostępnienia przedmiotowej infrastruktury na przejrzystych i niedyskryminacyjnych warunkach wszystkim zainteresowanym podmiotom. 4. Potencjał RIS. Przedsięwzięcia w zakresie zwiększania potencjału regionalnego systemu innowacji. Wsparcie przeznaczone będzie na projekty przyczyniające się do zwiększenia wiedzy i skłonności przedsiębiorstw do podejmowania działalności B+R oraz wdrażania innowacji poprzez współpracę z pozostałymi aktorami regionalnego systemu innowacji wynikającą ze Strategii RIS3. Przedsięwzięcia/projekty stanowić będą instrument wsparcia dla Samorządu Województwa Podkarpackiego, jako Lidera odpowiedzialnego za stworzenie i implementację Regionalnej Strategii Innowacji na rzecz Inteligentnych Specjalizacji RIS3 oraz współpracę z regionalnymi partnerami (przedsiębiorcy, instytucje naukowo-badawcze, instytucje otoczenia biznesu, administracja publiczna, organizacje pozarządowe) w regionie, w kraju oraz za granicą. Działania te stanowić mają również uzupełnienie aktywności i działań wynikających z obowiązku monitorowania i ewaluacji efektów wdrażania Strategii na rzecz inteligentnych specjalizacji RIS3 prowadzonych w ramach Pomocy Technicznej RPO WP. Jednym z najważniejszych celów realizowanych działań będzie: • upowszechnienie i usprawnienie przedsiębiorczego procesu

		odkrywania (PPO jako najważniejszego instrumentu wdrażania i aktualizacji Strategii RIS3, • doskonalenie istniejącego w regonie ekosytemu innowacji, • stymulowanie jak najbliższej i najbardziej efektywnej współpracy przedsiębiorców z sektorem naukowo-badawczym, • propagowanie postaw proinnowacyjnych w społeczeństwie i ukazywanie dobrych praktyk z zakresu innowacyjności.Projekt służył będzie efektywnemu inwestowaniu środków RPO WP na 1 i 3 cel tematyczny, głównie przez włączenie w proces M&E RIS3 jak najszerszej grupy interesariuszy regionalnego systemu innowacji. 5. Podkarpackie Centrum Innowacji Wsparcie może zostać udzielone na utworzenie i funkcjonowanie Podkarpackiego Centrum Innowacji, które będzie pełniło funkcję brokera innowacji prowadzącego transfer wyników prac B+R z jednostek naukowych do przedsiębiorstw oraz inicjującego współpracę pomiędzy przedsiębiorstwami a jednostkami naukowymi. Podmiot ten będzie m.in. inicjował i prowadził działalność doradczą dotyczącą komercjalizacji i urynkowienia badań naukowych, aktywnej działalności pozyskiwania klientów i partnerów do prowadzenia prac badawczych i rozwojowych, wspierania prowadzenia działalności B+R w formie grantów dla zespołów badawczych oraz przedsiębiorstw, a także tworzenia środowiska kreującego powstawanie innowacji i nowych pomysłów w „protolab". Projekty w ramach niniejszego działania mogą być realizowane jako projekty partnerskie w rozumieniu art. 33 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020. Wspierane inwestycje będą uwzględniały dostosowanie infrastruktury do potrzeb osób niepełnosprawnych.
11. Typ beneficjenta	Działanie 1.2	Typ 1 - Bony na innowacje: mikro, małe i średnie przedsiębiorstwo, prowadzące działalność

		gospodarczą w sposób zorganizowany i ciągły przez okres nie krótszy niż 12 miesięcy licząc wstecz od dnia złożenia wniosku o dofinansowanie i uzyskujące przychody z ww. działalności." Typ 2 - Prace B+R: • przedsiębiorstwo. Typ 3 - Infrastruktura B+R: • przedsiębiorstwo, • instytucja otoczenia biznesu, • sieci/grupy przedsiębiorstw. Typ 4 - Potencjał RIS: • jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia. Typ 5 - Podkarpackie Centrum Innowacji • jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia, • instytucje otoczenia biznesu.
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Działanie 1.2	• jednostki naukowe, • przedsiębiorstwa, • zespoły badawcze/ studenci.
13. Instytucja pośrednicząca	Działanie 1.2	Nie dotyczy
14. Instytucja wdrażająca	Działanie 1.2	Nie dotyczy
15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	Działanie 1.2	Region słabiej rozwinięty 85 000 000

16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Działanie 1.2	Mechanizmy zapewniające koordynację udzielonego wsparcia w ramach RPO WP 2014-2020: • Komitet Monitorujący RPO WP 2014-2020.
17. Instrumenty terytorialne	Działanie 1.2	Nie dotyczy
18. Tryby wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Działanie 1.2	Projekty wybierane będą trybie: • typ 1 – konkursowym, • typ 2 – konkursowym, • typ 3 – konkursowym, • typ 4 – pozakonkursowym, • typ 5 – pozakonkursowym. Podmiotem odpowiedzialnym za nabór i ocenę wniosków będzie Departament Wspierania Przedsiębiorczości Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego. Podmiotem odpowiedzialnym za przyjmowanie protestów będzie Departament Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego.
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Działanie 1.2	1. Warunkiem otrzymania wsparcia będzie zgodność przedmiotu projektu z regionalną inteligentną specjalizacją województwa podkarpackiego. 2. W przypadku, gdy o pomoc ubiega się duże przedsiębiorstwo: • wsparcie uzależnione będzie od spełnienia warunku dyfuzji innowacji albo współpracy dużego przedsiębiorstwa z MŚP, jednostką naukową lub organizacją pozarządową lub instytucję badawczą, • podmiot ten zapewni, że wkład finansowy z funduszy nie spowoduje znacznego ubytku liczby miejsc pracy w istniejących lokalizacjach tego przedsiębiorcy na terytorium UE. 3. Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie ukończone

		lub w pełni zrealizowane przed złożeniem wniosku o dofinansowanie[7]. 4. W ramach RPO WP 2014-2020 wykluczone jest wsparcie inwestycji w infrastrukturę instytucji opiekuńczo-pobytowych (rozumianych zgodnie z Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków EFS i EFRR na lata 2014-2020, a w przypadku instytucji zdrowotnych – zgodnie z Policy Paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020) świadczących opiekę dla osób z niepełnosprawnościami, osób z problemami psychicznymi oraz dzieci pozbawionych opieki rodzicielskiej chyba że rozpoczęty w nich został proces przechodzenia z opieki zinstytucjonalizowanej do opieki świadczonej w społeczności lokalnej lub proces ten zostanie rozpoczęty w okresie realizacji projektu. **Zasada ta obowiązuje dla naborów ogłoszonych po wejściu w życie zmienionego programu, tj. od 12 października 2018r.** Ewentualne dodatkowe limity i ograniczenia dotyczące poszczególnych kategorii wydatków w ramach działania zostaną określone w załączniku nr 7 do SZOOP RPO WP 2014-2020 – *Katalogi wydatków kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych w ramach poszczególnych osi priorytetowych, działań i poddziałań – zakres EFRR* oraz w regulaminie konkursu.
20. Warunki i planowany zakres stosowania *cross-financingu* (%)	Działanie 1.2	Nie dotyczy
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 1.2	Nie dotyczy

[7] Zgodnie z art. 65 ust. 6 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013).

22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Działanie 1.2	Nie dotyczy
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Działanie 1.2	Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków zgodnie z załącznikiem nr 7 do SZOOP RPO WP 2014-2020 – *Katalogi wydatków kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych w ramach poszczególnych osi priorytetowych, działań i poddziałań – zakres EFRR*. W ramach działania planuje się stosowanie zaliczek zgodnie z Rozdziałem I *Ogólny opis Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 oraz głównych warunków realizacji*, Podrozdział 3 *Ogólne informacje dotyczące sposobu finansowania.*
24. Pomoc publiczna i pomoc *de minimis* (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Działanie 1.2	Typ 1 - Bony na innowacje: • pomoc de minimis *Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r., poz. 488),* • Art. 25 GBER Pomoc na projekty badawczo-rozwojowe *Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 21 lipca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na badania podstawowe, badania przemysłowe, eksperymentalne prace rozwojowe oraz studia wykonalności w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r., poz. 1075)* Typ 2 - Prace B+R: • pomoc de minimis *Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014 -2020 (Dz. U. z 2015 r., poz. 488),* • Art. 25 GBER Pomoc na projekty badawczo-rozwojowe *Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 21 lipca*

		2015 r. w sprawie udzielania pomocy na badania podstawowe, badania przemysłowe, eksperymentalne prace rozwojowe oraz studia wykonalności w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r., poz. 1075) Typ 3 - Infrastruktura B+R: • pomoc de minimis *Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014 -2020 (Dz. U. z 2015 r., poz. 488),* • Art. 14 GBER Regionalna pomoc inwestycyjna *Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r., poz. 1416).* Typ 4 - Potencjał RIS: nie dotyczy Typ 5 - Podkarpackie Centrum innowacji: na I poziomie wsparcia nie przewiduje się udzielania pomocy publicznej/pomocy de minimis, natomiast na II poziomie wsparcia udzielana będzie m.in. pomoc publiczna/pomoc de minimis: • Art. 18 GBER Pomoc na usługi doradcze na rzecz MŚP *Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015 r. w sprawie udzielania pomocy mikroprzedsiębiorcom, małym i średnim przedsiębiorcom na usługi doradcze oraz udział w targach w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020 (Dz. U. z 2015 r. poz. 1417),* • Art. 25 GBER Pomoc na projekty badawczo-rozwojowe *Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 21 lipca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na badania podstawowe,*

		badania przemysłowe, eksperymentalne prace rozwojowe oraz studia wykonalności w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r., poz. 1075), • Art. 26 GBER Pomoc inwestycyjna na infrastrukturę badawczą *Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 16 czerwca 2016 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę badawczą w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020,* • Art. 28 GBER Pomoc dla MŚP na wspieranie innowacyjności *Rozporządzenie Ministra infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 listopada 2015 r.w sprawie udzielania pomocy na wspieranie innowacyjności oraz innowacje procesowe i organizacyjne w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020*
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Działanie 1.2	Typ 1 - Bony na innowacje: a) pomoc de minimis - 85%, b) pomoc na działalność badawczą, rozwojową i innowacyjną (studia wykonalności) - zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami tj.: • mikro i małe przedsiębiorstwo – 70%, • średnie przedsiębiorstwo – 60%. Typ 2 - Prace B+R: a) pomoc de minimis - 85%, b) pomoc na działalność badawczą, rozwojową i innowacyjną - zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami tj.: badania przemysłowe: • mikro i małe przedsiębiorstwo – 70%, • średnie przedsiębiorstwo – 60%, • duże przedsiębiorstwo – 50%, eksperymentalne prace rozwojowe:

		• mikro i małe przedsiębiorstwo – 45%, • średnie przedsiębiorstwo – 35%, • duże przedsiębiorstwo – 25%. Intensywność pomocy w przypadku badań przemysłowych i eksperymentalnych prac rozwojowych można zwiększyć do maksymalnie 80% kosztów kwalifikowalnych w następujący sposób: • 15 punktów procentowych, jeżeli spełniony jest jeden z następujących warunków: – projekt zakłada efektywną współpracę: ▪ między przedsiębiorstwami, wśród których przynajmniej jedno jest MŚP lub jest realizowany w co najmniej dwóch państwach członkowskich, lub w państwie członkowskim i w państwie umawiającej się strony Porozumienia EOG, przy czym żadne pojedyncze przedsiębiorstwo nie ponosi więcej niż 70% kosztów kwalifikowalnych, lub ▪ między przedsiębiorstwem i co najmniej jedną organizacją prowadzącą badania i upowszechniającą wiedzę, jeżeli ta ostatnia ponosi co najmniej 10% kosztów kwalifikowalnych i ma prawo do publikowania własnych wyników badań, • wyniki projektu są szeroko rozpowszechniane podczas konferencji, za pośrednictwem publikacji, ogólnodostępnych baz bądź oprogramowania bezpłatnego lub otwartego. Typ 3 - Infrastruktura B+R: a) pomoc de minimis - 85%, b) regionalna pomoc inwestycyjna - zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami tj.: • mikro i małe przedsiębiorstwo – 70%, • średnie przedsiębiorstwo – 60%, • duże przedsiębiorstwo – 50%.

		Typ 4 - Potencjał RIS: 100%. Typ 5 - Podkarpackie Centrum Innowacji: 100 %. W uzasadnionych przypadkach Instytucja Zarządzająca na etapie ogłoszenia konkursu może podjąć decyzję o obniżeniu maksymalnego poziomu dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych.
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	Działanie 1.2	Zgodnie z zapisami w pkt 25
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 1.2	Typ 1 - Bony na innowacje: a) pomoc de minimis - 15%, b) pomoc na działalność badawczą, rozwojową i innowacyjną - zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami tj.: • mikro i małe przedsiębiorstwo – 30%, • średnie przedsiębiorstwo – 40%. Typ 2 - Prace B+R: a) pomoc de minimis - 15%, b) pomoc na działalność badawczą, rozwojową i innowacyjną - zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami tj.: • dla badań przemysłowych - 20%, • dla eksperymentalnych prac rozwojowych - 40%.

		Typ 3 - Infrastruktura B+R: a) pomoc de minimis - 15%, b) regionalna pomoc inwestycyjna - zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami tj.: • mikro i małe przedsiębiorstwo – 30%, • średnie przedsiębiorstwo – 40%, • duże przedsiębiorstwo – 50%. Typ 4 - Potencjał RIS: 0%. Typ 5 - Podkarpackie Centrum Innowacji: 0% W uzasadnionych przypadkach Instytucja Zarządzająca na etapie ogłaszania konkursu może podjąć decyzję o podwyższeniu minimalnego wkładu własnego beneficjenta.
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Działanie 1.2	Nie dotyczy
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Działanie 1.2	Typ 1 - Bony na innowacje: Minimalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu: 20 000 PLN. Maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu: 50 000 PLN. Typ 2 - Prace B+R: Minimalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu: 200 000 PLN. Maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu: 75 000 000 PLN. Typ 3 - Infrastruktura B+R: Minimalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu: 200 000 PLN. Maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu: 30 000 000

		PLN. Typ 4 - Potencjał RIS: Minimalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu: 30 000 PLN. Maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu: 5 000 000 PLN. Typ 5 - Podkarpackie Centrum Innowacji. Minimalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu: 4 000 000 PLN Maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu: 100 000 000 PLN. W uzasadnionych przypadkach Instytucja Zarządzająca na etapie ogłoszenia konkursu może podjąć decyzję o zmianie minimalnej lub maksymalnej wartości wydatków kwalifikowalnych projektu.”
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Działanie 1.2	Nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 1.2	Nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Działanie 1.2	Nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Działanie 1.2	Nie dotyczy

DZIAŁANIE 1.3 PROMOWANIE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

OPIS DZIAŁANIA		
6. Nazwa działania	Działanie 1.3	Promowanie przedsiębiorczości
7. Cel szczegółowy działania	Działanie 1.3	Lepsze warunki do rozwoju MŚP.
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Działanie 1.3	• Liczba inwestycji zlokalizowanych na przygotowanych terenach inwestycyjnych [szt.]. • Liczba przedsiębiorstw ulokowanych w wspartych inkubatorach przedsiębiorczości/akademickich [szt.]. • Liczba przedsiębiorstw korzystających z zaawansowanych usług (nowych lub ulepszonych) świadczonych przez instytucje otoczenia biznesu [szt.]. • Liczba przedsiębiorstw objętych zakresem przedsięwzięcia informacyjno-promocyjnego o charakterze międzynarodowym [szt.].
9. Lista wskaźników produktu	Działanie 1.3	• Powierzchnia przygotowanych terenów inwestycyjnych [ha]. • Powierzchnia dostępna w wspartych inkubatorach przedsiębiorczości/akademickich [m^2]. • Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie [szt.]. • Liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje [szt.]. • Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (dotacje) [zł]. • Liczba nowych i zaawansowanych usług świadczonych przez IOB [szt.]. • Liczba wspartych przedsięwzięć informacyjno-promocyjnych o charakterze krajowym [szt.]. • Liczba wspartych przedsięwzięć informacyjno-promocyjnych o charakterze międzynarodowym [szt.].

10. Typy projektów	Działanie 1.3	1. Strefy aktywności gospodarczej. Wsparcie uzyskają projekty dotyczące przygotowania stref aktywności gospodarczej (terenów inwestycyjnych) tj. wyodrębnionych do inwestycji obszarów, przygotowanych w celu nadania im funkcji gospodarczych (aktywizacji gospodarczej), sprzyjających lokalizowaniu nowych inwestycji i przyciąganiu inwestorów, stanowiących lokalne centrum rozwoju gospodarczego i utworzonych w celu realizacji lokalnych celów rozwoju. Wsparcie obejmuje tworzenie parków biznesowych jako powierzchni sprzyjających lokalizowaniu nowych inwestycji. Wsparciem objęte zostaną zadania dotyczące uporządkowania i przygotowania terenów przeznaczonych na inwestycje, w szczególności prace studyjno-koncepcyjne, badania geotechniczne, kompleksowe wyposażenie w media, modernizacja wewnętrznej infrastruktury komunikacyjnej. Projekty te uwarunkowane będą zapewnieniem właściwego dostępu do terenów inwestycyjnych finansowanego ze środków własnych beneficjenta lub w ramach projektu komplementarnego ze środków EFSI w ramach CT4, CT7 lub CT9 zgodnie z warunkami określonymi w UP. Poprzez zapewnienie właściwego dostępu do terenów inwestycyjnych rozumie się: • przedstawienie w dokumentacji aplikacyjnej planu skomunikowania terenu z istniejącymi drogami publicznymi i/lub wewnętrznymi ogólnodostępnymi, • zapewnienie w dokumentacji aplikacyjnej, że najpóźniej do dnia poprzedzającego dzień złożenia wniosku o płatność końcową teren inwestycyjny zostanie skomunikowany z istniejącymi drogami publicznymi w sposób umożliwiający bez wątpliwości prowadzenie działalności gospodarczej na tym terenie. Projekty mające na celu przygotowanie stref aktywności gospodarczej będą realizowane pod warunkiem nie powielania dostępnej infrastruktury, chyba, że limit dostępnej powierzchni został wyczerpany co najmniej w 65% na moment złożenia wniosku o dofinansowanie lub limit wolnego terenu nie odpowiada zapotrzebowaniu zgłaszanemu przez potencjalnych inwestorów. Dla

		potrzeb obliczania limitu dostępnej powierzchni przyjmuje się, że punktem odniesienia są istniejące strefy aktywności gospodarczej, niezapełnione na dzień składania wniosku o dofinansowanie, zlokalizowane na terenie gminy, na obszarze której usytuowany jest teren objęty projektem i których właścicielem lub wieczystym użytkownikiem jest podmiot ubiegający się o wsparcie (wnioskodawca lub partner). Podpisanie umowy z beneficjentem nastąpi po wykazaniu, że limit dostępnej powierzchni został wykorzystany w 100% lub nie odpowiada zapotrzebowaniu zgłaszanemu przez potencjalnych inwestorów. Na podstawie deklaracji/informacji przedłożonych przez wnioskodawcę weryfikacji podlegać będzie stopień wykorzystania terenów inwestycyjnych położonych w gminie, na obszarze której usytuowany jest teren objęty projektem. W przypadku, gdy teren inwestycyjny będzie się składać z kilku części, tzn. będzie zlokalizowany w kilku miejscach gminy/powiatu, minimalna powierzchnia każdej z części nie może być mniejsza niż 2 ha. Jeżeli projektem objętych jest kilka sąsiadujących obok siebie działek inwestycyjnych, należy traktować je jako jeden teren przeznaczony pod działalność gospodarczą. Teren inwestycyjny musi być przeznaczony pod działalność gospodarczą w planie zagospodarowania przestrzennego lub studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Uzbrajany teren musi być własnością wnioskodawcy bądź wnioskodawca musi dysponować prawem wieczystego użytkowania. W umowie o dofinansowanie uwzględniony zostanie wskaźnik dotyczący pełnego wykorzystania przez przedsiębiorców powierzchni uzbrojonych terenów oraz zasady pomniejszenia wkładu EFRR w przypadku jego nieosiągnięcia. Ponadto wnioskodawca zobowiązany będzie do corocznego monitorowania liczby miejsc pracy wykreowanych w wytworzonej infrastrukturze stref aktywności gospodarczej.

		2. Inkubatory przedsiębiorczości. Wsparcie przeznaczone zostanie na tworzenie inkubatorów przedsiębiorczości i akademickich inkubatorów przedsiębiorczości. Zgodnie z zapisami UP wsparcie infrastrukturalne inkubatorów możliwe będzie tylko w incydentalnych i uzasadnionych przypadkach oraz po spełnieniu następujących warunków: • działalność IOB wpisuje się w krajową lub regionalną strategię inteligentnej specjalizacji, • IOB dysponuje strategią/planem wykorzystania infrastruktury planowanej do sfinansowania w ramach przedsięwzięcia, • przedsięwzięcie jest współfinansowane ze źródeł prywatnych, • przedsięwzięcie nie powiela dostępnej infrastruktury IOB o podobnym profilu zlokalizowanej w danym lub sąsiadującym regionie, chyba, że limit dostępnej oferty został wyczerpany. Beneficjenci do 12 miesięcy od zakończenia realizacji projektu w miarę dostępności środków uprawnieni będą do wystąpienia z wnioskiem o wsparcie uzupełniające o wartości do 20% otrzymanego dofinansowania dla inkubatora z przeznaczeniem na zapewnienie inkubowanym przedsiębiorstwom wsparcia o charakterze doradczym i szkoleniowym w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej (m.in. doradztwo, opieka, mentoring, coaching). 3. Profesjonalizacja usług IOB. Wsparcie zostanie przeznaczone na wzmocnienie profesjonalizacji IOB poprzez realizację projektu systemowego polegającego na sieciowaniu podkarpackich instytucji otoczenia biznesu oraz dostawców specjalistycznych usług za pośrednictwem elektronicznej platformy. Platforma ta będzie pełniła funkcje centrum usług okołobiznesowych dla MŚP z województwa podkarpackiego. Profesjonalizacja usług dla MŚP będzie uwzględniać gamę dotychczasowej oferty IOB oraz dostawców specjalistycznych usług jak również pakiety nowych usług

		dostosowanych do specyfiki konkretnych potrzeb. W ramach tej platformy udzielane będzie:: a) dofinansowanie usług doradczych świadczonych na rzecz MŚP przez dostawców specjalistycznych usług, w tym IOB, b) wspracie profesjonalizacji usług IOB w zakresie niezbędnym do świadczenia nowych lub ulepszonych usług. Wsparcie profesjonalizacji usług IOB może zostać udzielone przy zachowaniu warunków, że IOB: • ubiega się o wsparcie dla nowych lub ulepszonych usług świadczonych dla biznesu stanowiących odpowiedź na zapotrzebowanie przedsiębiorstw. • opracuje strategię biznesową, która potwierdza zdolność do operowania w warunkach rynkowych, • opracuje roczny plan zawierający orientacyjny wykaz projektów/usług, uwzględniający usługi, o których wsparcie się ubiega, • może wykazać, że w zakresie świadczenia usługi objętej przedsięwzięciem będą stosowane standardy na poziomie krajowym/europejskim/międzynarodowym, • przedstawi mechanizm monitorowania jakości i skuteczności usług. 4. Promocja gospodarcza. Projekt będzie realizowany w ramach projektu własnego samorządu województwa podkarpackiego. Dostosowane do potrzeb potencjalnych inwestorów otoczenie gospodarcze uzupełnione zostanie realizacją kompleksowych i skoordynowanych działań wzmacniających rangę regionalnej gospodarki obejmujących m.in. promocję gospodarczą regionu i stref aktywności gospodarczej w wymiarze krajowym i międzynarodowym.

		Planuje się realizację działań polegających na promocji gospodarczej regionu m.in. poprzez udział w targach gospodarczych, misjach gospodarczych, konferencjach, sympozjach, forach (w tym ich organizację). Planowane do realizacji działania wynikać będą z wypracowanej wspólnie z partnerami gospodarczymi, spójnej polityki inwestycyjnej regionu. 5. Sieciowanie MŚP Wsparcie zostanie udzielone na projekty polegające na sieciowaniu przedsiębiorstw poprzez powstawanie i rozwój inicjatyw przyczyniających się do wzmocnienia konkurencyjności MŚP aktywnie uczestniczących w sformalizowanych sieciach współpracy. Konkurencyjność firm uczestniczących w sieci współpracy, bazować będzie na budowaniu marki firm lub oferty wokół wspólnych produktów /usług. Sieciowanie przedsiębiorstw będzie się odbywało wokół określonych obszarów tematycznych wspólnych dla MŚP wchodzących w skład sieci współpracy. Pomoc nie jest ukierunkowana na utworzenie lub modernizację podmiotów zrzeszających zsieciowane przedsiębiorstwa ani na utrzymanie tych podmiotów w fazie operacyjnej lecz ma na celu ukształtowanie kompleksowego pakietu ofertowego, którego poszczególne elementy wpisywać się będą w dotychczasową działalność gospodarczą zaangażowanych MŚP, a który w wymiarze ogólnym przyniesie wartość dodaną dla danej branży. Planuje się zadania polegające w szczególności na: • promocji oferty wspólnego produktu/usługi (np. poprzez zbudowanie portalu internetowego, udział w targach, organizacji działań promocyjnych), • stworzenie wspólnego kanału dystrybucji produktu/usługi, • podejmowaniu innych działań związanych z dotychczasową działalnością biznesową przedsiębiorstw wchodzących w skład sieci współpracy przyczyniające się do wzmocnienia ich konkurencyjności.

		6. Parki biznesowe Wsparcie będzie przeznaczone na tworzenie parków biznesowych jako powierzchni sprzyjających lokalizowaniu nowych inwestycji. Planuje się realizację przedsięwzięć polegających w szczególności na budowie/ rozbudowie/ przebudowie infrastruktury, wraz z kompleksowym uzbrojeniem terenu przeznaczonego pod działalność gospodarczą i infrastrukturą towarzyszącą (np. parkingi, drogi wewnętrzne itp.) oraz zakupie środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania wspieranej infrastruktury. Zgodnie z zapisami UP wsparcie możliwe będzie po spełnieniu następujących warunków: • działalność wnioskodawcy wpisuje się w krajową lub regionalną strategię inteligentnej specjalizacji, • wnioskodawca dysponuje strategią/planem wykorzystania infrastruktury planowanej do sfinansowania w ramach przedsięwzięcia, • przedsięwzięcie jest współfinansowane ze źródeł prywatnych, • przedsięwzięcie nie powiela dostępnej infrastruktury o podobnym profilu zlokalizowanej w danym lub sąsiadującym regionie, chyba, że limit dostępnej oferty został wyczerpany. W ramach powyższego typu projektu inwestycje mogą być realizowane w formie partnerstwa publiczno – prywatnego, zgodnie zgodnie z *Ustawą z dnia 5 lipca 2018 r. o zmianie ustawy o partnerstwie publiczno-prywatnym oraz niektórych innych ustaw.* Preferencyjnie traktowane będą projekty realizowane w średnich miastach województwa podkarpackiego tracących funkcje społeczno -gospodarcze wskazane w analizie Instytutu Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN opracowanej na potrzeby Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju Projekty w ramach niniejszego działania mogą być realizowane jako

		projekty partnerskie w rozumieniu art. 33 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020, jak również jako projekty hybrydowe w rozumieniu art. 34 ww. ustawy.
11. Typ beneficjenta	Działanie 1.3	Typ 1 – Strefy aktywności gospodarczej: • jednostka samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia. Typ 2 – Inkubatory przedsiębiorczości: • jednostka samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia, • jednostka organizacyjna jednostki samorządu terytorialnego posiadająca osobowość prawną, • instytucja otoczenia biznesu, • szkoła wyższa. Typ 3 – Profesjonalizacja usług IOB: • jednostka samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia, • jednostka organizacyjna jednostki samorządu terytorialnego posiadająca osobowość prawną. Typ 4 – Promocja gospodarcza: • jednostka samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia. Typ 5 – Sieciowanie MŚP: sieć przedsiębiorstw reprezentowana przez lidera którym może być instytucja otoczenia biznesu lub MŚP. Typ 6 – Parki biznesowe: • jednostka samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia, • jednostka organizacyjna jednostki samorządu terytorialnego posiadająca osobowość prawną, • instytucja otoczenia biznesu.
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Działanie 1.3	Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa.

13. Instytucja pośrednicząca	Działanie 1.3	Nie dotyczy
14. Instytucja wdrażająca	Działanie 1.3	Nie dotyczy
15. Kategoria regionu wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	Działanie 1.3	Region słabiej rozwinięty 39 704 703
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Działanie 1.3	Mechanizmy zapewniające koordynację udzielonego wsparcia w ramach RPO WP 2014-2020: • Komitet Monitorujący RPO WP 2014-2020. • LPR/GPR (projekty realizowane w ramach Działania 1.3 będą wspierać realizację Działania 6.3 Rewitalizacja przestrzeni regionalnej - szczególne znaczenie w tym zakresie będą miały typy interwencji określone w LPR/GPR). Mechanizmy zapewniające koordynację między RPO WP 2014-2020 a PO PW 2014-2020: • Grupa Sterująca ds. Polski Wschodniej funkcjonująca w ramach Zespołu Międzyresortowego ds. programowania i wdrażania Funduszy UE.
17. Instrumenty terytorialne	Działanie 1.3	Dedykowane konkursy dla obszarów funkcjonalnych 8 regionalnych biegunów wzrostu, tj. MOF Krosno, Dębica-Ropczyce, Przemyśl, Mielec, Tarnobrzeg, Jarosław-Przeworsk, Sanok-Lesko, Stalowa Wola[8].

[8] Zgodnie z zasadami określonymi w Załączniku nr 6 *Założenia do konkursów dedykowanych dla Miejskich Obszarów Funkcjonalnych w ramach RPO WP 2014-2020*.

18. Tryb wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Działanie 1.3	Projekty wybierane będą trybie: • typ 1 konkursowym, • typ 2 konkursowym, • typ 3 pozakonkursowym, • typ 4 pozakonkursowym, • typ 5 konkursowym, • typ 6 konkursowym. Podmiotem odpowiedzialnym za nabór i ocenę wniosków będzie Departament Wspierania Przedsiębiorczości Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego. Podmiotem odpowiedzialnym za przyjmowanie protestów będzie Departament Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego.
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Działanie 1.3	Typ 1 - Strefy aktywności gospodarczej: 1. Wydatki na wewnętrzną infrastrukturę komunikacyjną – jako uzupełniający element projektu kompleksowego stanowić mogą jedynie mniejszą część budżetu projektu – nie mogą być równe lub większe niż 50% wartości wydatków kwalifikowalnych w projekcie. 2. O wsparcie mogą się ubiegać uprawnione podmioty, które mają uregulowane prawo własności do terenów/obiektów objętych projektem (własność, użytkowanie wieczyste). W projekcie obowiązkowe jest uwzględnienie wskaźnika obejmującego wykorzystanie przez przedsiębiorców powierzchni terenów przemysłowych. Nie osiągnięcie założonej wartości skutkować będzie korektą. 3. Wydatki związane z budową, przebudową, remontem infrastruktury towarzyszącej dróg zewnętrznych służących skomunikowaniu terenu nie będą kwalifikowalne. 4. Z uwagi na fakt, iż środki finansowe w ramach CT3 mają służyć podnoszeniu konkurencyjności mikro, małych i średnich firm, wkład EFRR będzie proporcjonalnie pomniejszony w sytuacji wykorzystania uzbrojonej infrastruktury przez duże

		przedsiębiorstwa. 5. Wsparcia nie uzyskają projekty realizowane na terenie ROF. Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem wniosku o dofinansowanie[9]. Typ 5 – Sieciowanie MŚP: 1. Wsparcie mogą uzyskać przedsięwzięcia zidentyfikowane w trakcie procesu przedsiębiorczego odkrywania realizowanego w ramach projektu pn. „Inteligentne specjalizacje - narzędzie wzrostu innowacyjności i konkurencyjności województwa podkarpackiego realizowanego w ramach RPO WP 2014-2020, posiadające pozytywną opinię Podkarpackiej Rady Innowacji w formie uchwały. 2. Minimalna liczba uczestników sieci – 5 MŚP. 3. Nie dopuszcza się wsparcia projektów polegających wyłącznie na zakupie usług doradczych. W ramach RPO WP 2014-2020 wykluczone jest wsparcie inwestycji w infrastrukturę instytucji opiekuńczo-pobytowych (rozumianych zgodnie z Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków EFS i EFRR na lata 2014-2020, a w przypadku instytucji zdrowotnych – zgodnie z Policy Paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020) świadczących opiekę dla osób z niepełnosprawnościami, osób z problemami psychicznymi oraz dzieci pozbawionych opieki rodzicielskiej chyba że rozpoczęty w nich został proces przechodzenia z opieki zinstytucjonalizowanej do opieki świadczonej w społeczności lokalnej lub proces ten zostanie rozpoczęty w okresie realizacji projektu. **Zasada ta obowiązuje dla naborów ogłoszonych po wejściu w życie zmienionego programu, tj. od 12 października**

[9] Zgodnie z art. 65 ust. 6 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013).

		2018r. Ewentualne dodatkowe limity i ograniczenia dotyczące poszczególnych kategorii wydatków w ramach działania zostaną określone w załączniku nr 7 do SZOOP RPO WP 2014-2020 – *Katalogi wydatków kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych w ramach poszczególnych osi priorytetowych, działań i poddziałań – zakres EFRR* oraz w regulaminie konkursu.
20. Warunki i planowany zakres stosowania *cross-financingu* (%)	Działanie 1.3	Nie dotyczy
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 1.3	Nie dotyczy
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Działanie 1.3	Zgodnie z art. 61 lub art. 65 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Działanie 1.3	Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków zgodnie z załącznikiem nr 7 do SZOOP RPO WP 2014-2020 – *Katalogi wydatków kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych w ramach poszczególnych osi priorytetowych, działań i poddziałań – zakres EFRR*. W ramach działania planuje się stosowanie zaliczek zgodnie z Rozdziałem I *Ogólny opis Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 oraz głównych warunków realizacji*, Podrozdział 3 *Ogólne informacje dotyczące sposobu finansowania.*
24. Pomoc publiczna i pomoc *de minimis* (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Działanie 1.3	Typ 1 – Strefy aktywności gospodarczej: • Art. 14 GBER Regionalna pomoc inwestycyjna *Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej*

		w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r., poz. 1416), • Art. 56 GBER Pomoc inwestycyjna na infrastrukturę lokalną *Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę lokalną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020 (Dz. U. z 2015 r., poz. 1208).* Typ 2 – Inkubatory przedsiębiorczości: • Art. 14 GBER Regionalna pomoc inwestycyjna *Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r., poz. 1416),* • Art. 56 GBER Pomoc inwestycyjna na infrastrukturę lokalną *Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę lokalną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r., poz. 1208).* Typ 3 – Profesjonalizacja usług IOB: na I poziomie wsparcia nie przewiduje się udzielania pomocy publicznej/pomocy de minimis, natomiast na II poziomie wsparcia udzielana będzie pomoc publiczna/pomoc de minimis: • Art. 18 GBER Pomoc na usługi doradcze na rzecz MŚP *Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015 r. w sprawie udzielania pomocy mikroprzedsiębiorcom, małym i średnim przedsiębiorcom na usługi doradcze oraz udział w targach w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020 (Dz. U. z 2015 r. poz. 1417),* • pomoc de minimis *Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach*

		regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r., poz. 488). Typ 4 – „Typ 4 Promocja gospodarcza: na I poziomie wsparcia nie przewiduje się udzielania pomocy pulicznej/ pomocy de minimis. W przypadku wystąpienia pomocy publicznej na II poziomie wsparcie udzielane będzie jako pomoc de minimis: • *pomoc de minimis* *Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r., poz. 488).* Typ 5 – Sieciowanie MŚP: • pomoc de minimis *Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r., poz. 488).* • Art. 18 GBER Pomoc na usługi doradcze na rzecz MŚP *Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015 r. w sprawie udzielania pomocy mikroprzedsiębiorcom, małym i średnim przedsiębiorcom na usługi doradcze oraz udział w targach w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020 (Dz. U. z 2015 r. poz. 1417).* Typ 6 – Parki biznesowe: • Art. 14 GBER Regionalna pomoc inwestycyjna *Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach celu tematycznego 3 w zakresie wzmacniania konkurencyjności mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców w ramach regionalnych programów operacyjnych*

		na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r., poz. 1377).
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Działanie 1.3	Typ 1 – Strefy aktywności gospodarczej: W przypadku nieobjęcia projektu zasadami pomocy publicznej maksymalny poziom dofinansowania stanowił będzie 85% wydatków kwalifikowalnych, przy uwzględnieniu zapisów art. 61 albo 65 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013. W uzasadnionych przypadkach Instytucja Zarządzająca na etapie ogłoszenia konkursu może podjąć decyzję o obniżeniu lub podwyższeniu maksymalnego poziomu dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych. W przypadku objęcia projektu zasadami pomocy publicznej: a) regionalna pomoc inwestycyjna - zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami tj. – 50%, b) pomoc inwestycyjna na infrastrukturę lokalną - zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami wyrażonymi w art. 56 GBER. Typ 2 – Inkubatory przedsiębiorczości: W przypadku nieobjęcia projektu zasadami pomocy publicznej maksymalny poziom dofinansowania stanowił będzie 85% wydatków kwalifikowalnych, przy uwzględnieniu zapisów art. 61 albo 65 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013. W uzasadnionych przypadkach Instytucja Zarządzająca na etapie ogłoszenia konkursu może podjąć decyzję o obniżeniu lub podwyższeniu maksymalnego poziomu dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych. W przypadku objęcia projektu zasadami pomocy publicznej: a) regionalna pomoc inwestycyjna - zgodnie z obowiązującymi w tym

		zakresie zasadami tj.: • mikro i małe przedsiębiorstwo – 70%, • średnie przedsiębiorstwo – 60%, • duże przedsiębiorstwo – 50%. b) pomoc inwestycyjna na infrastrukturę lokalną - zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami wyrażonymi w art. 56 GBER – jednakże nie więcej niż 85%. Typ 3 – Profesjonalizacja usług IOB: 100%. Typ 4 – Promocja gospodarcza: 100%. Typ 5 – Sieciowanie MŚP: a) pomoc na usługi doradcze – 50%. b) pomoc de minimis – 85%. Typ 6 – Parki biznesowe: W przypadku nieobjęcia projektu zasadami pomocy publicznej maksymalny poziom dofinansowania stanowił będzie 85% wydatków kwalifikowalnych, przy uwzględnieniu zapisów art. 61 albo 65 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013. W uzasadnionych przypadkach Instytucja Zarządzająca na etapie ogłoszenia konkursu może podjąć decyzję o obniżeniu lub podwyższeniu maksymalnego poziomu dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych. W przypadku objęcia projektu zasadami pomocy publicznej – regionalna pomoc inwestycyjna – zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami, tj. 50%.

26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)[10]	Działanie 1.3	Typ 1 – Strefy aktywności gospodarczej: Projekty rewitalizacyjne[11] do 95%[12], w tym środki budżetu państwa stanowią maks. 10% wydatków kwalifikowalnych projektu (zgodnie z rozdziałem III SZOOP – Indykatywny plan finansowy).
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 1.3	Typ 1 - Strefy aktywności gospodarczej: W przypadku nieobjęcia projektu zasadami pomocy publicznej minimalny wkład własny stanowił będzie 15% wydatków kwalifikowalnych, przy uwzględnieniu zapisów art. 61 albo 65 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 (nie dotyczy projektów rewitalizacyjnych współfinansowanych z budżetu państwa). W uzasadnionych przypadkach Instytucja Zarządzająca na etapie ogłoszenia konkursu może podjąć decyzję o obniżeniu lub podwyższeniu minimalnego wkładu własnego beneficjenta. W przypadku objęcia projektu zasadami pomocy publicznej: a) regionalna pomoc inwestycyjna - zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami tj. – 50%, b) pomoc inwestycyjna na infrastrukturę lokalną - zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami wyrażonymi w art. 56

[10] Rozbicie na kopertę Mazowiecką / 15 województw dotyczy krajowych PO. W przypadku regionalnych PO i osi priorytetowych w krajowych PO finansowanych z FS wartości należy umieścić w kolumnie „Ogółem" usuwając pozostałe kolumny.

[11] Przez projekt rewitalizacyjny należy tutaj rozumieć projekt w rozumieniu art. 2 pkt 18 ustawy o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (t.j Dz. U. z 2016 r. poz. 217 z późn. zm.), wynikający z programu rewitalizacji, tj. zaplanowany w programie rewitalizacji i ukierunkowany na osiągnięcie jego celów albo logicznie powiązany z treścią i celami programu rewitalizacji, zgłoszony do objęcia albo objęty współfinansowaniem UE z EFRR w ramach RPO WP 2014-2020. Wynikanie projektu rewitalizacyjnego z programu rewitalizacji oznacza zatem albo wskazanie (wymienienie) go wprost w programie rewitalizacji albo określenie go w ogólnym (zbiorczym) opisie innych, uzupełniających rodzajów działań rewitalizacyjnych.

[12] Zgodnie z art. 9k ust. 2 pkt 1 lit. c Kontraktu Terytorialnego dofinansowanie z BP nie może zostać przeznaczone dla projektów generujących dochód w rozumieniu art. 61 rozporządzenia 1303/2013 oraz projektów objętych regułami pomocy publicznej, pomocy de minimis.

		GBER. Typ 2 – Inkubatory przedsiębiorczości: W przypadku objęcia projektu zasadami pomocy publicznej: a) regionalna pomoc inwestycyjna - zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami tj.: • mikro i małe przedsiębiorstwo – 30%, • średnie przedsiębiorstwo – 40%, • duże przedsiębiorstwo – 50%, b) pomoc inwestycyjna na infrastrukturę lokalną - zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami wyrażonymi w art. 56 GBER – jednakże nie mniej niż 15%. W przypadku nieobjęcia projektu zasadami pomocy publicznej minimalny wkład własny stanowił będzie 15 % wydatków kwalifikowalnych, przy uwzględnieniu zapisów art. 61 albo 65 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013. W uzasadnionych przypadkach Instytucja Zarządzająca na etapie ogłoszenia konkursu może podjąć decyzję o obniżeniu lub podwyższeniu minimalnego wkładu własnego beneficjenta. Typ 3 – Profesjonalizacja usług IOB: 0%. Typ 4 – Promocja gospodarcza: 0%. Typ 5 – Sieciowanie MŚP: a) pomoc na usługi doradcze – 50%, b) pomoc de minimis –15%. Typ 6 – Parki biznesowe: W przypadku nieobjęcia projektu zasadami pomocy publicznej minimalny wkład własny stanowił będzie 15% wydatków kwalifikowalnych, przy uwzględnieniu zapisów art. 61 albo 65 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013

		(nie dotyczy projektów rewitalizacyjnych współfinansowanych z budżetu państwa). W uzasadnionych przypadkach Instytucja Zarządzająca na etapie ogłoszenia konkursu może podjąć decyzję o obniżeniu lub podwyższeniu minimalnego wkładu własnego beneficjenta. W przypadku objęcia projektu zasadami pomocy publicznej: • regionalna pomoc inwestycyjna - zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami tj. – 50%.
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Działanie 1.3	Nie dotyczy
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Działanie 1.3	Typ 1 – Strefy aktywności gospodarczej: Minimalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu: 1 000 000 PLN. Maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu: 50 000 000 PLN. Typ 2 – Inkubatory przedsiębiorczości: Minimalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu: 1 000 000 PLN. Maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu: 50 000 000 PLN. Typ 3 – Profesjonalizacja usług IOB: Minimalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu: 20 000 000 PLN. Maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu: 60 000 000 PLN. Typ 4 – Promocja gospodarcza: Minimalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu: 20 000 PLN.

		Maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu: 17 000 000 PLN. Typ 5 – Sieciowanie MŚP: Minimalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu: 100 000 PLN. Maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu: 1 000 000 PLN. W uzasadnionych przypadkach Instytucja Zarządzająca na etapie ogłoszenia konkursu może podjąć decyzję o zmianie minimalnej lub maksymalnej wartości wydatków kwalifikowalnych projektu.” Typ 6 – Parki biznesowe: Minimalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu: 150 000 PLN. Maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu: 15 000 000 PLN.
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Działanie 1.3	W ramach niniejszego priorytetu nie przewiduje się wykorzystania instrumentów finansowych, natomiast zastosowanie może mieć pomoc zwrotna, o której mowa w art. 66 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 1.3	Nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Działanie 1.3	Nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Działanie 1.3	Nie dotyczy

DZIAŁANIE 1.4 WSPARCIE MŚP

OPIS DZIAŁANIA I PODDZIAŁAŃ		
6. Nazwa działania / poddziałania	Działanie 1.4	Wsparcie MŚP
	Poddziałanie 1.4.1	Dotacje bezpośrednie
	Poddziałanie 1.4.2	Instrumenty finansowe
7. Cel szczegółowy działania / poddziałania	Poddziałanie 1.4.1	Ograniczony spadek udziału przedsiębiorstw innowacyjnych w ogólnej liczbie przedsiębiorstw.
	Poddziałanie 1.4.2	
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Poddziałanie 1.4.1	• Liczba wprowadzonych innowacji [szt.]. • Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach [EPC]. • Liczba wdrożonych systemów TIK w przedsiębiorstwach[szt.].
	Poddziałanie 1.4.2	• Liczba przedsiębiorstw wspartych za pośrednictwem instrumentów finansowych [szt.].
9. Lista wskaźników produktu	Poddziałanie 1.4.1	• Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie [szt.]. • Liczba przedsiębiorstw otrzymujących dotacje [szt.]. • Liczba nowych wspieranych przedsiębiorstw [szt.]. • Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w celu wprowadzenia produktów nowych dla firmy [szt.]. • Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w celu wprowadzenia produktów nowych dla rynku [szt.]. • Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (dotacje) [EUR].
	Poddziałanie 1.4.2	• Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie [szt.].

		• Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie finansowe inne niż dotacje [szt.].
10. Typy projektów	Poddziałanie 1.4.1	1. Rozwój MŚP. Wsparcie obejmowało będzie rozwój MŚP poprzez inwestycje niezbędne do wprowadzenia na rynek nowych lub ulepszonych produktów albo usług. Wsparcia nie otrzymają przedsiębiorstwa realizujące przedsięwzięcie prowadzące wyłącznie do zwiększenia mocy produkcyjnych. Wsparcie obejmowało będzie rozwój/rozbudowę MŚP, w szczególności poprzez inwestycje w nowoczesne maszyny i urządzenia oraz sprzęt produkcyjny, w celu wprowadzenia na rynek nowych lub ulepszonych produktów lub usług. Preferencje zostaną przyznane dla MŚP wdrażających rozwiązania będące wynikiem prowadzonych prac B+R, w tym współfinansowanych w ramach RPO WP 2014-2020. 2. TIK. Wsparcie skierowane będzie do nowo powstałych mikro i małych przedsiębiorstw we wczesnej fazie rozwoju funkcjonujących na rynku nie krócej niż 6 miesięcy i nie dłużej niż 24 miesiące według daty ich utworzenia wskazanej w dokumentach rejestrowych. Inwestycje objęte projektem winny w rezultacie jego zrealizowania umożliwiać prowadzenie działalności gospodarczej polegającej na oferowaniu na rynku usług drogą elektroniczną. Projekt może obejmować zakup produktów cyfrowych niezbędnych do świadczenia tych usług. Dofinansowanie przeznaczone zostanie na wykorzystanie TIK w modelach: • B2B (Business to Business) - model uwzględniający współpracę przedsiębiorstw opierającą się na wykorzystaniu TIK prowadzących w efekcie do automatyzacji procesów biznesowych. Model przewiduje m.in. stworzenie opartego o TIK kanału współpracy

		pomiędzy przedsiębiorstwami, • B2C (Business to Consumer), model, w którym relacje Przedsiębiorstwo – Konsument (odbiorca produktów lub usług) są oparte o TIK. W model ten wpisują się świadczenie e-usług, sprzedaż on-line produktów lub usług, • C2C (Consumer to Consumer), model zakładający interakcję biznesową pomiędzy konsumentami przy wykorzystaniu TIK (np. portale sprzedażowe).
	Poddziałanie 1.4.2	Projekt będzie wdrażany z wykorzystaniem modelu z funduszem funduszy, o którym mowa w art. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013. W ramach projektu będzie udzielane wsparcie w postaci pożyczek dla sektora MŚP, w tym w szczególności MŚP znajdujących się na początkowych etapach rozwoju lub realizujące innowacyjne przedsięwzięcia.
11. Typ beneficjenta	Poddziałanie 1.4.1	Typ 1 - Rozwój MŚP: • mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa, prowadzące działalność gospodarcza w sposób zorganizowany i ciągły przez okres nie krótszy niż 12 miesięcy licząc wstecz od dnia złożenia wniosku o dofinansowanie i uzyskujące przychody z ww. działalności". Typ 2 - TIK: • mikro i małe przedsiębiorstwa, prowadzące działalność gospodarczą w sposób zorganizowany i ciągły przez okres nie krótszy niż 6 miesięcy i nie dłuższy niż 24 miesiące według daty ich utworzenia wskazanej w dokumentach rejestrowych.
	Poddziałanie 1.4.2	Bank Gospodarstwa Krajowego jako podmiot wdrażający fundusz funduszy, o którym mowa w art. 2 pkt 27 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013
12. Grupa docelowa/ ostateczni	Poddziałanie 1.4.1	Typ 1 - Rozwój MŚP oraz Typ 2 - TIK:

odbiorcy wsparcia		• mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa.
	Poddziałanie 1.4.2	• mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa.
13. Instytucja pośrednicząca	Poddziałanie 1.4.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 1.4.2	
14. Instytucja wdrażająca	Poddziałanie 1.4.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 1.4.2	
15. Kategoria regionu wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	Działanie 1.4	Region słabiej rozwinięty
		218 288 854
	Poddziałanie 1.4.1	165 425 459
	Poddziałanie 1.4.2	52 863 395
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Poddziałanie 1.4.1	Mechanizmy zapewniające koordynację udzielonego wsparcia w ramach RPO WP 2014-2020:
	Poddziałanie 1.4.2	• Komitet Monitorujący RPO WP 2014-2020.
17. Instrumenty terytorialne	Poddziałanie 1.4.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 1.4.2	

18. Tryby wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Poddziałanie 1.4.1	Projekty wybierane będą trybie: • typ 1 – konkursowym, • typ 2 – konkursowym. Podmiotem odpowiedzialnym za nabór i ocenę wniosków będzie Departament Wspierania Przedsiębiorczości Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego. Podmiotem odpowiedzialnym za przyjmowanie protestów będzie Departament Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego.
	Poddziałanie 1.4.2	Projekt będzie realizowany zgodnie z art. 37 ust. 1 oraz art. 38 ust. 4-5 rozporządzenia PE i Rady (UE) nr 1303/2013 - wsparcie zwrotne. Podmiotem odpowiedzialnym za nabór i ocenę wniosków będzie Departament Wspierania Przedsiębiorczości Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego.
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Poddziałanie 1.4.1	Wsparcia nie otrzymają następujące typy przedsięwzięć: 1. wytwarzanie energii, jej dystrybucja i infrastruktura z nią związana, 2. gospodarka odpadami (wsparcie udzielane będzie w ramach osi IV), 3. infrastruktura uzdrowiskowa, turystyczno-rekreacyjna realizowana przez przedsiębiorców świadczących kompleksowe usługi sanatoryjne/uzdrowiskowe (wsparcie udzielane będzie w ramach Osi VI), 4. projekty w zakresie opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 oraz z zakresu pomocy społecznej realizowane przez podmioty o których mowa w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 1817 z późn zm.) (np. żłobki, żłobki przyzakładowe, kluby dziecięce, oddziały żłobkowe, domy pomocy społecznej, domy seniora)-wsparcie udzielane będzie w ramach osi VI), 5. projekty z zakresu ochrony zdrowia (wsparcie udzielane będzie

		w ramach osi VI), 6. projekty z zakresu infrastruktury instytucji opiekuńczo-pobytowych, 7. wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem wniosku o dofinansowanie. Ewentualne dodatkowe limity i ograniczenia dotyczące poszczególnych kategorii wydatków w ramach działania zostaną określone w załączniku nr 7 do SZOOP RPO WP 2014-2020 – *Katalogi wydatków kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych w ramach poszczególnych osi priorytetowych, działań i poddziałań – zakres EFRR* oraz w regulaminie konkursu." W zakresie w jakim przewidziano wsparcie w osiach priorytetowych III-VI, nie będzie ono realizowane w I osi priorytetowej.
	Poddziałanie 1.4.2	Nie dotyczy
20. Warunki i planowany zakres stosowania *cross-financingu* (%)	Poddziałanie 1.4.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 1.4.2	
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Poddziałanie 1.4.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 1.4.2	
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie [13]	Poddziałanie 1.4.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 1.4.2	
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Poddziałanie 1.4.1	Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków zgodnie załączniku nr 7 do SZOOP RPO WP 2014-2020 – *Katalogi wydatków kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych w ramach poszczególnych osi priorytetowych, działań i poddziałań – zakres EFRR*.

[13] Zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r., luka w finansowaniu (art. 61 ust. 3 lit. b), stawki ryczałtowe (art. 61 ust. 3 lit. a), pomniejszanie dochodu (art. 65 ust. 8).

		W ramach poddziałania nie planuje się stosowania zaliczek.
	Poddziałanie 1.4.2	Płatności i rozliczanie wydatków w ramach projektu z zakresu instrumentów finansowych będą realizowane w oparciu o art. 41 rozporządzenia PE i Rady (UE) nr 1303/2013.
24. Pomoc publiczna i pomoc de minimis(rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Poddziałanie 1.4.1	Typ 1 - Rozwój MŚP: • pomoc de minimis *Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r., poz. 488),* • Art. 14 GBER Regionalna pomoc inwestycyjna *Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach celu tematycznego 3 w zakresie wzmacniania konkurencyjności mikroprzedsiebiorców, małych i średnich przedsiębiorców w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r., poz. 1377).* Typ 2 - TIK: • pomoc de minimis *Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r., poz. 488),*
	Poddziałanie 1.4.2	Występowanie pomocy publicznej analizowane jest na poziomie Menadżera funduszu funduszy (beneficjenta projektu), pośrednika finansowego i ostatecznego odbiorcy. Przyjęta konstrukcja instrumentów finansowych zapewnia, że zarówno na poziomie Menadżera funduszu funduszy, jak i na poziomie pośrednika finansowego pomoc nie wystąpi. W przypadku wystąpienia pomocy publicznej na poziomie ostatecznego

		odbiorcy wsparcie udzielane będzie: – jako pomoc de minimis na podstawie rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020 (Dz. U. z 2015 r., poz. 488) wydanego w oparciu o rozporządzenie KE nr 1407/2013 z dnia 18.12.2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. U. UE L 352 z 24.12.2013).
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Poddziałanie 1.4.1	Typ 1 - Rozwój MŚP: a) pomoc de minimis - 70%, b) regionalna pomoc inwestycyjna - zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami tj.: • mikro i małe przedsiębiorstwo – 70%, • średnie przedsiębiorstwo – 60%. Typ 2 - TIK: pomoc de minimis - 80%. W uzasadnionych przypadkach Instytucja Zarządzająca na etapie ogłoszenia konkursu może podjąć decyzję o obniżeniu lub podwyższeniu maksymalnego poziomu dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych.
	Poddziałanie 1.4.2	Maksymalny poziom dofinansowania ze środków EFRR wynosi 85%.
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE +	Poddziałanie 1.4.1	Zgodnie z zapisami w pkt 25

ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	Poddziałanie 1.4.2	Projekt z udziałem BGK, w ramach którego uwzględnione zostanie dofinansowanie z budżetu państwa - do 95%.
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Poddziałanie 1.4.1	Typ 1 - Rozwój MŚP: a) regionalna pomoc inwestycyjna - zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami tj.: • mikro i małe przedsiębiorstwo – 30%, • średnie przedsiębiorstwo –40%, b) pomoc de minimis - 30%. Typ 2 - TIK: pomoc de minimis - 20%. W uzasadnionych przypadkach Instytucja Zarządzająca na etapie ogłoszenia konkursu może podjąć decyzję o obniżeniu lub podwyższeniu minimalnego wkładu własnego beneficjenta.
	Poddziałanie 1.4.2	5%
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Poddziałanie 1.4.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 1.4.2	Zakłada się wybór jednego beneficjenta, który otrzyma dofinansowanie w wysokości całej dostępnej alokacji.
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Poddziałanie 1.4.1	Typ 1 - Rozwój MŚP: a) dla projektów w których przewiduje się wprowadzenie nowego lub ulepszonego produktu/usługi: • minimalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu: 100 000 PLN, • maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu: 4 000 000 PLN,

		b) dla projektów w których przewiduje się wprowadzenie nowego lub ulepszonego produktu/usługi, będącego wynikiem prowadzonych prac B+R w tym współfinansowanych w ramach RPO WP 2014-2020: • minimalna wartość wydatków kwalifikowalnych projekt: 100 000 PLN, • maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu: 10 000 000 PLN. Typ 2 - TIK: Minimalna wartość wydatków kwalifikowalnych projekt: 50 000 PLN. Maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu: 500 000 PLN. W uzasadnionych przypadkach Instytucja Zarządzająca na etapie ogłoszenia konkursu może podjąć decyzję o zmianie minimalnej lub maksymalnej wartości wydatków kwalifikowalnych projektu.”
	Poddziałanie 1.4.2	Nie dotyczy
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Poddziałanie 1.4.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 1.4.2	52 863 395
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Poddziałanie 1.4.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 1.4.2	Mechanizm funduszu funduszy, który wyłoni pośredników finansowych udzielających wsparcia ostatecznym odbiorcom.

32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Poddziałanie 1.4.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 1.4.2	Pożyczka standardowa - innowacyjna Szczegółowe zasady dotyczące rodzaju instrumentów finansowych oraz najważniejszych warunków przyznawania wsparcia określone są w Raporcie końcowym Oceny ex-ante instrumentów inżynierii finansowej w ramach RPO WP 2014-2020 oraz Strategii inwestycyjnej
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Poddziałanie 1.4.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 1.4.2	Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa.

DZIAŁANIE 1.5 PROMOWANIE PRZEDSIĘBIORCZOŚCI – ZINTEGROWANE INWESTYCJE TERYTORIALNE

OPIS DZIAŁANIA		
6. Nazwa działania	Działanie 1.5	Promowanie przedsiębiorczości – Zintegrowane Inwestycje Terytorialne
7. Cel szczegółowy działania	Działanie 1.5	Lepsze warunki do rozwoju MŚP.
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Działanie 1.5	• Liczba inwestycji zlokalizowanych na przygotowanych terenach inwestycyjnych [szt.].
9. Lista wskaźników produktu	Działanie 1.5	• Powierzchnia przygotowanych terenów inwestycyjnych [ha].
10. Typy projektów	Działanie 1.5	1. Strefy aktywności gospodarczej. Wsparcie uzyskają projekty dotyczące przygotowania stref aktywności gospodarczej (terenów inwestycyjnych) tj. wyodrębnionych do inwestycji obszarów, przygotowanych w celu nadania im funkcji gospodarczych (aktywizacji gospodarczej), sprzyjających lokalizowaniu nowych inwestycji i przyciąganiu inwestorów, stanowiących lokalne centrum rozwoju gospodarczego i utworzonych w celu realizacji lokalnych celów rozwoju. Wsparcie obejmuje tworzenie parków biznesowych jako powierzchni sprzyjających lokalizowaniu nowych inwestycji. Wsparciem objęte zostaną zadania dotyczące uporządkowania i przygotowania terenów przeznaczonych na inwestycje, w szczególności prace studyjno-koncepcyjne, badania geotechniczne, kompleksowe wyposażenie w media, modernizacja wewnętrznej infrastruktury komunikacyjnej. Projekty te uwarunkowane będą zapewnieniem właściwego dostępu do terenów inwestycyjnych finansowanego ze środków własnych beneficjenta lub w ramach projektu komplementarnego ze środków EFSI w ramach CT4, CT7 lub CT9 zgodnie z warunkami określonymi w UP. Poprzez zapewnienie właściwego dostępu do terenów inwestycyjnych rozumie się:

		• przedstawienie w dokumentacji aplikacyjnej planu skomunikowania terenu z istniejącymi drogami publicznymi i/lub wewnętrznymi ogólnodostępnymi, • zapewnienie w dokumentacji aplikacyjnej, że najpóźniej do dnia poprzedzającego dzień złożenia wniosku o płatność końcową teren inwestycyjny zostanie skomunikowany z istniejącymi drogami publicznymi w sposób umożliwiający bez wątpliwości prowadzenie działalności gospodarczej na tym terenie. Projekty mające na celu przygotowanie stref aktywności gospodarczej będą realizowane pod warunkiem nie powielania dostępnej infrastruktury, chyba, że limit dostępnej powierzchni został wyczerpany co najmniej w 65% na moment złożenia wniosku o dofinansowanie lub limit wolnego terenu nie odpowiada zapotrzebowaniu zgłaszanemu przez potencjalnych inwestorów. Dla potrzeb obliczania limitu dostępnej powierzchni przyjmuje się, że punktem odniesienia są istniejące strefy aktywności gospodarczej, niezapełnione na dzień składania wniosku o dofinansowanie, zlokalizowane na terenie gminy, na obszarze której usytuowany jest teren objęty projektem i których właścicielem lub wieczystym użytkownikiem jest podmiot ubiegający się o wsparcie (wnioskodawca lub partner). Podpisanie umowy z beneficjentem nastąpi po wykazaniu, że limit dostępnej powierzchni został wykorzystany w 100% lub nie odpowiada zapotrzebowaniu zgłaszanemu przez potencjalnych inwestorów. Na podstawie deklaracji/informacji przedłożonych przez wnioskodawcę weryfikacji podlegać będzie stopień wykorzystania terenów inwestycyjnych położonych w gminie, na obszarze której usytuowany jest teren objęty projektem. W przypadku, gdy teren inwestycyjny będzie się składać z kilku części, tzn. będzie zlokalizowany w kilku miejscach gminy/powiatu, minimalna powierzchnia każdej z części nie może być mniejsza niż 2 ha[14]. Jeżeli

[14] Limit 2 ha dotyczy powierzchni terenu inwestycyjnego przeznaczonej dla inwestorów.

		projektem objętych jest kilka sąsiadujących obok siebie działek inwestycyjnych, należy traktować je jako jeden teren przeznaczony pod działalność gospodarczą. Teren inwestycyjny musi być przeznaczony pod działalność gospodarczą w planie zagospodarowania przestrzennego lub studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Uzbrajany teren musi być własnością wnioskodawcy / partnera bądź wnioskodawca / partner musi dysponować prawem wieczystego użytkowania. W umowie o dofinansowanie uwzględniony zostanie wskaźnik dotyczący pełnego wykorzystania przez przedsiębiorców powierzchni uzbrojonych terenów oraz zasady pomniejszenia wkładu EFRR w przypadku jego nieosiągnięcia. • Ponadto wnioskodawca zobowiązany będzie do corocznego monitorowania liczby miejsc pracy wykreowanych w wytworzonej infrastrukturze stref aktywności gospodarczej.Projekty w ramach niniejszego działania mogą być realizowane jako projekty partnerskie w rozumieniu art. 33 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020, jak również jako projekty hybrydowe w rozumieniu art. 34 ww. ustawy.
11. Typ beneficjenta	Działanie 1.5	• jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia z Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego, które są członkami Stowarzyszenia Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego.
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Działanie 1.5	Mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa
13. Instytucja pośrednicząca	Działanie 1.5	IP ZIT– Stowarzyszenie ROF
14. Instytucja wdrażająca	Działanie 1.5	Nie dotyczy
15. Kategoria regionu wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	Działanie 1.5	Region słabiej rozwinięty

		11 379 153
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Działanie 1.5	Mechanizmy zapewniające koordynację udzielonego wsparcia w ramach RPO WP 2014-2020: • Komitet Monitorujący RPO WP 2014-2020. • LPR/GPR (projekty realizowane w ramach Działania 1.5 będą wspierać realizację Działania 6.3 Rewitalizacja przestrzeni regionalnej - szczególne znaczenie w tym zakresie będą miały typy interwencji określone w LPR/GPR). Mechanizmy zapewniające koordynację między RPO WP 2014-2020 a PO PW 2014-2020: • Grupa Sterująca ds. Polski Wschodniej funkcjonująca w ramach Zespołu Międzyresortowego ds. programowania i wdrażania Funduszy UE. • Strategia ZIT ROF
17. Instrumenty terytorialne	Działanie 1.5	Zintegrowane Inwestycje Terytorialne

18. Tryb wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Działanie 1.5	Projekty wybierane będą trybie w pozakonkursowym Podmiotem odpowiedzialnym za identyfikację projektów będzie Departament Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego. Podmiotem odpowiedzialnym za wezwanie do złożenia wniosków będzie Departament Wspierania Przedsiębiorczości Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego. Podmiotem odpowiedzialnym za ocenę wniosków będzie Departament Wspierania Przedsiębiorczości Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego oraz IP ZIT – Stowarzyszenie ROF.
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Działanie 1.5	Typ 1 - Strefy aktywności gospodarczej: 1. Wydatki na wewnętrzną infrastrukturę komunikacyjną – jako uzupełniający element projektu kompleksowego stanowić mogą jedynie mniejszą część budżetu projektu – nie mogą być równe lub większe niż 50% wartości wydatków kwalifikowalnych w projekcie. 2. O wsparcie mogą się ubiegać uprawnione podmioty, które mają uregulowane prawo własności do terenów/obiektów objętych projektem (własność, użytkowanie wieczyste). W projekcie obowiązkowe jest uwzględnienie wskaźnika obejmującego wykorzystanie przez przedsiębiorców powierzchni terenów przemysłowych. Nie osiągnięcie założonej wartości skutkować będzie korektą. 3. Wydatki związane z budową, przebudową, remontem infrastruktury towarzyszącej dróg zewnętrznych służących skomunikowaniu terenu nie będą kwalifikowalne. 4. Z uwagi na fakt, iż środki finansowe w ramach CT3 mają służyć podnoszeniu konkurencyjności mikro, małych i średnich firm, wkład EFRR będzie proporcjonalnie pomniejszony w sytuacji

		wykorzystania uzbrojonej infrastruktury przez duże przedsiębiorstwa. 5. Projekty muszą wynikać ze Strategii ZIT ROF. Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem wniosku o dofinansowanie[15]. W ramach RPO WP 2014-2020 wykluczone jest wsparcie inwestycji w infrastrukturę instytucji opiekuńczo-pobytowych (rozumianych zgodnie z Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków EFS i EFRR na lata 2014-2020, a w przypadku instytucji zdrowotnych – zgodnie z Policy Paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020) świadczących opiekę dla osób z niepełnosprawnościami, osób z problemami psychicznymi oraz dzieci pozbawionych opieki rodzicielskiej chyba że rozpoczęty w nich został proces przechodzenia z opieki zinstytucjonalizowanej do opieki świadczonej w społeczności lokalnej lub proces ten zostanie rozpoczęty w okresie realizacji projektu. **Zasada ta obowiązuje dla naborów ogłoszonych po wejściu w życie zmienionego programu, tj. od 12 października 2018r.** Ewentualne dodatkowe limity i ograniczenia dotyczące poszczególnych kategorii wydatków w ramach działania zostaną określone w załączniku nr 7 do SZOOP RPO WP 2014-2020 – *Katalogi wydatków kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych w ramach poszczególnych osi priorytetowych, działań i poddziałań – zakres EFRR*.
20. Warunki i planowany zakres stosowania *cross-financingu* (%)	Działanie 1.5	Nie dotyczy

[15] Zgodnie z art. 65 ust. 6 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013).

21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 1.5	Nie dotyczy
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Działanie 1.5	Zgodnie z art. 61 lub art. 65 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Działanie 1.5	Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków zgodnie z załącznikiem nr 7 do SZOOP RPO WP 2014-2020 – *Katalogi wydatków kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych w ramach poszczególnych osi priorytetowych, działań i poddziałań – zakres EFRR*. W ramach działania planuje się stosowanie zaliczek zgodnie z Rozdziałem I *Ogólny opis Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 oraz głównych warunków realizacji*, Podrozdział 3 *Ogólne informacje dotyczące sposobu finansowania.*
24. Pomoc publiczna i pomoc *de minimis* (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Działanie 1.5	Typ 1 – Strefy aktywności gospodarczej: • Art. 56 GBER Pomoc inwestycyjna na infrastrukturę lokalną *Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę lokalną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020 (Dz. U. z 2015 r., poz. 1208).*
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Działanie 1.5	Typ 1 - Strefy aktywności gospodarczej: W przypadku nieobjęcia projektu zasadami pomocy publicznej maksymalny poziom dofinansowania stanowił będzie 85% wydatków kwalifikowalnych, przy uwzględnieniu zapisów art. 61 albo 65 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013. W przypadku objęcia projektu zasadami pomocy publicznej: pomoc inwestycyjna na infrastrukturę lokalną - zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami wyrażonymi w art. 56

		GBER.
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)[16]	Działanie 1.5	Projekty rewitalizacyjne[17] do 95%[18], w tym środki budżetu państwa stanowią maks. 10% wydatków kwalifikowalnych projektu (zgodnie z rozdziałem III SZOOP – Indykatywny plan finansowy).
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 1.5	Typ 1 - Strefy aktywności gospodarczej: W przypadku nieobjęcia projektu zasadami pomocy publicznej minimalny wkład własny stanowił będzie 15% wydatków kwalifikowalnych, przy uwzględnieniu zapisów art. 61 albo 65 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 (nie dotyczy projektów rewitalizacyjnych współfinansowanych z budżetu państwa). W przypadku objęcia projektu zasadami pomocy publicznej: • pomoc inwestycyjna na infrastrukturę lokalną – zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami wyrażonymi w art. 56 GBER.

[16] Rozbicie na kopertę Mazowiecką / 15 województw dotyczy krajowych PO. W przypadku regionalnych PO i osi priorytetowych w krajowych PO finansowanych z FS wartości należy umieścić w kolumnie „Ogółem" usuwając pozostałe kolumny.

[17] Przez projekt rewitalizacyjny należy tutaj rozumieć projekt w rozumieniu art. 2 pkt 18 ustawy o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (t.j Dz. U. z 2016 r. poz. 217 z późn. zm.), wynikający z programu rewitalizacji, tj. zaplanowany w programie rewitalizacji i ukierunkowany na osiągnięcie jego celów albo logicznie powiązany z treścią i celami programu rewitalizacji, zgłoszony do objęcia albo objęty współfinansowaniem UE z EFRR w ramach RPO WP 2014-2020. Wynikanie projektu rewitalizacyjnego z programu rewitalizacji oznacza zatem albo wskazanie (wymienienie) go wprost w programie rewitalizacji albo określenie go w ogólnym (zbiorczym) opisie innych, uzupełniających rodzajów działań rewitalizacyjnych.

[18] Zgodnie z art. 9k ust. 2 pkt 1 lit. c Kontraktu Terytorialnego dofinansowanie z BP nie może zostać przeznaczone dla projektów generujących dochód w rozumieniu art. 61 rozporządzenia 1303/2013 oraz projektów objętych regułami pomocy publicznej, pomocy de minimis.

28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Działanie 1.5	Nie dotyczy
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)[19]	Działanie 1.5	Typ 1 - Strefy aktywności gospodarczej: Nie dotyczy
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Działanie 1.5	Nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 1.5	Nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Działanie 1.5	Nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Działanie 1.5	Nie dotyczy

OŚ PRIORYTETOWA II. CYFROWE PODKARPACKIE

1. Numer i nazwa osi priorytetowej

II. Cyfrowe Podkarpackie

2. Cele szczegółowe osi priorytetowej

Wyższa jakość i rozszerzony zakres usług publicznych świadczonych drogą elektroniczną

3. Charakter osi	Nie dotyczy	
4. Fundusz (nazwa i kwota w EUR)	Nazwa Funduszu	Ogółem
	EFRR	81 039 212
5. Instytucja zarządzająca	Zarząd Województwa Podkarpackiego.	

DZIAŁANIE 2.1 PODNIESIENIE EFEKTYWNOSCI I DOSTĘPNOŚCI E-USŁUG

OPIS DZIAŁANIA		
6. Nazwa działania	Działanie 2.1	Podniesienie efektywności i dostępności e-usług
7. Cel szczegółowy działania	Działanie 2.1	Wyższa jakość i rozszerzony zakres usług publicznych świadczonych drogą elektroniczną.
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Działanie 2.1	• Liczba pobrań/odtworzeń dokumentów zawierających informacje sektora publicznego [szt.].
9. Lista wskaźników produktu	Działanie 2.1	• Liczba podmiotów, które udostępniły on-line informacje sektora publicznego [szt.]. • Liczba udostępnionych usług wewnątrzadministracyjnych (A2A) [szt.]. • Liczba usług publicznych udostępnionych on-line o stopniu dojrzałości 3-dwustronna interakcja [szt.]. • Liczba usług publicznych udostępnionych on-line o stopniu dojrzałości co najmniej 4 –transakcja [szt.]. • Udostępnienie cyfrowych zasobów geodezyjno-kartograficznych [km^2]. • Liczba utworzonych API [szt.]. • Liczba rejestrów publicznych o poprawionej interoperacyjności [szt.]. • Rozmiar zdigitalizowanych informacji sektora publicznego [TB]. • Rozmiar udostępnionych on-line informacji sektora publicznego [TB]. • Liczba zdigitalizowanych dokumentów zawierających informację sektora publicznego [szt.]. • Liczba udostępnionych on-line dokumentów zawierających informacje sektora publicznego [szt.]. • Liczba uruchomionych systemów teleinformatycznych w podmiotach wykonujących zadania publiczne [szt].
10. Typy projektów	Działanie 2.1	1. Tworzenie lub rozwój e-usług publicznych (A2B, A2C), w tym tworzenie i udostępnianie zasobów cyfrowych.

		2. Tworzenie lub rozwój usług wewnątrzadministracyjnych (A2A) niezbędnych do funkcjonowania e-usług publicznych. 3. Tworzenie lub rozwój publicznych zasobów geodezyjnych oraz informacji przestrzennej. 4. Cyfrowe udostępnianie informacji sektora publicznego. 5. Projekty z zakresu wdrożenia e-usług dostępnych w ramach Podkarpackiego Systemu Informacji Medycznej (PSIM). Projekty w ramach niniejszego działania mogą być realizowane jako projekty partnerskie w rozumieniu art. 33 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020.
11. Typ beneficjenta	Działanie 2.1	• jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia, • jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego posiadające osobowość prawną, • podmioty działające w publicznym i niepublicznym systemie ochrony zdrowia • szkoły wyższe, • jednostki naukowe, • instytucje kultury. • W przypadku realizacji projektu w ramach obszaru tworzenia lub rozwoju e-usług publicznych - projekty z zakresu e-zdrowia bez względu na typ beneficjenta muszą spełniać warunek obowiązkowej integracji z Regionalnym Centrum Informacji Medycznej.
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Działanie 2.1	• mieszkańcy, • przedsiębiorcy, • instytucje publiczne z terenu województwa podkarpackiego oraz ze względu na otwarty dostęp do zasobów i usług użytkownicy Internetu.
13. Instytucja pośrednicząca	Działanie 2.1	Nie dotyczy

14. Instytucja wdrażająca	Działanie 2.1	Nie dotyczy
15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	Działanie 2.1	Region słabiej rozwinięty 81 039 212
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Działanie 2.1	Mechanizmy zapewniające koordynację udzielonego wsparcia w ramach RPO WP 2014-2020: • Komitet Monitorujący RPO WP 2014-2020. Mechanizmy zapewniające koordynację udzielonego wsparcia na poziomie krajowym i regionalnym: • w odniesieniu do e-zdrowia: Komitet Sterujący ds. koordynacji interwencji EFSI w sektorze zdrowia, Policy Paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020[20], Plan działań w sektorze zdrowia[21]. • Zespół ds. koordynacji powołany przez Ministra Administracji i Cyfryzacji.
17. Instrumenty terytorialne	Działanie 2.1	Preferencje punktowe dla beneficjentów realizujących projekty na obszarze objętym Programem Strategicznego Rozwoju Bieszczad i/lub Programem Strategicznym „Błękitny San”.
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Działanie 2.1	Projekty wybierane będą w trybie konkursowym. Podmiotem odpowiedzialnym za nabór i ocenę wniosków będzie Departament Wdrażania Projektów Infrastrukturalnych Regionalnego Programu Operacyjnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego. Podmiotem odpowiedzialnym za przyjmowanie protestów będzie

[20] Dokument pn. Policy Paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020 stanowi krajowe ramy strategiczne dla wszystkich przedsięwzięć realizowanych w obszarze zdrowia w perspektywie 2014-2020.

[21] Plan działań w sektorze zdrowia – zgodnie z Umową Partnerstwa jest jednym z narzędzi, jakimi Komitet Sterujący ds. koordynacji interwencji EFSI w sektorze zdrowia (dalej Komitet Sterujący) będzie zapewniał koordynację interwencji podejmowanych w sektorze zdrowia ze środków UE. Plan działań zawiera m.in. rekomendacje dla komitetów monitorujących, co do trybów i kryteriów wyboru projektów w ramach naborów ogłaszanych w programach krajowych i regionalnych, listę potencjalnych projektów pozakonkursowych realizowanych na poziomie krajowym i regionalnym utworzoną po analizie pod kątem komplementarności (w tym funkcjonalnej i geograficznej) i efektywności kosztowej propozycji przedstawionych przez właściwe IZ (w określonych przypadkach IP).

		Departament Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego.
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Działanie 2.1	1. Projekty i wydatki kwalifikowalne inwestycji muszą być zgodne z załącznikiem nr 7 do SZOOP RPO WP 2014-2020 – *Katalogi wydatków kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych w ramach poszczególnych osi priorytetowych, działań i poddziałań – zakres EFRR* 2. W ramach wspieranych przedsięwzięć kwalifikowalne będą także wydatki związane z pracami przygotowawczymi w zakresie dotyczącym pomiarów terenowych, jednak wyłącznie w zakresie niezbędnym do realizacji celów danego projektu oraz do wysokości 25% kosztów kwalifikowalnych inwestycji. 3. Zakup sprzętu informatycznego jest dopuszczalny wyłącznie jako element uzupełniający, niezbędny do budowy, rozbudowy, modernizacji systemu teleinformatycznego, zaś przeprowadzona analiza wskazuje niedostępność zasobów. 4. Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem wniosku o dofinansowanie[22]. 5. W ramach RPO WP 2014-2020 wykluczone jest wsparcie inwestycji w infrastrukturę instytucji opiekuńczo-pobytowych (rozumianych zgodnie z Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków EFS i EFRR na lata 2014-2020, a w przypadku instytucji zdrowotnych – zgodnie z Policy Paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020) świadczących opiekę dla osób z niepełnosprawnościami, osób z problemami psychicznymi oraz dzieci pozbawionych opieki rodzicielskiej chyba że rozpoczęty w nich został proces przechodzenia z opieki zinstytucjonalizowanej do opieki świadczonej w społeczności lokalnej lub proces ten zostanie rozpoczęty

[22] Zgodnie z art. 65 ust. 6 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013).

		w okresie realizacji projektu. **Zasada ta obowiązuje dla naborów ogłoszonych po wejściu w życie zmienionego programu, tj. od 12 października 2018r.** 6. W ramach jednego konkursu dany wnioskodawca może aplikować o dofinansowanie tylko jednego projektu. Do wskazanego limitu zalicza się udział danego podmiotu w projekcie, jako: • samoistnego wnioskodawcy, albo • lidera projektu partnerskiego, albo • partnera w projekcie partnerskim.
20. Warunki i planowany zakres stosowania *cross-financingu* (%)	Działanie 2.1	Nie dotyczy
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 2.1	Nie dotyczy
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Działanie 2.1	Zgodnie z art. 61 lub art. 65 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Działanie 2.1	Nie przewiduje się stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków. W ramach działania planuje się stosowanie zaliczek zgodnie z Rozdziałem I *Ogólny opis Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 oraz głównych warunków realizacji*, Podrozdział 3 *Ogólne informacje dotyczące sposobu finansowania.*
24. Pomoc publiczna i pomoc *de minimis*(rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Działanie 2.1	W przypadku wystąpienia pomocy publicznej zastosowanie mogą mieć: • Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18.12.2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* (Dz. U. UE L 352 z 24.12.2013),

		• art. 14 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17.06.2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. U. UE L 187 z 26.06.2014) - regionalna pomoc inwestycyjna, • art. 53 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17.06.2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. U. UE L 187 z 26.06.2014) - pomoc na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego, • art. 56 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17.06.2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. U. UE L 187 z 26.06.2014) - pomoc na infrastrukturę lokalną, • Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r., poz. 488), • Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r., poz. 1416), • Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 28 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r., poz. 1364), • Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę lokalną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz.U. z 2015 r., poz. 1208).
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie	Działanie 2.1	Projekty nieobjęte pomocą publiczną – maks. 85% wydatków kwalifikowalnych. Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z obowiązującymi

projektu		w tym zakresie zasadami.
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	Działanie 2.1	Zgodnie z zapisami w pkt 25
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 2.1	Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 15%. Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami.
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Działanie 2.1	Nie dotyczy
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Działanie 2.1	Minimalna wartość wydatków kwalifikowalnych: 500 000 PLN. Maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych: • projektu z zakresu informacji przestrzennej (GIS): 190 000 000 PLN, • projektu dotyczącego pozostałych typów: 6 000 000 PLN.
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Działanie 2.1	Nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 2.1	Nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Działanie 2.1	Nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Działanie 2.1	Nie dotyczy

OŚ PRIORYTETOWA III. CZYSTA ENERGIA

1. Numer i nazwa osi priorytetowej

III. Czysta energia

2. Cele szczegółowe osi priorytetowej

1. Zwiększony poziom produkcji energii z odnawialnych źródeł energii w generacji rozproszonej.
2. Zwiększona efektywność energetyczna w sektorze mieszkaniowym i budynkach użyteczności publicznej.
3. Obniżona emisyjność pyłów w ośrodkach miejskich województwa.
4. Lepsza jakość powietrza w ośrodkach miejskich województwa.

3. Charakter osi	Nie dotyczy	
4. Fundusz (nazwa i kwota w EUR)	Nazwa Funduszu	Ogółem
	EFRR	253 741 612
5. Instytucja zarządzająca	Zarząd Województwa Podkarpackiego.	

DZIAŁANIE 3.1 ROZWÓJ OZE

OPIS DZIAŁANIA		
6. Nazwa działania	Działanie 3.1	Rozwój OZE
7. Cel szczegółowy działania	Działanie 3.1	Zwiększony poziom produkcji energii z odnawialnych źródeł energii w generacji rozproszonej.
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Działanie 3.1	• Produkcja energii elektrycznej z nowo wybudowanych/nowych mocy wytwórczych instalacji wykorzystujących OZE [MWhe/rok]. • Produkcja energii cieplnej z nowo wybudowanych/nowych mocy wytwórczych instalacji wykorzystujących OZE [MWht/rok]. • Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych [tony ekwiwalentu CO2/rok] (CI 34).
9. Lista wskaźników produktu	Działanie 3.1	• Dodatkowa zdolność wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych [MWe]. • Dodatkowa zdolność wytwarzania energii cieplnej ze źródeł odnawialnych [MWt]. • Dodatkowa zdolność wytwarzania energii elektrycznej w warunkach wysokosprawnej kogeneracji [MWe]. • Dodatkowa zdolność wytwarzania energii cieplnej w warunkach wysokosprawnej kogeneracji [MWt].
10. Typy projektów	Działanie 3.1	1. Roboty budowlane i/lub wyposażenie w zakresie przedsięwzięć dotyczących wytwarzania energii z odnawialnych źródeł w oparciu o energię wody, wiatru, słońca, geotermii[23], biogazu, biomasy oraz aerotermalną. Inwestycje o łącznej mocy instalowanej elektrowni/jednostki poniżej: • energia wodna (do 5 MWe), • energia wiatru (do 5 MWe), • energia słoneczna (do 2 MWe/MWt),

[23] Dotyczy również energii hydrotermalnej w rozumieniu Ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz.U. 2015 poz. 478 z późn. zm.).

		• energia geotermalna (do 2 MWt, brak limitu dla wytwarzania energii elektrycznej), • energia biogazu (do 1 MWe, brak limitu dla wytwarzania energii cieplnej), • energia biomasy (do 5 MWt/MWe). Projekty mogą obejmować również roboty budowlane i/lub wyposażenie związane z podłączeniem ww. instalacji do sieci elektroenergetycznych / ciepłowniczych. Ten typ projektu może być również skierowany do jednostek samorządu terytorialnego, ich związków i stowarzyszeń i realizowany w formie projektów skierowanych do mieszkańców gminy[24]. Beneficjent przygotowuje, zleca i koordynuje wykonanie mikroinstalacji OZE, z których korzystać będą gospodarstwa domowe z terenu danej gminy. Energia wytworzona w mikroinstalacji powinna być zużywana na własne potrzeby gospodarstw domowych, a tylko jej niewykorzystana część może być wprowadzona do sieci elektroenergetycznej. Ostatecznymi odbiorcami projektu mogą być osoby fizyczne. Beneficjent zobowiązany jest do wybrania ostatecznych odbiorców wsparcia w otwartej, przejrzystej i niedyskryminującej procedurze. Beneficjentem (wnioskodawcą) projektu mogą być wyłącznie jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia. Pozostałe podmioty wymienione w pkt. 11 SZOOP mogą być partnerami projektu. Wsparcie, na rzecz odbiorcy ostatecznego, udzielane jest w formie pomocy de minimis, jeżeli członkiem gospodarstwa domowego, w którym instalowane jest mikroźródło OZE, jest osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą lub rolniczą. 2. Roboty budowlane i/lub wyposażenie instalacji wytwarzania energii w procesach wysokosprawnej kogeneracji[25] ze źródeł

[24]Zmiana nazewnictwa z „projekt parasolowy” na „projekt skierowany do mieszkańców gminy” nie dotyczy konkursów / naborów, które zostały już ogłoszone lub rozstrzygnięte.

		odnawialnych. Inwestycje o mocy zainstalowanej energii elektrycznej do 1 MW. Projekty mogą obejmować również roboty budowlane i/lub wyposażenie związane z podłączeniem ww. instalacji do sieci elektroenergetycznych / ciepłowniczych. 3. Roboty budowlane i/lub wyposażenie dotyczące budowy, rozbudowy, przebudowy sieci ciepłowniczych, które służą dystrybucji ciepła wytwarzanego wyłącznie z OZE. Z wyłączeniem sieci ciepłowniczych z obszaru ROF. Projekty w ramach niniejszego działania mogą być realizowane jako projekty partnerskie w rozumieniu art. 33 Ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020, jak również jako projekty hybrydowe w rozumieniu art. 34 ww. ustawy.
11. Typ beneficjenta	Działanie 3.1	• jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia, • podmioty, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki i stowarzyszenia, • jednostki sektora finansów publicznych, posiadające osobowość prawną, • przedsiębiorstwa, w tym będące koordynatorem lub członkiem klastra energii, • spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe, TBS, • szkoły wyższe, • organizacje pozarządowe, • podmioty wykonujące działalność leczniczą, w rozumieniu Ustawy o działalności leczniczej, • porozumienia podmiotów wyżej wymienionych, reprezentowane przez lidera.

[25] Kogeneracja - równoczesne wytwarzanie ciepła i energii elektrycznej lub mechanicznej (także trigeneracja) w trakcie tego samego procesu technologicznego (Ustawa Prawo energetyczne Dz.U. 1997 nr 54 poz. 348).

		W przypadku projektów skierowanych do mieszkańców gminy beneficjentem mogą być wyłącznie jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia. Partnerem projektu mogą być pozostałe podmioty uprawnione do ubiegania się o dofinansowanie w niniejszym działaniu.
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Działanie 3.1	Osoby, instytucje i przedsiębiorstwa korzystające z rezultatów projektu.
13. Instytucja pośrednicząca	Działanie 3.1	Nie dotyczy
14. Instytucja wdrażająca	Działanie 3.1	Nie dotyczy
15. Kategoria regionu wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	Działanie 3.1	Region słabiej rozwinięty
	Działanie 3.1	96 677 822
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Działanie 3.1	Mechanizmy zapewniające koordynację udzielonego wsparcia w ramach RPO WP 2014-2020: • Komitet Monitorujący RPO WP 2014-2020.
17. Instrumenty terytorialne	Działanie 3.1	Dedykowane konkursy dla obszarów funkcjonalnych 8 regionalnych biegunów wzrostu, tj. MOF Krosno, Dębica-Ropczyce, Przemyśl, Mielec, Tarnobrzeg, Jarosław-Przeworsk, Sanok-Lesko, Stalowa Wola[26].

[26] Zgodnie z zasadami określonymi w Załączniku nr 6 *Założenia do konkursów dedykowanych dla Miejskich Obszarów Funkcjonalnych w ramach RPO WP 2014-2020*.

18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Działanie 3.1	Projekty wybierane będą w trybie konkursowym, w tym inwestycje klastrowe i wiązki projektów klastrowych będą musiały być uprzednio uzgodnione w ramach Kontraktu Terytorialnego. Podmiotem odpowiedzialnym za nabór i ocenę wniosków będzie Departament Wdrażania Projektów Infrastrukturalnych Regionalnego Programu Operacyjnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego. Podmiotem odpowiedzialnym za przyjmowanie protestów będzie Departament Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego.
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Działanie 3.1	1. Projekty i wydatki kwalifikowalne inwestycji muszą być zgodne z załącznikiem nr 7 do SZOOP RPO WP 2014-2020 – *Katalogi wydatków kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych w ramach poszczególnych osi priorytetowych, działań i poddziałań – zakres EFRR*. 2. W ramach RPO WP 2014-2020 nie przewiduje się wsparcia sieci ciepłowniczych z obszaru ROF. 3. Lokalizacja inwestycji z OZE będzie uwzględniała ograniczenia obszarowych form ochrony przyrody, w tym obszary Natura 2000, korytarze migracyjne zwierząt, wskazane w opracowaniach regionalnych w tym zakresie[27]. 4. Projekty dotyczące wsparcia wykorzystania energii wodnej będą dotyczyły wyłącznie małych elektrowni wodnych poprzez modernizację istniejących budowli piętrzących lub wyposażonych w hydroelektrownie[28]. W tym przypadku, zastosowanie będą miały

[27] 1. Wojewódzki Program Rozwoju Odnawialnych Źródeł Energii dla Województwa Podkarpackiego 2013 – dopuszcza się realizację przedsięwzięć opisanych w **Wariancie II *Zrównoważony rozwój OZE zwiększający bezpieczeństwo i niezależność energetyczną* (str. 54).**
2. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego - Perspektywa 2030.
3. „Wytyczne do uwarunkowań rozwoju hydroenergetyki w obszarze działania RZGW w Krakowie", Kraków 2010.
4. Program Ochrony Powietrza dla strefy podkarpackiej z uwagi na stwierdzone przekroczenie poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10, poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM2,5 oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu wraz z Planem Działań Krótkoterminowych.
5. Program Ochrony Powietrza dla strefy miasto Rzeszów z uwagi na stwierdzone przekroczenie poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10, poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM2,5 wraz z Planem Działań Krótkoterminowych.

[28] W przypadku ogłoszenia kolejnego naboru wniosków w ramach Działania 3.1 (po wejściu w życie zmienionego RPO WP 2014-2020 tj. od 12 października 2018r.), konieczna będzie m.in. aktualizacja kryteriów wyboru projektów określonych w Załączniku nr 3a do SZOOP.

		warunki dotyczące projektów, mogących mieć wpływ na stan wód zgodnie z Działaniem 4.1 RPO WP[29]. 5. W ramach RPO WP 2014-2020 nie przewiduje się wsparcia w zakresie instalacji wykorzystujących biomasę zlokalizowanych na obszarach gmin, na których, zgodnie z programem naprawczym ochrony powietrza, występują przekroczenia poziomu pyłu zawieszonego PM10 (24h)[30]. Wyłączenie nie dotyczy urządzeń (kotłów) na biomasę klasy 5 według normy PN EN 303-5:2012 dotyczącej sprawności cieplnej i granicznych wartości emisji zanieczyszczeń kotłów grzewczych na paliwa stałe wyłącznie z automatycznym zasypem paliwa o mocy nominalnej do 500kW lub kotłów na biomasę o mocy ponad 500kW przy zapewnieniu wartości emisji zanieczyszczeń na poziomie nie większym niż wynikający z normy PN EN 303-5:2012[31]. 6. Projekty w zakresie podłączenia do sieci elektroenergetycznej dotyczą tylko sieci niskiego i średniego napięcia oraz urządzeń transformatorowych niezbędnych w celu przyłączenia OZE do sieci dystrybucyjnej. 7. W ramach RPO WP 2014-2020 wykluczone jest wsparcie inwestycji w infrastrukturę instytucji opiekuńczo-pobytowych (rozumianych zgodnie z Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków EFS i EFRR na lata 2014-2020, a w przypadku instytucji zdrowotnych – zgodnie z Policy Paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020) świadczących opiekę dla osób z niepełnosprawnościami, osób z problemami psychicznymi oraz dzieci pozbawionych opieki rodzicielskiej chyba że rozpoczęty w

[29] Wszystkie projekty będą musiały wykazać zgodność z Dyrektywą Powodziową 2007/60/WE, Ramową Dyrektywą Wodną, Dyrektywą Rady 92/43/EWG (DyrektywąSiedliskową) oraz być komplementarne do planów zarządzania ryzykiem powodziowym.

[30] 1. Program Ochrony Powietrza dla strefy podkarpackiej z uwagi na stwierdzone przekroczenie poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10, poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM2,5 oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu wraz z Planem Działań Krótkoterminowych. (aktualizacja POP z 2016r. - obszary gmin wymienionych w tabeli 18 – nie dotyczy konkursów, które zostały ogłoszone lub rozstrzygnięte przed wejściem w życie w/w aktualizacji POP).

2. Program Ochrony Powietrza dla strefy miasto Rzeszów z uwagi na stwierdzone przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10 i poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM2,5 wraz z rozszerzeniem związanym z osiągnięciem krajowego celu redukcji narażenia i z uwzględnieniem poziomu docelowego benzo(a)pirenu oraz z Planem Działań Krótkoterminowych (Aktualizacja).

[31] Potwierdzeniem spełnienia przez urządzenie parametrów wynikających z normy PN EN 303-5:2012 będzie oświadczenie wnioskodawcy dołączane do dokumentacji projektowej.

		nich został proces przechodzenia z opieki zinstytucjonalizowanej do opieki świadczonej w społeczności lokalnej lub proces ten zostanie rozpoczęty w okresie realizacji projektu. **Zasada ta obowiązuje dla naborów ogłoszonych po wejściu w życie zmienionego programu, tj. od 12 października 2018r.** 8. W przypadku, gdy pomoc przyznawana jest przedsiębiorstwu innemu niż małe i średnie w rozumieniu przepisów o pomocy publicznej, wnioskodawca musi zapewnić, że otrzymane dofinansowanie w ramach RPO WP 2014-2020 nie spowoduje znacznego ubytku liczby miejsc pracy w istniejących lokalizacjach na terytorium UE. 9. Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem wniosku o dofinansowanie[32]. 10. Wsparcia nie uzyskają projekty realizowane na terenie ROF przez beneficjentów Działania 3.4. 11. Jeden podmiot uprawniony do ubiegania się o wsparcie w ramach danego konkursu może być samodzielnym wnioskodawcą lub liderem lub partnerem wyłącznie w jednym projekcie. 12. Jeden podmiot uprawniony do ubiegania się o wsparcie w ramach konkursu dedykowanego dla MOF, może być samodzielnym wnioskodawcą lub liderem lub partnerem wyłącznie w jednym projekcie. 13. Maksymalna kwota dofinansowania dla; a) projektu złożonego w ramach konkursu ogólnego wynosi 10 000 000 PLN, b) projektu złożonego w ramach konkursu dedykowanego dla MOF wynosi 15 000 000 PLN.
20. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%)	Działanie 3.1	Nie dotyczy

[32] Zgodnie z art. 65 ust. 6 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013).

21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 3.1	Nie dotyczy
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Działanie 3.1	Zgodnie z art. 61 lub art. 65 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Działanie 3.1	Nie przewiduje się stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków. W ramach działania planuje się stosowanie zaliczek zgodnie z Rozdziałem I *Ogólny opis Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 oraz głównych warunków realizacji*, Podrozdział 3 *Ogólne informacje dotyczące sposobu finansowania.*
24. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Działanie 3.1	W przypadku wystąpienia pomocy publicznej zastosowanie mogą mieć: • art. 40, 41 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17.06.2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. U. UE L 187 z 26.06.2014) – pomoc na inwestycje w układy wysokosprawnej kogeneracji, pomoc inwestycyjna na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych, • art. 46 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17.06.2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. U. UE L 187 z 26.06.2014) – pomoc inwestycyjna na efektywny energetycznie system ciepłowniczy i chłodniczy, • art. 48 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17.06.2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. U. UE L 187 z 26.06.2014) – pomoc inwestycyjna na infrastrukturę energetyczną,

		• art. 49 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17.06.2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. U. UE L 187 z 26.06.2014) – pomoc na badania środowiska, • Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18.12.2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. U. UE L 352 z 24.12.2013), • Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w układy wysokosprawnej kogeneracji oraz na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015r., poz. 1420), • Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 listopada 2015r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę energetyczną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015r., poz.2011), • Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 listopada 2015r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na efektywny energetycznie system ciepłowniczy i chłodniczy w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015r., poz.2021), • Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r., poz. 488).
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Działanie 3.1	Projekty nieobjęte pomocą publiczną – maks. 85% wydatków kwalifikowalnych. Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami.

26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	Działanie 3.1	Zgodnie z zapisami w pkt 25
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 3.1	Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 15%. Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami.
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Działanie 3.1	Nie dotyczy
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Działanie 3.1	Minimalna wartość wydatków kwalifikowalnych: 500 000 PLN.
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Działanie 3.1	W ramach niniejszego priorytetu nie przewiduje się wykorzystania instrumentów finansowych, natomiast zastosowanie może mieć pomoc zwrotna, o której mowa w art. 66 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r..
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 3.1	Nie dotyczy.
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Działanie 3.1	Nie dotyczy.
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Działanie 3.1	Nie dotyczy.

DZIAŁANIE 3.2 MODERNIZACJA ENERGETYCZNA BUDYNKÓW

OPIS DZIAŁANIA		
6. Nazwa działania	Działanie 3.2	Modernizacja energetyczna budynków
7. Cel szczegółowy działania	Działanie 3.2	Zwiększona efektywność energetyczna w sektorze mieszkaniowym i budynkach użyteczności publicznej.
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Działanie 3.2	• Zmniejszenie zużycia energii końcowej w wyniku realizacji projektów [GJ/rok]. • Zmniejszenie rocznego zużycia energii pierwotnej w budynkach publicznych [kWh/rok] (CI 32). • Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej [GJ/rok]. • Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej [MWh/rok]. • Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych [tony ekwiwalentu CO2/rok] (CI 34).
9. Lista wskaźników produktu	Działanie 3.2	• Liczba gospodarstw domowych z lepszą klasą zużycia energii [szt.] (CI 31). • Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków [szt.]. • Powierzchnia użytkowa budynków poddanych termomodernizacji [m2].
10. Typy projektów	Działanie 3.2	Głęboka modernizacja energetyczna: a) budynków użyteczności publicznej, b) wielorodzinnych budynków mieszkalnych, wraz z wymianą oświetlenia tych obiektów na energooszczędne, obejmująca takie elementy jak: • ocieplenie ścian, stropów, fundamentów, stropodachów lub dachów, • modernizacja lub wymiana stolarki okiennej i drzwiowej lub wymiana oszkleń w budynkach na efektywne energetycznie, • montaż urządzeń zacieniających okna (np. rolety, żaluzje), • izolacja cieplna, równoważenie hydrauliczne lub kompleksowa modernizacja instalacji ogrzewania lub przygotowania ciepłej

		wody użytkowej, wraz z podłączeniem do sieci ciepłowniczej lub wymianą źródła ciepła (kotły gazowe, kotły na biomasę), • przebudowa i/lub budowa klimatyzacji i systemów chłodzących, • likwidacja liniowych i punktowych mostków cieplnych, • modernizacja systemu wentylacji poprzez montaż układu odzysku (rekuperacji) ciepła, • zastosowanie automatyki pogodowej i systemów zarządzania zużyciem energii w budynku (w tym zawory termostatyczne), • modernizacja instalacji elektrycznych budynku, która skutkować będzie ograniczeniem strat energii, • instalacja OZE w modernizowanych energetycznie budynkach, • instalacja urządzeń wysokosprawnej mikrokogeneracji[33], • modernizacja lub wymiana oświetlenia (zamontowanego w/na budynku na stałe). <u>Warunkiem poprzedzającym realizację projektów będzie przeprowadzenie audytów energetycznych.</u> <u>Głęboka modernizacja energetyczna</u> budynku oznacza przedsięwzięcie wpływające na poprawę efektywności energetycznej budynku, w wyniku którego będzie on spełniać wymogi określone w dziale X *Oszczędność energii i izolacyjność cieplna* Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. Nr 75, poz. 690, z późn. zm.) – normy obowiązujące od 1 stycznia 2021 r. <u>Budynek użyteczności publicznej</u> oznacza: a) budynek przeznaczony na potrzeby administracji publicznej, kultury, oświaty, szkolnictwa wyższego, wychowania, nauki,

[33] W przypadku jednostek kogeneracyjnych – tylko zastosowanie urządzeń o mocy osiągalnej cieplnej w skojarzeniu nie większej niż 120 kW oraz zapewniających oszczędność energii pierwotnej w porównaniu do wytwarzania energii elektrycznej i ciepła (chłodu) w układach rozdzielonych o referencyjnych wartościach sprawności dla wytwarzania rozdzielonego (mikrokogeneratory).

		opieki zdrowotnej, opieki społecznej i socjalnej, sportu, bezpieczeństwa i ochrony przeciwpożarowej. b) budynek zamieszkania zbiorowego, rozumiany jako: internat, dom dziecka, dom pomocy społecznej, placówka zapewniająca całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku. Wielorodzinny budynek mieszkalny oznacza budynek, w którym występują więcej niż 2 lokale mieszkalne (art. 2 pkt. 5 Ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów, Dz. U. z 2018r. poz. 966, ze zm.). Projekty w ramach niniejszego działania mogą być realizowane jako projekty partnerskie w rozumieniu art. 33 Ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020, a także jako projekty hybrydowe w rozumieniu art. 34 ww. ustawy.
11. Typ beneficjenta	Działanie 3.2	• jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia, • podmioty, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki i stowarzyszenia, • jednostki sektora finansów publicznych, posiadające osobowość prawną[34], • spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe, TBS, • organizacje pozarządowe, • podmioty wykonujące działalność leczniczą, w rozumieniu Ustawy o działalności leczniczej, • kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych, • porozumienia podmiotów wyżej wymienionych, reprezentowane przez lidera.

[34] Warunek posiadania osobowości prawnej nie dotyczy jednostek budżetowych: domu dziecka, domu pomocy społecznej,placówki zapewniającej całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku.

12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Działanie 3.2	Osoby, instytucje i przedsiębiorstwa korzystające z rezultatów projektu.
13. Instytucja pośrednicząca	Działanie 3.2	Nie dotyczy
14. Instytucja wdrażająca	Działanie 3.2	Nie dotyczy
15. Kategoria regionu wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	Działanie 3.2	Region słabiej rozwinięty 87 323 162
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Działanie 3.2	Mechanizmy zapewniające koordynację udzielonego wsparcia w ramach RPO WP 2014-2020: • Komitet Monitorujący RPO WP 2014-2020. • LPR/GPR (projekty realizowane w ramach Działania 3.2 będą wspierać realizację Działania 6.3 Rewitalizacja przestrzeni regionalnej - szczególne znaczenie w tym zakresie będą miały typy interwencji określone w LPR/GPR).
17. Instrumenty terytorialne	Działanie 3.2	Nie dotyczy
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Działanie 3.2	Projekty wybierane będą w trybie konkursowym. Podmiotem odpowiedzialnym za nabór i ocenę wniosków będzie Departament Wdrażania Projektów Infrastrukturalnych Regionalnego Programu Operacyjnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego. Podmiotem odpowiedzialnym za przyjmowanie protestów będzie Departament Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego.
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Działanie 3.2	1. Projekty i wydatki kwalifikowalne inwestycji muszą być zgodne z załącznikiem nr 7 do SZOOP RPO WP 2014-2020 – *Katalogi wydatków kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych w ramach poszczególnych osi priorytetowych, działań i poddziałań – zakres EFRR*.

		2. Wydatki kwalifikowalne mogą dotyczyć wyłącznie budynków, w których realizacja projektu będzie skutkować zwiększeniem efektywności energetycznej (czyli zmniejszeniem obliczeniowego zapotrzebowania na energię), o co najmniej 25%. Warunek dotyczy odrębnie każdego budynku objętego projektem. 3. W ramach RPO WP 2014-2020 nie przewiduje się wsparcia w zakresie budynków publicznych dla organów władzy publicznej (administracji rządowej), w tym państwowych jednostek budżetowych i administracji rządowej oraz podległych jej organów i jednostek organizacyjnych, państwowych osób prawnych, a także podmiotów będących dostawcami usług energetycznych w rozumieniu Dyrektywy 2012/27/UE. 4. W ramach RPO WP 2014-2020 nie przewiduje się wsparcia w zakresie projektów dotyczących wielorodzinnych budynków mieszkalnych realizowanych przez spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe z obszaru ROF oraz miast subregionalnych[35] kwalifikujących się do wsparcia w ramach PO IiŚ 2014-2020 (do momentu wyczerpania dostępnej alokacji w programie krajowym). 5. W obszarze ochrony zdrowia projekty z zakresu termomodernizacji szpitali będą możliwe do realizacji w przypadku zgodności z właściwymi mapami potrzeb zdrowotnych opracowanymi przez Ministerstwo Zdrowia[36]. 6. W zakresie wymiany/likwidacji dotychczasowych źródeł ciepła (jako elementu projektu) - wsparcie może zostać udzielone wyłącznie na nowe urządzenia grzewcze, w tym kogeneracyjne, spalające biomasę[37] lub wykorzystujące paliwa gazowe[38] pod warunkiem:

[35] Zgodnie z zapisami Kontraktu Terytorialnego dla Województwa Podkarpackiego, miastami subregionalnymi wskazanymi w KT są: Krosno, Mielec, Przemyśl, Stalowa Wola, Tarnobrzeg.

[36] Realizacja projektów dotyczących modernizacji energetycznej budynków użyteczności publicznej, w których prowadzona jest działalność lecznicza w zakresie leczenia szpitalnego musi być uzasadniona w kontekście map potrzeb zdrowotnych. Natomiast, inwestycje dotyczące modernizacji energetycznej budynków użyteczności publicznej, w których prowadzona jest działalność lecznicza w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej lub ambulatoryjnej opieki specjalistycznej muszą być uzasadnione z punktu widzenia potrzeb zdrowotnych w regionie.

[37] Wyklucza się stosowanie źródeł ciepła spalających biomasę na obszarach, na których stwierdzono lub zdiagnozowano przekroczenia dopuszczalnych wartości stężeń pyłu zawieszonego PM10 (24h), zgodnie z wytycznymi zawartymi w programach naprawczych ochrony powietrza dla województwa podkarpackiego, tj.:

		• braku ekonomicznego uzasadnienia podłączenia budynku do sieci ciepłowniczej,[39] • zwiększenia efektywności energetycznej, • zmniejszenia emisji CO2 i innych zanieczyszczeń powietrza[40]. 7. W zakresie instalacji OZE - konieczność zastosowania wynika z uprzednio przygotowanego audytu energetycznego, zastosowane instalacje będą musiały zapewniać przynajmniej częściowe pokrycie zapotrzebowania na energię w budynkach. W ramach realizowanych projektów instalacja OZE budowana na/przy budynkach musi dotyczyć potrzeb energetycznych obiektu. **8.** W ramach RPO WP 2014-2020 wykluczone jest wsparcie inwestycji w infrastrukturę instytucji opiekuńczo-pobytowych (rozumianych zgodnie z Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków EFS i EFRR na lata 2014-2020, a w przypadku instytucji zdrowotnych – zgodnie z Policy Paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020) świadczących opiekę dla osób z niepełnosprawnościami, osób z problemami psychicznymi oraz dzieci pozbawionych opieki rodzicielskiej chyba że rozpoczęty w nich został proces przechodzenia z opieki zinstytucjonalizowanej do opieki świadczonej w społeczności lokalnej lub proces ten zostanie rozpoczęty w okresie realizacji projektu. **Zasada ta obowiązuje dla naborów ogłoszonych po**

1. Program Ochrony Powietrza dla strefy podkarpackiej z uwagi na stwierdzone przekroczenie poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10, poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM2,5 oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu wraz z Planem Działań Krótkoterminowych (aktualizacja POP z 2016r. -obszary gmin wymienionych w tabeli 18 – nie dotyczy konkursów, które zostały ogłoszone lub rozstrzygnięte przed wejściem w życie w/w aktualizacji POP).
2. Program Ochrony Powietrza dla strefy miasto Rzeszów z uwagi na stwierdzone przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10 i poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM2,5 wraz z rozszerzeniem związanym z osiągnięciem krajowego celu redukcji narażenia i z uwzględnieniem poziomu docelowego benzo(a)pirenu oraz z Planem Działań Krótkoterminowych. – Aktualizacja (obszar Gminy Miasto Rzeszów).

Wykluczenie nie dotyczy kotłów na biomasę klasy 5 według normy PN EN 303-5:2012 dotyczącej sprawności cieplnej i granicznych wartości emisji zanieczyszczeń kotłów grzewczych na paliwa stałe wyłącznie z automatycznym zasypem paliwa o mocy nominalnej do 500kW. Kotły spełniające wymogi tej klasy mogą być instalowane na obszarach przekroczeń.

[38] Wojewódzki Program Rozwoju Odnawialnych Źródeł Energii dla Województwa Podkarpackiego 2013.

[39] Wymiana źródła ciepła będzie niekwalifikowalna, jeżeli budynek jest podłączony do sieci ciepłowniczej/chłodniczej lub możliwe i racjonalne pod względem ekonomicznym jest jego podłączenie do ww. sieci.

[40] Inwestycje muszą być zgodne z właściwym programem ochrony powietrza.

		wejściu w życie zmienionego programu, tj. od 12 października 2018r. 9. Wymiana oświetlenia w zakresie wielorodzinnych budynków mieszkalnych może dotyczyć wyłącznie części wspólnych tych budynków. 10. Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem wniosku o dofinansowanie[41]. 11. Maksymalna kwota dofinansowania projektu wynosi 10 000 000 PLN.
20. Warunki i planowany zakres stosowania *cross-financingu* (%)	Działanie 3.2	Nie dotyczy
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 3.2	Nie dotyczy
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Działanie 3.2	Zgodnie z art. 61 lub art. 65 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Działanie 3.2	Nie przewiduje się stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków. W ramach działania planuje się stosowanie zaliczek zgodnie z Rozdziałem I *Ogólny opis Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 oraz głównych warunków realizacji*, Podrozdział 3 *Ogólne informacje dotyczące sposobu finansowania.*
24. Pomoc publiczna i pomoc *de minimis* (rodzaj i przeznaczenie	Działanie 3.2	W przypadku wystąpienia pomocy publicznej zastosowanie mogą mieć:

[41] Zgodnie z art. 65 ust. 6 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013).

pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)		• art. 38, 39 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17.06.2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. U. UE L 187 z 26.06.2014) - pomoc inwestycyjna na środki wspierające efektywność energetyczną, pomoc inwestycyjna na projekty wspierające efektywność energetyczną w budynkach, • art. 40, 41 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17.06.2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. U. UE L 187 z 26.06.2014) – pomoc na inwestycje w układy wysokosprawnej kogeneracji, pomoc inwestycyjna na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych, • art. 49 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17.06.2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. U. UE L 187 z 26.06.2014) – pomoc na badania środowiska, • Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18.12.2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* (Dz. U. UE L 352 z 24.12.2013), • Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 28 sierpnia 2015r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje wspierające efektywność energetyczną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015r., poz. 1363), • Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w układy wysokosprawnej kogeneracji oraz na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014 - 2020 (Dz. U. z 2015r., poz. 1420), • Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy *de minimis* w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r., poz. 488).

25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Działanie 3.2	Projekty nieobjęte pomocą publiczną – maks. 85% wydatków kwalifikowalnych. Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami.
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	Działanie 3.2	Projekty rewitalizacyjne[42] : dofinansowanie do 95%[43], w tym środki budżetu państwa stanowią maks. 10% wydatków kwalifikowalnych projektu (zgodnie z rozdziałem III SZOOP – Indykatywny plan finansowy).
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 3.2	Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 15% (nie dotyczy projektów rewitalizacyjnych współfinansowanych z budżetu państwa). Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami.
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Działanie 3.2	Nie dotyczy
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Działanie 3.2	Minimalna wartość wydatków kwalifikowalnych: 500 000 PLN.

[42] Przez projekt rewitalizacyjny należy tutaj rozumieć projekt w rozumieniu art. 2 pkt 18 ustawy o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (t.j Dz. U. z 2016 r. poz. 217 z późń. zm.), wynikający z programu rewitalizacji, tj. zaplanowany w programie rewitalizacji i ukierunkowany na osiągnięcie jego celów albo logicznie powiązany z treścią i celami programu rewitalizacji, zgłoszony do objęcia albo objęty współfinansowaniem UE z EFRR w ramach RPO WP 2014-2020. Wynikanie projektu rewitalizacyjnego z programu rewitalizacji oznacza zatem albo wskazanie (wymienienie) go wprost w programie rewitalizacji albo określenie go w ogólnym (zbiorczym) opisie innych, uzupełniających rodzajów działań rewitalizacyjnych.

[43] Zgodnie z art 9k ust. 2 pkt 1 lit. c Kontraktu Terytorialnego dofinansowanie z BP nie może zostać przeznaczone dla projektów generujących dochód w rozumieniu art. 61 rozporządzenia 1303/2013 oraz projektów objętych regułami pomocy publicznej, pomocy de minimis.

30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Działanie 3.2	W ramach niniejszego priorytetu nie przewiduje się wykorzystania instrumentów finansowych, natomiast zastosowanie może mieć pomoc zwrotna, o której mowa w art. 66 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. .
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 3.2	Nie dotyczy.
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Działanie 3.2	Nie dotyczy.
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Działanie 3.2	Nie dotyczy.

DZIAŁANIE 3.3 POPRAWA JAKOŚCI POWIETRZA

OPIS DZIAŁANIA I PODDZIAŁAŃ		
6. Nazwa działania / poddziałania	Działanie 3.3	Poprawa jakości powietrza
	Poddziałanie 3.3.1	Realizacja planów niskoemisyjnych
	Poddziałanie 3.3.2	Redukcja emisji
	Poddziałanie 3.3.3	Realizacja planów niskoemisyjnych – Zintegrowane Inwestycje Terytorialne
7. Cel szczegółowy działania / poddziałania	Poddziałanie 3.3.1	Obniżona emisyjność pyłów w ośrodkach miejskich województwa.
	Poddziałanie 3.3.2	Lepsza jakość powietrza w ośrodkach miejskich województwa.
	Poddziałanie 3.3.3	Obniżona emisyjność pyłów w ośrodkach miejskich województwa.
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Poddziałanie 3.3.1	• Ilość zaoszczędzonej energii cieplnej [GJ/rok]. • Ilość zaoszczędzonej energii elektrycznej [MWh/rok]. • Szacowany roczny spadek emisji PM10 [kg/rok]. • Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych [tony ekwiwalentu CO_2/rok] (CI 34).
	Poddziałanie 3.3.2	• Szacowany roczny spadek emisji PM10 [kg/rok]. • Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych [tony ekwiwalentu CO_2/rok] (CI 34).
	Poddziałanie 3.3.3	• Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych [tony ekwiwalentu CO_2/rok] (CI 34). • Szacowany roczny spadek emisji PM10 [kg/rok].

9. Lista wskaźników produktu	Poddziałanie 3.3.1	• Liczba zainstalowanych lub zmodernizowanych źródeł ciepła [szt.]. • Długość wybudowanej sieci ciepłowniczej [km]. • Długość zmodernizowanej sieci ciepłowniczej [km]. • Powierzchnia lokali objętych wymianą źródeł ciepła [m^2]. • Liczba wybudowanych budynków z uwzględnieniem standardów budownictwa pasywnego [szt.]. • Liczba przebudowanych budynków z uwzględnieniem standardów budownictwa pasywnego [szt.].
	Poddziałanie 3.3.2	• Liczba zainstalowanych lub zmodernizowanych źródeł ciepła [szt.]. • Powierzchnia lokali objętych wymianą źródeł ciepła[m^2].
	Poddziałanie 3.3.3	• Liczba zmodernizowanych źródeł ciepła [szt.]. • Powierzchnia lokali objętych wymianą źródeł ciepła [m^2].
10. Typy projektów	Poddziałanie 3.3.1	1. Budowa, rozbudowa, przebudowa: • sieci, przyłączy ciepłowniczych, • węzłów cieplnych[44]. 2. Budowa, rozbudowa, przebudowa przyłączy ciepłowniczych do budynków, węzłów cieplnych oraz instalacji odbiorczych (wewnętrznych instalacji CO i CWU). Ten typ projektu jest skierowany do jednostek samorządu

[44] Sieć ciepłownicza – połączone ze sobą urządzenia lub instalacje, służące do przesyłania i dystrybucji ciepła ze źródeł ciepła do węzłów cieplnych.
Przyłącze - odcinek sieci ciepłowniczej doprowadzający ciepło wyłącznie do jednego węzła cieplnego albo odcinek zewnętrznych instalacji odbiorczych za grupowym węzłem cieplnym lub źródłem ciepła, łączący te instalacje z instalacjami odbiorczymi w obiektach.
Węzeł cieplny – połączone ze sobą urządzenia lub instalacje służące do zmiany rodzaju lub parametrów nośnika ciepła dostarczonego z przyłącza oraz regulacji ilości ciepła dostarczanego do instalacji odbiorczych, w tym grupowy węzeł cieplny.
(zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 15 stycznia 2007r. w sprawie szczegółowych warunków funkcjonowania systemów ciepłowniczych Dz.U. 2007 nr 16 poz. 92).

		terytorialnego, ich związków i stowarzyszeń, podmiotów, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki i stowarzyszenia i będzie realizowany w formie projektów skierowanych do mieszkańców gminy (osób/podmiotów posiadających tytuł prawny do budynku / lokalu w budynku). Beneficjent przygotowuje, zleca i koordynuje wykonanie instalacji ciepłowniczej i odbiorczej, z których korzystać będą osoby/podmioty posiadające tytuł prawny do lokalu w budynku. Beneficjent zobowiązany jest do wybrania ostatecznych odbiorców wsparcia w otwartej, przejrzystej i niedyskryminującej procedurze, z uwzględnieniem przeciwdziałania ubóstwu energetycznemu. Beneficjentem (wnioskodawcą) w/w projektu mogą być jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia, podmioty, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki i stowarzyszenia. Pozostałe podmioty wymienione w pkt. 11 SZOOP mogą być partnerami projektu. Pomoc udzielana przez beneficjenta na rzecz ostatecznych odbiorców wsparcia będzie udzielana w formie pomocy *de minimis*. 3. Roboty budowlane i/lub wyposażenie w zakresie wymiany dotychczasowych źródeł ciepła[45] (pieców, kotłów na paliwa stałe), obejmujące: • demontaż i likwidację dotychczasowego źródła ciepła, • instalację **kotła gazowego** (również na gaz płynny LPG)[46] lub **kotła na biomasę**[47] klasy 5 z automatycznym zasypem paliwa, lub zgazowującego[48] ,

[45] Instalowane nowe urządzenia do ogrzewania powinny od początku okresu programowania charakteryzować się obowiązującym od końca 2020 r. minimalnym poziomem efektywności energetycznej i normami emisji zanieczyszczeń, które zostały określone w środkach wykonawczych do dyrektywy 2009/125/WE z dnia 21 października 2009 r. ustanawiającej ogólne zasady ustalania wymogów dotyczących ekoprojektu dla produktów związanych z energią.
[46] Urządzenia muszą spełniać wymogi efektywności energetycznej dla klasy co najmniej A w rozumieniu rozporządzeń wykonawczych KE do dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/30/UE w odniesieniu do etykiet efektywności energetycznej dla ogrzewaczy pomieszczeń, ogrzewaczy wielofunkcyjnych (…) lub normy równoważne.
[47] Kotły nie mogą być wyposażone w ruszt awaryjny ani elementy umożliwiające jego zamontowanie.
[48] Kotły nie mogą być wyposażone w ruszt awaryjny ani elementy umożliwiające jego zamontowanie.

		• niezbędną do prawidłowego zaopatrzenia lokalu/budynku w ciepło przebudowę, montaż wewnętrznych instalacji CO i CWU, instalacji gazowej. Instalowane będą wyłącznie źródła ciepła o mocy do 500 kW. Ten typ projektu jest skierowany do jednostek samorządu terytorialnego, ich związków i stowarzyszeń, podmiotów, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki i stowarzyszenia i będzie realizowany w formie projektów skierowanych do mieszkańców gminy (osób/podmiotów posiadających tytuł prawny do budynku / lokalu w budynku). Beneficjent przygotowuje, zleca i koordynuje wymianę kotłów i instalacji CO, CWU i gazowej, z których korzystać będą osoby/podmioty posiadające tytuł prawny do lokalu w budynku. Beneficjent zobowiązany jest do wybrania ostatecznych odbiorców wsparcia w otwartej, przejrzystej i niedyskryminującej procedurze, z uwzględnieniem przeciwdziałania ubóstwu energetycznemu. Beneficjentem (wnioskodawcą) w/w projektu mogą być jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia, podmioty, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki i stowarzyszenia. Pozostałe podmioty wymienione w pkt. 11 SZOOP mogą być partnerami projektu. Pomoc udzielana przez beneficjenta na rzecz ostatecznych odbiorców wsparcia będzie udzielana w formie pomocy *de minimis*. Beneficjent (gmina) będzie zobowiązany do egzekwowania od odbiorców końcowych (osób/podmiotów posiadających tytuł prawny do budynku lub lokalu w budynku), likwidacji starego kotła i użytkowania wyłącznie dofinansowanego urządzenia grzewczego.

		4. Budowa lub modernizacja budynków użyteczności publicznej[49],które będą spełniać standardy budownictwa pasywnego. Budynek pasywny: to budynek o bardzo niskim zapotrzebowaniu na energię, w którym komfort termiczny zapewniony jest przez pasywne źródła ciepła (mieszkańcy, ciepło słoneczne, ciepło odzyskane z wentylacji itd.). Wymagania dla budynku: – zapotrzebowanie na energię końcową do ogrzewania i c.w.u. (EK) ≤ 15 kWh/ m^2rok (wyznaczone zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 27 lutego 2015 r. w sprawie metodologii wyznaczania charakterystyki energetycznej budynku lub części budynku oraz świadectw charakterystyki energetycznej, Dz. U. z 2015 r. poz. 376), – zapotrzebowanie na energię pierwotną (EP) na potrzeby ogrzewania, wentylacji, przygotowania ciepłej wody użytkowej, chłodzenia i oświetlenia – zgodnie z wymogami Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (§329) obowiązującymi od 2019 r. (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 1422 z późn. zm.), – współczynnik przenikania ciepła U dla nieprzezroczystych przegród zewnętrznych ≤ 0,15 W/m^2K, – współczynnik przenikania ciepła U dla okien ≤ poniżej 0,8 W/m^2K, – zastosowanie rozwiązań skutkujących wysoką szczelnością powietrzną budynku - krotność wymiany powierza ≤ 0,6 h-1

[49] Budynek użyteczności publicznej przeznaczony na potrzeby administracji publicznej, kultury, oświaty, szkolnictwa wyższego, wychowania, nauki, opieki zdrowotnej, opieki społecznej i socjalnej, sportu, bezpieczeństwa i ochrony przeciwpożarowej.

		(szczelność przegród zewnętrznych budynku przy różnicy ciśnienia zewnętrznego i wewnętrznego wynoszącej 50 Pa), – zastosowanie wentylacji mechanicznej z odzyskiem ciepła – urządzenia do odzyskiwania ciepła z powietrza wywiewanego o sprawności temperaturowej co najmniej 70%, – zastosowanie odnawialnych źródeł energii pokrywających min. 30% zapotrzebowania budynku na energię końcową, – niedopuszczalne ogrzewanie indywidualnym źródłem węglowym, olejem opałowym; urządzenia spalające biomasę muszą spełniać wymogi przepisów wykonawczych do Dyrektywy Ecodesign obowiązujące od 2021 r. oraz wymogi klasy 5. Projekty w ramach niniejszego poddziałania mogą być realizowane jako projekty partnerskie w rozumieniu art. 33 Ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020, jak również jako projekty hybrydowe w rozumieniu art. 34 ww. ustawy.
	Poddziałanie 3.3.2	1. Roboty budowlane i/lub wyposażenie w zakresie wymiany dotychczasowych źródeł ciepła[50] (pieców, kotłów na paliwa stałe), obejmujące: • demontaż i likwidację dotychczasowego źródła ciepła, • instalację **kotła na paliwa stałe** (inne niż biomasa)[51] klasy 5 z automatycznym zasypem paliwa, , • niezbędną do prawidłowego zaopatrzenia lokalu/budynku w ciepło przebudowę, montaż wewnętrznych instalacji CO i CWU. Instalowane będą wyłącznie źródła ciepła o mocy do 500 kW.

[50] Wspierane urządzenia do ogrzewania powinny od początku okresu programowania charakteryzować się obowiązującym od końca 2020 r. minimalnym poziomem efektywności energetycznej i normami emisji zanieczyszczeń, które zostały określone w środkach wykonawczych do dyrektywy 2009/125/WE z dnia 21 października 2009 r. ustanawiającej ogólne zasady ustalania wymogów dotyczących ekoprojektu dla produktów związanych z energią..
[51] Kotły nie mogą być wyposażone w ruszt awaryjny ani elementy umożliwiające jego zamontowanie.

		Ten typ projektu jest skierowany do jednostek samorządu terytorialnego, ich związków i stowarzyszeń i będzie realizowany w formie projektów skierowanych do mieszkańców gminy (osób/podmiotów posiadających tytuł prawny do lokalu w budynku). Beneficjent przygotowuje, zleca i koordynuje wymianę kotłów i instalacji CO i CUW, z których korzystać będą osoby/podmioty posiadające tytuł prawny do lokalu w budynku. Beneficjent zobowiązany jest do wybrania ostatecznych odbiorców wsparcia w otwartej, przejrzystej i niedyskryminującej procedurze z uwzględnieniem przeciwdziałania ubóstwu energetycznemu. Beneficjentem (wnioskodawcą) w/w projektu mogą być jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia. Pozostałe podmioty wymienione w pkt.11 SZOOP mogą być partnerami projektu. Pomoc udzielana przez beneficjenta na rzecz ostatecznych odbiorców wsparcia będzie udzielana w formie pomocy *de minimis*. Beneficjent (gmina) będzie zobowiązany do egzekwowania od odbiorców końcowych (osób/podmiotów posiadających tytuł prawny do budynku lub lokalu w budynku), likwidacji starego kotła i użytkowania wyłącznie dofinansowanego urządzenia grzewczego. Projekty w ramach niniejszego poddziałania mogą być realizowane jako projekty partnerskie w rozumieniu art. 33 Ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020, jak również jako projekty hybrydowe w rozumieniu art. 34 ww. ustawy.
	Poddziałanie 3.3.3	1. Budowa, rozbudowa, przebudowa przyłączy ciepłowniczych do budynków, węzłów cieplnych oraz instalacji odbiorczych (wewnętrznych instalacji CO i CWU).

		2. Roboty budowlane i/lub wyposażenie w zakresie wymiany dotychczasowych źródeł ciepła[52] (pieców, kotłów na paliwa stałe), obejmujące: • demontaż i likwidację dotychczasowego źródła ciepła, • instalację **kotła gazowego** (również na gaz płynny LPG)[53] lub **kotła na biomasę**[54] klasy 5 z automatycznym zasypem paliwa, lub zgazowującego[55] , • niezbędną do prawidłowego zaopatrzenia lokalu/budynku w ciepło przebudowę, montaż wewnętrznych instalacji CO i CWU, instalacji gazowej. Instalowane będą wyłącznie źródła ciepła o mocy do 500 kW. Ww. typy projektów są skierowane do podmiotów wymienionych w pkt 11 SZOOP i będą realizowane w formie projektów skierowanych do mieszkańców gminy (osób/podmiotów posiadających tytuł prawny do budynku / lokalu w budynku). Beneficjent przygotowuje, zleca i koordynuje wykonanie instalacji ciepłowniczej i odbiorczej, wymianę kotłów i instalacji CO, CWU oraz gazowej, z których korzystać będą osoby/podmioty posiadające tytuł prawny do budynku / lokalu w budynku. Beneficjent zobowiązany jest do wybrania ostatecznych odbiorców wsparcia w otwartej, przejrzystej i niedyskryminującej procedurze, z uwzględnieniem przeciwdziałania ubóstwu energetycznemu. Beneficjentem (wnioskodawcą) w/w projektu jest Stowarzysznie Rzeszowskiego Obszaru Funkjonalnego. Gminy wchodzące w skład ROF mogą być partnerami projektu zgodnie z zapisami pkt. 11 SZOOP. Pomoc udzielana przez

[52] Instalowane nowe urządzenia do ogrzewania powinny od początku okresu programowania charakteryzować się obowiązującym od końca 2020 r. minimalnym poziomem efektywności energetycznej i normami emisji zanieczyszczeń, które zostały określone w środkach wykonawczych do dyrektywy 2009/125/WE z dnia 21 października 2009 r. ustanawiającej ogólne zasady ustalania wymogów dotyczących ekoprojektu dla produktów związanych z energią.
[53] Urządzenia muszą spełniać wymogi efektywności energetycznej dla klasy co najmniej A w rozumieniu rozporządzeń wykonawczych KE do dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/30/UE w odniesieniu do etykiet efektywności energetycznej dla ogrzewaczy pomieszczeń, ogrzewaczy wielofunkcyjnych (…) lub normy równoważne.
[54] Kotły nie mogą być wyposażone w ruszt awaryjny ani elementy umożliwiające jego zamontowanie.
[55] Kotły nie mogą być wyposażone w ruszt awaryjny ani elementy umożliwiające jego zamontowanie.

		beneficjenta na rzecz ostatecznych odbiorców wsparcia może być udzielana w formie pomocy *de minimis*. Partner (Gmina ROF) będzie zobowiązany do egzekwowania od odbiorców końcowych (osób/podmiotów posiadających tytuł prawny do budynku lub lokalu w budynku), likwidacji starego kotła i użytkowania wyłącznie dofinansowanego urządzenia grzewczego. Projekty w ramach niniejszego poddziałania mogą być realizowane jako projekty partnerskie w rozumieniu art. 33 Ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020, jak również jako projekty hybrydowe w rozumieniu art. 34 ww. ustawy.
11. Typ beneficjenta	Poddziałanie 3.3.1	• jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia, • podmioty, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki i stowarzyszenia, • jednostki sektora finansów publicznych, posiadające osobowość prawną, • przedsiębiorstwa (w tym przedsiębiorstwa ciepłownicze)[56], • organizacje pozarządowe, • spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe, TBS, • porozumienia podmiotów wyżej wymienionych, reprezentowane przez lidera. W przypadku projektów skierowanych do mieszkańców gminy beneficjentem mogą być podmioty wymienione w opisie poszczególnych typów projektów (pkt 10 wyżej). Partnerem w/w projektu mogą być pozostałe podmioty uprawnione do ubiegania się o dofinansowanie w niniejszym poddziałaniu.

[56] Przedsiębiorstwo ciepłownicze – przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się wytwarzaniem ciepła w eksploatowanych przez to przedsiębiorstwo źródłach ciepła, przesyłaniem i dystrybucją oraz sprzedażą ciepła wytworzonego w tych źródłach lub zakupionego od innego przedsiębiorstwa energetycznego (zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Gospodarki z dnia 15 stycznia 2007r. w sprawie szczegółowych warunków funkcjonowania systemów ciepłowniczych Dz.U. 2007 nr 16 poz. 92).

	Poddziałanie 3.3.2	Beneficjentem projektów skierowanych do mieszkańców gminy mogą być: • jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia. Partnerem w/w projektu mogą być: • podmioty, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki i stowarzyszenia, • jednostki sektora finansów publicznych, posiadające osobowość prawną, • organizacje pozarządowe, • spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe, TBS.
	Poddziałanie 3.3.3	• **Beneficjent:** Stowarzyszenie Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego. • **Partnerzy:** gminy, będące członkami ROF na terenie których stwierdzono lub zdiagnozowano przekroczenia dopuszczalnych wartości stężeń pyłu zawieszonego PM 10 (24h)[57]. • **Ostateczni odbiorcy:** właściciele niskosprawnych źródeł ciepła, mieszkańcy, spółdzielnie, TBS i wspólnoty mieszkaniowe reprezentujące mieszkańców, przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe itd.
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Poddziałanie 3.3.1 Poddziałanie 3.3.2 Poddziałanie 3.3.3	Osoby fizyczne jako beneficjenci pośredni, instytucje i przedsiębiorstwa korzystające z rezultatów projektu.
13. Instytucja pośrednicząca	Poddziałanie 3.3.1	Nie dotyczy

[57] 1.Program Ochrony Powietrza dla strefy podkarpackiej z uwagi na stwierdzone przekroczenie poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10, poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM2,5 oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu wraz z Planem Działań Krótkoterminowych (obszary z przekroczonym poziomem dopuszczalnym pyłu PM10 24h – POP z 2013 tabela 8 oraz aktualizacja POP z 2016r tabela 15 i tabela 18), tj. Gminy ROF: Boguchwała, Chmielnik, Czarna, Głogów Małopolski, Krasne, Łańcut, Miasto Łańcut, Trzebownisko, Tyczyn.
2.Program Ochrony Powietrza dla strefy miasto Rzeszów z uwagi na stwierdzone przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10 i poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM2,5 wraz z rozszerzeniem związanym z osiągnięciem krajowego celu redukcji narażenia i z uwzględnieniem poziomu docelowego benzo(a)pirenu oraz z Planem Działań Krótkoterminowych – Aktualizacja (obszar Gminy Miasto Rzeszów).

	Poddziałanie 3.3.2	
	Poddziałanie 3.3.3	IP ZIT – Stowarzyszenie ROF
14. Instytucja wdrażająca	Poddziałanie 3.3.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 3.3.2	
	Poddziałanie 3.3.3	
15. Kategoria regionu wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	Działanie 3.3	Region słabiej rozwinięty
		56 425 206
	Poddziałanie 3.3.1	40 441 522
	Poddziałanie 3.3.2	7 089 436
	Poddziałanie 3.3.3	8 894 248
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Poddziałanie 3.3.1	Mechanizmy zapewniające koordynację udzielonego wsparcia w ramach RPO WP 2014-2020: • Komitet Monitorujący RPO WP 2014-2020. • LPR/GPR (projekty realizowane w ramach Poddziałania 3.3.1 będą wspierać realizację Działania 6.3 Rewitalizacja przestrzeni regionalnej - szczególne znaczenie w tym zakresie będą miały typy interwencji określone w LPR/GPR).
	Poddziałanie 3.3.2	Mechanizmy zapewniające koordynację udzielonego wsparcia w ramach RPO WP 2014-2020: • Komitet Monitorujący RPO WP 2014-2020.
	Poddziałanie 3.3.3	Mechanizmy zapewniające koordynację udzielonego wsparcia w ramach RPO WP 2014-2020: • Komitet Monitorujący RPO WP 2014-2020, • Strategia ZIT ROF.
17. Instrumenty terytorialne	Poddziałanie 3.3.1	

	Poddziałanie 3.3.2	Nie dotyczy
	Poddziałanie 3.3.3	Zintegrowane Inwestycje Terytorialne
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Poddziałanie 3.3.1 Poddziałanie 3.3.2	Projekty wybierane będą w trybie konkursowym. Podmiotem odpowiedzialnym za nabór i ocenę wniosków będzie Departament Wdrażania Projektów Infrastrukturalnych Regionalnego Programu Operacyjnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego. Podmiotem odpowiedzialnym za przyjmowanie protestów będzie Departament Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego.
	Poddziałanie 3.3.3	Projekty wybierane będą w trybie pozakonkursowym. Podmiotem odpowiedzialnym za identyfikację projektów będzie Departament Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego. Podmiotem odpowiedzialnym za wezwanie do złożenia wniosków będzie Departament Wdrażania Projektów Infrastrukturalnych Regionalnego Programu Operacyjnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego. Podmiotem odpowiedzialnym za ocenę wniosków będzie Departament Wdrażania Projektów Infrastrukturalnych Regionalnego Programu Operacyjnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego oraz IP ZIT – Stowarzyszenie ROF.
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Poddziałanie 3.3.1	1. Projekty i wydatki kwalifikowalne inwestycji muszą być zgodne z załącznikiem nr 7 do SZOOP RPO WP 2014-2020 – *Katalogi wydatków kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych w ramach poszczególnych osi priorytetowych, działań i poddziałań – zakres EFRR*. 2. Projekty muszą być wpisane do aktualnego Planu Gospodarki Niskoemisyjnej obowiązującego na terenie gminy, pozytywnie

		zaopiniowanego przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie lub przygotowanego w ramach dofinansowania z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013. 3. W zakresie wymiany/likwidacji dotychczasowych źródeł ciepła – realizacja projektów możliwa jest wyłącznie na obszarach gmin, na terenie których stwierdzono lub zdiagnozowano przekroczenia dopuszczalnych wartości stężeń pyłu zawieszonego PM 10 (24h)[58]. 4. W ramach RPO nie przewiduje się wsparcia sieci ciepłowniczych z obszaru ROF. 5. W zakresie typu projektów 2 oraz 3 dofinansowaniem nie mogą zostać objęte projekty zlokalizowane na terenie ROF. 6. W zakresie wymiany/likwidacji dotychczasowych źródeł ciepła - wsparcie może zostać udzielone wyłącznie na kotły spalające biomasę klasy 5 z automatycznym zasypem paliwa, lub kotły zgazowujące lub wykorzystujące paliwa gazowe, pod warunkiem: • braku ekonomicznego uzasadnienia podłączenia budynku do sieci ciepłowniczej[59], • zwiększenia efektywności energetycznej, • zmniejszenia emisji CO_2 i innych zanieczyszczeń powietrza[60] - wsparte projekty muszą skutkować redukcją CO_2 o co najmniej 30% w przypadku zmiany spalanego paliwa. 7. W zakresie wymiany/likwidacji dotychczasowych źródeł ciepła – koszty kwalifikowalne prac, innych niż związanych z zakupem i montażem urządzeń grzewczych, mogą stanowić nie więcej niż 25% wydatków kwalifikowalnych projektu. Ograniczenie to dotyczy np. przebudowy wewnętrznej instalacji CO, wymiany grzejników,

[58] 1.Program Ochrony Powietrza dla strefy podkarpackiej z uwagi na stwierdzone przekroczenie poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10, poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM2,5 oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu wraz z Planem Działań Krótkoterminowych (obszary z przekroczonym poziomem dopuszczalnym pyłu PM10 24h – POP z 2013 tabela 8 str 40 i 41 oraz aktualizacja POP z 2016r tabela 15 str 43 i tabela 18 str 52-54).

[59] Wymiana źródła ciepła będzie niekwalifikowalna, jeżeli budynek jest podłączony do sieci ciepłowniczej/chłodniczej lub możliwe i racjonalne pod względem ekonomicznym jest jego podłączenie do ww. sieci.

[60] Inwestycje muszą być zgodne z właściwym programem ochrony powietrza.

		zaworów termostatycznych, która jest niezbędna do prawidłowego funkcjonowania instalacji zasilanej nowym źródłem ciepła, termomodernizacji przegród budowlanych. 8. W zakresie budowy lub modernizacji budynków użyteczności publicznej, które będą spełniać standardy budownictwa pasywnego, wnioskodawca zobowiązany jest do: • przedłożenia wraz z dokumentacją projektu wstępnego **audytu efektywności energetycznej,** w którym przeprowadzono ocenę rozwiązań przyjętych w projekcie, • po realizacji projektu monitorowania zużycia energii i uzyskanych efektów energetycznych i środowiskowych w budynku, • przeprowadzenia termowizyjnego badania ciągłości warstw izolacji i badania szczelności powietrznej budynku, zgodnie z aktualnie obowiązującymi normami budowlanymi, w terminie 1 roku od dnia złożenia wniosku o płatność końcową do Instytucji Zarządzającej RPO WP, • opracowania powykonawczego audytu efektywności energetycznej zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa dla danych dotyczących zużycia energii z pełnego roku użytkowania budynku – audyt należy opracować w terminie 6 m-cy po upływie pełnego roku użytkowania budynku, • wykazania w dokumentacji projektu, że budynek dodatkowo będzie spełniał funkcje demonstracyjne i pokazowe tzn. będzie możliwość jego zwiedzania, organizowania wizyt informacyjnych, promowania wprowadzonych rozwiązań energooszczędnych itp. 9. W zakresie budowy lub modernizacji budynków użyteczności publicznej, które będą spełniać standardy budownictwa pasywnego: • jeden podmiot uprawniony do ubiegania się o wsparcie w ramach danego konkursu może być samodzielnym wnioskodawcą lub liderem lub partnerem wyłącznie w jednym projekcie, • jeden wniosek może dotyczyć 1 budynku lub 1 kompleksu budynków powiązanych ze sobą wspólną instalacją.

		10. W przypadku, gdy pomoc przyznawana jest przedsiębiorstwu innemu niż małe i średnie w rozumieniu przepisów o pomocy publicznej, wnioskodawca musi zapewnić, że otrzymane dofinansowanie w ramach RPO WP 2014-2020 nie spowoduje znacznego ubytku liczby miejsc pracy w istniejących lokalizacjach na terytorium UE. 11. W ramach RPO WP 2014-2020 wykluczone jest wsparcie inwestycji w infrastrukturę instytucji opiekuńczo-pobytowych (rozumianych zgodnie z Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków EFS i EFRR na lata 2014-2020, a w przypadku instytucji zdrowotnych – zgodnie z Policy Paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020) świadczących opiekę dla osób z niepełnosprawnościami, osób z problemami psychicznymi oraz dzieci pozbawionych opieki rodzicielskiej chyba że rozpoczęty w nich został proces przechodzenia z opieki zinstytucjonalizowanej do opieki świadczonej w społeczności lokalnej lub proces ten zostanie rozpoczęty w okresie realizacji projektu. **Zasada ta obowiązuje dla naborów ogłoszonych po wejściu w życie zmienionego programu, tj. od 12 października 2018r.** 12. Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem wniosku o dofinansowanie[61]. 13. Maksymalna kwota dofinansowania dla: • projektu w zakresie wymiany źródeł ciepła – zgodnie z załącznikiem nr 8 do SZOOP, • projektu z pozostałych typów wynosi 10 000 000 PLN.
	Poddziałanie 3.3.2	1. Projekty i wydatki kwalifikowalne inwestycji muszą być zgodne z załącznikiem nr 7 do SZOOP RPO WP 2014-2020 – *Katalogi wydatków kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych w ramach*

[61] Zgodnie z art. 65 ust. 6 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013).

		poszczególnych osi priorytetowych, działań i poddziałań – zakres EFRR. 2. Realizacja projektów możliwa jest wyłącznie na obszarach gmin, na terenie których stwierdzono lub zdiagnozowano przekroczenia dopuszczalnych wartości stężeń pyłu zawieszonego PM 10 (24h)[62]. 3. Wsparcie może zostać udzielone wyłącznie na kotły spalające paliwa stałe (inne niż biomasa) klasy 5 z automatycznym zasypem paliwa, , pod warunkiem: • braku ekonomicznego uzasadnienia podłączenia budynku do sieci ciepłowniczej[63] lub braku dostępności sieci gazowej[64] • zwiększenia efektywności energetycznej, • zmniejszenia emisji CO_2 i innych zanieczyszczeń powietrza[65]. 4. Koszty kwalifikowalne prac, innych niż związanych z zakupem i montażem kotłów, mogą stanowić nie więcej niż 25% wydatków kwalifikowalnych projektu. Ograniczenie to dotyczy np. przebudowy wewnętrznej instalacji CO, wymiany grzejników, zaworów termostatycznych, która jest niezbędna do prawidłowego funkcjonowania instalacji zasilanej nowym źródłem ciepła, termomodernizacji przegród budowlanych. **5.** W ramach RPO WP 2014-2020 wykluczone jest wsparcie inwestycji w infrastrukturę instytucji opiekuńczo-pobytowych (rozumianych zgodnie z Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków EFS i EFRR na lata 2014-2020, a w przypadku instytucji zdrowotnych – zgodnie z Policy

[62] 1.Program Ochrony Powietrza dla strefy podkarpackiej z uwagi na stwierdzone przekroczenie poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10, poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM2,5 oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu wraz z Planem Działań Krótkoterminowych (obszary z przekroczonym poziomem dopuszczalnym pyłu PM10 24h – POP z 2013 tabela 8 str 40 i 41 oraz aktualizacja POP z 2016r tabela 15 str 43 i tabela 18 str 52-54).
2. Program Ochrony Powietrza dla strefy miasto Rzeszów z uwagi na stwierdzone przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10 i poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM2,5 wraz z rozszerzeniem związanym z osiągnięciem krajowego celu redukcji narażenia i z uwzględnieniem poziomu docelowego benzo(a)pirenu oraz z Planem Działań Krótkoterminowych – Aktualizacaja (obszar Gminy Miasto Rzeszów).

[63] Wymiana źródła ciepła będzie niekwalifikowalna, jeżeli budynek jest podłączony do sieci ciepłowniczej/chłodniczej lub możliwe i racjonalne pod względem ekonomicznym jest jego podłączenie do ww. sieci.

[64] Zgodnie z Programem Ochrony Powietrza dla strefy podkarpackiej z uwagi na stwierdzone przekroczenie poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10, poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM2,5 oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu wraz z Planem Działań Krótkoterminowych (Aktualizacja POP).

[65] Inwestycje muszą być zgodne z właściwym programem ochrony powietrza.

		Paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020) świadczących opiekę dla osób z niepełnosprawnościami, osób z problemami psychicznymi oraz dzieci pozbawionych opieki rodzicielskiej chyba że rozpoczęty w nich został proces przechodzenia z opieki zinstytucjonalizowanej do opieki świadczonej w społeczności lokalnej lub proces ten zostanie rozpoczęty w okresie realizacji projektu. **Zasada ta obowiązuje dla naborów ogłoszonych po wejściu w życie zmienionego programu, tj. od 12 października 2018r.** 6. Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem wniosku o dofinansowanie[66]. 7. Maksymalna kwota dofinansowania dla projektu - zgodnie z Załącznikiem nr 8 do SZOOP.
	Poddziałanie 3.3.3	1. Projekty i wydatki kwalifikowalne inwestycji muszą być zgodne z załącznikiem nr 7 do SZOOP RPO WP 2014-2020 – *Katalogi wydatków kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych w ramach poszczególnych osi priorytetowych, działań i poddziałań – zakres EFRR*. 2. Projekty muszą być wpisane do aktualnego na dzień składania wniosku Planu Gospodarki Niskoemisyjnej obowiązującego na terenie gminy, pozytywnie zaopiniowanego przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie lub przygotowanego w ramach dofinansowania z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013. 3. W zakresie wymiany/likwidacji dotychczasowych źródeł ciepła – realizacja projektów możliwa jest wyłącznie na obszarach gmin, na terenie których stwierdzono lub zdiagnozowano przekroczenia

[66] Zgodnie z art. 65 ust. 6 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013).

		dopuszczalnych wartości stężeń pyłu zawieszonego PM 10 (24h)[67]: 4. Brak wsparcia przyłączy ciepłowniczych należących do przedsiębiorstw ciepłowniczych z obszaru ROF. 5. W zakresie wymiany/likwidacji dotychczasowych źródeł ciepła - wsparcie może zostać udzielone wyłącznie na kotły spalające biomasę klasy 5 z automatycznym zasypem paliwa, lub kotły zgazowujące lub wykorzystujące paliwa gazowe, pod warunkiem: • braku ekonomicznego uzasadnienia podłączenia budynku do sieci ciepłowniczej[68], • zwiększenia efektywności energetycznej, • zmniejszenia emisji CO_2 i innych zanieczyszczeń powietrza[69] - wsparte projekty muszą skutkować redukcją CO_2 o co najmniej 30% w przypadku zmiany spalanego paliwa. 6. W zakresie wymiany/likwidacji dotychczasowych źródeł ciepła – koszty kwalifikowalne prac, innych niż związanych z zakupem i montażem urządzeń grzewczych, mogą stanowić nie więcej niż 25% wydatków kwalifikowalnych projektu. Ograniczenie to dotyczy np. przebudowy wewnętrznej instalacji CO, wymiany grzejników, zaworów termostatycznych, która jest niezbędna do prawidłowego funkcjonowania instalacji zasilanej nowym źródłem ciepła, termomodernizacji przegród budowlanych. **7.** W ramach RPO WP 2014-2020 wykluczone jest wsparcie inwestycji w infrastrukturę instytucji opiekuńczo-pobytowych (rozumianych zgodnie z Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania

[67] 1.Program Ochrony Powietrza dla strefy podkarpackiej z uwagi na stwierdzone przekroczenie poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10, poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM2,5 oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu wraz z Planem Działań Krótkoterminowych (obszary z przekroczonym poziomem dopuszczalnym pyłu PM10 24h – POP z 2013 tabela 8 oraz aktualizacja POP z 2016r tabela 15 i tabela 18), tj. Gminy ROF: Boguchwała, Chmielnik, Czarna, Głogów Małopolski, Krasne, Łańcut, Miasto Łańcut, Trzebownisko, Tyczyn.
3.Program Ochrony Powietrza dla strefy miasto Rzeszów z uwagi na stwierdzone przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10 i poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM2,5 wraz z rozszerzeniem związanym z osiągnięciem krajowego celu redukcji narażenia i z uwzględnieniem poziomu docelowego benzo(a)pirenu oraz z Planem Działań Krótkoterminowych – Aktualizacja (obszar Gminy Miasto Rzeszów).

[68] Wymiana źródła ciepła będzie niekwalifikowalna, jeżeli budynek jest podłączony do sieci ciepłowniczej/chłodniczej lub możliwe i racjonalne pod względem ekonomicznym jest jego podłączenie do ww. sieci.

[69] Inwestycje muszą być zgodne z właściwym programem ochrony powietrza.

		ubóstwa z wykorzystaniem środków EFS i EFRR na lata 2014-2020, a w przypadku instytucji zdrowotnych – zgodnie z Policy Paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020) świadczących opiekę dla osób z niepełnosprawnościami, osób z problemami psychicznymi oraz dzieci pozbawionych opieki rodzicielskiej chyba że rozpoczęty w nich został proces przechodzenia z opieki zinstytucjonalizowanej do opieki świadczonej w społeczności lokalnej lub proces ten zostanie rozpoczęty w okresie realizacji projektu. **Zasada ta obowiązuje dla naborów ogłoszonych po wejściu w życie zmienionego programu, tj. od 12 października 2018r.** 8. W przypadku, gdy pomoc przyznawana jest przedsiębiorstwu innemu niż małe i średnie w rozumieniu przepisów o pomocy publicznej, wnioskodawca musi zapewnić, że otrzymane dofinansowanie w ramach RPO WP 2014-2020 nie spowoduje znacznego ubytku liczby miejsc pracy w istniejących lokalizacjach na terytorium UE. 9. Projekty muszą wynikać ze Strategii ZIT ROF. 10. Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem wniosku o dofinansowanie[70].
20. Warunki i planowany zakres stosowania *cross-financingu* (%)	Poddziałanie 3.3.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 3.3.2	
	Poddziałanie 3.3.3	
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków	Poddziałanie 3.3.1	Nie dotyczy

[70] Zgodnie z art. 65 ust. 6 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013).

trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Poddziałanie 3.3.2	
	Poddziałanie 3.3.3	
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Poddziałanie 3.3.1	Zgodnie z art. 61 lub art. 65 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.
	Poddziałanie 3.3.2	
	Poddziałanie 3.3.3	
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Poddziałanie 3.3.1	Nie przewiduje się stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków. W ramach działania planuje się stosowanie zaliczek zgodnie z Rozdziałem I *Ogólny opis Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 oraz głównych warunków realizacji*, Podrozdział 3 *Ogólne informacje dotyczące sposobu finansowania.*
	Poddziałanie 3.3.2	
	Poddziałanie 3.3.3	
24. Pomoc publiczna i pomoc *de minimis* (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Poddziałanie 3.3.1	W przypadku wystąpienia pomocy publicznej zastosowanie mogą mieć: • art. 46 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17.06.2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. U. UE L 187 z 26.06.2014) – pomoc inwestycyjna na efektywny energetycznie system ciepłowniczy i chłodniczy, • art. 38, 39 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17.06.2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. U. UE L 187 z 26.06.2014) - pomoc inwestycyjna na środki wspierające efektywność energetyczną, pomoc inwestycyjna na

		projekty wspierające efektywność energetyczną w budynkach, • art. 40, 41 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17.06.2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. U. UE L 187 z 26.06.2014) – pomoc na inwestycje w układy wysokosprawnej kogeneracji, pomoc inwestycyjna na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych, • art. 49 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17.06.2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. U. UE L 187 z 26.06.2014) – pomoc na badania środowiska, • Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18.12.2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. U. UE L 352 z 24.12.2013), • Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 listopada 2015r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na efektywny energetycznie system ciepłowniczy i chłodniczy w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015r., poz.2021), • Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 28 sierpnia 2015r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje wspierające efektywność energetyczną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015r., poz. 1363), • Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w układy wysokosprawnej kogeneracji oraz na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015r., poz. 1420), • Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r., Poz. 488).

	Poddziałanie 3.3.2	W przypadku wystąpienia pomocy publicznej zastosowanie mogą mieć: • art. 38, 39 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17.06.2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. U. UE L 187 z 26.06.2014) - pomoc inwestycyjna na środki wspierające efektywność energetyczną, pomoc inwestycyjna na projekty wspierające efektywność energetyczną w budynkach, • art. 49 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17.06.2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. U. UE L 187 z 26.06.2014) – pomoc na badania środowiska, • Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18.12.2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. U. UE L 352 z 24.12.2013), • Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 28 sierpnia 2015r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje wspierające efektywność energetyczną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015r., poz. 1363), • Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r., Poz. 488).
	Poddziałanie 3.3.3	W przypadku wystąpienia pomocy publicznej zastosowanie mogą mieć: • Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18.12.2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. U. UE L 352 z 24.12.2013), • Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r., Poz. 488).

25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Poddziałanie 3.3.1	Projekty nieobjęte pomocą publiczną – maks. 85% wydatków kwalifikowalnych. Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami. W przypadku dofinansowania budynków pasywnych (3.3.1): • projekty nieobjęte pomocą publiczną – maks. 65% wydatków kwalifikowalnych, • projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami – maks. 65% wydatków kwalifikowanych.
	Poddziałanie 3.3.2	
	Poddziałanie 3.3.3	
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	Poddziałanie 3.3.1	Projekty rewitalizacyjne[71]: dofinansowanie do 95%[72], w tym środki budżetu państwa stanowią maks. 10% wydatków kwalifikowalnych projektu (zgodnie z rozdziałem III SZOOP – Indykatywny plan finansowy).
	Poddziałanie 3.3.2	Zgodnie z zapisami w pkt 25
	Poddziałanie 3.3.3	
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Poddziałanie 3.3.1	Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 15% (nie dotyczy projektów rewitalizacyjnych współfinansowanych z budżetu państwa).
	Poddziałanie 3.3.2	

[71] Przez projekt rewitalizacyjny należy tutaj rozumieć projekt w rozumieniu art. 2 pkt 18 ustawy o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (t.j Dz. U. z 2016 r. poz. 217 z późń. zm.), wynikający z programu rewitalizacji, tj. zaplanowany w programie rewitalizacji i ukierunkowany na osiągnięcie jego celów albo logicznie powiązany z treścią i celami programu rewitalizacji, zgłoszony do objęcia albo objęty współfinansowaniem UE z EFRR w ramach RPO WP 2014-2020. Wynikanie projektu rewitalizacyjnego z programu rewitalizacji oznacza zatem albo wskazanie (wymienienie) go wprost w programie rewitalizacji albo określenie go w ogólnym (zbiorczym) opisie innych, uzupełniających rodzajów działań rewitalizacyjnych.

[72] Zgodnie z art 9k ust. 2 pkt 1 lit. c Kontraktu Terytorialnego dofinansowanie z BP nie może zostać przeznaczone dla projektów generujących dochód w rozumieniu art. 61 rozporządzenia 1303/2013 oraz projektów objętych regułami pomocy publicznej, pomocy *de minimis*.

	Poddziałanie 3.3.3	Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami. W przypadku dofinansowania budynków pasywnych (3.3.1): • projekty nieobjęte pomocą publiczną – min. 35 % wydatków kwalifikowalnych, • projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami – min. 35 % wydatków kwalifikowanych.
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Poddziałanie 3.3.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 3.3.2	
	Poddziałanie 3.3.3	
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Poddziałanie 3.3.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 3.3.2	
	Poddziałanie 3.3.3	Nie dotyczy
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Poddziałanie 3.3.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 3.3.2	
	Poddziałanie 3.3.3	
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Poddziałanie 3.3.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 3.3.2	
	Poddziałanie 3.3.3	
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze	Poddziałanie 3.3.1	Nie dotyczy

warunki przyznawania	Poddziałanie 3.3.2	
	Poddziałanie 3.3.3	
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Poddziałanie 3.3.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 3.3.2	
	Poddziałanie 3.3.3	

DZIAŁANIE 3.4 ROZWÓJ OZE – ZINTEGROWANE INWESTYCJE TERYTORIALNE

OPIS DZIAŁANIA		
6. Nazwa działania	Działanie 3.4	Rozwój OZE – Zintegrowane Inwestycje Terytorialne
7. Cel szczegółowy działania	Działanie 3.4	Zwiększony poziom produkcji energii z odnawialnych źródeł energii w generacji rozproszonej.
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Działanie 3.4	• Produkcja energii elektrycznej z nowo wybudowanych/nowych mocy wytwórczych instalacji wykorzystujących OZE [MWhe/rok]. • Produkcja energii cieplnej z nowo wybudowanych/nowych mocy wytwórczych instalacji wykorzystujących OZE [MWht/rok]. • Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych [tony ekwiwalentu CO2/rok] (CI 34).
9. Lista wskaźników produktu	Działanie 3.4	• Dodatkowa zdolność wytwarzania energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych [MWe]. • Dodatkowa zdolność wytwarzania energii cieplnej ze źródeł odnawialnych [MWt].
10. Typy projektów	Działanie 3.4	1. Roboty budowlane i/lub wyposażenie w zakresie przedsięwzięć dotyczących wytwarzania energii z odnawialnych źródeł w oparciu o energię słońca, geotermii, biogazu, biomasy oraz aerotermalną. Inwestycje o łącznej mocy instalowanej elektrowni/jednostki poniżej: • energia słoneczna (do 2 MWe/MWt), • energia geotermalna (do 2 MWt, brak limitu dla wytwarzania energii elektrycznej), • energia biogazu (do 1 MWe, brak limitu dla wytwarzania energii cieplnej), • energia biomasy (do 5 MWt/MWe). Projekty mogą obejmować również roboty budowlane i/lub wyposażenie związane z podłączeniem ww. instalacji do sieci elektroenergetycznych / ciepłowniczych.

		Ten typ projektu może być również skierowany do jednostek samorządu terytorialnego, ich związków i stowarzyszeń i realizowany w formie projektów skierowanych do mieszkańców gminy[73]. Beneficjent przygotowuje, zleca i koordynuje wykonanie mikroinstalacji OZE, z których korzystać będą gospodarstwa domowe z terenu danej gminy. Energia wytworzona w mikroinstalacji powinna być zużywana na własne potrzeby gospodarstw domowych, a tylko jej niewykorzystana część może być wprowadzona do sieci elektroenergetycznej. Ostatecznymi odbiorcami projektu mogą być osoby fizyczne. Beneficjent zobowiązany jest do wybrania ostatecznych odbiorców wsparcia w otwartej, przejrzystej i niedyskryminującej procedurze. Beneficjentem (wnioskodawcą) projektu mogą być wyłącznie jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia. Wsparcie, na rzecz odbiorcy ostatecznego, udzielane jest w formie pomocy de minimis, jeżeli członkiem gospodarstwa domowego, w którym instalowane jest mikroźródło OZE, jest osoba fizyczna prowadząca działalność gospodarczą lub rolniczą. Projekty w ramach niniejszego działania mogą być realizowane jako projekty partnerskie w rozumieniu art. 33 Ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020, jak również jako projekty hybrydowe w rozumieniu art. 34 ww. ustawy.
11. Typ beneficjenta	Działanie 3.4	• jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia z Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego, które są członkami Stowarzyszenia Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego, • jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia, • podmioty, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki

[73]Zmiana nazewnictwa z „projekt parasolowy” na „projekt skierowany do mieszkańców gminy” nie dotyczy naborów, które zostały już ogłoszone lub rozstrzygnięte.

		i stowarzyszenia, realizujące projekty na terenie Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego. W przypadku projektów skierowanych do mieszkańców gminy beneficjentem mogą być wyłącznie jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia. Partnerem projektu mogą być pozostałe podmioty uprawnione do ubiegania się o dofinansowanie w niniejszym działaniu.
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Działanie 3.4	Mieszkańcy ROF, instytucje i przedsiębiorstwa korzystające z rezultatów projektu .
13. Instytucja pośrednicząca	Działanie 3.4	IP ZIT – Stowarzyszenie ROF.
14. Instytucja wdrażająca	Działanie 3.4	Nie dotyczy
15. Kategoria regionu wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	Działanie 3.4	Region słabiej rozwinięty
	Działanie 3.4	13 315 422
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Działanie 3.4	Mechanizmy zapewniające koordynację udzielonego wsparcia w ramach RPO WP 2014-2020: • Komitet Monitorujący RPO WP 2014-2020, • Strategia ZIT ROF.
17. Instrumenty terytorialne	Działanie 3.4	Zintegrowane Inwestycje Terytorialne
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Działanie 3.4	Projekty wybierane będą w trybie pozakonkursowym. Podmiotem odpowiedzialnym za identyfikację projektów będzie Departament Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego. Podmiotem odpowiedzialnym za wezwanie do złożenia wniosków będzie Departament Wdrażania Projektów Infrastrukturalnych

		Regionalnego Programu Operacyjnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego. Podmiotem odpowiedzialnym za ocenę wniosków będzie Departament Wdrażania Projektów Infrastrukturalnych Regionalnego Programu Operacyjnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego oraz IP ZIT – Stowarzyszenie ROF.
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Działanie 3.4	1. Projekty i wydatki kwalifikowalne inwestycji muszą być zgodne z załącznikiem nr 7 do SZOOP RPO WP 2014-2020 – *Katalogi wydatków kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych w ramach poszczególnych osi priorytetowych, działań i poddziałań – zakres EFRR*. 2. Lokalizacja inwestycji z OZE będzie uwzględniała ograniczenia obszarowych form ochrony przyrody, w tym obszary Natura 2000, korytarze migracyjne zwierząt, wskazane w opracowaniach regionalnych w tym zakresie[74]. 3. W ramach RPO WP 2014-2020 nie przewiduje się wsparcia w zakresie instalacji wykorzystujących biomasę zlokalizowanych na obszarach gmin, na których, zgodnie z programem naprawczym ochrony powietrza, występują przekroczenia poziomu pyłu zawieszonego PM10 (24h)[75].

[74] 1. Wojewódzki Program Rozwoju Odnawialnych Źródeł Energii dla Województwa Podkarpackiego 2013 – dopuszcza się realizację przedsięwzięć opisanych w **Wariancie II *Zrównoważony rozwój OZE zwiększający bezpieczeństwo i niezależność energetyczną* (str. 54).**
2. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Podkarpackiego - Perspektywa 2030.
3. „Wytyczne do uwarunkowań rozwoju hydroenergetyki w obszarze działania RZGW w Krakowie", Kraków 2010.
4. Program Ochrony Powietrza dla strefy podkarpackiej z uwagi na stwierdzone przekroczenie poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10, poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM2,5 oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu wraz z Planem Działań Krótkoterminowych.
5. Program Ochrony Powietrza dla strefy miasto Rzeszów z uwagi na stwierdzone przekroczenie poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10, poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM2,5 wraz z Planem Działań Krótkoterminowych.

[75] 1. Program Ochrony Powietrza dla strefy podkarpackiej z uwagi na stwierdzone przekroczenie poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10, poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM2,5 oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu wraz z Planem Działań Krótkoterminowych (obszary z przekroczonym poziomem dopuszczalnym pyłu PM10 24h – POP z 2013 tabela 8 oraz aktualizacja POP z 2016r tabela 15 i tabela 18), tj. Gminy ROF: Boguchwała, Chmielnik, Czarna, Głogów Małopolski, Krasne, Łańcut, Miasto Łańcut, Trzebownisko, Tyczyn.
2. Program Ochrony Powietrza dla strefy miasto Rzeszów z uwagi na stwierdzone przekroczenia poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10 i poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM2,5 wraz z rozszerzeniem związanym z osiągnięciem krajowego celu redukcji narażenia i z uwzględnieniem poziomu docelowego benzo(a)pirenu oraz z Planem Działań Krótkoterminowych – Aktualizacja (obszar Gminy Miasto Rzeszów).

		Wyłączenie nie dotyczy urządzeń (kotłów) na biomasę klasy 5 z automatycznym zasypem paliwa o mocy nominalnej do 500kW lub kotłów na biomasę o mocy ponad 500kW przy zapewnieniu wartości emisji zanieczyszczeń na poziomie nie większym niż wynikający z normy PN EN 303-5:2012[76]. 4. Projekty w zakresie podłączenia do sieci elektroenergetycznej dotyczą tylko sieci niskiego i średniego napięcia oraz urządzeń transformatorowych niezbędnych w celu przyłączenia OZE do sieci dystrybucyjnej. **5.** W ramach RPO WP 2014-2020 wykluczone jest wsparcie inwestycji w infrastrukturę instytucji opiekuńczo-pobytowych (rozumianych zgodnie z Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków EFS i EFRR na lata 2014-2020, a w przypadku instytucji zdrowotnych – zgodnie z Policy Paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020) świadczących opiekę dla osób z niepełnosprawnościami, osób z problemami psychicznymi oraz dzieci pozbawionych opieki rodzicielskiej chyba że rozpoczęty w nich został proces przechodzenia z opieki zinstytucjonalizowanej do opieki świadczonej w społeczności lokalnej lub proces ten zostanie rozpoczęty w okresie realizacji projektu. **Zasada ta obowiązuje dla naborów ogłoszonych po wejściu w życie zmienionego programu, tj. od 12 października 2018r.** 6. W przypadku, gdy pomoc przyznawana jest przedsiębiorstwu innemu niż małe i średnie w rozumieniu przepisów o pomocy publicznej, wnioskodawca musi zapewnić, że otrzymane dofinansowanie w ramach RPO WP 2014-2020 nie spowoduje znacznego ubytku liczby miejsc pracy w istniejących lokalizacjach na terytorium UE. 7. Projekty muszą wynikać ze Strategii ZIT ROF. 8. Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie ukończone

[76] Potwierdzeniem spełnienia przez urządzenie parametrów wynikających z normy PN EN 303-5:2012 będzie oświadczenie wnioskodawcy dołączane do dokumentacji projektowej.

		lub w pełni zrealizowane przed złożeniem wniosku o dofinansowanie[77].
20. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%)	Działanie 3.4	Nie dotyczy
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 3.4	Nie dotyczy
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Działanie 3.4	Zgodnie z art. 61 lub art. 65 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Działanie 3.4	Nie przewiduje się stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków. W ramach działania planuje się stosowanie zaliczek zgodnie z Rozdziałem I *Ogólny opis Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 oraz głównych warunków realizacji*, Podrozdział 3 *Ogólne informacje dotyczące sposobu finansowania.*
24. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Działanie 3.4	W przypadku wystąpienia pomocy publicznej zastosowanie mogą mieć: • Rozporządzenie (WE) Nr 1370/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. dotyczące usług publicznych w zakresie kolejowego i drogowego transportu pasażerskiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 1191/69 i (EWG) nr 1107/70 (Dz. U. UE L 315/1 z 3.12.2007), • art. 40, 41 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17.06.2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu

[77] Zgodnie z art. 65 ust. 6 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013).

		(Dz. U. UE L 187 z 26.06.2014) – pomoc na inwestycje w układy wysokosprawnej kogeneracji, pomoc inwestycyjna na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych, • Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18.12.2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. U. UE L 352 z 24.12.2013), • Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w układy wysokosprawnej kogeneracji oraz na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015r., poz. 1420), • Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r., poz. 488).
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Działanie 3.4	Projekty nieobjęte pomocą publiczną – maks. 85% wydatków kwalifikowalnych. Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami.
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	Działanie 3.4	Zgodnie z zapisami w pkt 25
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 3.4	Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 15%. Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami.

28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Działanie 3.4	Nie dotyczy
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Działanie 3.4	Minimalna wartość wydatków kwalifikowalnych: 500 000 PLN.
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Działanie 3.4	Nie dotyczy.
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 3.4	Nie dotyczy.
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Działanie 3.4	Nie dotyczy.
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Działanie 3.4	Nie dotyczy.

OŚ PRIORYTETOWA IV. OCHRONA ŚRODOWISKA NATURALNEGO I DZIEDZICTWA KULTUROWEGO

1. Numer i nazwa osi priorytetowej

IV. Ochrona środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego

2. Cele szczegółowe osi priorytetowej

1. Zwiększona odporność na zagrożenia wynikające ze zmian klimatu występujące na terenie województwa podkarpackiego.
2. Zwiększony udział odpadów zebranych selektywnie w województwie podkarpackim.
3. Zwiększony odsetek ludności korzystającej z systemu oczyszczania ścieków.
4. Podniesiona atrakcyjność kulturalna regionu i zwiększona dostępność dóbr kultury.
5. Wzmocnione mechanizmy ochrony różnorodności biologicznej w regionie.

3. Charakter osi	Nie dotyczy	
4. Fundusz (nazwa i kwota w EUR)	Nazwa Funduszu	Ogółem
	EFFR	186 159 639
5. Instytucja zarządzająca	Zarząd Województwa Podkarpackiego.	

DZIAŁANIE 4.1 ZAPOBIEGANIE I ZWALCZANIE ZAGROŻEŃ

OPIS DZIAŁANIA		
6. Nazwa działania	Działanie 4.1	Zapobieganie i zwalczanie zagrożeń
7. Cel szczegółowy działania	Działanie 4.1	Zwiększona odporność na zagrożenia wynikające ze zmian klimatu występujące na terenie województwa podkarpackiego.
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Działanie 4.1	• Liczba ludności odnoszących korzyści ze środków ochrony przeciwpowodziowej [osoby]. • Liczba ludności odnoszących korzyści ze środków ochrony przed pożarami lasów [osoby].
9. Lista wskaźników produktu	Działanie 4.1	• Pojemność obiektów małej retencji [m^3]. • Długość wałów przeciwpowodziowych [km].
10. Typy projektów	Działanie 4.1	1. Rozwój form małej retencji: a) budowa (odbudowa, rozbudowa, nadbudowa) lub przebudowa obiektów małej retencji w szczególności: zbiorników retencyjnych posiadających retencję powodziową wraz z obiektami związanymi z nimi funkcjonalnie, zbiorników wodnych służących kształtowaniu zasobów wodnych, b) budowa suchych zbiorników przeciwpowodziowych wraz z obiektami związanymi z nimi funkcjonalnie, c) budowa polderów przeciwpowodziowych wraz z obiektami związanymi z nimi funkcjonalnie, d) odtwarzanie naturalnych obszarów zalewowych wraz z wykupem niezbędnych terenów, e) zakup sprzętu i wyposażenia oraz instalacji w zakresie form małej retencji - jako element większego projektu,

		f) budowa (odbudowa, rozbudowa, nadbudowa) retencji kanałowej ograniczającej szybki odpływ wód z wyłączeniem kanalizacji deszczowej. 2. Realizacja inwestycji mających na celu ochronę obszarów ze średnim ryzykiem powodziowym[78]: a) rozbudowa, przebudowa i/lub zakup wyposażenia w celu zabezpieczenia budowli przeciwpowodziowych już istniejących (kompleksowe remonty, dostosowanie do obowiązujących standardów - w tym m.in. wałów przeciwpowodziowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą), b) budowa nowych budowli przeciwpowodziowych, stanowiących uzupełnienie istniejącej infrastruktury przeciwpowodziowej, c) rozbiórka obiektów budowlanych (w tym budowli przeciwpowodziowych), których technologiczna żywotność dobiegła końca bądź zagrażają bezpieczeństwu ekologicznemu lub społecznemu, np. mogą spowodować spiętrzenie fali powodziowej. 3. Rozbudowa istniejącego regionalnego systemu wczesnego ostrzegania i prognozowania zagrożeń, w szczególności powodzi. 4. Zakup pojazdów specjalnych ochrony przeciwpożarowej, sprzętu i/lub wyposażenia do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków katastrof lub poważnych awarii – wyłącznie dla potrzeb OSP. 5. Budowa, przebudowa, rozbudowa, remont budowli i urządzeń dla celów ochrony przed pożarami lasów w zakresie: a) sieci stałej obserwacji naziemnej (systemów wykrywania

[78] Pod warunkiem zapewnienia pełnej zgodności z wymogami prawa UE - zgodnie z mapami ryzyka powodziowego.

		i sygnalizacji pożarów: maszty, detektory, urządzenia przesyłu i obróbki danych, urządzenia alarmowe, systemy i wyposażenie monitoringowe), b) zakupu systemów łączności alarmowo-dyspozycyjnej, przenośnych środków i sprzętu gaśniczego dla służb Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasów Państwowych, parków narodowych i krajobrazowych, c) wyposażenia punktów alarmowo-dyspozycyjnych, d) oznakowania dróg stanowiących dojazdy pożarowe na obszarach lasów (bez budowy, przebudowy, rozbudowy i remontu dróg*)*, e) zakupu sprzętu do baz sprzętu przeciwpożarowego (z wyłączeniem pojazdów), f) budowy, przebudowy, remontu punktów czerpania wody do ochrony przeciwpożarowej lasów. Projekty w ramach niniejszego działania mogą być realizowane jako projekty partnerskie w rozumieniu art. 33 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020, jak również jako projekty hybrydowe w rozumieniu art. 34 ww. ustawy.
11. Typ beneficjenta	Działanie 4.1	W zakresie regionalnego systemu wczesnego ostrzegania i prognozowania zagrożeń beneficjentami mogą być wyłącznie: • Wojewoda Podkarpacki, • Komendant Wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej w Rzeszowie, • Komendant Wojewódzki Policji w Rzeszowie, • Marszałek Województwa Podkarpackiego. W projekcie jako partnerzy mogą uczestniczyć także podmioty wymienione niżej. Dla pozostałych typów projektów: • jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia, • podmioty, w których większość udziałów lub akcji posiadają

		jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki i stowarzyszenia, • Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, • spółki wodne i ich związki, • parki narodowe i krajobrazowe, • Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne, • organy administracji rządowej, • ochotnicze straże pożarne, • porozumienia podmiotów wyżej wymienionych, reprezentowane przez lidera.
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Działanie 4.1	Osoby, instytucje i przedsiębiorstwa korzystające z rezultatów projektu.
13. Instytucja pośrednicząca	Działanie 4.1	Nie dotyczy
14. Instytucja wdrażająca	Działanie 4.1	Nie dotyczy
15. Kategoria regionu wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	Działanie 4.1	Region słabiej rozwinięty 18 635 911
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Działanie 4.1	Mechanizmy zapewniające koordynację udzielonego wsparcia w ramach RPO WP 2014-2020: • Komitet Monitorujący RPO WP 2014-2020.
17. Instrumenty terytorialne	Działanie 4.1	Preferencje punktowe dla beneficjentów realizujących projekty na obszarze objętym Programem Strategicznego Rozwoju Bieszczad i/lub Programem Strategicznym „Błękitny San”.
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu	Działanie 4.1	Projekty wybierane będą w trybie konkursowym. Podmiotem odpowiedzialnym za nabór i ocenę wniosków będzie

odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów		Departament Wdrażania Projektów Infrastrukturalnych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego. Podmiotem odpowiedzialnym za przyjmowanie protestów będzie Departament Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego.
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Działanie 4.1	1. Projekty i wydatki kwalifikowalne inwestycji muszą być zgodne z załącznikiem nr 7 do SZOOP RPO WP 2014-2020 – *Katalogi wydatków kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych w ramach poszczególnych osi priorytetowych, działań i poddziałań – zakres EFRR*. 2. Na typ projektu „zakup pojazdów specjalnych ochrony przeciwpożarowej, sprzętu i/lub wyposażenia do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków katastrof lub poważnych awarii – wyłącznie dla potrzeb OSP" łączna alokacja nie może przekroczyć kwoty 2 000 000 EUR. 3. Koszty robót budowlanych w budynkach będących własnością / użytkowanych przez OSP będą kosztami niekwalifikowalnymi projektu. 4. Minimalna kwota dofinansowania dla jednego projektu w przypadku projektów z zakresu „zakup pojazdów specjalnych ochrony przeciwpożarowej, sprzętu i/lub wyposażenia do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków katastrof lub poważnych awarii – wyłącznie dla potrzeb OSP" wynosi 150 000 PLN[79]. 5. Maksymalna kwota dofinansowania dla jednego projektu w przypadku projektów z zakresu „zakup pojazdów specjalnych ochrony przeciwpożarowej, sprzętu i/lub wyposażenia do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków katastrof lub poważnych awarii – wyłącznie dla potrzeb OSP" wynosi 250 000 PLN[80]. 6. Jeden podmiot uprawniony do ubiegania się o wsparcie w ramach

[79] Limity dla projektów MOF zostaną ustalone na późniejszym etapie prac nad SZOOP.
[80] Limity dla projektów MOF zostaną ustalone na późniejszym etapie prac nad SZOOP.

		danego konkursu może być samodzielnym wnioskodawcą lub liderem lub partnerem wyłącznie w jednym projekcie. Limit obowiązuje dla Typu projektu 4. „*Zakup pojazdów specjalnych ochrony przeciwpożarowej, sprzętu i/lub wyposażenia do prowadzenia akcji ratowniczych i usuwania skutków katastrof lub poważnych awarii – wyłącznie dla potrzeb OSP”.* 7. Projekty z zakresu małej retencji muszą być planowane i realizowane w sposób, który respektuje wymagania Ramowej Dyrektywy Wodnej (RDW)[81] oraz Dyrektywy Siedliskowej[82]. Konieczne jest kompleksowe podejście do zarządzania ryzykiem powodziowym zgodnie z RDW oraz Dyrektywą Powodziową[83]. 8. W przypadku działań związanych z polepszeniem ochrony przeciwpowodziowej w zakresie średniego/wysokiego ryzyka powodziowego w ramach RPO WP 2014-2020 będą realizowane projekty nieuwzględnione w PO IŚ. 9. Współfinansowane będą tylko projekty niemające negatywnego wpływu na stan lub potencjał jednolitych części wód, które znajdują się na listach nr 1 będących załącznikami do Masterplanów dla dorzeczy Odry i Wisły. Współfinansowanie projektów, które mają znaczący wpływ na stan lub potencjał jednolitych części wód i które mogą być zrealizowane tylko po spełnieniu warunków określonych w artykule 4.7 Ramowej Dyrektywy Wodnej, znajdujących się na listach nr 2 będących załącznikami do Masterplanów dla dorzeczy Odry i Wisły, nie będzie dozwolone do czasu przedstawienia wystarczających dowodów na spełnienie warunków określonych w artykule 4.7 Ramowej Dyrektywy Wodnej w drugim cyklu Planów Gospodarowania Wodami w Dorzeczach. Wypełnienie warunku będzie uzależnione od potwierdzenia zgodności z Ramową

[81] Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz.U.UE.L.2000.327.1).
[82] Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz.U.UE.L.1992.206.7).
[83] Dyrektywa 2007/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. w sprawie oceny ryzyka powodziowego i zarządzania nim (Dz.U.UE.L.2007.288.27).

		Dyrektywą Wodną drugiego cyklu Planów Gospodarowania Wodami w Dorzeczach przez Komisję Europejską. Przedmiotowy warunek dotyczy zarówno projektów z zakresu małej retencji jak i inwestycji przeciwpowodziowych. 10. Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem wniosku o dofinansowanie[84].
20. Warunki i planowany zakres stosowania *cross-financingu* (%)	Działanie 4.1	Nie dotyczy
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 4.1	Nie dotyczy
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Działanie 4.1	Zgodnie z art. 61 lub art. 65 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Działanie 4.1	Nie przewiduje się stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków. W ramach działania planuje się stosowanie zaliczek zgodnie z Rozdziałem I *Ogólny opis Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 oraz głównych warunków realizacji*, Podrozdział 3 *Ogólne informacje dotyczące sposobu finansowania.*

[84] Zgodnie z art. 65 ust. 6 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013).

24. Pomoc publiczna i pomoc *de minimis* (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Działanie 4.1	Nie dotyczy
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Działanie 4.1	Maks. 85% wydatków kwalifikowalnych.
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję	Działanie 4.1	Zgodnie z zapisami w pkt 25
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 4.1	15%
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Działanie 4.1	Nie dotyczy
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Działanie 4.1	Maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych dla projektu: • z zakresu rozwoju form małej retencji: 40 000 000 PLN, • mającego na celu ochronę obszarów ze średnim ryzykiem powodziowym: 30 000 000 PLN.

30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Działanie 4.1	Nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 4.1	Nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Działanie 4.1	Nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Działanie 4.1	Nie dotyczy

DZIAŁANIE 4.2 GOSPODARKA ODPADAMI

OPIS DZIAŁANIA		
6. Nazwa działania	Działanie 4.2	Gospodarka odpadami
7. Cel szczegółowy działania	Działanie 4.2	Zwiększony udział odpadów zebranych selektywnie w województwie podkarpackim.
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Działanie 4.2	• Dodatkowe możliwości przerobowe w zakresie recyklingu odpadów (CI 17) [Tony/rok]. • Moc przerobowa zakładu zagospodarowania odpadów [Mg/rok].
9. Lista wskaźników produktu	Działanie 4.2	• Liczba wybudowanych, zakładów zagospodarowania odpadów [szt.]. • Liczba przebudowanych zakładów zagospodarowania odpadów [szt.]. • Liczba wspartych Punktów Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych [szt.]. • Liczba zamkniętych lub zrekultywowanych składowisk odpadów [szt.].
10. Typy projektów	Działanie 4.2	1. Kompleksowe projekty skierowane na poprawę gospodarowania odpadami komunalnymi zgodnie z Planem inwestycyjnym w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi w województwie podkarpackim: a) budowa, rozbudowa, przebudowa i/lub wyposażenie instalacji przetwarzania odpadów komunalnych, w tym składowisk odpadów komunalnych, b) budowa, rozbudowa, przebudowa i/lub wyposażenie punktów selektywnej zbiórki odpadów komunalnych[85],

[85] Z dofinansowania ze środków UE wyklucza się przedsięwzięcia dotyczące budowy nowych zakładów mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, jak również inwestycje mające na celu zwiększenie zdolności przetwarzania istniejących zakładów tego typu oraz dotyczące budowy nowych i rozbudowy istniejących instalacji energetycznego zagospodarowania odpadów w zakresie zwiększenia mocy przerobowych tych instalacji.

		c) zakup pojazdów specjalistycznych na potrzeby gospodarki odpadami komunalnymi wyłącznie jeżeli będą one nieodzownym elementem przedsięwzięć wymienionych w lit. a) d) działania informacyjno-promocyjne, których celem będzie ograniczenie ilości wytwarzanych odpadów komunalnych, wyłącznie jeżeli będą one nieodzownym elementem przedsięwzięć wymienionych w lit. a) – b). 2. Kompleksowe projekty skierowane na poprawę gospodarowania odpadami innymi niż komunalne, z uwzględnieniem osadów ściekowych, zgodne z Planem Gospodarki Odpadami dla Województwa Podkarpackiego (WPGO). Projekty mogą obejmować: a) budowę, rozbudowę, przebudowę i/lub wyposażenie infrastruktury gospodarowania odpadami innymi niż komunalne[86], b) zakup pojazdów specjalistycznych na potrzeby gospodarki odpadami innymi niż komunalne wyłącznie jeżeli będą one nieodzownym elementem przedsięwzięcia wymienionego w lit. a). 3. Rekultywacja składowisk odpadów, zgodnie Planem inwestycyjnym w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi w województwie podkarpackim. [87]. Zgodnie z UP do **kompleksowych projektów** zalicza się projekty zaplanowane zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami i umożliwiające osiągnięcie celu dyrektywy 2008/98/UW,

[86] Z dofinansowania ze środków UE wyklucza się przedsięwzięcia dotyczące budowy nowych zakładów mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, jak również inwestycje mające na celu zwiększenie zdolności przetwarzania istniejących zakładów tego typu oraz dotyczące budowy nowych i rozbudowy istniejących instalacji energetycznego zagospodarowania odpadów w zakresie zwiększenia mocy przerobowych tych instalacji.

[87] Rekultywacja składowisk odpadów wspierana będzie w szczególności, gdy składowisko może stanowić zagrożenie dla środowiska np. zlokalizowane jest w zasięgu głównego zbiornika wód podziemnych, terenach narażonych na niebezpieczeństwo powodzi lub terenach, na których występują ruchy mas ziemnych itp.

		obejmujące przynajmniej jeden z następujących elementów: selektywne zbieranie odpadów komunalnych (w tym papier, metal, tworzywa sztuczne, szkło oraz odpady ulegające biodegradacji), instalacje do odzysku i recyklingu odpadów (w tym kompostowanie dla odpadów organicznych) lub instalacje do odzysku energii lub mechaniczno-biologiczne instalacje do przetwarzania zmieszanych (resztkowych) odpadów komunalnych. Niniejsze zapisy odnoszą się do gospodarki odpadami komunalnymi. Projekty w ramach niniejszego działania mogą być realizowane jako projekty partnerskie w rozumieniu art. 33 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020, jak również jako projekty hybrydowe w rozumieniu art. 34 ww. ustawy.
11. Typ beneficjenta	Działanie 4.2	• jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia, • jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną, • podmioty, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki i stowarzyszenia, • przedsiębiorstwa: ➢ prowadzące działalność gospodarczą z zakresu gospodarki odpadami (działalność wg PKD z działu 38 i/ lub 39) w sposób zorganizowany i ciągły przez okres nie krótszy niż 12 miesięcy licząc wstecz od dnia złożenia wniosku o dofinansowanie (działalność ta nie mogła podlegać zawieszeniu w okresie ostatnich w/w 12 miesięcy), ➢ prowadzące działalność gospodarczą na terenie województwa podkarpackiego (siedziba lub oddział na terenie województwa podkarpackiego) oraz przetwarzające po zakończeniu realizacji projektu rocznie min. 55%

		odpadów z województwa podkarpackiego, ➢ posiadające doświadczenie w prowadzeniu działalności gospodarczej związanej z gospodarką odpadami i wywiązujące się z obowiązku sprawozdawczości poświadczone przynajmniej jednym (za 2017r.) *Zbiorczym zestawieniem danych o rodzajach i ilości odpadów, o sposobach gospodarowania nimi oraz o instalacjach i urządzeniach służących do odzysku lub unieszkodliwiania odpadów,* • porozumienia podmiotów wyżej wymienionych, reprezentowane przez lidera.
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Działanie 4.2	Osoby, instytucje i przedsiębiorstwa korzystające z rezultatów projektu.
13. Instytucja pośrednicząca	Działanie 4.2	Nie dotyczy
14. Instytucja wdrażająca	Działanie 4.2	Nie dotyczy
15. Kategoria regionu wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	Działanie 4.2	Region słabiej rozwinięty 22 643 401
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Działanie 4.2	Mechanizmy zapewniające koordynację udzielonego wsparcia w ramach RPO WP 2014-2020: • Komitet Monitorujący RPO WP 2014-2020.
17. Instrumenty terytorialne	Działanie 4.2	Dedykowane konkursy dla obszarów funkcjonalnych 8 regionalnych biegunów wzrostu, tj. MOF Krosno, Dębica-Ropczyce, Przemyśl, Mielec, Tarnobrzeg, Jarosław-Przeworsk, Sanok-Lesko, Stalowa Wola

		dla 1 typu projektów - punkty selektywnej zbiórki odpadów komunalnych.[88] Preferencje punktowe dla beneficjentów realizujących projekty na obszarze objętym Programem Strategicznego Rozwoju Bieszczad i/lub Programem Strategicznym „Błękitny San”.
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Działanie 4.2	Projekty wybierane będą w trybie konkursowym. Podmiotem odpowiedzialnym za nabór i ocenę wniosków będzie Departament Wdrażania Projektów Infrastrukturalnych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego. Podmiotem odpowiedzialnym za przyjmowanie protestów będzie Departament Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego.
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Działanie 4.2	1. Projekty i wydatki kwalifikowalne inwestycji muszą być zgodne z załącznikiem nr 7 do SZOOP RPO WP 2014-2020 – *Katalogi wydatków kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych w ramach poszczególnych osi priorytetowych, działań i poddziałań – zakres EFRR*. 2. W zakresie projektów dotyczących poprawy gospodarowania odpadami komunalnymi polegających na budowie, rozbudowie, przebudowie i/lub wyposażeniu instalacji przetwarzania odpadów komunalnych możliwe jest wyłącznie wsparcie instalacji, w których przetwarzanych będzie **nie mniej niż 70% odpadów komunalnych** w skali roku, poświadczone stosownym oświadczeniem oraz weryfikowane na podstawie Zbiorczego zestawienia danych o rodzajach i ilości odpadów, o sposobach gospodarowania nimi oraz o instalacjach i urządzeniach służących do odzysku lub unieszkodliwiania odpadów. 3. W przypadku projektów z zakresu gospodarki odpadami

[88] Zgodnie z zasadami określonymi w Załączniku nr 6 *Założenia do konkursów dedykowanych dla Miejskich Obszarów Funkcjonalnych w ramach RPO WP 2014-2020*.

		komunalnymi składanych przez gminy i podmioty, w których większość udziałów lub akcji posiadają JST lub ich związki i stowarzyszenia, wymagane jest wdrożenie na terenie gminy zasad selektywnej zbiórki odpadów komunalnych obejmującej **co najmniej 5 frakcji odpadów** (papier, metal, szkło, tworzywa sztuczne, odpady biodegradowalne), określonych w *Rozporządzeniu Ministra Środowiska z 29 grudnia 2016 r. w sprawie szczegółowego sposobu selektywnego zbierania wybranych frakcji odpadów* (Dz. U. 2017 poz. 19). 4. W zakresie projektów dotyczących gospodarki odpadami komunalnymi i innymi niż komunalne wyklucza się przedsięwzięcia dotyczące budowy nowych zakładów mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów, jak również inwestycje mające na celu zwiększenie zdolności przetwarzania istniejących zakładów tego typu. 5. W zakresie projektów dotyczących gospodarki odpadami komunalnymi i innymi niż komunalne wyklucza się przedsięwzięcia dotyczące budowy nowych i rozbudowy istniejących instalacji energetycznego zagospodarowania odpadów w zakresie zwiększenie mocy przerobowych tych instalacji. 6. Nie przewiduje się dofinansowania nowych instalacji do demontażu pojazdów wycofanych z eksploatacji. 7. W zakresie projektów dotyczących gospodarki odpadami komunalnymi i innymi niż komunalne, koszty kwalifikowalne przeznaczone na zakup pojazdów specjalistycznych **nie mogą przekroczyć 30% kosztów kwalifikowalnych projektu.** 8. W zakresie projektów dotyczących gospodarki odpadami komunalnymi, koszty kwalifikowalne przeznaczone na działania informacyjno-promocyjne nie mogą przekroczyć 50 000 PLN. 9. Przedsięwzięcia dotyczące gospodarowania odpadami

		komunalnymi oraz dotyczące rekultywacji składowisk odpadów muszą być zgodne z Planem inwestycyjnym w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi w województwie podkarpackim. Natomiast przedsięwzięcia dotyczące gospodarowania odpadami innymi niż komunalne muszą być zgodne z Planem Gospodarki Odpadami dla Województwa Podkarpackiego (WPGO). 10. Przedsięwzięcia w sektorze gospodarki odpadami mają być realizowane zgodnie z **unijną hierarchią sposobów postępowania z odpadami**, wskazaną w Dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylającej dyrektywy (Dz. U.UE L z dnia 22 listopada 2008 r.; tzw. ramowa dyrektywa o odpadach), która nadaje priorytet zapobieganiu powstawaniu odpadów, ich przygotowaniu do ponownego użycia i recyklingowi oraz ustawie z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz.U. z 2018 r. poz 992 z późn. zm.). 11. Jeden podmiot uprawniony do ubiegania się o wsparcie w ramach danego konkursu może być samodzielnym wnioskodawcą lub liderem lub partnerem wyłącznie w jednym projekcie. 12. Minimalna kwota dofinansowania dla jednego projektu wynosi 100 000 PLN. 13. W ramach działania mogą być dofinansowane projekty związane z selektywnym zbieraniem odpadów, w tym **Punkty Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych** (PSZOK), o wartości do 2 mln PLN kosztów kwalifikowanych i obsługujące do 20 000 mieszkańców. Limit nie dotyczy projektów składanych w ramach konkursów dedykowanych dla MOF w przypadku których maksymalna kwota dofinansowania projektów dotyczących PSZOK wynosi 4 mln PLN (limit dotyczy wyłącznie projektów w ramach których powstanie

		więcej niż jeden PSZOK)[89]. 14. Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem wniosku o dofinansowanie[90].
20. Warunki i planowany zakres stosowania *cross-financingu* (%)	Działanie 4.2	Nie dotyczy
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 4.2	Nie dotyczy
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Działanie 4.2	Zgodnie z art. 61 lub art. 65 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Działanie 4.2	Nie przewiduje się stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków. W ramach działania planuje się stosowanie zaliczek zgodnie z Rozdziałem I *Ogólny opis Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 oraz głównych warunków realizacji*, Podrozdział 3 *Ogólne informacje dotyczące sposobu finansowania.*
24. Pomoc publiczna i pomoc *de minimis* (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Działanie 4.2	W przypadku wystąpienia pomocy publicznej zastosowanie mogą mieć: • art. 37 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. U. UE L 187 z 26.06.2014) - pomoc inwestycyjna na

[89]Wartość kosztów kwalifikowanych jednego PSZOK w ramach projektu składanego w konkursie dedykowanym MOF nie może przekraczać 2 000 000 PLN, a liczba uprawnionych mieszkańców do korzystania z jednego PSZOK nie może przekraczać 20 000.
[90] Zgodnie z art. 65 ust. 6 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013).

		wcześniejsze dostosowanie do przyszłych norm unijnych, • art. 45 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. U. UE L 187 z 26.06.2014) - pomoc inwestycyjna na rekultywację zanieczyszczonych terenów, • Decyzja Komisji z dnia 20 grudnia 2011 r. w sprawie stosowania art. 106 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy państwa w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych, przyznawanej przedsiębiorstwom zobowiązanym do wykonywania usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym (notyfikowana jako dokument nr C(2011) 9380) - pomoc na usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym, • Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18.12.2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. U. UE L 352 z 24.12.2013), • Rozporządzenie Komisji (UE) Nr 360/2012 z dnia 25 kwietnia 2012 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis przyznawanej przedsiębiorstwom wykonującym usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym (Dz. U. UE L 114 z 26.04.2012), • Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r., poz. 488), • Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r., poz. 1416). Pomoc publiczna nie wystąpi w przypadku rekompensat pełniających

		warunki określone w orzeczeniu Trybunału Sprawiedliwości UE z 24 lipca 2003 r. w sprawie C-280/00 Altmark Trans GmbH (Zb. Orz. 2003, s. I 7747). Przy ocenie występowania zgodności pomocy z zasadami rynku wewnętrznego UE należy kierować się postanowieniami *Wytycznych w zakresie reguł dofinansowania z programów operacyjnych podmiotów realizujących obowiązek świadczenia usług w ogólnym interesie gospodarczym w ramach zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego w gospodarce odpadami.*
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Działanie 4.2	Projekty nieobjęte pomocą publiczną – maks. 85% wydatków kwalifikowalnych. Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami.
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	Działanie 4.2	Zgodnie z zapisami w pkt 25.
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 4.2	Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 15%. Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami.
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Działanie 4.2	Nie dotyczy

29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Działanie 4.2	Maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektów w zakresie rozwoju systemu gospodarki odpadami komunalnymi do 8 mln PLN. Maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektów w zakresie rozwoju systemu gospodarki odpadami innymi niż komunalne do 4 mln PLN. Maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektów w zakresie rekultywacji składowisk odpadów do 8 mln PLN. Maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektów związanych z selektywnym zbieraniem odpadów, w tym Punktów Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK): do 2 mln PLN. Limit nie dotyczy konkursów dedykowanych dla MOF.
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Działanie 4.2	W ramach niniejszego priorytetu nie przewiduje się wykorzystania instrumentów finansowych, natomiast zastosowanie może mieć pomoc zwrotna, o której mowa w art. 66 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 4.2	Nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Działanie 4.2	Nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Działanie 4.2	Nie dotyczy

DZIAŁANIE 4.3 GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA

OPIS DZIAŁANIA I PODDZIAŁAŃ		
6. Nazwa działania / poddziałania	Działanie 4.3	Gospodarka wodno-ściekowa
	Poddziałanie 4.3.1	Gospodarka ściekowa
	Poddziałanie 4.3.2	Zaopatrzenie w wodę
	Poddziałanie 4.3.3	Gospodarka ściekowa – Zintegrowane Inwestycje Terytorialne
7. Cel szczegółowy działania / poddziałania	Poddziałanie 4.3.1	Zwiększony odsetek ludności korzystającej z systemu oczyszczania ścieków.
	Poddziałanie 4.3.2	Zwiększony odsetek ludności korzystającej z systemu zaopatrzenia w wodę.
	Poddziałanie 4.3.3	Zwiększony odsetek ludności korzystającej z systemu oczyszczania ścieków na terenie ROF.
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Poddziałanie 4.3.1	• Liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszonego oczyszczania ścieków [RLM].
	Poddziałanie 4.3.2	• Liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszonego zaopatrzenia w wodę [osoby].
	Poddziałanie 4.3.3	• Liczba dodatkowych osób korzystających z ulepszonego oczyszczania ścieków [RLM].
9. Lista wskaźników produktu	Poddziałanie 4.3.1	• Liczba wybudowanych oczyszczalni ścieków komunalnych [szt.]. • Liczba przebudowanych / rozbudowanych oczyszczalni ścieków komunalnych [szt.]. • Długość wybudowanej kanalizacji sanitarnej [km]. • Długość przebudowanej / rozbudowanej kanalizacji sanitarnej [km].
	Poddziałanie 4.3.2	• Długość wybudowanej sieci wodociągowej [km]. • Długość przebudowanej / rozbudowanej sieci wodociągowej [km].
	Poddziałanie 4.3.3	• Liczba wybudowanych oczyszczalni ścieków komunalnych [szt.].

		• Liczba przebudowanych / rozbudowanych oczyszczalni ścieków komunalnych [szt.]. • Długość wybudowanej kanalizacji sanitarnej [km]. • Długość przebudowanej / rozbudowanej kanalizacji sanitarnej [km].
10. Typy projektów	Poddziałanie 4.3.1	1. Budowa, rozbudowa, przebudowa i/lub zakup wyposażenia w zakresie infrastruktury oczyszczalni ścieków - projekty w obrębie aglomeracji z przedziału 2-10 tys. RLM. 2. Budowa, rozbudowa, przebudowa i/lub zakup wyposażenia w zakresie infrastruktury kanalizacji ściekowej - projekty w obrębie aglomeracji z przedziału 2 - 10 tys. RLM. 3. Zakup urządzeń i aparatury pomiarowej w zakresie gospodarki wodno-ściekowej (np. mobilne laboratoria, instalacje kontrolno-pomiarowe) – jako element projektu dotyczącego gospodarki ściekowej. Projekty w ramach niniejszego poddziałania mogą być realizowane jako projekty partnerskie w rozumieniu art. 33 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020, jak również jako projekty hybrydowe w rozumieniu art. 34 ww. ustawy.
	Poddziałanie 4.3.2	1. Budowa, rozbudowa, przebudowa i/lub zakup wyposażenia w zakresie sieci wodociągowych[91], ujęć, stacji uzdatniania wody. 2. Zakup urządzeń i aparatury pomiarowej w zakresie gospodarki wodno-ściekowej (np. mobilne laboratoria, instalacje kontrolno-pomiarowe) – jako element projektu dotyczącego zaopatrzenia w wodę. Projekty w ramach niniejszego poddziałania mogą być realizowane jako projekty partnerskie w rozumieniu art. 33 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności

[91] Projekty dotyczące sieci wodociągowych mogą być realizowane jedynie jako projekty kompleksowe - razem z kanalizacją albo gdy zapewniona jest już gospodarka ściekowa zgodna z przepisami krajowymi i unijnymi tj. gdy instalacje kanalizacyjne budynków są obecnie podłączone do sieci kanalizacji sanitarnej lub do zbiorników, o których mowa w rozdziale 7 rozporządzenia Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz.U.2015.1422 t.j.). Kryterium będzie weryfikowane na podstawie oświadczenia wnioskodawcy.

		finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020, jak również jako projekty hybrydowe w rozumieniu art. 34 ww. ustawy.
	Poddziałanie 4.3.3	1. Budowa, rozbudowa, przebudowa i/lub zakup wyposażenia w zakresie infrastruktury oczyszczalni ścieków – projekty w obrębie aglomeracji z przedziału 2-10 tys.RLM. 2. Budowa, rozbudowa, przebudowa i/lub zakup wyposażenia w zakresie infrastruktury kanalizacji ściekowej - projekty w obrębie aglomeracji z przedziału 2 - 10 tys. RLM. 3. Zakup urządzeń i aparatury pomiarowej w zakresie gospodarki wodno-ściekowej (np. mobilne laboratoria, instalacje kontrolno-pomiarowe) – jako element projektu dotyczącego gospodarki ściekowej. Projekty w ramach niniejszego poddziałania mogą być realizowane jako projekty partnerskie w rozumieniu art. 33 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020, jak również jako projekty hybrydowe w rozumieniu art. 34 ww. ustawy.
11. Typ beneficjenta	Poddziałanie 4.3.1	• jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia, • podmioty, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki i stowarzyszenia, • jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną, • organy administracji rządowej, • porozumienia podmiotów wyżej wymienionych, reprezentowane przez lidera.
	Poddziałanie 4.3.2	
	Poddziałanie 4.3.3	• jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia z Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego, które są członkami Stowarzyszenia Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego.

12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Poddziałanie 4.3.1	Osoby, instytucje i przedsiębiorstwa korzystające z rezultatów projektu.
	Poddziałanie 4.3.2	
	Poddziałanie 4.3.3	
13. Instytucja pośrednicząca	Poddziałanie 4.3.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 4.3.2	
	Poddziałanie 4.3.3	IP ZIT- Stowarzyszenie ROF
14. Instytucja wdrażająca	Poddziałanie 4.3.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 4.3.2	
	Poddziałanie 4.3.3	
15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	Działanie 4.3	Region słabiej rozwinięty
		91 745 981
	Poddziałanie 4.3.1	83 657 564
	Poddziałanie 4.3.2	4 128 569
	Poddziałanie 4.3.3	3 959 848
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Poddziałanie 4.3.1	Mechanizmy zapewniające koordynację udzielonego wsparcia w ramach RPO WP 2014-2020: • Komitet Monitorujący RPO WP 2014-2020. • LPR/GPR (projekty realizowane w ramach Poddziałań 4.3.1 i 4.3.2 będą wspierać realizację Działania 6.3 Rewitalizacja przestrzeni regionalnej - szczególne znaczenie w tym zakresie będą miały typy interwencji określone w LPR/GPR).
	Poddziałanie 4.3.2	
	Poddziałanie 4.3.3	Mechanizmy zapewniające koordynację udzielonego wsparcia w ramach RPO WP 2014-2020: • Komitet Monitorujący RPO WP 2014-2020, • Strategia ZIT ROF.

17. Instrumenty terytorialne	Poddziałanie 4.3.1	Dedykowane konkursy dla obszarów funkcjonalnych 8 regionalnych biegunów wzrostu, tj. MOF Krosno, Dębica-Ropczyce, Przemyśl, Mielec, Tarnobrzeg, Jarosław-Przeworsk, Sanok-Lesko, Stalowa Wola[92]. Preferencje punktowe dla beneficjentów realizujących projekty na obszarze objętym Programem Strategicznego Rozwoju Bieszczad i/lub Programem Strategicznym „Błękitny San”.
	Poddziałanie 4.3.2	Preferencje punktowe dla beneficjentów realizujących projekty na obszarze objętym Programem Strategicznego Rozwoju Bieszczad i/lub Programem Strategicznym „Błękitny San”.
	Poddziałanie 4.3.3	Zintegrowane Inwestycje Terytorialne
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Poddziałanie 4.3.1	Projekty wybierane będą w trybie konkursowym. Podmiotem odpowiedzialnym za nabór i ocenę wniosków będzie Departament Wdrażania Projektów Infrastrukturalnych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego.
	Poddziałanie 4.3.2	Podmiotem odpowiedzialnym za przyjmowanie protestów będzie Departament Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego.
	Poddziałanie 4.3.3	Projekty wybierane będą w trybie pozakonkursowym. Podmiotem odpowiedzialnym za identyfikację projektów będzie Departament Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego. Podmiotem odpowiedzialnym za wezwanie do złożenia wniosków będzie Departament Wdrażania Projektów Infrastrukturalnych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego.

[92] W konkursie dedykowanym dla MOF uprawnionymi do ubiegania się o dofinansowanie beneficjentami będą wyłącznie podmioty wskazane w punkcie 11. mające siedzibę na obszarze MOF.
W konkursie ogólnym możliwa będzie natomiast realizacja projektów zlokalizowanych na obszarze poza terenem Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego oraz poza terenem gmin wchodzących w skład Miejskich Obszarów Funkcjonalnych. W przypadku jednakże, gdy wskazane podmioty z terenu MOF nie złożą projektu w konkursie dedykowanym dla MOF wówczas będą one mogły składać swoje indywidualne projekty w konkursie ogólnym.

		Podmiotem odpowiedzialnym za ocenę wniosków będzie Departament Wdrażania Projektów Infrastrukturalnych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego.
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Poddziałanie 4.3.1	1. Projekty i wydatki kwalifikowalne inwestycji muszą być zgodne z załącznikiem nr 7 do SZOOP RPO WP 2014-2020 – *Katalogi wydatków kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych w ramach poszczególnych osi priorytetowych, działań i poddziałań – zakres EFRR*. 2. Wsparcie uzyskają inwestycje dotyczące oczyszczalni ścieków komunalnych lub sieci kanalizacyjnych ujęte w KPOŚK oraz w Masterplanie dla wdrażania Dyrektywy Rady 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991 r. dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych (Dz. U.UE.L.1991.135.40), w aglomeracjach z przedziału 2 - 10 tys. RLM, tak aby możliwe było dokończenie wypełnienia zobowiązań wynikających z ww. dyrektywy 91/271/EWG. 3. Inwestycje dotyczące inteligentnych systemów zarządzania sieciami kanalizacyjnymi mogą być realizowane wyłącznie jako element szerszego projektu. 4. W danym konkursie wnioskodawca może złożyć jeden wniosek[93]. 5. Przedmiotem dofinansowania nie mogą być pojazdy, za wyjątkiem mobilnych laboratoriów, o których mowa w punkcie 10. 6. Maksymalna kwota dofinansowania projektu z zakresu gospodarki ściekowej: 7. dla projektu złożonego w ramach konkursu ogólnego wynosi 15 000 000 PLN, 8. dla projektu złożonego w ramach konkursu dedykowanego dla MOF wynosi 30 000 000 PLN. 9. Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie ukończone

[93] W przypadku konkursu dedykowanego dla MOF, jeden podmiot może być samodzielnym wnioskodawcą lub liderem lub partnerem wyłącznie w jednym projekcie.

		lub w pełni zrealizowane przed złożeniem wniosku o dofinansowanie[94]. 10. Wsparcia nie uzyskają projekty realizowane na terenie ROF.
	Poddziałanie 4.3.2	1. Projekty i wydatki kwalifikowalne inwestycji muszą być zgodne z załącznikiem nr 7 do SZOOP RPO WP 2014-2020 – *Katalogi wydatków kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych w ramach poszczególnych osi priorytetowych, działań i poddziałań – zakres EFRR*. 2. Projekty dotyczące sieci wodociągowych mogą być realizowane jedynie jako projekty kompleksowe - razem z kanalizacją albo gdy zapewniona jest już gospodarka ściekowa zgodna z przepisami krajowymi i unijnymi, tj. gdy instalacje kanalizacyjne budynków są obecnie podłączone do sieci kanalizacji sanitarnej lub do zbiorników, o których mowa w rozdziale 7 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (t.j. Dz. U.2015.1422). Kryterium będzie weryfikowane na podstawie oświadczenia wnioskodawcy. 3. Inwestycje dotyczące inteligentnych systemów zarządzania sieciami wodociągowymi mogą być realizowane wyłącznie jako element szerszego projektu. 4. Przedmiotem dofinansowania nie mogą być pojazdy, za wyjątkiem mobilnych laboratoriów, o których mowa w punkcie 10. 5. W danym konkursie wnioskodawca może złożyć jeden wniosek. 6. Maksymalna kwota dofinansowania projektu z zakresu zaopatrzenia w wodę – 2 000 000 PLN. 7. Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem wniosku o dofinansowanie[95].

[94] Zgodnie z art. 65 ust. 6 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013).

	Poddziałanie 4.3.3	1. Projekty i wydatki kwalifikowalne inwestycji muszą być zgodne z załącznikiem nr 7 do SZOOP RPO WP 2014-2020 – *Katalogi wydatków kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych w ramach poszczególnych osi priorytetowych, działań i poddziałań – zakres EFRR*. 2. Wsparcie uzyskają inwestycje dotyczące oczyszczalni ścieków komunalnych lub sieci kanalizacyjnych ujęte w KPOŚK oraz w Masterplanie dla wdrażania Dyrektywy Rady 91/271/EWG z dnia 21 maja 1991 r. dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych (Dz. U.UE.L.1991.135.40), w aglomeracjach z przedziału 2 - 10 tys. RLM, tak aby możliwe było dokończenie wypełnienia zobowiązań wynikających z ww. dyrektywy 91/271/EWG, zlokalizowane na terenie ROF. 3. Inwestycje dotyczące inteligentnych systemów zarządzania sieciami kanalizacyjnymi mogą być realizowane wyłącznie jako element szerszego projektu. 4. Przedmiotem dofinansowania nie mogą być pojazdy, za wyjątkiem mobilnych laboratoriów, o których mowa w punkcie 10. 5. Projekty muszą wynikać ze Strategii ZIT ROF. 6. Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem wniosku o dofinansowanie[96].
20. Warunki i planowany zakres stosowania *cross-financingu* (%)	Poddziałanie 4.3.1 Poddziałanie 4.3.2 Poddziałanie 4.3.3	Nie dotyczy
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków	Poddziałanie 4.3.1 Poddziałanie 4.3.2	Nie dotyczy

[95] Zgodnie z art. 65. ust. 6. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013).
[96] Zgodnie z art. 65. ust. 6. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013).

trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Poddziałanie 4.3.3	
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Poddziałanie 4.3.1	Zgodnie z art. 61 lub art. 65 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.
	Poddziałanie 4.3.2	
	Poddziałanie 4.3.3	
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Poddziałanie 4.3.1	Nie przewiduje się stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków. W ramach działania planuje się stosowanie zaliczek zgodnie z Rozdziałem I *Ogólny opis Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 oraz głównych warunków realizacji*, Podrozdział 3 *Ogólne informacje dotyczące sposobu finansowania.*
	Poddziałanie 4.3.2	
	Poddziałanie 4.3.3	
24. Pomoc publiczna i pomoc *de minimis* (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Poddziałanie 4.3.1	W zakresie zakupu urządzeń aparatury pomiarowej na potrzeby gospodarki wodno-ściekowej: • Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18.12.2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. U. UE L 352 z 24.12.2013), • art. 14 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17.06.2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. U. UE L 187 z 26.06.2014) - regionalna pomoc inwestycyjna, • Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r., poz. 488),
	Poddziałanie 4.3.2	

	Poddziałanie 4.3.3	• Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r., poz. 1416). W przypadku pozostałych typów projektów nie przewiduje się występowania pomocy publicznej.
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Poddziałanie 4.3.1 Poddziałanie 4.3.2 Poddziałanie 4.3.3.	Projekty nieobjęte pomocą publiczną – maks. 85% wydatków kwalifikowalnych. Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami.
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	Poddziałanie 4.3.1 Poddziałanie 4.3.2	Projekty rewitalizacyjne[97]: dofinansowanie do 95%[98], w tym środki budżetu państwa stanowią maks. 10% wydatków kwalifikowalnych projektu (zgodnie z rozdziałem III SZOOP – Indykatywny plan finansowy).
	Poddziałanie 4.3.3	Zgodnie z zapisami w pkt 25.
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Poddziałanie 4.3.1 Poddziałanie 4.3.2 Poddziałanie 4.3.3	Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 15% (nie dotyczy projektów rewitalizacyjnych współfinansowanych z budżetu państwa). Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami.
28. Minimalna i maksymalna	Poddziałanie 4.3.1	Nie dotyczy.

[97] Przez projekt rewitalizacyjny należy tutaj rozumieć projekt w rozumieniu art. 2 pkt 18 ustawy o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (t.j Dz. U. z 2016 r. poz. 217 z późn. zm.), wynikający z programu rewitalizacji, tj. zaplanowany w programie rewitalizacji i ukierunkowany na osiągnięcie jego celów albo logicznie powiązany z treścią i celami programu rewitalizacji, zgłoszony do objęcia albo objęty współfinansowaniem UE z EFRR w ramach RPO WP 2014-2020. Wynikanie projektu rewitalizacyjnego z programu rewitalizacji oznacza zatem albo wskazanie (wymienienie) go wprost w programie rewitalizacji albo określenie go w ogólnym (zbiorczym) opisie innych, uzupełniających rodzajów działań rewitalizacyjnych.

[98] Zgodnie z art. 9k ust. 2 pkt 1 lit. c Kontraktu Terytorialnego dofinansowanie z BP nie może zostać przeznaczone dla projektów generujących dochód w rozumieniu art. 61 rozporządzenia 1303/2013 oraz projektów objętych regułami pomocy publicznej, pomocy de minimis.

wartość projektu (PLN)	Poddziałanie 4.3.2	
	Poddziałanie 4.3.3	
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Poddziałanie 4.3.1	Minimalna wartość wydatków kwalifikowalnych: 500 000 PLN.
	Poddziałanie 4.3.2	Minimalna wartość wydatków kwalifikowalnych: 500 000 PLN.
	Poddziałanie 4.3.3	Nie dotyczy
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Poddziałanie 4.3.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 4.3.2	
	Poddziałanie 4.3.3	
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Poddziałanie 4.3.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 4.3.2	
	Poddziałanie 4.3.3	
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Poddziałanie 4.3.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 4.3.2	
	Poddziałanie 4.3.3	
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Poddziałanie 4.3.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 4.3.2	
	Poddziałanie 4.3.3	

DZIAŁANIE 4.4 KULTURA

OPIS DZIAŁANIA		
6. Nazwa działania	Działanie 4.4	Kultura
7. Cel szczegółowy działania	Działanie 4.4	Podniesiona atrakcyjność kulturalna regionu i zwiększona dostępność dóbr kultury.
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Działanie 4.4	• Wzrost oczekiwanej liczby odwiedzin w objętych wsparciem miejscach należących do dziedzictwa kulturalnego i naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne [odwiedziny/rok]. • Liczba osób korzystających z obiektów zasobów kultury objętych wsparciem [osoby/rok].
9. Lista wskaźników produktu	Działanie 4.4	• Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem [szt.]. • Liczba zabytków ruchomych objętych wsparciem [szt.]. • Liczba instytucji kultury objętych wsparciem [szt.].
10. Typy projektów	Działanie 4.4	1. Prace konserwatorskie, prace restauratorskie i roboty budowlane[99] i/lub zakup wyposażenia służące zachowaniu zabytków nieruchomych wraz z otoczeniem[100], w celu udostępnienia ich jako atrakcje kulturalne regionu. 2. Prace konserwatorskie, prace restauratorskie i/lub zakup wyposażenia w zakresie zabytkowych muzealiów, starodruków, zabytkowych archiwaliów, księgozbiorów oraz innych zabytków ruchomych, w celu ich udostępnienia jako atrakcje kulturalne regionu i zabezpieczenia przed zagrożeniami. 3. Budowa, rozbudowa, przebudowa i/lub zakup wyposażenia w zakresie infrastruktury służącej udostępnianiu zabytków, znajdującej się wyłącznie w bezpośrednim ich otoczeniu (tylko jako element większego projektu). 4. Rozbudowa, przebudowa i/lub zakup wyposażenia w zakresie

[99] W rozumieniu ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U.2014.1446 z późn. zm.)
[100] W rozumieniu ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U.2014.1446 z późn. zm.)

		infrastruktury instytucji kultury w tym teatrów, bibliotek, ognisk artystycznych, muzeów, domów kultury, galerii sztuki, wraz z bezpośrednim otoczeniem powiązanym z funkcjonowaniem tych obiektów. 5. Budowa, rozbudowa, przebudowa i/lub zakup wyposażenia w celu monitoringu i zabezpieczenia zabytków nieruchomych oraz instytucji kultury wraz z otoczeniem na wypadek zagrożeń (tylko jako element większego projektu). 6. Budowa, rozbudowa, przebudowa i/lub zakup wyposażenia w celu udostępniania zabytków oraz instytucji kultury dla osób niepełnosprawnych (tylko jako element większego projektu). Projekty w ramach niniejszego działania mogą być realizowane jako projekty partnerskie w rozumieniu art. 33 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020, jak również jako projekty hybrydowe w rozumieniu art. 34 ww. ustawy.
11. Typ beneficjenta	Działanie 4.4	• jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia, • podmioty, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki i stowarzyszenia, • jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną, • instytucje kultury, • organizacje pozarządowe, • kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych, • porozumienia podmiotów wyżej wymienionych, reprezentowane przez lidera. Projekty realizowane przez instytucje kultury (państwowe oraz współprowadzone przez Ministra właściwego ds. kultury i ochrony dziedzictwa narodowego), Naczelną Dyrekcję Archiwów Państwowych oraz archiwa państwowe, szkoły i uczelnie artystyczne prowadzone

		i nadzorowane przez MKiDN (chyba, że zapisy Kontraktu Terytorialnego stanowią inaczej) mogą ubiegać się o dofinansowanie wyłącznie w ramach PO IiŚ 2014-2020.
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Działanie 4.4	Osoby, instytucje i przedsiębiorstwa korzystające z rezultatów projektu.
13. Instytucja pośrednicząca	Działanie 4.4	Nie dotyczy
14. Instytucja wdrażająca	Działanie 4.4	Nie dotyczy
15. Kategoria regionu wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	Działanie 4.4	Region słabiej rozwinięty
		35 198 176
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Działanie 4.4	Mechanizmy zapewniające koordynację udzielonego wsparcia w ramach RPO WP 2014-2020: • Komitet Monitorujący RPO WP 2014-2020.
17. Instrumenty terytorialne	Działanie 4.4	Dedykowane konkursy dla obszarów funkcjonalnych 8 regionalnych biegunów wzrostu, tj. MOF Krosno, Dębica-Ropczyce, Przemyśl, Mielec, Tarnobrzeg, Jarosław-Przeworsk, Sanok-Lesko, Stalowa Wola[101]. Preferencje punktowe dla beneficjentów realizujących projekty na obszarze objętym Programem Strategicznego Rozwoju Bieszczad i/lub Programem Strategicznym „Błękitny San”.
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Działanie 4.4	Projekty wybierane będą w trybie konkursowym. Podmiotem odpowiedzialnym za nabór i ocenę wniosków będzie Departament Wdrażania Projektów Infrastrukturalnych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego. Podmiotem odpowiedzialnym za przyjmowanie protestów będzie Departament Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego.

[101] Zgodnie z zasadami określonymi w Załączniku nr 6 *Założenia do konkursów dedykowanych dla Miejskich Obszarów Funkcjonalnych w ramach RPO WP 2014-2020*.

19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Działanie 4.4	1. Projekty i wydatki kwalifikowalne inwestycji muszą być zgodne z załącznikiem nr 7 do SZOOP RPO WP 2014-2020 – *Katalogi wydatków kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych w ramach poszczególnych osi priorytetowych, działań i poddziałań – zakres EFRR*. 2. Nie będą wspierane projekty dotyczące budowy od podstaw nowej infrastruktury kulturalnej. Możliwe będą inwestycje infrastrukturalne mające na celu niezbędne dostosowanie istniejącego obiektu do nowych funkcji kulturalnych, w tym edukacyjnych wyłącznie w zakresie edukacji kulturalnej. 3. Nie będą wspierane projekty dotyczące imprez o charakterze kulturalnym, takich jak wystawy, festiwale. 4. Wydatki na prace w otoczeniu obiektu / obiektów mogą stanowić nie więcej niż 20% wydatków kwalifikowalnych projektu, ale: 5. w przypadku projektu złożonego w ramach konkursu ogólnego nie więcej niż 200 000 PLN, 6. w przypadku projektu złożonego w ramach konkursu dedykowanym dla MOF nie więcej niż 800 000 PLN. 7. Wsparcia nie uzyskają przedsięwzięcia polegające wyłącznie na odnowie, przebudowie zabytkowych parków i innych form zaprojektowanej zieleni oraz zabytkowych cmentarzy. 8. Wyklucza się wsparcie inwestycji dotyczących zakupu wydawnictw do bibliotek oraz zakupu muzealiów. 9. W obiektach objętych wsparciem, z wyłączeniem zabytków, które stanowią zakres rzeczowy projektu, prowadzona powinna być działalność kulturalna zgodnie z definicją z ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 862). 10. Jeden podmiot uprawniony do ubiegania się o wsparcie w ramach danego konkursu może być samodzielnym wnioskodawcą lub liderem lub partnerem wyłącznie w jednym projekcie. Limit obowiązuje oddzielnie dla konkursu ogólnego oraz dla konkursu

		dedykowanego dla MOF. 11. Minimalna kwota dofinansowania – projekty dotyczące wyłącznie zabytków ruchomych: 200 000 PLN, pozostałe projekty 500 000 PLN. 12. Dla projektów składanych w konkursie ogólnym maksymalna kwota dofinansowania – projekty dotyczące wyłącznie zabytków ruchomych: 1 000 000 PLN, pozostałe projekty 3 000 000 PLN. 13. Dla projektów składanych w konkursie dedykowanym dla MOF maksymalna kwota dofinansowania – 6 000 000 PLN (z konkursu dedykowanego dla MOF wyłączona zostanie możliwość realizacji projektów dotyczących wyłącznie zabytków ruchomych). 14. Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem wniosku o dofinansowanie[102]. 15. W ramach RPO WP 2014-2020 wykluczone jest wsparcie inwestycji w infrastrukturę instytucji opiekuńczo-pobytowych (rozumianych zgodnie z Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków EFS i EFRR na lata 2014-2020, a w przypadku instytucji zdrowotnych – zgodnie z Policy Paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020) świadczących opiekę dla osób z niepełnosprawnościami, osób z problemami psychicznymi oraz dzieci pozbawionych opieki rodzicielskiej chyba że rozpoczęty w nich został proces przechodzenia z opieki zinstytucjonalizowanej do opieki świadczonej w społeczności lokalnej lub proces ten zostanie rozpoczęty w okresie realizacji projektu. **Zasada ta obowiązuje dla naborów ogłoszonych po wejściu w życie zmienionego programu, tj. od 12 października 2018r.**
20. Warunki i planowany zakres	Działanie 4.4	Nie dotyczy

[102] Zgodnie z art. 65 ust. 6 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013).

stosowania *cross-financingu* (%)		
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 4.4	Nie dotyczy
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Działanie 4.4	Zgodnie z art. 61 lub art. 65 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Działanie 4.4	Nie przewiduje się stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków. W ramach działania planuje się stosowanie zaliczek zgodnie z Rozdziałem I *Ogólny opis Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 oraz głównych warunków realizacji*, Podrozdział 3 *Ogólne informacje dotyczące sposobu finansowania.*
24. Pomoc publiczna i pomoc *de minimis* (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Działanie 4.4	W przypadku wystąpienia pomocy publicznej zastosowanie mogą mieć: • art. 53 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17.06.2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. U. UE L 187 z 26.06.2014) - pomoc na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego, • Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18.12.2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. U. UE L 352 z 24.12.2013), • Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 28 sierpnia 2015r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r., poz. 1364), • Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach

		regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r., poz. 488).
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Działanie 4.4	Projekty nieobjęte pomocą publiczną – maks. 85% wydatków kwalifikowalnych. Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami - maks. 85% wydatków kwalifikowalnych
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	Działanie 4.4	Zgodnie z zapisami w pkt 25
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 4.4	Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 15%. Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami.
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Działanie 4.4	Maksymalna wartość pojedynczego projektu: poniżej 2 000 000 EUR kosztów całkowitych (wartość w PLN będzie podawana każdorazowo w regulaminie konkursu) dla projektów: 1. dotyczących obiektów wpisanych na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO lub uznanych przez Prezydenta RP za Pomniki Historii lub zlokalizowanych na obszarach objętych wpisem na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO lub położonych na obszarach uznanych za Pomniki Prezydenta RP, 2. mieszczących się w zakresie obszarów tematycznych: a) dotyczących konserwacji, restauracji, rewaloryzacji zabytków drewnianych (zarówno nieruchomych, jak i ruchomych), b) dotyczących rozwoju czytelnictwa w miastach wojewódzkich, c) dotyczących rozwoju sztuki współczesnej w miastach wojewódzkich, d) dotyczących konserwacji, restauracji, rewaloryzacji, adaptacji na cele kulturalne oraz zabezpieczenia przed kradzieżą

		i zniszczeniem ruchomych i nieruchomych zabytków techniki, 3. wynikających z Kontraktu Terytorialnego, realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego, samorządowe instytucje kultury, organizacje pozarządowe, kościoły i związki wyznaniowe, podmioty zarządzające obiektami indywidualnie wpisanymi na Listę UNESCO.
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Działanie 4.4	Nie dotyczy
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Działanie 4.4	Nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 4.4	Nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Działanie 4.4	Nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Działanie 4.4	Nie dotyczy

DZIAŁANIE 4.5 RÓŻNORODNOŚĆ BIOLOGICZNA

OPIS DZIAŁANIA		
6. Nazwa działania	Działanie 4.5	Różnorodność biologiczna
7. Cel szczegółowy działania	Działanie 4.5	Wzmocnione mechanizmy ochrony różnorodności biologicznej w regionie.
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Działanie 4.5	• Powierzchnia siedlisk wspieranych w celu uzyskania lepszego statusu ochrony [ha].
9. Lista wskaźników produktu	Działanie 4.5	• Liczba wspartych form ochrony przyrody [szt.]. • Liczba ośrodków prowadzących działalność w zakresie edukacji ekologicznej objętych wsparciem [szt.]. • Liczba opracowanych dokumentów planistycznych z zakresu ochrony przyrody [szt.]. • Liczba siedlisk/zbiorowisk roślinnych objętych projektem [szt.].
10. Typy projektów	Działanie 4.5	1. Budowa, rozbudowa, przebudowa i/lub zakup wyposażenia, i/lub usługi w zakresie ochrony in-situ i ex-situ zagrożonych gatunków i siedlisk przyrodniczych na obszarach parków krajobrazowych i rezerwatów przyrody (w tym położonych na obszarach Natura 2000), a także ochrony siedlisk i gatunków w parkach miejskich i ekoparkach z zastosowaniem gatunków rodzimych, zanikających, wypieranych charakterystycznych dla danego terenu. 2. Budowa, rozbudowa, przebudowa i/lub zakup wyposażenia, i/lub usługi w zakresie niezbędnej infrastruktury związanej z ochroną, przywróceniem właściwego stanu siedlisk przyrodniczych i gatunków (również na terenach chronionych). 3. Budowa, rozbudowa, przebudowa i/lub zakup wyposażenia w zakresie niezbędnej infrastruktury mającej na celu ograniczanie

		negatywnego oddziaływania turystyki na obszary cenne przyrodniczo oraz promowanie form ochrony przyrody[103] - jako element projektów dotyczących w podstawowym zakresie ochrony różnorodności biologicznej. 4. Opracowywanie: a) planów ochrony dla rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych oraz dokumentów waloryzujących obszary chronionego krajobrazu, b) dokumentacji dotyczącej zasobów i zagrożeń: tworów i składników przyrody, walorów krajobrazowych, wartości kulturowych, na potrzeby dokumentów wymienionych w lit a), inwentaryzacji nieleśnych siedlisk przyrodniczych na obszarach Natura 2000 położonych w granicach parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu, c) audytu krajobrazowego dla województwa podkarpackiego. 5. Budowa, rozbudowa, przebudowa i/lub zakup wyposażenia na potrzeby centrów ochrony różnorodności biologicznej w oparciu o gatunki rodzime, ginące, wypierane lub zagrożone np.: a) banki genowe, b) ogrody botaniczne, c) lecznice i ośrodki rehabilitacji dla zwierząt dzikich i chronionych. 6. Rozbudowa, przebudowa i/lub zakup wyposażenia w zakresie infrastruktury istniejących ośrodków prowadzących działalność w zakresie edukacji ekologicznej (m.in. w parkach krajobrazowych). 7. Minimalizacja zanieczyszczeń wód i gleb na obszarach Natura 2000 w celu ograniczenia zagrożeń dla bioróżnorodności: a) inwestycje w infrastrukturę związaną z oczyszczaniem ścieków bytowych poprzez budowę przydomowych oczyszczalni ścieków realizowanych na obszarach Natura 2000, b) działania informacyjno-promocyjne na rzecz postaw

[103] Realizacja inwestycji wykorzystujących lokalne zasoby przyrodnicze, zwłaszcza na obszarach górskich będzie odbywać się wraz z odpowiednim zabezpieczeniem tych terenów przed zwiększoną i niekontrolowaną presją poprzez koncentrację kanalizację ruchu turystycznego.

		proekologicznych, których celem będzie wykształcenie świadomości ekologicznej wśród społeczności lokalnej oraz turystów i upowszechnienie przekonania o konieczności myślenia i działania według zasad ekorozwoju jako nieodzowny element przedsięwzięć wymienionych w lit. a). Typ projektu 7 jest skierowany do gmin i będzie realizowany w formie projektów skierowanych do mieszkańców gminy (osób/podmiotów posiadających tytuł prawny do budynku / lokalu w budynku). Beneficjent przygotowuje, zleca i koordynuje budowę przydomowych oczyszczalni ścieków, z których korzystać będą osoby/podmioty posiadające tytuł prawny do lokalu w budynku. Beneficjent zobowiązany jest do wybrania ostatecznych odbiorców wsparcia w otwartej, przejrzystej i niedyskryminującej procedurze. Beneficjentem (wnioskodawcą) w/w projektu będą gminy. Wspierane inwestycje będą uwzględniały dostosowanie infrastruktury i wyposażenia do potrzeb osób niepełnosprawnych. Projekty w ramach niniejszego działania mogą być realizowane jako projekty partnerskie w rozumieniu art. 33 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020, jak również jako projekty hybrydowe w rozumieniu art. 34 ww. ustawy.
11. Typ beneficjenta	Działanie 4.5	W zakresie planów ochrony dla rezerwatów przyrody parków krajobrazowych oraz dokumentów waloryzujących obszary chronionego krajobrazu, dokumentacji dotyczącej zasobów i zagrożeń: tworów i składników przyrody, walorów krajobrazowych, wartości kulturowych, audytu krajobrazowego dla województwa podkarpackiego beneficjentami mogą być wyłącznie: podmioty zobowiązane ustawowo do ich sporządzenia lub nadzoru nad daną formą ochrony. Projekty mogą być także realizowane w partnerstwie z podmiotami wymienionymi poniżej. W przypadku inwentaryzacji nieleśnych siedlisk przyrodniczych na obszarach Natura 2000 położonych w granicach parków

		krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu, beneficjentem mogą być podmioty wymienione w akapicie wyżej oraz podmiot zobowiązany ustawowo do nadzoru nad obszarem Natura 2000. W zakresie typu projektu dotyczącego minimalizacji zanieczyszczeń wód i gleb na obszarach Natura 2000 w celu ograniczenia zagrożeń dla bioróżnorodności beneficjentem mogą być wyłącznie gminy objęte Programem Strategicznego Rozwoju Bieszczad i Programem Strategicznym „Błękitny San". Dla pozostałych typów projektów: • jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia, • podmioty, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki i stowarzyszenia • organizacje pozarządowe, • parki narodowe i krajobrazowe, • Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne, • organy administracji rządowej, • jednostki naukowe, • porozumienia podmiotów wyżej wymienionych, reprezentowane przez lidera.
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Działanie 4.5	Osoby, instytucje i przedsiębiorstwa korzystające z rezultatów projektu.
13. Instytucja pośrednicząca	Działanie 4.5	Nie dotyczy
14. Instytucja wdrażająca	Działanie 4.5	Nie dotyczy
15. Kategoria regionu wraz	Działanie 4.5	Region słabiej rozwinięty

z przypisaniem kwot UE (EUR)		13 839 675
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Działanie 4.5	Mechanizmy zapewniające koordynację udzielonego wsparcia w ramach RPO WP 2014-2020: • Komitet Monitorujący RPO WP 2014-2020.
17. Instrumenty terytorialne	Działanie 4.5	Preferencje punktowe dla beneficjentów realizujących projekty na obszarze objętym Programem Strategicznego Rozwoju Bieszczad i/lub Programem Strategicznym „Błękitny San" (dla 4 typu projektów).
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Działanie 4.5	Projekty wybierane będą w trybie konkursowym. Podmiotem odpowiedzialnym za nabór i ocenę wniosków będzie Departament Wdrażania Projektów Infrastrukturalnych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego. Podmiotem odpowiedzialnym za przyjmowanie protestów będzie Departament Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego.
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Działanie 4.5	1. Projekty i wydatki kwalifikowalne inwestycji muszą być zgodne z załącznikiem nr 7 do SZOOP RPO WP 2014-2020 – *Katalogi wydatków kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych w ramach poszczególnych osi priorytetowych, działań i poddziałań – zakres EFRR*. 2. Inwestycje dotyczące infrastruktury mającej na celu ograniczanie negatywnego oddziaływania turystyki na obszary cenne przyrodniczo oraz promowanie form ochrony przyrody, stanowić będą uzupełniający element projektów dotyczących różnorodności biologicznej. Wydatki związane z realizacją ww. infrastruktury nie mogą stanowić więcej niż 30% wydatków kwalifikowalnych w projekcie. Powyższe ograniczenie nie dotyczy projektów realizowanych na terenie parków narodowych.

		3. Działania z zakresu ochrony różnorodności biologicznej, które odnoszą się bezpośrednio do form ochrony przyrody, powinny być zgodne z aktami prawa miejscowego, z planem ochrony, albo z wymogami w zakresie ochrony gatunkowej. Działania, które dotyczą obszarów Natura 2000, powinny być dodatkowo zgodne z planem zadań ochronnych obszaru Natura 2000 oraz „Priorytetowymi ramami działań dla sieci Natura 2000 na Wieloletni Program Finansowania UE w latach 2014-2020”[104]. 4. Zakres rzeczowy projektu realizowznego w ramach działań dotyczących minimalizacij zanieczyszczeń wód i gleb na obszarach Natura 2000 w celu ograniczenia zagrożeń dla bioróżnorodności musi być zlokalizowany na obszarze Natura 2000. 5. W zakresie projektów dotyczących minimalizacij zanieczyszczeń wód i gleb na obszarach Natura 2000 w celu ograniczenia zagrożeń dla bioróżnorodności, koszty kwalifikowalne przeznaczone na działania informacyjno-promocyjne nie mogą przekroczyć 50 000 PLN 6. Jeden podmiot uprawniony do ubiegania się o wsparcie w ramach danego konkursu może być samodzielnym wnioskodawcą lub liderem lub partnerem wyłącznie w jednym projekcie. Limit obowiązuje dla typu projektu 7 Minimalizacja zanieczyszczeń wód i gleb na obszarach Natura 2000 w celu ograniczenia zagrożeń dla bioróżnorodności. 7. Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem wniosku o dofinansowanie[105].

[104] *Priorytetowe ramy działań dla sieci Natura 2000 na Wieloletni Program Finansowania UE w latach 2014-2020* , Warszawa, kwiecień 2013 r., dostępne na stronie: www.mos.gov.pl
[105] Zgodnie z art. 65 ust. 6 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013).

20. Warunki i planowany zakres stosowania *cross-financingu* (%)	Działanie 4.5	Nie dotyczy
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 4.5	Nie dotyczy
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Działanie 4.5	Zgodnie z art. 61 lub art. 65 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Działanie 4.5	Nie przewiduje się stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków. W ramach działania planuje się stosowanie zaliczek zgodnie z Rozdziałem I *Ogólny opis Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 oraz głównych warunków realizacji*, Podrozdział 3 *Ogólne informacje dotyczące sposobu finansowania.*

24. Pomoc publiczna i pomoc *de minimis* (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Działanie 4.5	W przypadku wystąpienia pomocy publicznej zastosowanie mogą mieć: • art. 14 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17.06.2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. U. UE L 187 z 26.06.2014) - regionalna pomoc inwestycyjna, • art. 56 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17.06.2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. U. UE L 187 z 26.06.2014) - pomoc na infrastrukturę lokalną, • Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18.12.2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. U. UE L 352 z 24.12.2013), • Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r., poz. 1416), • Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę lokalną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r., poz. 1208), • Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r., poz. 488).
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Działanie 4.5	Projekty nieobjęte pomocą publiczną – maks. 85% wydatków kwalifikowalnych inwestycji. Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami.

26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	Działanie 4.5	Zgodnie z zapisami w pkt 25
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 4.5	Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 15%. Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami.
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Działanie 4.5	Nie dotyczy
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Działanie 4.5	Minimalna wartość wydatków kwalifikowalnych: 100 000 PLN. Maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych: • dla projektów, które dotyczą centrów edukacji ekologicznej: 1 000 000 PLN[106], • dla planów ochrony dla rezerwatów przyrody parków krajobrazowych oraz dokumentów waloryzujących obszary chronionego krajobrazu, inwentaryzacji przyrodniczych, audytu krajobrazowego dla województwa podkarpackiego: 5 000 000 PLN, • dla projektów dotyczących minimalizacij zanieczyszczeń wód i gleb na obszarach Natura 2000 w celu ograniczenia zagrożeń dla bioróżnorodności: 4 000 000 PLN. • dla pozostałych typów projektów: 3 000 000 PLN.

[106] W uzasadnionych przypadkach Instytucja Zarządzająca na etapie ogłoszenia konkursu może podjąć decyzję o obniżeniu lub podwyższeniu maksymalnej wartości wydatków kwalifikowalnych projektu.

30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Działanie 4.5	Nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 4.5	Nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Działanie 4.5	Nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Działanie 4.5	Nie dotyczy

DZIAŁANIE 4.6 KULTURA - ZINTEGROWANE INWESTYCJE TERYTORIALNE

OPIS DZIAŁANIA		
6. Nazwa działania	Działanie 4.6	Kultura – Zintegrowane Inwetycje Terytorialne
7. Cel szczegółowy działania	Działanie 4.6	Podniesiona atrakcyjność kulturalna regionu i zwiększona dostępność dóbr kultury.
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Działanie 4.6	• Wzrost oczekiwanej liczby odwiedzin w objętych wsparciem miejscach należących do dziedzictwa kulturalnego i naturalnego oraz stanowiących atrakcje turystyczne [odwiedziny/rok]. • Liczba osób korzystających z obiektów zasobów kultury objętych wsparciem [osoby/rok].
9. Lista wskaźników produktu	Działanie 4.6	• Liczba zabytków nieruchomych objętych wsparciem [szt.]. • Liczba instytucji kultury objętych wsparciem [szt.].
10. Typy projektów	Działanie 4.6	1. Prace konserwatorskie, prace restauratorskie i roboty budowlane[107] i/lub zakup wyposażenia służące zachowaniu zabytków nieruchomych wraz z otoczeniem[108], w celu udostępnienia ich jako atrakcje kulturalne regionu. 2. Budowa, rozbudowa, przebudowa i/lub zakup wyposażenia w zakresie infrastruktury służącej udostępnianiu zabytków, znajdującej się wyłącznie w bezpośrednim ich otoczeniu (tylko jako element większego projektu). 3. Rozbudowa, przebudowa i/lub zakup wyposażenia w zakresie infrastruktury instytucji kultury w tym teatrów, bibliotek, ognisk artystycznych, muzeów, domów kultury, galerii sztuki, wraz z bezpośrednim otoczeniem powiązanym z funkcjonowaniem tych obiektów.

[107] W rozumieniu ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U.2014.1446 z późn. zm.)
[108] W rozumieniu ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz.U.2014.1446 z późn. zm.)

		4. Budowa, rozbudowa, przebudowa i/lub zakup wyposażenia w celu monitoringu i zabezpieczenia zabytków nieruchomych oraz instytucji kultury wraz z otoczeniem na wypadek zagrożeń (tylko jako element większego projektu). 5. Budowa, rozbudowa, przebudowa i/lub zakup wyposażenia w celu udostępniania zabytków oraz instytucji kultury dla osób niepełnosprawnych (tylko jako element większego projektu). Projekty w ramach niniejszego działania mogą być realizowane jako projekty partnerskie w rozumieniu art. 33 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020, jak również jako projekty hybrydowe w rozumieniu art. 34 ww. ustawy.
11. Typ beneficjenta	Działanie 4.6	• jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia z Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego, które są członkami Stowarzyszenia Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego.
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Działanie 4.6	Osoby, instytucje i przedsiębiorstwa korzystające z rezultatów projektu.
13. Instytucja pośrednicząca	Działanie 4.6	IP ZIT - Stowarzyszenie ROF
14. Instytucja wdrażająca	Działanie 4.6	Nie dotyczy
15. Kategoria regionu wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	Działanie 4.6	Region słabiej rozwinięty
		4 096 495
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Działanie 4.6	Mechanizmy zapewniające koordynację udzielonego wsparcia w ramach RPO WP 2014-2020: • Komitet Monitorujący RPO WP 2014-2020. • Strategia ZIT ROF.

17. Instrumenty terytorialne	Działanie 4.6	Zintegrowane Inwestycje Terytorialne
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Działanie 4.6	Projekty wybierane będą w trybie pozakonkursowym. Podmiotem odpowiedzialnym za identyfikację projektów będzie Departament Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego. Podmiotem odpowiedzialnym za wezwanie do złożenia wniosków będzie Departament Wdrażania Projektów Infrastrukturalnych Regionalnego Programu Operacyjnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego. Podmiotem odpowiedzialnym za ocenę wniosków będzie Departament Wdrażania Projektów Infrastrukturalnych Regionalnego Programu Operacyjnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego oraz IP ZIT – Stowarzyszenie ROF.
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Działanie 4.6	1. Projekty i wydatki kwalifikowalne inwestycji muszą być zgodne z załącznikiem nr 7 do SZOOP RPO WP 2014-2020 – *Katalogi wydatków kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych w ramach poszczególnych osi priorytetowych, działań i poddziałań – zakres EFRR*. 2. Nie będą wspierane projekty dotyczące budowy od podstaw nowej infrastruktury kulturalnej. Możliwe będą inwestycje infrastrukturalne mające na celu niezbędne dostosowanie istniejącego obiektu do nowych funkcji kulturalnych, w tym edukacyjnych wyłącznie w zakresie edukacji kulturalnej. 3. Nie będą wspierane projekty dotyczące imprez o charakterze kulturalnym, takich jak wystawy, festiwale. 4. Wydatki na prace w otoczeniu obiektu / obiektów mogą stanowić

		nie więcej niż 20% wydatków kwalifikowalnych projektu: 5. Wsparcia nie uzyskają przedsięwzięcia polegające wyłącznie na odnowie, przebudowie zabytkowych parków i innych form zaprojektowanej zieleni oraz zabytkowych cmentarzy. 6. Wyklucza się wsparcie inwestycji dotyczących zakupu wydawnictw do bibliotek oraz zakupu muzealiów. 7. Projekty muszą wynikać ze Strategii ZIT ROF. 8. W obiektach objętych wsparciem, z wyłączeniem zabytków, które stanowią zakres rzeczowy projektu, prowadzona powinna być działalność kulturalna zgodnie z definicją z ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz.862). 9. Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem wniosku o dofinansowanie[109]. 10. Całkowity koszt projektu partnerskiego obejmującego zintegrowane działania odnoszące się do kilku pojedynczych elementów infrastruktury małej skali ujmowanych oddzielnie, czyli każdy z nich odnosi się do innego obiektu[110], może przekroczyć pułap 5 mln euro. W przypadku, gdy całkowita wartość ww. projektu przekracza wskazany powyżej próg, muszą być spełnione następujące warunki: − wykazanie wyjątkowego potencjału tych zintegrowanych działań dla przyczyniania się do rozwoju gospodarczego regionu i tworzenia miejsc pracy (wartość dodana), − pojedyncze elementy infrastruktury kulturalnej muszą być

[109] Zgodnie z art. 65 ust. 6 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013).
[110] Pojedyncze elementy infrastruktury małej skali muszą być zgodne z typami projektów Działania 4.6 oraz faktycznie oddzielne i niezależne pod względem funkcjonalnym od innych elementów zintegrowanego działania – pojedyncza inwestycja infrastrukturalna (np. budynek muzeum lub domu kultury wraz z bezpośrednim otoczeniem powiązanym z funkcjonowaniem obiektu) nie może być rozdzielona na kilka elementów.

		faktycznie oddzielne i funkcjonalnie niezależne, − pojedynczy obiekt nie może zostać sztucznie podzielony na kilka elementów, − każdy z pojedynczych elementów infrastruktury (obiektów) musi przestrzegać zasad (progów) obowiązujących dla obiektów małej skali, tj. określonych w pkt 28 *Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)*. 11. W ramach RPO WP 2014-2020 wykluczone jest wsparcie inwestycji w infrastrukturę instytucji opiekuńczo-pobytowych (rozumianych zgodnie z Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków EFS i EFRR na lata 2014-2020, a w przypadku instytucji zdrowotnych – zgodnie z Policy Paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020) świadczących opiekę dla osób z niepełnosprawnościami, osób z problemami psychicznymi oraz dzieci pozbawionych opieki rodzicielskiej chyba że rozpoczęty w nich został proces przechodzenia z opieki zinstytucjonalizowanej do opieki świadczonej w społeczności lokalnej lub proces ten zostanie rozpoczęty w okresie realizacji projektu. **Zasada ta obowiązuje dla naborów ogłoszonych po wejściu w życie zmienionego programu, tj. od 12 października 2018r.**
20. Warunki i planowany zakres stosowania *cross-financingu* (%)	Działanie 4.6	Nie dotyczy
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 4.6	Nie dotyczy
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Działanie 4.6	Zgodnie z art. 61 lub art. 65 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.

23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Działanie 4.6	Nie przewiduje się stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków. W ramach działania planuje się stosowanie zaliczek zgodnie z Rozdziałem I *Ogólny opis Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 oraz głównych warunków realizacji*, Podrozdział 3 *Ogólne informacje dotyczące sposobu finansowania.*
24. Pomoc publiczna i pomoc *de minimis* (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Działanie 4.6	W przypadku wystąpienia pomocy publicznej zastosowanie mogą mieć: • art. 53 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17.06.2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. U. UE L 187 z 26.06.2014) - pomoc na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego, • Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18.12.2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. U. UE L 352 z 24.12.2013), • Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 28 sierpnia 2015r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r., poz. 1364), • Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r., poz. 488).
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Działanie 4.6	Projekty nieobjęte pomocą publiczną – maks. 85% wydatków kwalifikowalnych. Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami - maks. 85% wydatków kwalifikowanych.

26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	Działanie 4.6	Zgodnie z zapisami w pkt 25
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 4.6	Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 15%. Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami.
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Działanie 4.6	Maksymalna wartość wszystkich zadań inwestycyjnych w projekcie:: poniżej 2 000 000 EUR kosztów całkowitych (wartość w PLN będzie podawana każdorazowo w wezwaniu do złożenia wniosku) dla zadań: 1. dotyczących obiektów wpisanych na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO lub uznanych przez Prezydenta RP za Pomniki Historii lub zlokalizowanych na obszarach objętych wpisem na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO lub położonych na obszarach uznanych za Pomniki Prezydenta RP, 2. mieszczących się w zakresie obszarów tematycznych: e) dotyczących konserwacji, restauracji, rewaloryzacji zabytków drewnianych (zarówno nieruchomych, jak i ruchomych), f) dotyczących rozwoju czytelnictwa w miastach wojewódzkich, g) dotyczących rozwoju sztuki współczesnej w miastach wojewódzkich, h) dotyczących konserwacji, restauracji, rewaloryzacji, adaptacji na cele kulturalne oraz zabezpieczenia przed kradzieżą i zniszczeniem ruchomych i nieruchomych zabytków techniki, 3. wynikających z Kontraktu Terytorialnego, realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego, samorządowe instytucje kultury, organizacje pozarządowe, kościoły i związki wyznaniowe, podmioty zarządzające obiektami indywidualnie wpisanymi na Listę UNESCO.

		W przypadku projektu partnerskiego obejmującego zintegrowane działania odnoszące się do kilku pojedynczych obiektów, wartość kosztów całkowitych przypadających na jeden obiekt nie może przekroczyć 5 000 000 EUR – wartość w PLN będzie podawana każdorazowo w wezwaniu do złożenia wniosku. W pozostałych przypadkach maksymalna wartość kompleksowego projektu: 5 000 000 EUR kosztów całkowitych – wartość w PLN będzie podawana każdorazowo w wezwaniu do złożenia wniosku .
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Działanie 4.6	Nie dotyczy
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Działanie 4.6	Nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 4.6	Nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Działanie 4.6	Nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Działanie 4.6	Nie dotyczy

OŚ PRIORYTETOWA V. INFRASTRUKTURA KOMUNIKACYJNA

1. Numer i nazwa osi priorytetowej

V. Infrastruktura komunikacyjna

2. Cele szczegółowe osi priorytetowej

1. Lepsza dostępność transportowa województwa w ruchu drogowym. 2. Zwiększona ilość przewozów towarowych LHS na stacji Wola Baranowska. 3. Lepsza dostępność transportowa województwa w ruchu kolejowym. 4. Większe wykorzystanie transportu zbiorowego w miastach.

3. Charakter osi	Nie dotyczy	
4. Fundusz (nazwa i kwota w EUR)	Nazwa Funduszu	Ogółem
	EFRR	406 382 648
5. Instytucja zarządzająca	Zarząd Województwa Podkarpackiego.	

DZIAŁANIE 5.1 INFRASTRUKTURA DROGOWA

OPIS DZIAŁANIA		
6. Nazwa działania	Działanie 5.1	Infrastruktura drogowa
7. Cel szczegółowy działania	Działanie 5.1	Lepsza dostępność transportowa województwa w ruchu drogowym.
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Działanie 5.1	• Oszczędność czasu na nowych / przebudowanych / zmodernizowanych drogach w przewozach pasażerskich i towarowych [PLN/rok].
9. Lista wskaźników produktu	Działanie 5.1	• Długość wybudowanych dróg wojewódzkich [km]. • Długość przebudowanych dróg wojewódzkich [km]. • Długość wybudowanych dróg powiatowych [km]. • Długość przebudowanych dróg powiatowych [km]. • Długość wybudowanych dróg gminnych [km]. • Długość przebudowanych dróg gminnych [km]. • Liczba wybudowanych obwodnic [szt.].
10. Typy projektów	Działanie 5.1	1. Budowa / rozbudowa / przebudowa dróg wojewódzkich prowadzących bezpośrednio[111] lub pośrednio[112] do autostrady/drogi ekspresowej lub prowadzących bezpośrednio do dróg krajowych lub przejść granicznych[113], lub wypełniających luki w sieci dróg pomiędzy miastami subregionalnymi[114] i/lub ośrodkiem wojewódzkim, wraz z infrastrukturą towarzyszącą. 2. Budowa / rozbudowa / przebudowa dróg lokalnych (tj. dróg zaliczanych do kategorii dróg powiatowych lub gminnych)

[111] Przez drogę wojewódzką prowadzącą bezpośrednio do autostrady/drogi ekspresowej/drogi krajowej należy rozumieć drogę wojewódzką łączącą się bezpośrednio z autostradą/drogą ekspresową/drogą krajową.
[112] Przez drogę wojewódzką prowadzącą pośrednio do autostrady/drogi ekspresowej należy rozumieć drogę wojewódzką łączącą się bezpośrednio z drogą krajową, która łączy się bezpośrednio z autostradą/drogą ekspresową.
[113] Przez przejścia graniczne należy tutaj rozumieć przejścia graniczne ujęte w wykazie przejść granicznych, stanowiącym załącznik do obwieszczenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 3 lipca 2015 r. w sprawie ogłoszenia przejść granicznych, rodzaju ruchu dozwolonego przez te przejścia oraz czasu ich otwarcia (M.P. 2015 r. poz. 636).
[114] Zgodnie z zapisami Strategii rozwoju województwa PODKARPACKIE 2020 miastami subregionalnymi w województwie podkarpackim są: Krosno, Mielec, Przemyśl, Stalowa Wola, Tarnobrzeg.

		stanowiących konieczne bezpośrednie połączenia z: • siecią TEN-T, przejściami granicznymi[115], portami lotniczymi[116], terminalami towarowymi[117], centrami[118] lub platformami logistycznymi[119], wraz z infrastrukturą towarzyszącą, • przejściami granicznymi[120], portami lotniczymi[121], terminalami towarowymi[122], centrami[123] lub platformami[124] logistycznymi zlokalizowanymi poza siecią TEN-T, wraz z infrastrukturą towarzyszącą,

[115] Przez przejścia graniczne należy tutaj rozumieć przejścia graniczne ujęte w załączniku II Wykaz węzłów sieci bazowej i kompleksowej do *Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1315/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie unijnych wytycznych dotyczących rozwoju transeuropejskiej sieci transportowej i uchylającym decyzję nr 661/2010/UE (Tekst mający znaczenie dla EOG)*.

[116] Przez port lotniczy należy rozumieć port lotniczy ujęty w załączniku II Wykaz węzłów sieci bazowej i kompleksowej do *Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1315/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie unijnych wytycznych dotyczących rozwoju transeuropejskiej sieci transportowej i uchylającym decyzję nr 661/2010/UE (Tekst mający znaczenie dla EOG)*.

[117] Przez terminal towarowy, zgodnie z *Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1315/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie unijnych wytycznych dotyczących rozwoju transeuropejskiej sieci transportowej i uchylającym decyzję nr 661/2010/UE (Tekst mający znaczenie dla EOG)* należy rozumieć obiekt z wyposażeniem służącym do przeładunku między co najmniej dwoma rodzajami transportu lub między dwoma różnymi systemami kolejowymi, oraz do tymczasowego składowania towarów, taki jak port, port śródlądowy, port lotniczy i terminal kolejowo-drogowy.

[118] Przez centrum logistyczne należy rozumieć obiekt przestrzenny wraz z infrastrukturą i organizacją:

- umożliwiający różnym **niezależnym przedsiębiorstwom** wykonywanie operacji na towarach, związanych z przyjmowaniem, magazynowaniem, rozdzielaniem i wydawaniem towarów,

oraz

- udostępniający użytkownikom różne **usługi dodatkowe** (np. zaopatrzenie środków transportu w paliwo i energię, technicznej obsługi i naprawy środków transportu, usługi informatyczne, bankowe, pocztowe, ubezpieczeniowe, hotelowo-gastronomiczne i inne).

Ponadto centrum logistyczne jest zlokalizowane na skrzyżowaniu ważnych szlaków transportowych.

[119] Przez platformę logistyczną, zgodnie z *Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1315/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie unijnych wytycznych dotyczących rozwoju transeuropejskiej sieci transportowej i uchylającym decyzję nr 661/2010/UE (Tekst mający znaczenie dla EOG)* należy rozumieć obszar bezpośrednio połączony z infrastrukturą transportową transeuropejskiej sieci transportowej, w tym z co najmniej jednym terminalem towarowym, i który umożliwia prowadzenie działań logistycznych.

[120]Przez przejścia graniczne należy tutaj rozumieć przejścia graniczne ujęte w wykazie przejść granicznych, stanowiącym załącznik do obwieszczenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 3 lipca 2015 r. w sprawie ogłoszenia przejść granicznych, rodzaju ruchu dozwolonego przez te przejścia oraz czasu ich otwarcia (M.P. 2015 r. poz. 636).

[121] Przez port lotniczy należy rozumieć lotnisko użytku publicznego wykorzystywane do lotów handlowych zgodnie z art. 2 ustawy Prawo lotnicze z dnia 3 lipca 2002 r. (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 959 z późn. zm.).

[122] Przez terminal towarowy należy rozumieć obiekt z wyposażeniem służącym do przeładunku między co najmniej dwoma rodzajami transportu lub między dwoma różnymi systemami kolejowymi, oraz do tymczasowego składowania towarów, taki jak port lotniczy i terminal kolejowo-drogowy.

[123]Przez centrum logistyczne należy rozumieć obiekt przestrzenny wraz z infrastrukturą i organizacją:

- umożliwiający różnym **niezależnym przedsiębiorstwom** wykonywanie operacji na towarach, związanych z przyjmowaniem, magazynowaniem, rozdzielaniem i wydawaniem towarów,

oraz

- udostępniający użytkownikom różne **usługi dodatkowe** (np. zaopatrzenie środków transportu w paliwo i energię, technicznej obsługi i naprawy środków transportu, usługi informatyczne, bankowe, pocztowe, ubezpieczeniowe, hotelowo-gastronomiczne i inne).

Ponadto centrum logistyczne jest zlokalizowane na skrzyżowaniu ważnych szlaków transportowych.

[124] Przez platformę logistyczną należy rozumieć obszar bezpośrednio połączony z co najmniej jednym terminalem towarowym, i który umożliwia prowadzenie działań logistycznych.

		• istniejącymi lub nowymi terenami inwestycyjnymi (w ramach projektów komplementarnych CT7 do projektów głównych związanych z terenami inwestycyjnymi realizowanymi w ramach CT3[125]), wraz z infrastrukturą towarzyszącą. Wspierane inwestycje będą uwzględniały dostosowanie infrastruktury do potrzeb osób niepełnosprawnych. Projekty w ramach niniejszego działania mogą być realizowane jako projekty partnerskie w rozumieniu art. 33 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020, jak również jako projekty hybrydowe w rozumieniu art. 34 ww. ustawy.
11. Typ beneficjenta	Działanie 5.1	• jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia.
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Działanie 5.1	Osoby i podmioty korzystające z rezultatów wspartych projektów.
13. Instytucja pośrednicząca	Działanie 5.1	Nie dotyczy
14. Instytucja wdrażająca	Działanie 5.1	Nie dotyczy
15. Kategoria regionu wraz z przypisaniem kwoty UE (EUR)	Działanie 5.1	Region słabiej rozwinięty 211 547 013
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Działanie 5.1	Mechanizmy zapewniające koordynację udzielonego wsparcia w ramach RPO WP 2014-2020: • Komitet Monitorujący RPO WP 2014-2020. Mechanizmy zapewniające koordynację między RPO WP 2014-2020 a PO PW 2014-2020: • Grupa Sterująca ds. Polski Wschodniej funkcjonująca w ramach Zespołu Międzyresortowego ds. programowania i wdrażania Funduszy UE.

[125] Przez istniejące tereny inwestycyjne należy rozumieć tereny inwestycyjne, które, objęte zostały wsparciem w perspektywie 2007-2013 lub które powstały z innych środków i funkcjonują jako tereny inwestycyjne.
Przez nowe tereny inwestycyjne należy rozumieć tereny inwestycyjne, które na dzień złożenia wniosku zostały wybrane do dofinansowania w ramach perspektywy 2014-2020.

17. Instrumenty terytorialne	Działanie 5.1	Nie dotyczy
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Działanie 5.1	Projekty wybierane będą w trybie: • konkursowym (inwestycje w drogi lokalne), • pozakonkursowym. Podmiotem odpowiedzialnym za nabór i ocenę wniosków będzie Departament Wdrażania Projektów Infrastrukturalnych Regionalnego Programu Operacyjnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego. Podmiotem odpowiedzialnym za przyjmowanie protestów będzie Departament Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego.
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Działanie 5.1	1. Projekty i wydatki kwalifikowalne inwestycji muszą być zgodne z załącznikiem nr 7 do SZOOP RPO WP 2014-2020 – *Katalogi wydatków kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych w ramach poszczególnych osi priorytetowych, działań i poddziałań – zakres EFRR*. 2. W ramach RPO WP 2014-2020 nie przewiduje się wsparcia inwestycji dotyczących dróg wojewódzkich na terenie ROF, gdzie inwestycje będą realizowane w ramach PO PW pod warunkiem ich uwzględnienia w Planie Transportowym dla Programu Operacyjnego Polska Wschodnia 2014-2020 (inwestycje dotyczące dróg wojewódzkich na terenie ROF nie objęte Planem Transportowym dla Programu Operacyjnego Polska Wschodnia 2014-2020 mogą być finansowane w ramach RPO WP 2014-2020). 3. Projekty dotyczące dróg wojewódzkich muszą wynikać z regionalnego planu transportowego, którego rolę pełni Program Strategiczny Rozwoju Transportu Województwa Podkarpackiego. 4. Wspierane inwestycje nie mogą obejmować prac remontowych, jak również bieżącego utrzymania infrastruktury (zgodnie z zapisami UP). 5. Inwestycje w drogi lokalne w ramach niniejszego działania nie będą stanowiły więcej niż 15% alokacji przeznaczonej na działanie 5.1 (PI 7b) i dotyczyć będą dróg zaliczanych do kategorii dróg

		powiatowych lub gminnych, które posiadają lub w wyniku realizacji projektu będą posiadać co najmniej klasę drogi: • zbiorczej (Z) – dotyczy dróg lokalnych (tj. dróg zaliczanych do kategorii dróg powiatowych lub gminnych) stanowiących konieczne bezpośrednie połączenia z siecią TEN-T, przejściem granicznym, portem lotniczym, • lokalnej (L) – dotyczy dróg lokalnych (tj. dróg zaliczanych do kategorii dróg powiatowych lub gminnych) stanowiących konieczne bezpośrednie połączenia z: terminalem towarowym, centrum lub platformą logistyczną (stanowiącymi element punktowy sieci TEN-T, jak również zlokalizowanymi poza siecią TEN-T), zintegrowanym centrum przesiadkowym lub kolejowym dworcem pasażerskim leżącym na sieci TEN-T (jako infrastruktura dostępowa) oraz istniejącym lub nowym terenem inwestycyjnym (w ramach projektów komplementarnych CT7 do projektów głównych związanych z terenami inwestycyjnymi realizowanymi w ramach CT3). 6. Połączenie z siecią TEN-T (sieć TEN-T oznacza sieć bazową i kompleksową wyznaczoną w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1315/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie unijnych wytycznych dotyczących rozwoju transeuropejskiej sieci transportowej i uchylające decyzję nr 661/2010/UE) oznacza połączenie z wyznaczoną siecią bazową lub kompleksową funkcjonującą w docelowym kształcie lub będącą w trakcie realizacji (budowy). Nie dopuszcza się możliwości wsparcia budowy / rozbudowy / przebudowy dróg lokalnych stanowiących połączenia do dróg w sieci TEN-T, które są planowane do realizacji[126].

[126] Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1315/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie unijnych wytycznych dotyczących rozwoju transeuropejskiej sieci transportowej i uchylające decyzję nr 661/2010/UE (Dz.U. UE Nr L 348 z 20.12.2013 z późn. zm.), w ramach sieci TEN-T na obszarze województwa podkarpackiego ujęte są: autostrada A4, droga ekspresowa S19, droga ekspresowa S74, linia kolejowa nr 91 (od km 91,1 do km 258,254), linia kolejowa nr 25 (od km 235,54 do km 239,645), linia kolejowa nr 68 (od km 101,718 do km 177,173), linia kolejowa nr 74 (od km 7,185 do km 23,342), linia kolejowa nr 78 (od km 1,386 do km 10,783), linia kolejowa nr 612 (od km 0 do km 2,156), linia kolejowa nr 613 (od km 0 do km 6,325), port lotniczy Rzeszów – Jasionka (węzeł) oraz terminal kolejowo-drogowy Medyka / Żurawica (węzeł).
Na liście ukończonych zadań inwestycyjnych w ramach załącznika nr 1 do Programu Budowy Dróg Krajowych na lata 2011-2015 znajduje się:

		7. Warunek bezpośredniego połączenia z siecią TEN-T spełnia droga gminna/powiatowa stanowiąca: • bezpośrednie połączenie z istniejącą lub budowaną autostradą lub drogą ekspresową leżącą w sieci TEN-T przez węzeł na autostradzie lub drodze ekspresowej, wraz z budową takiego węzła lub stanowiąca połączenie z istniejącym węzłem, albo elementem punktowym sieci • bezpośrednie połączenie/dojazd do zintegrowanego centrum przesiadkowego lub kolejowego dworca pasażerskiego leżącego na sieci TEN-T (jako infrastruktury dostępowej). 8. Droga lokalna nie może być pośrednią składową układu drogowego zapewniającego dostęp do sieci TEN-T, chyba, że: • na wcześniejszym fragmencie ciągu drogowego pomiędzy odcinkiem proponowanym a siecią TEN-T wcześniej została przeprowadzona lub obecnie jest prowadzona budowa/rozbudowa/przebudowa drogi w odpowiednim zakresie oraz • ciąg jest ciągiem jednorodnym (ta sama droga lokalna rozpoczynająca się, kończąca się lub przebiegająca przez węzeł autostrady lub drogę ekspresową lub prowadząca do elementu punktowego sieci). 9. W przypadku połączenia z przejściami granicznymi, portami lotniczymi, terminalami towarowymi, centrami lub platformami logistycznymi (zarówno w sieci TEN-T, jak i poza nią), a także terenami inwestycyjnymi musi być spełniony warunek **bezpośredniego połączenia** z elementem punktowym / terenem inwestycyjnym. 10. Maksymalna kwota dofinansowania dla projektu dotyczącego dróg

- Budowa drogi S19 Stobierna - Rzeszów Stobierna - w. Rzeszów Wschód (A4)

Na liście zadań inwestycyjnych kontynuowanych po 31.12.2013 r. w realizacji w ramach Programu Budowy Dróg Krajowych na lata 2011-2015 znajduje się:

- Budowa autostrady A4 Tarnów - Rzeszów węzeł "Krzyż" - węzeł "Rzeszów Wschód" wraz z odc. drogi ekspresowej S-19 w. Rzeszów Zachód - w. Świlcza
- Budowa autostrady A4 Rzeszów-Korczowa.

		lokalnych nie może przekroczyć: • 15 000 000 PLN w odniesieniu do projektów związanych z budową/rozbudową/przebudową koniecznego bezpośredniego połączenia z siecią TEN-T w węźle drogowym, • 10 000 000 PLN dla pozostałych projektów. 11. Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem wniosku o dofinansowanie[127]. 12. Ograniczenie w zakresie liczby składanych wniosków o dofinansowanie dotyczących dróg lokalnych przez jednego wnioskodawcę: • w przypadku wnioskodawcy, który składa wniosek o dofinansowanie projektu związanego z budową koniecznego bezpośredniego połączenia z siecią TEN-T w węźle drogowym – 2 wnioski, • w przypadku pozostałych wnioskodawców – 1 wniosek.
20. Warunki i planowany zakres stosowania *cross-financingu* (%)	Działanie 5.1	Nie dotyczy
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 5.1	Nie dotyczy
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Działanie 5.1	Zgodnie z art. 61 lub art. 65 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Działanie 5.1	Nie przewiduje się stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków. W ramach działania planuje się stosowanie zaliczek zgodnie

[127] Zgodnie z art. 65 ust. 6 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. (Dz. U. UE L 347 z 20.12.2013).

		z Rozdziałem I *Ogólny opis Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 oraz głównych warunków realizacji*, Podrozdział 3 *Ogólne informacje dotyczące sposobu finansowania.*
24. Pomoc publiczna i pomoc *de minimis* (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Działanie 5.1	Nie dotyczy
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Działanie 5.1	Maks. 85% wydatków kwalifikowalnych, przy zastrzeżeniu, iż w odniesieniu do jednego projektu dotyczącego dróg lokalnych maksymalna wartość dofinansowania nie może przekroczyć: • 15 000 000 PLN – w odniesieniu do projektów związanych z budową/rozbudową/przebudową koniecznego bezpośredniego połączenia z siecią TEN-T w węźle drogowym, • 10 000 000 PLN – dla pozostałych projektów.
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	Działanie 5.1	Projekty z zakresu dróg wojewódzkich, w ramach których, uwzględnione zostanie dofinansowanie z budżetu państwa: dofinansowanie do 100%[128]. Projekty z zakresu dróg lokalnych: zgodnie z zapisami w pkt 25.
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków	Działanie 5.1	15%[129] (nie dotyczy projektów z zakresu dróg wojewódzkich, w ramach których uwzględnione zostanie dofinansowanie z budżetu państwa)

[128] IZ RPO WP 2014-2020 wybierając do dofinansowania projekty z zakresu dróg wojewódzkich może określić niższy poziom dofinansowania, z uwzględnieniem wysokości kwot Budżetu Państwa wskazanych w art. 9a ust. 1 pkt. 3 lit. b oraz art. 9k ust. 2 pkt. 1 lit. a i b Kontraktu Terytorialnego. Dodatkowo, zgodnie z art. 9k ust. 2 pkt 1 lit. c Kontraktu Terytorialnego dofinansowanie z BP nie może zostać przeznaczone dla projektów generujących dochód w rozumieniu art. 61 rozporządzenia 1303/2013 oraz projektów objętych regułami pomocy publicznej, pomocy de minimis.

kwalifikowalnych		
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Działanie 5.1	Nie dotyczy
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Działanie 5.1	Minimalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu: • dotyczącego dróg wojewódzkich: 5 000 000 PLN, • dotyczącego dróg lokalnych: 1 500 000 PLN.
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Działanie 5.1	Nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 5.1	Nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Działanie 5.1	Nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Działanie 5.1	Nie dotyczy

[129] IZ wybierając do dofinansowania projekty z zakresu dróg wojewódzkich może określić niższy lub wyższy poziom wkładu własnego, z uwzględnieniem wysokości kwot Budżetu Państwa wskazanych w art. 9a ust. 1 pkt. 3 lit. b oraz art. 9k ust. 2 pkt. 1 lit. a i b Kontraktu Terytorialnego. Dodatkowo, zgodnie z art. 9k ust. 2 pkt 1 lit. c Kontraktu Terytorialnego dofinansowanie z BP nie może zostać przeznaczone dla projektów generujących dochód w rozumieniu art. 61 rozporządzenia 1303/2013 oraz projektów objętych regułami pomocy publicznej, pomocy de minimis.

DZIAŁANIE 5.2 INFRASTRUKTURA TERMINALI PRZEŁADUNKOWYCH

OPIS DZIAŁANIA		
6. Nazwa działania	Działanie 5.2	Infrastruktura terminali przeładunkowych
7. Cel szczegółowy działania	Działanie 5.2	Zwiększona ilość przewozów towarowych LHS na stacji Wola Baranowska.
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Działanie 5.2	• Dodatkowa zdolność przerobowa terminali przeładunkowych [Mg].
9. Lista wskaźników produktu	Działanie 5.2	• Liczba wspartych terminali przeładunkowych [szt.].
10. Typy projektów	Działanie 5.2	Projekty dotyczące infrastruktury terminali przeładunkowych nie należących do sieci TEN-T, w tym: a) budowa, przebudowa lub modernizacja terminali przeładunkowych wraz z niezbędną do realizacji projektu infrastrukturą towarzyszącą, b) budowa, przebudowa, modernizacja infrastruktury technicznej lub operacyjnej, w tym placów składowych i przeładunkowych, magazynów, parkingów, dróg wewnętrznych, c) zakup lub modernizacja urządzeń wykorzystywanych wyłącznie przy świadczeniu usług przewozowych/przeładunkowych, d) zakup lub modernizacja systemów teleinformatycznych wykorzystywanych przy świadczeniu usług przewozowych/przeładunkowych.
11. Typ beneficjenta	Działanie 5.2	• Przedsiębiorstwa zarządzające infrastrukturą terminali przeładunkowych lub prowadzące działalność gospodarczą związaną z magazynowaniem i działalnością wspomagającą transport. Przez przedsiębiorstwo należy rozumieć przedsiębiorstwo w rozumieniu art. 1 załącznika I do *rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu*, tj. podmiot prowadzący działalność gospodarczą bez

		względu na jego formę prawną. Zalicza się tu w szczególności osoby prowadzące działalność na własny rachunek oraz firmy rodzinne zajmujące się rzemiosłem lub inną działalnością, a także spółki lub stowarzyszenia prowadzące regularną działalność gospodarczą.
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Działanie 5.2	Podmioty korzystające z rezultatów wspartych projektów.
13. Instytucja pośrednicząca	Działanie 5.2	Nie dotyczy
14. Instytucja wdrażająca	Działanie 5.2	Nie dotyczy
15. Kategoria regionu wraz z przypisaniem kwoty UE (EUR)	Działanie 5.2	Region słabiej rozwinięty
		10 000 000
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Działanie 5.2	Mechanizmy zapewniające koordynację udzielonego wsparcia w ramach RPO WP 2014-2020: • Komitet Monitorujący RPO WP 2014-2020.
17. Instrumenty terytorialne	Działanie 5.2	Nie dotyczy
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Działanie 5.2	Projekty wybierane będą w trybie konkursowym. Podmiotem odpowiedzialnym za nabór i ocenę wniosków będzie Departament Wdrażania Projektów Infrastrukturalnych Regionalnego Programu Operacyjnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego. Podmiotem odpowiedzialnym za przyjmowanie protestów będzie Departament Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego.
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Działanie 5.2	1. Projekty i wydatki kwalifikowalne inwestycji muszą być zgodne z załącznikiem nr 7 do SZOOP RPO WP 2014-2020 – *Katalogi wydatków kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych w ramach poszczególnych osi priorytetowych, działań i poddziałań – zakres*

		EFRR. 2. Zgodnie z zapisami RPO WP 2014-2020 projekty realizowane będą w obrębie stacji kolejowej Wola Baranowska LHS[130], zlokalizowanej w województwie podkarpackim, na terenie dwóch powiatów, tj. powiatu tarnobrzeskiego oraz mieleckiego. 3. W przypadku, gdy o pomoc ubiegać się będzie duże przedsiębiorstwo podmiot ten zapewni, że otrzymane dofinansowanie w ramach RPO WP 2014-2020 nie spowoduje znacznego ubytku liczby miejsc pracy w istniejących lokalizacjach tego przedsiębiorcy na terytorium UE. 4. Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem wniosku o dofinansowanie[131].
20. Warunki i planowany zakres stosowania *cross-financingu* (%)	Działanie 5.2	Nie dotyczy
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 5.2	Nie dotyczy
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Działanie 5.2	Nie dotyczy
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Działanie 5.2	Nie przewiduje się stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków. W ramach działania nie planuje się stosowania zaliczek.
24. Pomoc publiczna i pomoc *de minimis*	Działanie 5.2	W przypadku wystąpienia pomocy publicznej zastosowanie mogą mieć: • Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18.12.2013 r.

[130] Przez projekty realizowane w obrębie stacji Wola Baranowska należy rozumieć projekty realizowane na obszarze funkcjonalnym bezpośrednio związanym z działalnością przeładunkową i transportową Stacji Wola Baranowska LHS.
[131] Zgodnie z art. 65 ust. 6 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013).

(rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)		w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* (Dz. U. UE L 352 z 24.12.2013), • art. 93 Traktatu o funkcjonowaniu UE (Dz. U. UE C 326 z 26.10.2012) – pomoc odpowiadająca potrzebom koordynacji transportu (pomoc indywidualna), • Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy *de minimis* w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r., poz. 488).
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Działanie 5.2	Zgodnie z obowiązującymi zasadami pomocy publicznej.
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	Działanie 5.2	Zgodnie z zapisami w pkt 25
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 5.2	Zgodnie z obowiązującymi zasadami pomocy publicznej.
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Działanie 5.2	Nie dotyczy
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Działanie 5.2	Nie dotyczy
30. Kwota alokacji UE	Działanie 5.2	Nie dotyczy

na instrumenty finansowe (EUR)		
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 5.2	Nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Działanie 5.2	Nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Działanie 5.2	Nie dotyczy

DZIAŁANIE 5.3 INFRASTRUKTURA KOLEJOWA

OPIS DZIAŁANIA		
6. Nazwa działania	Działanie 5.3	Infrastruktura kolejowa
7. Cel szczegółowy działania	Działanie 5.3	Lepsza dostępność transportowa województwa w ruchu kolejowym.
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Działanie 5.3	• Liczba przewozów pasażerskich na przebudowanych lub zmodernizowanych liniach kolejowych [szt./rok].
9. Lista wskaźników produktu	Działanie 5.3	• Całkowita długość przebudowanych lub zmodernizowanych linii kolejowych [km]. • Liczba zakupionych pojazdów kolejowych [szt.]. • Liczba zmodernizowanych pojazdów kolejowych [szt.]. • Pojemność zakupionych wagonów osobowych [osoby]. • Pojemność zmodernizowanych wagonów osobowych [osoby].
10. Typy projektów	Działanie 5.3	1. Roboty budowlane i/lub wyposażenie dotyczące modernizacji/rehabilitacji[132]/rewitalizacji[133] infrastruktury kolejowej o znaczeniu regionalnym (linie kolejowe, w tym wąskotorowe). 2. Roboty budowlane i/lub wyposażenie dotyczące kolejowej infrastruktury dworcowej wyłącznie jako element ww. typu projektu. 3. Zakup/modernizacja taboru kolejowego na potrzeby wojewódzkich przewozów pasażerskich w transporcie kolejowym. 4. Opracowanie dokumentacji przedprojektowej i projektowej dla kolejowej infrastruktury technicznej o znaczeniu regionalnym. Wspierane inwestycje będą uwzględniały dostosowanie infrastruktury, wyposażenia oraz zakupionych lub zmodernizowanych pojazdów do potrzeb osób niepełnosprawnych i osób o ograniczonej możliwości poruszania się.

[132] Rehabilitację należy pojmować, zgodnie z definicją zawartą w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie unijnych wytycznych dotyczących rozwoju transeuropejskiej sieci transportowej i uchylające decyzję nr 661/2010/UE (Dz.U. UE Nr L 348 z 20.12.2013 z późn. zm.), jako proces prowadzący do osiągnięcia przez istniejącą infrastrukturę transportową pierwotnych parametrów konstrukcyjnych połączony z długoterminową poprawą jakości tej infrastruktury w porównaniu ze stanem obecnym zgodnie z wymogami i przepisami ustanowionymi niniejszym rozporządzeniem.

[133] Zgodnie z zapisami UP przewidziane w ramach rewitalizacji działania będą kompleksowe, skutkujące długotrwałą poprawą stanu technicznego oraz dostosowujące infrastrukturę do potrzeb rynku przewoźników (np. wzrost dopuszczalnych nacisków na oś, modernizacja peronów) oraz pasażerów (dostosowanie do potrzeb osób niepełnosprawnych).

		Projekty w ramach niniejszego działania mogą być realizowane jako projekty partnerskie w rozumieniu art. 33 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020, jak również jako projekty hybrydowe w rozumieniu art. 34 ww. ustawy.
11. Typ beneficjenta	Działanie 5.3	• jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia, • podmioty zarządzające infrastrukturą kolejową, • przedsiębiorstwa[134].
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Działanie 5.3	Osoby i podmioty korzystające z rezultatów wspartych projektów.
13. Instytucja pośrednicząca	Działanie 5.3	Nie dotyczy
14. Instytucja wdrażająca	Działanie 5.3	Nie dotyczy
15. Kategoria regionu(ów) wraz z przypisaniem kwoty UE (EUR)	Działanie 5.3	Region słabiej rozwinięty
		134 230 569
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Działanie 5.3	Mechanizmy zapewniające koordynację udzielonego wsparcia w ramach RPO WP 2014-2020: • Komitet Monitorujący RPO WP 2014-2020. Mechanizmy zapewniające koordynację między RPO WP 2014-2020 a PO PW 2014-2020: • Grupa Sterująca ds. Polski Wschodniej funkcjonująca w ramach Zespołu Międzyresortowego ds. programowania i wdrażania Funduszy UE.
17. Instrumenty terytorialne	Działanie 5.3	Nie dotyczy

[134] Dotyczy wyłącznie podmiotów wykonujących zadania użyteczności publicznej na zlecenie jednostek samorządu terytorialnego/związku komunalnego, a także spółek prawa handlowego, w których jednostki samorządu terytorialnego/związek komunalny/Skarb Państwa samodzielnie lub łącznie posiadają większość udziałów lub akcji.

18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Działanie 5.3	Projekty wybierane będą w trybie pozakonkursowym. Podmiotem odpowiedzialnym za nabór i ocenę wniosków będzie Departament Wdrażania Projektów Infrastrukturalnych Regionalnego Programu Operacyjnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego.
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Działanie 5.3	1. Projekty i wydatki kwalifikowalne inwestycji muszą być zgodne z załącznikiem nr 7 do SZOOP RPO WP 2014-2020 – *Katalogi wydatków kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych w ramach poszczególnych osi priorytetowych, działań i poddziałań – zakres EFRR*. 2. Projekty realizowane w ramach niniejszego działania muszą wynikać z regionalnego planu transportowego, którego rolę pełni Program Strategiczny Rozwoju Transportu Województwa Podkarpackiego. 3. Wspierane inwestycje nie mogą obejmować bieżącego utrzymania infrastruktury (zgodnie z zapisami UP). 4. W przypadku, gdy o pomoc ubiegać się będzie duże przedsiębiorstwo podmiot ten zapewni, że otrzymane dofinansowanie w ramach RPO WP 2014-2020 nie spowoduje znacznego ubytku liczby miejsc pracy w istniejących lokalizacjach tego przedsiębiorcy na terytorium UE. 5. Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem wniosku o dofinansowanie[135].
20. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%)	Działanie 5.3	Nie dotyczy
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków	Działanie 5.3	Nie dotyczy

[135] Zgodnie z art. 65 ust. 6 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013).

kwalifikowalnych		
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Działanie 5.3	Zgodnie z art. 61 lub art. 65 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Działanie 5.3	Nie przewiduje się stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków. W ramach działania planuje się stosowanie zaliczek zgodnie z Rozdziałem I *Ogólny opis Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 oraz głównych warunków realizacji*, Podrozdział 3 *Ogólne informacje dotyczące sposobu finansowania.*
24. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Działanie 5.3	W przypadku wystąpienia pomocy publicznej zastosowanie mogą mieć: • Rozporządzenie Komisji (UE) Nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. U. UE L 187 z 26.06.2014), • Rozporządzenie Komisji (UE) Nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. U. UE L 352 z dnia 24.12.2013), • Rozporządzenie Komisji (UE) Nr 360/2012 z dnia 25 kwietnia 2012 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis przyznawanej przedsiębiorstwom wykonującym usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym (Dz. U. UE L 114 z 26.04.2012), • Rozporządzenie (WE) Nr 1370/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. dotyczące usług publicznych w zakresie kolejowego i drogowego transportu pasażerskiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 1191/69 i (EWG) nr 1107/70 (Dz. U. UE L 315 z 03.12.2007), • Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach

		regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r., poz. 488), • Wytyczne Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie dofinansowania z programów operacyjnych podmiotów realizujących obowiązek świadczenia usług publicznych w transporcie zbiorowym.
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Działanie 5.3	Projekty nieobjęte pomocą publiczną – maks. 85% wydatków kwalifikowalnych. Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami.
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	Działanie 5.3	Projekty dotyczące zakupu/modernizacji taboru kolejowego na potrzeby wojewódzkich przewozów pasażerskich w transporcie kolejowym, w ramach których, uwzględnione zostanie dofinansowanie z budżetu państwa: dofinansowanie do 100%[136]. Pozostałe typy projektów: zgodnie z zapisami w pkt 25.
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 5.3	Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 15%[137] (nie dotyczy projektów w zakresie zakupu/modernizacji taboru kolejowego na potrzeby wojewódzkich przewozów pasażerskich w transporcie kolejowym, w ramach których uwzględnione zostanie dofinansowanie z budżetu państwa). Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z obowiązującymi w tym

[136] IZ RPO WP 2014-2020 wybierając do dofinansowania projekty dotyczące zakupu/modernizacji taboru kolejowego na potrzeby wojewódzkich przewozów pasażerskich w transporcie kolejowym, może określić niższy poziom dofinansowania, z uwzględnieniem wysokości kwot Budżetu Państwa wskazanych w art. 9a ust. 1 pkt. 3 lit. b oraz art. 9k ust. 2 pkt. 1 lit. a i b Kontraktu Terytorialnego. Dodatkowo, zgodnie z art. 9k ust. 2 pkt 1 lit. c Kontraktu Terytorialnego dofinansowanie z BP nie może zostać przeznaczone dla projektów generujących dochód w rozumieniu art. 61 rozporządzenia 1303/2013 oraz projektów objętych regułami pomocy publicznej, pomocy de minimis.

[137] IZ wybierając do dofinansowania projekty dotyczące zakupu/modernizacji taboru kolejowego na potrzeby wojewódzkich przewozów pasażerskich w transporcie kolejowym, może określić niższy lub wyższy poziom wkładu własnego, z uwzględnieniem wysokości kwot Budżetu Państwa wskazanych w art. 9a ust. 1 pkt. 3 lit. b oraz art. 9k ust. 2 pkt. 1 lit. a i b Kontraktu Terytorialnego. Dodatkowo, zgodnie z art. 9k ust. 2 pkt 1 lit. c Kontraktu Terytorialnego dofinansowanie z BP nie może zostać przeznaczone dla projektów generujących dochód w rozumieniu art. 61 rozporządzenia 1303/2013 oraz projektów objętych regułami pomocy publicznej, pomocy de minimis.

		zakresie zasadami.
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Działanie 5.3	Nie dotyczy
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Działanie 5.3	Nie dotyczy
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Działanie 5.3	Nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 5.3	Nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Działanie 5.3	Nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Działanie 5.3	Nie dotyczy

DZIAŁANIE 5.4 NISKOEMISYJNY TRANSPORT MIEJSKI

OPIS DZIAŁANIA		
6. Nazwa działania	Działanie 5.4	Niskoemisyjny transport miejski
7. Cel szczegółowy działania	Działanie 5.4	Większe wykorzystanie transportu zbiorowego w miastach.
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Działanie 5.4	• Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych [tony ekwiwalentu CO2/rok] (CI 34). • Szacowany roczny spadek emisji PM10 [kg/rok]. • Liczba przewozów komunikacją miejską na przebudowanych i nowych liniach komunikacji miejskiej [szt./rok].
9. Lista wskaźników produktu	Działanie 5.4	• Liczba zakupionych jednostek taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej [szt.]. • Liczba zmodernizowanych jednostek taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej [szt.]. • Liczba zainstalowanych inteligentnych systemów transportowych [szt.].
10. Typy projektów	Działanie 5.4	Ograniczenie emisji zanieczyszczeń oraz budowa spójnego i efektywnego systemu przewozów pasażerskich na terenie miast i ich obszarów funkcjonalnych[138], poprzez realizację projektów obejmujących m.in. takie zadania jak: a) Zakup/modernizacja niskoemisyjnego i bezemisyjnego taboru transportu publicznego miejskiego – tabor autobusowy o alternatywnych systemach napędowych (elektrycznych, hybrydowych, napędzanych wodorem, biopaliwami, gazowych)[139] i/lub spełniających normę emisji spalin EURO VI[140].

[138] Przez obszar funkcjonalny miasta należy tutaj rozumieć miejscowości, przez które przebiegają lub będą przebiegać w efekcie realizacji projektu regularne linie komunikacji miejskiej.
[139] W przypadku ogłoszenia kolejnego naboru wniosków w ramach Działania 5.4 (po wejściu w życie zmienionego RPO WP 2014-2020 tj. od 12 października 2018r.), konieczna będzie m.in. aktualizacja kryteriów wyboru projektów określonych w Załączniku nr 3a do SZOOP.

		b) Budowa/przebudowa linii komunikacji miejskiej (sieci autobusowych) realizowana łącznie z zadaniem a). c) Budowa/przebudowa niezbędnej infrastruktury na potrzeby komunikacji miejskiej (np. pętli, zatok, wiat przystankowych, dworców przesiadkowych[141], centrów przesiadkowych, parkingów w systemie Park & Ride, Bike & Ride, ścieżek rowerowych, infrastruktury do obsługi niskoemisyjnego taboru transportu publicznego takiej jak np. zaplecze techniczne do obsługi taboru w zajezdni, instalacje do dystrybucji ekologicznych nośników energii). d) Rozwiązania z zakresu organizacji ruchu, ułatwiające sprawne poruszanie się pojazdów komunikacji zbiorowej (np. ITS, wyznaczenie pasów ruchu dla autobusów komunikacji zbiorowej). e) Działania informacyjno-promocyjne mające na celu zachęcenie mieszkańców danego obszaru do wyboru transportu zbiorowego lub niezmotoryzowanego, wyłącznie jeżeli będą one nieodzownym elementem przedsięwzięć wymienionych w zadaniach a)-d) i przyczyniać się będą do realizacji celu szczegółowego działania. f) Inwestycje w infrastrukturę drogową (wyłącznie jako element zintegrowanego projektu) niezbędną do rozwoju/odtworzenia systemu transportu publicznego (zmiany organizacji systemu transportu publicznego), które przyczyniają się do osiągnięcia planowanych efektów (ograniczenie emisji zanieczyszczeń oraz/lub zatłoczenia w miastach) i poprawiają jakość funkcjonowania systemu transportu publicznego, nie nadając

[140] Od momentu wejścia w życie zmienionej Umowy Partnerstwa (tj. od 23 października 2017r.) oraz zmienionego RPO WP 2014-2020 (tj. 12 października 2018r.) nie jest możliwe ogłaszanie nowych naborów wniosków dopuszczających pojazdy zasilane dieslem EURO VI. W uzasadnionych przypadkach, tzn. tam gdzie inwestycje w tabor bezemisyjny byłyby całkowicie nieuzasadnione, możliwe będzie dokonywanie naborów wniosków dotyczących pojazdów z silnikami hybrydowymi łączącymi paliwo diesel (Euro VI) oraz napęd elektryczny.
[141] Przez dworzec przesiadkowy należy rozumieć dworzec (tj. miejsce przeznaczone do odprawy pasażerów, w którym znajdują się w szczególności: przystanki komunikacyjne, punkt sprzedaży biletów oraz punkt informacji dla podróżnych – art. 4 ust. 1 pkt 2 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym, t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 1867 z późn. zm.) łączący co najmniej 2 rodzaje transportu.

		priorytetu w ruchu transportowi publicznemu z uwagi na brak ekonomicznego uzasadnienia dla nadania takiego priorytetu. Mogą one dotyczyć: − odcinków dróg zapewniających dostęp do miejskich centrów przesiadkowych, pętli autobusowych, stacji kolejowych lub parkingów P&R, itp. – łączących takie terminale z siecią dróg miejskich; − odcinków dróg służących uruchomieniu transportu publicznego (na obszarach wcześniej nie obsługiwanych) / przebudowie sieci transportu publicznego. Wspierane inwestycje będą uwzględniały dostosowanie infrastruktury i wyposażenia do potrzeb osób niepełnosprawnych. Zakres interwencji w ramach zadania b) może obejmować (najlepiej jako element kompleksowego projektu): • elementy drogowe przeznaczone wyłącznie dla transportu publicznego lub nadające priorytet transportowi publicznemu, np.: buspasy, obiekty przeznaczone dla transportu autobusowego (tunele, wiadukty), • przebudowę skrzyżowań w celu ułatwienia oraz/lub nadania priorytetu transportowi publicznemu w ruchu, np. pasy skrętu dla autobusów, śluzy na skrzyżowaniach, itp. Inwestycje w inne elementy drogowe (np. jezdnia, nawierzchnia, obiekty inżynierskie, odwodnienie, bariery dźwiękochłonne, itp.) mogą być współfinansowane wyłącznie w zakresie niezbędnym dla właściwego wykonywania robót drogowych dotyczących infrastruktury transportu publicznego i uzasadnionych z punktu widzenia technologicznego. W szczególności, bez wykonania takich robót budowlanych nie jest możliwe wykonanie większości inwestycji transportu publicznego (np. buspasa, parkingu P&R) zgodnie z zasadami sztuki budowlanej oraz/lub inżynieryjnej i jej odbiór przez odpowiedni urząd wydający zgodę na użytkowanie.

		Wydatki na zakres interwencji w ramach zadania f) nie mogą przekraczać 30% wydatków kwalifikowalnych w kompleksowym projekcie. Projekty w ramach niniejszego działania mogą być realizowane jako projekty partnerskie w rozumieniu art. 33 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020, jak również jako projekty hybrydowe w rozumieniu art. 34 ww. ustawy.
11. Typ beneficjenta	Działanie 5.4	• jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia, • przedsiębiorstwa[142], • porozumienia podmiotów wyżej wymienionych, reprezentowane przez lidera.
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Działanie 5.4	Osoby i podmioty korzystające z rezultatów wspartych projektów.
13. Instytucja pośrednicząca	Działanie 5.4	Nie dotyczy
14. Instytucja wdrażająca	Działanie 5.4	Nie dotyczy
15. Kategoria regionu wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	Działanie 5.4	Region słabiej rozwinięty
	Działanie 5.4	30 602 953
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Działanie 5.4	Mechanizmy zapewniające koordynację udzielonego wsparcia w ramach RPO WP 2014-2020: • Komitet Monitorujący RPO WP 2014-2020, • LPR/GPR (projekty realizowane w ramach Działania 5.4 będą wspierać realizację Działania 6.3 Rewitalizacja przestrzeni regionalnej - szczególne znaczenie w tym zakresie będą miały typy interwencji określone w LPR/GPR). Mechanizmy zapewniające koordynację między RPO WP 2014-2020

[142]Dotyczy wyłącznie podmiotów wykonujących zadania użyteczności publicznej na zlecenie jednostek samorządu terytorialnego/związku komunalnego, a także spółek prawa handlowego, w których jednostki samorządu terytorialnego/związek komunalny/Skarb Państwa samodzielnie lub łącznie posiadają większość udziałów lub akcji

		a PO PW 2014-2020: • Grupa Sterująca ds. Polski Wschodniej funkcjonująca w ramach Zespołu Międzyresortowego ds. programowania i wdrażania Funduszy UE.
17. Instrumenty terytorialne	Działanie 5.4	Dedykowane konkursy dla obszarów funkcjonalnych 8 regionalnych biegunów wzrostu, tj. MOF Krosno, Dębica-Ropczyce, Przemyśl, Mielec, Tarnobrzeg, Jarosław-Przeworsk, Sanok-Lesko, Stalowa Wola, oraz innych obszarów miejskich, na których realizowany jest/będzie publiczny transport zbiorowy[143].
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Działanie 5.4	Projekty wybierane będą w trybie konkursowym. Podmiotem odpowiedzialnym za nabór i ocenę wniosków będzie Departament Wdrażania Projektów Infrastrukturalnych Regionalnego Programu Operacyjnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego. Podmiotem odpowiedzialnym za przyjmowanie protestów będzie Departament Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego.
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Działanie 5.4	1. Projekty i wydatki kwalifikowalne inwestycji muszą być zgodne z załącznikiem nr 7 do SZOOP RPO WP 2014-2020 – *Katalogi wydatków kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych w ramach poszczególnych osi priorytetowych, działań i poddziałań – zakres EFRR*. 2. Zgodnie z zapisami RPO WP 2014-2020 projekty realizowane będą na obszarze miast lub miast i ich obszarów funkcjonalnych w województwie podkarpackim. 3. W ramach RPO WP 2014-2020 nie przewiduje się wsparcia inwestycji z zakresu transportu publicznego na terenie Gminy Miasta Rzeszów, gdzie inwestycje będą realizowane w ramach PO PW. 4. W działaniu 5.4 nie przewiduje się wsparcia inwestycji z zakresu transportu publicznego na obszarze Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego.

[143]Zgodnie z zasadami określonymi w Załączniku nr 6 *Założenia do konkursów dedykowanych dla Miejskich Obszarów Funkcjonalnych w ramach RPO WP 2014-2020*.

		5. Projekty muszą wynikać z przygotowanych przez jednostki samorządu terytorialnego dokumentów o charakterze planistycznym zawierających odniesienia do kwestii przechodzenia na bardziej ekologiczne i zrównoważone systemy transportowe w miastach. Funkcję takich dokumentów mogą pełnić plany gospodarki niskoemisyjnej lub plany mobilności miejskiej lub dokumenty równoważne, pozytywnie zaopiniowane przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie lub plany gospodarki niskoemisyjnej przygotowane w ramach dofinansowania z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013. Dokumenty te powinny określać lokalne uwarunkowania oraz kierunki planowanych interwencji na danym obszarze i w zależności od zidentyfikowanych potrzeb zawierać odniesienia lub wskazywać adekwatne obowiązujące dokumenty zawierające odniesienia do takich kwestii jak: zbiorowy transport pasażerski, transport niezmotoryzowany, intermodalność, transport drogowy, zarządzanie mobilnością, wykorzystanie inteligentnych systemów transportowych (ITS), logistyka miejska, bezpieczeństwo ruchu drogowego w miastach, wdrażanie nowych wzorców użytkowania lub promocja ekologicznie czystych i energooszczędnych pojazdów (czyste paliwa i pojazdy). 6. Projekty realizowane w ramach działania 5.4 powinny realizować następujące cele: • szersze wykorzystanie bardziej efektywnego transportu publicznego oraz niezmotoryzowanego indywidualnego, • zmniejszenie wykorzystania samochodów osobowych, • lepsza integracja gałęzi transportu, • niższa emisja zanieczyszczeń powietrza, hałasu oraz niższe zatłoczenie, • poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego. 7. Projekty muszą realizować rozwój transportu publicznego w sposób kompleksowy, obejmując zestaw właściwych elementów: tabor, infrastrukturę, ITS, o ile jest to uzasadnione.

		8. Projekty dotyczące wyłącznie infrastruktury drogowej są niekwalifikowalne w ramach działania 5.4. 9. Wydatki w ramach realizowanych projektów wpisujące się w zadanie f) mogą stanowić jedynie niezbędny, uzupełniający oraz niedominujący element kompleksowego projektu – nie mogą przekraczać 30% wartości wydatków kwalifikowalnych w projekcie. 10. W danym naborze obowiązuje limit maksymalnej kwoty dofinansowania w wysokości 10 000 000 PLN łącznie dla jednego projektu na wydatki określone w zadaniach c) i d). 11. W danym naborze jeden wnioskodawca może ubiegać się o dofinansowanie jednego projektu 12. Wydatki na zakres interwencji w ramach zadania e) nie mogą przekraczać 50 000 PLN w jednym projekcie. 13. Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem wniosku o dofinansowanie[144].
20. Warunki i planowany zakres stosowania *cross-financingu* (%)	Działanie 5.4	Nie dotyczy
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 5.4	Nie dotyczy
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Działanie 5.4	Zgodnie z art. 61 lub art. 65 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Działanie 5.4	Nie przewiduje się stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków. W ramach działania planuje się stosowanie zaliczek zgodnie z Rozdziałem I *Ogólny opis Regionalnego Programu Operacyjnego*

[144] Zgodnie z art. 65 ust. 6 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013).

		Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 oraz głównych warunków realizacji, Podrozdział 3 *Ogólne informacje dotyczące sposobu finansowania.*
24. Pomoc publiczna i pomoc *de minimis* (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Działanie 5.4	W przypadku wystąpienia pomocy publicznej zastosowanie mogą mieć: • art. 38, 39 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17.06.2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. U. UE L 187 z 26.06.2014) - pomoc inwestycyjna na środki wspierające efektywność energetyczną, pomoc inwestycyjna na projekty wspierające efektywność energetyczną w budynkach, • art. 56 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17.06.2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. U. UE L 187 z 26.06.2014) - pomoc inwestycyjna na infrastrukturę lokalną, • Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18.12.2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* (Dz. U. UE L 352 z 24.12.2013), • Rozporządzenie Komisji (UE) Nr 360/2012 z dnia 25 kwietnia 2012 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de mimimis przyznawanej przedsiębiorstwom wykonującym usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym (Dz. U. UE L 114 z 26.04.2012), • Pomoc na usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym - Decyzja Komisji z dnia 20 grudnia 2011 r. w sprawie stosowania art. 106 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy państwa w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych, przyznawanej przedsiębiorstwom zobowiązanym do wykonywania usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym (notyfikowana jako dokument nr C(2011) 9380) (Tekst mający znaczenie dla EOG) (Dz. U. UE L 7 z 11.01.2012), • Rozporządzenie (WE) Nr 1370/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. dotyczące usług publicznych w zakresie kolejowego i drogowego transportu pasażerskiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 1191/69 i (EWG) nr

		1107/70 (Dz. U. UE L 315/1 z 3.12.2007), • Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy *de minimis* w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r., poz. 488), • Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę lokalną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020 (Dz.U. 2015 poz. 1208), • Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 28 sierpnia 2015r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje wspierające efektywność energetyczną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. 2015 poz. 1363), • Wytyczne Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie dofinansowania z programów operacyjnych podmiotów realizujących obowiązek świadczenia usług publicznych w transporcie zbiorowym.
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Działanie 5.4	Projekty nieobjęte pomocą publiczną – maks. 85% wydatków kwalifikowalnych. Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami.

26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	Działanie 5.4	Projekty rewitalizacyjne[145]: dofinansowanie do 95%[146], w tym środki budżetu państwa stanowią maks. 10% wydatków kwalifikowalnych (zgodnie z rozdziałem III SZOOP – Indykatywny plan finansowy).
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 5.4	Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 15% (nie dotyczy projektów rewitalizacyjnych współfinansowanych z budżetu państwa). Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami.
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Działanie 5.4	Nie dotyczy
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Działanie 5.4	Minimalna wartość wydatków kwalifikowalnych: 500 000 PLN.
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Działanie 5.4	Nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 5.4	Nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów	Działanie 5.4	Nie dotyczy

[145] Przez projekt rewitalizacyjny należy tutaj rozumieć projekt w rozumieniu art. 2 pkt 18 ustawy o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz.217 z późń. zm.), wynikający z programu rewitalizacji, tj. zaplanowany w programie rewitalizacji i ukierunkowany na osiągnięcie jego celów albo logicznie powiązany z treścią i celami programu rewitalizacji, zgłoszony do objęcia albo objęty współfinansowaniem UE z EFRR w ramach RPO WP 2014-2020. Wynikanie projektu rewitalizacyjnego z programu rewitalizacji oznacza zatem albo wskazanie (wymienienie) go wprost w programie rewitalizacji albo określenie go w ogólnym (zbiorczym) opisie innych, uzupełniających rodzajów działań rewitalizacyjnych.

[146] Zgodnie z art. 9k ust. 2 pkt 1 lit. c Kontraktu Terytorialnego dofinansowanie z BP nie może zostać przeznaczone dla projektów generujących dochód w rozumieniu art. 61 rozporządzenia 1303/2013 oraz projektów objętych regułami pomocy publicznej, pomocy de minimis.

finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania		
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Działanie 5.4	Nie dotyczy

DZIAŁANIE 5.5 NISKOEMISYJNY TRANSPORT MIEJSKI – ZINTEGROWANE INWESTYCJE TERYTORIALNE

OPIS DZIAŁANIA		
6. Nazwa działania	Działanie 5.5	Niskoemisyjny transport miejski – Zintegrowane Inwestycje Terytorialne
7. Cel szczegółowy działania	Działanie 5.5	Większe wykorzystanie transportu zbiorowego w miastach.
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Działanie 5.5	• Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych [tony ekwiwalentu CO2/rok] (CI 34). • Szacowany roczny spadek emisji PM10 [kg/rok]. • Liczba przewozów komunikacją miejską na przebudowanych i nowych liniach komunikacji miejskiej [szt./rok].
9. Lista wskaźników produktu	Działanie 5.5	• Liczba zakupionych jednostek taboru pasażerskiego w publicznym transporcie zbiorowym komunikacji miejskiej [szt.]. • Liczba zainstalowanych inteligentnych systemów transportowych [szt.].
10. Typy projektów	Działanie 5.5	Ograniczenie emisji zanieczyszczeń oraz budowa spójnego i efektywnego systemu przewozów pasażerskich na terenie ROF[147], poprzez realizację projektów obejmujących m.in. takie zadania jak: a) Zakup/modernizacja niskoemisyjnego i bezemisyjnego taboru transportu publicznego miejskiego – tabor autobusowy o alternatywnych systemach napędowych (elektrycznych, hybrydowych, napędzanych wodorem, biopaliwami, gazowych)[148] i/lub spełniających normę emisji spalin EURO VI[149]. b) Budowa/przebudowa linii komunikacji miejskiej (sieci

[147] Przez teren ROF należy tutaj rozumieć miasta i miejscowości gmin ROF, przez które przebiegają lub będą przebiegać w efekcie realizacji projektu regularne linie komunikacji miejskiej (nie mogą to być regularne linie komunikacji miejskiej Gminy Miasta Rzeszów).
[148] W przypadku ogłoszenia kolejnego naboru wniosków w ramach Działania 5.5 (po wejściu w życie zmienionego RPO WP 2014-2020 tj. od 12 października 2018r.), konieczna będzie m.in. aktualizacja kryteriów wyboru projektów określonych w Załączniku nr 3a do SZOOP.
[149] Od momentu wejścia w życie zmienionej Umowy Partnerstwa (tj. od 23 października 2017r.) oraz zmienionego RPO WP 2014-2020 (tj. 12 października 2018 r.) nie jest możliwa identyfikacja nowych projektów w trybie pozakonkursowym uwzględniających w swoim zakresie pojazdy zasilane dieslem EURO VI. W uzasadnionych przypadkach, tzn. tam gdzie inwestycje w tabor bezemisyjny byłyby całkowicie nieuzasadnione, możliwa będzie identyfikacja projektów dotyczących pojazdów z silnikami hybrydowymi łączącymi paliwo diesel (Euro VI) oraz napęd elektryczny.

		autobusowych) realizowana łącznie z zadaniem a). c) Budowa/przebudowa niezbędnej infrastruktury na potrzeby komunikacji miejskiej (np. pętli, zatok, wiat przystankowych, dworców przesiadkowych[150], centrów przesiadkowych, parkingów w systemie Park & Ride, Bike & Ride, ścieżek rowerowych, infrastruktury do obsługi niskoemisyjnego taboru transportu publicznego takiej jak np. zaplecze techniczne do obsługi taboru w zajezdni, instalacje do dystrybucji ekologicznych nośników energii). d) Rozwiązania z zakresu organizacji ruchu, ułatwiające sprawne poruszanie się pojazdów komunikacji zbiorowej (np. ITS, wyznaczenie pasów ruchu dla autobusów komunikacji zbiorowej). e) Działania informacyjno-promocyjne mające na celu zachęcenie mieszkańców danego obszaru do wyboru transportu zbiorowego lub niezmotoryzowanego, wyłącznie jeżeli będą one nieodzownym elementem przedsięwzięć wymienionych w zadaniach a)-d) i przyczyniać się będą do realizacji celu szczegółowego działania. f) Inwestycje w infrastrukturę drogową (wyłącznie jako element zintegrowanego projektu) niezbędną do rozwoju/odtworzenia systemu transportu publicznego (zmiany organizacji systemu transportu publicznego), które przyczyniają się do osiągnięcia planowanych efektów (ograniczenie emisji zanieczyszczeń oraz/lub zatłoczenia w miastach) i poprawiają jakość funkcjonowania systemu transportu publicznego, nie nadając priorytetu w ruchu transportowi publicznemu z uwagi na brak ekonomicznego uzasadnienia dla nadania takiego priorytetu. Mogą one dotyczyć:

[150] Przez dworzec przesiadkowy należy rozumieć dworzec (tj. miejsce przeznaczone do odprawy pasażerów, w którym znajdują się w szczególności: przystanki komunikacyjne, punkt sprzedaży biletów oraz punkt informacji dla podróżnych – art. 4 ust. 1 pkt 2 ustawy o publicznym transporcie zbiorowym, t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 1867 z późn. zm.) łączący co najmniej 2 rodzaje transportu.

		− odcinków dróg zapewniających dostęp do miejskich centrów przesiadkowych, pętli autobusowych, stacji kolejowych lub parkingów P&R, itp. – łączących takie terminale z siecią dróg miejskich; − odcinków dróg służących uruchomieniu transportu publicznego (na obszarach wcześniej nie obsługiwanych) / przebudowie sieci transportu publicznego. Wspierane inwestycje będą uwzględniały dostosowanie infrastruktury i wyposażenia do potrzeb osób niepełnosprawnych. Zakres interwencji w ramach zadania b) może obejmować (najlepiej jako element kompleksowego projektu): • elementy drogowe przeznaczone wyłącznie dla transportu publicznego lub nadające priorytet transportowi publicznemu, np.: buspasy, obiekty przeznaczone dla transportu autobusowego (tunele, wiadukty), • przebudowę skrzyżowań w celu ułatwienia oraz/lub nadania priorytetu transportowi publicznemu w ruchu, np. pasy skrętu dla autobusów, śluzy na skrzyżowaniach, itp. Inwestycje w inne elementy drogowe (np. jezdnia, nawierzchnia, obiekty inżynierskie, odwodnienie, bariery dźwiękochłonne, itp.) mogą być współfinansowane wyłącznie w zakresie niezbędnym dla właściwego wykonywania robót drogowych dotyczących infrastruktury transportu publicznego i uzasadnionych z punktu widzenia technologicznego. W szczególności, bez wykonania takich robót budowlanych nie jest możliwe wykonanie większości inwestycji transportu publicznego (np. buspasa, parkingu P&R) zgodnie z zasadami sztuki budowlanej oraz/lub inżynieryjnej i jej odbiór przez odpowiedni urząd wydający zgodę na użytkowanie. Wydatki na zakres interwencji w ramach zadania f) nie mogą przekraczać 30% wydatków kwalifikowalnych w kompleksowym projekcie.

		Projekty w ramach niniejszego działania mogą być realizowane jako projekty partnerskie w rozumieniu art. 33 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020, jak również jako projekty hybrydowe w rozumieniu art. 34 ww. ustawy.
11. Typ beneficjenta	Działanie 5.5	• jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia, które są członkami Stowarzyszenia Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego, z wyłączeniem Gminy Miasta Rzeszów, • przedsiębiorstwa[151], • porozumienia podmiotów wyżej wymienionych, reprezentowane przez lidera z Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Działanie 5.5	Osoby i podmioty korzystające z rezultatów wspartych projektów.
13. Instytucja pośrednicząca	Działanie 5.5	IP ZIT – Stowarzyszenie ROF
14. Instytucja wdrażająca	Działanie 5.5	Nie dotyczy
15. Kategoria regionu wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	Działanie 5.5	Region słabiej rozwinięty
	Działanie 5.5	20 002 113
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Działanie 5.5	Mechanizmy zapewniające koordynację udzielonego wsparcia w ramach RPO WP 2014-2020: • Komitet Monitorujący RPO WP 2014-2020, • Strategia ZIT ROF. Mechanizmy zapewniające koordynację między RPO WP 2014-2020 a PO PW 2014-2020: • Grupa Sterująca ds. Polski Wschodniej funkcjonująca w ramach Zespołu Międzyresortowego ds. programowania i wdrażania Funduszy UE.

[151]Dotyczy wyłącznie podmiotów wykonujących zadania użyteczności publicznej na zlecenie jednostek samorządu terytorialnego/związku komunalnego, a także spółek prawa handlowego, w których jednostki samorządu terytorialnego/związek komunalny/Skarb Państwa samodzielnie lub łącznie posiadają większość udziałów lub akcji

17. Instrumenty terytorialne	Działanie 5.5	Zintegrowane Inwestycje Terytorialne.
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Działanie 5.5	Projekty wybierane będą w trybie pozakonkursowym. Podmiotem odpowiedzialnym za identyfikację projektów będzie Departament Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego. Podmiotem odpowiedzialnym za wezwanie do złożenia wniosków będzie Departament Wdrażania Projektów Infrastrukturalnych Regionalnego Programu Operacyjngo Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego. Podmiotem odpowiedzialnym za ocenę wniosków będzie Departament Wdrażania Projektów Infrastrukturalnych Regionalnego Programu Operacyjngo Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego oraz IP ZIT – Stowarzyszenie ROF.
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Działanie 5.5	1. Projekty i wydatki kwalifikowalne inwestycji muszą być zgodne z załącznikiem nr 7 do SZOOP RPO WP 2014-2020 – *Katalogi wydatków kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych w ramach poszczególnych osi priorytetowych, działań i poddziałań – zakres EFRR*. 2. Zgodnie z zapisami RPO WP 2014-2020 projekty realizowane będą na obszarze -ROF. 3. W ramach RPO WP 2014-2020 nie przewiduje się wsparcia inwestycji z zakresu transportu publicznego na terenie Gminy Miasta Rzeszów, gdzie inwestycje będą realizowane w ramach PO PW. 4. Projekty muszą wynikać z przygotowanych przez jednostki samorządu terytorialnego dokumentów o charakterze planistycznym zawierających odniesienia do kwestii przechodzenia na bardziej ekologiczne i zrównoważone systemy transportowe w miastach. Funkcję takich dokumentów mogą pełnić plany gospodarki niskoemisyjnej lub Strategia ZIT lub plany mobilności miejskiej lub

		dokumenty równoważne, pozytywnie zaopiniowane przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Rzeszowie lub plany gospodarki niskoemisyjnej przygotowane w ramach dofinansowania z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2007-2013. Dokumenty te powinny określać lokalne uwarunkowania oraz kierunki planowanych interwencji na danym obszarze i w zależności od zidentyfikowanych potrzeb zawierać odniesienia lub wskazywać adekwatne obowiązujące dokumenty zawierające odniesienia do takich kwestii jak: zbiorowy transport pasażerski, transport niezmotoryzowany, intermodalność, transport drogowy, zarządzanie mobilnością, wykorzystanie inteligentnych systemów transportowych (ITS), logistyka miejska, bezpieczeństwo ruchu drogowego w miastach, wdrażanie nowych wzorców użytkowania lub promocja ekologicznie czystych i energooszczędnych pojazdów (czyste paliwa i pojazdy). 5. Projekty realizowane w ramach działania 5.5 powinny realizować następujące cele: • szersze wykorzystanie bardziej efektywnego transportu publicznego oraz niezmotoryzowanego indywidualnego, • zmniejszenie wykorzystania samochodów osobowych, • lepsza integracja gałęzi transportu, • niższa emisja zanieczyszczeń powietrza, hałasu oraz niższe zatłoczenie, • poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego. 6. Projekty muszą realizować rozwój transportu publicznego w sposób kompleksowy, obejmując zestaw właściwych elementów: tabor, infrastrukturę, ITS, o ile jest to uzasadnione. 7. Projekty dotyczące wyłącznie infrastruktury drogowej są niekwalifikowalne w ramach działania 5.5. 8. Wydatki w ramach realizowanych projektów wpisujące się w zadanie f) mogą stanowić jedynie niezbędny, uzupełniający oraz niedominujący element kompleksowego projektu – nie mogą przekraczać 30% wartości wydatków kwalifikowalnych w projekcie. 9. Wydatki na zakres interwencji w ramach zadania e) nie mogą

		przekraczać 150 000 PLN w jednym projekcie. 10. Projekty muszą wynikać ze Strategii ZIT ROF. 11. Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem wniosku o dofinansowanie[152].
20. Warunki i planowany zakres stosowania *cross-financingu* (%)	Działanie 5.5	Nie dotyczy
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 5.5	Nie dotyczy
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Działanie 5.5	Zgodnie z art. 61 lub art. 65 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Działanie 5.5	Nie przewiduje się stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków. W ramach działania planuje się stosowanie zaliczek zgodnie z Rozdziałem I *Ogólny opis Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 oraz głównych warunków realizacji*, Podrozdział 3 *Ogólne informacje dotyczące sposobu finansowania.*
24. Pomoc publiczna i pomoc *de minimis* (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Działanie 5.5	W przypadku wystąpienia pomocy publicznej zastosowanie mogą mieć: • art. 38, 39 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17.06.2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. U. UE L 187 z 26.06.2014) - pomoc inwestycyjna na środki wspierające efektywność energetyczną, pomoc inwestycyjna na

[152] Zgodnie z art. 65 ust. 6 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013).

		projekty wspierające efektywność energetyczną w budynkach, • art. 56 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17.06.2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. U. UE L 187 z 26.06.2014) - pomoc inwestycyjna na infrastrukturę lokalną, • Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18.12.2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* (Dz. U. UE L 352 z 24.12.2013), • Rozporządzenie Komisji (UE) Nr 360/2012 z dnia 25 kwietnia 2012 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de mimimis przyznawanej przedsiębiorstwom wykonującym usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym (Dz. U. UE L 114 z 26.04.2012), • Pomoc na usługi świadczone w ogólnym interesie gospodarczym - Decyzja Komisji z dnia 20 grudnia 2011 r. w sprawie stosowania art. 106 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy państwa w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych, przyznawanej przedsiębiorstwom zobowiązanym do wykonywania usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym (notyfikowana jako dokument nr C(2011) 9380) (Tekst mający znaczenie dla EOG) (Dz. U. UE L 7 z 11.01.2012), • Rozporządzenie (WE) Nr 1370/2007 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2007 r. dotyczące usług publicznych w zakresie kolejowego i drogowego transportu pasażerskiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 1191/69 i (EWG) nr 1107/70 (Dz. U. UE L 315/1 z 3.12.2007), • Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy *de minimis* w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r., poz. 488), • Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę lokalną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020 (Dz.U. 2015 poz. 1208),

		• Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 28 sierpnia 2015r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje wspierające efektywność energetyczną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. 2015 poz. 1363), • Wytyczne Ministra Infrastruktury i Rozwoju w zakresie dofinansowania z programów operacyjnych podmiotów realizujących obowiązek świadczenia usług publicznych w transporcie zbiorowym.
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Działanie 5.5	Projekty nieobjęte pomocą publiczną – maks. 85% wydatków kwalifikowalnych. Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami.
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	Działanie 5.5	Zgodnie z zapisami w pkt 25.
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 5.5	Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 15%. Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami.
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Działanie 5.5	Nie dotyczy
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Działanie 5.5	Nie dotyczy
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe	Działanie 5.5	Nie dotyczy

(EUR)		
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 5.5	Nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Działanie 5.5	Nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Działanie 5.5	Nie dotyczy

OŚ PRIORYTETOWA VI. SPÓJNOŚĆ PRZESTRZENNA I SPOŁECZNA

1. Numer i nazwa osi priorytetowej

VI. Spójność Przestrzenna i Społeczna

2. Cele szczegółowe osi priorytetowej

1. Poprawiona struktura zatrudnienia i przedsiębiorczości na obszarach uzdrowiskowych.
2. Zwiększona dostępność i jakość usług zdrowotnych w regionie.
3. Lepsza dostępność usług społecznych.
4. Ograniczone problemy społeczne na terenach zdegradowanych.
5. Zwiększona dostępność edukacji przedszkolnej.
6. Lepsze warunki kształcenia zawodowego i ustawicznego.
7. Lepsze warunki edukacji ogólnokształcącej wspierające kluczowe umiejętności.

3. Charakter osi	Nie dotyczy		
4. Fundusz (nazwa i kwota w EUR)	Nazwa Funduszu	Ogółem	
	EFRR	217 821 373	
5. Instytucja zarządzająca	Zarząd Województwa Podkarpackiego.		

DZIAŁANIE 6.1 ROZWÓJ POTENCJAŁU ENDOGENICZNEGO REGIONU

OPIS DZIAŁANIA		
6. Nazwa działania	Działanie 6.1	Rozwój potencjału endogenicznego regionu
7. Cel szczegółowy działania	Działanie 6.1	Poprawiona struktura zatrudnienia i przedsiębiorczości na obszarach uzdrowiskowych.
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Działanie 6.1	Liczba utrzymanych miejsc pracy [EPC].
9. Lista wskaźników produktu	Działanie 6.1	• Liczba wspartych podmiotów świadczących kompleksowe usługi [szt.]. • Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach O/K/M [EPC] CI 8.
10. Typy projektów	Działanie 6.1	1. Roboty budowlane i/lub wyposażenie dotyczące infrastruktury uzdrowiskowej i turystyczno-rekreacyjnej w gminach uzdrowiskowych. Projekty w tym zakresie mogą być realizowane na terenie gmin uzdrowiskowych tj. Iwonicz-Zdrój, Rymanów, Horyniec-Zdrój, Solina, Latoszyn-Zdrój. 2. Roboty budowlane i/lub wyposażenie dotyczące infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej w oparciu o istniejące zasoby przyrodnicze, przestrzenne i kulturowe, poza wskazanymi gminami uzdrowiskowymi na terenach, dla których sporządzono operat uzdrowiskowy lub które posiadają status obszaru ochrony uzdrowiskowej. W ramach 2 typu projektu możliwe są inwestycje w zakresie urządzeń lecznictwa uzdrowiskowego. Wspierane inwestycje będą uwzględniały dostosowanie infrastruktury i wyposażenia do potrzeb osób niepełnosprawnych. Inwestycje w ramach działania 6.1 będą służyły poprawie sytuacji gospodarczej w regionie oraz będą miały wpływ na tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości i zatrudnienia. Projekty stanowić będą część lokalnych planów działania lub innych

		dokumentów strategicznych spełniających wymogi lokalnego planu działania.[153] Projekty w ramach niniejszego działania mogą być realizowane, jako projekty partnerskie w rozumieniu art. 33 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020, jak również, jako projekty hybrydowe w rozumieniu art. 34 ww. ustawy.
11. Typ beneficjenta	Działanie 6.1	• jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia, • jednostki organizacyjne JST posiadające osobowość prawną, • przedsiębiorstwa - podmioty świadczące kompleksowe usługi sanatoryjne / uzdrowiskowe[154], • organizacje pozarządowe oraz partnerzy społeczni i gospodarczy
12. Grupa docelowa / ostateczni odbiorcy wsparcia	Działanie 6.1	Mieszkańcy regionu oraz turyści odwiedzający region.
13. Instytucja pośrednicząca	Działanie 6.1	Nie dotyczy
14. Instytucja wdrażająca	Działanie 6.1	Nie dotyczy
15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	Działanie 6.1	Region słabiej rozwinięty
		20 000 000
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Działanie 6.1	Mechanizmy zapewniające koordynację udzielonego wsparcia w ramach RPO WP 2014-2020: • Komitet Monitorujący RPO WP 2014-2020. • Beneficjent będzie mógł uzyskać preferencje podczas oceny projektu współfinansowanego z EFS, jeśli udowodni, że projekt ten

[153] W dokumencie tym konieczne jest uwzględnienie diagnozy, celów rozwojowych, projektów służących realizacji tych celów (tytuł i zakres wniosku o dofinansowanie musi odpowiadać jednemu z tych projektów).

[154] *Przedsiębiorstwa – podmioty świadczące kompleksowe usługi sanatoryjno/uzdrowiskowe*, tj. podmioty prowadzące co najmniej 12 miesięcy[a)] działalność polegającą na udzielaniu świadczeń opieki zdrowotnej z zakresu leczenia uzdrowiskowego albo rehabilitacji uzdrowiskowej (przy wykorzystaniu warunków naturalnych, takich jak właściwości naturalnych surowców leczniczych oraz właściwości lecznicze klimatu i mikroklimatu), a także towarzyszących zabiegów z zakresu fizjoterapii w szpitalach uzdrowiskowych, sanatoriach uzdrowiskowych, szpitalach uzdrowiskowych dla dzieci i sanatoriach uzdrowiskowych dla dzieci, przychodniach uzdrowiskowych oraz zakładach przyrodoleczniczych zlokalizowanych w strefie „A" w uzdrowiskach: Horyniec-Zdrój, Iwonicz-Zdrój, Polańczyk oraz Rymanów-Zdrój.

[a)] Rozumiany jako okres nie krótszy niż 12 m-cy, licząc wstecz od dnia złożenia wniosku o dofinansowanie.

		jest komplementarny w stosunku do projektu inwestycyjnego, wspartego w ramach Działania 6.1.
17. Instrumenty terytorialne	Działanie 6.1	Preferencje punktowe dla beneficjentów realizujących projekty na terenie powiatów: jasielskiego, strzyżowskiego, brzozowskiego, przemyskiego ziemskiego, leskiego, bieszczadzkiego, niżańskiego, lubaczowskiego, kolbuszowskiego, leżajskiego, przeworskiego (typ projektu nr 2). Preferencje punktowe dla beneficjentów realizujących projekty na obszarze objętym Programem Strategicznego Rozwoju Bieszczad i/lub Programem Strategicznym „Błękitny San" (typ projektu nr 2).
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Działanie 6.1	Projekty wybierane będą w trybie konkursowym. Podmiotem odpowiedzialnym za nabór i ocenę wniosków będzie Departament Wdrażania Projektów Infrastrukturalnych Regionalnego Programu Operacyjnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego. Podmiotem odpowiedzialnym za przyjmowanie protestów będzie Departament Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego.
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Działanie 6.1	1. Projekty i wydatki kwalifikowalne inwestycji muszą być zgodne z załącznikiem nr 7 do SZOOP RPO WP 2014-2020 – *Katalogi wydatków kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych w ramach poszczególnych osi priorytetowych, działań i poddziałań – zakres EFRR*. 2. Wsparcie warunkowane będzie przedstawieniem przez wnioskodawcę lokalnego planu działania lub innego dokumentu strategicznego spełniającego wymogi lokalnego planu działania, z którego wynikać będzie realizacja projektu. 3. Wspieranie inwestycji dotyczących zakładów lecznictwa uzdrowiskowego jest możliwe wyłącznie na terenie obszarów posiadających status uzdrowiska. 4. W ramach działania 6.1. nie będą wspierane inwestycje z zakresu infrastruktury sportowej, obiekty hotelarskie, gastronomiczne, parki rozrywki. 5. Maksymalna kwota dofinansowania dla jednego projektu

		w ramach 2 typu projektu: 2 000 000 PLN. 6. Projekty z zakresu dziedzictwa kulturowego (zabytki) mogą być realizowane pod warunkiem, że będą zgodne z zapisami ujętymi w działaniu 6.1 i służyć będą realizacji celów ujętych w tym działaniu. 7. Obowiązek wykazania w lokalnym planie działania lub w innym dokumencie strategicznym spełniającym wymogi planu działania komplementarności do projektów z EFS (dotyczy typu 1 i typu 2 projektu). 8. Budowa nowych zakładów lecznictwa uzdrowiskowego możliwa wyłącznie dla podmiotów, które na etapie składania wniosku o dofinansowanie posiadają operat uzdrowiskowy lub status obszaru ochrony uzdrowiskowej, a jej konieczność wynika ze Strategii Rozwoju Województwa i jest uzależniona od specyfiki podmiotu. 9. Nie będą możliwe roboty budowlane dotyczące infrastruktury kulturalnej oraz budowa nowych obiektów szpitalnych, za wyjątkiem infrastruktury podmiotów prowadzących lecznictwo uzdrowiskowe. 10. W ramach RPO WP 2014-2020 wykluczone jest wsparcie inwestycji w infrastrukturę instytucji opiekuńczo-pobytowych (rozumianych zgodnie z *Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków EFS i EFRR na lata 2014-2020*, a w przypadku instytucji zdrowotnych – zgodnie z *Policy Paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020*) świadczących opiekę dla osób z niepełnosprawnościami, osób z problemami psychicznymi oraz dzieci pozbawionych opieki rodzicielskiej chyba że rozpoczęty w nich został proces przechodzenia z opieki zinstytucjonalizowanej do opieki świadczonej w społeczności lokalnej lub proces ten zostanie rozpoczęty w okresie realizacji projektu. Zasada ta obowiązuje dla naborów ogłoszonych po wejściu w życie zmienionego programu, tj. od 12 października 2018 r.

		11. Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem wniosku o dofinansowanie[155].
20. Warunki i planowany zakres stosowania *cross-financingu* (%)	Działanie 6.1	Nie dotyczy
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 6.1	Nie dotyczy
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Działanie 6.1	Zgodnie z art. 61 lub art. 65 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Działanie 6.1	Nie przewiduje się stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków. W ramach działania planuje się stosowanie zaliczek zgodnie z Rozdziałem I *Ogólny opis Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 oraz głównych warunków realizacji*, Podrozdział 3 *Ogólne informacje dotyczące sposobu finansowania.*
24. Pomoc publiczna i pomoc *de minimis* (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Działanie 6.1	W przypadku wystąpienia pomocy publicznej zastosowanie mogą mieć: • art. 14 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17.06.2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. U. UE L 187 z 26.06.2014) - regionalna pomoc inwestycyjna, • art. 53 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17.06.2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. U. UE L 187 z 26.06.2014) - pomoc na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego, • art. 55 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia

[155] Zgodnie z art. 65 ust. 6 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013).

		17.06.2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. U. UE L 187 z 26.06.2014) - pomoc na infrastrukturę sportową lub wielofunkcyjną infrastrukturę rekreacyjną, • art. 56 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17.06.2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. U. UE L 187 z 26.06.2014) - pomoc na infrastrukturę lokalną, • Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18.12.2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. U. UE L 352 z 24.12.2013), • Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r., poz. 1416), • Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 28 sierpnia 2015r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r., poz. 1364), • Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 20 października 2015 r.w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę sportową lub wielofunkcyjną infrastrukturę rekreacyjną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. 2015 poz. 1756), • Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę lokalną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020 (Dz.U. z 2015 r., poz. 1208), • Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020 (Dz. U. z 2015 r., poz. 488).

25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Działanie 6.1	Projekty nieobjęte pomocą publiczną – maks. 85% wydatków kwalifikowalnych. Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami.
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	Działanie 6.1	Zgodnie z zapisami w pkt 25
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 6.1	Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 15%. Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami.
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Działanie 6.1	Nie dotyczy
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Działanie 6.1	Minimalna wartość wydatków kwalifikowalnych: 200 000 PLN. Maksymalna wartość pojedynczego projektu uwzględniającego infrastrukturę turystyczną i kulturę: 2 000 000 EUR kosztów kwalifikowalnych – wartość w PLN będzie podawana każdorazowo w regulaminie konkursu.

30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Działanie 6.1	Nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 6.1	Nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Działanie 6.1	Nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Działanie 6.1	Nie dotyczy

DZIAŁANIE 6.2 INFRASTRUKTURA OCHRONY ZDROWIA I POMOCY SPOŁECZNEJ

OPIS DZIAŁANIA I PODDZIAŁAŃ		
6. Nazwa działania / poddziałania	Działanie 6.2	Infrastruktura ochrony zdrowia i pomocy społecznej
	Poddziałanie 6.2.1	Infrastruktura ochrony zdrowia
	Poddziałanie 6.2.2	Infrastruktura pomocy społecznej
7. Cel szczegółowy działania / poddziałania	Poddziałanie 6.2.1	1. Zwiększona dostępność i jakość usług zdrowotnych w regionie.
	Poddziałanie 6.2.2	2. Lepsza dostępność usług społecznych.
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Poddziałanie 6.2.1	Ludność objęta ulepszonymi usługami zdrowotnymi [osoby] CI 36.
	Poddziałanie 6.2.2	• Wzrost zatrudnienia we wspieranych podmiotach (innych niż przedsiębiorstwa) [EPC].
9. Lista wskaźników produktu	Poddziałanie 6.2.1	• Liczba wspartych podmiotów leczniczych [szt.].
	Poddziałanie 6.2.2	• Liczba wybudowanych / przebudowanych obiektów, w których realizowane są usługi aktywizacji społeczno-zawodowej [szt.]. • Liczba miejsc w objętej wsparciem infrastrukturze w zakresie opieki nad dziećmi lub infrastrukturze edukacyjnej [osoby]. • Liczba utworzonych obiektów opieki nad dziećmi do 3 roku życia [szt.]. • Liczba powstałych miejsc w placówkach stacjonarnej pomocy społecznej [szt.].
10. Typy projektów	Poddziałanie 6.2.1	1. Przebudowa, rozbudowa, nadbudowa i remonty istniejącej infrastruktury podmiotów ochrony zdrowia, w tym służącej opiece długoterminowej, paliatywnej i hospicyjnej w zakresie zgodności z zasadami

		deinstytucjonalizacji. 2. Zakup sprzętu medycznego oraz wyposażenia niezbędnego do świadczenia usług medycznych, w tym służących opiece długoterminowej, paliatywnej i hospicyjnej w zakresie zgodności z zasadami deinstytucjonalizacji. 3. Rozwiązania w zakresie IT (oprogramowanie, sprzęt) – wyłącznie, jako element szerszego projektu wymienionego w punkcie 1 i 2. Wspierane inwestycje będą uwzględniały dostosowanie infrastruktury i wyposażenia do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych.
	Poddziałanie 6.2.2	1. Budowa*, przebudowa, rozbudowa, nadbudowa, remont i/lub wyposażenie istniejącej infrastruktury dla podmiotów świadczących usługi pomocy społecznej, bezpośrednio wykorzystywanej przez osoby zagrożone wykluczeniem społecznym. 2. Budowa*, przebudowa, rozbudowa, nadbudowa, remont i/lub wyposażenie istniejącej bazy lokalowej dla jednostek systemu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. 3. Budowa*, przebudowa, odbudowa, rozbudowa, nadbudowa, remont zdegradowanych budynków w celu ich adaptacji na mieszkania wspomagane, chronione i socjalne, realizowane w oparciu o istniejącą infrastrukturę i/lub wyposażenia – powiązane z procesem integracji społecznej i aktywizacji społeczno – zawodowej. Dopuszczalne będzie wsparcie wykraczające poza części wspólne budynków mieszkalnych. 4. Budowa*, przebudowa, rozbudowa, nadbudowa, remont istniejących budynków wraz z zakupem wyposażenia niezbędnego do świadczenia usług w zakresie opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 np. żłobki, żłobki przyzakładowe, kluby dziecięce, oddziały żłobkowe, m.in.: a) dostosowanie pomieszczeń, w tym dostosowanie do wymogów sanitarnych bezpieczeństwa przeciwpożarowego, organizacja kuchni, stołówek, sanitariatów, szatni, itp.,

		b) modernizacja istniejącej bazy żłobkowej w celu utworzenia dodatkowych miejsc opieki nad dziećmi do lat 3, c) zakup i montaż wyposażenia i środków trwałych niezbędnych do świadczenia usług opieki nad dziećmi do lat 3 (w tym m.in. meble, wyposażenie wypoczynkowe dla dzieci), d) zakup pomocy dydaktycznych, specjalistycznego sprzętu oraz narzędzi do rozpoznawania potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych dzieci, wspomagania rozwoju i prowadzenia terapii dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, e) wyposażenie placu zabaw. Wspierane inwestycje będą uwzględniały dostosowanie infrastruktury i wyposażenia do potrzeb osób starszych i niepełnosprawnych. * Budowa nowej infrastruktury jest finansowana pod warunkiem, że: • zapewnienie infrastruktury nie jest możliwe w inny sposób, • budowa infrastruktury na danym terytorium została potwierdzona analizą potrzeb oraz analizą trendów demograficznych w ujęciu terytorialnym. Projekty w ramach niniejszego poddziałania mogą być realizowane, jako projekty partnerskie w rozumieniu art. 33 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020, jak również, jako projekty hybrydowe w rozumieniu art. 34 ww. ustawy.
11. Typ beneficjenta	Poddziałanie 6.2.1	• w przypadku projektów dotyczących wsparcia podmiotów leczniczych udzielających świadczeń zdrowotnych w zakresie geriatrii, opieki długoterminowej oraz opieki paliatywnej i hospicyjnej - podmioty wykonujące działalność leczniczą, udzielające świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych[156], z wyłączeniem podmiotów, które będą kwalifikowały się do otrzymania wsparcia w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko (wyłączenie to nie dotyczy szpitali ponadregionalnych posiadających

[156] Przez udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, rozumieć należy sytuację, w której podmiot leczniczy uzyskuje przychody z działalności leczniczej w ramach NFZ stanowiące nie mniej niż 85% przychodów ogółem z działalności leczniczej.

		w swoich strukturach oddziały geriatryczne), • w przypadku pozostałych projektów - podmioty lecznicze udzielające świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych: samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej, przedsiębiorcy, jednostki budżetowe oraz lekarze i pielęgniarki, którzy wykonują swój zawód w ramach działalności leczniczej i udzielają świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych[157][158] (z wyłączeniem podmiotów, które będą kwalifikowały się do otrzymania wsparcia w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko - wyłączenie to nie dotyczy szpitali ponadregionalnych posiadających w swoich strukturach oddziały geriatryczne). • szpital uniwersytecki prowadzony przez Uniwersytet Rzeszowski.
	Poddziałanie 6.2.2	• jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia, • spółki, w których JST mają większość udziałów lub akcji, • podmioty działające w oparciu o umowę / porozumienie w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego, • inne jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną, • podmioty wymienione w art. 3 ust. 2 i 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie statutowo działające w obszarze pomocy i integracji społecznej – w zakresie inwestycji związanych z infrastrukturą podmiotów świadczących usługi pomocy społecznej, wspierania rodziny, pieczy zastępczej i rozwoju mieszkalnictwa wspomaganego, chronionego i socjalnego, tworzenia i funkcjonowania instytucji opieki nad dziećmi do lat 3. • podmioty uprawnione do realizacji zadań w zakresie wsparcia rodzinnej pieczy zastępczej.
12. Grupa docelowa/ ostateczni	Poddziałanie 6.2.1	Odbiorcy usług medycznych.

[157] Przez udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, rozumieć należy sytuację, w której podmiot leczniczy uzyskuje przychody z działalności leczniczej w ramach NFZ stanowiące nie mniej niż 85% przychodów ogółem z działalności leczniczej.
[158] Zgodnie z Ustawą z dnia 15.04.2011 r. o działalności leczniczej (Dz.U. z 2016 poz1638 z późn. zm.).

odbiorcy wsparcia	Poddziałanie 6.2.2	• odbiorcy usług pomocy społecznej, • odbiorcy usług systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej, • rodzice lub prawni opiekunowie dzieci w wieku do 3 roku życia.
13. Instytucja pośrednicząca	Poddziałanie 6.2.1 Poddziałanie 6.2.2	Nie dotyczy
14. Instytucja wdrażająca	Poddziałanie 6.2.1 Poddziałanie 6.2.2	Nie dotyczy
15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	Działanie 6.2	Region słabiej rozwinięty 88 403 537
	Poddziałanie 6.2.1	71 729 883 Tryb konkursowy: 37 000 000. Tryb pozakonkursowy: 34 729 883.
	Poddziałanie 6.2.2	16 673 654
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Poddziałanie 6.2.1	Mechanizmy zapewniające koordynację udzielonego wsparcia w ramach RPO WP 2014-2020: • Komitet Monitorujący RPO WP 2014-2020. • Pozostałe mechanizmy: 1. Policy Paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020. Dokument pn. Policy Paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020 stanowi krajowe ramy strategiczne dla wszystkich przedsięwzięć realizowanych w obszarze zdrowia w perspektywie 2014-2020. 2. Mapa Potrzeb Zdrowotnych. Dokument, o którym mowa w art. 95a ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. (t.j. Dz. U. z 2016r. poz. 1793 z późn. zm.) o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, sporządzony na

		podstawie Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2015 r. (Dz. U. 2015 poz.458) w sprawie zakresu treści map potrzeb zdrowotnych[159], warunkujący udzielenie wsparcia w zakresie infrastruktury ochrony zdrowia w perspektywie 2014-2020. 3. Komitet Sterujący ds. koordynacji interwencji EFSI w sektorze zdrowia. Głównym narzędziem koordynacji interwencji podejmowanych w sektorze zdrowia ze środków UE jest Komitet Sterujący ds. koordynacji interwencji EFSI w sektorze zdrowia działający pod przewodnictwem ministra właściwego ds. zdrowia. 4. Plan działań w sektorze zdrowia. Plan działań w sektorze zdrowia – zgodnie z Umową Partnerstwa jest jednym z narzędzi, jakimi Komitet Sterujący ds. koordynacji interwencji EFSI w sektorze zdrowia (dalej Komitet Sterujący) będzie zapewniał koordynację interwencji podejmowanych w sektorze zdrowia ze środków UE. Plan działań zawiera m.in. rekomendacje dla komitetów monitorujących, co do trybów i kryteriów wyboru projektów w ramach naborów ogłaszanych w programach krajowych i regionalnych, listę potencjalnych projektów pozakonkursowych realizowanych na poziomie krajowym i regionalnym utworzoną po analizie pod kątem komplementarności (w tym funkcjonalnej i geograficznej) i efektywności kosztowej propozycji przedstawionych przez właściwe IZ (w określonych przypadkach IP). • LPR/GPR (projekty realizowane w ramach Poddziałania 6.2.1 będą wspierać realizację Działania 6.3 Rewitalizacja przestrzeni regionalnej - szczególne znaczenie w tym zakresie będą miały typy interwencji określone w LPR/GPR). Komplementarność z PO WER: • Realizowanie działań związanych z doskonaleniem kompetencji lekarzy, w tym POZ.

[159] Za sporządzenie regionalnych map potrzeb zdrowotnych, odpowiedzialny jest właściwy wojewoda w porozumieniu z Wojewódzką Radą do spraw Potrzeb Zdrowotnych. Na podstawie otrzymanych regionalnych map potrzeb zdrowotnych Narodowy Instytut Zdrowia Publicznego sporządza Ogólnopolską Mapę Potrzeb Zdrowotnych. Sporządzenie Map Potrzeb Zdrowotnych (obejmujących prognozowanie liczby chorych, wykorzystanie oraz potrzeby w zakresie infrastruktury i potrzeb w lecznictwie szpitalnym) warunkuje prawidłowy przebieg wydatkowania środków unijnych.

	Poddziałanie 6.2.2	Mechanizmy zapewniające koordynację udzielonego wsparcia w ramach RPO WP 2014-2020: • Komitet Monitorujący RPO WP 2014-2020. • Preferencje będą przyznawane, jeśli grupa docelowa jest zgodna z grupą docelową określoną w osi VIII RPO WP 2014-2020. • Zastosowanie kryterium „komplementarności" w ramach oceny jakościowej. • LPR/GPR (projekty realizowane w ramach Poddziałania 6.2.2 będą wspierać realizację Działania 6.3 Rewitalizacja przestrzeni regionalnej - szczególne znaczenie w tym zakresie będą miały typy interwencji określone w LPR/GPR).
17. Instrumenty terytorialne	Poddziałanie 6.2.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 6.2.2	
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Poddziałanie 6.2.1	Projekty wybierane będą w trybie: • konkursowym, • pozakonkursowym (w zakresie szpitali wojewodzkich). Podmiotem odpowiedzialnym za nabór i ocenę wniosków będzie Departament Wdrażania Projektów Infrastrukturalnych Regionalnego Programu Operacyjnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego. Podmiotem odpowiedzialnym za przyjmowanie protestów będzie Departament Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego.
	Poddziałanie 6.2.2	Projekty wybierane będą w trybie konkursowym. Podmiotem odpowiedzialnym za nabór i ocenę wniosków będzie Departament Wdrażania Projektów Infrastrukturalnych Regionalnego Programu Operacyjnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego. Podmiotem odpowiedzialnym za przyjmowanie protestów będzie Departament Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego.
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Poddziałanie 6.2.1	1. Projekty i wydatki kwalifikowalne inwestycji muszą być zgodne z załącznikiem nr 7 do SZOOP RPO WP 2014-2020 – *Katalogi wydatków kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych w ramach*

		poszczególnych osi priorytetowych, działań i poddziałań – zakres EFRR. 2. Inwestycje polegające na dostosowaniu istniejącej infrastruktury do obowiązujących przepisów są niekwalifikowalne chyba, że ich realizacja jest uzasadniona z punktu widzenia poprawy efektywności (w tym kosztowej) i dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej. 3. Inwestycje będą realizowane wyłącznie przez podmioty wykonujące działalność leczniczą udzielające świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Przez udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, rozumieć należy sytuację, w której podmiot leczniczy uzyskuje przychody z działalności leczniczej w ramach NFZ stanowiące nie mniej niż 85% przychodów z działalności leczniczej za ostatni zamknięty rok kalendarzowy. 4. W przypadku poszerzenia działalności podmiotu wykonującego działalność leczniczą o zakres wynikający z udzielonego wsparcia w ramach niniejszego działania, wymagane będzie zobowiązanie Beneficjenta do posiadania umowy na udzielanie świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych najpóźniej w kolejnym okresie kontraktowania świadczeń po zakończeniu realizacji projektu. 5. Inwestycje z zakresu Państwowego Ratownictwa Medycznego nie będą przedmiotem dofinansowania w ramach poddziałania 6.2.1. 6. Z zakresu wsparcia wyłączone zostaną podmioty, które mogą ubiegać się o dofinansowanie w ramach Działania 6.1, tj. szpitale uzdrowiskowe, sanatoria uzdrowiskowe, szpitale uzdrowiskowe dla dzieci, sanatoria uzdrowiskowe dla dzieci, przychodnie uzdrowiskowe oraz zakłady przyrodoleczniczе. 7. W ramach RPO WP 2014-2020 wykluczone jest wsparcie inwestycji w infrastrukturę instytucji opiekuńczo-pobytowych (rozumianych zgodnie z *Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków EFS i EFRR na lata 2014-2020*, a w przypadku instytucji zdrowotnych – zgodnie z *Policy Paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020*) świadczących opiekę dla osób

		z niepełnosprawnościami, osób z problemami psychicznymi oraz dzieci pozbawionych opieki rodzicielskiej chyba że rozpoczęty w nich został proces przechodzenia z opieki zinstytucjonalizowanej do opieki świadczonej w społeczności lokalnej lub proces ten zostanie rozpoczęty w okresie realizacji projektu. Zasada ta obowiązuje dla naborów ogłoszonych po wejściu w życie zmienionego programu, tj. od 12 października 2018 r. 8. Wyłączeniu z dofinansowania podlegają podmioty, które kwalifikują się do otrzymania wsparcia w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko. 9. W ramach jednego konkursu dany wnioskodawca może aplikować o dofinansowanie tylko jednego projektu. 10. Maksymalna kwota dofinansowania dla jednego projektu – 10 000 000 PLN (tryb konkursowy). 11. Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem wniosku o dofinansowanie[160]. 12. Inwestycje dotyczące budowy nowej infrastruktury nie będą realizowane. 13. Przedmiotem dofinansowania nie mogą być środki transportu. 14. Wydatki na poprawę efektywności energetycznej mogą stanowić jedynie element szerszego projektu i muszą być wprost powiązane z głównym przedmiotem projektu (dotyczyć tego samego obiektu, w którym przewidziano szersze roboty budowlane).
	Poddziałanie 6.2.2	1. Projekty i wydatki kwalifikowalne inwestycji muszą być zgodne z załącznikiem nr 7 do SZOOP RPO WP 2014-2020 – *Katalogi wydatków kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych w ramach poszczególnych osi priorytetowych, działań i poddziałań – zakres EFRR*. 2. Pomoc nie będzie służyć opiece instytucjonalnej rozumianej, jako usługi świadczone: *a) w placówce opiekuńczo-pobytowej, czyli placówce wieloosobowego całodobowego pobytu i opieki, w której liczba mieszkańców jest większa niż 30 osób, lub w której spełniona jest co najmniej jedna*

[160] Zgodnie z art. 65 ust. 6. Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013).

		<u>z poniższych przesłanek</u>: *i) usługi nie są świadczone w sposób zindywidualizowany (dostosowany do potrzeb i możliwości danej osoby);* *ii) wymagania organizacyjne mają pierwszeństwo przed indywidualnymi potrzebami mieszkańców;* *iii) mieszkańcy nie mają wystarczającej kontroli nad swoim życiem i nad decyzjami, które ich dotyczą w zakresie funkcjonowania w ramach placówki;* *iv) mieszkańcy są odizolowani od ogółu społeczności lub zmuszeni do mieszkania razem;* Spełnienie którejkolwiek z wymienionych 4 przesłanek skutkuje uznaniem danego podmiotu za świadczący opiekę instytucjonalną. *b) w placówce opiekuńczo-wychowawczej w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017 r. poz. 697, z późn. zm.), w której przebywa powyżej 14 osób".* 3. Przedmiotem dofinansowania mogą być usługi społeczne świadczone w społeczności lokalnej,w szczególności: a) usługi w postaci mieszkań chronionych, o których mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej; b) usługi w postaci mieszkań wspomaganych, o ile liczba miejsc w mieszkaniu jest nie większa niż 12, c) usługi w rodzinnym domu pomocy, o którym mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, d) usługi w ośrodkach wsparcia, o których mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, o ile liczba miejsc całodobowego pobytu w tych ośrodkach jest nie większa niż 30, e) usługi w domu pomocy społecznej o liczbie miejsc nie większej niż 30, f) usługi wspierania rodziny zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w tym: • praca z rodziną, w tym w szczególności asystentura rodzinna, konsultacje i poradnictwo specjalistyczne, terapia i mediacja; usługi dla rodzin z dziećmi, w tym usługi opiekuńcze i specjalistyczne, pomoc prawna, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego; organizowanie dla rodzin spotkań, mających na celu wymianę ich

		doświadczeń oraz zapobieganie izolacji, zwanych „grupami wsparcia" lub „grupami samopomocowymi", • pomoc w opiece i wychowaniu dziecka poprzez usługi placówek wsparcia dziennego w formie opiekuńczej i specjalistycznej oraz w formie pracy podwórkowej, g) rodzinna piecza zastępcza oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego do 8 dzieci[161], a także placówki opiekuńczo-wychowawcze typu socjalizacyjnego, interwencyjnego lub specjalistyczno-interwencyjnego do 14 osób, o których mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, które świadczone są w następujący sposób: a) zindywidualizowany (dostosowany do potrzeb i możliwości danej osoby) oraz jak najbardziej zbliżony do warunków odpowiadających życiu w środowisku domowym i rodzinnym, b) umożliwiający odbiorcom tych usług kontrolę nad swoim życiem i nad decyzjami, które ich dotyczą, c) zapewniający, że odbiorcy usług nie są odizolowani od ogółu społeczności lub nie są zmuszeni do mieszkania razem, d) gwarantujący, że wymagania organizacyjne nie mają pierwszeństwa przed indywidualnymi potrzebami mieszkańców. 4. W ramach RPO WP 2014-2020 wykluczone jest wsparcie inwestycji w infrastrukturę instytucji opiekuńczo-pobytowych (rozumianych zgodnie z Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków EFS i EFRR na lata 2014-2020, a w przypadku instytucji zdrowotnych – zgodnie z Policy Paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020) świadczących opiekę dla osób z niepełnosprawnościami, osób z problemami psychicznymi oraz dzieci pozbawionych opieki rodzicielskiej chyba że rozpoczęty w nich został proces przechodzenia z opieki zinstytucjonalizowanej do opieki świadczonej w społeczności lokalnej lub proces ten zostanie rozpoczęty w okresie realizacji projektu. Zasada ta obowiązuje dla naborów ogłoszonych po wejściu

[161] W razie konieczności umieszczenia w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego rodzeństwa, za zgodą dyrektora tej placówki oraz po uzyskaniu zezwolenia wojewody, dopuszczalne jest umieszczenie w tym samym czasie większej liczby dzieci (maksymalnie 10).

		w życie zmienionego programu, tj. od 12 października 2018 r. 5. Budowa nowych obiektów infrastruktury podlega ograniczeniom wskazanym w punkcie 10 dla poddziałania 6.2.2. 6. W danym konkursie wnioskodawca może złożyć dwa wnioski o dofinansowanie. 7. Maksymalna kwota dofinansowania dla jednego projektu wynosi: • dla 1 typu projektu: 3 500 000 PLN. • dla 2 typu projektu: nie dotyczy. • dla 3 typu projektu: 1 000 000 PLN. • dla 4 typu projektu: 1 000 000 PLN. 8. Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem wniosku o dofinansowanie[162]. 9. Wydatki w zakresie termomodernizacji i poprawy efektywności energetycznej mogą stanowić jedynie element szerszego projektu i muszą być wprost powiązane z głównym przedmiotem projektu (np. dotyczyć tego samego obiektu, w którym przewidziano szersze roboty budowlane). 10. Cel projektu dofinansowanego z EFRR jest zgodny z celami EFS w obszarze pomocy społecznej, określonymi w Rozporządzeniu 1304/2013 z 17 grudnia 2013 r. 11. Pozostałe ograniczenia dla poddziałania 6.2.2. zgodnie z punktem 10.
20. Warunki i planowany zakres stosowania cross - financingu (%)	Poddziałanie 6.2.1 Poddziałanie 6.2.2	Nie dotyczy
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Poddziałanie 6.2.1 Poddziałanie 6.2.2	Nie dotyczy
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Poddziałanie 6.2.1	Zgodnie z art. 61 lub art. 65 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.

[162] Zgodnie z art. 65 ust.6 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013).

	Poddziałanie 6.2.2	
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Poddziałanie 6.2.1	Nie przewiduje się stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków. W ramach działania planuje się stosowanie zaliczek zgodnie z Rozdziałem I *Ogólny opis Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 oraz głównych warunków realizacji*, Podrozdział 3 *Ogólne informacje dotyczące sposobu finansowania.*
	Poddziałanie 6.2.2	
24. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Poddziałanie 6.2.1	W przypadku wystąpienia pomocy publicznej zastosowanie mogą mieć: • art. 14 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17.06.2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. U. UE L 187 z 26.06.2014) - regionalna pomoc inwestycyjna, • art. 56 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17.06.2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. U. UE L 187 z 26.06.2014) - pomoc na infrastrukturę lokalną, • Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18.12.2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. U. UE L 352 z 24.12.2013), • Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r., poz. 1416), • Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę lokalną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz.U. z 2015 r., poz. 1208), • Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r., poz. 488).
	Poddziałanie 6.2.2	
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE	Poddziałanie 6.2.1	Projekty nieobjęte pomocą publiczną – maks. 85% wydatków kwalifikowalnych.

wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Poddziałanie 6.2.2	Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami.
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	Poddziałanie 6.2.1	Projekty rewitalizacyjne[163]: dofinansowanie do 95%[164], w tym środki budżetu państwa stanowią maks. 10% wydatków kwalifikowalnych projektu (zgodnie z rozdziałem III SZOOP – Indykatywny plan finansowy). Projekty realizowane w trybie pozakonkursowym z zakresu ochrony zdrowia, w ramach których, uwzględnione zostanie dofinansowanie z budżetu państwa: dofinansowanie do 100%[165].
	Poddziałanie 6.2.2	Projekty rewitalizacyjne[166] do 95%[167], w tym środki budżetu państwa stanowią maks. 10% wydatków kwalifikowalnych projektu (zgodnie z rozdziałem III SZOOP – Indykatywny plan finansowy).
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako %	Poddziałanie 6.2.1	Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 15%[168] (nie dotyczy projektów rewitalizacyjnych współfinansowanych z budżetu państwa oraz projektów

[163] Przez projekt rewitalizacyjny należy tutaj rozumieć projekt w rozumieniu art. 2 pkt 18 ustawy o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (t.j Dz. U. z 2016 r. poz.217 z późń. zm.), wynikający z programu rewitalizacji, tj. zaplanowany w programie rewitalizacji i ukierunkowany na osiągnięcie jego celów albo logicznie powiązany z treścią i celami programu rewitalizacji, zgłoszony do objęcia albo objęty współfinansowaniem UE z EFRR w ramach RPO WP 2014-2020. Wynikanie projektu rewitalizacyjnego z programu rewitalizacji oznacza, zatem albo wskazanie (wymienienie) go wprost w programie rewitalizacji albo określenie go w ogólnym (zbiorczym) opisie innych, uzupełniających rodzajów działań rewitalizacyjnych.

[164] Zgodnie z art 9k ust. 2 pkt 1 lit. c Kontraktu Terytorialnego dofinansowanie z BP nie może zostać przeznaczone dla projektów generujących dochód w rozumieniu art. 61 rozporządzenia 1303/2013 oraz projektów objętych regułami pomocy publicznej, pomocy de minimis.

[165] IZ RPO WP 2014-2020 dokonując wyboru projektów pozakonkursowych z zakresu ochrony zdrowia może określić niższy poziom dofinansowania, z uwzględnieniem wysokości kwot Budżetu Państwa wskazanych w art. 9a ust. 1 pkt. 3 lit. b oraz art. 9k ust. 2 pkt. 1 lit. a i b Kontraktu Terytorialnego. Dodatkowo, zgodnie z art. 9k ust. 2 pkt 1 lit. c Kontraktu Terytorialnego dofinansowanie z BP nie może zostać przeznaczone dla projektów generujących dochód w rozumieniu art. 61 rozporządzenia 1303/2013 oraz projektów objętych regułami pomocy publicznej, pomocy de minimis.

[166] Przez projekt rewitalizacyjny należy tutaj rozumieć projekt w rozumieniu art. 2 pkt 18 ustawy o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (t.j Dz. U. z 2016 r. poz.217 z późń. zm.), wynikający z programu rewitalizacji, tj. zaplanowany w programie rewitalizacji i ukierunkowany na osiągnięcie jego celów albo logicznie powiązany z treścią i celami programu rewitalizacji, zgłoszony do objęcia albo objęty współfinansowaniem UE z EFRR w ramach RPO WP 2014-2020. Wynikanie projektu rewitalizacyjnego z programu rewitalizacji oznacza, zatem albo wskazanie (wymienienie) go wprost w programie rewitalizacji albo określenie go w ogólnym (zbiorczym) opisie innych, uzupełniających rodzajów działań rewitalizacyjnych.

[167] Zgodnie z art 9k ust. 2 pkt 1 lit. c Kontraktu Terytorialnego dofinansowanie z BP nie może zostać przeznaczone dla projektów generujących dochód w rozumieniu art. 61 rozporządzenia 1303/2013 oraz projektów objętych regułami pomocy publicznej, pomocy de minimis.

[168] IZ RPO WP 2014-2020 dokonując wyboru projektów pozakonkursowych z zakresu ochrony zdrowia może określić niższy lub wyższy poziom wkładu wlasnego, z uwzględnieniem wysokości kwot Budżetu Państwa wskazanych w art. 9a ust. 1 pkt. 3 lit. b oraz art. 9k ust. 2 pkt. 1 lit. a i b Kontraktu Terytorialnego. Dodatkowo, zgodnie z art. 9k ust. 2 pkt 1 lit. c Kontraktu Terytorialnego dofinansowanie z BP nie może zostać przeznaczone dla projektów generujących dochód w rozumieniu art. 61 rozporządzenia 1303/2013 oraz projektów objętych regułami pomocy publicznej, pomocy de minimis.

wydatków kwalifikowalnych	Poddziałanie 6.2.2	realizowanych w trybie pozakonkursowym z zakresu ochrony zdrowia, w ramach których, uwzględnione zostanie dofinansowanie z budżetu państwa). Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami.
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Poddziałanie 6.2.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 6.2.2	
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Poddziałanie 6.2.1	Minimalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu – 200 000 PLN.
	Poddziałanie 6.2.2	Minimalna wartość wydatków kwalifikowalnych dla: • 1 typu projektu: 500 000 PLN. • 2 typu projektu: 300 000 PLN. • 3 typu projektu: 200 000 PLN. • 4 typu projektu: 100 000 PLN.
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Poddziałanie 6.2.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 6.2.2	
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Poddziałanie 6.2.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 6.2.2	
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Poddziałanie 6.2.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 6.2.2	
32. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Poddziałanie 6.2.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 6.2.2	

DZIAŁANIE 6.3 REWITALIZACJA PRZESTRZENI REGIONALNEJ

OPIS DZIAŁANIA		
6. Nazwa działania	Działanie 6.3	Rewitalizacja przestrzeni regionalnej
7. Cel szczegółowy działania	Działanie 6.3	Ograniczone problemy społeczne na terenach zdegradowanych.
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Działanie 6.3	• Liczba przedsiębiorstw ulokowanych na zrewitalizowanych obszarach [szt.].
9. Lista wskaźników produktu	Działanie 6.3	• Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją [ha]. • Budynki publiczne lub komercyjne wybudowane lub wyremontowane na obszarach miejskich [m^2] CI 39.
10. Typy projektów	Działanie 6.3	Ograniczenie istotnych problemów zidentyfikowanych w Programie Rewitalizacji obejmującym obszary miejskie i/lub obszary wiejskie poprzez: 1. Budowę*, przebudowę, rozbudowę, nadbudowę, remont, w celu przywrócenia i/lub nadania nowych funkcji społecznych, gospodarczych, edukacyjnych, kulturalnych, sportowych, turystycznych lub rekreacyjnych: a) obiektów publicznych[169], budynków użyteczności publicznej[170], wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia funkcjonalnie związanego z budynkiem/obiektem, zdegradowanych

[169] Obiekt publiczny to budowla bądź obiekt małej architektury wraz z instalacjami zapewniającymi możliwość użytkowania obiektu zgodnie z jego przeznaczeniem, wzniesiony z użyciem wyrobów budowlanych, który przeznaczony jest dla ogółu społeczeństwa, powszechnie dostępny.

[170] Budynek użyteczności publicznej oznacza:

a) budynek przeznaczony na potrzeby administracji publicznej, kultury, oświaty, szkolnictwa wyższego, wychowania, nauki, opieki zdrowotnej, opieki społecznej i socjalnej, sportu, rekreacji, turystyki,

b) budynek zamieszkania zbiorowego, rozumiany jako: internat, dom dziecka, dom pomocy społecznej, placówka zapewniająca całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku.

		budynków/obiektów (w tym poprzemysłowych, powojskowych, popegeerowskich, pokolejowych) wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia funkcjonalnie związanego z budynkiem/obiektem, b) obszaru przestrzeni publicznej[171]. * W uzasadnionych przypadkach możliwa jest realizacja projektów uwzględniających budowę nowych obiektów, pod warunkiem, że stanowi ona niezbędny element szerszej koncepcji związanej z działaniami rewitalizacyjnymi, a w związku z tym przyczynia się do fizycznej, gospodarczej, społecznej rewitalizacji i regeneracji obszarów rewitalizowanych. 2. Roboty budowlane, restauratorskie i konserwatorskie obiektów zabytkowych znajdujących się w rejestrze zabytków, obiektów położonych w strefie ochrony konserwatorskiej - wraz z zagospodarowaniem terenu funkcjonalnie związanego z obiektem – tylko jako element 1 typu projektu. 3. Roboty budowlane dotyczące części wspólnych[172] wielorodzinnych budynków mieszkalnych wraz z otoczeniem funkcjonalnie związanym z budynkiem mieszkalnym i niezbędnym do poprawy jakości życia mieszkańców – jako element szerszego projektu. W ramach ww. typów projektów (wyłącznie, jako element uzupełniający realizację kompleksowego projektu przyczyniającego się do osiągnięcia celów Lokalnego / Gminnego Programu Rewitalizacji) możliwa jest: a) budowa, przebudowa, rozbudowa lokalnej infrastruktury drogowej

[171] Zgodnie z Ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U.2015.199 z późn. zm.) przez obszar przestrzeni publicznej – należy rozumieć obszar o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, poprawy jakości ich życia i sprzyjający nawiązywaniu kontaktów społecznych ze względu na jego położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne, określony w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.
[172] Przez części wspólne należy rozumieć części budynku i urządzenia, które nie służą wyłącznie do użytku właścicieli lokali np. klatka schodowa, winda, dach, zewnętrzna elewacja budynku.

		poprawiającej dostępność do rewitalizowanych obiektów i terenów – w wysokości nie przekraczającej 30% kosztów kwalifikowalnych projektu, b) budowa, przebudowa, rozbudowa, podstawowej infrastruktury komunalnej tj. przewodów lub urządzeń wodociągowych, kanalizacyjnych, ciepłowniczych, elektrycznych, gazowych i teletechnicznych na obszarze objętym projektem, w celu zapewnienia dostępu wszystkich obiektów i terenów rewitalizowanych do podstawowych usług komunalnych, c) roboty budowlane dotyczące części wspólnych budynków mieszkalnych wraz z otoczeniem funkcjonalnie związanym z budynkiem mieszkalnym i niezbędnym do poprawy jakości życia mieszkańców, d) roboty budowlane i zakup dotyczący systemów poprawy bezpieczeństwa publicznego, e) realizacja zakupu sprzętu i wyposażenia bezpośrednio związanego z funkcją, jaka będzie pełniona przez obiekt/budynek/przestrzeń publiczną. Wspierane inwestycje będą uwzględniały dostosowanie infrastruktury i wyposażenia do potrzeb osób niepełnosprawnych. Projekty w ramach niniejszego działania mogą być realizowane, jako projekty partnerskie w rozumieniu art. 33 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020, jak również, jako projekty hybrydowe w rozumieniu art. 34 ww. ustawy.
11. Typ beneficjenta	Działanie 6.3	• jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia, • jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego posiadające osobowość prawną, • jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną, • Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne,

		• partnerzy społeczni i gospodarczy, • jednostki naukowe, • szkoły wyższe, • instytucje kultury, • kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych, • spółdzielnie / wspólnoty mieszkaniowe, TBS, • podmioty, w których większość udziałów lub akcji posiada Skarb Państwa lub posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki i stowarzyszenia, • porozumienia podmiotów wyżej wymienionych, reprezentowane przez lidera.
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Działanie 6.3	• społeczności lokalne, • JST, • podmioty gospodarcze.
13. Instytucja pośrednicząca	Działanie 6.3	Nie dotyczy
14. Instytucja wdrażająca	Działanie 6.3	Nie dotyczy
15. Kategoria regionu wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	Działanie 6.3	Region słabiej rozwinięty 37 767 606
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Działanie 6.3	Mechanizmy zapewniające koordynację udzielonego wsparcia w ramach RPO WP 2014-2020: • Komitet Monitorujący RPO WP 2014-2020.Na etapie oceny projektów badane będzie czy w LPR/GPR wykazano komplementarność z projektami planowanymi do realizacji z EFS które zostały zidentyfikowane w ramach LPR/GPR. Uzupełniające inwestycje niezbędne dla rewitalizacji danego obszaru przewidziane zostały w następujących działaniach/poddziałaniach: 1.3 Promowanie przedsiębiorczości Typ 1 - Strefy aktywności gospodarczej 3.2 Modernizacja energetyczna budynków

		3.3.1 Realizacja planów niskoemisyjnych 4.3.1 Gospodarka ściekowa 4.3.2 Zaopatrzenie w wodę 5.4 Niskoemisyjny transport miejski 6.2.1 Infrastruktura ochrony zdrowia 6.2.2 Infrastruktura pomocy społecznej
17. Instrumenty terytorialne	Działanie 6.3	Dedykowane konkursy dla obszarów funkcjonalnych 8 regionalnych biegunów wzrostu, tj. MOF Krosno, Dębica-Ropczyce, Przemyśl, Mielec, Tarnobrzeg, Jarosław-Przeworsk, Sanok-Lesko, Stalowa Wola[173]. Preferencje punktowe dla beneficjentów realizujących projekty na terenie powiatów: jasielskiego, strzyżowskiego, brzozowskiego, przemyskiego ziemskiego, leskiego, bieszczadzkiego, niżańskiego, lubaczowskiego, kolbuszowskiego, leżajskiego, przeworskiego.
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Działanie 6.3	Projekty wybierane będą w trybie konkursowym. Podmiotem odpowiedzialnym za nabór i ocenę wniosków będzie Departament Wdrażania Projektów Infrastrukturalnych Regionalnego Programu Operacyjnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego. Podmiotem odpowiedzialnym za przyjmowanie protestów będzie Departament Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego.
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Działanie 6.3	1. Projekty i wydatki kwalifikowalne inwestycji muszą być zgodne z załącznikiem nr 7 do SZOOP RPO WP 2014-2020 – *Katalogi wydatków kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych w ramach poszczególnych osi priorytetowych, działań i poddziałań – zakres EFRR*. 2. Podstawą realizacji przedsięwzięć będą Lokalne / Gminne Programy Rewitalizacji, w których wskazane będą obszary wymagające rewitalizacji oraz uwzględnione będą projekty, które przyczynią się do wyprowadzenia danego obszaru

[173] Zgodnie z zasadami określonymi w Załączniku nr 6 *Założenia do konkursów dedykowanych dla Miejskich Obszarów Funkcjonalnych w ramach RPO WP 2014-2020*.

		z kryzysu. Lokalne / Gminne Programy Rewitalizacji powinny być zamieszczone w Wykazie programów rewitalizacji prowadzonym przez IZ RPO. 3. Dofinansowaniem nie mogą zostać objęte projekty zlokalizowane na terenie ROF. 4. Obowiązek wykazania w lokalnym programie rewitalizacji/gminnym programie rewitalizacji komplementarności do projektów z EFS. 5. Wydatki na lokalną infrastrukturę drogową (stanowiące wyłącznie element kompleksowego projektu, dotyczącego rewitalizacji – zgodnie z lokalnym / gminnym programem rewitalizacji) - w wysokości nie przekraczającej 30% kosztów kwalifikowalnych projektu pod warunkiem, że stanowią one niezbędny element szerszej koncepcji związanej z działaniami rewitalizacyjnymi, a w związku z tym przyczyniają się do fizycznej, gospodarczej, społecznej, przestrzennej, środowiskowej rewitalizacji i regeneracji obszarów rewitalizowanych. 6. Pomoc nie będzie służyć opiece instytucjonalnej rozumianej, jako usługi świadczone: *a) w placówce opiekuńczo-pobytowej, czyli placówce wieloosobowego całodobowego pobytu i opieki, w której liczba mieszkańców jest większa niż 30 osób, lub w której spełniona jest co najmniej jedna z poniższych przesłanek:* *i. usługi nie są świadczone w sposób zindywidualizowany (dostosowany do potrzeb i możliwości danej osoby);* *ii) wymagania organizacyjne mają pierwszeństwo przed indywidualnymi potrzebami mieszkańców;* *iii) mieszkańcy nie mają wystarczającej kontroli nad swoim życiem i nad decyzjami, które ich dotyczą w zakresie funkcjonowania w ramach placówki;* *iv) mieszkańcy są odizolowani od ogółu społeczności lub zmuszeni do mieszkania razem;* Spełnienie którejkolwiek z wymienionych 4 przesłanek skutkuje uznaniem danego podmiotu za świadczący opiekę instytucjonalną. *b) w placówce opiekuńczo-wychowawczej w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy*

		zastępczej (Dz. U. z 2017 r. poz. 697, z późn. zm.), w której przebywa powyżej 14 osób". 7. W ramach RPO WP 2014-2020 wykluczone jest wsparcie inwestycji w infrastrukturę instytucji opiekuńczo-pobytowych (rozumianych zgodnie z Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków EFS i EFRR na lata 2014-2020, a w przypadku instytucji zdrowotnych – zgodnie z Policy Paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020) świadczących opiekę dla osób z niepełnosprawnościami, osób z problemami psychicznymi oraz dzieci pozbawionych opieki rodzicielskiej chyba że rozpoczęty w nich został proces przechodzenia z opieki zinstytucjonalizowanej do opieki świadczonej w społeczności lokalnej lub proces ten zostanie rozpoczęty w okresie realizacji projektu. Zasada ta obowiązuje dla naborów ogłoszonych po wejściu w życie zmienionego programu, tj. od 12 października 2018 r. 8. Maksymalna wartość zadań w zakresie kultury w ramach projektu: 2 000 000 EUR kosztów kwalifikowalnych – wartość w PLN będzie podawana każdorazowo w regulaminie konkursu. 9. W uzasadnionych przypadkach możliwa jest realizacja projektów uwzględniających budowę nowych obiektów, pod warunkiem, że stanowi ona niezbędny element szerszej koncepcji związanej z działaniami rewitalizacyjnymi, a w związku z tym przyczynia się do fizycznej, gospodarczej, społecznej rewitalizacji i regeneracji obszarów rewitalizowanych. 10. Jeden podmiot uprawniony do ubiegania się o wsparcie w ramach danego konkursu może być samodzielnym wnioskodawcą lub liderem lub partnerem wyłącznie w jednym projekcie. Limit obowiązuje oddzielnie dla konkursu ogólnego oraz dla konkursu dedykowanego dla MOF. 11. Maksymalna kwota dofinansowania dla jednego projektu – 10 000 000 PLN. 12. Odnowienie (roboty budowlane) tkanki mieszkaniowej w wąskim zakresie (części wspólne budynków), jako element szerszego

		projektu. 13. Wydatki na poprawę efektywności energetycznej mogą stanowić jedynie element szerszego projektu i muszą być wprost powiązane z głównym przedmiotem projektu (dotyczyć tego samego obiektu, w którym przewidziano szersze roboty budowlane). 14. Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem wniosku o dofinansowanie[174].
20. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%)	Działanie 6.3	Nie dotyczy
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 6.3	Nie dotyczy
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Działanie 6.3	Zgodnie z art. 61 lub art. 65 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Działanie 6.3	Nie przewiduje się stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków. W ramach działania planuje się stosowanie zaliczek zgodnie z Rozdziałem I *Ogólny opis Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 oraz głównych warunków realizacji*, Podrozdział 3 *Ogólne informacje dotyczące sposobu finansowania.*
24. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Działanie 6.3	W przypadku wystąpienia pomocy publicznej zastosowanie mogą mieć[175]: • art. 14 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia

[174] Zgodnie z art. 65 ust. 6 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013).
[175] W przypadku rozporządzeń będących w trakcie procesu legislacyjnego, obowiązywać będą po ich przyjęciu przez ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego.

		17.06.2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. U. UE L 187 z 26.06.2014) - regionalna pomoc inwestycyjna, • art. 36 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. U. UE L 187 z 26.06.2014) - pomoc inwestycyjna umożliwiająca przedsiębiorstwom zastosowanie norm surowszych niż normy unijne w zakresie ochrony środowiska lub podniesienie poziomu ochrony środowiska w przypadku braku norm unijnych, • art. 38 i 39 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17.06.2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. U. UE L 187 z 26.06.2014) – pomoc inwestycyjna na środki wspierające efektywność energetyczną oraz pomoc inwestycyjną na projekty wspierające efektywność energetyczną w budynkach, • art. 46 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17.06.2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. U. UE L 187 z 26.06.2014) – pomoc inwestycyjna na efektywny energetycznie system ciepłowniczy i chłodniczy, • art. 53 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17.06.2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. U. UE L 187 z 26.06.2014) - pomoc na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego, • art. 55 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17.06.2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. U. UE L 187 z 26.06.2014) - pomoc na infrastrukturę sportową lub wielofunkcyjną infrastrukturę rekreacyjną, • art. 56 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17.06.2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu

		(Dz. U. UE L 187 z 26.06.2014) - pomoc na infrastrukturę lokalną, • Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18.12.2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. U. UE L 352 z 24.12.2013), • Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r., poz. 1416), • Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 listopada 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na realizację inwestycji służących podniesieniu poziomu ochrony środowiska w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015, poz. 2022), • Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 28 sierpnia 2015r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje wspierające efektywność energetyczną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r., poz. 1363), • Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 listopada 2015 r.w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na efektywny energetycznie system ciepłowniczy i chłodniczy w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U.2015, poz. 2021), • Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 28 sierpnia 2015r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r., poz. 1364), • Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 20 października 2015 r.w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę sportową lub wielofunkcyjną infrastrukturę rekreacyjną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. 2015 poz. 1756), • Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 sierpnia

		2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę lokalną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020 (Dz.U. z 2015 r., poz. 1208), • Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r., poz. 488).
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Działanie 6.3	Projekty nieobjęte pomocą publiczną – maks. 85% wydatków kwalifikowalnych. Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami.
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	Działanie 6.3	Projekty rewitalizacyjne[176]: dofinansowanie do 95%[177], w tym środki budżetu państwa stanowią maks. 10% wydatków kwalifikowalnych projektu (zgodnie z rozdziałem III SZOOP – Indykatywny plan finansowy).
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 6.3	Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 15%. Projekty o zwiększonym dofinansowaniu wynikające z pkt. 26 – 5%[178]. Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami.

[176] Przez projekt rewitalizacyjny należy tutaj rozumieć projekt w rozumieniu art. 2 pkt 18 ustawy o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (t.j Dz. U. z 2016 r. poz. 217 z późń zm.), wynikający z programu rewitalizacji, tj. zaplanowany w programie rewitalizacji i ukierunkowany na osiągnięcie jego celów albo logicznie powiązany z treścią i celami programu rewitalizacji, zgłoszony do objęcia albo objęty współfinansowaniem UE z EFRR w ramach RPO WP 2014-2020. Wynikanie projektu rewitalizacyjnego z programu rewitalizacji oznacza, zatem albo wskazanie (wymienienie) go wprost w programie rewitalizacji albo określenie go w ogólnym (zbiorczym) opisie innych, uzupełniających rodzajów działań rewitalizacyjnych.

[177] Zgodnie z art. 9k ust. 2 pkt. 1 lit. c Kontraktu Terytorialnego dofinansowanie z BP nie może zostać przeznaczone dla projektów generujących dochód w rozumieniu art. 61 rozporządzenia 1303/2013 oraz projektów objętych regułami pomocy publicznej, pomocy de minimis.

[178] Zgodnie z art. 9k ust. 2 pkt. 1 lit. c Kontraktu Terytorialnego dofinansowanie z BP nie może zostać przeznaczone dla projektów generujących dochód w rozumieniu art. 61 rozporządzenia 1303/2013 oraz projektów objętych regułami pomocy publicznej, pomocy de minimis.

28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Działanie 6.3	Nie dotyczy
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Działanie 6.3	Minimalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu: 500 000 PLN. Maksymalna wartość pojedynczego projektu uwzględniającego infrastrukturę kulturalną: 2 000 000 EUR kosztów kwalifikowalnych – wartość w PLN będzie podawana każdorazowo w regulaminie konkursu.
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Działanie 6.3	Nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 6.3	Nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Działanie 6.3	Nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Działanie 6.3	Nie dotyczy

DZIAŁANIE 6.4 INFRASTRUKTURA EDUKACYJNA

OPIS DZIAŁANIA I PODDZIAŁAŃ		
6. Nazwa działania / poddziałania	Działanie 6.4	Infrastruktura edukacyjna
	Poddziałanie 6.4.1	Przedszkola
	Poddziałanie 6.4.2	Kształcenie zawodowe i ustawiczne oraz PWSZ
	Poddziałanie 6.4.3	Szkolnictwo ogólne
	Poddziałanie 6.4.4	Instytucje popularyzujące naukę
7. Cel szczegółowy działania / poddziałania	Poddziałanie 6.4.1	1. Zwiększona dostępność edukacji przedszkolnej.
	Poddziałanie 6.4.2	2. Lepsze warunki kształcenia zawodowego i ustawicznego.
	Poddziałanie 6.4.3	3. Lepsze warunki edukacji ogólnokształcącej wspierające kluczowe umiejętności.
	Poddziałanie 6.4.4	
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Poddziałanie 6.4.1	Liczba dzieci korzystających z objętej wsparciem infrastruktury przedszkolnej.
	Poddziałanie 6.4.2	Liczba uczniów korzystających z objętej wsparciem infrastruktury edukacyjnej – kształcenie zawodowe.
	Poddziałanie 6.4.3	Liczba uczniów korzystających z objętej wsparciem infrastruktury edukacyjnej – szkolnictwo ogólne.
	Poddziałanie 6.4.4	• Liczba osób objętych działaniami instytucji popularyzujących naukę i innowacje [osoby/rok]. • Liczba osób odwiedzających regionalną instytucję popularyzującą naukę i innowacje w ramach grup zorganizowanych [osób/rok]

9. Lista wskaźników produktu	Poddziałanie 6.4.1	• Liczba miejsc w objętej wsparciem infrastrukturze w zakresie opieki nad dziećmi lub infrastrukturze edukacyjnej [osoby]. • Liczba wspartych obiektów infrastruktury przedszkolnej [szt.].
	Poddziałanie 6.4.2	• Liczba wspartych obiektów infrastruktury kształcenia zawodowego [szt.]. • Liczba wspartych obiektów infrastruktury szkół wyższych [szt.].
	Poddziałanie 6.4.3	• Liczba wspartych obiektów infrastruktury edukacji ogólnej [szt.]. • Liczba wspartych obiektów infrastruktury jednostek organizacyjnych systemu oświaty [szt.].
	Poddziałanie 6.4.4	• Liczba wspartych instytucji popularyzujących naukę i innowacje [szt.].
10. Typy projektów	Poddziałanie 6.4.1 Poddziałanie 6.4.2 Poddziałanie 6.4.3 Poddziałanie 6.4.4	Projekty w ramach niniejszego działania (tj. w ramach poddziałań 6.4.1, 6.4.2, 6.4.3, 6.4.4) mogą być realizowane, jako projekty partnerskie w rozumieniu art. 33 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020, jak również, jako projekty hybrydowe w rozumieniu art. 34 ww. ustawy.
	Poddziałanie 6.4.1	1. Budowa*, przebudowa, rozbudowa, nadbudowa istniejących obiektów wyłącznie dotyczących przedszkoli[179]. *Budowa nowej infrastruktury będzie możliwa tylko w uzasadnionych przypadkach. W takiej sytuacji konieczne jest: • przedstawienie analizy potrzeb, • udokumentowanie braku możliwości wykorzystania/adaptacji obecnie istniejącej infrastruktury na terenie danej jednostki

[179] Przedszkola w rozumieniu Ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty art. 2 (t.j Dz.U z 2016 r. poz. 1943)oraz Rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 sierpnia 2010 r. w sprawie rodzajów innych form wychowania przedszkolnego, warunków tworzenia i organizowania tych form oraz sposobu ich działania § 1 pkt.1 i 2.

		samorządu terytorialnego, • wykazanie, iż zaproponowane rozwiązanie stanowi element strategicznego podejścia do obszaru edukacji przedszkolnej na terenie danej jednostki samorządu terytorialnego z uwzględnieniem trendów demograficznych. Jako element szerszego projektu dopuszcza się: • zakup niezbędnego wyposażenia, • place zabaw. Wspierane inwestycje będą zaprojektowane zgodnie z koncepcją uniwersalnego projektowania (wytworzona w ramach projektu infrastruktura zwiększy dostępność i wyeliminuje bariery dla osób niepełnosprawnych).
	Poddziałanie 6.4.2	1. Budowa*, przebudowa, nadbudowa i/lub zakup wyposażenia[180] infrastruktury dydaktycznej szkół zawodowych, placówek kształcenia ustawicznego w szczególności dla laboratoriów, pracowni i warsztatów, z uwzględnieniem preferencji dla branż mających strategiczne znaczenie dla rozwoju gospodarki na poziomie krajowym i regionalnym, identyfikowanych w dokumentach strategicznych lub definiujących inteligentne specjalizacje. Jako element szerszego projektu dopuszcza się infrastrukturę towarzyszącą tj. bursy, internaty, stołówki. *Budowa nowej infrastruktury oraz rozbudowa będzie możliwa tylko w uzasadnionych przypadkach. W takiej sytuacji konieczne jest: • przedstawienie analizy potrzeb, • udokumentowanie braku możliwości wykorzystania/adaptacji obecnie istniejącej infrastruktury. 2. Budowa*, przebudowa oraz nadbudowa i/lub wyposażenie

[180] Z uwzględnieniem rekomendacji wyposażenia pracowni i warsztatów szkolnych opracowanych przez Krajowy Ośrodek Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej (KOWEZiU).

		istniejącej infrastruktury dydaktycznej państwowych wyższych szkół zawodowych w zakresie uruchamiania nowych kierunków kształcenia lub poprawy istniejącej oferty dydaktycznej związanej z inteligentnymi specjalizacjami i/lub wynikającej ze Strategii Rozwoju Regionalnego oraz odpowiadającej zidentyfikowanym potrzebom rynku pracy, z uwzględnieniem preferencji dla branż mających strategiczne znaczenie dla rozwoju gospodarki na poziomie krajowym i regionalnym. *Budowa nowej infrastruktury oraz rozbudowa infrastruktury będzie możliwa tylko w uzasadnionych przypadkach. W takiej sytuacji konieczne jest: • przedstawienie analizy potrzeb, • udokumentowanie braku możliwości wykorzystania/adaptacji obecnie istniejącej infrastruktury. Wspierane inwestycje będą zaprojektowane zgodnie z koncepcją uniwersalnego projektowania (wytworzona w ramach projektu infrastruktura zwiększy dostępność i wyeliminuje bariery dla osób niepełnosprawnych).
	Poddziałanie 6.4.3	1. Budowa*, przebudowa, rozbudowa*, nadbudowa infrastruktury dydaktycznej, w tym obiektów służących wzmacnianiu sprawności fizycznej uczniów, o ile służą zajęciom dydaktycznym i/lub wyposażenie w nowoczesny sprzęt ICT i materiały dydaktyczne dla pracowni w szkołach podstawowych, gimnazjalnych, ponadgimnazjalnych i specjalnych, prowadzących kształcenie ogólne. *Budowa nowej infrastruktury i rozbudowa istniejącej będzie możliwa tylko w uzasadnionych przypadkach. W takiej sytuacji konieczne jest: • przedstawienie analizy potrzeb, • udokumentowanie braku możliwości wykorzystania/adaptacji obecnie istniejącej infrastruktury.

		Wspierane inwestycje będą zaprojektowane zgodnie z koncepcją uniwersalnego projektowania (wytworzona w ramach projektu infrastruktura zwiększy dostępność i wyeliminuje bariery dla osób niepełnosprawnych).
	Poddziałanie 6.4.4	1. Roboty budowlane i/lub wyposażenie dotyczące utworzenia regionalnej instytucji popularyzującej naukę i innowacje. Wspierane inwestycje będą zaprojektowane zgodnie z koncepcją uniwersalnego projektowania (wytworzona w ramach projektu infrastruktura zwiększy dostępność i wyeliminuje bariery dla osób niepełnosprawnych).
11. Typ beneficjenta	Poddziałanie 6.4.1	• jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia, • inne jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną, • osoby prawne i fizyczne będące organami prowadzącymi szkoły i placówki tworzące system oświaty, • organizacje pozarządowe, • kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych, • porozumienia podmiotów wyżej wymienionych, reprezentowane przez lidera.
	Poddziałanie 6.4.2	• jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia, • inne jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną, • osoby prawne i fizyczne będące organami prowadzącymi szkoły i placówki tworzące system oświaty, • organizacje pozarządowe, • kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych, • publiczne uczelnie zawodowe (Państwowe Wyższe Szkoły Zawodowe), • porozumienia podmiotów wyżej wymienionych, reprezentowane przez lidera.

	Poddziałanie 6.4.3	• jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia, • inne jednostki zaliczane do sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną, • osoby prawne i fizyczne będące organami prowadzącymi szkoły i placówki tworzące system oświaty, • samorząd województwa lub instytucja kultury (Wojewódzki Dom Kultury w Rzeszowie – WDK w Rzeszowie) – dotyczy projektu pozakonkursowego (regionalna instytucja popularyzująca naukę i innowacje), • organizacje pozarządowe, • kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych, • porozumienia podmiotów wyżej wymienionych, reprezentowane przez lidera.
	Poddziałanie 6.4.4	
12. Grupa docelowa / ostateczni odbiorcy wsparcia	Poddziałanie 6.4.1	Osoby korzystające z efektów projektów
	Poddziałanie 6.4.2	
	Poddziałanie 6.4.3	
	Poddziałanie 6.4.4	
13. Instytucja pośrednicząca	Poddziałanie 6.4.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 6.4.2	
	Poddziałanie 6.4.3	
	Poddziałanie 6.4.3	
14. Instytucja wdrażająca	Poddziałanie 6.4.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 6.4.2	
	Poddziałanie 6.4.3	
	Poddziałanie 6.4.4	
15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	Działanie 6.4	Region słabiej rozwinięty
		56 925 606
	Poddziałanie 6.4.1	6 621 000
	Poddziałanie 6.4.2	19 832 706 1 typ projektu: 10 134 933

		2 typ projektu: 9 697 773
	Poddziałanie 6.4.3	14 471 900
	Poddziałanie 6.4.4	16 000 000
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Poddziałanie 6.4.1	Mechanizmy zapewniające koordynację udzielonego wsparcia w ramach RPO WP 2014-2020: • Komitet Monitorujący RPO WP 2014-2020. • Zobowiązanie wnioskodawcy do wykazania w dokumentacji projektu powiązań z celami EFS.
	Poddziałanie 6.4.2	
	Poddziałanie 6.4.3	
	Poddziałanie 6.4.4	
17. Instrumenty terytorialne	Poddziałanie 6.4.1	Preferencje punktowe dla beneficjentów realizujących projekty na terenie powiatów: jasielskiego, strzyżowskiego, brzozowskiego, przemyskiego ziemskiego, leskiego, bieszczadzkiego, niżańskiego, lubaczowskiego, kolbuszowskiego, leżajskiego, przeworskiego.
	Poddziałanie 6.4.2	
	Poddziałanie 6.4.3	
	Poddziałanie 6.4.4	
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Poddziałanie 6.4.1	Projekty wybierane będą w trybie konkursowym. Podmiotem odpowiedzialnym za nabór i ocenę wniosków będzie Departament Wdrażania Projektów Infrastrukturalnych Regionalnego Programu Operacyjnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego. Podmiotem odpowiedzialnym za przyjmowanie protestów będzie Departament Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego.
	Poddziałanie 6.4.2	Projekty wybierane będą w trybie konkursowym i pozakonkursowym – wyłącznie w zakresie państwowych wyższych szkół zawodowych (PWSZ). Podmiotem odpowiedzialnym za nabór i ocenę wniosków będzie

		Departament Wdrażania Projektów Infrastrukturalnych Regionalnego Programu Operacyjnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego Podmiotem odpowiedzialnym za przyjmowanie protestów będzie Departament Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego
	Poddziałanie 6.4.3	Projekty wybierane będą w trybie konkursowym. Podmiotem odpowiedzialnym za nabór i ocenę wniosków będzie Departament Wdrażania Projektów Infrastrukturalnych Regionalnego Programu Operacyjnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego Podmiotem odpowiedzialnym za przyjmowanie protestów będzie Departament Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego
	Poddziałanie 6.4.4	Projekty wybierane będą w trybie pozakonkursowym – projekt dotyczący utworzenia regionalnej instytucji popularyzującej naukę i innowacje Podmiotem odpowiedzialnym za identyfikację projektu będzie Departament Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego. Podmiotem odpowiedzialnym za wezwanie do złożenia wniosku będzie Departament Wdrażania Projektów Infrastrukturalnych Regionalnego Programu Operacyjnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego. Podmiotem odpowiedzialnym za ocenę wniosku będzie Departament Wdrażania Projektów Infrastrukturalnych Regionalnego Programu Operacyjnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego.
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Poddziałanie 6.4.1	1. Projekty i wydatki kwalifikowalne inwestycji muszą być zgodne z załącznikiem nr 7 do SZOOP RPO WP 2014-2020 – *Katalogi wydatków kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych w ramach*

		poszczególnych osi priorytetowych, działań i poddziałań – zakres EFRR. 2. Budowa nowych obiektów podlega ograniczeniom wskazanym w punkcie 10 dla poddziałania 6.4.1. 3. W danym konkursie wnioskodawca może złożyć jeden wniosek. 4. Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem wniosku o dofinansowanie[181]. 5. Maksymalna kwota dofinansowania dla jednego projektu: 1 000 000 PLN. 6. Wydatki w zakresie termomodernizacji i poprawy efektywności energetycznej mogą stanowić jedynie element szerszego projektu i muszą być wprost powiązane z głównym przedmiotem projektu (np. dotyczyć tego samego obiektu, w którym przewidziano szersze roboty budowlane). 7. Cel projektu dofinansowanego z EFRR jest zgodny z celami EFSw obszarze edukacji, określonymi w Rozporządzeniu 1304/2013 z 17 grudnia 2013 r. 8. W ramach RPO WP 2014-2020 wykluczone jest wsparcie inwestycji w infrastrukturę instytucji opiekuńczo-pobytowych (rozumianych zgodnie z *Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków EFS i EFRR na lata 2014-2020*, a w przypadku instytucji zdrowotnych – zgodnie z *Policy Paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020*) świadczących opiekę dla osób z niepełnosprawnościami, osób z problemami psychicznymi oraz dzieci pozbawionych opieki rodzicielskiej chyba że rozpoczęty w nich został proces przechodzenia z opieki zinstytucjonalizowanej do opieki świadczonej w

[181] Zgodnie z art. 65 ust. 6 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013).

		społeczności lokalnej lub proces ten zostanie rozpoczęty w okresie realizacji projektu. Zasada ta obowiązuje dla naborów ogłoszonych po wejściu w życie zmienionego programu, tj. od 12 października 2018 r. 9. Pozostałe ograniczenia dla poddziałania 6.4.1 zgodnie z punktem 10.
	Poddziałanie 6.4.2	1. Projekty i wydatki kwalifikowalne inwestycji muszą być zgodne z załącznikiem nr 7 do SZOOP RPO WP 2014-2020 – *Katalogi wydatków kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych w ramach poszczególnych osi priorytetowych, działań i poddziałań – zakres EFRR*. 2. Budowa nowych obiektów lub rozbudowa infrastruktury podlega ograniczeniom wskazanym w punkcie 10 dla poddziałania 6.4.2 (typ projektu 1 i 2). 3. W danym konkursie w ramach typu projektu 1 wnioskodawca może złożyć dwa wnioski. 4. Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem wniosku o dofinansowanie[182]. 5. Maksymalna kwota dofinansowania dla jednego projektu: 3 000 000 PLN (nie dotyczy PWSZ). 6. Udzielenie wsparcia dla PWSZ uwarunkowane będzie uzyskaniem przez samorząd województwa każdorazowej pozytywnej opinii Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego dla wybranych inwestycji. 7. Wydatki w zakresie termomodernizacji i poprawy efektywności energetycznej mogą stanowić jedynie element szerszego projektu i muszą być wprost powiązane z głównym przedmiotem projektu (np. dotyczyć tego samego obiektu, w którym przewidziano szersze roboty budowlane). 8. Cel projektu dofinansowanego z EFRR jest zgodny z celami EFS

[182] Zgodnie z art. 65. ust. 6 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. (Dz. Urz. UE L347 z 20.12.2013).

		w obszarze edukacji, określonymi w Rozporządzeniu 1304/2013 z 17 grudnia 2013 r. (dotyczy typu 1 projektu). 9. Projekt przyczynia się do realizacji celów wynikających z RIS i/lub celów zawartych w Strategii Rozwoju Województwa – Podkarpackie 2020. 10. Wykazanie na etapie identyfikacji projektów komplementarności do projektów z EFS (dotyczy typu 2 projektu). 11. W ramach RPO WP 2014-2020 wykluczone jest wsparcie inwestycji w infrastrukturę instytucji opiekuńczo-pobytowych (rozumianych zgodnie z Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków EFS i EFRR na lata 2014-2020, a w przypadku instytucji zdrowotnych – zgodnie z Policy Paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020) świadczących opiekę dla osób z niepełnosprawnościami, osób z problemami psychicznymi oraz dzieci pozbawionych opieki rodzicielskiej chyba że rozpoczęty w nich został proces przechodzenia z opieki zinstytucjonalizowanej do opieki świadczonej w społeczności lokalnej lub proces ten zostanie rozpoczęty w okresie realizacji projektu. Zasada ta obowiązuje dla naborów ogłoszonych po wejściu w życie zmienionego programu, tj. od 12 października 2018 r. 12. Pozostałe ograniczenia dla typu projektu 1 i 2 dla poddziałania 6.4.2 zgodnie z punktem 10.
	Poddziałanie 6.4.3	1. Projekty i wydatki kwalifikowalne inwestycji muszą być zgodne z załącznikiem nr 7 do SZOOP RPO WP 2014-2020 – *Katalogi wydatków kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych w ramach poszczególnych osi priorytetowych, działań i poddziałań – zakres EFRR*. 2. Budowa nowych obiektów infrastruktury i rozbudowa istniejącej podlega ograniczeniom wskazanym w punkcie 10 dla poddziałania 6.4.3. 3. W danym konkursie wnioskodawca może złożyć jeden wniosek. 4. Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie ukończone

		lub w pełni zrealizowane przed złożeniem wniosku o dofinansowanie[183]. 5. Maksymalna kwota dofinansowania dla jednego projektu: 1 000 000 PLN. 6. Wydatki w zakresie termomodernizacji i poprawy efektywności energetycznej mogą stanowić jedynie element szerszego projektu i muszą być wprost powiązane z głównym przedmiotem projektu (np. dotyczyć tego samego obiektu, w którym przewidziano szersze roboty budowlane). 7. Cel projektu dofinansowanego z EFRR jest zgodny z celami EFS w obszarze edukacji, określonymi w Rozporządzeniu 1304/2013 z 17 grudnia 2013 r. 8. W ramach RPO WP 2014-2020 wykluczone jest wsparcie inwestycji w infrastrukturę instytucji opiekuńczo-pobytowych (rozumianych zgodnie z Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków EFS i EFRR na lata 2014-2020, a w przypadku instytucji zdrowotnych – zgodnie z Policy Paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020) świadczących opiekę dla osób z niepełnosprawnościami, osób z problemami psychicznymi oraz dzieci pozbawionych opieki rodzicielskiej chyba że rozpoczęty w nich został proces przechodzenia z opieki zinstytucjonalizowanej do opieki świadczonej w społeczności lokalnej lub proces ten zostanie rozpoczęty w okresie realizacji projektu. Zasada ta obowiązuje dla naborów ogłoszonych po wejściu w życie zmienionego programu, tj. od 12 października 2018 r. 9. Pozostałe ograniczenia dla poddziałania 6.4.3. zgodnie z punktem 10.
	Poddziałanie 6.4.4	1. Projekty i wydatki kwalifikowalne inwestycji muszą być zgodne z załącznikiem nr 7 do SZOOP RPO WP 2014-2020 – *Katalogi*

[183] Zgodnie z art. 65 ust. 6 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013).

		wydatków kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych w ramach poszczególnych osi priorytetowych, działań i poddziałań – zakres EFRR. 2. Wydatki w zakresie termomodernizacji i poprawy efektywności energetycznej mogą stanowić jedynie element szerszego projektu i muszą być wprost powiązane z głównym przedmiotem projektu (np. dotyczyć tego samego obiektu, w którym przewidziano szersze roboty budowlane). 3. Cel projektu dofinansowanego z EFRR jest zgodny z celami EFS w obszarze edukacji, określonymi w Rozporządzeniu 1304/2013 z 17 grudnia 2013 r. 4. W ramach RPO WP 2014-2020 wykluczone jest wsparcie inwestycji w infrastrukturę instytucji opiekuńczo-pobytowych (rozumianych zgodnie z *Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków EFS i EFRR na lata 2014-2020*, a w przypadku instytucji zdrowotnych – zgodnie z *Policy Paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020*) świadczących opiekę dla osób z niepełnosprawnościami, osób z problemami psychicznymi oraz dzieci pozbawionych opieki rodzicielskiej chyba że rozpoczęty w nich został proces przechodzenia z opieki zinstytucjonalizowanej do opieki świadczonej w społeczności lokalnej lub proces ten zostanie rozpoczęty w okresie realizacji projektu. Zasada ta obowiązuje dla naborów ogłoszonych po wejściu w życie zmienionego programu, tj. od 12 października 2018 r. 5. Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem wniosku o dofinansowanie[184].
20. Warunki i planowany zakres stosowania cross - financingu	Poddziałanie 6.4.1 Poddziałanie 6.4.2	Nie dotyczy

[184] Zgodnie z art. 65 ust. 6 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013).

(%)	Poddziałanie 6.4.3	
	Poddziałanie 6.4.4	
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Poddziałanie 6.4.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 6.4.2	
	Poddziałanie 6.4.3	
	Poddziałanie 6.4.4	
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Poddziałanie 6.4.1	Zgodnie z art. 61 lub 65 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.
	Poddziałanie 6.4.2	
	Poddziałanie 6.4.3	
	Poddziałanie 6.4.4	
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Poddziałanie 6.4.1	Nie przewiduje się stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków. W ramach działania planuje się stosowanie zaliczek zgodnie z Rozdziałem I *Ogólny opis Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 oraz głównych warunków realizacji*, Podrozdział 3 *Ogólne informacje dotyczące sposobu finansowania.*
	Poddziałanie 6.4.2	
	Poddziałanie 6.4.3	
	Poddziałanie 6.4.4	

24. Pomoc publiczna i pomoc *de minimis* (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Poddziałanie 6.4.1	W przypadku wystąpienia pomocy publicznej zastosowanie mogą mieć: • art. 14 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17.06.2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. U. UE L 187 z 26.06.2014) - regionalna pomoc inwestycyjna, • art. 56 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17.06.2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. U. UE L 187 z 26.06.2014) - pomoc na infrastrukturę lokalną, • Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18.12.2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. U. UE L 352 z 24.12.2013) • Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r., poz. 1416), • Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę lokalną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020 (Dz.U. z 2015 r., poz. 1208), • Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r., poz. 488).
	Poddziałanie 6.4.2	
	Poddziałanie 6.4.3	
	Poddziałanie 6.4.4	
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Poddziałanie 6.4.1	Projekty nieobjęte pomocą publiczną – maks. 85% wydatków kwalifikowalnych. Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami.
	Poddziałanie 6.4.2	
	Poddziałanie 6.4.3	
	Poddziałanie 6.4.4	

26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	Poddziałanie 6.4.1	Zgodnie z zapisami w pkt 25
	Poddziałanie 6.4.2	
	Poddziałanie 6.4.3	
	Poddziałanie 6.4.4	
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Poddziałanie 6.4.1	Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 15%. Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami.
	Poddziałanie 6.4.2	
	Poddziałanie 6.4.3	
	Poddziałanie 6.4.4	
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Poddziałanie 6.4.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 6.4.2	
	Poddziałanie 6.4.3	
	Poddziałanie 6.4.4	
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Poddziałanie 6.4.1	Minimalna wartość wydatków kwalifikowalnych: 200 000 PLN.
	Poddziałanie 6.4.2	Minimalna wartość wydatków kwalifikowalnych: 200 000 PLN.
	Poddziałanie 6.4.3	Minimalna wartość wydatków kwalifikowalnych: 200 000 PLN.

	Poddziałanie 6.4.4	Nie dotyczy
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Poddziałanie 6.4.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 6.4.2	
	Poddziałanie 6.4.3	
	Poddziałanie 6.4.4	
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Poddziałanie 6.4.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 6.4.2	
	Poddziałanie 6.4.3	
	Poddziałanie 6.4.4	
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Poddziałanie 6.4.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 6.4.2	
	Poddziałanie 6.4.3	
	Poddziałanie 6.4.4	
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Poddziałanie 6.4.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 6.4.2	
	Poddziałanie 6.4.3	
	Poddziałanie 6.4.4	

DZIAŁANIE 6.5 REWITALIZACJA PRZESTRZENI REGIONALNEJ – ZINTEGROWANE INWESTYCJE TERYTORIALNE

OPIS DZIAŁANIA		
6. Nazwa działania	Działanie 6.5	Rewitalizacja przestrzeni regionalnej – Zintegrowane Inwestycje Terytorialne
7. Cel szczegółowy działania	Działanie 6.5	Ograniczone problemy społeczne na terenach zdegradowanych.
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Działanie 6.5	• Liczba przedsiębiorstw ulokowanych na zrewitalizowanych obszarach [szt.].
9. Lista wskaźników produktu	Działanie 6.5	• Powierzchnia obszarów objętych rewitalizacją [ha]. • Budynki publiczne lub komercyjne wybudowane lub wyremontowane na obszarach miejskich [m^2] CI 39.
10. Typy projektów	Działanie 6.5	Ograniczenie istotnych problemów zidentyfikowanych w Programie Rewitalizacji obejmującym obszary miejskie i/lub obszary wiejskie poprzez: 1. Budowę*, przebudowę, rozbudowę, nadbudowę, remont, w celu przywrócenia i/lub nadania nowych funkcji społecznych, gospodarczych, edukacyjnych, kulturalnych, sportowych, turystycznych lub rekreacyjnych: a) obiektów publicznych[185], budynków użyteczności publicznej[186], wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia funkcjonalnie związanego z budynkiem/obiektem,

[185] Obiekt publiczny to budowla bądź obiekt małej architektury wraz z instalacjami zapewniającymi możliwość użytkowania obiektu zgodnie z jego przeznaczeniem, wzniesiony z użyciem wyrobów budowlanych, który przeznaczony jest dla ogółu społeczeństwa, powszechnie dostępny.
[186] Budynek użyteczności publicznej oznacza:
a) budynek przeznaczony na potrzeby administracji publicznej, kultury, oświaty, szkolnictwa wyższego, wychowania, nauki, opieki zdrowotnej, opieki społecznej i socjalnej, sportu, rekreacji, turystyki,
b) budynek zamieszkania zbiorowego, rozumiany jako: internat, dom dziecka, dom pomocy społecznej, placówka zapewniająca całodobową opiekę osobom niepełnosprawnym, przewlekle chorym lub osobom w podeszłym wieku.

		zdegradowanych budynków/obiektów (w tym poprzemysłowych, powojskowych, popegeerowskich, pokolejowych) wraz z zagospodarowaniem przyległego otoczenia funkcjonalnie związanego z budynkiem/obiektem, b) obszaru przestrzeni publicznej[187]. * W uzasadnionych przypadkach możliwa jest realizacja projektów uwzględniających budowę nowych obiektów, pod warunkiem, że stanowi ona niezbędny element szerszej koncepcji związanej z działaniami rewitalizacyjnymi, a w związku z tym przyczynia się do fizycznej, gospodarczej, społecznej rewitalizacji i regeneracji obszarów rewitalizowanych. 2. Roboty budowlane, restauratorskie i konserwatorskie obiektów zabytkowych znajdujących się w rejestrze zabytków, obiektów położonych w strefie ochrony konserwatorskiej - wraz z zagospodarowaniem terenu funkcjonalnie związanego z obiektem – tylko jako element 1 typu projektu. 3. Roboty budowlane dotyczące części wspólnych[188] wielorodzinnych budynków mieszkalnych wraz z otoczeniem funkcjonalnie związanym z budynkiem mieszkalnym i niezbędnym do poprawy jakości życia mieszkańców – jako element szerszego projektu. W ramach ww. typów projektów (wyłącznie, jako element uzupełniający realizację kompleksowego projektu przyczyniającego się do osiągnięcia celów Lokalnego / Gminnego Programu Rewitalizacji) możliwa jest:

[187] Zgodnie z Ustawą z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U.2015.199 z późn. zm.) przez obszar przestrzeni publicznej – należy rozumieć obszar o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, poprawy jakości ich życia i sprzyjający nawiązywaniu kontaktów społecznych ze względu na jego położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne, określony w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.
[188] Przez części wspólne należy rozumieć części budynku i urządzenia, które nie służą wyłącznie do użytku właścicieli lokali np. klatka schodowa, winda, dach, zewnętrzna elewacja budynku.

		a) budowa, przebudowa, rozbudowa lokalnej infrastruktury drogowej poprawiającej dostępność do rewitalizowanych obiektów i terenów – w wysokości nie przekraczającej 30 % kosztów kwalifikowalnych projektu, b) budowa, przebudowa, rozbudowa, podstawowej infrastruktury komunalnej tj. ujętych w LPR/GPR przewodów lub urządzeń wodociągowych, kanalizacyjnych, ciepłowniczych, elektrycznych, gazowych i teletechnicznych na obszarze objętym projektem, w celu zapewnienia dostępu wszystkich obiektów i terenów rewitalizowanych do podstawowych usług komunalnych, c) roboty budowlane dotyczące części wspólnych budynków mieszkalnych wraz z otoczeniem funkcjonalnie związanym z budynkiem mieszkalnym i niezbędnym do poprawy jakości życia mieszkańców, d) roboty budowlane i zakup dotyczący systemów poprawy bezpieczeństwa publicznego, e) realizacja zakupu sprzętu i wyposażenia bezpośrednio związanego z funkcją, jaka będzie pełniona przez obiekt/budynek/przestrzeń publiczną. Wspierane inwestycje będą uwzględniały dostosowanie infrastruktury i wyposażenia do potrzeb osób niepełnosprawnych. Projekty w ramach niniejszego działania mogą być realizowane, jako projekty partnerskie w rozumieniu art. 33 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020, jak również, jako projekty hybrydowe w rozumieniu art. 34 ww. ustawy.
11. Typ beneficjenta	Działanie 6.5	• jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia z Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego, które są członkami Stowarzyszenia Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego, • jednostki samorządu terytorialnego, ich związki

		i stowarzyszenia, • jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego posiadające osobowość prawną, • jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną, • Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe i jego jednostki organizacyjne, • partnerzy społeczni i gospodarczy, • jednostki naukowe, • szkoły wyższe, • instytucje kultury, • kościoły i związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych, • spółdzielnie / wspólnoty mieszkaniowe, TBS, • podmioty, w których większość udziałów lub akcji posiada Skarb Państwa lub posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki i stowarzyszenia, • porozumienia podmiotów wyżej wymienionych, reprezentowane przez lidera. realizujące projekty na terenie Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego.
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Działanie 6.5	• społeczności lokalne, • JST z obszaru ROF, • podmioty gospodarcze. z Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego.
13. Instytucja pośrednicząca	Działanie 6.5	IP ZIT – Stowarzyszenie ROF
14. Instytucja wdrażająca	Działanie 6.5	Nie dotyczy
15. Kategoria regionu wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	Działanie 6.5	Region słabiej rozwinięty 14 724 624
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/	Działanie 6.5	Mechanizmy zapewniające koordynację udzielonego wsparcia w ramach RPO WP 2014-2020:

poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO		• Komitet Monitorujący RPO WP 2014-2020. • Strategia ZIT ROF. • Na etapie oceny projektów badane będzie czy w LPR/GPR wykazano komplementarność z projektami planowanymi do realizacji z EFS które zostały zidentyfikowane w ramach LPR/GPR. Uzupełniające inwestycje niezbędne dla rewitalizacji danego obszaru przewidziane zostały w następujących działaniach/poddziałaniach: 1.3 Promowanie przedsiębiorczości Typ 1 - Strefy aktywności gospodarczej 3.2 Modernizacja energetyczna budynków 3.3.1 Realizacja planów niskoemisyjnych 4.3.1 Gospodarka ściekowa 4.3.2 Zaopatrzenie w wodę 5.4 Niskoemisyjny transport miejski 6.2.1 Infrastruktura ochrony zdrowia 6.2.2 Infrastruktura pomocy społecznej
17. Instrumenty terytorialne	Działanie 6.5	Zintegrowane Inwestycje Terytorialne
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Działanie 6.5	Projekty wybierane będą w trybie pozakonkursowym. Podmiotem odpowiedzialnym za identyfikację projektów będzie Departament Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego. Podmiotem odpowiedzialnym za wezwanie do złożenia wniosków będzie Departament Wdrażania Projektów Infrastrukturalnych Regionalnego Programu Operacyjnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego. Podmiotem odpowiedzialnym za ocenę wniosków będzie Departament Wdrażania Projektów Infrastrukturalnych Regionalnego Programu Operacyjnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego oraz IP ZIT – Stowarzyszenie ROF.
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Działanie 6.5	1. Projekty i wydatki kwalifikowalne inwestycji muszą być zgodne z załącznikiem nr 7 do SZOOP RPO WP 2014-2020 – *Katalogi*

		wydatków kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych w ramach poszczególnych osi priorytetowych, działań i poddziałań – zakres EFRR. 2. Podstawą realizacji przedsięwzięć będą Lokalne / Gminne Programy Rewitalizacji, w których wskazane będą obszary wymagające rewitalizacji oraz uwzględnione będą projekty, które przyczynią się do wyprowadzenia danego obszaru z kryzysu. Lokalne / Gminne Programy Rewitalizacji powinny być zamieszczone w Wykazie programów rewitalizacji prowadzonym przez IZ RPO. 3. Obowiązek wykazania w lokalnym programie rewitalizacji/gminnym programie rewitalizacji komplementarności do projektów z EFS. 4. Niezależnie od kategorii uprawnionego beneficjenta w przypadku projektów zlokalizowanych na obszarze ROF będą one mogły uzyskać dofinansowanie jedynie w ramach działania 6.5. 5. Wydatki na lokalną infrastrukturę drogową (stanowiące wyłącznie element kompleksowego projektu, dotyczącego rewitalizacji – zgodnie z lokalnym / gminnym programem rewitalizacji) - w wysokości nie przekraczającej 30% kosztów kwalifikowalnych projektu pod warunkiem, że stanowią one niezbędny element szerszej koncepcji związanej z działaniami rewitalizacyjnymi, a w związku z tym przyczyniają się do fizycznej, gospodarczej, społecznej, przestrzennej, środowiskowej rewitalizacji i regeneracji obszarów rewitalizowanych. 6. Pomoc nie będzie służyć opiece instytucjonalnej rozumianej, jako usługi świadczone: *a) w placówce opiekuńczo-pobytowej, czyli placówce wieloosobowego całodobowego pobytu i opieki, <u>w której liczba mieszkańców jest większa niż 30 osób, lub w której spełniona jest co najmniej jedna z poniższych przesłanek</u>:* *i) usługi nie są świadczone w sposób zindywidualizowany (dostosowany do potrzeb i możliwości danej osoby);* *ii) wymagania organizacyjne mają pierwszeństwo przed indywidualnymi potrzebami mieszkańców;* *iii) mieszkańcy nie mają wystarczającej kontroli nad swoim życiem*

		i nad decyzjami, które ich dotyczą w zakresie funkcjonowania w ramach placówki; *iv) mieszkańcy są odizolowani od ogółu społeczności lub zmuszeni do mieszkania razem;* Spełnienie którejkolwiek z wymienionych 4 przesłanek skutkuje uznaniem danego podmiotu za świadczący opiekę instytucjonalną. *b) w placówce opiekuńczo-wychowawczej w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017 r. poz. 697, z późn. zm.), w której przebywa powyżej 14 osób".* 7. W ramach RPO WP 2014-2020 wykluczone jest wsparcie inwestycji w infrastrukturę instytucji opiekuńczo-pobytowych (rozumianych zgodnie z Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków EFS i EFRR na lata 2014-2020, a w przypadku instytucji zdrowotnych – zgodnie z Policy Paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020) świadczących opiekę dla osób z niepełnosprawnościami, osób z problemami psychicznymi oraz dzieci pozbawionych opieki rodzicielskiej chyba że rozpoczęty w nich został proces przechodzenia z opieki zinstytucjonalizowanej do opieki świadczonej w społeczności lokalnej lub proces ten zostanie rozpoczęty w okresie realizacji projektu. Zasada ta obowiązuje dla naborów ogłoszonych po wejściu w życie zmienionego programu, tj. od 12 października 2018 r. 8. Maksymalna wartość zadań w zakresie kultury w ramach projektu: 2 000 000 EUR kosztów kwalifikowalnych – wartość w PLN będzie podawana każdorazowo w regulaminie konkursu. 9. W uzasadnionych przypadkach możliwa jest realizacja projektów uwzględniających budowę nowych obiektów, pod warunkiem, że stanowi ona niezbędny element szerszej koncepcji związanej z działaniami rewitalizacyjnymi, a w związku z tym przyczynia się do fizycznej, gospodarczej, społecznej rewitalizacji i regeneracji obszarów rewitalizowanych. 10. Odnowienie (roboty budowlane) tkanki mieszkaniowej w wąskim

		zakresie (części wspólne budynków), jako element szerszego projektu. 11. Wydatki na poprawę efektywności energetycznej mogą stanowić jedynie element szerszego projektu i muszą być wprost powiązane z głównym przedmiotem projektu (dotyczyć tego samego obiektu, w którym przewidziano szersze roboty budowlane). 12. Projekty muszą wynikać ze Strategii ZIT ROF. 13. Wsparcia nie uzyskają projekty, które zostały fizycznie ukończone lub w pełni zrealizowane przed złożeniem wniosku o dofinansowanie[189].
20. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%)	Działanie 6.5	Nie dotyczy
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 6.5	Nie dotyczy
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Działanie 6.5	Zgodnie z art. 61 lub art. 65 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Działanie 6.5	Nie przewiduje się stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków. W ramach działania planuje się stosowanie zaliczek zgodnie z Rozdziałem I *Ogólny opis Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 oraz głównych warunków realizacji*, Podrozdział 3 *Ogólne informacje dotyczące sposobu finansowania.*
24. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj	Działanie 6.5	W przypadku wystąpienia pomocy publicznej zastosowanie mogą mieć[190]:

[189] Zgodnie z art. 65 ust. 6 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013).

i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)		• art. 14 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17.06.2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. U. UE L 187 z 26.06.2014) - regionalna pomoc inwestycyjna, • art. 36 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. U. UE L 187 z 26.06.2014) - pomoc inwestycyjna umożliwiająca przedsiębiorstwom zastosowanie norm surowszych niż normy unijne w zakresie ochrony środowiska lub podniesienie poziomu ochrony środowiska w przypadku braku norm unijnych, • art. 38 i 39 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17.06.2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. U. UE L 187 z 26.06.2014) – pomoc inwestycyjna na środki wspierające efektywność energetyczną oraz pomoc inwestycyjną na projekty wspierające efektywność energetyczną w budynkach, • art. 46 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17.06.2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. U. UE L 187 z 26.06.2014) – pomoc inwestycyjna na efektywny energetycznie system ciepłowniczy i chłodniczy, • art. 53 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17.06.2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. U. UE L 187 z 26.06.2014) - pomoc na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego, • art. 55 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17.06.2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. U. UE L 187 z 26.06.2014) - pomoc na infrastrukturę sportową

[190] W przypadku rozporządzeń będących w trakcie procesu legislacyjnego, obowiązywać będą po ich przyjęciu przez ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego.

		lub wielofunkcyjną infrastrukturę rekreacyjną, • art. 56 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17.06.2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. U. UE L 187 z 26.06.2014) - pomoc na infrastrukturę lokalną, • Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18.12.2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. U. UE L 352 z 24.12.2013), • Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r., poz. 1416), • Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 listopada 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na realizację inwestycji służących podniesieniu poziomu ochrony środowiska w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015, poz. 2022), • Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 28 sierpnia 2015r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje wspierające efektywność energetyczną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r., poz. 1363), • Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 listopada 2015 r.w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na efektywny energetycznie system ciepłowniczy i chłodniczy w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U.2015, poz. 2021), • Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 28 sierpnia 2015r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r., poz. 1364), • Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 20 października 2015 r.w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na

		infrastrukturę sportową lub wielofunkcyjną infrastrukturę rekreacyjną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. 2015 poz. 1756), • Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę lokalną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020 (Dz.U. z 2015 r., poz. 1208), • Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r., poz. 488).
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Działanie 6.5	Projekty nieobjęte pomocą publiczną – maks. 85% wydatków kwalifikowalnych. Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami.
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	Działanie 6.5	Projekty rewitalizacyjne[191]: dofinansowanie do 95%[192], w tym środki budżetu państwa stanowią maks. 10% wydatków kwalifikowalnych projektu (zgodnie z rozdziałem III SZOOP – Indykatywny plan finansowy).

[191] Przez projekt rewitalizacyjny należy tutaj rozumieć projekt w rozumieniu art. 2 pkt 18 ustawy o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 217 z późn. zm.), wynikający z programu rewitalizacji, tj. zaplanowany w programie rewitalizacji i ukierunkowany na osiągnięcie jego celów albo logicznie powiązany z treścią i celami programu rewitalizacji, zgłoszony do objęcia albo objęty współfinansowaniem UE z EFRR w ramach RPO WP 2014-2020. Wynikanie projektu rewitalizacyjnego z programu rewitalizacji oznacza, zatem albo wskazanie (wymienienie) go wprost w programie rewitalizacji albo określenie go w ogólnym (zbiorczym) opisie innych, uzupełniających rodzajów działań rewitalizacyjnych.

[192] Zgodnie z art. 9k ust. 2 pkt. 1 lit. c Kontraktu Terytorialnego dofinansowanie z BP nie może zostać przeznaczone dla projektów generujących dochód w rozumieniu art. 61 rozporządzenia 1303/2013 oraz projektów objętych regułami pomocy publicznej, pomocy de minimis.

27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 6.5	Projekty nieobjęte pomocą publiczną – 15%. Projekty o zwiększonym dofinansowaniu wynikające z pkt. 26 – 5%[193]. Projekty objęte pomocą publiczną – zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie zasadami.
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Działanie 6.5	Nie dotyczy
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Działanie 6.5	Maksymalna wartość pojedynczego projektu uwzględniającego infrastrukturę kulturalną: 2 000 000 EUR kosztów kwalifikowalnych – wartość w PLN będzie podawana każdorazowo w regulaminie konkursu.
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Działanie 6.5	Nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 6.5	Nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Działanie 6.5	Nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Działanie 6.5	Nie dotyczy

[193] Zgodnie z art. 9k ust. 2 pkt. 1 lit. c Kontraktu Terytorialnego dofinansowanie z BP nie może zostać przeznaczone dla projektów generujących dochód w rozumieniu art. 61 rozporządzenia 1303/2013 oraz projektów objętych regułami pomocy publicznej, pomocy de minimis.

OŚ PRIORYTETOWA VII. REGIONALNY RYNEK PRACY

1. Numer i nazwa osi priorytetowej

VII. Regionalny rynek pracy

2. Cele szczegółowe osi priorytetowej

1. Zwiększenie możliwości zatrudnienia osób bezrobotnych, biernych zawodowo oraz poszukujących pracy. 2. Poprawa szans na zatrudnienie osób odchodzących z rolnictwa. 3. Zwiększenie liczby nowo utworzonych, trwałych mikroprzedsiębiorstw. 4. Zwiększenie poziomu zatrudnienia wśród osób mających utrudniony dostęp do rynku pracy z powodu sprawowania opieki nad dziećmi do lat 3. 5. Podniesienie kompetencji i kwalifikacji przedsiębiorców sektora MŚP i ich pracowników. 6. Zwiększenie uczestnictwa w programach zdrowotnych zmierzające do utrzymania aktywności zawodowej.

3. Charakter osi	Nie dotyczy	
4. Fundusz (nazwa i kwota w EUR)	Nazwa Funduszu	Ogółem
	EFS	227 385 570
5. Instytucja zarządzająca	Zarząd Województwa Podkarpackiego.	

DZIAŁANIE 7.1 – POPRAWA SYTUACJI OSÓB BEZROBOTNYCH NA RYNKU PRACY – projekty konkursowe

OPIS DZIAŁANIA		
6. Nazwa działania/ poddziałania	Działanie 7.1	Poprawa sytuacji osób bezrobotnych na rynku pracy – projekty konkursowe
7. Cel/e szczegółowy/e działania/ poddziałania	Działanie 7.1	1. Zwiększenie możliwości zatrudnienia osób bezrobotnych, biernych zawodowo oraz poszukujących pracy. 2. Poprawa szans na zatrudnienie osób odchodzących z rolnictwa. 3. Poprawa sytuacji zawodowej osób zatrudnionych na umowach krótkoterminowych oraz pracujących w ramach umów cywilno-prawnych oraz ubogich pracujących.
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Działanie 7.1	• Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, po opuszczeniu programu [os.]. • Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu [os.]. • Liczba osób odchodzących z rolnictwa pracujących po opuszczeniu programu [os.].
9. Lista wskaźników produktu	Działanie 7.1	• Liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, objętych wsparciem w programie [os.]. • Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie [os.]. • Liczba osób biernych zawodowo objętych wsparciem w programie [os.]. • Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie [os.]. • Liczba osób w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w programie [os.]. • Liczba osób o niskich kwalifikacjach objętych wsparciem w programie [os.]. • Liczba osób odchodzących z rolnictwa objętych wsparciem

		w programie [os.]. • Liczba osób pracujących znajdujących się w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy objętych wsparciem w programie [os.].
10. Typy projektów	Działanie 7.1	1. Aktywizacja zawodowa osób oraz poprawa ich sytuacji na rynku pracy z wykorzystaniem instrumentów i usług rynku pracy służących: • określeniu potrzeb uniemożliwiających wejście i utrzymanie się na rynku pracy (np. poradnictwo zawodowe, pośrednictwo pracy, IPD), • podnoszeniu kompetencji i nabywaniu kwalifikacji zawodowych oraz ich lepszemu dopasowaniu do potrzeb rynku pracy, np. poprzez wysokiej jakości szkolenia, • zdobyciu doświadczenia zawodowego (np. staże, praktyki zawodowe)[194]. Wsparcie aktywizacyjne może być uzupełnione o instrumenty aktywnej integracji o charakterze społecznym. Projekty w ramach niniejszego działania mogą być realizowane jako projekty partnerskie w rozumieniu art. 33 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020.
11. Typ beneficjenta	Działanie 7.1	wszystkie podmioty – z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych), w tym: publiczne służby zatrudnienia, agencje zatrudnienia, instytucje szkoleniowe, instytucje dialogu społecznego.
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy	Działanie 7.1	Osoby w wieku 30 lat i więcej (od dnia 30 urodzin) należące do poniższych grup: 1. osoby pozostające poza rynkiem pracy tj. osoby bezrobotne lub osoby

[194] Decyzją IZ refundacja wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy jest możliwa do realizacji wyłącznie w projektach realizowanych przez powiatowe urzędy pracy na podstawie ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2017 r., poz. 1065, z późń. zm.)

wsparcia		bierne zawodowo zwłaszcza: • osoby w wieku 50 lat i więcej, • osoby długotrwale bezrobotne[195], • kobiety, • osoby z niepełnosprawnościami, • osoby o niskich kwalifikacjach[196]. 2. Rolnicy i członkowie ich rodzin-osoby posiadające nieruchomość rolną lub członkowie ich rodzin podlegający ubezpieczeniom emerytalnym i rentowym z tytułu prowadzenia gospodarstwa rolnego, które chcą odejść z rolnictwa. 3. Osoby ubogie pracujące, osoby zatrudnione na umowach krótkoterminowych oraz pracujący w ramach umów cywilno-prawnych. 4. Reemigranci. 5. Imigranci.
13. Instytucja pośrednicząca	Działanie 7.1	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie
14. Instytucja wdrażająca	Działanie 7.1	Nie dotyczy
15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	Działanie 7.1	Region słabiej rozwinięty
		80 109 301
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Działanie 7.1	Mechanizmy zapewniające koordynację udzielonego wsparcia w ramach RPO WP 2014-2020: • zastosowanie cross-financingu, • Komitet Monitorujący RPO WP 2014-2020.
17. Instrumenty terytorialne	Działanie 7.1	Dedykowane konkursy dla obszarów funkcjonalnych 8 regionalnych biegunów wzrostu, tj. MOF Krosno, Dębica-Ropczyce, Przemyśl, Mielec,

[195] Definicja osoby długotrwale bezrobotnej została zawarta w Wytycznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020. W przypadku projektów realizowanych przez powiatowe urzędy pracy, będą to bezrobotni spełniający warunki określone wymaganiami projektu wynikające nie z rejestracji w urzędzie pracy, lecz oświadczenia uczestnika projektu.

[196] Osoba o niskich kwalifikacjach to osoba posiadająca wykształcenie na poziomie do ISCED 3 włącznie - zgodnie z definicją zawartą w Wytycznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020. ISCED 3: wykształcenie ponadgimnazjalne: ma na celu uzupełnienie wykształcenia średniego i przygotowanie do podjęcia studiów wyższych lub umożliwienie osobom uczącym się nabycie umiejętności istotnych dla podjęcia zatrudnienia. Uczniowie przystępują do nauki na tym poziomie zwykle pomiędzy 15 a 16 rokiem życia. Programy na poziomie ISCED 3 z reguły kończą się 12 lub 13 lat po rozpoczęciu nauki na poziomie ISCED 1 (lub mniej więcej w wieku 18 lat), przy czym najczęściej jest to okres 12 lat.

		Tarnobrzeg, Jarosław-Przeworsk, Sanok-Lesko, Stalowa Wola. Dedykowany konkurs dla beneficjentów realizujących projekty dla ostatecznych odbiorców z następujących powiatów: jasielskiego, strzyżowskiego, brzozowskiego, przemyskiego ziemskiego, leskiego, bieszczadzkiego, niżańskiego, lubaczowskiego, kolbuszowskiego, leżajskiego, przeworskiego. Kwota dla w/w wynosi 10 700 000 euro.
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Działanie 7.1	Projekty wybierane będą w trybie konkursowym. Podmiotem odpowiedzialnym za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów będzie Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie.
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Działanie 7.1	1. Realizacja projektów zgodna z: • Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020, • Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020, • Wytycznymi w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami i zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020, • Wytycznymi w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020. 2. przedsięwzięcia w zakresie aktywizacji zawodowej będą uwzględniały efektywność zatrudnieniową, której jednolita metodologia pomiaru jest zdefiniowana w Wytycznych MR w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków EFS w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020 (przyjęta metodologia nie będzie uwzględniała umów cywilno-prawnych), a sposób wskazywania jej wartości minimalnych będzie określona w

		odpowiednim komunikacie ministra właściwego ds. rozwoju regionalnego. Dodatkowo priorytetowo będą traktowane projekty zakładające efektywność zatrudnieniową wyższą niż wymagany minimalny próg (poprzez kryteria wyboru projektów); 3. grupy docelowe wymienione w punkcie 2-5 (punkt 2.A.6.1) będą stanowiły nie więcej niż 40% ogółu uczestników projektów realizowanych w priorytecie inwestycyjnym 8i; 4. co najmniej 60% uczestników w projektach realizowanych w PI 8i muszą stanowić grupy docelowe wymienione w punkcie 1 (punkt 2.A.6.1) tj., osoby w wieku 50 lat i więcej, osoby długotrwale bezrobotne, osoby z niepełnosprawnościami, osoby o niskich kwalifikacjach, kobiety. Bezrobotni mężczyźni w wieku 30-49 lat nie mogą stanowić więcej niż 20% ogólnej liczby osób bezrobotnych uczestniczących w projektach realizowanych w PI 8i; 5. Przedsięwzięcia realizowane na rzecz odbiorców wsparcia będą zgodne z zasadą efektywności zatrudnieniowej, tj. rezultat interwencji zostanie uzyskany w sytuacji, gdy odpowiedni odsetek uczestników projektów podejmie zatrudnienie po opuszczeniu programu. 6. Wsparcie w przypadku osób będących właścicielami lub posiadaczami samoistnymi lub zależnymi nieruchomości rolnej o powierzchni użytków rolnych nieprzekraczającej 2 ha przeliczeniowe lub osób będących współmałżonkami tych osób, a także osób będących domownikami, podlegających ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z tytułu stałej pracy w gospodarstwie rolnym o powierzchni użytków rolnych nieprzekraczającej 2 ha przeliczeniowe, które posiadają status osoby bezrobotnej zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 2 lit. d ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, jest ukierunkowane na podjęcie zatrudnienia poza rolnictwem i ma na celu przejście z systemu ubezpieczeń społecznych rolników do ogólnego systemu ubezpieczeń społecznych (z KRUS do ZUS). 7. Beneficjent w okresie realizacji projektu prowadzi biuro projektu (lub posiada siedzibę, filię, delegaturę, czy inną prawnie dozwoloną formę organizacyjną działalności podmiotu) na terenie województwa podkarpackiego z możliwością udostępnienia pełnej dokumentacji wdrażanego projektu oraz zapewniające uczestnikom projektu możliwość

		osobistego kontaktu z kadrą projektu.
20. Warunki i planowany zakres stosowania *cross-financingu* (%)	Działanie 7.1	Zakres stosowania cross – financingu zgodnie z wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020. Cross-financing w ramach projektów współfinansowanych z EFS może dotyczyć wyłącznie takich kategorii wydatków, bez których realizacja projektu nie byłaby możliwa, w szczególności w związku z zapewnieniem realizacji zasady równości szans, a zwłaszcza potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Wydatki w zakresie cross – financingu nie mogą przekroczyć 10% wartości współfinansowania unijnego (EFS).
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 7.1	Nie więcej niż 10% wartości projektu (w tym cross – financing)[197].
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Działanie 7.1	W przypadku występowania dochodu w projekcie, kwota szacowanego dochodu pomniejszała będzie kwotę dofinansowania. W przypadku, gdy nie wszystkie koszty w ramach projektu są kwalifikowalne, dochód zostaje przyporządkowany proporcjonalnie (z zastrzeżeniem sytuacji, gdy możliwe jest bezpośrednie przyporządkowanie) do kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych wydatków projektu. W przypadku, gdy dochód związany z projektem został osiągnięty przy współudziale kosztów ponoszonych poza projektem i możliwe jest określenie udziału kosztów realizacji projektu w osiągnięciu tego dochodu, należy pomniejszyć wydatki kwalifikowalne o ten udział.
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków	Działanie 7.1	Przewiduje się możliwość stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków zgodnie z wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego

[197]Limit dla wydatków kwalifikowalnych poniesionych na zakup środków trwałych w rozumieniu *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.*

i planowany zakres systemu zaliczek		Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020. Dla projektów, w których wartość wkładu publicznego (środków publicznych) nie przekracza wyrażonej w PLN równowartości 100 000 EUR[198], stosowanie uproszczonych metod rozliczania wydatków tj. stawek jednostkowych lub kwot ryczałtowych jest obligatoryjne. Planowany zakres systemu zaliczek określony został w Rozdziale I *Ogólny opis Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 oraz głównych warunków realizacji*, Podrozdział 3 *Ogólne informacje dotyczące sposobu finansowania*.
24. Pomoc publiczna i pomoc *de minimis* (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Działanie 7.1	Rodzaje pomocy: Pomoc de minimis, pomoc publiczna na szkolenia i/lub doradztwo i/lub subsydiowanie zatrudnienia i/lub doposażenie lub wyposażenie stanowiska pracy i/lub dotacja na utworzenie przedsiębiorstwa. W ramach działania zastosowanie może mieć: • pomoc *de minimis*, zgodnie z rozporządzeniem Komisji (UE) Nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* • pomoc publiczna, zgodnie z rozporządzeniem Komisji (UE) Nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającym niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu Podstawą prawną udzielania pomocy publicznej i pomocy *de minimis* jest rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju w sprawie udzielania pomocy de minimis oraz pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020.
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE	Działanie 7.1	85%

[198] Do przeliczania ww. kwoty na PLN należy stosować miesięczny obrachunkowy kurs wymiany stosowany przez KE aktualny na dzień ogłoszenia konkursu.

wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu		
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	Działanie 7.1	95%[199] Zgodnie z częścią III indykatywny plan finansowy
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 7.1	5%
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Działanie 7.1	Minimalna wartość projektu: 250 000 PLN Maksymalna wartość projektu: Nie wyznaczono[200]
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Działanie 7.1	Nie dotyczy
30. Kwota alokacji UE	Działanie 7.1	Nie dotyczy

[199] Zgodnie z załącznikiem nr 2d do Kontraktu Terytorialnego - *Maksymalny udział budżetu państwa w finansowaniu wydatków kwalifikowalnych w ramach danego projektu w danym priorytecie inwestycyjnym w ramach EFS.* Zgodnie z art 9k ust. 2 pkt 2 lit. b Kontraktu Terytorialnego dofinansowanie z BP nie może zostać przeznaczone dla projektów generujących dochód w rozumieniu art. 61 rozporządzenia 1303/2013 oraz projektów objętych regułami pomocy publicznej.

[200] Na obecnym etapie nie wyznaczono maksymalnej wartości projektu. Maksymalna wartość projektu może zostać wprowadzona po przeprowadzeniu pierwszych naborów na dofinansowanie projektów w ramach działania 7.1.

na instrumenty finansowe (EUR)		
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 7.1	Nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Działanie 7.1	Nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Działanie 7.1	Nie dotyczy

DZIAŁANIE 7.2 – POPRAWA SYTUACJI OSÓB BEZROBOTNYCH NA RYNKU PRACY – projekty pozakonkursowe PUP

OPIS DZIAŁANIA		
6. Nazwa działania	Działanie 7.2	Poprawa sytuacji osób bezrobotnych na rynku pracy – projekty pozakonkursowe PUP
7. Cel szczegółowy działania	Działanie 7.2	1. Zwiększenie możliwości zatrudnienia osób bezrobotnych, biernych zawodowo oraz poszukujących pracy. 2. Poprawa szans na zatrudnienie osób odchodzących z rolnictwa.
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Działanie 7.2	• Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, po opuszczeniu programu [os.] • Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu [os.] • Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej [szt.] • Liczba osób odchodzących z rolnictwa pracujących po opuszczeniu programu [os.]
9. Lista wskaźników produktu	Działanie 7.2	• Liczba osób bezrobotnych, w tym długotrwale bezrobotnych, objętych wsparciem w programie [os.] • Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie [os.] • Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie [os.] • Liczba osób w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w programie [os.] • Liczba osób o niskich kwalifikacjach objętych wsparciem w programie [os.] • Liczba osób, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie [os.] • Liczba osób odchodzących z rolnictwa objętych wsparciem w programie [os]
10. Typy projektów	Działanie 7.2	1. Instrumenty i usługi rynku pracy, wymienione w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

		Wsparcie aktywizacyjne może być uzupełnione o instrumenty aktywnej integracji o charakterze społecznym. Projekty w ramach niniejszego działania mogą być realizowane jako projekty partnerskie w rozumieniu art. 33 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020.
11. Typ beneficjenta	Działanie 7.2	Powiatowe Urzędy Pracy Województwa Podkarpackiego
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Działanie 7.2	Osoby w wieku 30 lat i więcej (od dnia 30 urodzin) należące do poniższych grup: 1. Osoby pozostające poza rynkiem pracy tj. osoby bezrobotne zwłaszcza: • osoby w wieku 50 lat i więcej, • osoby długotrwale bezrobotne[201], • kobiety, • osoby z niepełnosprawnościami, • osoby o niskich kwalifikacjach[202] . 2. Rolnicy i członkowie ich rodzin-osoby posiadające nieruchomość rolną lub członkowie ich rodzin podlegający ubezpieczeniom emerytalnym i rentowym z tytułu prowadzenia gospodarstwa rolnego, które chcą odejść z rolnictwa[203].
13. Instytucja pośrednicząca	Działanie 7.2	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie
14. Instytucja wdrażająca	Działanie 7.2	Nie dotyczy
15. Kategoria(e) regionu(ów)		Region słabiej rozwinięty

[201] Definicja osoby długotrwale bezrobotnej została zawarta w Wytycznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020. W przypadku projektów realizowanych przez powiatowe urzędy pracy, będą to bezrobotni spełniający warunki określone wymaganiami projektu wynikające nie z rejestracji w urzędzie pracy, lecz oświadczenia uczestnika projektu.
[202] Osoba o niskich kwalifikacjach to osoba posiadająca wykształcenie na poziomie do ISCED 3 włącznie - zgodnie z definicją zawartą w Wytycznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020. ISCED 3: wykształcenie ponadgimnazjalne: ma na celu uzupełnienie wykształcenia średniego i przygotowanie do podjęcia studiów wyższych lub umożliwienie osobom uczącym się nabycie umiejętności istotnych dla podjęcia zatrudnienia. Uczniowie przystępują do nauki na tym poziomie zwykle pomiędzy 15 a 16 rokiem życia. Programy na poziomie ISCED 3 z reguły kończą się 12 lub 13 lat po rozpoczęciu nauki na poziomie ISCED 1 (lub mniej więcej w wieku 18 lat), przy czym najczęściej jest to okres 12 lat.
[203] Warunkiem uczestnictwa w projekcie jest spełnieniem wymogu określonego w art. 2 ust. 1, pkt 2, lit. d ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U z 2017 r. poz. 1065, z poźn. zm.)

wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	Działanie 7.2	57 000 000
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Działanie 7.2	Mechanizmy zapewniające koordynację udzielonego wsparcia w ramach RPO WP 2014-2020: • Komitet Monitorujący RPO WP 2014-2020.
17. Instrumenty terytorialne	Działanie 7.2	Nie dotyczy
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Działanie 7.2	Projekty wybierane będą w trybie pozakonkursowym. Podmiotem odpowiedzialnym za nabór i ocenę wniosków będzie Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie.
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Działanie 7.2	Realizacja projektów zgodna z: 1. Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020. 2. Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020. 3. Wytycznymi w zakresie realizacji projektów finansowanych ze środków Funduszu Pracy w ramach programów operacyjnych współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020.
20. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%)	Działanie 7.2	Nie dotyczy

21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 7.2	Nie dotyczy
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Działanie 7.2	Nie dotyczy
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Działanie 7.2	Przewiduje się możliwość stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków zgodnie z wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020 jedynie w odniesieniu do kosztów pośrednich rozliczanych ryczałtem do wysokości określonej w art. 9 ust. 2d ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2017 r., poz. 1065, z późn. zm.). Nie przewiduje się finansowania zaliczkowego – finansowanie projektów odbywa się na zasadach określonych w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2017 r., poz. 1065, z późn. zm.).
24. Pomoc publiczna i pomoc *de minimis* (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Działanie 7.2	Rodzaje pomocy: Pomoc de minimis, pomoc publiczna na szkolenia i/lub doradztwo i/lub subsydiowanie zatrudnienia i/lub doposażenie lub wyposażenie stanowiska pracy i/lub dotacja na utworzenie przedsiębiorstwa W przypadku wystąpienia pomocy publicznej zastosowanie może mieć: • pomoc *de minimis*, zgodnie z rozporządzeniem Komisji (UE) Nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* • pomoc publiczna, zgodnie z rozporządzeniem Komisji (UE) Nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającym niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu • Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 24 czerwca

		2014 r. w sprawie organizowania prac interwencyjnych i robót publicznych oraz jednorazowej refundacji kosztów z tytułu opłaconych składek na ubezpieczenia społeczne (Dz. U. z 2014 poz. 864) • Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 24 czerwca 2014 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie dokonywania z Funduszu Pracy refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego oraz przyznawania środków na podjęcie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2014 poz. 846) • Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 23 kwietnia 2012 r. w sprawie dokonywania z Funduszu Pracy refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dla skierowanego bezrobotnego oraz przyznawania środków na podjęcie działalności gospodarczej (Dz.U.2015.1041 t.j.)
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Działanie 7.2	85%

26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	Działanie 7.2	100%[204] Zgodnie z częścią III indykatywny plan finansowy
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 7.2	Nie dotyczy
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Działanie 7.2	Nie dotyczy
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Działanie 7.2	Nie dotyczy
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Działanie 7.2	Nie dotyczy

[204] Zgodnie z załącznikiem 2c do projektu aneksu do Kontraktu Terytorialnego - Podział kwoty Funduszu Pracy na kolejne lata wdrażania projektów.

31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 7.2	Nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Działanie 7.2	Nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Działanie 7.2	Nie dotyczy

DZIAŁANIE 7.3 – WSPARCIE ROZWOJU PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

OPIS DZIAŁANIA		
6. Nazwa działania	Działanie 7.3	Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości
7. Cel szczegółowy działania	Działanie 7.3	Zwiększenie liczby nowo utworzonych, trwałych mikroprzedsiębiorstw.
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Działanie 7.3	• Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej [szt.].
9. Lista wskaźników produktu	Działanie 7.3	• Liczba osób pozostających bez pracy, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie [os.]. • Liczba osób pozostających bez pracy, które skorzystały z instrumentów zwrotnych na podjęcie działalności gospodarczej w programie [os.]. • Liczba osób pracujących, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie [os.]. • Liczba osób pracujących, które skorzystały z instrumentów zwrotnych na podjęcie działalności gospodarczej w programie [os.].
10. Typy projektów	Działanie 7.3	1. Bezzwrotne wsparcie w postaci dotacji dla osób zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej, obejmujące także finansowe wsparcie pomostowe w początkowym okresie działalności, a także wsparcie doradczo – szkoleniowe dla osób zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej oraz osób, które rozpoczęły działalność gospodarczą w ramach projektów realizowanych niniejszym priorytecie, w początkowym okresie działalności uwzględniające indywidualne potrzeby uczestników, 2. Pożyczki na uruchomienie działalności gospodarczej przyznawane na warunkach preferencyjnych. Dotyczy typ projektu 1 - Projekty w ramach niniejszego działania mogą być realizowane, jako projekty partnerskie w rozumieniu art. 33 ustawy z dnia 11

		lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020.
11. Typ beneficjenta	Działanie 7.3	1. W przypadku wsparcia bezzwrotnego – wszystkie podmioty – z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych)[205]. 2. W zakresie zwrotnych form wsparcia – Bank Gospodarstwa Krajowego jako podmiot wdrażający fundusz funduszy, o którym mowa w art. 2 pkt 27 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Działanie 7.3	Osoby bezrobotne, bierne zawodowo oraz pracujące w wieku 30 lat i więcej (od dnia 30 urodzin) zamierzające rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej w tym: 1. osoby w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy, tj., osoby w wieku 50 lat i więcej, osoby długotrwale bezrobotne[206], osoby z niepełnosprawnościami, osoby o niskich kwalifikacjach[207], kobiety, 2. osoby ubogie pracujące, osoby zatrudnione na umowach krótkoterminowych oraz pracujący w ramach umów cywilno-prawnych), 3. rolnicy i członkowie ich rodzin – osoby posiadające nieruchomość rolną lub członkowie ich rodzin podlegający ubezpieczeniom emerytalnym i rentowym z tytułu prowadzenia gospodarstwa rolnego, które chcą odejść z rolnictwa[208], 4. reemigranci, 5. imigranci.

[205] Jednostki samorządu terytorialnego szczebla gminnego i ich jednostek organizacyjnych, mogą uczestniczyć w realizacji projektu wyłącznie jako partner, który nie udziela wsparcia finansowego ostatecznym odbiorcom.
[206] Definicja osoby długotrwale bezrobotnej została zawarta w Wytycznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020. W przypadku projektów realizowanych przez powiatowe urzędy pracy, będą to bezrobotni spełniający warunki określone wymaganiami projektu wynikające nie z rejestracji w urzędzie pracy, lecz oświadczenia uczestnika projektu.
[207] Osoba o niskich kwalifikacjach to osoba posiadająca wykształcenie na poziomie do ISCED 3 włącznie - zgodnie z definicją zawartą w Wytycznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020. ISCED 3: wykształcenie ponadgimnazjalne: ma na celu uzupełnienie wykształcenia średniego i przygotowanie do podjęcia studiów wyższych lub umożliwienie osobom uczącym się nabycie umiejętności istotnych dla podjęcia zatrudnienia. Uczniowie przystępują do nauki na tym poziomie zwykle pomiędzy 15 a 16 rokiem życia. Programy na poziomie ISCED 3 z reguły kończą się 12 lub 13 lat po rozpoczęciu nauki na poziomie ISCED 1 (lub mniej więcej w wieku 18 lat), przy czym najczęściej jest to okres 12 lat.
[208] Warunkiem uczestnictwa w projekcie jest spełnieniem wymogu określonego w art. 2 ust. 1, pkt 2, lit. d ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U z 2017 r. poz. 1065, z poźn. zm.)

13. Instytucja pośrednicząca	Działanie 7.3	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie
14. Instytucja wdrażająca	Działanie 7.3	Nie dotyczy
15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	Działanie 7.3	Region słabiej rozwinięty 54 867 556
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Działanie 7.3	Mechanizmy zapewniające koordynację udzielonego wsparcia w ramach RPO WP 2014-2020: • zastosowanie cross-financingu, • Komitet Monitorujący RPO WP 2014-2020.
17. Instrumenty terytorialne	Działanie 7.3	Dedykowane konkursy dla obszarów funkcjonalnych 8 regionalnych biegunów wzrostu, tj. MOF Krosno, Dębica-Ropczyce, Przemyśl, Mielec, Tarnobrzeg, Jarosław-Przeworsk, Sanok-Lesko, Stalowa Wola. Dedykowany konkurs dla beneficjentów realizujących projekty dla ostatecznych odbiorców z następujących powiatów: jasielskiego, strzyżowskiego, brzozowskiego, przemyskiego ziemskiego, leskiego, bieszczadzkiego, niżańskiego, lubaczowskiego, kolbuszowskiego, leżajskiego, przeworskiego. Kwota dla w/w wynosi 5 500 000 euro.
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków	Działanie 7.3	Typ projektu 1 - Projekty wybierane będą w trybie konkursowym. Typ projektu 2 - Zgodnie z art. 37 ust. 1 oraz art. 38 ust. 4-5 rozporządzenia PE i Rady (UE) nr 1303/2013 - wsparcie zwrotne. Podmiotem odpowiedzialnym za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie

oraz przyjmowanie protestów		protestów będzie Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie.
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Działanie 7.3	1. Realizacja projektów zgodna z: • Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020. • Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020. • Wytycznymi w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami i zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020. • Wytycznymi w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020. 2. Priorytetową grupą docelową programu są rodzice posiadający, co najmniej 3 dzieci w wieku do 18 roku życia, 3. Co najmniej 60% uczestników w projektach realizowanych w PI 8iii muszą stanowić osoby bezrobotne i bierne zawodowo należące do grupy osób w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy, tj., osoby w wieku 50 lat i więcej, osoby długotrwale bezrobotne, osoby z niepełnosprawnościami, osoby o niskich kwalifikacjach, kobiety. Bezrobotni mężczyźni w wieku 30-49 lat nie mogą stanowić więcej niż 20% ogólnej liczby osób bezrobotnych uczestniczących w projektach realizowanych w PI 8iii., 4. Osoby odchodzące z rolnictwa będą wspierane pod warunkiem przejścia z systemu KRUS do systemu ZUS, 5. Wsparcie nie jest udzielane osobom, które posiadały wpis do rejestru CEIDG, były zarejestrowane w KRS lub prowadziły działalność gospodarczą na podstawie odrębnych przepisów (w tym m.in. działalność adwokacką, komorniczą lub oświatową) w okresie 12 miesięcy poprzedzających dzień przystąpienia do projektu. 6. Obowiązkowym elementem rekrutacji do projektu jest rozmowa z doradcą zawodowym, której celem jest weryfikacja predyspozycji kandydata (w tym np. osobowościowych, poziomu motywacji) do samodzielnego założenia i prowadzenia działalności gospodarczej.

		7. Beneficjent w okresie realizacji projektu prowadzi biuro projektu (lub posiada siedzibę, filię, delegaturę czy inną prawnie dozwoloną formę organizacyjną działalności podmiotu) na terenie województwa podkarpackiego z możliwością udostępnienia pełnej dokumentacji wdrażanego projektu oraz zapewniające uczestnikom projektu możliwość osobistego kontaktu z kadrą projektu.
20. Warunki i planowany zakres stosowania *cross*-financingu (%)	Działanie 7.3	Typ projektu 1 Zakres stosowania cross – financingu zgodnie z wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020. Cross-financing w ramach projektów współfinansowanych z EFS może dotyczyć wyłącznie takich kategorii wydatków, bez których realizacja projektu nie byłaby możliwa, w szczególności w związku z zapewnieniem realizacji zasady równości szans, a zwłaszcza potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Wydatki w zakresie cross – financingu nie mogą przekroczyć 10% wartości współfinansowania unijnego (EFS).
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 7.3	Typ projektu 1 Nie więcej niż 10% wartości projektu (w tym cross – financing).[209]
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Działanie 7.3	Nie dotyczy

[209]Limit dla wydatków kwalifikowalnych poniesionych na zakup środków trwałych w rozumieniu *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.*

23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Działanie 7.3	Typ projektu 1 Przewiduje się możliwość stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków zgodnie z wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020. Dla projektów, w których wartość wkładu publicznego (środków publicznych) nie przekracza wyrażonej w PLN równowartości 100 000 EUR[210], stosowanie uproszczonych metod rozliczania wydatków tj. stawek jednostkowych lub kwot ryczałtowych jest obligatoryjne. Planowany zakres systemu zaliczek określony został w Rozdziale I *Ogólny opis Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 oraz głównych warunków realizacji*, Podrozdział 3 *Ogólne informacje dotyczące sposobu finansowania.* Typ projektu 2 Płatności i rozliczanie wydatków w ramach projektu z zakresu instrumentów finansowych będą realizowane w oparciu o art. 41 rozporządzenia PE i Rady (UE) nr 1303/2013.
24. Pomoc publiczna i pomoc *de minimis* (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Działanie 7.3	Rodzaje pomocy: Typ projektu 1 Pomoc de minimis, pomoc publiczna na szkolenia i/lub doradztwo i/lub subsydiowanie zatrudnienia i/lub doposażenie lub wyposażenie stanowiska pracy i/lub dotacja na utworzenie przedsiębiorstwa. W ramach działania zastosowanie może mieć: • pomoc *de minimis*, zgodnie z rozporządzeniem Komisji (UE) Nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis*

[210] Do przeliczania ww. kwoty na PLN należy stosować miesięczny obrachunkowy kurs wymiany stosowany przez KE aktualny na dzień ogłoszenia konkursu.

		• pomoc publiczna, zgodnie z rozporządzeniem Komisji (UE) Nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającym niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu Podstawą prawną udzielania pomocy publicznej i pomocy *de minimis* jest rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju w sprawie udzielania pomocy de minimis oraz pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020. Typ projektu 2 Występowanie pomocy publicznej analizowane jest na poziomie Menadżera funduszu funduszy (beneficjenta projektu), pośrednika finansowego i ostatecznego odbiorcy. Przyjęta konstrukcja instrumentów finansowych zapewnia, że zarówno na poziomie Menadżera funduszu funduszy, jak i na poziomie pośrednika finansowego pomoc nie wystąpi. W przypadku wystąpienia pomocy publicznej na poziomie ostatecznego odbiorcy wsparcie udzielane będzie: • jako pomoc de minimis na podstawie rozporządzenia Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 19 marca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020 (Dz. U. z 2015 r., poz. 488) wydanego w oparciu o rozporządzenie KE nr 1407/2013 z dnia 18.12.2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. U. UE L 352 z 24.12.2013).
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Działanie 7.3	85%

26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	Działanie 7.3	Typ projektu 1 95%[211] Zgodnie z częścią III indykatywny plan finansowy. Typ projektu 2 Projekt z udziałem BGK, w ramach którego uwzględnione zostanie dofinansowanie z budżetu państwa - do 95%.
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 7.3	Typ projektu 1 5%[212] Typ projektu 2 5%
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Działanie 7.3	Typ projektu 1 Minimalna wartość projektu: 250 000 PLN. Maksymalna wartość projektu: Nie wyznaczono[213]. Typ projektu 2 Nie dotyczy
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu	Działanie 7.3	Nie dotyczy

[211] Zgodnie z załącznikiem nr 2d do Kontraktu Terytorialnego - *Maksymalny udział budżetu państwa w finansowaniu wydatków kwalifikowalnych w ramach danego projektu w danym priorytecie inwestycyjnym w ramach EFS* – nie dotyczy instrumentów inżynierii finansowej, w przypadku projektów dotyczących wsparcia bezzwrotnego - dotyczy wyłącznie części budżetu projektu pomniejszonego o środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej. Zgodnie z art 9k ust. 2 pkt 2 lit. b Kontraktu Terytorialnego dofinansowanie z BP nie może zostać przeznaczone dla projektów objętych regułami pomocy publicznej.

[212] W odniesieniu do projektów dotyczących bezzwrotnych form wsparcia (punkt 1: typy projektów), wymagany wkład własny wynosi 5% wartości projektów pomniejszonej o wartość dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej.

[213] Na obecnym etapie nie wyznaczono maksymalnej wartości projektu. Maksymalna wartość projektu może zostać wprowadzona po przeprowadzeniu pierwszych naborów na dofinansowanie projektów w ramach Działania 7.3

(PLN)		
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Działanie 7.3	5 730 000
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 7.3	Mechanizm funduszu funduszy, który wyłoni pośredników finansowych udzielających wsparcia ostatecznym odbiorcom.
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Działanie 7.3	Pożyczka
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Działanie 7.3	Osoby bezrobotne, bierne zawodowo oraz pracujące w wieku 30 lat i więcej (od dnia 30 urodzin) zamierzające rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej w tym: 1. osoby w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy, tj., osoby w wieku 50 lat i więcej, osoby długotrwale bezrobotne[214], osoby z niepełnosprawnościami, osoby o niskich kwalifikacjach[215], kobiety, 2. osoby ubogie pracujące, osoby zatrudnione na umowach krótkoterminowych oraz pracujący w ramach umów cywilno-prawnych), 3. rolnicy i członkowie ich rodzin – osoby posiadające nieruchomość rolną lub członkowie ich rodzin podlegający ubezpieczeniom emerytalnym i rentowym z tytułu prowadzenia gospodarstwa rolnego, które chcą odejść

[214] Definicja osoby długotrwale bezrobotnej została zawarta w Wytycznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020. W przypadku projektów realizowanych przez powiatowe urzędy pracy, będą to bezrobotni spełniający warunki określone wymaganiami projektu wynikające nie z rejestracji w urzędzie pracy, lecz oświadczenia uczestnika projektu.

[215] Osoba o niskich kwalifikacjach to osoba posiadająca wykształcenie na poziomie do ISCED 3 włącznie - zgodnie z definicją zawartą w Wytycznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020. ISCED 3: wykształcenie ponadgimnazjalne: ma na celu uzupełnienie wykształcenia średniego i przygotowanie do podjęcia studiów wyższych lub umożliwienie osobom uczącym się nabycie umiejętności istotnych dla podjęcia zatrudnienia. Uczniowie przystępują do nauki na tym poziomie zwykle pomiędzy 15 a 16 rokiem życia. Programy na poziomie ISCED 3 z reguły kończą się 12 lub 13 lat po rozpoczęciu nauki na poziomie ISCED 1 (lub mniej więcej w wieku 18 lat), przy czym najczęściej jest to okres 12 lat.

		z rolnictwa, 4. reemigranci, 5. imigranci.

DZIAŁANIE 7.4 - ROZWÓJ OPIEKI ŻŁOBKOWEJ W REGIONIE

OPIS DZIAŁANIA		
6. Nazwa działania	Działanie 7.4	Rozwój opieki żłobkowej w regionie
7. Cel/e szczegółowy/e działania/ poddziałania	Działanie 7.4	Zwiększenie poziomu zatrudnienia wśród osób mających utrudniony dostęp do rynku pracy z powodu sprawowania opieki nad dziećmi do lat 3.
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Działanie 7.4	• Liczba osób, które powróciły na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem/wychowaniem dziecka lub utrzymały zatrudnienie, po opuszczeniu programu [os.]. • Liczba osób pozostających bez pracy, które znalazły pracę lub poszukują pracy po opuszczeniu programu [os.]. • Liczba utworzonych miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, które funkcjonują 2 lata po uzyskaniu dofinansowania ze środków EFS [szt.].
9. Lista wskaźników produktu	Działanie 7.4	• Liczba utworzonych miejsc opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 [szt.]. • Liczba osób opiekujących się dziećmi w wieku do lat 3 objętych wsparciem w programie [os.].
10. Typy projektów	Działanie 7.4	1. Tworzenie nowych podmiotów opieki nad dziećmi do lat 3 (m.in. żłobki, żłobki przyzakładowe, kluby dziecięce)[216]. 2. Tworzenie miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 w formie dziennego opiekuna[217]. 3. Tworzenie nowych miejsc opieki w istniejących instytucjach opieki nad dziećmi (m.in. żłobkach, żłobkach przyzakładowych, klubach dziecięcych)[218]. 4. Zwiększenie dostępności usług opieki nad dziećmi (w tym poprzez pokrycie kosztów opieki) dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji, dla

[216] W rozumieniu przepisów ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (t.j Dz. U. 2016 poz. 157).
[217] J.w.
[218] J.w.

		których obowiązek opieki nad dziećmi stanowi barierę w dostępie do rynku pracy. W przypadku typów projektów 1-3 przewiduje się możliwość pobierania opłat związanych z opieką nad dzieckiem do lat 3. W typie projektu 4 przewiduje się możliwość zwolnienia z odpłatności z tytułu objęcia wsparciem dziecka do lat 3 osób, które w momencie przyjmowania dziecka do placówki korzystają ze świadczeń pomocy społecznej zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1769, z późn. zm.). Projekty w ramach niniejszego działania mogą być realizowane jako projekty partnerskie w rozumieniu art. 33 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020.
11. Typ beneficjenta	Działanie 7.4	Wszystkie podmioty – z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych).
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Działanie 7.4	Rodzice lub prawni opiekunowie dzieci w wieku do 3 roku życia w przypadku, gdy co najmniej jedno z rodziców lub opiekunów prawnych powraca na rynek pracy po przerwie związanej z urodzeniem lub wychowaniem dziecka, pracujący oraz przebywający poza rynkiem pracy ze względu na obowiązek opieki nad dziećmi do lat 3, w tym osoby które przerwały karierę zawodową ze względu na urodzenie dziecka.
13. Instytucja pośrednicząca	Działanie 7.4	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie
14. Instytucja wdrażająca	Działanie 7.4	Nie dotyczy
15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	Działanie 7.4	Region słabiej rozwinięty
		18 256 114
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi	Działanie 7.4	Mechanizmy zapewniające koordynację udzielonego wsparcia w ramach RPO WP 2014-2020:

działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO		• zastosowanie cross-financingu, • Komitet Monitorujący RPO WP 2014-2020.
17. Instrumenty terytorialne	Działanie 7.4	Nie dotyczy ~~Dedykowane konkursy dla obszarów funkcjonalnych 8 regionalnych biegunów wzrostu, tj. MOF Krosno, Dębica-Ropczyce, Przemyśl, Mielec, Tarnobrzeg, Jarosław-Przeworsk, Sanok-Lesko, Stalowa Wola.~~
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Działanie 7.4	Projekty wybierane będą w trybie konkursowym. Podmiotem odpowiedzialnym za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów będzie Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie.
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Działanie 7.4	1. Realizacja projektów zgodna z: • Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020. • Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020. • Wytycznymi w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami i zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020. • Wytycznymi w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020. 2. Wsparcie w zakresie tworzenia nowych miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 w formie żłobków, klubów dziecięcych lub dziennego opiekuna gwarantuje zwiększenie liczby miejsc opieki prowadzonych praz daną instytucję publiczną lub niepubliczną. Powyższy warunek nie ma zastosowania w przypadku dostosowania istniejących miejsc do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami.

		3. Finansowanie działalności bieżącej nowo utworzonych miejsc opieki nad dziećmi do 3 lat w formie żłobków lub klubów dziecięcych oraz dziennego opiekuna w ramach projektów współfinansowanych ze środków EFS może być zapewnione przez okres nie dłuższy niż 24 miesiące. 4. Wymagane jest zapewnienie trwałości utworzonych w ramach projektu miejsc opieki nad dziećmi do lat 3 w żłobkach, klubach dziecięcych i przez opiekuna dziennego przez okres, co najmniej 2 lat od daty zakończenia realizacji projektu określonej w umowie o dofinansowanie. 5. Beneficjent w okresie realizacji projektu prowadzi biuro projektu (lub posiada siedzibę, filię, delegaturę czy inną prawnie dozwoloną formę organizacyjną działalności podmiotu) na terenie województwa podkarpackiego z możliwością udostępnienia pełnej dokumentacji wdrażanego projektu oraz zapewniające uczestnikom projektu możliwość osobistego kontaktu z kadrą projektu.
20. Warunki i planowany zakres stosowania *cross-financingu* (%)	Działanie 7.4	Zakres stosowania cross – financingu zgodnie z wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020. Cross-financing w ramach projektów współfinansowanych z EFS może dotyczyć wyłącznie takich kategorii wydatków, bez których realizacja projektu nie byłaby możliwa, w szczególności w związku z zapewnieniem realizacji zasady równości szans, a zwłaszcza potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Wydatki w zakresie cross – financingu nie mogą przekroczyć 10% wartości współfinansowania unijnego (EFS).
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 7.4	Nie więcej niż 20% wartości projektu (w tym cross – financing).[219]

[219]Limit dla wydatków kwalifikowalnych poniesionych na zakup środków trwałych w rozumieniu *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.*

22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Działanie 7.4	Nie dotyczy
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Działanie 7.4	Przewiduje się możliwość stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków zgodnie z wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020. Dla projektów, w których wartość wkładu publicznego (środków publicznych) nie przekracza wyrażonej w PLN równowartości 100 000 EUR[220], stosowanie uproszczonych metod rozliczania wydatków tj. stawek jednostkowych lub kwot ryczałtowych jest obligatoryjne. Planowany zakres systemu zaliczek określony został w Rozdziale I Ogólny opis Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 oraz głównych warunków realizacji, Podrozdział 3 Ogólne informacje dotyczące sposobu finansowania.
24. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Działanie 7.4	W ramach działania zastosowanie może mieć: • pomoc *de minimis*, zgodnie z rozporządzeniem Komisji (UE) Nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* • pomoc publiczna, zgodnie z rozporządzeniem Komisji (UE) Nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającym niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu Podstawą prawną udzielania pomocy publicznej i pomocy *de minimis* jest rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju w sprawie udzielania pomocy de minimis oraz pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020.
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE	Działanie 7.4	85%

[220] Do przeliczania ww. kwoty na PLN należy stosować miesięczny obrachunkowy kurs wymiany stosowany przez KE aktualny na dzień ogłoszenia konkursu.

wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu		
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	Działanie 7.4	95%[221] Zgodnie z częścią III indykatywny plan finansowy.
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 7.4	5%[222]
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Działanie 7.4	Minimalna wartość projektu: 250 000 PLN. Maksymalna wartość projektu: Nie wyznaczono[223].
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu	Działanie 7.4	Nie dotyczy

[221] Zgodnie z załącznikiem nr 2d do Kontraktu Terytorialnego - *Maksymalny udział budżetu państwa w finansowaniu wydatków kwalifikowalnych w ramach danego projektu w danym priorytecie inwestycyjnym w ramach EFS,* z zastrzeżeniem, że IOK może określić w regulaminie konkursu niższy poziom dofinansowania, co wynika z wysokości kwot Budżetu Państwa wskazanych w załączniku nr 2b do Kontraktu Terytorialnego - *Środki z budżetu państwa na finansowanie wkładu krajowego, stanowiące uzupełnienie do środków z EFS.* Zgodnie z art 9k ust. 2 pkt 2 lit. b Kontraktu Terytorialnego dofinansowanie z BP nie może zostać przeznaczone dla projektów objętych regułami pomocy publicznej.

[222] IOK może określić w regulaminie konkursu wyższy wkład własny beneficjenta, co wynika z wysokości kwot Budżetu Państwa wskazanych w załączniku nr 2b do Kontraktu Terytorialnego- *Środki z budżetu państwa na finansowanie wkładu krajowego, stanowiące uzupełnienie do środków z EFS.*

[223] Na obecnym etapie nie wyznaczono maksymalnej wartości projektu. Maksymalna wartość projektu może zostać wprowadzona po przeprowadzeniu pierwszych naborów na dofinansowanie projektów w ramach działania 7.4.

(PLN)		
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Działanie 7.4	Nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 7.4	Nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Działanie 7.4	Nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Działanie 7.4	Nie dotyczy

DZIAŁANIE 7.5 - ROZWÓJ KOMPETENCJI PRACOWNIKÓW SEKTORA MŚP

OPIS DZIAŁANIA		
6. Nazwa działania	Działanie 7.5	Rozwój kompetencji pracowników sektora MŚP
7. Cel/e szczegółowy/e działania/ poddziałania	Działanie 7.5	Podniesienie kompetencji i kwalifikacji przedsiębiorców sektora MŚP i ich pracowników.
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Działanie 7.5	• Liczba mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw, które zrealizowały swój cel rozwojowy dzięki udziałowi w programie [szt.]. • Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu [os.].
9. Lista wskaźników produktu	Działanie 7.5	• Liczba mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw objętych usługami rozwojowymi w programie [szt.]. • Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, objętych wsparciem w programie [os.]. • Liczba osób pracujących, łącznie z prowadzącymi działalność na własny rachunek, w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w programie [os]. • Liczba osób pracujących o niskich kwalifikacjach objętych wsparciem w programie [os.].
10. Typy projektów	Działanie 7.5	1. Dofinansowanie usług rozwojowych, w tym podnoszenie kwalifikacji pracowników, wynikających z diagnozy potrzeb rozwojowych przedsiębiorstwa. Projekty w ramach niniejszego działania mogą być realizowane jako projekty partnerskie w rozumieniu art. 33 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020.

11. Typ beneficjenta	Działanie 7.5	Wszystkie podmioty – z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych)[224].
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Działanie 7.5	Mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa (to jest przedsiębiorcy oraz pracownicy przedsiębiorstw sektora MŚP[225]) mające siedzibę lub oddział na terenie województwa podkarpackiego.
13. Instytucja pośrednicząca	Działanie 7.5	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie
14. Instytucja wdrażająca	Działanie 7.5	Nie dotyczy
15. Kategoria (e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	Działanie 7.5	Region słabiej rozwinięty 9 331 094
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Działanie 7.5	Mechanizmy zapewniające koordynację udzielonego wsparcia w ramach RPO WP 2014-2020: • zastosowanie cross-financingu, • Komitet Monitorujący RPO WP 2014-2020.
17. Instrumenty terytorialne	Działanie 7.5	Nie dotyczy
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Działanie 7.5	Projekty wybierane będą w trybie konkursowym. Podmiotem odpowiedzialnym za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów będzie Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie.

[224] Dodatkowe warunki dotyczące Beneficjenta określone zostały w *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze przystosowania przedsiębiorców i pracowników do zmian na lata 2014-2020.*
[225] zgodnie z definicją zawartą w Rozdziale 7 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz.U.2016.1829, z późn. zm.)

19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Działanie 7.5	1. Realizacja projektów zgodna z: • Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020. • Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze przystosowania przedsiębiorców i pracowników do zmian na lata 2014-2020, • Wytycznymi w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami i zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020, • Wytycznymi w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020. 2. Wsparcie będzie realizowane poprzez Regionalny system dystrybucji środków przeznaczonych na usługi rozwojowe w zakresie podnoszenia kompetencji/kwalifikacji pracowników przedsiębiorstw (tzw. Podmiotowy System Finansowania), który oparty będzie na podejściu popytowym zintegrowanym z krajową Bazą Usług Rozwojowych oraz docelowo spójnym z opracowaną Polską Ramą Kwalifikacji. 3. Przedsiębiorcy mają możliwość wyboru usług/usługi zgodnie z własnymi potrzebami rozwojowymi. Dofinansowanie usługi rozwojowej nie może przekraczać 80% jej wartości - z zastrzeżeniem, że limit ten będzie różny dla poszczególnych kategorii przedsiębiorstwa (mikro-, małe, średnie) i preferowanych grup docelowych (uczestników w wieku powyżej 50 r.ż. lub o niskich kwalifikacjach). Ograniczenie dotyczyło będzie także wysokości kwoty dofinansowania przypadającej na przedsiębiorstwo oraz pracownika korzystającego z usługi/usług rozwojowych. Szczegółowe warunki dotyczące powyższych ograniczeń zostaną określone w regulaminie konkursu. 4. Beneficjent w okresie realizacji projektu prowadzi biuro projektu (lub posiada siedzibę, filię, delegaturę czy inną prawnie dozwoloną formę organizacyjną działalności podmiotu) na terenie województwa podkarpackiego (subregionu) z możliwością udostępnienia pełnej dokumentacji wdrażanego projektu oraz zapewniające uczestnikom

		projektu możliwość osobistego kontaktu z kadrą projektu.
20. Warunki i planowany zakres stosowania *cross-financingu* (%)	Działanie 7.5	Zakres stosowania cross – financingu zgodnie z wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020. Cross-financing w ramach projektów współfinansowanych z EFS może dotyczyć wyłącznie takich kategorii wydatków, bez których realizacja projektu nie byłaby możliwa, w szczególności w związku z zapewnieniem realizacji zasady równości szans, a zwłaszcza potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Wydatki w zakresie cross – financingu nie mogą przekroczyć 10% wartości współfinansowania unijnego (EFS).
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 7.5	Nie więcej niż 10% wartości projektu (w tym cross – financing)[226].
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Działanie 7.5	Nie dotyczy
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Działanie 7.5	Przewiduje się możliwość stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków zgodnie z wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020. Dla projektów, w których wartość wkładu publicznego (środków publicznych) nie przekracza wyrażonej w PLN równowartości 100 000 EUR[227], stosowanie uproszczonych metod rozliczania wydatków tj. stawek jednostkowych lub kwot ryczałtowych jest obligatoryjne. Planowany zakres systemu zaliczek określony został w Rozdziale I *Ogólny*

[226]Limit dla wydatków kwalifikowalnych poniesionych na zakup środków trwałych w rozumieniu *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.*
[227] Do przeliczania ww. kwoty na PLN należy stosować miesięczny obrachunkowy kurs wymiany stosowany przez KE aktualny na dzień ogłoszenia konkursu.

		opis Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 oraz głównych warunków realizacji, Podrozdział 3 *Ogólne informacje dotyczące sposobu finansowania*.
24. Pomoc publiczna i pomoc *de minimis* (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Działanie 7.5	W ramach działania zastosowanie może mieć: • pomoc *de minimis*, zgodnie z rozporządzeniem Komisji (UE) Nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* • pomoc publiczna, zgodnie z rozporządzeniem Komisji (UE) Nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającym niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu. Podstawą prawną udzielania pomocy publicznej i pomocy *de minimis* jest rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju w sprawie udzielania pomocy de minimis oraz pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020.
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Działanie 7.5	85%
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez	Działanie 7.5	85%

właściwą instytucję)		
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 7.5	15%
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Działanie 7.5	Minimalna wartość projektu: 500 000 PLN. Maksymalna wartość projektu: Nie wyznaczono.
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Działanie 7.5	Nie dotyczy
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Działanie 7.5	Nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 7.5	Nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Działanie 7.5	Nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Działanie 7.5	Nie dotyczy

DZIAŁANIE 7.6 – PROGRAMY PROFILAKTYCZNE I ZDROWOTNE W REGIONIE

OPIS DZIAŁANIA		
6. Nazwa działania	Działanie 7.6	Programy profilaktyczne i zdrowotne w regionie
7. Cel/e szczegółowy/e działania/ poddziałania	Działanie 7.6	Zwiększenie uczestnictwa w programach zdrowotnych zmierzające do utrzymania aktywności zawodowej.
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Działanie 7.6	• Liczba osób, które dzięki interwencji EFS zgłosiły się na badanie profilaktyczne [os.]. • Liczba osób, które po opuszczeniu programu podjęły pracę lub kontynuowały zatrudnienie [os.].
9. Lista wskaźników produktu	Działanie 7.6	• Liczba osób objętych programem zdrowotnym dzięki EFS [os.]. • Liczba wdrożonych programów zdrowotnych istotnych z punktu widzenia potrzeb zdrowotnych regionu, w tym pracodawców [szt.]. • Liczba osób w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w programie [os].
10. Typy projektów	Działanie 7.6	1. Wdrażania programów profilaktyki nowotworowej w kierunku wykrywania raka piersi, szyjki macicy i jelita grubego[228]. 2. Wdrażanie programów zdrowotnych dot. chorób będących istotnym problemem zdrowotnym regionu – w szczególności nowotwór płuc. 3. Współfinansowanie rehabilitacji leczniczej/medycznej ułatwiającej osobom w wieku aktywności zawodowej powrót do pracy lub utrzymanie aktywności zawodowej (w formule RPZ)[229]. Projekty w ramach niniejszego działania mogą być realizowane jako projekty partnerskie w rozumieniu art. 33 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach

[228] W zakresie zgodnym *z Wytycznymi w zakresie zasad realizacji przedsięwzięć z udziałem środków EFS w obszarze zdrowia na lata 2014-2020.*
[229] Możliwość finansowania usług zdrowotnych z zakresu rehabilitacji zgodnie z warunkami określonymi w *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze zdrowia na lata 2014-2020.*

		realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020.
11. Typ beneficjenta	Działanie 7.6	1. Wszystkie podmioty – z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych), w tym: a) POZ w tym prywatne i publiczne jednostki świadczące usługi medyczne, b) organizacje pozarządowe z doświadczeniem w działaniach profilaktycznych i rehabilitacyjnych, c) podmioty ekonomii społecznej.
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Działanie 7.6	1. Osoby w wieku aktywności zawodowej. 2. W przypadku programów profilaktyki nowotworowej w kierunku wykrywania raka piersi, szyjki macicy, jelita grubego grupą docelową są osoby spełniające warunki uczestnictwa w danym programie[230].
13. Instytucja pośrednicząca	Działanie 7.6	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie
14. Instytucja wdrażająca	Działanie 7.6	Nie dotyczy
15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)		Region słabiej rozwinięty
	Działanie 7.6	5 389 061
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Działanie 7.6	Mechanizmy zapewniające koordynację udzielonego wsparcia w ramach RPO WP 2014-2020: • zastosowanie cross-financing, • Komitet Monitorujący RPO WP 2014-2020, • Komitet sterujący ds. koordynacji interwencji EFSI w sektorze zdrowia.
17. Instrumenty terytorialne	Działanie 7.6	Nie dotyczy
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę	Działanie 7.6	Projekty wybierane będą w trybie konkursowym. Podmiotem odpowiedzialnym za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie

[230] Chyba, że w kryteriach przyjętych przez KM RPO WP 2014-2020 zostało określone inaczej.

wniosków oraz przyjmowanie protestów		protestów będzie Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie.
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Działanie 7.6	1. Realizacja projektów zgodna z: • Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020. • Wytycznymi w zakresie zasad realizacji przedsięwzięć z udziałem środków EFS w obszarze zdrowia na lata 2014-2020, • Wytycznymi w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami i zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020, • Wytycznymi w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020. • *Policy paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020* oraz Planem działań w sektorze zdrowia uzgodnionym z Komitetem Sterującym ds. koordynacji interwencji EFSI w sektorze zdrowia. 2. Beneficjent w okresie realizacji projektu prowadzi biuro projektu (lub posiada siedzibę, filię, delegaturę czy inną prawnie dozwoloną formę organizacyjną działalności podmiotu) na terenie województwa podkarpackiego z możliwością udostępnienia pełnej dokumentacji wdrażanego projektu oraz zapewniające uczestnikom projektu możliwość osobistego kontaktu z kadrą projektu.
20. Warunki i planowany zakres stosowania *cross-financingu* (%)	Działanie 7.6	Zakres stosowania cross – financingu zgodnie z Wytycznymi Ministra Rozwoju w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020. Cross-financing w ramach projektów współfinansowanych z EFS może dotyczyć wyłącznie takich kategorii wydatków, bez których realizacja projektu nie byłaby możliwa, w szczególności w związku z zapewnieniem realizacji zasady równości szans, a zwłaszcza potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Wydatki w zakresie cross – financingu nie mogą przekroczyć 10% wartości

		współfinansowania unijnego (EFS).
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 7.6	Nie więcej niż 10% wartości projektu (w tym cross – financing)[231].
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Działanie 7.6	Nie dotyczy
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Działanie 7.6	Przewiduje się możliwość stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków zgodnie z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020. Dla projektów, w których wartość wkładu publicznego (środków publicznych) nie przekracza wyrażonej w PLN równowartości 100 000 EUR[232], stosowanie uproszczonych metod rozliczania wydatków tj. stawek jednostkowych lub kwot ryczałtowych jest obligatoryjne. Planowany zakres systemu zaliczek określony został w Rozdziale I *Ogólny opis Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 oraz głównych warunków realizacji*, Podrozdział 3 *Ogólne informacje dotyczące sposobu finansowania.*
24. Pomoc publiczna i pomoc *de minimis* (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Działanie 7.6	W ramach działania zastosowanie może mieć: • pomoc *de minimis*, zgodnie z rozporządzeniem Komisji (UE) Nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* • pomoc publiczna, zgodnie z rozporządzeniem Komisji (UE) Nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającym niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu

[231]Limit dla wydatków kwalifikowalnych poniesionych na zakup środków trwałych w rozumieniu *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020*.
[232] Do przeliczania ww. kwoty na PLN należy stosować miesięczny obrachunkowy kurs wymiany stosowany przez KE aktualny na dzień ogłoszenia konkursu.

		Podstawą prawną udzielania pomocy publicznej i pomocy *de minimis* jest rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju w sprawie udzielania pomocy de minimis oraz pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020.
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Działanie 7.6	85%
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	Działanie 7.6	95%[233] Zgodnie z częścią III indykatywny plan finansowy.
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 7.6	5%[234]

[233] Zgodnie z załącznikiem nr 2d do Kontraktu Terytorialnego - Maksymalny udział budżetu państwa w finansowaniu wydatków kwalifikowalnych w ramach danego projektu w danym priorytecie inwestycyjnym w ramach EFS, z zastrzeżeniem, że IOK może określić w regulaminie konkursu niższy poziom dofinansowania, co wynika z wysokości kwot Budżetu Państwa wskazanych w załączniku nr 2b do Kontraktu Terytorialnego - Środki z budżetu państwa na finansowanie wkładu krajowego, stanowiące uzupełnienie do środków z EFS. Zgodnie z art 9k ust. 2 pkt 2 lit. b Kontraktu Terytorialnego dofinansowanie z BP nie może zostać przeznaczone dla projektów objętych regułami pomocy publicznej.

[234] IOK może określić w regulaminie konkursu wyższy wkład własny beneficjenta, co wynika z wysokości kwot Budżetu Państwa wskazanych w załączniku nr 2b do Kontraktu Terytorialnego - *Środki z budżetu państwa na finansowanie wkładu krajowego, stanowiące uzupełnienie do środków z EFS.*

28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Działanie 7.6	Minimalna wartość projektu: 200 000 PLN. Maksymalna wartość projektu: Nie wyznaczono[235].
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Działanie 7.6	Nie dotyczy
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Działanie 7.6	Nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 7.6	Nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Działanie 7.6	Nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Działanie 7.6	Nie dotyczy

DZIAŁANIE 7.7 – WSPARCIE ROZWOJU PRZEDSIĘBIORCZOŚCI – ZINTEGROWANE INWESTYCJE TERYTORIALNE

OPIS DZIAŁANIA		
6. Nazwa działania	Działanie 7.7	Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości - ZIT
7. Cel szczegółowy działania	Działanie 7.7	Zwiększenie liczby nowo utworzonych, trwałych mikroprzedsiębiorstw.

[235] Na obecnym etapie nie wyznaczono maksymalnej wartości projektu. Maksymalna wartość projektu zostanie oszacowana po przeprowadzeniu pierwszych naborów na dofinansowanie projektów w ramach działania 7.6.

8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Działanie 7.7	• Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej [szt.].
9. Lista wskaźników produktu	Działanie 7.7	• Liczba osób pozostających bez pracy, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie [os.]. • Liczba osób pracujących, które otrzymały bezzwrotne środki na podjęcie działalności gospodarczej w programie [os.].
10. Typy projektów	Działanie 7.7	• Bezzwrotne wsparcie w postaci dotacji dla osób zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej, obejmujące także finansowe wsparcie pomostowe w początkowym okresie działalności, a także wsparcie doradczo – szkoleniowe dla osób zamierzających rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej oraz osób, które rozpoczęły działalność gospodarczą w ramach projektów realizowanych niniejszym priorytecie, w początkowym okresie działalności uwzględniające indywidualne potrzeby uczestników. Projekty w ramach niniejszego działania mogą być realizowane, jako projekty partnerskie w rozumieniu art. 33 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020.
11. Typ beneficjenta	Działanie 7.7	Wszystkie podmioty – z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych)[236].
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Działanie 7.7	Osoby bezrobotne, bierne zawodowo oraz pracujące w wieku 30 lat i więcej (od dnia 30 urodzin) zamierzające rozpocząć prowadzenie działalności gospodarczej w tym: 1. osoby w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy, tj., osoby w wieku 50 lat i

[236] Jednostki samorządu terytorialnego szczebla gminnego i ich jednostek organizacyjnych, mogą uczestniczyć w realizacji projektu wyłącznie jako partner, który nie udziela wsparcia finansowego ostatecznym odbiorcom.

		więcej, osoby długotrwale bezrobotne[237], osoby z niepełnosprawnościami, osoby o niskich kwalifikacjach[238], kobiety, 2. osoby ubogie pracujące, osoby zatrudnione na umowach krótkoterminowych oraz pracujący w ramach umów cywilno-prawnych), rolnicy i członkowie ich rodzin – osoby posiadające nieruchomość rolną lub członkowie ich rodzin podlegający ubezpieczeniom emerytalnym i rentowym z tytułu prowadzenia gospodarstwa rolnego, które chcą odejść z rolnictwa, 3. reemigranci, 4. imigranci.
13. Instytucja pośrednicząca	Działanie 7.7	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie/ IP ZIT Stowarzyszenie - ROF
14. Instytucja wdrażająca	Działanie 7.7	Nie dotyczy
15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	Działanie 7.7	Region słabiej rozwinięty
		2 432 444
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Działanie 7.7	Mechanizmy zapewniające koordynację udzielonego wsparcia w ramach RPO WP 2014-2020: • Strategia ZIT ROF, • zastosowanie cross-financingu, • Komitet Monitorujący RPO WP 2014-2020.

[237] Definicja osoby długotrwale bezrobotnej została zawarta w Wytycznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020. W przypadku projektów realizowanych przez powiatowe urzędy pracy, będą to bezrobotni spełniający warunki określone wymaganiami projektu wynikające nie z rejestracji w urzędzie pracy, lecz oświadczenia uczestnika projektu

[238] Osoba o niskich kwalifikacjach to osoba posiadająca wykształcenie na poziomie do ISCED 3 włącznie - zgodnie z definicją zawartą w Wytycznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020. ISCED 3: wykształcenie ponadgimnazjalne: ma na celu uzupełnienie wykształcenia średniego i przygotowanie do podjęcia studiów wyższych lub umożliwienie osobom uczącym się nabycie umiejętności istotnych dla podjęcia zatrudnienia. Uczniowie przystępują do nauki na tym poziomie zwykle pomiędzy 15 a 16 rokiem życia. Programy na poziomie ISCED 3 z reguły kończą się 12 lub 13 lat po rozpoczęciu nauki na poziomie ISCED 1 (lub mniej więcej w wieku 18 lat), przy czym najczęściej jest to okres 12 lat.

17. Instrumenty terytorialne	Działanie 7.7	Zintegrowane Inwestycje Terytorialne
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Działanie 7.7	Projekty wybierane będą w trybie konkursowym. Podmiotem odpowiedzialnym za nabór i ocenę wniosków są: Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie oraz Stowarzyszenie Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego. Podmiotem odpowiedzialnym za przyjmowanie protestów jest Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie.
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Działanie 7.7	1. Realizacja projektów zgodna z: • Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020. • Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020. • Wytycznymi w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami i zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020. • Wytycznymi w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020. 2. Priorytetową grupą docelową programu są rodzice posiadający, co najmniej 3 dzieci w wieku do 18 roku życia, 3. Co najmniej 60% uczestników w projektach realizowanych w PI 8iii muszą stanowić osoby bezrobotne i bierne zawodowo należące do grupy osób w najtrudniejszej sytuacji na rynku pracy, tj., osoby w wieku 50 lat i więcej, osoby długotrwale bezrobotne, osoby z niepełnosprawnościami, osoby o niskich kwalifikacjach, kobiety. Bezrobotni mężczyźni w wieku 30-49 lat nie mogą stanowić więcej niż 20% ogólnej liczby osób bezrobotnych uczestniczących w projektach realizowanych w PI 8iii., 4. Osoby odchodzące z rolnictwa będą wspierane pod warunkiem przejścia z systemu KRUS do systemu ZUS,

		5. Wsparcie nie jest udzielane osobom, które posiadały wpis do rejestru CEIDG, były zarejestrowane w KRS lub prowadziły działalność gospodarczą na podstawie odrębnych przepisów (w tym m.in. działalność adwokacką, komorniczą lub oświatową) w okresie 12 miesięcy poprzedzających dzień przystąpienia do projektu. 6. Obowiązkowym elementem rekrutacji do projektu jest rozmowa z doradcą zawodowym, której celem jest weryfikacja predyspozycji kandydata (w tym np. osobowościowych, poziomu motywacji) do samodzielnego założenia i prowadzenia działalności gospodarczej. 7. Beneficjent w okresie realizacji projektu prowadzi biuro projektu (lub posiada siedzibę, filię, delegaturę czy inną prawnie dozwoloną formę organizacyjną działalności podmiotu) na terenie ROF z możliwością udostępnienia pełnej dokumentacji wdrażanego projektu oraz zapewniające uczestnikom projektu możliwość osobistego kontaktu z kadrą projektu. 8. Projekt musi być zgodny ze Strategią ZIT ROF.
20. Warunki i planowany zakres stosowania *cross*-financingu (%)	Działanie 7.7	Zakres stosowania cross – financingu zgodnie z wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020. Cross-financing w ramach projektów współfinansowanych z EFS może dotyczyć wyłącznie takich kategorii wydatków, bez których realizacja projektu nie byłaby możliwa, w szczególności w związku z zapewnieniem realizacji zasady równości szans, a zwłaszcza potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Wydatki w zakresie cross – financingu nie mogą przekroczyć 10% wartości współfinansowania unijnego (EFS).

21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 7.7	Nie więcej niż 10% wartości projektu (w tym cross – financing).[239]
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Działanie 7.7	Nie dotyczy
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Działanie 7.7	Przewiduje się możliwość stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków zgodnie z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020. Dla projektów, w których wartość wkładu publicznego (środków publicznych) nie przekracza wyrażonej w PLN równowartości 100 000 EUR[240], stosowanie uproszczonych metod rozliczania wydatków tj. stawek jednostkowych lub kwot ryczałtowych jest obligatoryjne. Planowany zakres systemu zaliczek określony został w Rozdziale I *Ogólny opis Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 oraz głównych warunków realizacji*, Podrozdział 3 *Ogólne informacje dotyczące sposobu finansowania.*

[239]Limit dla wydatków kwalifikowalnych poniesionych na zakup środków trwałych w rozumieniu *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.*
[240] Do przeliczania ww. kwoty na PLN należy stosować miesięczny obrachunkowy kurs wymiany stosowany przez KE aktualny na dzień ogłoszenia konkursu.

24. Pomoc publiczna i pomoc *de minimis* (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Działanie 7.7	Rodzaje pomocy: Pomoc de minimis, pomoc publiczna na szkolenia i/lub doradztwo i/lub subsydiowanie zatrudnienia i/lub doposażenie lub wyposażenie stanowiska pracy i/lub dotacja na utworzenie przedsiębiorstwa. W ramach działania zastosowanie może mieć: • pomoc *de minimis*, zgodnie z rozporządzeniem Komisji (UE) Nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* • pomoc publiczna, zgodnie z rozporządzeniem Komisji (UE) Nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającym niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu Podstawą prawną udzielania pomocy publicznej i pomocy *de minimis* jest rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju w sprawie udzielania pomocy de minimis oraz pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020.
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Działanie 7.7	85%

26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	Działanie 7.7	95%[241] Zgodnie z częścią III indykatywny plan finansowy.
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 7.7	5%[242]
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Działanie 7.7	Minimalna wartość projektu: 250 000 PLN. Maksymalna wartość projektu: Nie wyznaczono[243].
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Działanie 7.7	Nie dotyczy

[241] Zgodnie z załącznikiem nr 2d do Kontraktu Terytorialnego - *Maksymalny udział budżetu państwa w finansowaniu wydatków kwalifikowalnych w ramach danego projektu w danym priorytecie inwestycyjnym w ramach EFS* – nie dotyczy instrumentów inżynierii finansowej, w przypadku projektów dotyczących wsparcia bezzwrotnego - dotyczy wyłącznie części budżetu projektu pomniejszonego o środki na rozpoczęcie działalności gospodarczej. Zgodnie z art 9k ust. 2 pkt 2 lit. b Kontraktu Terytorialnego dofinansowanie z BP nie może zostać przeznaczone dla projektów objętych regułami pomocy publicznej.

[242] W odniesieniu do projektów dotyczących bezzwrotnych form wsparcia, wymagany wkład własny wynosi 5% wartości projektów pomniejszonej o wartość dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej.

[243] Na obecnym etapie nie wyznaczono maksymalnej wartości projektu. Maksymalna wartość projektu może zostać wprowadzona po przeprowadzeniu pierwszych naborów na dofinansowanie projektów w ramach Działania 7.7

30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Działanie 7.7	Nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 7.7	Nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Działanie 7.7	Nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Działanie 7.7	Nie dotyczy

OŚ PRIORYTETOWA VIII. INTEGRACJA SPOŁECZNA

1. Numer i nazwa osi priorytetowej

VIII. Integracja społeczna

2. Cele szczegółowe osi priorytetowej

1. Aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poprzez poprawę ich zdolności do zatrudnienia
2. Zwiększenie dostępności usług społecznych w szczególności usług środowiskowych, opiekuńczych oraz usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej dla osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym
3. Zwiększenie dostępności usług zdrowotnych
4. Wzmocnienie roli podmiotów ekonomii społecznej w aktywizacji osób w niekorzystnej sytuacji oraz w dostarczaniu usług użyteczności społecznej w regionie

3. Charakter osi	Nie dotyczy		
4. Fundusz (nazwa i kwota w EUR)	Nazwa Funduszu	Ogółem	
	EFS	169 088 779	
5. Instytucja zarządzająca	Zarząd Województwa Podkarpackiego.		

DZIAŁANIE 8.1 AKTYWNA INTEGRACJA OSÓB ZAGROŻONYCH UBÓSTWEM LUB WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM

OPIS DZIAŁANIA		
6. Nazwa działania	Działanie 8.1	Aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym
7. Cel szczegółowy działania	Działanie 8.1	Aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poprzez poprawę ich zdolności do zatrudnienia.
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Działanie 8.1	• Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu [os.]. • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, poszukujących pracy po opuszczeniu programu [os.]. • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) [os.].
9. Lista wskaźników produktu	Działanie 8.1	• Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie [os]. • Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie [os.].
10. Typy projektów	Działanie 8.1	1. Zintegrowane oraz zindywidualizowane programy[244] realizowane w oparciu o ścieżkę reintegracji, obejmujące usługi aktywnej integracji o charakterze społecznym[245], edukacyjnym[246], zdrowotnym[247],

[244] W tym: programy wychodzenia z bezdomności, programy aktywizacji wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych i socjoterapeutycznych, programy usamodzielniania wychowanków opuszczających instytucjonalne oraz rodzinne formy pieczy zastępczej, programy reintegracji zawodowej i społecznej, w tym realizowane przez podmioty, o których mowa w ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (tj. CIS i KIS), w tym rozwój i upowszechnianie zatrudnienia wspieranego, programy na rzecz wsparcia zatrudnienia i rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych (w szczególności programy zatrudnienia wspomaganego).
[245] Celem usług jest nabycie, przywrócenie lub wzmocnienie kompetencji społecznych, zaradności, samodzielności i aktywności społecznej.
[246] Celem usług jest wzrost poziomu wykształcenia.
[247] Celem usług jest wyeliminowanie lub złagodzenie barier zdrowotnych utrudniających funkcjonowanie w społeczeństwie lub powodujących oddalenie od rynku pracy.

		zawodowym[248] zawierające instrumenty odpowiadające na indywidualne potrzeby m.in.: a) pracy socjalnej[249], b) poradnictwa i wsparcia indywidualnego oraz grupowego w zakresie podniesienia kompetencji życiowych i umiejętności społeczno-zawodowych umożliwiających docelowo powrót do życia społecznego, w tym powrót na rynek pracy i aktywizację zawodową, c) poradnictwa specjalistycznego, w tym: poradnictwo prawne w zakresie prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego, ochrony praw lokatorów; poradnictwo rodzinne, obejmujące wsparcie rodziny naturalnej i zastępczej, opieki nad osobą niepełnosprawną, a także terapię rodzinną; poradnictwo psychologiczne, będą świadczone, jako jeden z elementów szerszego, kompleksowego wsparcia zdefiniowanego na podstawie indywidualnej diagnozy uczestników projektów, d) uczestnictwa w zajęciach Centrum Integracji Społecznej lub Klubie Integracji Społecznej, e) zajęć w ramach podnoszenia kluczowych kompetencji o charakterze zawodowym lub zdobywania nowych kompetencji i umiejętności zawodowych, umożliwiających aktywizację zawodową, f) działań diagnostycznych i terapeutycznych dla dzieci z rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, z zaburzeniami komunikacyjnymi dysleksją i dyskalkulią dla dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym[250]. 2. Włączanie osób z niepełnosprawnościami w zajęcia na rzecz aktywizacji zawodowej, realizowane w warsztatach terapii zajęciowej poprzez finansowanie zajęć związanych z uczestnictwem w WTZ (w zakresie nie finansowanym przez PFRON)[251] oraz działań na rzecz aktywnej integracji

[248] Celem usług jest pomoc w podjęciu decyzji dotyczącej wyboru lub zmiany zawodu, wyposażenie w kompetencje i kwalifikacje zawodowe oraz umiejętności pożądane na rynku pracy, pomoc w utrzymaniu zatrudnienia. Działania z tego zakresu nie mogą stanowić pierwszego elementu wsparcia w ramach ścieżki reintegracji. Instrumenty aktywizacji zawodowej są realizowane wyłącznie przez podmioty wyspecjalizowane w zakresie aktywizacji zawodowej określone w *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020.*
[249] Projekty obejmujące wyłącznie pracę socjalną nie są wybierane do dofinansowania.
[250] Działania tego typu nie mogą stanowić jedynego elementu projektu.
[251] M.in. usługi trenera pracy, usługi asystenckie, realizacja praktyk lub staży dla uczestników WTZ.

		dotychczas nie oferowanych przez WTZ (np. zajęcia aktywizacyjne)[252], stanowiących poszerzenie oferty WTZ. 3. Wsparcie działalności w zakresie reintegracji zawodowej i społecznej, w szczególności prowadzonej przez takie podmioty jak Zakłady Aktywności Zawodowej, Kluby oraz Centra Integracji Społecznej[253], w tym rozwój i upowszechnianie zatrudnienia wspieranego. W ramach ścieżki reintegracji, obok usług aktywnej integracji mogą być realizowane usługi społeczne, o ile jest to niezbędne do zapewnienia indywidualizacji i kompleksowości wsparcia dla konkretnej osoby, rodziny i przyczynia się do realizacji celów aktywnej integracji, przy czym wsparcie jest skoncentrowane na osobie i jej potrzebach, a nie rozwijaniu usług. Projekty w ramach niniejszego działania mogą być realizowane jako projekty partnerskie w rozumieniu art. 33 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020.
11. Typ beneficjenta	Działanie 8.1	▪ jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia, ▪ jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego posiadające osobowość prawną, ▪ podmioty zatrudnienia socjalnego (tworzone zgodnie z wymogami określonymi w prawodawstwie krajowym), ▪ podmioty prowadzące Zakłady Aktywności Zawodowej, ▪ podmioty ekonomii społecznej[254], ▪ podmioty wymienione w art. 3 ust. 2 i 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j Dz. U. 2016 poz. 1817, z późn. zm.), statutowo działające w obszarze pomocy i integracji społecznej.
12. Grupa docelowa/	Działanie 8.1	1. Osoby lub rodziny zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym[255]:

[252] Działania w postaci usług aktywnej integracji muszą być obowiązkowo ukierunkowane na przygotowanie uczestników do podjęcia zatrudnienia w ZAZ, na otwartym bądź chronionym rynku pracy lub w przedsiębiorczości społecznej.
[253] Poprzez stworzenie nowych miejsc reintegracji społecznej i zawodowej w istniejących podmiotach bądź tworzenie nowych podmiotów, z zastrzeżeniem, iż nie są tworzone nowe ZAZ.
[254] Podmioty ekonomii społecznej rozumiane zgodnie z zapisami *Wytycznych Ministra w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020***.**

ostateczni odbiorcy wsparcia		a. osoby lub rodziny korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej lub kwalifikujące się do objęcia wsparciem pomocy społecznej, tj. spełniające co najmniej jedną z przesłanek określonych w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej; b. osoby, o których mowa w art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym; c. osoby przebywające w pieczy zastępczej[256] lub opuszczające pieczę zastępczą oraz rodziny przeżywające trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, o których mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępcze; d. osoby nieletnie, wobec których zastosowano środki zapobiegania i zwalczania demoralizacji i przestępczości zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2016 r. poz. 1654, z późn. zm.); e. osoby przebywające w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych i młodzieżowych ośrodkach socjoterapii, o których mowa w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2017 r. poz. 2198, z późn. zm.); f. osoby z niepełnosprawnością – osoby z niepełnosprawnością w rozumieniu Wytycznych w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020 lub uczniowie/dzieci z niepełnosprawnościami w rozumieniu Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020; g. członkowie gospodarstw domowych sprawujący opiekę nad osobą z niepełnosprawnością, o ile co najmniej jeden z nich nie pracuje ze względu na konieczność sprawowania opieki nad osobą

[255] Zgodnie z definicją zawartą w *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020*.

[256] W tym również osoby przebywające w pieczy zastępczej na warunkach określonych w art. 37 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

		z niepełnosprawnością; h. osoby niesamodzielne; i. osoby bezdomne lub dotknięte wykluczeniem z dostępu do mieszkań w rozumieniu Wytycznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020, j. osoby odbywające kary pozbawienia wolności; k. osoby korzystające z PO PŻ. 2. Rodziny - to jest osoby spokrewnione lub niespokrewnione pozostające w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące z osobami zagrożonymi ubóstwem lub wykluczeniem społecznym[257].
13. Instytucja pośrednicząca	Działanie 8.1	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie
14. Instytucja wdrażająca	Działanie 8.1	Nie dotyczy
15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	Działanie 8.1	Region słabiej rozwinięty 31 661 055
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Działanie 8.1	Mechanizmy zapewniające koordynację udzielonego wsparcia w ramach RPO WP 2014-2020: • zastosowanie cross-financingu, • Komitet Monitorujący RPO WP 2014-2020.
17. Instrumenty terytorialne	Działanie 8.1	Dedykowane konkursy dla obszarów funkcjonalnych 8 regionalnych biegunów wzrostu, tj. MOF Krosno, Dębica-Ropczyce, Przemyśl, Mielec, Tarnobrzeg, Jarosław-Przeworsk, Sanok-Lesko, Stalowa Wola.

[257] Wsparcie dla rodziny może być realizowane wyłącznie, gdy odbywa się wraz (w tym samym projekcie) ze wsparciem dla osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz jest niezbędne dla skutecznego (to jest - osiągnięte zostaną efekty społeczno - zatrudnieniowe) wsparcia osoby zagrożonej ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.

18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Działanie 8.1	Projekty wybierane będą w trybie konkursowym. Podmiotem odpowiedzialnym za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów będzie Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie.
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Działanie 8.1	1. Realizacja projektów jest zgodna z: • Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020. • Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020, • Wytycznymi w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami i zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020, • Wytycznymi w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020. 2. Wsparcie w ramach projektów odbywa się w oparciu o ścieżkę reintegracyjną, stworzoną indywidualnie z uwzględnieniem diagnozy sytuacji problemowej, zasobów, potencjału, predyspozycji, potrzeb. 3. Projekty nie mogą być skoncentrowane na wsparciu dzieci (osoby poniżej 18.roku życia), z wyłączeniam projektów dedykowanych osobom, o których mowa w podrozdziale 5.1 pkt 7 Wytycznych w zakresie właczenia społecznego. 4. W ramach projektów nie są finansowane turnusy rehabilitacyjne, o których mowa w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 2046, z późn. zm). Turnus rehabilitacyjny nie jest traktowany, jako instrument aktywnej integracji aktywizowanej osoby z niepełnosprawnością. Kwoty przeznaczone na

		turnusy mogą zostać uznane za wkład własny do projektu. 5. W przypadku projektów zakładających tworzenie nowych podmiotów prowadzących działalność reintegracji społecznej i zawodowej, w szczególności CIS, KIS, wymagane jest zachowanie trwałości podmiotów utworzonych ze środków EFS po zakończeniu realizacji projektu, co najmniej przez okres odpowiadający okresowi realizacji projektu. 6. Beneficjent (inny niż OPS,PCPR lub PUP) realizujący projekt będzie zobowiązany, zgodnie z zapisami decyzji lub umowy o dofinansowanie realizacji projektu do informowania właściwych terytorialnie OPS,PCPR lub PUP o realizowanym projekcie oraz formach wsparcia otrzymywanych przez uczestników. 7. Beneficjenci współpracują z OWES w zakresie tworzenia miejsc pracy w podmiotech ekonomii społecznej. 8. W przypadku projektów przewidujących bezpośrednie wsparcie dla osób, rodzin albo środowisk zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz wspierających aktywizację zawodową osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym wymagane jest osiągnięcie efektywności społęcznej i efektywności zatrudnieniowej na poziomach wskazanych w kryteriach wyboru projektów. 9. W ramach działania nie będzie udzielane wsparcie dla osób odbywających karę pozbawienia wolności, z wyjątkiem osób objętych dozorem elektronicznym. 10. Beneficjent w okresie realizacji projektu prowadzi biuro projektu (lub posiada siedzibę, filię, delegaturę czy inną prawnie dozwoloną formę organizacyjną działalności podmiotu) na terenie województwa podkarpackiego z możliwością udostępnienia pełnej dokumentacji wdrażanego projektu oraz zapewniające uczestnikom projektu możliwość osobistego kontaktu z kadrą projektu.

20. Warunki i planowany zakres stosowania *cross-financingu* (%)	Działanie 8.1	Zakres stosowania cross – financingu zgodnie z wytycznymi Ministra Rozwoju w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020. Cross-financing w ramach projektów współfinansowanych z EFS może dotyczyć wyłącznie takich kategorii wydatków, bez których realizacja projektu nie byłaby możliwa, w szczególności w związku z zapewnieniem realizacji zasady równości szans, a zwłaszcza potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Wydatki w zakresie cross – financingu nie mogą przekroczyć 10% wartości współfinansowania unijnego (EFS).
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 8.1	Nie więcej niż 15% wartości projektu (w tym cross – financing).[258]
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Działanie 8.1	Nie dotyczy

[258]Limit dla wydatków kwalifikowalnych poniesionych na zakup środków trwałych w rozumieniu *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.*

23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Działanie 8.1	Przewiduje się możliwość stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków zgodnie z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020. Dla projektów, w których wartość wkładu publicznego (środków publicznych) nie przekracza wyrażonej w PLN równowartości 100 000 EUR[259], stosowanie uproszczonych metod rozliczania wydatków tj. stawek jednostkowych lub kwot ryczałtowych jest obligatoryjne. Planowany zakres systemu zaliczek określony został w Rozdziale I *Ogólny opis Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 oraz głównych warunków realizacji*, Podrozdział 3 *Ogólne informacje dotyczące sposobu finansowania.*
24. Pomoc publiczna i pomoc *de minimis* (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Działanie 8.1	W ramach działania zastosowanie może mieć: • pomoc *de minimis*, zgodnie z rozporządzeniem Komisji (UE) Nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis,* • pomoc publiczna, zgodnie z rozporządzeniem Komisji (UE) Nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającym niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu. Podstawą prawną udzielania pomocy publicznej i pomocy *de minimis* jest rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju w sprawie udzielania pomocy de minimis oraz pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020.
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Działanie 8.1	85%

[259] Do przeliczania ww. kwoty na PLN należy stosować miesięczny obrachunkowy kurs wymiany stosowany przez KE aktualny na dzień ogłoszenia konkursu.

26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	Działanie 8.1	95%[260] Zgodnie z częścią III indykatywny plan finansowy.
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 8.1	5%[261]
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Działanie 8.1	Minimalna wartość projektu: 50 000 PLN. Maksymalna wartość projektu: Nie wyznaczono[262].
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Działanie 8.1	Nie dotyczy

[260] Zgodnie z załącznikiem nr 2d do Kontraktu Terytorialnego - Maksymalny udział budżetu państwa w finansowaniu wydatków kwalifikowalnych w ramach danego projektu w danym priorytecie inwestycyjnym w ramach EFS. Zgodnie z art 9k ust. 2 pkt 2 lit. b Kontraktu Terytorialnego dofinansowanie z BP nie może zostać przeznaczone dla projektów objętych regułami pomocy publicznej.

[261] IOK może określić w regulaminie konkursu wyższy wkład własny beneficjenta, co wynika z wysokości kwot Budżetu Państwa wskazanych w załączniku nr 2b do Kontraktu Terytorialnego - *Środki z budżetu państwa na finansowanie wkładu krajowego, stanowiące uzupełnienie do środków z EFS.*

[262] Na obecnym etapie nie wyznaczono maksymalnej wartości projektu. Maksymalna wartość projektu może zostać wprowadzona po przeprowadzeniu pierwszych naborów na dofinansowanie projektów w ramach działania 8.1.

30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Działanie 8.1	Nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 8.1	Nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Działanie 8.1	Nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Działanie 8.1	Nie dotyczy

DZIAŁANIE 8.2 AKTYWNA INTEGRACJA OSÓB ZAGROŻONYCH UBÓSTWEM LUB WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM PROWADZONA PRZEZ OŚRODKI POMOCY SPOŁECZNEJ/POWIATOWE CENTRA POMOCY RODZINIE

OPIS DZIAŁANIA		
6. Nazwa działania	Działanie 8.2	Aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym prowadzona przez ośrodki pomocy społecznej/powiatowe centra pomocy rodzinie
7. Cel szczegółowy działania	Działanie 8.2	Aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poprzez poprawę ich zdolności do zatrudnienia.
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Działanie 8.2	• Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu [os.]. • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, poszukujących pracy po opuszczeniu programu [os.]. • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) [os.].
9. Lista wskaźników produktu	Działanie 8.2	• Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie [os]. • Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie [os.].
10. Typy projektów	Działanie 8.2	1. Zintegrowane oraz zindywidualizowane programy realizowane w oparciu o ścieżkę reintegracji obejmujące usługi aktywnej integracji o charakterze: a) społecznym, których celem jest nabycie, przywrócenie lub wzmocnienie kompetencji społecznych, zaradności, samodzielności i aktywności społecznej (w tym: obowiązkowo stosowana jest praca socjalna[263]), b) edukacyjnym, których celem jest wzrost poziomu wykształcenia,

[263] Praca socjalna traktowana jest jako instrument aktywnej integracji o charakterze społecznym. Projekty obejmujące wyłącznie pracę socjalną nie są wybierane do dofinansowania.

		c) zdrowotnym, których celem jest wyeliminowanie lub złagodzenie barier zdrowotnych utrudniających funkcjonowanie w społeczeństwie lub powodujących oddalenie od rynku pracy, d) zawodowym, których celem jest pomoc w podjęciu decyzji dotyczącej wyboru lub zmiany zawodu, wyposażenie w kompetencje i kwalifikacje zawodowe oraz umiejętności pożądane na rynku pracy, pomoc w utrzymaniu zatrudnienia[264]. W ramach ścieżki reintegracji, obok usług aktywnej integracji mogą być realizowane usługi społeczne, o ile jest to niezbędne do zapewnienia indywidualizacji i kompleksowości wsparcia dla konkretnej osoby, rodziny i przyczynia się do realizacji celów aktywnej integracji, przy czym wsparcie jest skoncentrowane na osobie i jej potrzebach a nie rozwijaniu usług. Projekty w ramach niniejszego działania mogą być realizowane, jako projekty partnerskie w rozumieniu art. 33 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020.
11. Typ beneficjenta	Działanie 8.2	Jednostki organizacyjne pomocy społecznej (ośrodki pomocy społecznej, powiatowe centra pomocy rodzinie) z terenu województwa podkarpackiego.
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Działanie 8.2	1. Osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym[265] korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1769, z późn. zm.). 2. Osoby przebywające w pieczy zastępczej lub opuszczające pieczę zastępczą, o których mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2017 r. poz.

[264] Działania z tego zakresu nie mogą stanowić pierwszego elementu wsparcia w ramach ścieżki reintegracji. Instrumenty aktywizacji zawodowej są realizowane wyłącznie przez podmioty wyspecjalizowane w zakresie aktywizacji zawodowej określone w *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020*.

[265] Zgodnie z definicją zawartą w *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020.*

		697 z późń. zm.). 3. Rodziny - to jest osoby spokrewnione lub niespokrewnione pozostające w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące z osobami zagrożonymi ubóstwem lub wykluczeniem społecznym [266].
13. Instytucja pośrednicząca	Działanie 8.2	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie
14. Instytucja wdrażająca	Działanie 8.2	Nie dotyczy
15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	Działanie 8.2	Region słabiej rozwinięty 1 822 503
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Działanie 8.2	Mechanizmy zapewniające koordynację udzielonego wsparcia w ramach RPO WP 2014-2020: • zastosowanie cross-financingu, • Komitet Monitorujący RPO WP 2014-2020.
17. Instrumenty terytorialne	Działanie 8.2	Nie dotyczy

[266] Wsparcie dla rodziny może być realizowane wyłącznie, gdy odbywa się wraz (w tym samym projekcie) ze wsparciem dla osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz jest niezbędne dla skutecznego (to jest - osiągnięte zostaną efekty społeczno zatrudnieniowe) wsparcia osoby zagrożonej ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.

18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Działanie 8.2	Tryb pozakonkursowy. Tryb konkursowy[267]. Podmiotem odpowiedzialnym za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów będzie Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie.
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Działanie 8.2	1. Realizacja projektów zgodna z: • Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020, • Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020, • Wytycznymi w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami i zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020. • Wytycznymi w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020. Wsparcie w ramach projektów odbywa się w oparciu o ścieżkę reintegracyjną, stworzoną indywidualnie z uwzględnieniem diagnozy sytuacji problemowej, zasobów, potencjału, predyspozycji, potrzeb. 2. W ramach projektów nie są finansowane: a) bierne formy pomocy w postaci zasiłków, b) turnusy rehabilitacyjne, o których mowa w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej o zatrudnieniu osób

[267]Tryb konkursowy będzie stosowany w sytuacji, gdy do realizacji projektu w procedurze pozakonkursowej nie przystąpią wszystkie OPS i PCPR z terenu województwa podkarpackiego. Przez przystąpienie do realizacji projektu rozumie się złożenie w określonym przez Instytucję Pośredniczącą terminie deklaracji przystąpienia do realizacji projektu systemowego (pismo) podpisanego przez uprawniony do tego celu organ (wójta, burmistrza, prezydenta, starostę).

		niepełnosprawnych (t.j Dz. U. z 2016 r. poz. 2046 z późń. zm.). Kwoty przeznaczone na w/w świadczenia lub turnusy mogą zostać uznane za wkład własny do projektu. 3. Projekty nie mogą być skoncentrowane na wsparciu dzieci (osoby poniżej 18 . roku życia), z wyłączeniem projektów dedykowanych osobom, o których mowa w podrodziale 5.1 pkt 7 Wytycznych w zakresie włączenia społecznego. 4. Wdrożenie instrumentów aktywizacji zawodowej jest możliwe wyłącznie przez podmioty wyspecjalizowane w zakresie aktywizacji zawodowej określone w Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020. 5. Beneficjenci współpracują z OWES w zakresie tworzenia miejsc pracy w podmiotech ekonomii społecznej. 6. W przypadku projektów przewidujących bezpośrednie wsparcie dla osób lub rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz wspierających aktywizację zawodową osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym wymagane jest osiągniecie efektywności społęcznej i zatrudnieniowej na poziomach wskazanych w kryteriach wyboru projektów. 7. Beneficjent w okresie realizacji projektu prowadzi biuro projektu (lub posiada siedzibę, filię, delegaturę czy inną prawnie dozwoloną formę organizacyjną działalności podmiotu) na terenie województwa podkarpackiego z możliwością udostępnienia pełnej dokumentacji wdrażanego projektu oraz zapewniające uczestnikom projektu możliwość osobistego kontaktu z kadrą projektu.

20. Warunki i planowany zakres stosowania *cross-financingu* (%)	Działanie 8.2	Zakres stosowania cross – financingu zgodnie z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020. Cross-financing w ramach projektów współfinansowanych z EFS może dotyczyć wyłącznie takich kategorii wydatków, bez których realizacja projektu nie byłaby możliwa, w szczególności w związku z zapewnieniem realizacji zasady równości szans, a zwłaszcza potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Wydatki w zakresie cross – financingu nie mogą przekroczyć 10% wartości współfinansowania unijnego (EFS).
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 8.2	Nie więcej niż 10 % wartości projektu (w tym cross – financing).[268]
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Działanie 8.2	Nie dotyczy
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Działanie 8.2	Przewiduje się możliwość stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków zgodnie z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020. Dla projektów, w których wartość wkładu publicznego (środków publicznych) nie przekracza wyrażonej w PLN równowartości 100 000 EUR[269], stosowanie uproszczonych metod rozliczania wydatków tj. stawek jednostkowych lub kwot ryczałtowych jest obligatoryjne. Planowany zakres systemu zaliczek określony został w Rozdziale I *Ogólny opis Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego*

[268] Limit dla wydatków kwalifikowalnych poniesionych na zakup środków trwałych w rozumieniu *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.*
[269] Do przeliczania ww. kwoty na PLN należy stosować miesięczny obrachunkowy kurs wymiany stosowany przez KE aktualny na dzień ogłoszenia konkursu.

		na lata 2014-2020 oraz głównych warunków realizacji, Podrozdział 3 *Ogólne informacje dotyczące sposobu finansowania.*
24. Pomoc publiczna i pomoc *de minimis* (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Działanie 8.2	W ramach działania zastosowanie może mieć: • pomoc *de minimis*, zgodnie z rozporządzeniem Komisji (UE) Nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis,* • pomoc publiczna, zgodnie z rozporządzeniem Komisji (UE) Nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającym niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu. Podstawą prawną udzielania pomocy publicznej i pomocy *de minimis* jest rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju w sprawie udzielania pomocy de minimis oraz pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020.
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Działanie 8.2	85%

26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	Działanie 8.2	85%
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 8.2	15%
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Działanie 8.2	Minimalna wartość projekt: 50 000 PLN. Maksymalna wartość projektu: Nie wyznaczono[270].
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Działanie 8.2	Nie dotyczy
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Działanie 8.2	Nie dotyczy

[270] Na obecnym etapie nie wyznaczono maksymalnej wartości projektu. Maksymalna wartość projektu może zostać wprowadzona po przeprowadzeniu pierwszych naborów na dofinansowanie projektów w ramach działania 8.2.

31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 8.2	Nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Działanie 8.2	Nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Działanie 8.2	Nie dotyczy

DZIAŁANIE 8.3 ZWIĘKSZENIE DOSTĘPU DO USŁUG SPOŁECZNYCH I ZDROWOTNYCH

OPIS DZIAŁANIA		
6. Nazwa działania	Działanie 8.3	Zwiększenie dostępu do usług społecznych i zdrowotnych
7. Cel/e szczegółowy/e działania	Działanie 8.3	1. Zwiększenie dostępności usług społecznych w szczególności usług środowiskowych, opiekuńczych oraz usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej dla osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. 2. Zwiększenie dostępności usług zdrowotnych.
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Działanie 8.3	• Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług zdrowotnych, istniejących po zakończeniu projektu [szt.]. • Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych, istniejących po zakończeniu projektu [szt.]. • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które opuściły opiekę instytucjonalną na rzecz usług społecznych świadczonych w społeczności lokalnej w programie [os.]. • Liczba utworzonych w programie miejsc świadczenia usług asystenckich i opiekuńczych istniejącychpo zakończeniu projektu [szt.]. • Liczba utworzonych w programie miejsc świadczenia usług w mieszkaniach wspomaganych i chronionych istniejących po zakończeniu projektu [szt.].
9. Lista wskaźników produktu	Działanie 8.3	• Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie [os.]. • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami zdrowotnymi w programie [os.]. • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami asystenckimi i opiekuńczymi świadczonymi

		w społeczności lokalnej w programie [os.]. • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami w postaci mieszkań chronionych i wspomaganych w programie [os.].
10. Typy projektów	Działanie 8.3	<u>Usługi społeczne w szczególności usługi środowiskowe, opiekuńcze:</u> 1. Rozwój środowiskowych form pomocy i samopomocy poprzez[271]: a) wsparcie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, o których mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, w tym ośrodków wsparcia np.: dziennych domów pomocy, klubów samopomocy, b) wykorzystanie dziennych opiekunów, asystentów osób niesamodzielnych, wolontariatu opiekuńczego, pomocy sąsiedzkiej i innych form samopomocowych, c) inne usługi zwiększające mobilność, autonomię i bezpieczeństwo osób niesamodzielnych (np. likwidowanie barier architektonicznych w miejscu zamieszkania, sfinansowanie wypożyczenia sprzętu niezbędnego do opieki lub sprzętu zwiększającego samodzielność osób starszych, dowożenie posiłków)[272]; d) wykorzystanie nowoczesnych technologii w usługach opiekuńczych, np. teleopieki i innych form niebezpośrednich usług opiekuńczych wykorzystujących nowe technologie, aktywizacja środowisk lokalnych w celu tworzenia społecznych (sąsiedzkich) metod samopomocy przy wykorzystaniu nowych technologii[273]. 2. Działania wspierające opiekunów nieformalnych w opiece domowej, m.in. poprzez: a) tworzenie krótkookresowych miejsc opieki w zastępstwie za opiekunów nieformalnych (wyłącznie w formie usług świadczonych w lokalnej społeczności) albo sfinansowanie usługi opiekuńczej,

[271] Poniższe formy są wdrażane poprzez wsparcie usług świadczonych w lokalnej społeczności w tym: w miejscu zamieszkania, mieszkaniach o charakterze wspieranym, ośrodkach zapewniających opiekę dzienną (o ile stanowią formę usług świadczonych w lokalnej społeczności), ośrodkach zapewniających opiekę całodobową (o ile stanowią formę usług świadczonych w lokalnej społeczności).
[272] Działanie te stanowią wyłącznie element kompleksowych projektów dotyczących usług opiekuńczych.
[273] Wyłącznie jako elementu wsparcia i pod warunkiem zagwarantowania kompleksowości usługi opiekuńczej.

		b) poradnictwo, w tym psychologiczne oraz pomoc w uzyskaniu informacji umożliwiających poruszanie się po różnych systemach wsparcia, z których korzystanie jest niezbędne do sprawowania wysokiej jakości opieki i odciążenia opiekunów faktycznych[274], c) finansowanie usług wypożyczenia sprzętu pielęgnacyjnego, rehabilitacyjnego i wspomagającego w celu aktywizacji społecznej osób, d) kształcenie, w tym szkolenia, praktyki i wymiana doświadczeń dla opiekunów nieformalnych, potrzebnych do opieki nad osobami niesamodzielnymi[275], e) finansowanie usługi asystenckiej lub opiekuńczej dla osoby niesamodzielnej w celu umożliwienia jej opiekunom podjęcia aktywności zawodowej. 3. Tworzenie miejsc opieki dla osób niesamodzielnych w nowo tworzonych lub istniejących ośrodkach zapewniających opiekę dzienną lub całodobową. 4. Wsparcie dla usług mieszkalnictwa chronionego i wspomaganego poprzez: a) tworzenie miejsc pobytu w nowo tworzonych lub istniejących mieszkaniach, w tym miejsc krótkookresowego pobytu. b) sfinansowanie form pomocy w postaci mieszkania chronionego/wspieranego. <u>Usługi zdrowotne:</u> 1. Programy wczesnego wykrywania wad rozwojowych i rehabilitacji dzieci z niepełnosprawnościami i zagrożonych niepełnosprawnością. 2. Wdrożenie działań zapewniających dostęp do usług zdrowotnych oraz podnoszenie umiejętności kobiet będących w ciąży, jak również młodych matek (w tym matek samotnych) i rodziców, zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w zakresie radzenia sobie z opieką nad małym dzieckiem (np. rozszerzenie zakresu działania szkół rodzenia

[274] Działanie te stanowią wyłącznie element kompleksowych projektów dotyczących usług opiekuńczych.
[275] Działanie te stanowią wyłącznie element kompleksowych projektów dotyczących usług opiekuńczych.

		i skupienie się również na kwestiach związanych z opieką nad małym dzieckiem, kampanie informacyjne połączone z warsztatami, grupy wsparcia, grupy samopomocowe). 3. Finansowanie usług ochrony zdrowia psychicznego (opieki psychiatrycznej i leczenia uzależnień), w tym opieki psychiatrycznej i psychologicznej. 4. Szkolenia z zakresu opieki i rehabilitacji osób sprawujących opiekę nad osobami niesamodzielnymi, zależnymi (rodziny, opiekunowie prawni). 5. Zapewnienie dostępu do opieki nad osobami starszymi i niesamodzielnymi (w tym instytucjonalnej, jeśli jest to uwarunkowane stanem zdrowia), w tym np. świadczeń geriatrycznych, ambulatoryjnych i stacjonarnych placówek geriatrycznych, rozwój opieki długoterminowej. 6. Tworzenie i/lub funkcjonowanie wypożyczalni sprzętu pielęgnacyjnego, rehabilitacyjnego i wspomagającego w połączeniu z nauką ich obsługi i doradztwem w zakresie jego wykorzystania w celu tworzenia warunków do opieki domowej. Projekty w ramach niniejszego działania mogą być realizowane, jako projekty partnerskie w rozumieniu art. 33 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020. Możliwe będzie wspieranie również rozwoju zintegrowanych usług zdrowotnych i społecznych.
11. Typ beneficjenta	Działanie 8.3	• jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia, • jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego • podmioty wymienione w art. 3 ust. 2 i 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie statutowo działające w obszarze pomocy i integracji społecznej oraz działalności leczniczej, • podmioty działające w publicznym i niepublicznym systemie ochrony zdrowia, w tym w szczególności POZ, • spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe.

12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Działanie 8.3	1. Osoby lub rodziny zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym[276]: a) osoby lub rodziny korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej lub kwalifikujące się do objęcia wsparciem pomocy społecznej, tj. spełniające co najmniej jedną z przesłanek określonych w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej; b) osoby, o których mowa w art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym; c) osoby przebywające w pieczy zastępczej[277] lub opuszczające pieczę zastępczą oraz rodziny przeżywające trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, o których mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępcze, d) osoby nieletnie, wobec których zastosowano środki zapobiegania i zwalczania demoralizacji i przestępczości zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2016 r. poz. 1654, z późn. zm.); e) osoby przebywające w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych i młodzieżowych ośrodkach socjoterapii, o których mowa w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2017 r. poz. 2198, z późn. zm.); f) osoby z niepełnosprawnością – osoby z niepełnosprawnością w rozumieniu Wytycznych w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020 lub uczniowie/dzieci z niepełnosprawnościami w rozumieniu Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020;

[276] Zgodnie z definicją zawartą w W*ytycznych* w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020.
[277] W tym również osoby przebywające w pieczy zastępczej na warunkach określonych w art. 37 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

		g) członkowie gospodarstw domowych sprawujący opiekę nad osobą z niepełnosprawnością, o ile co najmniej jeden z nich nie pracuje ze względu na konieczność sprawowania opieki nad osobą z niepełnosprawnością; h) osoby niesamodzielne; i) osoby bezdomne lub dotknięte wykluczeniem z dostępu do mieszkań w rozumieniu Wytycznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020, j) osoby odbywające kary pozbawienia wolności; k) osoby korzystające z PO PŻ. 2. Rodziny osób niepełnosprawnych, zamieszkujące wspólne gospodarstwo domowe. 3. Dzieci w zakresie wczesnego wykrywania i rehabilitacji wad rozwojowych. 4. Osoby starsze/niesamodzielne[278] oraz osoby pełniące funkcje opiekuńcze wobec nich. 5. Kobiety w ciąży, młode matki zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. 6. Otoczenie osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem, w tym kadra niezbędna do zrealizowania regionalnych programów zdrowotnych (o ile udział tych osób jest niezbędny dla skutecznego wsparcia osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym), 7. Kandydaci do świadczenia usług asystenckich, asystencji osób zależnych w tym z niepełnosprawnościami.
13. Instytucja pośrednicząca	Działanie 8.3	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie

[278] **W przypadku realizacji usług społecznych przez osobę niesamodzielną należy rozumieć** – osobę, która ze względu na stan zdrowia lub niepełnosprawność wymaga opieki lub wsparcia w związku z niemożnością samodzielnego wykonywania co najmniej jednej z podstawowych czynności dnia codziennego.
W przypadku realizacji usług zdrowotnych przez osobę niesamodzielną należy rozumieć - osobę, która ze względu na wiek, stan zdrowia lub niepełnosprawność potrzebuje opieki lub wsparcia w związku z niemożnością samodzielnego wykonywania co najmniej jednej z podstawowych czynności dnia codziennego. Do oceny stopnia samodzielności fizycznej stosowana jest Skala Barthel, która pozwala na ocenę chorego pod względem jego zapotrzebowania na opiekę innych osób. Bierze się w niej pod uwagę między innymi czynności życia codziennego takie jak: spożywanie posiłków, poruszanie się, wchodzenie i schodzenie po schodach, siadanie, ubieranie i rozbieranie się, utrzymanie higieny osobistej, korzystanie z toalety oraz kontrolowanie czynności fizjologicznych. Za osobę niesamodzielną uznaje się również dzieci, nad którymi opiekę sprawuje uczestnik projektu.

14. Instytucja wdrażająca	Działanie 8.3	Nie dotyczy
15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	Działanie 8.3	Region słabiej rozwinięty
		75 852 276
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Działanie 8.3	Mechanizmy zapewniające koordynację udzielonego wsparcia w ramach RPO WP 2014-2020: • zastosowanie cross-financingu, • Komitet sterujący ds. koordynacji interwencji EFSI w sektorze zdrowia, • Komitet Monitorujący RPO WP 2014-2020.
17. Instrumenty terytorialne	Działanie 8.3	Dedykowane konkursy dla obszarów funkcjonalnych 8 regionalnych biegunów wzrostu, tj. MOF Krosno, Dębica-Ropczyce, Przemyśl, Mielec, Tarnobrzeg, Jarosław-Przeworsk, Sanok-Lesko, Stalowa Wola.
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Działanie 8.3	Projekty wybierane będą w trybie konkursowym. Podmiotem odpowiedzialnym za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów będzie Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie.
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Działanie 8.3	1. Realizacja projektów zgodna z: • Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020, • Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020,

		• Wytycznymi w zakresie zasad realizacji przedsięwzięć z udziałem środków EFS w obszarze zdrowia na lata 2014-2020, • *Policy paper dla ochrony zdrowia na lata 2014-2020*, oraz Planem działań w sektorze zdrowia uzgodnionym z Komitetem Sterującym ds. koordynacji interwencji EFSI w sektorze zdrowia, • Wytycznymi w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami i zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020. • Wytycznymi w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020. 2. Wsparcie dla usług opiekuńczych i asystenckich prowadzi do zwiększenia liczby miejsc świadczenia usług oraz liczby osób objętych usługami świadczonymi przez danego beneficjenta w stosunku do danych z roku poprzedzającego rok złożenia wniosku o dofinansowanie. Liczba miejsc świadczenia usług zwiększana jest wyłącznie w ramach usług świadczonych w lokalnej społeczności lub w celu umożliwienia osobom przebywającym w opiece instytucjonalnej przejście do usług świadczonych w lokalnej społeczności. Obowiązek zwiększania liczby miejsc świadczenia usług opiekuńczych oraz liczby osoób objętych usługami nie dotyczy wsparcia dla usług opiekuńczyc świadczonych przez opiekunów faktycznych. 3. Nie są tworzone nowe miejsca świadczenia usług opiekuńczych w ramach opieki instytucjonalnej, tj. w placówkach opiekuńczo-pobytowych ani nie są utrzymywane dotychczas istniejące miejsca świadczenia usług w ramach opieki instytucjonalnej, tj. w placówkach opiekuńczo – pobytowych. Podmioty prowadzące opiekę instytucjonalną, tj. placówki opiekuńczo-pobytowe mogą ubiegać się o sfinansowanie działań pozwalających na rozszerzenie oferty o prowadzenie usług świadczonych w lokalnej społeczności, o ile przyczyni się to do zwiększenia liczby miejsc świadczenia usług opiekuńczych w postaci usług świadczonych w lokalnej społeczności oraz liczby osób objętych usługami świadczonymi w społeczności lokalnej. 4. Finansowanie ze środków EFS w ramach danego projektu miejsc świadczenia usług opiekuńczych i asystenckich stworzonych przez

		danego beneficjenta trwa nie dłużej niż 3 lata. 5. Beneficjent jest zobowiązany do zachowania trwałości miejsc świadczenia usług utworzonych w ramach projektu, co najmniej przez okres odpowiadający okresowi realizacji projektu. 6. Wsparcie w ramach projektu nie może spowodować: a) zmniejszenia dotychczasowego finansowania usług asystenckich lub opiekuńczych przez beneficjenta oraz b) zastąpienia środkami projektu dotychczasowego finansowania usług ze środków innych niż europejskie. 7. W przypadku tworzenia miejsc pobytu w mieszkaniach chronionych, o których mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, jest stosowany standard dotyczący tej formy pomocy wynikający z ww. ustawy. W przypadku tworzenia miejsc w mieszkaniach wspomaganych, miesca te są tworzone zgodnie z zasadami obowiązującymi dla usług świadczonych na poziomie lokalnych społeczności, określonymi w Wytyczych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozowju Regionalnego na lata 2014-2020. 8. Usługi społeczne są realizowane podmioty prowadzące w swojej działalności statutowej usługi społeczne lub przez podmioty prowadzące w swojej działalności statutowej jednocześnie usługi społeczne i zdrowotne. W projektach dotyczących usług społecznych istnieje możliwość finansowania usług zdrowotnych, o ile usługi te: a. nie mogą zostać sfinansowane ze środków publicznych, tj. wykraczają poza gwarantowane świadczenia opieki zdrowotnej albo b. wykazane zostało, że gwarantowana usługa zdrowotna nie może zostać sfinansowana danej osobie ze środków publicznych w okresie trwania projektu. Usługi zdrowotne widniejące w katalogu świadczeń gwarantowanych jako podstawowe mogą być finansowane w ramach projektów dot. usług speołecznych tylko pod warunkiem, że jednocześnie finansowane są usługi ponadstandardowe, a cały pakiet usług tworzy logiczną całość, niezbędną do zapewnienia kompleksowego wsparcia osobom zagrożonym

		ubóstwem lub wykluczeniem społecznym i stanowiącą wartość dodaną do funkcjonującego systemu opieki zdrowotnej. 9. W ramach działania nie będzie udzielane wsparcie dla osób odbywających karę pozbawienia wolności, z wyjątkiem osób objętych dozorem elektronicznym. 10. Beneficjent w okresie realizacji projektu prowadzi biuro projektu (lub posiada siedzibę, filię, delegaturę czy inną prawnie dozwoloną formę organizacyjną działalności podmiotu) na terenie województwa podkarpackiego z możliwością udostępnienia pełnej dokumentacji wdrażanego projektu oraz zapewniające uczestnikom projektu możliwość osobistego kontaktu z kadrą projektu.
20. Warunki i planowany zakres stosowania *cross-financingu* (%)	Działanie 8.3	Zakres stosowania cross – financingu zgodnie z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020. Cross-financing w ramach projektów współfinansowanych z EFS może dotyczyć wyłącznie takich kategorii wydatków, bez których realizacja projektu nie byłaby możliwa, w szczególności w związku z zapewnieniem realizacji zasady równości szans, a zwłaszcza potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Wydatki w zakresie cross – financingu nie mogą przekroczyć 10% wartości współfinansowania unijnego (EFS).
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 8.3	Nie więcej niż 10% wartości projektu (w tym cross – financing).[279]
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Działanie 8.3	Nie dotyczy

[279] Limit dla wydatków kwalifikowalnych poniesionych na zakup środków trwałych w rozumieniu *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020*.

23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Działanie 8.3	Przewiduje się możliwość stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków zgodnie z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020. Dla projektów, w których wartość wkładu publicznego (środków publicznych) nie przekracza wyrażonej w PLN równowartości 100 000 EUR[280], stosowanie uproszczonych metod rozliczania wydatków tj. stawek jednostkowych lub kwot ryczałtowych jest obligatoryjne. Planowany zakres systemu zaliczek określony został w Rozdziale I *Ogólny opis Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 oraz głównych warunków realizacji*, Podrozdział 3 *Ogólne informacje dotyczące sposobu finansowania.*
24. Pomoc publiczna i pomoc *de minimis* (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Działanie 8.3	W ramach działania zastosowanie może mieć: • pomoc *de minimis*, zgodnie z rozporządzeniem Komisji (UE) Nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* • pomoc publiczna, zgodnie z rozporządzeniem Komisji (UE) Nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającym niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu. Podstawą prawną udzielania pomocy publicznej i pomocy *de minimis* jest rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju w sprawie udzielania pomocy de minimis oraz pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020.

[280] Do przeliczania ww. kwoty na PLN należy stosować miesięczny obrachunkowy kurs wymiany stosowany przez KE aktualny na dzień ogłoszenia konkursu.

25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Działanie 8.3	85 %
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	Działanie 8.3	95%[281] Zgodnie z częścią III indykatywny plan finansowy.
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 8.3	5%[282]

[281] Zgodnie z załącznikiem nr 2d do Kontraktu Terytorialnego - Maksymalny udział budżetu państwa w finansowaniu wydatków kwalifikowalnych w ramach danego projektu w danym priorytecie inwestycyjnym w ramach EFS, z zastrzeżeniem, że IOK może określić w regulaminie konkursu niższy poziom dofinansowania, co wynika z wysokości kwot Budżetu Państwa wskazanych w załączniku nr 2b do Kontraktu Terytorialnego - Środki z budżetu państwa na finansowanie wkładu krajowego, stanowiące uzupełnienie do środków z EFS. Zgodnie z art 9k ust. 2 pkt 2 lit. b Kontraktu Terytorialnego dofinansowanie z BP nie może zostać przeznaczone dla projektów objętych regułami pomocy publicznej.
[282] IOK może określić w regulaminie konkursu wyższy wkład własny beneficjenta, co wynika z wysokości kwot Budżetu Państwa wskazanych w załączniku nr 2b do Kontraktu Terytorialnego - Środki z budżetu państwa na finansowanie wkładu krajowego, stanowiące uzupełnienie do środków z EFS.

28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Działanie 8.3	Minimalna wartość projekt: 100 000 PLN. Maksymalna wartość projektu: Nie wyznaczono[283].
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Działanie 8.3	Nie dotyczy
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Działanie 8.3	Nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 8.3	Nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Działanie 8.3	Nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Działanie 8.3	Nie dotyczy

[283] Na obecnym etapie nie wyznaczono maksymalnej wartości projektu. Maksymalna wartość projektu zostanie oszacowana po przeprowadzeniu pierwszych naborów na dofinansowanie projektów.

DZIAŁANIE 8.4 POPRAWA DOSTĘPU DO USŁUG WSPARCIA RODZINY I PIECZY ZASTĘPCZEJ

OPIS DZIAŁANIA		
6. Nazwa działania	Działanie 8.4	Poprawa dostępu do usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej
7. Cel/e szczegółowy/e działania	Działanie 8.4	Zwiększenie dostępności usług społecznych w szczególności usług środowiskowych, opiekuńczych oraz usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej dla osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Działanie 8.4	• Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych, istniejących po zakończeniu projektu [szt.]. • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które opuściły opiekę instytucjonalną na rzecz usług społecznych świadczonych w społeczności lokalnej w programie [os.]. • Liczba utworzonych w programie miejsc świadczenia usług wspierania rodziny i pieczy zastępczej istniejących po zakończeniu projektu [szt.].
9. Lista wskaźników produktu	Działanie 8.4	• Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie [os.]. • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami wspierania rodziny i pieczy zastępczej w programie [os.].
10. Typy projektów	Działanie 8.4	1. Wspieranie rodziny[284] w postaci działań realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego szczebla gminnego tj.: a) pracy z rodziną prowadzonej w szczególności w formie: • asystentury rodzinnej, poprzez zatrudnienie nowych asystentów rodziny prowadzące do zwiększenia liczby asystentów,

[284] Możliwy do realizacji zakres usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej zgodny z ustawą z dnia 9 marca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2017 r. poz.697 z późn. zm.). Wsparcie dla rodziny i pieczy zastępczej odbywa się zgodnie z ww. ustawą. Świadczenia wypłacane na podstawie w/w ustawy nie mogą być finansowane ze środków EFS. Świadczenia te mogą stanowić wymagany w projektach wkład własny.

		• konsultacji i poradnictwa specjalistycznego, • terapii i mediacji, • specjalistycznego wsparcia np. w formie, profilaktyki uzależnień, profilaktyki prozdrowotnej, treningów ekonomicznych, zdobywania umiejętności społecznych itp., • usług dla rodzin z dziećmi, w tym usługi opiekuńcze i specjalistyczne, • pomocy prawnej, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego (w tym reprezentacja, jeśli jest niezbędna), • grup wsparcia i grup samopomocowych, • wsparcia realizowanego przez rodziny wspierające, • podnoszenia kompetencje rodziców, w tym rodziców adopcyjnych i zastępczych, b) pomocy w opiece i wychowaniu dzieci w placówkach wsparcia dziennego poprzez tworzenie nowych placówek wsparcia dziennego jak również wspieranie istniejących placówek[285] w formie: • opiekuńczej, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych, • specjalistycznej, w szczególności organizującej zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne oraz logopedyczne, realizującej indywidualny program korekcyjny, program psychokorekcyjny lub psychoprofilaktyczny, w szczególności terapię pedagogiczną, psychologiczną i socjoterapie, • pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę, realizującej działania animacyjne i socjoterapeutyczne. 2. Wspieranie rodziny[286] w postaci działań realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego szczebla powiatowego:

[285]W przypadku wsparcia istniejących placówek w wyniku realizowanego projektu musi nastąpić zwiększenie liczby dzieci w tych placówkach lub rozszerzenie oferty wsparcia. Natomiast w przypadku wsparcia na tworzenie nowych placówek, IP w dokumentacji konkursowej określi minimalny okres trwałości, jaki musi zostać zachowany po zakończeniu realizacji projektu. Okres ten nie może być jednak krótszy niż określono w *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020*. Ponadto w odniesieniu do tego typu wsparcia wymagane jest, aby obowiązkowym elementem projektu były zajęcia rozwijające, co najmniej dwie z ośmiu kompetencji kluczowych wskazanych w zaleceniu Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie (2006/962/WE) (Dz. Urz. UE L 394 z 30.12.2006, str. 10).

		a) pomoc w opiece i wychowaniu dzieci w placówkach wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym poprzez tworzenie nowych placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym, jak również wspieranie istniejących placówek[287] w formie: • opiekuńczej, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych, • specjalistycznej, w szczególności organizującej zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne oraz logopedyczne, realizującej indywidualny program korekcyjny, program psychokorekcyjny lub psychoprofilaktyczny, w szczególności terapię pedagogiczną, psychologiczną i socjoterapie, • pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę realizującej działania animacyjne i socjoterapeutyczne. 3. Wspieranie pieczy zastępczej w postaci: a) pracy z rodziną, w tym konsultacje i poradnictwo specjalistyczne, terapia, między innymi poprzez: • poradnictwo i terapię dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci w niej umieszczonych, • terapię rodziców naturalnych, np. w zakresie terapii dla sprawców przemocy w rodzinie itp. b) usług dla osób objętych rodzinnymi formami pieczy zastępczej, w tym usług opiekuńczych i specjalistycznych, pomocy prawnej w szczególności w zakresie reprezentowania dziecka, dochodzenia praw do świadczeń – zwłaszcza świadczeń alimentacyjnych, c) finansowania spotkań dla rodzin mających na celu m.in. wymianę ich

[286] Możliwy do realizacji zakres usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej zgodny z ustawą z dnia 9 marca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017 r. poz. 697 z późn, zm..). Wsparcie dla rodziny i pieczy zastępczej odbywa się zgodnie z ww. ustawą. Świadczenia wypłacane na podstawie w/w ustawy nie mogą być finansowane ze środków EFS. Świadczenia te mogą stanowić wymagany w projektach wkład własny.

[287] W przypadku wsparcia istniejących placówek w wyniku realizowanego projektu musi nastąpić zwiększenie liczby dzieci w tych placówkach lub rozszerzenie oferty wsparcia. Natomiast w przypadku wsparcia na tworzenie nowych placówek, IP w dokumentacji konkursowej określi minimalny okres trwałości, jaki musi zostać zachowany po zakończeniu realizacji projektu. Okres ten nie może być jednak krótszy niż określono w *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020*. Ponadto w odniesieniu do tego typu wsparcia wymagane jest, aby obowiązkowym elementem projektu były zajęcia rozwijające, co najmniej dwie z ośmiu kompetencji kluczowych wskazanych w zaleceniu Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie (2006/962/WE) (Dz. Urz. UE L 394 Z 30.12.2006, str. 10).

		doświadczeń, zapobiegania izolacji, np. w formie grup wsparcia i grup samopomocowych. 4. Wsparcie procesu deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej poprzez: a) wsparcie rozwoju rodzinnych form pieczy zastępczej, w tym kształcenie kandydatów na rodziny zastępcze i adopcyjne oraz doskonalenie osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą (spokrewnionych, niezawodowych i zawodowych rodzin zastępczych, osób prowadzących rodzinne domy dziecka oraz dyrektorek/dyrektorów i pracowników/pracownic placówek opiekuńczo – wychowawczych typu rodzinnego) między innymi poprzez: • szkolenia, • warsztaty, • doradztwo indywidualne i grupowe, • superwizję, b) poprawę dostępu do działań koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej poprzez między innymi finansowanie zatrudnienia nowych koordynatorów zmierzające do zwiększenia liczby koordynatorów, c) wspieranie restrukturyzacji placówek instytucjonalnej pieczy zastępczej (w celu zmniejszania liczby dzieci oraz podwyższenia wieku dzieci umieszczanych w tych placówkach)[288]. Projekty w ramach niniejszego działania mogą być realizowane jako projekty partnerskie w rozumieniu art. 33 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020. W celu zachowania demarkacji wsparcia między poziomem krajowym a regionalnym, wsparciem nie będą obejmowani pracownicy instytucji systemu wsparcia rodziny i pieczy zastępczej, którzy byli uczestnikami projektów realizowanych w PO WER (szkolenia z zakresu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej).

[288] Z wyłączeniem działań finansowanych z EFRR. Projekty infrastrukturalne w tym zakresie mogą być realizowane w ramach osi 6 - *Spójność przestrzenna i społeczna.* Nie jest możliwe również finasowanie miejsc w placówkach powyżej 14 osób.

11. Typ beneficjenta	Działanie 8.4	• jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia • jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego • podmioty wymienione w art. 3 ust. 2 i 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie statutowo działające w obszarze pomocy i integracji społecznej • Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej.
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Działanie 8.4	1. Osoby lub rodziny zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym: a. osoby lub rodziny korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej lub kwalifikujące się do objęcia wsparciem pomocy społecznej, tj. spełniające, co najmniej jedną z przesłanek określonych w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, b. osoby, o których mowa w art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym, c. osoby przebywające w pieczy zastępczej[289] lub opuszczające pieczę zastępczą oraz rodziny przeżywające trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, o których mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, d. osoby nieletnie, wobec których zastosowano środki zapobiegania i zwalczania demoralizacji i przestępczości zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz.U z 2016 poz. 1654 z późn. zm.); e. osoby przebywające w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych i młodzieżowych ośrodkach socjoterapii, o których mowa w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2017 r. poz.2198 z późn. zm.); f. osoby z niepełnosprawnością – osoby z niepełnosprawnością w rozumieniu Wytycznych w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020 lub uczniowie/dzieci z niepełnosprawnościami w rozumieniu Wytycznych

[289] W tym również osoby przebywające w pieczy zastępczej na warunkach określonych w art. 37 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

		w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020; g. członkowie gospodarstw domowych sprawujący opiekę nad osobą z niepełnosprawnością, o ile co najmniej jeden z nich nie pracuje ze względu na konieczność sprawowania opieki nad osobą z niepełnosprawnością; h. osoby niesamodzielne; i. osoby bezdomne lub dotknięte wykluczeniem z dostępu do mieszkań w rozumieniu Wytycznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020; j. osoby odbywające kary pozbawienia wolności; k. osoby korzystające z PO PŻ. 2. Członkowie rodzin zastępczych i pieczy zastępczej. 3. Rodziny adopcyjne. 4. Kandydaci na rodziny adopcyjne, 5. Kandydaci na rodziny zastępcze, 6. Kandydaci na osoby prowadzące rodzinne domy dziecka, 7. Kandydaci na dyrektorów placówek opiekuńczo - wychowawczych (o których mowa w wytycznych ministra właściwego ds. rozwoju), 8. Kandydaci na asystentów rodziny, 9. Kandydaci na koordynatorów pieczy zastępczej, 10. Rodziny wspierające i rodziny chcące pełnić tę funkcję, 11. Osoby prowadzące rodzinne domy dziecka,
13. Instytucja pośrednicząca	Działanie 8.4	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie
14. Instytucja wdrażająca	Działanie 8.4	Nie dotyczy
15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	Działanie 8.4	Region słabiej rozwinięty
		11 372 460

16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Działanie 8.4	Mechanizmy zapewniające koordynację udzielonego wsparcia w ramach RPO WP 2014-2020: • zastosowanie cross-financingu, • Komitet Monitorujący RPO WP 2014-2020.
17. Instrumenty terytorialne	Działanie 8.4	Dedykowane konkursy dla obszarów funkcjonalnych 8 regionalnych biegunów wzrostu, tj. MOF Krosno, Dębica-Ropczyce, Przemyśl, Mielec, Tarnobrzeg, Jarosław-Przeworsk, Sanok-Lesko, Stalowa Wola.
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Działanie 8.4	Projekty wybierane będą w trybie konkursowym oraz pozakonkursowym. W trybie pozakonkursowym wdrażany będzie typ projektu 4a. Podmiotem odpowiedzialnym za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów będzie Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie.
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Działanie 8.4	1. Realizacja projektów jest zgodna z: • Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020. • Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020, • Wytycznymi w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami i zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020, • Wytycznymi w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020. 2. Wsparcie dla rodziny i pieczy zastępczej odbywa się zgodnie z ustawą dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

		(Dz. U. z 2017 r. poz. 697, z późn. zm.). Jednocześnie świadczenia wypłacane na podstawie w/w ustawy nie są finansowane ze środków EFS. Świadczenia te mogą stanowić wkład własny do projektu. 3. W przypadku wsparcia na tworzenie nowych miejsc w placówkach wsparcia dziennego, beneficjent zobowiązany jest do zachowania trwałości miejsc po zakończeniu realizacji projektu, co najmniej przez okres odpowiadający okresowi realizacji projektu. 4. W placówkach wsparcia dziennego w formie opiekuńczej oraz placówkach prowadzonych w formie pracy podwórkowej obowiązkowo są realizowane zajęcia rozwijające, co najmniej dwie z ośmiu kompetencji kluczowych wskazanych w zaleceniu Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie (2006/962/WE) (Dz. Urz. UE L 394 z 30.12.2006, str. 10). 5. W ramach działania nie będzie udzielane wsparcie dla osób odbywających karę pozbawienia wolności, z wyjątkiem osób objętych dozorem elektronicznym. 6. W celu zachowania demarkacji wsparcia między poziomem krajowym a regionalnym, wsparciem nie będą obejmowani pracownicy instytucji systemu wsparcia rodziny i pieczy zastępczej, którzy byli uczestnikami projektów realizowanych w PO WER (szkolenia z zakresu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej). 7. Beneficjent w okresie realizacji projektu prowadzi biuro projektu (lub posiada siedzibę, filię, delegaturę czy inną prawnie dozwoloną formę organizacyjną działalności podmiotu) na terenie województwa podkarpackiego z możliwością udostępnienia pełnej dokumentacji wdrażanego projektu oraz zapewniające uczestnikom projektu możliwość osobistego kontaktu z kadrą projektu.

20. Warunki i planowany zakres stosowania *cross-financingu* (%)	Działanie 8.4	Zakres stosowania cross – financingu zgodnie z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020. Cross-financing w ramach projektów współfinansowanych z EFS może dotyczyć wyłącznie takich kategorii wydatków, bez których realizacja projektu nie byłaby możliwa, w szczególności w związku z zapewnieniem realizacji zasady równości szans, a zwłaszcza potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Wydatki w zakresie cross – financingu nie mogą przekroczyć 10% wartości współfinansowania unijnego (EFS).
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 8.4	Nie więcej niż 10% wartości projektu (w tym cross – financing).[290]
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Działanie 8.4	Nie dotyczy

[290]Limit dla wydatków kwalifikowalnych poniesionych na zakup środków trwałych w rozumieniu *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.*

23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Działanie 8.4	Przewiduje się możliwość stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków zgodnie z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020. Dla projektów, w których wartość wkładu publicznego (środków publicznych) nie przekracza wyrażonej w PLN równowartości 100 000 EUR[291], stosowanie uproszczonych metod rozliczania wydatków tj. stawek jednostkowych lub kwot ryczałtowych jest obligatoryjne. Planowany zakres systemu zaliczek określony został w Rozdziale I *Ogólny opis Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 oraz głównych warunków realizacji*, Podrozdział 3 *Ogólne informacje dotyczące sposobu finansowania.*
24. Pomoc publiczna i pomoc *de minimis* (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Działanie 8.4	W ramach działania zastosowanie może mieć: • pomoc *de minimis*, zgodnie z rozporządzeniem Komisji (UE) Nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis,* • pomoc publiczna, zgodnie z rozporządzeniem Komisji (UE) Nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającym niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu. Podstawą prawną udzielania pomocy publicznej i pomocy *de minimis* jest rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju w sprawie udzielania pomocy de minimis oraz pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020.
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Działanie 8.4	85 %

[291] Do przeliczania ww. kwoty na PLN należy stosować miesięczny obrachunkowy kurs wymiany stosowany przez KE aktualny na dzień ogłoszenia konkursu.

26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	Działanie 8.4	95%[292] Zgodnie z częścią III indykatywny plan finansowy.
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 8.4	5%[293]
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Działanie 8.4	Minimalna wartość projektu: 50 000 PLN. Maksymalna wartość projektu: Nie wyznaczono[294].

[292] Zgodnie z załącznikiem nr 2d do Kontraktu Terytorialnego - Maksymalny udział budżetu państwa w finansowaniu wydatków kwalifikowalnych w ramach danego projektu w danym priorytecie inwestycyjnym w ramach EFS, z zastrzeżeniem, że IOK może określić w regulaminie konkursu niższy poziom dofinansowania, co wynika z wysokości kwot Budżetu Państwa wskazanych w załączniku nr 2b do Kontraktu Terytorialnego - Środki z budżetu państwa na finansowanie wkładu krajowego, stanowiące uzupełnienie do środków z EFS. Zgodnie z art 9k ust. 2 pkt 1 lit. c Kontraktu Terytorialnego dofinansowanie z BP nie może zostać przeznaczone dla projektów objętych regułami pomocy publicznej, pomocy de minimis.

[293] IOK może określić w regulaminie konkursu wyższy wkład własny beneficjenta, co wynika z wysokości kwot Budżetu Państwa wskazanych w załączniku nr 2b do Kontraktu Terytorialnego - *Środki z budżetu państwa na finansowanie wkładu krajowego, stanowiące uzupełnienie do środków z EFS.*

[294] Na obecnym etapie nie wyznaczono maksymalnej wartości projektu. Maksymalna wartość projektu zostanie oszacowana po przeprowadzeniu pierwszych naborów na dofinansowanie projektów.

29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Działanie 8.4	Nie dotyczy
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Działanie 8.4	Nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 8.4	Nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Działanie 8.4	Nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Działanie 8.4	Nie dotyczy

DZIAŁANIE 8.5 WSPIERANIE ROZWOJU SEKTORA EKONOMII SPOŁECZNEJ W REGIONIE

OPIS DZIAŁANIA		
6. Nazwa działania	Działanie 8.5	Wspieranie rozwoju sektora ekonomii społecznej w regionie
7. Cel szczegółowy działania	Działanie 8.5	Wzmocnienie roli podmiotów ekonomii społecznej w aktywizacji osób w niekorzystnej sytuacji oraz w dostarczaniu usług użyteczności społecznej w regionie.
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Działanie 8.5	• Liczba miejsc pracy utworzonych w przedsiębiorstwach społecznych [szt.] • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) [os.].
9. Lista wskaźników produktu	Działanie 8.5	• Liczba podmiotów ekonomii społecznej objętych wsparciem [szt.] • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie [os]
10. Typy projektów	Działanie 8.5	1. Świadczenie usług animacyjnych, inkubacyjnych i biznesowych dla wsparcia rozwoju ekonomii społecznej zgodnie z podziałem przyjętym w ramach Krajowego Programu Rozwoju Ekonomii Społecznej, takich jak, między innymi: a) usługi[295] umożliwiające uzyskanie/podniesienie wiedzy i rozwijanie umiejętności potrzebnych do założenia i/lub pracy w przedsiębiorstwach społecznych i jego rozwijania[296], b) usługi polegające na dostarczaniu i rozwijaniu kompetencji i kwalifikacji zawodowych potrzebnych do pracy w przedsiębiorstwie społecznym[297],

[295] Możliwe jest wykorzystanie różnorodnych form nabywania wiedzy i umiejętności, np. szkolenia, warsztaty, doradztwo, mentoring, coaching, tutoring, współpraca, wizyty studyjne.
[296] Wsparcie musi być dostosowane do potrzeb założycieli przedsiębiorstwa społecznego i samego przedsiębiorstwa
[297] Adekwatnie do potrzeb i roli danej osoby w przedsiębiorstwie społecznym.

		c) wsparcie finansowe (dotacje)[298] na tworzenie miejsc pracy[299] dla osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, d) udzielanie wsparcia pomostowego w formie finansowej[300] oraz w formie zindywidualizowanych usług[301], o których mowa w lit. a i b., e) usługi polegające na podnoszeniu kwalifikacji pracowników podmiotów ekonomii społecznej[302]. Projekty w ramach niniejszego działania mogą być realizowane, jako projekty partnerskie w rozumieniu art. 33 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020.

[298] Maksymalna kwota dotacji na stworzenie jednego miejsca pracy w przedsiębiorstwie społecznym i maksymalna kwota dotacji dla jednego podmiotu nie przekracza kwot określonych w *Wytycznych* w *zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020***,** a dotacja jest przeznaczana na pokrycie wydatków niezbędnych do rozpoczęcia lub prowadzenia działalności.
[299] W nowotworzonych (w ramach projektu) przedsiębiorstwach społecznych, w istniejących przedsiębiorstwach społecznych, w podmiotach ekonomii społecznej - wyłącznie pod warunkiem przekształcania tych podmiotów w przedsiębiorstwa społeczne,
[300] Wsparcie pomostowe udzielanie jest na okres nie krótszy niż 6 miesięcy i nie dłuższy niż 12 miesięcy. Zasady i wysokość wsparcia pomostowego (zwłaszcza zasady dotyczące udzielania wsparcia pomostowego wydłużonego do 12 miesięcy) określa IP w dokumentacji konkursowej, jednak nie mogą być one sprzeczne z zapisami zawartymi w *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020***.**
[301] Ukierunkowane w szczególności na wzmocnienie kompetencji biznesowych przedsiębiorstwa,
[302] Adekwatnie do potrzeb i roli danej osoby w podmiocie.

11. Typ beneficjenta	Działanie 8.5	• jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia, • jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego, • organizacje pozarządowe i inne podmioty działające w obszarze pomocy i integracji społecznej oraz w sektorze ekonomii społecznej, • podmioty ekonomii społecznej[303]. O dofinansowanie może ubiegać się podmiot lub partnerstwo świadczący usługi wsparcia ekonomii społecznej nieposiadający akredytacji, o ile uzyskają taką akredytację przed zawarciem umowy o dofinansowanie projektu. Umowa o dofinansowanie nie może zostać zawarta z beneficjentem, który nie przedłoży dokumentu potwierdzającego otrzymanie akredytacji[304].
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Działanie 8.5	• podmioty ekonomii społecznej[305], przedsiębiorstwa społeczne i ich zrzeszenia, • osoby fizyczne lub prawne (wraz z ich reprezentantami) zainteresowane założeniem i/lub prowadzeniem działalności w sektorze ekonomii społecznej, w tym w formie przedsiębiorstwa społecznego, • partnerstwa na rzecz rozwoju ekonomii społecznej i przedsiębiorczości społecznej, • jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia, • jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego, • społeczność lokalna,
13. Instytucja pośrednicząca	Działanie 8.5	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie

[303] Podmioty ekonomii społecznej rozumiane zgodnie z zapisami *Wytycznych* w *zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020*,
[304] IOK ma prawo odstąpić od podpisania umowy o dofinansowanie z podmiotem lub partnerstwem rekomendowanym do dofinansowania w przypadku, gdy termin uzyskania przez niego akredytacji w sposób znaczący wpłynie na realizację celów i rezultatów projektu oraz konieczność dokonania istotnych zmian w harmonogramie projektu i jego budżecie
[305] Podmioty ekonomii społecznej rozumiane zgodnie z zapisami *Wytycznych* w *zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020.*

14. Instytucja wdrażająca	Działanie 8.5	Nie dotyczy
15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	Działanie 8.5	Region słabiej rozwinięty
	Działanie 8.5	42 361 935
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Działanie 8.5	Mechanizmy zapewniające koordynację udzielonego wsparcia w ramach RPO WP 2014-2020: • zastosowanie cross-financingu, • Komitet Monitorujący RPO WP 2014-2020.
17. Instrumenty terytorialne	Działanie 8.5	Nie dotyczy
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Działanie 8.5	Projekty wybierane będą w trybie konkursowym. Podmiotem odpowiedzialnym za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów będzie Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Działanie 8.5	1. Realizacja projektów jest zgodna z: • Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020, • Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze

		włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020, • Wytycznymi w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami i zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020, • Wytycznymi w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020. 2. Realizacja usług wspierających ekonomię społeczną prowadzona będzie przez OWES posiadający akredytację ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego, tym samym operatorami bezzwrotnego wsparcia dotacyjnego i usług towarzyszących przyznawaniu dotacji są OWES[306]. 3. Liczba działających w regionie OWES wynikać będzie z regionalnego programu/ planu na rzecz ekonomii społecznej. 4. Beneficjent zobowiązany jest do zapewnienia trwałości utworzonych miejsc pracy przez okres, co najmniej 12 miesięcy od dnia przyznania dotacji lub utworzenia stanowiska pracy, o ile ten termin jest późniejszy niż termin przyznania dotacji. W tym czasie zakończenie stosunku pracy z osobą zatrudnioną na nowo utworzonym stanowisku pracy może nastąpić wyłącznie z przyczyn leżących po stronie pracownika. 5. OWES zobowiązany jest do regularnego poddawania się procesowi akredytacji. Konsekwencją niepoddania się kolejnej akredytacji lub nieuzyskania przez OWES kolejnej akredytacji z przyczyn od niego zależnych (tzn. wynikających z niespełnienia Standardów Wsparcia Ekonomii Społęcznej w ramach AKSES[307]) w okresie realizacji projektu jest rozwiązanie umowy o dofinansowanie projektu. 6. OWES współpracuje z beneficjentami projektów w ramach pozostałych działań określonych w Osi Priorytetowej VIII SZOOP RPO WP 2014-2020 w celu wspierania tworzenia miejsc pracy w przedsiębiorstwach

[306] Do czasu wprowadzenia zmian w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy wynikających z KPRES.
[307] System Akredytacji i Standardów Działania Instytuvji Wsparcia Ekonomii Sołecznej

		społecznych dla osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym szczególnie osób wychodzących z WTZ, CIS, placówek opiekuńczo-wychowawczych, zakładów poprawczych i innych tego typu placówek. 7. W dostępnie do wsparcia w zakresie tworzenia miejsc pracy w sektorze przedsiębiorstw społecznych preferowane są osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem które skorzystały z projektów w ramach Działań 8.1 i/lub 8.2. RPO WP 2014-2020, a których scieżka reintegracji wymaga dalszego wsparcia w ramach Działania 8.5. 8. Bezzwrotne wsparcie finansowe (dotacje) przyznawane jest na podstawie biznesplanu. 9. W przypadku, gdy projekt zakłada tworzenie nowych miejsc pracy w istniejących przedsiębiorstwach społecznych, dla osób bezrobotnych, w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instrumentach rynku pracy lub osób, o których mowa w art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym lub osób o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności; wraz wnioskiem o przyznanie dotacji przekazywane jest pisemne oświadczenie osoby, która zostanie zatrudniona na nowo utworzonym stanowisku pracy, potwierdzające spełnienie powyższych warunków. 10. OWES współpracuje z właściwymi terytorialnie PUP w zakresie przyznawania dotacji na tworzenie spółdzielni socjalnych i przystępowanie do spółdzielni socjalnych. 11. OWES zobowiązany jest do osiągniecia wskaźników efektywnościowych stosowanych w ramach akredytacji ministra właściwego do spraw zabezpieczenie społecznego, co najmniej na poziomie określonym w kryteriach wyboru projektów. 12. OWES współpracują z pośrednikami finansowymi oferującymi instrumenty finansowe bezpośrednio podmiotom ekonomii społecznej wybranymi w ramach PO WER. 13. W ramach projektów preferowane jest tworzenie miejsc pracy i przedsiębiorstw społecznych w kluczowych sferach rozwojowych wskazanych w Działaniu I.4 KPRES, tj. zrównoważony rozwój,

		solidarność pokoleń, polityka rodzinna, turystyka społeczna, budownictwo społeczne, lokalne produkty kulturowe oraz w kierunkach rozwoju określonych w strategii rozwoju województwa i w regionalnym programie rozwoju ekonomii społecznej 14. OWES współpracuje z regionalnym koordynatorem rozwoju ekonomii społecznej - Regionalnym Ośrodkiem Polityki Społecznej w celu określania podziału zadań i obszarów kompetencji, a także celów, jakie zostaną osiągnięte w ramach tej współpracy w woj. podkarpackim, w tym m. in. ustalanie wspólnych planów i zasad współpracy oraz realizacji wspólnych inicjatyw. 15. Beneficjent w okresie realizacji projektu prowadzi biuro projektu (lub posiada siedzibę, filię, delegaturę czy inną prawnie dozwoloną formę organizacyjną działalności podmiotu) na terenie województwa podkarpackiego z możliwością udostępnienia pełnej dokumentacji wdrażanego projektu oraz zapewniające uczestnikom projektu możliwość osobistego kontaktu z kadrą projektu.
20. Warunki i planowany zakres stosowania *cross-financingu* (%)	Działanie 8.5	Zakres stosowania cross – financingu zgodnie z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020. Cross-financing w ramach projektów współfinansowanych z EFS może dotyczyć wyłącznie takich kategorii wydatków, bez których realizacja projektu nie byłaby możliwa, w szczególności w związku z zapewnieniem realizacji zasady równości szans, a zwłaszcza potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Wydatki w zakresie cross – financingu nie mogą przekroczyć 10% wartości współfinansowania unijnego (EFS).

21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 8.5	Nie więcej niż 10% wartości projektu (w tym cross – financing).[308]
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Działanie 8.5	Nie dotyczy
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Działanie 8.5	Przewiduje się możliwość stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków zgodnie z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020. Dla projektów, w których wartość wkładu publicznego (środków publicznych) nie przekracza wyrażonej w PLN równowartości 100 000 EUR[309], stosowanie uproszczonych metod rozliczania wydatków tj. stawek jednostkowych lub kwot ryczałtowych jest obligatoryjne. Planowany zakres systemu zaliczek określony został w Rozdziale I *Ogólny opis Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 oraz głównych warunków realizacji*, Podrozdział 3 *Ogólne informacje dotyczące sposobu finansowania.*

[308]Limit dla wydatków kwalifikowalnych poniesionych na zakup środków trwałych w rozumieniu *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020*.
[309] Do przeliczania ww. kwoty na PLN należy stosować miesięczny obrachunkowy kurs wymiany stosowany przez KE aktualny na dzień ogłoszenia konkursu.

24. Pomoc publiczna i pomoc *de minimis* (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Działanie 8.5	W ramach działania zastosowanie może mieć: • pomoc *de minimis*, zgodnie z rozporządzeniem Komisji (UE) Nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* • pomoc publiczna, zgodnie z rozporządzeniem Komisji (UE) Nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającym niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu Podstawą prawną udzielania pomocy publicznej i pomocy *de minimis* jest rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju w sprawie udzielania pomocy de minimis oraz pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020.
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Działanie 8.5	85 %
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł	Działanie 8.5	95%[310] Zgodnie z częścią III indykatywny plan finansowy.

[310] Zgodnie z załącznikiem nr 2d do Kontraktu Terytorialnego - Maksymalny udział budżetu państwa w finansowaniu wydatków kwalifikowalnych w ramach danego projektu w danym priorytecie inwestycyjnym w ramach EFS, z zastrzeżeniem, że IOK może określić w regulaminie konkursu niższy poziom dofinansowania, co wynika z wysokości kwot Budżetu Państwa wskazanych w załączniku nr 2b do Kontraktu Terytorialnego - Środki z budżetu państwa na finansowanie wkładu krajowego, stanowiące uzupełnienie do środków z EFS. Ponadto wskazany % może dotyczyć wyłącznie części budżetu projektu pomniejszonego o środki przekazywane przez beneficjentów na tworzenie miejsc pracy w ekonomii społecznej. Zgodnie z art 9k ust. 2 pkt 1 lit. c Kontraktu Terytorialnego dofinansowanie z BP nie może zostać przeznaczone dla projektów objętych regułami pomocy publicznej, pomocy de minimis.

przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)		
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 8.5	5%[311]
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Działanie 8.5	Minimalna wartość projektu: 500 000 PLN. Maksymalna wartość projektu: Nie wyznaczono[312].
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Działanie 8.5	Nie określono
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Działanie 8.5	Nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 8.5	Nie dotyczy

[311] IOK może określić w regulaminie konkursu wyższy wkład własny beneficjenta, co wynika z wysokości kwot Budżetu Państwa wskazanych w załączniku nr 2b do Kontraktu Terytorialnego - Środki z budżetu państwa na finansowanie wkładu krajowego, stanowiące uzupełnienie do środków z EFS. W odniesieniu do projektów dotyczących bezzwrotnych form wsparcia, wymagany wkład własny wynosi 5% wartości projektów pomniejszonej o wartość środków przekazanych przez beneficjentów na tworzenie miejsc pracy w ekonomii społecznej.

[312] Na obecnym etapie nie wyznaczono maksymalnej wartości projektu. Maksymalna wartość projektu może zostać wprowadzona po przeprowadzeniu pierwszych naborów na dofinansowanie projektów.

32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Działanie 8.5	Nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Działanie 8.5	Nie dotyczy

DZIAŁANIE 8.6 KOORDYNACJA SEKTORA EKONOMII SPOŁECZNEJ W REGIONIE – projekt pozakonkursowy ROPS

OPIS DZIAŁANIA		
6. Nazwa działania	Działanie 8.6	Koordynacja sektora ekonomii społecznej w regionie – *projekt pozakonkursowy ROPS*
7. Cel szczegółowy działania	Działanie 8.6	Wzmocnienie roli podmiotów ekonomii społecznej w aktywizacji osób w niekorzystnej sytuacji oraz w dostarczaniu usług użyteczności społecznej w regionie
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Działanie 8.6	• Liczba funkcjonujących komitetów ds. ekonomii społecznej w regionie [szt.]. • Liczba funkcjonujących portali sprzedaży produktów i usług PES [szt.].
9. Lista wskaźników produktu	Działanie 8.6	• Liczba regionalnych sieci współpracy OWES [szt.]. • Liczba regionalnych sieci podmiotów ekonomii społecznej [szt.]. • Liczba regionalnych sieci kooperacji podmiotów ekonomii społecznej o charakterze reintegracyjnym [szt.]. • Liczba rocznych raportów o rozwoju ekonomii społecznej w regionie [szt.]. • Liczba zorganizowanych regionalnych targów ekonomii społecznej [szt.]. • Liczba inicjatyw dotyczących rozwoju ekonomii społecznej sfinansowanych ze środków EFS [szt.].
10. Typy projektów	Działanie 8.6	1. Koordynacja sektora ekonomii społecznej na poziomie regionalnym poprzez: a) tworzenie regionalnych sieci współpracy OWES działających w regionie, w tym w szczególności poprzez: • organizowanie regionalnych spotkań sieciujących dla OWES, umożliwiających wymianę informacji pomiędzy ośrodkami na temat podejmowanych działań, postępów i problemów w realizacji wsparcia, stosowanych rozwiązaniach i metodach pracy itp.,

		• agregowanie informacji na temat działalności OWES i wyników ich pracy na poziomie całego regionu oraz uspójnianie i synchronizowanie tych działań w regionie, • wspieranie działań OWES nakierowanych na jednostki samorządu terytorialnego; b) tworzenie regionalnych sieci podmiotów ekonomii społecznej (klastry, franczyzy) oraz włączanie podmiotów ekonomii społecznej w istniejące na poziomie regionalnym organizacje branżowe (sieci, klastry), c) tworzenie regionalnych sieci kooperacji podmiotów ekonomii społecznej o charakterze reintegracyjnym (CIS, KIS, ZAZ, WTZ), mających umożliwić wzajemne uczenie się i wymianę informacji oraz wsparcie tych podmiotów w osiąganiu standardów usług, d) inicjowanie współpracy jednostek systemu pomocy społecznej, podmiotów ekonomii społecznej o charakterze reintegracyjnym, OWES dla zwiększenia synergii działań podejmowanych przez te podmioty w procesie aktywizacji osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym i wzrostu zatrudnienia w sektorze ekonomii społecznej m.in. w celu zapewnienia ciągłości procesu reintegracyjnego, a także współpracy ww. podmiotów z innymi podmiotami takimi jak szkoły, uczelnie wyższe, instytucje rynku pracy, przedsiębiorstwa) m.in. w celu zwiększenia liczby staży i praktyk w podmiotach ekonomii społecznej czy też w typowych przedsiębiorstwach, e) budowanie powiązań pomiędzy nauką, biznesem i ekonomią społeczną na poziomie regionalnym (spotkania, warsztaty, doradztwo, wymiana informacji) w celu nawiązania stałej współpracy, f) organizacja przedsięwzięć służących zwiększaniu widoczności podmiotów ekonomii społecznej, jako dostawców produktów i usług oraz wspieranie sprzedaży produktów i usług świadczonych przez podmioty ekonomii społecznej na poziomie regionalnym (np. targi ekonomii społecznej, sprzedaż produktów i usług podmiotów ekonomii społecznej za pomocą jednego regionalnego portalu), g) współpraca z jednostkami samorządu terytorialnego i innymi

		podmiotami lokalnymi, w szczególności podmiotami ekonomii społecznej, w zakresie tworzenia lokalnych planów rozwoju ekonomii społecznej (spotkania, wymiana informacji, dobre praktyki, doradztwo), stosowania klauzul społecznych/społecznie odpowiedzialnych zamówień publicznych, zlecania zadań podmiotom ekonomii społecznej, h) wspieranie realizacji przez podmioty ekonomii społecznej usług użyteczności publicznej i współpraca z OWES w tym zakresie, i) zapewnienie funkcjonowania regionalnego komitetu do spraw ekonomii społecznej, o którym mowa w KPRES, i organizowanie jego prac oraz tworzenie możliwości współpracy kluczowych interesariuszy w zakresie kreowania rozwoju ekonomii społecznej w regionie, j) wyznaczanie kierunków rozwoju ekonomii społecznej, aktualizacja regionalnego wieloletniego planu rozwoju ekonomii społecznej oraz analiza i koordynacja jego wdrażania, k) reprezentowanie interesów sektora ekonomii społecznej na poziomie regionalnym oraz włączenie ekonomii społecznej do strategii rozwoju województwa w obszarach związanych z rynkiem pracy, integracją społeczną, rozwojem przedsiębiorczości oraz innowacji, rozwojem usług użyteczności publicznej oraz innymi priorytetami, w ramach, których jest możliwy regionalny rozwój ekonomii społecznej, l) ewaluacja działań OWES. Projekty w ramach niniejszego działania mogą być realizowane, jako projekty partnerskie w rozumieniu art. 33 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020.
11. Typ beneficjenta	Działanie 8.6	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej

12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Działanie 8.6	▪ podmioty ekonomii społecznej[313], przedsiębiorstwa społeczne i ich zrzeszenia, ▪ osoby fizyczne lub prawne (wraz z ich reprezentantami) zainteresowane założeniem i/lub prowadzeniem działalności w sektorze ekonomii społecznej, w tym w formie przedsiębiorstwa społecznego, ▪ partnerstwa na rzecz rozwoju ekonomii społecznej i przedsiębiorczości społecznej. ▪ jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia, ▪ jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego, ▪ społeczność lokalna, ▪ OWES, ▪ szkoły i uczelnie wyższe, ośrodki badawcze.
13. Instytucja pośrednicząca	Działanie 8.6	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie
14. Instytucja wdrażająca	Działanie 8.6	Nie dotyczy
15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	Działanie 8.6	Region słabiej rozwinięty 1 071 000[314]
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Działanie 8.6	Mechanizmy zapewniające koordynację udzielonego wsparcia w ramach RPO WP 2014-2020: • zastosowanie cross-financingu, • Komitet Monitorujący RPO WP 2014-2020.

[313]Podmioty ekonomii społecznej rozumiane zgodnie z zapisami *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020.*
[314] Kwota po przeliczeniu na złotówki nie może przekroczyć 5 040 000 zł stąd dla określenia kwoty UE zastosowano kurs 4,00 zł.

17. Instrumenty terytorialne	Działanie 8.6	Nie dotyczy
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Działanie 8.6	Projekty wybierane będą w trybie pozakonkursowym. Podmiotem odpowiedzialnym za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów będzie Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie.
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Działanie 8.6	Realizacja projektów jest zgodna z: • Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020, • Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020, • Wytycznymi w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami i zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020, • Wytycznymi w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020.

20. Warunki i planowany zakres stosowania *cross-financingu* (%)	Działanie 8.6	Zakres stosowania cross – financingu zgodnie z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020. Cross-financing w ramach projektów współfinansowanych z EFS może dotyczyć wyłącznie takich kategorii wydatków, bez których realizacja projektu nie byłaby możliwa, w szczególności w związku z zapewnieniem realizacji zasady równości szans, a zwłaszcza potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Wydatki w zakresie cross – financingu nie mogą przekroczyć 10% wartości współfinansowania unijnego (EFS).
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 8.6	Nie więcej niż 10% wartości projektu (w tym cross – financing).[315]
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Działanie 8.6	Nie dotyczy
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Działanie 8.6	Przewiduje się możliwość stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków zgodnie z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020. Dla projektów, w których wkładu publicznego (środków publicznych)nie przekracza wyrażonej w PLN równowartości 100 000 EUR[316], stosowanie uproszczonych metod rozliczania wydatków tj. stawek jednostkowych lub kwot ryczałtowych jest obligatoryjne. Planowany zakres systemu zaliczek określony został w Rozdziale I *Ogólny*

[315]Limit dla wydatków kwalifikowalnych poniesionych na zakup środków trwałych w rozumieniu *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.*
[316] Do przeliczania ww. kwoty na PLN należy stosować miesięczny obrachunkowy kurs wymiany stosowany przez KE aktualny na dzień ogłoszenia konkursu.

		opis Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 oraz głównych warunków realizacji, Podrozdział 3 *Ogólne informacje dotyczące sposobu finansowania.*
24. Pomoc publiczna i pomoc *de minimis* (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Działanie 8.6	W ramach działania zastosowanie może mieć: • pomoc *de minimis*, zgodnie z rozporządzeniem Komisji (UE) Nr1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis,* • pomoc publiczna, zgodnie z rozporządzeniem Komisji (UE) Nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającym niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu. Podstawą prawną udzielania pomocy publicznej i pomocy *de minimis* jest rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju w sprawie udzielania pomocy de minimis oraz pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020.
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Działanie 8.6	85 %

26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	Działanie 8.6	85 %
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 8.6	15 %
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Działanie 8.6	Minimalna wartość projektu – nie określono. Maksymalna wartość projektu 5 040 000 PLN, przy czym średnioroczne wydatki nie mogą być wyższe niż 720 000 PLN.
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Działanie 8.6	Nie dotyczy
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Działanie 8.6	Nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 8.6	Nie dotyczy

32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Działanie 8.6	Nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Działanie 8.6	Nie dotyczy

DZIAŁANIE 8.7 AKTYWNA INTEGRACJA OSÓB ZAGROŻONYCH UBÓSTWEM LUB WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM - ZINTEGROWANE INWESTYCJE TERYTORIALNE

OPIS DZIAŁANIA		
6. Nazwa działania	Działanie 8.7	Aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym – Zintegrowane Inwestycje Terytorialne
7. Cel szczegółowy działania	Działanie 8.7	Aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poprzez poprawę ich zdolności do zatrudnienia.
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Działanie 8.7	• Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu [os.]. • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, poszukujących pracy po opuszczeniu programu [os.]. • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, pracujących po opuszczeniu programu (łącznie z pracującymi na własny rachunek) [os.].
9. Lista wskaźników produktu	Działanie 8.7	• Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie [os]. • Liczba osób z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie [os.].
10. Typy projektów	Działanie 8.7	1. Zintegrowane oraz zindywidualizowane programy[317] realizowane w oparciu o ścieżkę reintegracji, obejmujące usługi aktywnej integracji o charakterze społecznym[318], edukacyjnym[319], zdrowotnym[320],

[317] W tym: programy wychodzenia z bezdomności, programy aktywizacji wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych i socjoterapeutycznych, programy usamodzielniania wychowanków opuszczających instytucjonalne oraz rodzinne formy pieczy zastępczej, programy reintegracji zawodowej i społecznej, w tym realizowane przez podmioty, o których mowa w ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (tj. CIS i KIS), w tym rozwój i upowszechnianie zatrudnienia wspieranego, programy na rzecz wsparcia zatrudnienia i rehabilitacji społecznej i zawodowej osób niepełnosprawnych (w szczególności programy zatrudnienia wspomaganego).
[318] Celem usług jest nabycie, przywrócenie lub wzmocnienie kompetencji społecznych, zaradności, samodzielności i aktywności społecznej.
[319] Celem usług jest wzrost poziomu wykształcenia.

		zawodowym[321] zawierające instrumenty odpowiadające na indywidualne potrzeby m.in.: a) pracy socjalnej[322], b) poradnictwa i wsparcia indywidualnego oraz grupowego w zakresie podniesienia kompetencji życiowych i umiejętności społeczno-zawodowych umożliwiających docelowo powrót do życia społecznego, w tym powrót na rynek pracy i aktywizację zawodową, c) poradnictwa specjalistycznego, w tym: poradnictwo prawne w zakresie prawa rodzinnego i opiekuńczego, zabezpieczenia społecznego, ochrony praw lokatorów; poradnictwo rodzinne, obejmujące wsparcie rodziny naturalnej i zastępczej, opieki nad osobą niepełnosprawną, a także terapię rodzinną; poradnictwo psychologiczne, będą świadczone, jako jeden z elementów szerszego, kompleksowego wsparcia zdefiniowanego na podstawie indywidualnej diagnozy uczestników projektów, d) uczestnictwa w zajęciach Centrum Integracji Społecznej lub Klubie Integracji Społecznej, e) zajęć w ramach podnoszenia kluczowych kompetencji o charakterze zawodowym lub zdobywania nowych kompetencji i umiejętności zawodowych, umożliwiających aktywizację zawodową, f) działań diagnostycznych i terapeutycznych dla dzieci z rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, z zaburzeniami komunikacyjnymi dysleksją i dyskalkulią dla dzieci w wieku przedszkolnym i szkolnym[323]. 2. Włączanie osób z niepełnosprawnościami w zajęcia na rzecz aktywizacji zawodowej, realizowane w warsztatach terapii zajęciowej poprzez

[320] Celem usług jest wyeliminowanie lub złagodzenie barier zdrowotnych utrudniających funkcjonowanie w społeczeństwie lub powodujących oddalenie od rynku pracy.
[321] Celem usług jest pomoc w podjęciu decyzji dotyczącej wyboru lub zmiany zawodu, wyposażenie w kompetencje i kwalifikacje zawodowe oraz umiejętności pożądane na rynku pracy, pomoc w utrzymaniu zatrudnienia. Działania z tego zakresu nie mogą stanowić pierwszego elementu wsparcia w ramach ścieżki reintegracji. Instrumenty aktywizacji zawodowej są realizowane wyłącznie przez podmioty wyspecjalizowane w zakresie aktywizacji zawodowej określone w *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020.*
[322] Projekty obejmujące wyłącznie pracę socjalną nie są wybierane do dofinansowania.
[323] Działania tego typu nie mogą stanowić jedynego elementu projektu.

		finansowanie zajęć związanych z uczestnictwem w WTZ (w zakresie nie finansowanym przez PFRON)[324] oraz działań na rzecz aktywnej integracji dotychczas nie oferowanych przez WTZ (np. zajęcia aktywizacyjne)[325], stanowiących poszerzenie oferty WTZ. 3. Wsparcie działalności w zakresie reintegracji zawodowej i społecznej, w szczególności prowadzonej przez takie podmioty jak Zakłady Aktywności Zawodowej, Kluby oraz Centra Integracji Społecznej[326], w tym rozwój i upowszechnianie zatrudnienia wspieranego. W ramach ścieżki reintegracji, obok usług aktywnej integracji mogą być realizowane usługi społeczne, o ile jest to niezbędne do zapewnienia indywidualizacji i kompleksowości wsparcia dla konkretnej osoby, rodziny i przyczynia się do realizacji celów aktywnej integracji, przy czym wsparcie jest skoncentrowane na osobie i jej potrzebach, a nie rozwijaniu usług. Projekty w ramach niniejszego działania mogą być realizowane jako projekty partnerskie w rozumieniu art. 33 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020.
11. Typ beneficjenta	Działanie 8.7	▪ jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia, ▪ jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego posiadające osobowość prawną, ▪ podmioty zatrudnienia socjalnego (tworzone zgodnie z wymogami określonymi w prawodawstwie krajowym), ▪ podmioty prowadzące Zakłady Aktywności Zawodowej, ▪ podmioty ekonomii społecznej[327], ▪ podmioty wymienione w art. 3 ust. 2 i 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. 2016 poz. 1817, z późn. zm.), statutowo działające w obszarze pomocy i integracji społecznej.

[324] M.in. usługi trenera pracy, usługi asystenckie, realizacja praktyk lub staży dla uczestników WTZ.
[325] Działania w postaci usług aktywnej integracji muszą być obowiązkowo ukierunkowane na przygotowanie uczestników do podjęcia zatrudnienia w ZAZ, na otwartym bądź chronionym rynku pracy lub w przedsiębiorczości społecznej.
[326] Poprzez stworzenie nowych miejsc reintegracji społecznej i zawodowej w istniejących podmiotach bądź tworzenie nowych podmiotów, z zastrzeżeniem, iż nie są tworzone nowe ZAZ.
[327] Podmioty ekonomii społecznej rozumiane zgodnie z zapisami *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020*.

12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Działanie 8.7	1. Osoby lub rodziny zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym[328]: a. osoby lub rodziny korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej lub kwalifikujące się do objęcia wsparciem pomocy społecznej, tj. spełniające co najmniej jedną z przesłanek określonych w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej; b. osoby, o których mowa w art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 13 czerwca 2003r. o zatrudnieniu socjalnym; c. osoby przebywające w pieczy zastępczej[329] lub opuszczające pieczę zastępczą oraz rodziny przeżywające trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, o których mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępcze, d. osoby nieletnie, wobec których zastosowano środki zapobiegania i zwalczania demoralizacji i przestępczości zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2016 r. poz. 1654, z późn. zm.); e. osoby przebywające w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych i młodzieżowych ośrodkach socjoterapii, o których mowa w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2017 r. poz. 2198, z późn. zm.); f. osoby z niepełnosprawnością – osoby z niepełnosprawnością w rozumieniu Wytycznych w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020 lub uczniowie/dzieci z niepełnosprawnościami w rozumieniu Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020;

[328] Zgodnie z definicją zawartą w *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020*.
[329] W tym również osoby przebywające w pieczy zastępczej na warunkach określonych w art. 37 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

		g. członkowie gospodarstw domowych sprawujący opiekę nad osobą z niepełnosprawnością, o ile co najmniej jeden z nich nie pracuje ze względu na konieczność sprawowania opieki nad osobą z niepełnosprawnością; h. osoby niesamodzielne; i. osoby bezdomne lub dotknięte wykluczeniem z dostępu do mieszkań w rozumieniu Wytycznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020; j. osoby odbywające kary pozbawienia wolności; k. osoby korzystające z PO PŻ. 2. Rodziny - to jest osoby spokrewnione lub niespokrewnione pozostające w faktycznym związku, wspólnie zamieszkujące i gospodarujące z osobami zagrożonymi ubóstwem lub wykluczeniem społecznym[330].
13. Instytucja pośrednicząca	Działanie 8.7	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie/ IP ZIT Stowarzyszenie ROF
14. Instytucja wdrażająca	Działanie 8.7	Nie dotyczy
15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	Działanie 8.7	Region słabiej rozwinięty
		2 432 444
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Działanie 8.7	Mechanizmy zapewniające koordynację udzielonego wsparcia w ramach RPO WP 2014-2020: • Strategia ZIT ROF, • zastosowanie cross-financingu, • Komitet Monitorujący RPO WP 2014-2020.

[330] Wsparcie dla rodziny może być realizowane wyłącznie, gdy odbywa się wraz (w tym samym projekcie) ze wsparciem dla osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz jest niezbędne dla skutecznego (to jest - osiągnięte zostaną efekty społeczno - zatrudnieniowe) wsparcia osoby zagrożonej ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.

17. Instrumenty terytorialne	Działanie 8.7	Zintegrowane Inwestycje Terytorialne
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Działanie 8.7	Projekty wybierane będą w trybie konkursowym. Podmiotami odpowiedzialnymi za nabór i ocenę wniosków są Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie oraz Stowarzyszenie Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego. Podmiotem odpowiedzialnym za przyjmowanie protestów jest Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie.
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Działanie 8.7	1. Realizacja projektów jest zgodna z: • Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020. • Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020, • Wytycznymi w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami i zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020, • Wytycznymi w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020. 2. Wsparcie w ramach projektów odbywa się w oparciu o ścieżkę reintegracyjną, stworzoną indywidualnie z uwzględnieniem diagnozy sytuacji problemowej, zasobów, potencjału, predyspozycji, potrzeb. 3. Projekty nie mogą być skoncentrowane na wsparciu dzieci (osoby poniżej 18.roku życia), z wyłączeniam projektów dedykowanych osobom, o których mowa w podrozdziale 5.1 pkt 7 Wytycznych w zakresie właczenia społecznego. 4. W ramach projektów nie są finansowane turnusy rehabilitacyjne,

		o których mowa w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej o zatrudnieniu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz.U. z 2016 poz. 2046 z późń. zm.). Turnus rehabilitacyjny nie jest traktowany, jako instrument aktywnej integracji aktywizowanej osoby z niepełnosprawnością. Kwoty przeznaczone na turnusy mogą zostać uznane za wkład własny do projektu. 5. W przypadku projektów zakładających tworzenie nowych podmiotów prowadzących działalność reintegracji społecznej i zawodowej, w szczególności CIS, KIS, wymagane jest zachowanie trwałości podmiotów utworzonych ze środków EFS po zakończeniu realizacji projektu, co najmniej przez okres odpowiadający okresowi realizacji projektu. 6. Beneficjent (inny niż OPS,PCPR lub PUP) realizujący projekt będzie zobowiązany, zgodnie z zapisami decyzji lub umowy o dofinansowanie realizacji projektu do informowania właściwych terytorialnie OPS,PCPR lub PUP o realizowanym projekcie oraz formach wsparcia otrzymywanych przez uczestników. 7. W przypadku projektów przewidujących bezpośrednie wsparcie dla osób, rodzin albo środowisk zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym oraz wspierających aktywizację zawodową osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym wymagane jest osiągnięcie efektywności społecznej i efektywności zatrudnieniowej na poziomach wskazanych w kryteriach wyboru projektów. 8. W ramach działania nie będzie udzielane wsparcie dla osób odbywających karę pozbawienia wolności, z wyjątkiem osób objętych dozorem elektronicznym. 9. Beneficjent w okresie realizacji projektu prowadzi biuro projektu (lub posiada siedzibę, filię, delegaturę czy inną prawnie dozwoloną formę organizacyjną działalności podmiotu) na terenie ROF z możliwością udostępnienia pełnej dokumentacji wdrażanego projektu oraz zapewniające uczestnikom projektu możliwość osobistego kontaktu z kadrą projektu. 10. Projekt musi być zgodny ze Strategią ZIT ROF.

20. Warunki i planowany zakres stosowania *cross-financingu* (%)	Działanie 8.7	Zakres stosowania cross – financingu zgodnie z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020. Cross-financing w ramach projektów współfinansowanych z EFS może dotyczyć wyłącznie takich kategorii wydatków, bez których realizacja projektu nie byłaby możliwa, w szczególności w związku z zapewnieniem realizacji zasady równości szans, a zwłaszcza potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Wydatki w zakresie cross – financingu nie mogą przekroczyć 10% wartości współfinansowania unijnego (EFS).
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 8.7	Nie więcej niż 15% wartości projektu (w tym cross – financing).[331]
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Działanie 8.7	Nie dotyczy
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Działanie 8.7	Przewiduje się możliwość stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków zgodnie z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020. Dla projektów, w których wartość wkładu publicznego (środków publicznych) nie przekracza wyrażonej w PLN równowartości 100 000 EUR[332], stosowanie uproszczonych metod rozliczania wydatków tj. stawek jednostkowych lub kwot ryczałtowych jest obligatoryjne. Planowany zakres systemu zaliczek określony został w Rozdziale I *Ogólny opis Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 oraz głównych warunków realizacji*, Podrozdział 3 *Ogólne*

[331]Limit dla wydatków kwalifikowalnych poniesionych na zakup środków trwałych w rozumieniu *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.*
[332] Do przeliczania ww. kwoty na PLN należy stosować miesięczny obrachunkowy kurs wymiany stosowany przez KE aktualny na dzień ogłoszenia konkursu.

		informacje dotyczące sposobu finansowania.
24. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Działanie 8.7	W ramach działania zastosowanie może mieć: • pomoc *de minimis*, zgodnie z rozporządzeniem Komisji (UE) Nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis,* • pomoc publiczna, zgodnie z rozporządzeniem Komisji (UE) Nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającym niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu. Podstawą prawną udzielania pomocy publicznej i pomocy *de minimis* jest rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju w sprawie udzielania pomocy de minimis oraz pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020.
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Działanie 8.7	85%

26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	Działanie 8.7	95%[333] Zgodnie z częścią III indykatywny plan finansowy.
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 8.7	5%[334]
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Działanie 8.7	Minimalna wartość projektu: 50 000 PLN. Maksymalna wartość projektu: Nie wyznaczono[335].
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Działanie 8.7	Nie dotyczy.

[333] Zgodnie z załącznikiem nr 2d do Kontraktu Terytorialnego - Maksymalny udział budżetu państwa w finansowaniu wydatków kwalifikowalnych w ramach danego projektu w danym priorytecie inwestycyjnym w ramach EFS. Zgodnie z art 9k ust. 2 pkt 2 lit. b Kontraktu Terytorialnego dofinansowanie z BP nie może zostać przeznaczone dla projektów objętych regułami pomocy publicznej.

[334] IOK może określić w regulaminie konkursu wyższy wkład własny beneficjenta, co wynika z wysokości kwot Budżetu Państwa wskazanych w załączniku nr 2b do Kontraktu Terytorialnego - *Środki z budżetu państwa na finansowanie wkładu krajowego, stanowiące uzupełnienie do środków z EFS.*

[335] Na obecnym etapie nie wyznaczono maksymalnej wartości projektu. Maksymalna wartość projektu może zostać wprowadzona po przeprowadzeniu pierwszych naborów na dofinansowanie projektów w ramach działania 8.7.

30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Działanie 8.7	Nie dotyczy.
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 8.7	Nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Działanie 8.7	Nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Działanie 8.7	Nie dotyczy

DZIAŁANIE 8.8 ZWIĘKSZENIE DOSTĘPU DO USŁUG SPOŁECZNYCH I ZDROWOTNYCH - ZINTEGROWANE INWESTYCJE TERYTORIALNE

OPIS DZIAŁANIA		
6. Nazwa działania	Działanie 8.8	Zwiększenie dostępu do usług społecznych i zdrowotnych - Zintegrowane Inwestycje Terytorialne
7. Cel/e szczegółowy/e działania	Działanie 8.8	Zwiększenie dostępności usług społecznych w szczególności usług środowiskowych, opiekuńczych oraz usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej dla osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Działanie 8.8	• Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych, istniejących po zakończeniu projektu [szt.]. • • Liczba utworzonych w programie miejsc świadczenia usług asystenckich i opiekuńczych istniejących po zakończeniu projektu [szt.]. • Liczba utworzonych w programie miejsc świadczenia usług w mieszkaniach wspomaganych i chronionych istniejących po zakończeniu projektu [szt]. • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które opuściły opiekę instytucjonalną na rzecz usług społecznych świadczonych w społeczności lokalnej w programie [os.].
9. Lista wskaźników produktu	Działanie 8.8	• Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie [os.]. • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami asystenckimi i opiekuńczymi świadczonymi w społeczności lokalnej w programie [os.]. • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami w postaci mieszkań chronionych i wspomaganych w programie [os.].

10. Typy projektów	Działanie 8.8	<u>Usługi społeczne w szczególności usługi środowiskowe, opiekuńcze:</u> 1. Rozwój środowiskowych form pomocy i samopomocy poprzez[336]: a) wsparcie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, o których mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, w tym ośrodków wsparcia np.: dziennych domów pomocy, klubów samopomocy, b) wykorzystanie dziennych opiekunów, asystentów osób niesamodzielnych, wolontariatu opiekuńczego, pomocy sąsiedzkiej i innych form samopomocowych, c) inne usługi zwiększające mobilność, autonomię i bezpieczeństwo osób niesamodzielnych (np. likwidowanie barier architektonicznych w miejscu zamieszkania, sfinansowanie wypożyczenia sprzętu niezbędnego do opieki lub sprzętu zwiększającego samodzielność osób starszych, dowożenie posiłków)[337]; d) wykorzystanie nowoczesnych technologii w usługach opiekuńczych, np. teleopieki i innych form niebezpośrednich usług opiekuńczych wykorzystujących nowe technologie, aktywizacja środowisk lokalnych w celu tworzenia społecznych (sąsiedzkich) metod samopomocy przy wykorzystaniu nowych technologii[338]. 2. Działania wspierające opiekunów nieformalnych w opiece domowej, m.in. poprzez: a) tworzenie krótkookresowych miejsc opieki w zastępstwie za opiekunów nieformalnych (wyłącznie w formie usług świadczonych w lokalnej społeczności) albo sfinansowanie usługi opiekuńczej, b) poradnictwo, w tym psychologiczne oraz pomoc w uzyskaniu informacji umożliwiających poruszanie się po różnych systemach

[336] Poniższe formy są wdrażane poprzez wsparcie usług świadczonych w lokalnej społeczności w tym: w miejscu zamieszkania, mieszkaniach o charakterze wspieranym, ośrodkach zapewniających opiekę dzienną (o ile stanowią formę usług świadczonych w lokalnej społeczności), ośrodkach zapewniających opiekę całodobową (o ile stanowią formę usług świadczonych w lokalnej społeczności).
[337] Działanie te stanowią wyłącznie element kompleksowych projektów dotyczących usług opiekuńczych.
[338] Wyłącznie jako elementu wsparcia i pod warunkiem zagwarantowania kompleksowości usługi opiekuńczej.

		wsparcia, z których korzystanie jest niezbędne do sprawowania wysokiej jakości opieki i odciążenia opiekunów faktycznych[339], c) finansowanie usług wypożyczenia sprzętu pielęgnacyjnego, rehabilitacyjnego i wspomagającego w celu aktywizacji społecznej osób, d) kształcenie, w tym szkolenia, praktyki i wymiana doświadczeń dla opiekunów nieformalnych, potrzebnych do opieki nad osobami niesamodzielnymi[340], e) finansowanie usługi asystenckiej lub opiekuńczej dla osoby niesamodzielnej w celu umożliwienia jej opiekunom podjęcia aktywności zawodowej. 3. Tworzenie miejsc opieki dla osób niesamodzielnych w nowo tworzonych lub istniejących ośrodkach zapewniających opiekę dzienną lub całodobową. 4. Wsparcie dla usług mieszkalnictwa chronionego i wspomaganego poprzez: a) tworzenie miejsc pobytu w nowo tworzonych lub istniejących mieszkaniach chronionych/wspomaganych, w tym miejsc krótkookresowego pobytu. b) sfinansowanie form pomocy w postaci mieszkania chronionego/wspieranego. W ramach projektów dotyczących w/w usług społecznych możliwe jest finansowanie usług zdrowotnych, o ile usługi te są niezbędne do zapewnienia kompleksowego wsparcia osobom zagrożonym ubóstwem lub wykluczeniem społecznym. Projekty w ramach niniejszego działania mogą być realizowane, jako projekty partnerskie w rozumieniu art. 33 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020.
11. Typ beneficjenta	Działanie 8.8	• jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia,

[339] Działanie te stanowią wyłącznie element kompleksowych projektów dotyczących usług opiekuńczych.
[340] Działanie te stanowią wyłącznie element kompleksowych projektów dotyczących usług opiekuńczych.

		• jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego, • podmioty wymienione w art. 3 ust. 2 i 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie statutowo działające w obszarze pomocy i integracji społecznej oraz działalności leczniczej, • spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe.
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Działanie 8.8	1. Osoby lub rodziny zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym[341]: a) osoby lub rodziny korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej lub kwalifikujące się do objęcia wsparciem pomocy społecznej, tj. spełniające co najmniej jedną z przesłanek określonych w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej; b) osoby, o których mowa w art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym; c) osoby przebywające w pieczy zastępczej lub opuszczające pieczę zastępczą oraz rodziny przeżywające trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, o których mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępcze; d) osoby nieletnie, wobec których zastosowano środki zapobiegania i zwalczania demoralizacji i przestępczości zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2016 r. poz. 1654, z późn. zm.); e) osoby przebywające w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych i młodzieżowych ośrodkach socjoterapii, o których mowa w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2017 r. poz. 2198, z późn. zm.); f) osoby z niepełnosprawnością – osoby z niepełnosprawnością w rozumieniu Wytycznych w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020 lub uczniowie/dzieci z niepełnosprawnościami w rozumieniu Wytycznych

[341] Zgodnie z definicją zawartą w Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020.

		w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020; g) członkowie gospodarstw domowych sprawujący opiekę nad osobą z niepełnosprawnością, o ile co najmniej jeden z nich nie pracuje ze względu na konieczność sprawowania opieki nad osobą z niepełnosprawnością; h) osoby niesamodzielne; i) osoby bezdomne lub dotknięte wykluczeniem z dostępu do mieszkań w rozumieniu Wytycznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020, j) osoby odbywające kary pozbawienia wolności; k) osoby korzystające z PO PŻ. 2. Rodziny osób niepełnosprawnych, zamieszkujące wspólne gospodarstwo domowe. 3. Osoby starsze/niesamodzielne[342] oraz osoby pełniące funkcje opiekuńcze wobec nich. 4. Kandydaci do świadczenia usług asystenckich, asystencji osób zależnych w tym z niepełnosprawnościami.
13. Instytucja pośrednicząca	Działanie 8.8	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie/ IP ZIT Stowarzyszenie ROF
14. Instytucja wdrażająca	Działanie 8.8	Nie dotyczy
15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem	Działanie 8.8	Region słabiej rozwinięty
		1 216 222

[342] **W przypadku realizacji usług społecznych przez osobę niesamodzielną należy rozumieć** – osobę, która ze względu na stan zdrowia lub niepełnosprawność wymaga opieki lub wsparcia w związku z niemożnością samodzielnego wykonywania co najmniej jednej z podstawowych czynności dnia codziennego.
W przypadku realizacji usług zdrowotnych przez osobę niesamodzielną należy rozumieć - osobę, która ze względu na wiek, stan zdrowia lub niepełnosprawność potrzebuje opieki lub wsparcia w związku z niemożnością samodzielnego wykonywania co najmniej jednej z podstawowych czynności dnia codziennego. Do oceny stopnia samodzielności fizycznej stosowana jest Skala Barthel, która pozwala na ocenę chorego pod względem jego zapotrzebowania na opiekę innych osób. Bierze się w niej pod uwagę między innymi czynności życia codziennego takie jak: spożywanie posiłków, poruszanie się, wchodzenie i schodzenie po schodach, siadanie, ubieranie i rozbieranie się, utrzymanie higieny osobistej, korzystanie z toalety oraz kontrolowanie czynności fizjologicznych. Za osobę niesamodzielną uznaje się również dzieci, nad którymi opiekę sprawuje uczestnik projektu.

kwot UE (EUR)		
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Działanie 8.8	Mechanizmy zapewniające koordynację udzielonego wsparcia w ramach RPO WP 2014-2020: • Strategia ZIT ROF, • zastosowanie cross-financingu, • Komitet sterujący ds. koordynacji interwencji EFSI w sektorze zdrowia, • Komitet Monitorujący RPO WP 2014-2020.
17. Instrumenty terytorialne	Działanie 8.8	Zintegrowane Inwestycje Terytorialne
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Działanie 8.8	Projekty wybierane będą w trybie konkursowym. Podmiotami odpowiedzialnymi za nabór i ocenę wniosków są Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie oraz Stowarzyszenie Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego. Podmiotem odpowiedzialnym za przyjmowanie protestów jest Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie.
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Działanie 8.8	1. Realizacja projektów zgodna z: • Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020, • Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020, • Wytycznymi w zakresie zasad realizacji przedsięwzięć z udziałem środków EFS w obszarze zdrowia na lata 2014-2020, • Wytycznymi w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami i zasady równości szans kobiet i mężczyzn

		w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020. • Wytycznymi w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020. 2. Wsparcie dla usług opiekuńczych i asystenckich prowadzi do zwiększenia liczby miejsc świadczenia usług oraz liczby osob objętych usługami świadczonymi przez danego beneficjenta w stosunku do danych z roku poprzedzającego rok złożenia wniosku o dofinansowanie. Liczba miejsc świadczenia usług zwiększana jest wyłącznie w ramach usług świadczonych w lokalnej społeczności lub w celu umożliwienia osobom przebywającym w opiece instytucjonalnej przejście do usług świadczonych w lokalnej społeczności. Obowiązek zwiększenia liczby miejsc świadczenia usług opiekuńczych oraz liczby osob objętych usługami nie dotyczy wsparcia dla usług opiekuńczych świadczonych przez opiekunów faktycznych. 3. Nie są tworzone nowe miejsca świadczenia usług opiekuńczych w ramach opieki instytucjonalnej, tj. w placówkach opiekuńczo-pobytowych ani nie są utrzymywane dotychczas istniejące miejsca świadczenia usług w ramach opieki instytucjonalnej, tj. w placówkach opiekuńczo – pobytowych. Podmioty prowadzące opiekę instytucjonalną, tj. placówki opiekuńczo-pobytowe mogą ubiegać się o sfinansowanie działań pozwalających na rozszerzenie oferty o prowadzenie usług świadczonych w lokalnej społeczności, o ile przyczyni się to do zwiększenia liczby miejsc świadczenia usług opiekuńczych w postaci usług świadczonych w lokalnej społeczności oraz liczby osób objętych usługami świadczonymi w społeczności lokalnej. 4. Finansowanie ze środków EFS w ramach danego projektu miejsc świadczenia usług opiekuńczych i asystenckich stworzonych przez danego beneficjenta trwa nie dłużej niż 3 lata. 5. Beneficjent jest zobowiązany do zachowania trwałości miejsc świadczenia usług utworzonych w ramach projektu, co najmniej przez okres odpowiadający okresowi realizacji projektu. 6. Wsparcie w ramach projektu nie może spowodować: a) zmniejszenia dotychczasowego finansowania usług asystenckich lub opiekuńczych przez beneficjenta oraz b) zastąpienia środkami projektu dotychczasowego finansowania usług

		ze środków innych niż europejskie. 7. W przypadku tworzenia miejsc pobytu w mieszkaniach chronionych, o których mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, jest stosowany standard dotyczący tej formy pomocy wynikający z ww. ustawy. W przypadku tworzenia miejsc w mieszkaniach wspomaganych, miesca te są tworzone zgodnie z zasadami obowiązującymi dla usług świadczonych na poziomie lokalnych społeczności, określonymi w Wytyczych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozowju Regionalnego na lata 2014-2020. 8. Usługi społeczne są realizowane podmioty prowadzące w swojej działalności statutowej usługi społeczne lub przez podmioty prowadzące w swojej działalności statutowej jednocześnie usługi społeczne i zdrowotne. W projektach dotyczących usług społecznych istenije możliwość finansowania usług zdrowotnych, o ile usługi te: a) nie mogą zostać sfinansowane ze środków publicznych, tj. wykraczają poza gwarantowane świadczenia opieki zdrowotnej albo b) wykazane zostało, że gwarantowana usługa zdrowotna nie może zostać sfinansowana danej osobie ze środków publicznych w okresie trwania projektu. 9. Usługi zdrowotne widniejące w katalogu świadczeń gwarantowanych jako podstawowe mogą być finansowane w ramach projektów dot. usług speołecznych tylko pod warunkiem, że jednocześnie finansowane są usługi ponadstandardowe, a cały pakiet usług tworzy logiczną całość, niezbędną do zapewnienia kompleksowego wsparcia osobom zagrożonym ubóstwem lub wykluczeniem społecznym i stanowiącą wartość dodaną do funkcjonującego systemu opieki zdrowotnej.W ramach działania nie będzie udzielane wsparcie dla osób odbywających karę pozbawienia wolności, z wyjątkiem osób objętych dozorem elektronicznym. 10. Beneficjent w okresie realizacji projektu prowadzi biuro projektu (lub posiada siedzibę, filię, delegaturę czy inną prawnie dozwoloną formę organizacyjną działalności podmiotu) na terenie ROF z możliwością

		udostępnienia pełnej dokumentacji wdrażanego projektu oraz zapewniające uczestnikom projektu możliwość osobistego kontaktu z kadrą projektu. 11. Projekt musi być zgodny ze Strategią ZIT ROF.
20. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%)	Działanie 8.8	Zakres stosowania cross – financingu zgodnie z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020. Cross-financing w ramach projektów współfinansowanych z EFS może dotyczyć wyłącznie takich kategorii wydatków, bez których realizacja projektu nie byłaby możliwa, w szczególności w związku z zapewnieniem realizacji zasady równości szans, a zwłaszcza potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Wydatki w zakresie cross – financingu nie mogą przekroczyć 10% wartości współfinansowania unijnego (EFS).
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 8.8	Nie więcej niż 10% wartości projektu (w tym cross – financing).[343]
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Działanie 8.8	Nie dotyczy

[343] Limit dla wydatków kwalifikowalnych poniesionych na zakup środków trwałych w rozumieniu Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.

23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Działanie 8.8	Przewiduje się możliwość stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków zgodnie z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020. Dla projektów, w których wartość wkładu publicznego (środków publicznych) nie przekracza wyrażonej w PLN równowartości 100 000 EUR[344], stosowanie uproszczonych metod rozliczania wydatków tj. stawek jednostkowych lub kwot ryczałtowych jest obligatoryjne. Przewiduje się finansowanie zaliczkowe – na zasadach określonych w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 2077 z późn. zm.). Planowany zakres systemu zaliczek określony został w Rozdziale I *Ogólny opis Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 oraz głównych warunków realizacji*, Podrozdział 3 *Ogólne informacje dotyczące sposobu finansowania.*
24. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Działanie 8.8	W ramach działania zastosowanie może mieć: • pomoc *de minimis*, zgodnie z rozporządzeniem Komisji (UE) Nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis* • pomoc publiczna, zgodnie z rozporządzeniem Komisji (UE) Nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającym niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu. Podstawą prawną udzielania pomocy publicznej i pomocy *de minimis* jest rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju w sprawie udzielania pomocy de minimis oraz pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020.

[344] Do przeliczania ww. kwoty na PLN należy stosować miesięczny obrachunkowy kurs wymiany stosowany przez KE aktualny na dzień ogłoszenia konkursu.

25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Działanie 8.8	85 %
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	Działanie 8.8	95%[345] Zgodnie z częścią III indykatywny plan finansowy.
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 8.8	5%[346]
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Działanie 8.8	Minimalna wartość projekt: 100 000 PLN. Maksymalna wartość projektu: Nie wyznaczono[347].

[345] Zgodnie z załącznikiem nr 2d do Kontraktu Terytorialnego - Maksymalny udział budżetu państwa w finansowaniu wydatków kwalifikowalnych w ramach danego projektu w danym priorytecie inwestycyjnym w ramach EFS, z zastrzeżeniem, że IOK może określić w regulaminie konkursu niższy poziom dofinansowania, co wynika z wysokości kwot Budżetu Państwa wskazanych w załączniku nr 2b do Kontraktu Terytorialnego - Środki z budżetu państwa na finansowanie wkładu krajowego, stanowiące uzupełnienie do środków z EFS. Zgodnie z art 9k ust. 2 pkt 2 lit. b Kontraktu Terytorialnego dofinansowanie z BP nie może zostać przeznaczone dla projektów objętych regułami pomocy publicznej.

[346] IOK może określić w regulaminie konkursu wyższy wkład własny beneficjenta, co wynika z wysokości kwot Budżetu Państwa wskazanych w załączniku nr 2b do Kontraktu Terytorialnego - Środki z budżetu państwa na finansowanie wkładu krajowego, stanowiące uzupełnienie do środków z EFS.

[347] Na obecnym etapie nie wyznaczono maksymalnej wartości projektu. Maksymalna wartość projektu zostanie oszacowana po przeprowadzeniu pierwszych naborów na dofinansowanie projektów.

29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Działanie 8.8	Nie dotyczy
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Działanie 8.8	Nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 8.8	Nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Działanie 8.8	Nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Działanie 8.8	Nie dotyczy

DZIAŁANIE 8.9 POPRAWA DOSTĘPU DO USŁUG WSPARCIA RODZINY I PIECZY ZASTĘPCZEJ - ZINTEGROWANE INWESTYCJE TERYTORIALNE

OPIS DZIAŁANIA		
6. Nazwa działania	Działanie 8.9	Poprawa dostępu do usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej – Zintegrowane Inwestycje Terytorialne
7. Cel/e szczegółowy/e działania	Działanie 8.9	Zwiększenie dostępności usług społecznych w szczególności usług środowiskowych, opiekuńczych oraz usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej dla osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Działanie 8.9	• Liczba wspartych w programie miejsc świadczenia usług społecznych, istniejących po zakończeniu projektu [szt.]. • Liczba utworzonych w programie miejsc świadczenia usług wspierania rodziny i pieczy zastępczej istniejących po zakończeniu projektu [szt.]. • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które opuściły opiekę instytucjonalną na rzecz usług społecznych świadczonych w społeczności lokalnej w programie [os.].
9. Lista wskaźników produktu	Działanie 8.9	• Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami społecznymi świadczonymi w interesie ogólnym w programie [os.]. • Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych usługami wspierania rodziny i pieczy zastępczej w programie [os.].

10. Typy projektów	Działanie 8.9	1. Wspieranie rodziny[348] w postaci działań realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego szczebla gminnego tj.: a) pracy z rodziną prowadzonej w szczególności w formie: • asystentury rodzinnej, poprzez zatrudnienie nowych asystentów rodziny prowadzące do zwiększenia liczby asystentów, • konsultacji i poradnictwa specjalistycznego, • terapii i mediacji, • specjalistycznego wsparcia np. w formie, profilaktyki uzależnień, profilaktyki prozdrowotnej, treningów ekonomicznych, zdobywania umiejętności społecznych itp., • usług dla rodzin z dziećmi, w tym usługi opiekuńcze i specjalistyczne, • pomocy prawnej, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego (w tym reprezentacja, jeśli jest niezbędna), • grup wsparcia i grup samopomocowych, • wsparcia realizowanego przez rodziny wspierające, • podnoszenia kompetencje rodziców, w tym rodziców adopcyjnych i zastępczych, b) pomocy w opiece i wychowaniu dzieci w placówkach wsparcia dziennego poprzez tworzenie nowych placówek wsparcia dziennego jak również wspieranie istniejących placówek[349] w formie: • opiekuńczej, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych, • specjalistycznej, w szczególności organizującej zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne oraz

[348] Możliwy do realizacji zakres usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej zgodny z ustawą z dnia 9 marca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2017 r. poz. 697 z późn. zm). Wsparcie dla rodziny i pieczy zastępczej odbywa się zgodnie z ww. ustawą. Świadczenia wypłacane na podstawie w/w ustawy nie mogą być finansowane ze środków EFS. Świadczenia te mogą stanowić wymagany w projektach wkład własny.

[349] W przypadku wsparcia istniejących placówek w wyniku realizowanego projektu musi nastąpić zwiększenie liczby dzieci w tych placówkach lub rozszerzenie oferty wsparcia. Natomiast w przypadku wsparcia na tworzenie nowych placówek, IP w dokumentacji konkursowej określi minimalny okres trwałości, jaki musi zostać zachowany po zakończeniu realizacji projektu. Okres ten nie może być jednak krótszy niż określono w *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020*. Ponadto w odniesieniu do tego typu wsparcia wymagane jest, aby obowiązkowym elementem projektu były zajęcia rozwijające, co najmniej dwie z ośmiu kompetencji kluczowych wskazanych w zaleceniu Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie (2006/962/WE) (Dz. Urz. UE L 394 z 30.12.2006, str. 10).

		logopedyczne, realizującej indywidualny program korekcyjny, program psychokorekcyjny lub psychoprofilaktyczny, w szczególności terapię pedagogiczną, psychologiczną i socjoterapie, • pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę, realizującej działania animacyjne i socjoterapeutyczne. 2. Wspieranie rodziny[350] w postaci działań realizowanych przez jednostki samorządu terytorialnego szczebla powiatowego: a) pomoc w opiece i wychowaniu dzieci w placówkach wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym poprzez tworzenie nowych placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponadgminnym, jak również wspieranie istniejących placówek[351] w formie: • opiekuńczej, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych, • specjalistycznej, w szczególności organizującej zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne oraz logopedyczne, realizującej indywidualny program korekcyjny, program psychokorekcyjny lub psychoprofilaktyczny, w szczególności terapię pedagogiczną, psychologiczną i socjoterapie, • pracy podwórkowej realizowanej przez wychowawcę realizującej działania animacyjne i socjoterapeutyczne. 3. Wspieranie pieczy zastępczej w postaci: a) pracy z rodziną, w tym konsultacje i poradnictwo specjalistyczne, terapia, między innymi poprzez: • poradnictwo i terapię dla osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą i ich dzieci oraz dzieci w niej umieszczonych,

[350] Możliwy do realizacji zakres usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej zgodny z ustawą z dnia 9 marca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017 r. poz. 697 z późn. zm.). Wsparcie dla rodziny i pieczy zastępczej odbywa się zgodnie z ww. ustawą. Świadczenia wypłacane na podstawie w/w ustawy nie mogą być finansowane ze środków EFS. Świadczenia te mogą stanowić wymagany w projektach wkład własny.

[351] W przypadku wsparcia istniejących placówek w wyniku realizowanego projektu musi nastąpić zwiększenie liczby dzieci w tych placówkach lub rozszerzenie oferty wsparcia. Natomiast w przypadku wsparcia na tworzenie nowych placówek, IP w dokumentacji konkursowej określi minimalny okres trwałości, jaki musi zostać zachowany po zakończeniu realizacji projektu. Okres ten nie może być jednak krótszy niż określono w *Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020*. Ponadto w odniesieniu do tego typu wsparcia wymagane jest, aby obowiązkowym elementem projektu były zajęcia rozwijające, co najmniej dwie z ośmiu kompetencji kluczowych wskazanych w zaleceniu Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie (2006/962/WE) (Dz. Urz. UE L 394 Z 30.12.2006, str. 10).

		• terapię rodziców naturalnych, np. w zakresie terapii dla sprawców przemocy w rodzinie itp. b) usług dla osób objętych rodzinnymi formami pieczy zastępczej, w tym usług opiekuńczych i specjalistycznych, pomocy prawnej w szczególności w zakresie reprezentowania dziecka, dochodzenia praw do świadczeń – zwłaszcza świadczeń alimentacyjnych, c) finansowania spotkań dla rodzin mających na celu m.in. wymianę ich doświadczeń, zapobiegania izolacji, np. w formie grup wsparcia i grup samopomocowych. 4. Wsparcie procesu deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej poprzez: a) poprawę dostępu do działań koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej poprzez między innymi finansowanie zatrudnienia nowych koordynatorów zmierzające do zwiększenia liczby koordynatorów, b) wspieranie restrukturyzacji placówek instytucjonalnej pieczy zastępczej (w celu zmniejszania liczby dzieci oraz podwyższenia wieku dzieci umieszczanych w tych placówkach)[352]. Projekty w ramach niniejszego działania mogą być realizowane jako projekty partnerskie w rozumieniu art. 33 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020.
11. Typ beneficjenta	Działanie 8.9	• jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia • jednostki organizacyjne jednostek samorządu terytorialnego podmioty wymienione w art. 3 ust. 2 i 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie statutowo działające w obszarze pomocy i integracji społecznej.
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Działanie 8.9	1. Osoby lub rodziny zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym: a) osoby lub rodziny korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej lub kwalifikujące się do objęcia wsparciem pomocy społecznej, tj. spełniające, co najmniej jedną z przesłanek określonych w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,

[352] Z wyłączeniem działań finansowanych z EFRR. Projekty infrastrukturalne w tym zakresie mogą być realizowane w ramach osi 6 - *Spójność przestrzenna i społeczna.* Nie jest możliwe również finasowanie miejsc w placówkach powyżej 14 osób.

		b) osoby, o których mowa w art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym, c) osoby przebywające w pieczy zastępczej[353] lub opuszczające pieczę zastępczą oraz rodziny przeżywające trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, o których mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, d) osoby nieletnie, wobec których zastosowano środki zapobiegania i zwalczania demoralizacji i przestępczości zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz.U z 2016 poz. 1654 z późn. zm.); e) osoby przebywające w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych i młodzieżowych ośrodkach socjoterapii, o których mowa w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2017 r. poz.2198 z późn. zm.); f) osoby z niepełnosprawnością – osoby z niepełnosprawnością w rozumieniu Wytycznych w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020 lub uczniowie/dzieci z niepełnosprawnościami w rozumieniu Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020; g) członkowie gospodarstw domowych sprawujący opiekę nad osobą z niepełnosprawnością, o ile co najmniej jeden z nich nie pracuje ze względu na konieczność sprawowania opieki nad osobą z niepełnosprawnością; h) osoby niesamodzielne; i) osoby bezdomne lub dotknięte wykluczeniem z dostępu do mieszkań w rozumieniu Wytycznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020; j) osoby odbywające kary pozbawienia wolności;

[353] W tym również osoby przebywające w pieczy zastępczej na warunkach określonych w art. 37 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

		k) osoby korzystające z PO PŻ. 2. Członkowie rodzin zastępczych i pieczy zastępczej.
13. Instytucja pośrednicząca	Działanie 8.9	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie/ IP ZIT - Stowarzyszenie ROF
14. Instytucja wdrażająca	Działanie 8.9	Nie dotyczy
15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	Działanie 8.9	Region słabiej rozwinięty 1 298 884
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Działanie 8.9	Mechanizmy zapewniające koordynację udzielonego wsparcia w ramach RPO WP 2014-2020: • Strategia ZIT ROF, • zastosowanie cross-financingu, • Komitet Monitorujący RPO WP 2014-2020.
17. Instrumenty terytorialne	Działanie 8.9	Zintegrowane Inwestycje Terytorialne
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Działanie 8.9	Projekty wybierane będą w trybie konkursowym. Podmiotami odpowiedzialnymi za nabór i ocenę wniosków są Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie oraz Stowarzyszenie Rzeszowskiego Obszaru Funkcjonalnego. Podmiotem odpowiedzialnym za przyjmowanie protestów jest Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie.

19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Działanie 8.9	1. Realizacja projektów jest zgodna z: • Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020. • Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020, • Wytycznymi w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami i zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020, • Wytycznymi w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020. 2. Wsparcie dla rodziny i pieczy zastępczej odbywa się zgodnie z ustawą dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017 r. poz. 697 z późn. zm.). Jednocześnie świadczenia wypłacane na podstawie w/w ustawy nie są finansowane ze środków EFS. Świadczenia te mogą stanowić wkład własny do projektu. 3. W przypadku wsparcia udzielanego na tworzenie nowych miejsc w placówkach wsparcia dziennego beneficjent zobowiązany jest do zachowania trwałości po zakończeniu realizacji projektu, co najmniej przez okres odpowiadający okresowi realizacji projektu. 4. W placówkach wsparcia dziennego w formie opiekuńczej oraz placówkach prowadzonych w formie pracy podwórkowej obowiązkowo są realizowane zajęcia rozwijające, co najmniej dwie z ośmiu kompetencji kluczowych wskazanych w zaleceniu Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie (2006/962/WE) (Dz. Urz. UE L 394 z 30.12.2006, str. 10). 5. W ramach działania nie będzie udzielane wsparcie dla osób odbywających karę pozbawienia wolności, z wyjątkiem osób objętych dozorem elektronicznym. 6. Beneficjent w okresie realizacji projektu prowadzi biuro projektu (lub posiada siedzibę, filię, delegaturę czy inną prawnie dozwoloną formę

		organizacyjną działalności podmiotu) na terenie województwa podkarpackiego z możliwością udostępnienia pełnej dokumentacji wdrażanego projektu oraz zapewniające uczestnikom projektu możliwość osobistego kontaktu z kadrą projektu. 7. Projekt musi być zgodny ze Strategią ZIT ROF.
20. Warunki i planowany zakres stosowania *cross*-financingu (%)	Działanie 8.9	Zakres stosowania cross – financingu zgodnie z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020. Cross-financing w ramach projektów współfinansowanych z EFS może dotyczyć wyłącznie takich kategorii wydatków, bez których realizacja projektu nie byłaby możliwa, w szczególności w związku z zapewnieniem realizacji zasady równości szans, a zwłaszcza potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Wydatki w zakresie cross – financingu nie mogą przekroczyć 10% wartości współfinansowania unijnego (EFS).
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 8.9	Nie więcej niż 10% wartości projektu (w tym cross – financing).[354]
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Działanie 8.9	Nie dotyczy
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Działanie 8.9	Przewiduje się możliwość stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków zgodnie z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020. Dla projektów, w których wartość wkładu publicznego (środków publicznych) nie przekracza wyrażonej w PLN równowartości 100 000 EUR[355], stosowanie uproszczonych metod rozliczania wydatków tj. stawek jednostkowych lub

[354]Limit dla wydatków kwalifikowalnych poniesionych na zakup środków trwałych w rozumieniu Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.
[355] Do przeliczania ww. kwoty na PLN należy stosować miesięczny obrachunkowy kurs wymiany stosowany przez KE aktualny na dzień ogłoszenia konkursu.

		kwot ryczałtowych jest obligatoryjne. Planowany zakres systemu zaliczek określony został w Rozdziale I *Ogólny opis Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 oraz głównych warunków realizacji*, Podrozdział 3 *Ogólne informacje dotyczące sposobu finansowania.*
24. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Działanie 8.9	W ramach działania zastosowanie może mieć: • pomoc *de minimis*, zgodnie z rozporządzeniem Komisji (UE) Nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis,* • pomoc publiczna, zgodnie z rozporządzeniem Komisji (UE) Nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającym niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu. Podstawą prawną udzielania pomocy publicznej i pomocy *de minimis* jest rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju w sprawie udzielania pomocy de minimis oraz pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020.
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Działanie 8.9	85 %

26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	Działanie 8.9	95%[356] Zgodnie z częścią III indykatywny plan finansowy.
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 8.9	5%[357]
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Działanie 8.9	Minimalna wartość projektu: 50 000 PLN. Maksymalna wartość projektu: Nie wyznaczono[358].
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Działanie 8.9	Nie dotyczy

[356] Zgodnie z załącznikiem nr 2d do Kontraktu Terytorialnego - Maksymalny udział budżetu państwa w finansowaniu wydatków kwalifikowalnych w ramach danego projektu w danym priorytecie inwestycyjnym w ramach EFS, z zastrzeżeniem, że IOK może określić w regulaminie konkursu niższy poziom dofinansowania, co wynika z wysokości kwot Budżetu Państwa wskazanych w załączniku nr 2b do Kontraktu Terytorialnego - Środki z budżetu państwa na finansowanie wkładu krajowego, stanowiące uzupełnienie do środków z EFS. Zgodnie z art 9k ust. 2 pkt 1 lit. c Kontraktu Terytorialnego dofinansowanie z BP nie może zostać przeznaczone dla projektów objętych regułami pomocy publicznej, pomocy de minimis.

[357] IOK może określić w regulaminie konkursu wyższy wkład własny beneficjenta, co wynika z wysokości kwot Budżetu Państwa wskazanych w załączniku nr 2b do Kontraktu Terytorialnego - *Środki z budżetu państwa na finansowanie wkładu krajowego, stanowiące uzupełnienie do środków z EFS.*

[358] Na obecnym etapie nie wyznaczono maksymalnej wartości projektu. Maksymalna wartość projektu zostanie oszacowana po przeprowadzeniu pierwszych naborów na dofinansowanie projektów.

30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Działanie 8.9	Nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 8.9	Nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Działanie 8.9	Nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Działanie 8.9	Nie dotyczy

OŚ PRIORYTETOWA IX. JAKOŚĆ EDUKACJI I KOMPETENCJI W REGIONIE

1. Numer i nazwa osi priorytetowej

IX. Jakość edukacji i kompetencji w regionie

2. Cele szczegółowe osi priorytetowej

1. Zwiększenie liczby miejsc wychowania przedszkolnego. 2. Wzrost kompetencji kluczowych uczniów w zakresie TIK, nauk matematyczno-przyrodniczych, języków obcych, kreatywności, innowacyjności i pracy zespołowej oraz rozwijanie indywidualnego podejścia do ucznia, szczególnie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. 3. Wzrost kompetencji nauczycieli kształcenia ogólnego, w szczególności w zakresie wykorzystania TIK w nauczaniu. 4. Wzrost kompetencji w obszarze TIK i języków obcych u osób dorosłych będących w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy. 5. Wzrost zatrudnienia absolwentów szkół prowadzących kształcenie zawodowe poprzez poprawę jakości szkolnictwa zawodowego dostosowanego do potrzeb rynku pracy oraz wzbogacenie oferty edukacyjnej szkół. 6. Wzrost kwalifikacji osób dorosłych poprzez uczestnictwo w pozaszkolnych formach kształcenia.

3. Charakter osi	Nie dotyczy	
4. Fundusz (nazwa i kwota w EUR)	Nazwa Funduszu	Ogółem
	EFS	128 549 197
5. Instytucja zarządzająca	Zarząd Województwa Podkarpackiego.	

DZIAŁANIE 9.1 ROZWÓJ EDUKACJI PRZEDSZKOLNEJ

OPIS DZIAŁANIA		
6. Nazwa działania	Działanie 9.1	Rozwój edukacji przedszkolnej
7. Cel szczegółowy działania	Działanie 9.1	Zwiększenie liczby miejsc wychowania przedszkolnego.
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Działanie 9.1	• Liczba nauczycieli, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu [os.].
9. Lista wskaźników produktu	Działanie 9.1	• Liczba dzieci objętych w ramach programu dodatkowymi zajęciami zwiększającymi ich szanse edukacyjne w edukacji przedszkolnej [os.]. • Liczba miejsc wychowania przedszkolnego dofinansowanych w programie [szt.]. • Liczba nauczycieli objętych wsparciem w programie [os.].
10. Typy projektów	Działanie 9.1	1. Zwiększenie dostępu do wysokiej jakości usług świadczonych w ośrodkach wychowania przedszkolnego (OWP)[359] poprzez: a) tworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego, w tym dostosowanych do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami, w istniejących lub nowo utworzonych OWP (również specjalnych i integracyjnych), b) dostosowanie istniejących miejsc wychowania przedszkolnego do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami lub realizacja dodatkowej oferty edukacyjnej i specjalistycznej umożliwiającej dziecku z niepełnosprawnością udział w wychowaniu przedszkolnym poprzez wyrównanie deficytu wynikającego z niepełnosprawności, c) rozszerzenie oferty OWP o dodatkowe zajęcia wyrównujące szanse edukacyjne dzieci w zakresie stwierdzonych deficytów[360], które obejmują:

[359] Publiczny lub niepubliczny podmiot wymieniony w art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo Oświatowe (Dz.U.2017 r. poz.59 z późn.zm.)

[360] W przedmiotowym zakresie muszą być spełnione łącznie następujące warunki:
a) realizacja dodatkowych zajęć jest działaniem uzupełniającym do działań ukierunkowanych na tworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego i każdorazowo musi towarzyszyć jej wzrost liczby dzieci uczestniczących w wychowaniu przedszkolnym w nowo utworzonym albo we wspartym OWP. Powyższy warunek nie ma zastosowania

		➢ wsparcie na rzecz zwiększenia szans edukacyjncy dzieci w OWP w zakresie dodatkowych zajęć wyrównujących stwierdzone deficyty **wyłącznie poprzez**: • zajęcia specjalistyczne, o których mowa w § 6 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach: korekcyjno-kompensacyjne, logopedyczne, rozwijające kompetencje emocjonalno-społeczne oraz inne zajęcia o charakterze terapeutycznym, • zajęcia w ramach wczesnego wspomagania rozwoju w rozumieniu Prawa oświatowego, • zajęcia stymulujące rozwój psychoruchowy np. gimnastyka korekcyjna; ➢ rozszerzenie oferty OWP o dodatkowe zajęcia na rzecz podnoszenia jakości edukacji przedszkolenej poprzez: • realizację projektów edukacyjnych w OWP, • realizację dodatkowych zajęć dydaktyczno-wyrównawczych służących wyrównywaniu dysproporcji edukacyjnych w trakcie procesu kształcenia dla dzieci w wieku przedszkolnym mających trudności w spełnianiu wymagań edukacyjnych wynikających z podstawy programowej kształcenia przedszkolnego, • realizację różnych form rozwijających uzdolnienia w wieku przedszkolnym, • wdrożenie nowych form i programów nauczania,

w przypadku realizacji dodatkowych zajęć dla dzieci z niepełnosprawnościami, co oznacza, że realizacja dodatkowych zajęć dla tej grupy dzieci nie musi być działaniem dodatkowym w stosunku do działań ukierunkowanych na tworzenie nowych miejsc przedszkolnych,

b) dodatkowe zajęcia są realizowane poza czasem bezpłatnego nauczania, wychowania i opieki, określonymi w art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo Oświatowe (Dz.U.2017 r. poz 59 z późn.zm.).

c) dodatkowe zajęcia dotyczą kwestii kluczowych z perspektywy wyrównywania deficytów w edukacji przedszkolnej w konkretnej gminie/mieście, z uwzględnieniem możliwości ich kontynuacji, np. przez nauczycieli wychowania przedszkolnego po zakończeniu realizacji projektu,

d) dodatkowe zajęcia są prowadzone z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych dzieci objętych wsparciem,

e) dodatkowe zajęcia mogą być realizowane w OWP, w których w takim samym zakresie nie były one finansowane, od co najmniej 12 miesięcy,

f) dodatkowe zajęcia mogą być adresowane do wszystkich dzieci danego OWP, niezależnie od liczby nowo utworzonych lub dostosowanych miejsc wychowania przedszkolnego. Kwota wydatków na realizację zajęć dodatkowych może stanowić **nie więcej niż 30%** kosztów bezpośrednich projektu. **Limit nie ma zastosowania w przypadku dodatkowej oferty edukacyjnej dla dzieci z niepełnosprawnościami**.

		• tworzenie i realizację zajęć o nowatorskich rozwiązaniach programowych, organizacyjnych lub metodycznych, • organizację kółek zainteresowań, warsztatów, laboratoriów dla dzieci w wieku przedszkolnym; d) wydłużenie godzin pracy OWP; e) doskonalenie umiejętności i kompetencji zawodowych nauczycieli OWP do pracy z dziećmi w wieku przedszkolnym, w tym w szczególności z dziećmi ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz w zakresie współpracy nauczycieli z rodzicami, w tym radzenia sobie w sytuacjach trudnych, **<u>w szczególności poprzez</u>**: • kursy i szkolenia doskonalące, w tym z wykorzystaniem pracy trenerów przedszkolnych w ramach PO WER oraz studia podyplomowe spełniające wymogi określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 stycznia 2012 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonania zawodu nauczyciela (Dz. U. 2012. 131), • wspieranie istniejących, budowanie nowych i moderowanie sieci współpracy i samokształcenia nauczycieli, • współpracę ze specjalistycznymi ośrodkami, np. specjalnymi ośrodkami szkolno-wychowawczymi, poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, OWP o szkołami kształcącymi dzieci i młodzież z niepełnosprawnościami. **Realizacja działań zaplanowanych dla typów projektów wymienionych w punkcie 1 lit. c) – e) musi stanowić uzupełnienie działań wymienionych w punkcie 1 lit. a) lub b).** Projekty w ramach niniejszego działania mogą być realizowane, jako projekty partnerskie w rozumieniu art. 33 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020.
11. Typ beneficjenta	Działanie 9.1	Wszystkie podmioty – z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych).
12. Grupa docelowa/	Działanie 9.1	1. Dzieci w wieku przedszkolnym, określonym w ustawie o systemie

ostateczni odbiorcy wsparcia		oświaty. 2. Nowo utworzone i istniejące OWP, w tym przedszkola i inne formy wychowania przedszkolnego, m.in. specjalne i integracyjne. 3. Kadra pedagogiczna zatrudniona w OWP, w tym specjalnych i integracyjnych. 4. Rodzice i prawni opiekunowie dzieci w wieku przedszkolnym, określonym w ustawie o systemie oświaty (udział będzie możliwy jedynie, jako dodatkowe, uzupełniające działanie względem działań skierowanych do dzieci w wieku przedszkolnym).
13. Instytucja pośrednicząca	Działanie 9.1	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie
14. Instytucja wdrażająca	Działanie 9.1	Nie dotyczy
15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	Działanie 9.1	Region słabiej rozwinięty 30 000 000
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Działanie 9.1	Mechanizmy zapewniające koordynację udzielonego wsparcia w ramach RPO WP 2014-2020: • zastosowanie cross-financingu, • Komitet Monitorujący RPO WP 2014-2020.
17. Instrumenty terytorialne	Działanie 9.1	Nie dotyczy
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Działanie 9.1	Projekty wybierane będą w trybie konkursowym. Podmiotem odpowiedzialnym za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów będzie Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie.
19. Limity i ograniczenia	Działanie 9.1	1. Realizacja projektów zgodna z:

w realizacji projektów		• Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020, • Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020, • Wytycznymi w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami i zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020, • Wytycznymi w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020. 2. Realizacja wsparcia na rzecz OWP zostanie każdorazowo poprzedzona diagnozą. Diagnoza powinna być przygotowana i przeprowadzona przez OWP, organ prowadzący OWP lub inny podmiot prowadzący działalność o charakterze edukacyjnym lub badawczym oraz zatwierdzona przez organ prowadzący bądź osobę upoważnioną do podejmowania decyzji. Podmiot przeprowadzający diagnozę powinien mieć możliwość skorzystania ze wsparcia instytucj i systemu wspomagania pracy OWP tj. placówki doskonalenia nauczycieli, poradni psychologiczno-pedagogicznej, biblioteki pedagogicznej. Wnioski z diagnozy powinny stanowić element wniosku o dofinansowanie projektu. 3. Realizacja projektu w zakresie doskonalenia umiejętności i kompetencji nauczycieli OWP zostanie każdorazowo poprzedzona diagnozą stopnia przygotowania ww. grupy docelowej do pracy z dziećmi w wieku przedszkolnym, w tym dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz analizą zapotrzebowania OWP na określone kompetencje i kwalifikacje. Podmiot przeprowadzający diagnozę ma możliwość skorzystania ze wsparcia instytucji wspomagających OWP, tj. z uwzględnieniem narzędzi i metodologii opracowanych przez MEN i jednostki podległe lub nadzorowane. Ponadto wydatki na dostosowanie istniejących miejsc wychowania przedszkolnego do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami mogą być ponoszone wyłącznie w zakresie bezpośrednio wynikającym z diagnozy potrzeb i stopnia niedostosowania OWP. Diagnozy powinny być wykonane przed złożeniem wniosku

		o dofinansowanie projektu, a wnioski z nich wynikające muszą być zawarte we wniosku o dofinansowanie. 4. Realizacja projektu w ramach Działania 9.1 w każdym przypadku musi skutkować zwiększeniem liczby miejsc przedszkolnych podlegających pod konkretny organ prowadzący na terenie danej gminy/miasta w stosunku do danych z roku poprzedzającego rok rozpoczęcia realizacji projektu, natomiast działania ukierunkowane na rozszerzenie oferty zajęć, wydłużenie godzin pracy i doskonalenie nauczycieli OWP może stanowić jedynie uzupełnienie działań ukierunkowanych na tworzenie nowych miejsc przedszkolnych. Powyższy warunek nie ma zastosowania w przypadku realizacji projektu ukierunkowanego na dostosowanie istniejących miejsc wychowania przedszkolnego do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami lub realizacja dodatkowej oferty edukacyjnej i specjalistycznej umożliwiającej dziecku z niepełnosprawnością udział w wychowaniu przedszkolnym poprzez wyrównanie deficytu wynikającego z niepełnosprawności [punkt 10 *Typy projektów*, typ 1 lit. b)], który może być realizowany samodzielnie niezależnie od tego, czy będzie skutkować zwiększeniem liczby miejsc przedszkolnych, czy nie. 5. Liczba utworzonych w ramach udzielanego wsparcia nowych miejsc wychowania przedszkolnego odpowiada faktycznemu i prognozowanemu w perspektywie 3-letniej zapotrzebowaniu na usługi edukacji przedszkolnej na terenie gminy/miasta, na którym są one tworzone. Interwencja nie jest możliwa w sytuacji, gdy zapotrzebowanie na usługi edukacji przedszkolnej w obszarze objętym działaniami projektowymi może być zaspokojone przy dotychczasowej liczbie miejsc wychowania przedszkolnego. 6. Finansowanie działalności bieżącej nowo utworzonych miejsc wychowania przedszkolnego, rozszerzenie oferty OWP, wydłużenie godzin pracy może być prowadzone przez okres nie dłuższy niż 12 miesięcy. 7. Projektodawca jest zobowiązany do zachowania trwałości utworzonych w ramach projektu miejsc wychowania przedszkolnego od daty zakończenia realizacji projektu przez okres, co najmniej 2 lat, określonej w umowie o dofinansowanie projektu. Trwałość jest rozumiana, jako instytucjonalna gotowość ośrodków wychowania przedszkolnego do świadczenia usług przedszkolnych w ramach utworzonych w projekcie

		miejsc wychowania przedszkolnego. Liczba zadeklarowanych w arkuszu organizacyjnym placówki miejsc wychowania przedszkolnego uwzględnia dokładną liczbę miejsc utworzonych w projekcie. 8. Organ prowadzący OWP jest zobligowany do złożenia zobowiązania przeciwdziałającego ryzyku podwójnego finansowania, deklarującego, iż informacje dotyczące liczby dzieci korzystających z nowo utworzonych w ramach EFS miejsc wychowania przedszkolnego nie będą uwzględniane w przekazywanych comiesięcznie organowi dotującemu sprawozdaniach. 9. Beneficjent w okresie realizacji projektu prowadzi biuro projektu (lub posiada siedzibę, filię, delegaturę czy inną prawnie dozwoloną formę organizacyjną działalności podmiotu) na terenie województwa podkarpackiego z możliwością udostępnienia pełnej dokumentacji wdrażanego projektu oraz zapewniające uczestnikom projektu możliwość osobistego kontaktu z kadrą projektu.
20. Warunki i planowany zakres stosowania *cross-financingu* (%)	Działanie 9.1	Zakres stosowania cross – financingu zgodnie z wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020. Cross-financing w ramach projektów współfinansowanych z EFS może dotyczyć wyłącznie takich kategorii wydatków, bez których realizacja projektu nie byłaby możliwa, w szczególności w związku z zapewnieniem realizacji zasady równości szans, a zwłaszcza potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Wydatki w zakresie cross – financingu nie mogą przekroczyć 15% wartości współfinansowania unijnego (EFS). Wydatki infrastrukturalne w ramach cross-financingu są kwalifikowalne, gdy spełnione są łącznie następujące warunki: 1) Organ prowadzący nie dysponuje infrastrukturą, która byłaby możliwa do wykorzystania na potrzeby edukacji przedszkolnej, 2) Potrzeba wydatkowania środków została potwierdzona analizą potrzeb i trendów demograficznych w ujęciu terytorialnym (w perspektywie kolejnych 3 lat), 3) Infrastruktura została zaprojektowana zgodnie z koncepcją

		uniwersalnego projektowania.
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 9.1	Nie więcej niż 25% wartości projektu (w tym cross – financing).[361]
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Działanie 9.1	Nie dotyczy
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Działanie 9.1	Przewiduje się możliwość stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków zgodnie z wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020. Dla projektów, w których wartość wkładu publicznego (środków publicznych)nie przekracza wyrażonej w PLN równowartości 100 000 EUR[362], stosowanie uproszczonych metod rozliczania wydatków tj. stawek jednostkowych lub kwot ryczałtowych jest obligatoryjne. Planowany zakres systemu zaliczek określony został w Rozdziale I *Ogólny opis Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 oraz głównych warunków realizacji*, Podrozdział 3 *Ogólne informacje dotyczące sposobu finansowania.*
24. Pomoc publiczna i pomoc *de minimis* (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Działanie 9.1	W ramach działania zastosowanie może mieć: • pomoc *de minimis*, zgodnie z rozporządzeniem Komisji (UE) Nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis*, • pomoc publiczna, zgodnie z rozporządzeniem Komisji (UE) Nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającym niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu.

[361] Limit dla wydatków kwalifikowalnych poniesionych na zakup środków trwałych w rozumieniu *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.*
[362] Do przeliczania ww. kwoty na PLN należy stosować miesięczny obrachunkowy kurs wymiany stosowany przez KE aktualny na dzień ogłoszenia konkursu.

		Podstawą prawną udzielania pomocy publicznej i pomocy *de minimis* jest rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju w sprawie udzielania pomocy de minimis oraz pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020.
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Działanie 9.1	85%
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	Działanie 9.1	90%[363] Zgodnie z częścią III indykatywny plan finansowy
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 9.1	10%
28. Minimalna i maksymalna wartość	Działanie 9.1	Minimalna wartość projekt: 50 000 PLN Maksymalna wartość projektu: Nie wyznaczono[364]

[363] Zgodnie z załącznikiem nr 2d do Kontraktu Terytorialnego - *Maksymalny udział budżetu państwa w finansowaniu wydatków kwalifikowalnych w ramach danego projektu w danym priorytecie inwestycyjnym w ramach EFS.* Zgodnie z art 9k ust. 2 pkt 1 lit. c Kontraktu Terytorialnego dofinansowanie z BP nie może zostać przeznaczone dla projektów objętych regułami pomocy publicznej, pomocy de minimis.

projektu (PLN)		
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Działanie 9.1	Nie dotyczy
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Działanie 9.1	Nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 9.1	Nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Działanie 9.1	Nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Działanie 9.1	Nie dotyczy

[364] Na obecnym etapie nie wyznaczono maksymalnej wartości projektu. Maksymalna wartość projektu zostanie oszacowana po przeprowadzeniu pierwszych naborów na dofinansowanie projektów w ramach działania 9.1.

DZIAŁANIE 9.2 POPRAWA JAKOŚCI KSZTAŁCENIA OGÓLNEGO

OPIS DZIAŁANIA		
6. Nazwa działania	Działanie 9.2	Poprawa jakości kształcenia ogólnego
7. Cele szczegółowe działania	Działanie 9.2	1. Wzrost kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych uczniów niezbędnych na rynku pracy oraz rozwijanie indywidualnego podejścia do ucznia, szczególnie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. 2. Wzrost kompetencji nauczycieli kształcenia ogólnego, w szczególności w zakresie wykorzystania TIK w nauczaniu.
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Działanie 9.2	• Liczba nauczycieli, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu [os.]. • Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje kluczowe lub umiejętności uniwersalne po opuszczeniu programu [os.]. • Liczba szkół i placówek systemu oświaty wykorzystujących sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych [szt.]. • Liczba szkół, w których pracownie przedmiotowe wykorzystują doposażenie do prowadzenia zajęć edukacyjnych [szt.].
9. Lista wskaźników produktu	Działanie 9.2	• Liczba nauczycieli objętych wsparciem w programie [os.]. • Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych lub umiejętności uniwersalnych w programie [os.]. • Liczba nauczycieli objętych wsparciem z zakresu TIK w programie [os.]. • Liczba szkół i placówek systemu oświaty wyposażonych w ramach programu w sprzęt TIK do prowadzenia zajęć edukacyjnych [szt.]. • Liczba szkół, których pracownie przedmiotowe zostały doposażone w programie [szt.].
10. Typy projektów	Działanie 9.2	1. Rozwój kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych[365] w kontekście środowiska pracy, rozwój indywidualizacji nauczania poprzez

[365] Przez kompetencje kluczowe i umiejętności uniwersalne rozumie się:
1) umiejętności matematyczno-przyrodnicze,
2) umiejętności posługiwania się językami obcymi (w tym język polski dla cudzoziemców i osób powracających do Polski oraz ich rodzin),
3) ICT,
4) umiejętność rozumienia (ang. literacy),

		wsparcie uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi oraz uczniów młodszych, poprzez: a) doskonalenie umiejętności i kompetencji lub kwalifikacji zawodowych nauczycieli w zakresie stosowania metod oraz form organizacyjnych sprzyjających kształtowaniu i rozwijaniu u uczniów kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalncy, w szczególności poprzez: • kursy i szkolenia doskonalące (teoretyczne i praktyczne), w tym z wykorzystaniem trenerów przeszkolonych w ramach PO WER, studia podyplomowe, • wspieranie istniejących, budowanie nowych i moderowanie sieci współpracy i samokształcenia nauczycieli, • realizację w szkole lub placówce systemu oświaty programów wspomagania[366], • staże i praktyki nauczycieli realizowane we współpracy z podmiotami z otoczenia szkoły lub placówki systemu oświaty, • współpracę ze specjalistycznymi ośrodkami, np.: szkołami kształcącymi dzieci i młodzież z niepełnosprawnościami, specjalnymi ośrodkami szkolno-wychowawczymi, młodzieżowymi ośrodkami wychowawczymi, młodzieżowymi ośrodkami socjoterapii, poradniami psychologiczno – pedagogicznymi,

5) kreatywność,
6) innowacyjność,
7) przedsiębiorczość,
8) krytyczne myślenie,
9) rozwiązywanie problemów,
10) umiejętność uczenia się,
11) umiejętność pracy zespołowej

[366] Program wspomagania, jest formą doskonalenia nauczycieli związaną z bezpośrednim wsparciem szkół lub placówek systemu oświaty. Zapewniona zostanie zgodność interwencji w zakresie realizacji programów wspomagania ze wszystkimi wskazanymi poniżej warunkami:

1) Program wspomagania powinien służyć pomocą szkole lub placówce systemu oświaty w wykonywaniu przez nią zadań na rzecz kształtowania i rozwijania u uczniów kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy oraz właściwych postaw/umiejętności (kreatywności, innowacyjności oraz pracy zespołowej).
2) Zakres wspomagania wynika z analizy indywidualnej sytuacji szkoły lub placówki systemu oświaty i odpowiada na specyficzne potrzeby tych podmiotów.
3) Realizacja programów wspomagania obejmuje następujące etapy:
   a) przeprowadzenie diagnozy obszarów problemowych związanych z realizacją przez szkołę lub placówkę systemu oświaty zadań z zakresu kształtowania i rozwijania u uczniów kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy oraz właściwych postaw/umiejętności (kreatywności, innowacyjności oraz pracy zespołowej);
   b) prowadzenie procesu wspomagania w oparciu o ofertę doskonalenia nauczycieli przygotowaną zgodnie z potrzebami danej szkoły lub placówki systemu oświaty, z możliwością wykorzystania ofert doskonalenia funkcjonujących na rynku, m. in. udostępnianych przez centralne i wojewódzkie placówki doskonalenia nauczycieli;
   c) monitorowanie i ocena procesu wspomagania z wykorzystaniem m. in. ewaluacji wewnętrznej szkoły lub placówki systemu oświaty.

		• wykorzystanie narzędzi, metod lub form pracy wypracowanych w ramach projektów, w tym pozytywnie zwalidowanych produktów projektów innowacyjnych, zrealizowanych w latach 2007-2013 w ramach PO KL; b) kształtowanie i rozwijanie u uczniów kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych, w szczególności poprzez: • realizację projektów edukacyjnych[367] w szkołach lub placówkach systemu oświaty objętych wsparciem, • realizację dodatkowych zajęć dydaktyczno-wyrównawczych służących wyrównywaniu dysproporcji edukacyjnych w trakcie procesu kształcenia dla uczniów mających trudności w spełnianiu wymagań edukacyjnych, wynikających z podstawy programowej kształcenia ogólnego dla danego etapu edukacyjnego, • realizację różnych form rozwijających uzdolnienia uczniów, w tym zdolności składające się na umiejętność uczenia się tj. pamięć, logiczne i strategiczne myślenie, zdolność do koncentracji uwagi oraz umiejętność planowania, np. zajęcia szachowe, gry symulacyjne, itp., • wdrożenie nowych form i programów nauczania w szkołach lub placówkach systemu oświaty, • tworzenie i realizację zajęć o nowatorskich rozwiązaniach programowych, organizacyjnych lub metodycznych, • organizację kółek zainteresowań, warsztatów, laboratoriów dla uczniów, • nawiązywanie współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym szkoły lub placówki systemu oświaty w celu

[367] Projekt edukacyjny to indywidualne lub zespołowe, planowe działanie, uczniów ,mające na celu rozwiązanie konkretnego problemu, z zastosowaniem różnorodnych metod. Projekt edukacyjny jest realizowany pod opieką nauczyciela i obejmuje następujące działania: (dostosowane do możliwości osób z nich korzystających):

1) wybranie tematu projektu edukacyjnego;
2) określenie celów projektu edukacyjnego i zaplanowanie etapów jego realizacji;
3) wykonanie zaplanowanych działań;
4) przedstawienie rezultatów projektu edukacyjnego.

Ponadto projekt edukacyjny finansowany ze środków EFS może:

1) wykraczać poza treści nauczania określone w podstawie programowej kształcenia ogólnego;
2) być realizowany jako projekt interdyscyplinarny, łączący wiadomości i umiejętności z różnych dziedzin;

		osiągnięcia założonych celów edukacyjnych, • wykorzystanie narzędzi, metod lub form pracy wypracowanych w ramach projektów, w tym pozytywnie zwalidowanych produktów projektów innowacyjnych, zrealizowanych w latach 2007-2013 w ramach PO KL, • doradztwo edukacyjno-zawodowe dla uczniów, ze szczególnym uwzględnieniem uczniów ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi, • realizację zajęć organizowanych poza lekcjami lub poza szkołą. 2. Tworzenie warunków dla nauczania opartego na metodzie eksperymentu, obejmujące: a) wyposażenie szkolnych pracowni w narzędzia do nauczania przedmiotów przyrodniczych (przyroda, biologia, chemia, geografia, fizyka) zgodne z właściwym katalogiem opracowanym przez MEN[368], w tym dostosowanie lub adaptacja pomieszczeń (rozumiana zgodnie z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków) na potrzeby pracowni szkolnych, wynikająca m. in. z konieczności montażu zakupionego wyposażenia oraz zagwarantowania bezpiecznego ich użytkowania; b) doskonalenie umiejętności i kompetencji lub kwalifikacji zawodowych nauczycieli, w tym nauczycieli przedmiotów przyrodniczych niezbędnych do prowadzenia procesu nauczania opartego na metodzie eksperymentu[369]; c) kształtowanie i rozwijanie kompetencji uczniów w zakresie przedmiotów przyrodniczych[370]. 3. Wsparcie na rzecz zwiększenia wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych w procesie nauczania oraz rozwijania kompetencji informatycznych, obejmujące: a) wyposażenie szkół lub placówek systemu oświaty w pomoce dydaktyczne oraz narzędzia TIK niezbędne do realizacji programów

[368] Istnieje możliwość zakupu wyposażenia o parametrach wyższych niż opisane w katalogu celem realizacji programu nauczania i osiągnięcia rezultatów projektu.
[369] Wsparcie realizowane będzie z wykorzystaniem form wsparcia wskazanych dla typu projektu 1 a).
[370] Wsparcie realizowane będzie z wykorzystaniem form wsparcia wskazanych dla typu projektu 1 b).

		nauczania w szkołach lub placówkach systemu oświaty zgodne z właściwym katalogiem opracowanym przez MEN[371], w tym zapewnienie odpowiedniej infrastruktury sieciowo-usługowej[372] oraz dostosowanie lub adaptacja pomieszczeń (rozumiana zgodnie z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków) na potrzeby pracowni szkolnych, wynikająca m. in. z konieczności montażu zakupionego wyposażenia oraz zagwarantowania bezpiecznego ich użytkowania; b) podnoszenie kompetencji cyfrowych nauczycieli wszystkich przedmiotów, w tym w zakresie korzystania z narzędzi TIK zakupionych do szkół lub placówek systemu oświaty oraz włączanie narzędzi TIK do nauczania przedmiotowego[373], ukierunkowane w szczególności na następujące zagadnienia: • obsługa urządzeń cyfrowych oraz sprzętu informatycznego, w tym mobilnego, zakupionego do szkół w ramach wsparcia EFS, • wykorzystanie narzędzi cyfrowych w nauczaniu przedmiotowym, w tym wykorzystanie cyfrowych programów i aplikacji wspomagających nauczanie oraz dydaktycznych serwisów internetowych, również w trakcie zajęć prowadzonych z uczniami z niepełnosprawnościami oraz w kształceniu informatycznym, • nowe metody kształcenia z wykorzystaniem narzędzi cyfrowych, • edukacja w zakresie bezpieczeństwa w cyberprzestrzeni oraz bezpiecznego korzystania ze sprzętu komputerowego lub innych mobilnych narzędzi mających funkcje komputera,

[371] Istnieje możliwość zakupu wyposażenia o parametrach wyższych niż opisane w katalogu celem realizacji programu nauczania i osiągnięcia rezultatów projektu.

[372] Zakres wsparcia udzielanego w ramach RPO na rzecz tworzenia wewnątrzszkolnych sieci komputerowych lub bezprzewodowych może objąć:
1) opracowanie projektów technicznych dla każdej ze szkół lub placówek systemu oświaty uczestniczących w projekcie w zakresie instalacji sieci i urządzeń niezbędnych do stworzenia wewnątrzszkolnych sieci komputerowych lub bezprzewodowych;
2) zakup urządzeń w ramach infrastruktury sieciowo-usługowej i wykonanie instalacji sieci zgodnie z opracowaną dokumentacją;
3) sfinansowanie usług administrowania zakupionym w ramach projektu sprzętem i urządzeniami przez okres nie dłuższy niż okres trwania projektu.

[373] Wsparcie realizowane będzie z wykorzystaniem form wsparcia wskazanych dla typu projektu 1 a). W przypadku studiów podyplomowych z zakresu programowania służących podnoszeniu kompetencji cyfrowych nauczycieli, ramowy program studiów podyplomowych zostanie opracowany przez MEN i udostępniony za pośrednictwem strony internetowej administrowanej przez MEN.

		• wykorzystanie zasobów dydaktycznych dostępnych w Internecie, • administracja wewnętrzną infrastrukturą sieciowo-usługową szkoły lub placówki systemu oświaty (komputerową i bezprzewodową); • wykorzystanie w nauczaniu e-podręczników bądź e-zasobów/ e-materiałów dydaktycznych, stworzonych dzięki środkom EFS latach 2007-2013 i 2014-2020, które zostały dopuszczone do użytku szkolnego przez MEN. c) kształtowanie i rozwijanie kompetencji cyfrowych uczniów, w tym z uwzględnieniem bezpieczeństwa w cyberprzestrzeni i wynikających z tego tytułu zagrożeń[374]; 4. Kompleksowe programy wspomagające szkołę lub placówkę oświaty w procesie indywidualizacji pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi i w pracy z uczniem młodszym obejmujące w szczególności: a) doposażenie szkół lub placówek systemu oświaty w pomoce dydaktyczne oraz specjalistyczny sprzęt do rozpoznawania potrzeb rozwojowych, edukacyjnych i możliwości psychofizycznych oraz wspomagania rozwoju i prowadzenia terapii uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, a także podręczniki szkolne i materiały dydaktyczne dostosowane do potrzeb uczniów z niepełnosprawnością, ze szczególnym uwzględnieniem tych pomocy, sprzętu i narzędzi, które są zgodne z koncepcją uniwersalnego projektowania, obejmujące zakup m.in.: • specjalistycznego oprogramowania, • materiałów do diagnozy, wspomagania rozwoju i korygowania deficytów, takich jak: wady wymowy, dysleksja, wady postawy, zaburzenia koordynacji wzrokowo-ruchowej, • materiałów do diagnozy i terapii specyficznych trudności w uczeniu się, również takich, które wynikają z potrzeb ucznia młodszego,

[374] Wsparcie realizowane będzie z wykorzystaniem form wsparcia wskazanych dla typu projektu 1 b).

		• sprzętu specjalistycznego, wspierającego funkcjonowanie uczniów z niepełnosprawnościami w szkole lub placówce, • podręczników szkolnych i materiałów dydaktycznych dostosowanych do potrzeb uczniów z niepełnosprawnością; b) przygotowanie nauczycieli do prowadzenia procesu indywidualizacji pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym wsparcia ucznia młodszego, rozpoznawania potrzeb rozwojowych, edukacyjnych i możliwości psychofizycznych uczniów i efektywnego stosowania ww. pomocy dydaktycznych w pracy[375]; c) wsparcie uczniów ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi, w tym uczniów młodszych w ramach zajęć uzupełniających ofertę szkoły lub placówki systemu oświaty, w szczególności poprzez realizację: • zajęć specjalistycznych, prowadzonych w celu stymulowania rozwoju poznawczego i zmniejszania trudności w opanowaniu wiadomości i umiejętności szkolnych przez uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów młodszych, w ramach: zajęć korekcyjno-kompensacyjnych, logopedycznych, socjoterapeutycznych i psychoedukacyjnych oraz innych zajęć o charakterze terapeutycznym, • zajęć dydaktyczno – wyrównawczych, organizowanych dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym uczniów młodszych, mających trudności w spełnianiu wymagań edukacyjnych, wynikających z podstawy programowej kształcenia ogólnego dla danego etapu edukacyjnego, • warsztatów, • porad i konsultacji, Projekty w ramach niniejszego działania mogą być realizowane, jako projekty partnerskie w rozumieniu art. 33 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020.
11. Typ beneficjenta	Działanie 9.2	Wszystkie podmioty – z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób

[375] Wsparcie realizowane będzie z wykorzystaniem form wsparcia wskazanych dla typu projektu 1 a).

		prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych).
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Działanie 9.2	1. Szkoły oraz placówki (w rozumieniu art. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 Prawo Oświatowe), w tym instytucje i kadra pedagogiczna, realizujące wyłącznie kształcenie ogólne (z wyłączeniem szkół dla dorosłych i szkół policealnych) i ich organy prowadzące. 2. Uczniowie i wychowankowie szkół i placówek (w rozumieniu art. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 Prawo Oświatowe) prowadzących wyłącznie kształcenie ogólne (z wyłączeniem słuchaczy szkół dla dorosłych i szkół policealnych). 3. Osoby z niepełnosprawnościami w ramach ww. grup
13. Instytucja pośrednicząca	Działanie 9.2	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie
14. Instytucja wdrażająca	Działanie 9.2	Nie dotyczy
15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	Działanie 9.2	Region słabiej rozwinięty 22 426 891
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Działanie 9.2	Mechanizmy zapewniające koordynację udzielonego wsparcia w ramach RPO WP 2014-2020: • zastosowanie cross-financingu, • Komitet Monitorujący RPO WP 2014-2020.
17. Instrumenty terytorialne	Działanie 9.2	Nie dotyczy
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie	Działanie 9.2	Projekty wybierane będą w trybie konkursowym. Podmiotem odpowiedzialnym za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów będzie Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie.

protestów		
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Działanie 9.2	1. Realizacja projektów zgodna z: • Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020, • Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020, • Wytycznymi w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami i zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020, • Wytycznymi w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020. 2. Realizacja wsparcia jest dokonywana na podstawie indywidualnie zdiagnozowanego zapotrzebowania szkół lub placówek systemu oświaty. Diagnoza powinna być przygotowana i przeprowadzona przez szkołę, placówkę systemu oświaty lub inny podmiot prowadzący działalność o charakterze edukacyjnym lub badawczym oraz zatwierdzona przez organ prowadzący bądź osobę upoważnioną do podejmowania decyzji przed złożeniem wniosku o dofinansowanie projektu. Podmiot przeprowadzający diagnozę ma możliwość skorzystania ze wsparcia instytucji systemu wspomagania pracy szkół, tj. placówki doskonalenia nauczycieli, poradni psychologiczno-pedagogicznej, biblioteki pedagogicznej. Wnioski z diagnozy powinny stanowić element wniosku o dofinansowanie projektu. Realizacja wsparcia, o którym mowa w punkcie 2 a), 3 a) i 4 a) jest dokonywana na podstawie indywidualnie zdiagnozowanego zapotrzebowania szkół lub placówek systemu oświaty, w tym zwłaszcza powinna obejmować wnioski z przeprowadzonego spisu inwentarza oraz oceny stanu technicznego posiadanego wyposażenia. 3. Preferowane będzie wsparcie szkół i uczniów o największych lub specjalnych potrzebach edukacyjnych, 4. w przypadku nowych projektów finansowanych w ramach priorytetu

		inwestycyjnego 10i skierowanych do szkół gimnazjalnych, które zostaną zlikwidowane w związku z reformą systemu edukacji, wsparcie będzie skierowane jedynie do uczniów tych szkół, 5. Przedsięwzięcia finansowane ze środków EFS będą stanowiły uzupełnienie działań prowadzonych przez szkoły lub placówki systemu oświaty. Skala działań prowadzonych przed rozpoczęciem realizacji projektu przez szkoły lub placówki systemu oświaty (nakłady środków na ich realizację) nie może ulec zmniejszeniu w stosunku do skali działań (nakładów) prowadzonych przez szkoły lub placówki systemu oświaty w okresie 12 miesięcy poprzedzających złożenie wniosku o dofinansowanie projektu (średniomiesięcznie). Warunek nie dotyczy działań zrealizowanych w ramach PO KL albo programów rządowych. 6. Działania będą prowadzone z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów objętych wsparciem. 7. Projekt obejmujący tworzenie warunków dla nauczania opartego na eksperymencie (Punkt 10 *Typy projektów*, typ 2) musi uwzględniać, co najmniej dwa elementy spośród wymienionych w punkcie 2 lit. a) – c). Dopuszczalna jest rezygnacja ze stosowania powyższego wymogu pod warunkiem, że beneficjent zapewni realizację jednego z tych działań poza projektem. Zakupione wyposażenie szkolnych pracowni przedmiotów przyrodniczych powinno być dostosowane do potrzeb ich użytkowników, w tym wynikających z niepełnosprawności, a także do odpowiedniego etapu edukacyjnego i zakresu realizacji podstawy programowej kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (podstawowego lub rozszerzonego). Ponadto liczba zestawów laboratoryjnych (doświadczalnych) zakupionych w ramach wyposażenia szkolnych pracowni przedmiotów przyrodniczych jest zależna od wielkości szkoły lub placówki systemu oświaty, mierzonej liczbą uczniów, a także liczby grup zadaniowych, które będą realizowały doświadczenia. Co do zasady, jeden zestaw laboratoryjny jest przewidziany dla grupy zadaniowej liczącej od 2 do 5 osób. 8. W przypadku projektu obejmującego wsparcie na rzecz zwiększania wykorzystania TIK w procesie nauczania (punkt 10 *Typy* projektów, typ 3) ze wsparcia, o którym mowa w lit. a), mogą korzystać szkoły lub

		placówki systemu oświaty, w których w wyniku diagnozy, do realizacji działań wymienionych w lit. b) lub c) stwierdzono zasadność podjęcia działań, o których mowa w lit. a). Beneficjent jest zwolniony ze stosowania powyższego wymogu pod warunkiem, że zapewni realizację pozostałych działań z katalogu wskazanego w pkt lit. b) lub c) poza projektem. 9. Maksymalna wartość wsparcia finansowego na zakup pomocy dydaktycznych i narzędzi TIK (punkt 10 *Typy* projektów, typ 3) na jedną szkołę lub placówkę systemu oświaty objętą wsparciem wynosi: • 140 000,00 zł dla szkół lub placówek systemu oświaty do 300 uczniów, • 200 000,00 zł dla szkół lub placówek systemu oświaty od 301 uczniów. Pomoce dydaktyczne oraz narzędzia TIK powinny być dostosowane do potrzeb ich użytkowników, w tym wynikających z niepełnosprawności. • Ponadto, szkoła lub placówka oświatowa korzystająca z tej formy wsparcia zobowiązuje się do osiągnięcia w ciągu 6 miesięcy od daty zakończenia realizacji projektu funkcjonalności wskazanych w Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków EFS w obszarze edukacji na lata 2014-2020. 10. Działania w zakresie indywidualizacji pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (punkt 10 *Typy* projektów, typ 4) obejmą II etap edukacyjny (klasy IV-VI szkoły podstawowej) oraz III etap edukacyjny (gimnazjum), przy czym programy wspomagające szkołę lub placówkę systemu oświaty w procesie indywidualizacji pracy z uczniem z niepełnosprawnością mogą być realizowane na wszystkich etapach edukacyjnych, natomiast ucznia młodszego - do etapu gimnazjum włącznie. Działania, o których mowa w pkt 4 lit. c mogą być realizowane niezależnie od etapu edukacyjnego, na którym znajduje się uczeń. Projekt obejmujący kompleksowe programy wspomagające szkołę lub placówkę oświaty w procesie indywidualizacji pracy z uczniem ze specjalnymi potrzebami rozwojowymi i edukacyjnymi i w pracy z uczniem młodszym (Punkt 10 Typy projektów, typ 4) musi obejmować, co najmniej działania wymienione w punkcie 4 lit. a) – c). Wsparcie uczniów zdolnych może odbywać się wyłącznie w celu kształtowania i rozwijania ich kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy (matematyczno–przyrodniczych, TIK, językowych) oraz postaw/umiejętności

		(kreatywności, innowacyjności oraz pracy zespołowej). Ponadto wsparcie, o którym mowa w lit. b) i c), będzie uwzględniać współpracę z rodzicami lub opiekunami prawnymi. 11. Beneficjent w okresie realizacji projektu prowadzi biuro projektu (lub posiada siedzibę, filię, delegaturę, czy inną prawnie dozwoloną formę organizacyjną działalności podmiotu) na terenie województwa podkarpackiego z możliwością udostępnienia pełnej dokumentacji wdrażanego projektu oraz zapewniające uczestnikom projektu możliwość osobistego kontaktu z kadrą projektu.
20. Warunki i planowany zakres stosowania *cross-financingu* (%)	Działanie 9.2	Zakres stosowania cross – financingu zgodnie z wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020. Cross-financing w ramach projektów współfinansowanych z EFS może dotyczyć wyłącznie takich kategorii wydatków, bez których realizacja projektu nie byłaby możliwa, w szczególności w związku z zapewnieniem realizacji zasady równości szans, a zwłaszcza potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Wydatki w zakresie cross – financingu nie mogą przekroczyć 10% wartości współfinansowania unijnego (EFS). Wydatki na inwestycje infrastrukturalne w ramach cross-financingu są kwalifikowalne, jeżeli zostaną spełnione łącznie wszystkie poniższe warunki: 1) nie jest możliwe lub nie jest racjonalne kosztowo wykorzystanie istniejącej infrastruktury, 2) potrzeba wydatkowania środków została potwierdzona analizą potrzeb, 3) infrastruktura została zaprojektowana zgodnie z koncepcją uniwersalnego projektowania.
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków	Działanie 9.2	Nie więcej niż 40% wartości projektu (w tym cross – financing).[376]

[376] Limit dla wydatków kwalifikowalnych poniesionych na zakup środków trwałych w rozumieniu *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.*

kwalifikowalnych		
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Działanie 9.2	Nie dotyczy
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Działanie 9.2	Przewiduje się możliwość stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków zgodnie z wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020. Dla projektów, w których wartość wkładu publicznego (środków publicznych) nie przekracza wyrażonej w PLN równowartości 100 000 EUR[377], stosowanie uproszczonych metod rozliczania wydatków tj. stawek jednostkowych lub kwot ryczałtowych jest obligatoryjne. Planowany zakres systemu zaliczek określony został w Rozdziale I *Ogólny opis Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 oraz głównych warunków realizacji*, Podrozdział 3 *Ogólne informacje dotyczące sposobu finansowania.*
24. Pomoc publiczna i pomoc *de minimis* (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Działanie 9.2	Nie dotyczy
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Działanie 9.2	85%
26. Maksymalny % poziom dofinansowania	Działanie 9.2	95%[378] Zgodnie z częścią III indykatywny plan finansowy

[377] Do przeliczania ww. kwoty na PLN należy stosować miesięczny obrachunkowy kurs wymiany stosowany przez KE aktualny na dzień ogłoszenia konkursu.
[378] Zgodnie z załącznikiem nr 2d do Kontraktu Terytorialnego - *Maksymalny udział budżetu państwa w finansowaniu wydatków kwalifikowalnych w ramach danego projektu w danym priorytecie inwestycyjnym w ramach EFS.*

całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)		
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 9.2	5%
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Działanie 9.2	Minimalna wartość projektu: 50 000 PLN Maksymalna wartość projektu: Nie wyznaczono[379]
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Działanie 9.2	Nie dotyczy
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Działanie 9.2	Nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 9.2	Nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia	Działanie 9.2	Nie dotyczy

[379] Na obecnym etapie nie wyznaczono maksymalnej wartości projektu. Maksymalna wartość projektu zostanie oszacowana po przeprowadzeniu pierwszych naborów na dofinansowanie projektów w ramach działania 9.2.

instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania		
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Działanie 9.2	Nie dotyczy

DZIAŁANIE 9.3 PODNOSZENIE KOMPETENCJI OSÓB DOROSŁYCH W OBSZARZE TIK I JĘZYKÓW OBCYCH

OPIS DZIAŁANIA		
6. Nazwa działania	Działanie 9.3	Podnoszenie kompetencji osób dorosłych w obszarze TIK i języków obcych
7. Cel szczegółowy działania	Działanie 9.3	Wzrost kompetencji w obszarze TIK i języków obcych u osób dorosłych będących w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy.
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Działanie 9.3	• Liczba osób o niskich kwalifikacjach, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu [os.]. • Liczba osób w wieku 50 lat i więcej, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu [os.]. • Liczba osób w wieku 25 lat i więcej, które uzyskały kwalifikacje lub nabyły kompetencje po opuszczeniu programu [os.].
9. Lista wskaźników produktu	Działanie 9.3	• Liczba osób o niskich kwalifikacjach objętych wsparciem w programie [os.]. • Liczba osób w wieku 50 lat i więcej objętych wsparciem w programie [os.]. • Liczba osób w wieku 25 lat i więcej objętych wsparciem w programie [os.].
10. Typy projektów	Działanie 9.3	1. Szkolenia lub inne formy uzyskiwania kwalifikacji lub zdobywania i poprawy kompetencji cyfrowych i uzyskiwanie kwalifikacji językowych, skierowane do osób dorosłych, które z własnej inicjatywy są zainteresowane nabyciem, uzupełnieniem lub podwyższeniem umiejętności, kompetencji lub kwalifikacji cyfrowych i językowych. 2. Programy walidacji i certyfikacji kompetencji uzyskanych poza projektem w zakresie TIK i jezyków obcych. Projekty w ramach niniejszego działania mogą być realizowane, jako projekty partnerskie w rozumieniu art. 33 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020.
11. Typ beneficjenta	Działanie 9.3	Wszystkie podmioty – z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie

		przepisów odrębnych).
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Działanie 9.3	Osoby dorosłe wykazujące największą lukę kompetencyjną w zakresie TIK i języków obcych oraz posiadających największe potrzeby w dostępie do edukacji, w szczególności osoby o niskich kwalifikacjach i osoby w wieku 50 lat i więcej , które z własnej inicjatywy zainteresowane sąnabyciem, uzupełnieniem lub podwyższeniem umiejętności, kompetencji lub kwalifikacji cyfrowych i językowych.
13. Instytucja pośrednicząca	Działanie 9.3	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie
14. Instytucja wdrażająca	Działanie 9.3	Nie dotyczy
15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	Działanie 9.3	Region słabiej rozwinięty 16 122 306
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Działanie 9.3	Nie dotyczy
17. Instrumenty terytorialne	Działanie 9.3	Nie dotyczy
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Działanie 9.3	Projekty wybierane będą w trybie konkursowym. Podmiotem odpowiedzialnym za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów będzie Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie.
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Działanie 9.3	1. Realizacja projektów zgodna z: • Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego

		Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020, • Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020. • Wytycznymi w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami i zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020, • Wytycznymi w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020. 2. Szkolenia lub inne formy kształcenia: 1) w przypadku kwalifikacji- zakończą się formalnym wynikiem oceny i walidacji oraz będą dawać możliwość uzyskania certyfikatu (nadaniem kwalifikacji); 2) w przypadku kompetencji- będą dawać możliwość uzyskania dokumentu potwierdzającego nabycie kompetencji, zgodnie z zaplanowanymi we wniosku o dofinansowanie projektu lub regulaminie konkursu etapami, o których mowa w Wytycznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020. a) ETAP I – Zakres – zdefiniowanie w ramach wniosku o dofinansowanie lub w regulaminie konkursu grupy docelowej do objęcia wsparciem oraz wybranie obszaru interwencji EFS, który będzie poddany ocenie, b) ETAP II – Wzorzec – zdefiniowanie we wniosku o dofinansowanie lub w regulaminie konkursu standardu wymagań, tj. efektów uczenia się, które osiągną uczestnicy w wyniku przeprowadzonych działań projektowych, c) ETAP III – Ocena – przeprowadzenie weryfikacji na podstawie opracowanych kryteriów oceny po zakończeniu wsparcia udzielanego danej osobie, d) ETAP IV – Porównanie – porównanie uzyskanych wyników etapu III (ocena) z przyjętymi wymaganiami (określonymi na etapie II efektami uczenia się) po zakończeniu wsparcia udzielanego danej osobie. 3. Szkolenia prowadzące do uzyskiwania kwalifikacji językowych realizowane są zgodnie z Europejskim Systemem Opisu Kształcenia

		Językowego. 4. Szkolenia o których mowa w punkcie 3, są realizowane wyłącznie w formie stacjonarnej, zgodnie z zakresem określonym w Załaczniku nr 1 do Wytycznych i są rozliczane stawkami jednostkowymi wskazanymi w tym załączniku, przy czym poza stawkami jednostkowymi istnieje możliwość sfinansowania w ramach projektów wyłącznie kosztów związanych z : a) zakupem podręcznika (teoretycznego i ćwiczeniowego), b) przeprowadzeniem egzaminu, c) wydaniem certyfikatu, d) pokryciem wydatków poniesionych w celu ułatwienia dostępu w projekcie osób z niepełnosprawnościami, e) koszty opieki nad dzieckiem do lat 7 albo osobą zależną, oraz f) kosztów pośrednich. 5. Stawek jednostkowych nie stosuje się do: a) projektów dedykowanych osobom z niepełnosprawnościami; b) projektów realizowanych z wykorzystaniem podejścia popytowego. 6. Standard wymagań dla kompetencji cyfrowych, które powinni osiągnąć uczestnicy projektu został określony w załączniku nr 2 do Wytycznych w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020. Każdy projekt powinien obejmować co najmniej wszystkie kompetencje ramowe wskazane w ramach Standardu w obszarach Informacja, Komunikacja i Tworzenie treści, na dowolnym poziomie zaawansowania. Powyższy warunek nie ma zastosowania do kwalifikacji cyfrowych, a także do projektów realizowanych z wykorzystaniem podejścia popytowego. 7. Beneficjenci utrwalą i będą przechowywać wyniki walidacji przeprowadzonej w ramach projektu na potrzeby kontroli i późniejszej ewaluacji przez okres przechowywania dokumentacji projektowej. 8. Beneficjent w okresie realizacji projektu prowadzi biuro projektu (lub posiada siedzibę, filię, delegaturę, czy inną prawnie dozwoloną formę organizacyjną działalności podmiotu) na terenie województwa podkarpackiego z możliwością udostępnienia pełnej dokumentacji wdrażanego projektu oraz zapewniające uczestnikom projektu możliwość osobistego kontaktu z kadrą projektu.

20. Warunki i planowany zakres stosowania *cross-financingu* (%)	Działanie 9.3	Tak - w zakresie mechanizmu racjonalnych usprawnień.
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 9.3	Nie dotyczy
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Działanie 9.3	Nie dotyczy
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Działanie 9.3	Zgodnie z Wytycznymi w zakresie przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020, szkolenia ukierunkowane na zdobycie, podniesienie lub uzupełnienie kompetencji kluczowych w zakresie języków obcych są rozliczane stawkami jednostkowymi wskazanymi w załączniku nr 1 do niniejszych wytycznych. Przewiduje się możliwość stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków zgodnie z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020. Dla projektów, w których wartość dofinansowania nie przekracza wyrażonej w PLN równowartości 100 000 EUR[380], stosowanie uproszczonych metod rozliczania wydatków tj. stawek jednostkowych lub kwot ryczałtowych jest obligatoryjne. Planowany zakres systemu zaliczek określony został w Rozdziale I *Ogólny opis Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 oraz głównych warunków realizacji*, Podrozdział 3 *Ogólne informacje dotyczące sposobu finansowania.*
24. Pomoc publiczna i pomoc de minimis	Działanie 9.3	W ramach działania zastosowanie może mieć: • pomoc *de minimis*, zgodnie z rozporządzeniem Komisji (UE)

[380] Do przeliczania ww. kwoty na PLN należy stosować miesięczny obrachunkowy kurs wymiany stosowany przez KE aktualny na dzień ogłoszenia konkursu.

(rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)		Nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis*, • pomoc publiczna, zgodnie z rozporządzeniem Komisji (UE) Nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającym niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu. Podstawą prawną udzielania pomocy publicznej i pomocy *de minimis* jest rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju w sprawie udzielania pomocy de minimis oraz pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020.
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Działanie 9.3	85%
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	Działanie 9.3	90%[381] Zgodnie z częścią III indykatywny plan finansowy
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków	Działanie 9.3	10%

[381] Zgodnie z załącznikiem nr 2d do Kontraktu Terytorialnego - *Maksymalny udział budżetu państwa w finansowaniu wydatków kwalifikowalnych w ramach danego projektu w danym priorytecie inwestycyjnym w ramach EFS.*

kwalifikowalnych		
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Działanie 9.3	Minimalna wartość projekt: 50 000 PLN Maksymalna wartość projektu: Nie wyznaczono[382]
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Działanie 9.3	Nie dotyczy
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Działanie 9.3	Nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 9.3	Nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Działanie 9.3	Nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Działanie 9.3	Nie dotyczy

[382] Na obecnym etapie nie wyznaczono maksymalnej wartości projektu. Maksymalna wartość projektu zostanie oszacowana po przeprowadzeniu pierwszych naborów na dofinansowanie projektów w ramach działania 9.3.

DZIAŁANIE 9.4 POPRAWA JAKOŚCI KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO

OPIS DZIAŁANIA		
6. Nazwa działania	Działanie 9.4	Poprawa jakości kształcenia zawodowego
7. Cel szczegółowy działania	Działanie 9.4	Wzrost zatrudnienia absolwentów szkół prowadzących kształcenie zawodowe poprzez poprawę jakości szkolnictwa zawodowego dostosowanego do potrzeb rynku pracy oraz wzbogacenie oferty edukacyjnej szkół
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Działanie 9.4	• Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego wykorzystujących doposażenie zakupione dzięki EFS [szt.]. • Liczba nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu, którzy uzyskali kwalifikacje lub nabyli kompetencje po opuszczeniu programu [os.]. • Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje kluczowe lub umiejętności uniwersalne po opuszczeniu programu [os.].
9. Lista wskaźników produktu	Działanie 9.4	• Liczba nauczycieli kształcenia zawodowego oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu objętych wsparciem w programie [os.]. • Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego doposażonych w programie w sprzęt i materiały dydaktyczne niezbędne do realizacji kształcenia zawodowego [szt.]. • Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach i praktykach u pracodawcy [os.]. • Liczba uczniów szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe objętych wsparciem w programie [os.]. • Liczba uczniów szkół i placówek kształcenia zawodowego uczestniczących w stażach i praktykach u przedsiębiorcy nie będącego pracodawcą (S) [os.]. • Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego, które nawiązały trwałą współpracę z otoczeniem społeczno – gospodarczym (S) [szt.]. • Liczba szkół i placówek kształcenia zawodowego, które podniosły jakość procesu dydaktycznego i/lub funkcjonowania szkoły/ placówki (S) [szt.]. • Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji

		kluczowych lub umiejętności uniwersalnych w programie [os.].
10. Typy projektów	Działanie 9.4	1. Dostosowanie form, metod i warunków prowadzenia kształcenia i szkolenia zawodowego do wymagań gospodarki i rynku pracy, a także zwiększenie zaangażowania instytucji z otoczenia społeczno-gospodarczego szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących proces kształcenia i szkolenia zawodowego, w szczególności poprzez: a) doskonalenie umiejętności, kompetencji lub kwalifikacji nauczycieli, w tym nauczycieli zawodu i instruktorów praktycznej nauki zawodu[383], w szczególności poprzez: • kursy kwalifikacyjne lub szkolenia doskonalące w zakresie tematyki związanej z nauczanym zawodem, w tym organizowane i prowadzone przez kadrę ośrodków doskonalenia nauczycieli lub trenerów przeszkolonych w ramach PO WER, • kursy kwalifikacyjne lub szkolenia doskonalące w zakresie tematyki związanej z zawodem innym niż nauczany, prowadzonym lub planowanym do prowadzenia w szkole/ placówce oświatowej kształcenia zawodowego zatrudniającej danego nauczyciela/ instruktora praktycznej nauki zawodu[384], • praktyki lub staże w instytucjach z otoczenia społeczno-gospodarczego szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe, w tym przede wszystkim w przedsiębiorstwach lub u pracodawców działających na obszarze, na którym znajduje się dana szkoła lub placówka systemu oświaty[385], • studia podyplomowe przygotowujące do wykonywania zawodu

[383] Realizacja projektów obejmujących doskonalenie nauczycieli musi być zgodna z następującymi warunkami:
a) Realizacja różnych form doskonalenia zawodowego nauczycieli, w tym nauczycieli zawodu lub instruktorów praktycznej nauki zawodu powinna być prowadzona we współpracy z instytucjami otoczenia społeczno-gospodarczego szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe, w tym w szczególności z przedsiębiorcami lub pracodawcami działającymi na obszarze, na którym znajduje się dana szkoła lub placówka systemu oświaty.
b) Realizacja wsparcia powinna być prowadzona z wykorzystaniem doświadczenia działających na poziomie wojewódzkim ilub lokalnym placówek doskonalenia nauczycieli.
c) Studia podyplomowe, kursy kwalifikacyjne lub szkolenia powinny umożliwić uzyskanie przygotowania pedagogicznego lub kwalifikacji do zajmowania stanowiska nauczyciela teoretycznych przedmiotów zawodowych lub praktycznej nauki zawodu zgodnie z przepisami w sprawie kwalifikacji wymaganych od nauczycieli.
[384] W celu przygotowania kadry w związku ze zmianą oferty edukacyjnej danej szkoły / placówki oświatowej prowadzącej kształcenie zawodowe.
[385] Praktyki lub staże nauczycieli kształcenia zawodowego organizowane w instytucjach z otoczenia społeczno-gospodarczego szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe powinny trwać minimum 40 godzin.

		nauczyciela przedmiotów zawodowych albo obejmujące zakresem tematykę związaną z nauczanym zawodem (branżowe, specjalistyczne)[386], • budowanie lub moderowanie sieci współpracy i samokształcenia, • realizacja programów wspomagania[387], • programy walidacji i certyfikacji wiedzy, umiejętności i kompetencji niezbędnych w pracy dydaktycznej, ze szczególnym uwzględnieniem nadawania uprawnień egzaminatora w zawodzie instruktorom praktycznej nauki zawodu na terenie przedsiębiorstw, • wykorzystanie narzędzi, metod lub form pracy wypracowanych w ramach projektów, w tym pozytywnie zwalidowanych produktów projektów innowacyjnych, zrealizowanych w latach 2007-2013 w ramach PO KL; b) podnoszenie umiejętności, kompetencji oraz uzyskiwanie kwalifikacji zawodowych przez uczniów i słuchaczy szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe[388] poprzez m.in.:

[386] Studia podyplomowe realizowane w ramach RPO WP powinny spełniać wymogi określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 17 stycznia 2012 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

[387] Program wspomagania, jest formą doskonalenia nauczycieli związaną z bezpośrednim wsparciem szkół lub placówek systemu oświaty. Zapewniona zostanie zgodność interwencji w zakresie realizacji programów wspomagania ze wszystkimi wskazanymi poniżej warunkami:

4) Program wspomagania powinien służyć pomocą szkole lub placówce systemu oświaty w wykonywaniu przez nią zadań na rzecz kształtowania i rozwijania u uczniów kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy oraz właściwych postaw/umiejętności (kreatywności, innowacyjności oraz pracy zespołowej).
5) Zakres wspomagania wynika z analizy indywidualnej sytuacji szkoły lub placówki systemu oświaty i odpowiada na specyficzne potrzeby tych podmiotów.
6) Realizacja programów wspomagania obejmuje następujące etapy:
   d) przeprowadzenie diagnozy obszarów problemowych związanych z realizacją przez szkołę lub placówkę systemu oświaty zadań z zakresu kształtowania i rozwijania u uczniów kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy oraz właściwych postaw/umiejętności (kreatywności, innowacyjności oraz pracy zespołowej);
   e) prowadzenie procesu wspomagania w oparciu o ofertę doskonalenia nauczycieli przygotowaną zgodnie z potrzebami danej szkoły lub placówki systemu oświaty, z możliwością wykorzystania ofert doskonalenia funkcjonujących na rynku, m. in. udostępnianych przez centralne i wojewódzkie placówki doskonalenia nauczycieli;
   f) monitorowanie i ocena procesu wspomagania z wykorzystaniem m. in. ewaluacji wewnętrznej szkoły lub placówki systemu oświaty.

[388] Realizacja praktyk zawodowych i staży zawodowych musi być zgodna z następującymi warunkami:
a) w ramach projektu jest możliwa organizacja praktyk i staży u pracodawców lub przedsiębiorców, z zastrzeżeniem, że:
i) praktyki zawodowe organizuje się dla uczniów zasadniczych szkół zawodowych w celu zastosowania i pogłębienia zdobytej wiedzy i umiejętności zawodowych w rzeczywistych warunkach pracy. Praktyki zawodowe realizowane w zasadniczej szkole zawodowej nie są formą praktycznej nauki zawodu, o której mowa w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie praktycznej nauki zawodu;

ii) staże zawodowe organizowane w ramach kształcenia zawodowego praktycznego dotyczą uczniów techników i szkół policealnych, w których kształcenie zawodowe praktyczne nie jest realizowane u pracodawców lub przedsiębiorców ze względu na brak możliwości sfinansowania kosztów takiego kształcenia;
iii) staże zawodowe wykraczające poza zakres kształcenia zawodowego praktycznego organizuje się dla uczniów techników i szkół policealnych w celu zwiększenia wymiaru praktyk zawodowych objętych podstawą programową nauczania danego zawodu;
b) okres realizacji praktyki zawodowej lub stażu zawodowego wynosi minimum 150 godzin i nie więcej niż 970 godzin w odniesieniu do udziału jednego ucznia lub słuchacza w ww. formach wsparcia;
c) za udział w praktyce zawodowej lub stażu zawodowym uczniowie otrzymują stypendium. Pełna kwota stypendium jest wypłacana za każde kolejne przepracowane 150 godzin. W przypadku realizacji praktyki zawodowej lub stażu zawodowego w innym wymiarze, wysokość stypendium wliczana jest proporcjonalnie. Wysokość stypendium określa IZ RPO, niemniej nie może ona przekroczyć połowy średniego wynagrodzenia (brutto) za pracę w danym województwie, wyliczaną na podstawie aktualnych danych GUS. W przypadku staży zawodowych realizowanych w ramach kształcenia zawodowego praktycznego, wysokość stypendium nie może być niższa niż to wynika z przepisów w sprawie przygotowania zawodowego młodocianych i ich wynagradzania, regulujących zasady wynagradzania młodocianych w kolejnych latach nauki;
d) na czas trwania praktyki zawodowej lub stażu zawodowego jest zawierana pisemna umowa pomiędzy stronami zaangażowanymi w realizację praktyki zawodowej lub stażu zawodowego. Umowa powinna określać, co najmniej wskazanie liczby godzin praktyki zawodowej lub stażu zawodowego, okres realizacji i miejsce odbywania praktyki zawodowej lub stażu zawodowego, wynagrodzenie praktykanta lub stażysty, a także zobowiązanie do wyznaczenia opiekuna praktykanta lub stażysty po stronie podmiotu przyjmującego na praktykę zawodową lub staż zawodowy;
e) praktyka zawodowa lub staż zawodowy są realizowane na podstawie programu opracowanego przez nauczyciela oraz dyrektora szkoły lub placówki systemu oświaty we współpracy z podmiotem przyjmującym uczniów na praktykę zawodowa lub staż zawodowy. Program powinien być opracowany i przygotowany w formie pisemnej oraz powinien wskazywać konkretne cele edukacyjne (kompetencje i umiejętności), które osiągnie praktykant lub stażysta, treści edukacyjne, zakres obowiązków praktykanta lub stażysty a także harmonogram realizacji praktyki zawodowej lub stażu zawodowego. Przy ustalaniu programu praktyki zawodowej lub stażu zawodowego powinny być uwzględnione predyspozycje psychofizyczne i zdrowotne, poziom wykształcenia oraz dotychczasowe kwalifikacje zawodowe praktykanta lub stażysty. Program praktyki zawodowej lub stażu zawodowego zawiera szczegółowe zasady dotyczące wyposażenia stanowiska pracy praktykanta lub stażysty podczas odbywania praktyki zawodowej lub stażu zawodowego oraz procedur wdrażania praktykanta lub stażysty do pracy i monitorowania stopnia realizacji treści i celów edukacyjnych;
f) podmiot przyjmujący na praktykę zawodową lub staż zawodowy:
i) zapewnia odpowiednie stanowisko pracy praktykanta lub stażysty, wyposażone w niezbędne sprzęty, narzędzia i zaplecze, udostępnia warsztaty, pomieszczenia, zaplecze techniczne, zapewnia urządzenia i materiały zgodnie z programem praktyki zawodowej lub stażu zawodowego i potrzebami praktykanta lub stażysty wynikającymi ze specyfiki zadań wykonywanych przez praktykanta lub stażystę, wymogów technicznych miejsca pracy, a także z niepełnosprawności lub stanu zdrowia;
ii) szkoli praktykanta lub stażystę na zasadach przewidzianych dla pracowników w zakresie BHP, przepisów przeciwpożarowych oraz zapoznaje go z obowiązującym regulaminem pracy na stanowisku, którego dotyczy praktyka zawodowa lub staż zawodowy;
iii) sprawuje nadzór nad odbywaniem praktyki zawodowej lub stażu zawodowego w postaci wyznaczenia opiekuna praktyki lub stażu;
iv) monitoruje postępy i nabywanie nowych umiejętności przez praktykanta lub stażystę, a także stopień realizacji treści i celów edukacyjnych oraz regularnie udziela praktykantowi lub stażyście informacji zwrotnej;
v) wydaje praktykantowi lub stażyście - niezwłocznie po zakończeniu praktyki zawodowej lub stażu zawodowego - dokument potwierdzający odbycie praktyki zawodowej lub stażu zawodowego. Dokument potwierdzający odbycie praktyki zawodowej lub stażu zawodowego zawiera, co najmniej następujące informacje: datę rozpoczęcia i zakończenia praktyki zawodowej lub stażu zawodowego, cel i program praktyki zawodowej lub stażu zawodowego, opis zadań wykonywanych przez praktykanta lub stażystę, opis kompetencji uzyskanych przez praktykanta lub stażystę w wyniku praktyki zawodowej lub stażu zawodowego oraz ocenę praktykanta lub stażysty dokonaną przez opiekuna praktyki lub stażu;
g) katalog wydatków przewidzianych w ramach projektu może uwzględniać koszty związane z odbywaniem praktyki zawodowej lub stażu zawodowego (np. koszty dojazdu, koszty zakupu odzieży roboczej, koszty eksploatacji materiałów i narzędzi, szkolenia BHP praktykanta lub stażysty itp.) w wysokości nieprzekraczającej 5 000 zł brutto na 1 osobę odbywającą praktykę zawodową lub staż zawodowy. Powyższa kwota może zostać zwiększona jedynie w sytuacji konieczności ponoszenia dodatkowych kosztów związanych z udziałem uczniów w praktyce zawodowej lub stażu zawodowym, wynikających ze zwiększonego wymiaru czasu trwania ww. form wsparcia;
h) na etapie przygotowań do realizacji programu praktyki zawodowej lub stażu zawodowego są wyznaczani opiekunowie praktykantów lub stażystów. Każdy przyjęty praktykant lub stażysta ma przydzielonego opiekuna. Na jednego opiekuna praktyki lub stażu nie może przypadać jednocześnie więcej niż 6 praktykantów lub stażystów. Opiekun praktykanta lub stażysty jest wyznaczany po stronie podmiotu przyjmującego ucznia na praktykę zawodową lub staż zawodowy;
i) do zadań opiekuna praktykanta lub stażysty należy w szczególności:
i) określenie celu i programu praktyki lub stażu (we współpracy z nauczycielem);
ii) udzielenie praktykantom lub stażystom informacji zwrotnej w trakcie realizacji oraz po zakończeniu praktyki zawodowej lub stażu zawodowego;
iii) nadzór nad prawidłową realizacją i harmonogramem praktyki zawodowej lub stażu zawodowego;

		• praktyki zawodowe organizowane u pracodawców lub przedsiębiorców dla uczniów zasadniczych szkół zawodowych, • staże zawodowe obejmujące realizację kształcenia zawodowego praktycznego we współpracy z pracodawcami lub przedsiębiorcami lub wykraczające poza zakres kształcenia zawodowego praktycznego, • kształtowanie u uczniów szkół prowadzących kształcenie zawodowe kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych • wdrożenie nowych, innowacyjnych form kształcenia zawodowego, • dodatkowe zajęcia specjalistyczne realizowane we współpracy z podmiotami z otoczenia społeczno-gospodarczego szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe, umożliwiające uczniom i słuchaczom uzyskiwanie i uzupełnianie wiedzy i umiejętności oraz kwalifikacji zawodowych (w tym także w języku obcym oraz z zakresu języka obcego branżowego), • organizowanie kursów przygotowawczych na studia we współpracy ze szkołami wyższymi oraz organizowanie kursów i szkoleń przygotowujących do kwalifikacyjnych egzaminów czeladniczych i mistrzowskich,

j) koszty wynagrodzenia opiekuna praktykanta lub stażysty u pracodawcy powinny uwzględniać jedną z opcji:
i) refundację pracodawcy wynagrodzenia opiekuna praktykanta lub stażysty w zakresie odpowiadającym częściowemu lub całkowitemu zwolnieniu go od świadczenia pracy na rzecz realizacji zadań związanych z opieką nad grupą praktykantów lub stażystów, o której mowa w lit. h, przez okres 150 godzin praktyki zawodowej lub stażu zawodowego, w wysokości obliczonej jak za urlop wypoczynkowy, ale nie więcej niż 5000 zł brutto. Wysokość wynagrodzenia nalicza się proporcjonalnie do liczby godzin praktyki zawodowej lub stażu zawodowego zrealizowanych przez uczniów;
ii) refundację pracodawcy dodatku do wynagrodzenia opiekuna praktykanta lub stażysty, w sytuacji, gdy nie został zwolniony od świadczenia pracy, w wysokości nieprzekraczającej 10% jego zasadniczego wynagrodzenia wraz ze wszystkimi składnikami wynagrodzenia wynikającego ze zwiększonego zakresu zadań (opieka nad grupą praktykantów lub stażystów, o której mowa w lit. h, ale nie więcej niż 500 zł brutto, za realizację 150 godzin praktyki zawodowej lub stażu zawodowego. Wysokość wynagrodzenia nalicza się proporcjonalnie do liczby godzin praktyki zawodowej lub stażu zawodowego zrealizowanych przez uczniów);
iii) refundację pracodawcy wynagrodzenia opiekuna praktykanta lub stażysty, który będzie pełnił funkcję instruktora praktycznej nauki zawodu i dla którego praca z uczniami będzie stanowić podstawowe zajęcie – do wysokości wynagrodzenia określonego w § 9 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie praktycznej nauki zawodu;
k) wynagrodzenie przysługujące opiekunowi praktykanta lub stażysty jest wypłacane z tytułu wypełnienia obowiązków, o których mowa w lit. i, nie zależy natomiast od liczby uczniów, wobec których te obowiązki świadczy. IZ RPO w uzasadnionych przypadkach może podjąć decyzję o innej kwocie wynagrodzenia opiekunów praktykantów lub stażystów.

		• udział w zajęciach prowadzonych w szkole wyższej, w tym w zajęciach laboratoryjnych, kołach lub obozach naukowych, • wsparcie uczniów lub słuchaczy w zakresie zdobywania dodatkowych uprawnień, wiedzy i umiejętności zawodowych, zwiększających ich szanse na rynku pracy, • doradztwo edukacyjno-zawodowe, • zapoznawanie uczniów szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe z rynkiem branżowym, wykorzystanie rezultatów projektów, w tym pozytywnie zwalidowanych produktów projektów innowacyjnych zrealizowanych w latach 2007-2013 w ramach PO KL, • przygotowanie zawodowe uczniów szkół i placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe w charakterze młodocianego pracownika organizowane u pracodawców oraz młodocianych pracowników wypełniających obowiązek szkolny w formie przygotowania zawodowego, zorganizowane u pracodawcy na podstawie umowy o pracę, obejmujące naukę zawodu lub przyuczenie do wykonywania określonej pracy, o ile nie jest ono finansowane ze środków Funduszu Pracy.; c) tworzenie w szkołach lub placówkach systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe warunków odzwierciedlających naturalne warunki pracy właściwe dla nauczanych zawodów poprzez m.in.: • wyposażenie pracowni lub warsztatów szkolnych dla zawodów szkolnictwa zawodowego[389],

[389] Realizacja wsparcia w postaci wyposażenia pracowni lub warsztatów szkolnych dla zawodów szkolnictwa zawodowego musi być zgodna z następującymi warunkami:
a) interwencja musi być zgodna ze szczegółowym katalogiem wyposażenia pracowni lub warsztatów szkolnych dla 190 zawodów, który został opracowany przez MEN i jest udostępniony za pośrednictwem strony internetowej administrowanej przez MEN (http://efs.men.gov.pl/dokumenty/wytyczne-w-zakresie-realizacji-przedsiewziec-z-udzialem-srodkow-europejskiego-funduszu-spolecznego-w-obszarze-edukacji-na-lata-2014-2020/);
b) istnieje możliwość zakupu wyposażenia pracowni lub warsztatów szkolnych o parametrach wyższych niż opisane w katalogu celem realizacji programu nauczania i osiągnięcia rezultatów projektu;
c) w przypadku, gdy zawód nie został ujęty w katalogu wyposażenia pracowni i warsztatów szkolnych, zakup wyposażenia pracowni dokonywany jest zgodnie z podstawą programową dla danego zawodu;

		• wsparcie wprowadzania do bieżącej pracy szkół i/lub placówek oświatowych modułowego systemu kształcenia zawodowego, • wprowadzanie innowacji pedagogicznych do programu nauczania, • tworzenie (lub zakup już istniejących rozwiązań) firm symulacyjnych i wykorzystywanie ich w procesie dydaktycznym, • wdrażanie e-learningu do bieżącej pracy szkoły i/lub placówki prowadzącej kształcenie zawodowe; d) rozwój współpracy szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe z ich otoczeniem społeczno-gospodarczym obejmujące m.in.: • włączenie pracodawców lub przedsiębiorców w system egzaminów potwierdzających kwalifikacje w zawodzie oraz kwalifikacje mistrza i czeladnika w zawodzie, przez tworzenie w szkołach i placówkach prowadzących kształcenie zawodowe, ckziu, u pracodawców lub przedsiębiorców branżowych ośrodków egzaminacyjnych dla poszczególnych zawodów lub kwalifikacji, upoważnionych przez właściwą okręgową komisję egzaminacyjną do przeprowadzania egzaminów potwierdzających kwalifikacje w zawodzie, udział pracodawców lub przedsiębiorców w egzaminach potwierdzających kwalifikacje w zawodach w charakterze egzaminatorów, • tworzenie klas patronackich w szkołach, • współpracę w dostosowywaniu oferty edukacyjnej w szkołach i w formach pozaszkolnych do potrzeb regionalnego i lokalnego rynku pracy[390],

dopuszcza się możliwość sfinansowania w ramach projektów kosztów związanych z dostosowaniem lub adaptacją pomieszczeń (rozumianą zgodnie z *Wytycznymi kwalifikowalności wydatków*) na potrzeby pracowni lub warsztatów szkolnych, wynikających m. in. z konieczności montażu zakupionego wyposażenia oraz zagwarantowania bezpiecznego ich użytkowania.

[390] Działania w tym zakresie mogą być prowadzone wyłącznie z uwzględnieniem prognoz dotyczących zapotrzebowania rynku pracy na określone zawody i wykształcenie w określonych branżach, z wykorzystaniem ogólnopolskich i regionalnych badań i analiz oraz uzupełniająco informacji ilościowych i jakościowych dostępnych za pośrednictwem powołanego z inicjatywy Komisji Europejskiej portalu *EU Skills Panorama.*

		• opracowanie lub modyfikację programów nauczania[391], • wykorzystanie rezultatów projektów, w tym pozytywnie zwalidowanych produktów projektów innowacyjnych zrealizowanych w latach 2007-2013 w ramach PO KL, • współpracę szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe z uczelniami wyższymi (wsparcie programowe ze strony uczelni, wsparcie szkoleniowe dla nauczycieli/nauczycielek przedmiotów zawodowych oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu, zwiększenie dostępu uczniów/uczennic szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe i nauczycieli/nauczycielek przedmiotów zawodowych oraz instruktorów praktycznej nauki zawodu do nowoczesnych technik i technologii będących w dyspozycji uczelni wyższych itp.), • współpracę szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe z instytucjami rynku pracy w zakresie ułatwiania przejścia uczniów z edukacji do aktywnego udziału w rynku pracy, • promocja szkół prowadzących kształcenie zawodowe. Projekty w ramach niniejszego działania mogą być realizowane, jako projekty partnerskie w rozumieniu art. 33 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020.
11. Typ beneficjenta	Działanie 9.4	Wszystkie podmioty – z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie przepisów odrębnych).
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Działanie 9.4	1. Publiczne i niepubliczne szkoły ponadgimnazjalne lub placówki systemu oświaty prowadzące kształcenie zawodowe (w tym szkoły przysposabiające do pracy). 2. Uczniowie i słuchacze szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe.

[391] Działania w tym zakresie mogą być prowadzone wyłącznie z uwzględnieniem prognoz dotyczących zapotrzebowania rynku pracy na określone zawody i wykształcenie w określonych branżach, z wykorzystaniem ogólnopolskich i regionalnych badań i analiz oraz uzupełniająco informacji ilościowych i jakościowych dostępnych za pośrednictwem powołanego z inicjatywy Komisji Europejskiej portalu *EU Skills Panorama.*

		3. Nauczyciele w tym nauczyciele kształcenia zawodowego. 4. Instruktorzy praktycznej nauki zawodu. 5. Otoczenie społeczno-gospodarcze szkół tj. m.in.: pracodawcy, przedsiębiorcy, szkoły wyższe, instytucje rynku pracy. 6. Osoby z niepełnosprawnościami w ramach ww. grup.
13. Instytucja pośrednicząca	Działanie 9.4	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie
14. Instytucja wdrażająca	Działanie 9.4	Nie dotyczy
15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	Działanie 9.4	Region słabiej rozwinięty 30 000 000
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Działanie 9.4	Mechanizmy zapewniające koordynację udzielonego wsparcia w ramach RPO WP 2014-2020: • zastosowanie cross-financing, • Komitet Monitorujący RPO WP 2014-2020
17. Instrumenty terytorialne	Działanie 9.4	Nie dotyczy
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Działanie 9.4	Projekty wybierane będą w trybie konkursowym. Podmiotem odpowiedzialnym za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów będzie Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie.
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Działanie 9.4	1. Realizacja projektów zgodna z: • Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020, • Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków

		Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020. • Wytycznymi w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami i zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020, • Wytycznymi w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020. 2. Realizacja wsparcia jest dokonywana na podstawie indywidualnie zdiagnozowanego zapotrzebowania szkół lub placówek systemu oświaty albo osób obejmowanych wsparciem. W przypadku szkół lub placówek systemu oświaty diagnoza powinna być przygotowana i przeprowadzona przez szkołę, placówkę systemu oświaty lub inny podmiot prowadzący działalność o charakterze edukacyjnym lub badawczym oraz zatwierdzona przez organ prowadzący bądź osobę upoważnioną do podejmowania decyzji. Podmiot przeprowadzający diagnozę ma możliwość skorzystania ze wsparcia instytucji systemu wspomagania pracy szkół, tj. placówki doskonalenia nauczycieli, poradni psychologiczno-pedagogicznej, biblioteki pedagogicznej. Wnioski z diagnozy muszą stanowić element wniosku o dofinansowanie projektu. 3. Zakres doskonalenia nauczycieli, w tym nauczycieli kształcenia zawodowego powinien być zgodny z potrzebami szkoły lub placówki systemu oświaty prowadzącej kształcenie zawodowe w zakresie doskonalenia nauczycieli, z zapotrzebowaniem ww. podmiotów na nabycie przez nauczycieli określonych kwalifikacji, umiejętności lub kompetencji oraz z zapotrzebowaniem rynku pracy. 4. Realizacja wsparcia dla uczniów i słuchaczy musi być prowadzona z uwzględnieniem ich indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych. 5. Wyposażenie pracowni lub warsztatów szkolnych jest dokonywane na podstawie indywidualnie zdiagnozowanego zapotrzebowania szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe w tym zakresie, a także posiadanego przez nie wyposażenia, w tym zwłaszcza powinna obejmować wnioski z przeprowadzonego spisu inwentarza oraz oceny stanu technicznego posiadanego wyposażenia. Diagnoza powinna

		uwzględniać rekomendacje instytucji z otoczenia społeczno-gospodarczego szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe. 6. Przedsięwzięcia finansowane ze środków EFS muszą stanowić uzupełnienie działań prowadzonych przez szkoły lub placówki systemu oświaty. Skala działań prowadzonych przed rozpoczęciem realizacji przez szkoły lub placówki systemu oświaty (nakłady środków na ich realizację) nie ulegnie zmniejszeniu w stosunku do skali działań (nakładów) prowadzonych przez szkoły lub placówki systemu oświaty w okresie 12 miesięcy poprzedzających złożenie wniosku o dofinansowanie projektu (średniomiesięcznie). Warunek nie dotyczy działań zrealizowanych w ramach PO KL albo programów rządowych. 7. W przypadku nowych projektów finansowanych w ramach priorytetu inwestycyjnego 10iv, skierowanych do zasadniczych szkół zawodowych, które zostaną zlikwidowane lub będą wygaszane w związku z reformą systemu edukacji, wsparcie będzie przekazane jedynie do uczniów tych szkół (warunek ten nie ma zastosowania do zasadniczych szkół zawodowych przekształcanych w szkoły branżowe bez zmiany profilu kształcenia), 8. Beneficjent w okresie realizacji projektu prowadzi biuro projektu (lub posiada siedzibę, filię, delegaturę, czy inną prawnie dozwoloną formę organizacyjną działalności podmiotu) na terenie województwa podkarpackiego z możliwością udostępnienia pełnej dokumentacji wdrażanego projektu oraz zapewniające uczestnikom projektu możliwość osobistego kontaktu z kadrą projektu.
20. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%)	Działanie 9.4	Zakres stosowania cross – financingu zgodnie z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020. Cross-financing w ramach projektów współfinansowanych z EFS może dotyczyć wyłącznie takich kategorii wydatków, bez których realizacja projektu nie byłaby możliwa, w szczególności w związku z zapewnieniem realizacji zasady równości szans, a zwłaszcza potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Wydatki w zakresie cross – financingu nie mogą przekroczyć 10% wartości

		współfinansowania unijnego (EFS). Wydatki na inwestycje infrastrukturalne w ramach cross-financingu są kwalifikowalne, jeżeli zostaną spełnione łącznie wszystkie poniższe warunki: 1) nie jest możliwe wykorzystanie istniejącej infrastruktury, 2) potrzeba wydatkowania środków została potwierdzona analizą potrzeb, 3) infrastruktura została zaprojektowana zgodnie z koncepcją uniwersalnego projektowania.
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 9.4	Nie więcej niż 20% wartości projektu (w tym cross – financing).[392]
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Działanie 9.4	W przypadku występowania dochodu w projekcie, kwota szacowanego dochodu pomniejszała będzie kwotę dofinansowania.
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Działanie 9.4	Przewiduje się możliwość stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków zgodnie z wytycznymi Ministra Rozwoju w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020. Dla projektów, w których wartość wkładu publicznego (środków publicznych) nie przekracza wyrażonej w PLN równowartości 100 000 EUR[393], stosowanie uproszczonych metod rozliczania wydatków tj. stawek jednostkowych lub kwot ryczałtowych jest obligatoryjne. Planowany zakres systemu zaliczek określony został w Rozdziale I *Ogólny opis Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 oraz głównych warunków realizacji*, Podrozdział 3 *Ogólne informacje dotyczące sposobu finansowania.*

[392] Limit dla wydatków kwalifikowalnych poniesionych na zakup środków trwałych w rozumieniu *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.*
[393] Do przeliczania ww. kwoty na PLN należy stosować miesięczny obrachunkowy kurs wymiany stosowany przez KE aktualny na dzień ogłoszenia konkursu.

24. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Działanie 9.4	W ramach działania zastosowanie może mieć: • pomoc *de minimis*, zgodnie z rozporządzeniem Komisji (UE) Nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis*, • pomoc publiczna, zgodnie z rozporządzeniem Komisji (UE) Nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającym niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu. Podstawą prawną udzielania pomocy publicznej i pomocy *de minimis* jest rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju w sprawie udzielania pomocy de minimis oraz pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020.
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Działanie 9.4	85%
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane	Działanie 9.4	95%[394] Zgodnie z częścią III indykatywny plan finansowy

[394]Zgodnie z załącznikiem nr 2d do Kontraktu Terytorialnego - Maksymalny udział budżetu państwa w finansowaniu wydatków kwalifikowalnych w ramach danego projektu w danym priorytecie inwestycyjnym w ramach EFS , z zastrzeżeniem, że IOK może określić w regulaminie konkursu niższy poziom dofinansowania, co wynika z wysokości kwot Budżetu Państwa wskazanych w załączniku nr 2b do Kontraktu Terytorialnego - Środki z budżetu państwa na finansowanie wkładu krajowego, stanowiące uzupełnienie do środków z EFS. Zgodnie z art 9k ust. 2 pkt 1 lit. c Kontraktu Terytorialnego dofinansowanie z BP nie może zostać przeznaczone dla projektów objętych regułami pomocy publicznej, pomocy de minimis.

beneficjentowi przez właściwą instytucję)		
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 9.4	5%[395]
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Działanie 9.4	Minimalna wartość projekt: 50 000 PLN Maksymalna wartość projektu: Nie wyznaczono[396]
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Działanie 9.4	Nie dotyczy
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Działanie 9.4	Nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 9.4	Nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Działanie 9.4	Nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów	Działanie 9.4	Nie dotyczy

[395] IOK może określić w regulaminie konkursu wyższy wkład własny beneficjenta, co wynika z wysokości kwot Budżetu Państwa wskazanych w załączniku nr 2b do Kontraktu Terytorialnego - *Środki z budżetu państwa na finansowanie wkładu krajowego, stanowiące uzupełnienie do środków z EFS.*

[396] Na obecnym etapie nie wyznaczono maksymalnej wartości projektu. Maksymalna wartość projektu zostanie oszacowana po przeprowadzeniu pierwszych naborów na dofinansowanie projektów w ramach działania 9.4.

finansowych		

DZIAŁANIE 9.5 PODNOSZENIE KOMPETENCJI OSÓB DOROSŁYCH W FORMACH POZASZKOLNYCH

OPIS DZIAŁANIA		
6. Nazwa działania	Działanie 9.5	Podnoszenie kompetencji osób dorosłych w formach pozaszkolnych
7. Cel szczegółowy działania	Działanie 9.5	Wzrost kwalifikacji osób dorosłych poprzez uczestnictwo w pozaszkolnych formach kształcenia
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Działanie 9.5	Liczba osób, które uzyskały kwalifikacje w ramach pozaszkolnych form kształcenia [os.].
9. Lista wskaźników produktu	Działanie 9.5	Liczba osób uczestniczących w pozaszkolnych formach kształcenia w programie [os.].
10. Typy projektów	Działanie 9.5	1. Podnoszenie umiejętności oraz uzyskiwanie kwalifikacji zawodowych przez uczestników pozaszkolnych form kształcenia zawodowego i wzmacnianie ich zdolności do zatrudnienia poprzez: a) kwalifikacyjne kursy zawodowe, b) kursy umiejętności zawodowych, c) inne kursy niż ww., umożliwiające uzyskiwanie i uzupełnianie wiedzy, umiejętności i kwalifikacji zawodowych. Projekty w ramach niniejszego działania mogą być realizowane jako projekty partnerskie w rozumieniu art. 33 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020.
11. Typ beneficjenta	Działanie 9.5	Wszystkie podmioty – z wyłączeniem osób fizycznych (nie dotyczy osób prowadzących działalność gospodarczą lub oświatową na podstawie

		przepisów odrębnych).
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Działanie 9.5	Osoby dorosłe zainteresowane z własnej inicjatywy zdobyciem, uzupełnieniem lub podnoszeniem kwalifikacji zawodowych w szczególności osoby starsze i o niskich kwalifikacjach.
13. Instytucja pośrednicząca	Działanie 9.5	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie
14. Instytucja wdrażająca	Działanie 9.5	Nie dotyczy
15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	Działanie 9.5	Region słabiej rozwinięty 25 000 000
16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Działanie 9.5	Mechanizmy zapewniające koordynację udzielonego wsparcia w ramach RPO WP 2014-2020: • zastosowanie cross-financingu, • Komitet Monitorujący RPO WP 2014-2020, •
17. Instrumenty terytorialne	Działanie 9.5	Nie dotyczy
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Działanie 9.5	Projekty wybierane będą w trybie konkursowym. Podmiotem odpowiedzialnym za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów będzie Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie.
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Działanie 9.5	1. Realizacja projektów zgodna z: • Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020, • Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-

		2020. • Wytycznymi w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami i zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020, • Wytycznymi w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020. 2. Limit wydatków związanych z doposażeniem szkół i placówek kształcenia zawodowego w sprzęt niezbędny do realizacji kształcenia zawodowego nie przekroczy 20% całkowitej alokacji PI 10iv (włączając cross-financing). Wysokość limitu zostanie zweryfikowana w trakcie przeglądu śródokresowego Programu. 3. Beneficjent w okresie realizacji projektu prowadzi biuro projektu (lub posiada siedzibę, filię, delegaturę, czy inną prawnie dozwoloną formę organizacyjną działalności podmiotu) na terenie województwa podkarpackiego z możliwością udostępnienia pełnej dokumentacji wdrażanego projektu oraz zapewniające uczestnikom projektu możliwość osobistego kontaktu z kadrą projektu.
20. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%)	Działanie 9.5	Zakres stosowania cross – financingu zgodnie z Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020. Cross-financing w ramach projektów współfinansowanych z EFS może dotyczyć wyłącznie takich kategorii wydatków, bez których realizacja projektu nie byłaby możliwa, w szczególności w związku z zapewnieniem realizacji zasady równości szans, a zwłaszcza potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Wydatki w zakresie cross – financingu nie mogą przekroczyć 5% wartości współfinansowania unijnego (EFS).
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków	Działanie 9.5	Nie więcej niż 20% wartości projektu (w tym cross – financing).[397]

[397] Limit dla wydatków kwalifikowalnych poniesionych na zakup środków trwałych w rozumieniu *Wytycznych w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020.*

trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych		
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Działanie 9.5	Nie dotyczy
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Działanie 9.5	Przewiduje się możliwość stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków zgodnie z wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020. Dla projektów, w których wartość wkładu publicznego (środków publicznych) nie przekracza wyrażonej w PLN równowartości 100 000 EUR[398], stosowanie uproszczonych metod rozliczania wydatków tj. stawek jednostkowych lub kwot ryczałtowych jest obligatoryjne. Planowany zakres systemu zaliczek określony został w Rozdziale I *Ogólny opis Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 oraz głównych warunków realizacji*, Podrozdział 3 *Ogólne informacje dotyczące sposobu finansowania.*
24. Pomoc publiczna i pomoc de minimis (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Działanie 9.5	W ramach działania zastosowanie może mieć: • pomoc *de minimis*, zgodnie z rozporządzeniem Komisji (UE) Nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy *de minimis*, • pomoc publiczna, zgodnie z rozporządzeniem Komisji (UE) Nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającym niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu. Podstawą prawną udzielania pomocy publicznej i pomocy *de minimis* jest rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju w sprawie udzielania pomocy de minimis oraz pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020.
25. Maksymalny % poziom	Działanie 9.5	85%

[398] Do przeliczania ww. kwoty na PLN należy stosować miesięczny obrachunkowy kurs wymiany stosowany przez KE aktualny na dzień ogłoszenia konkursu.

dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu		
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	Działanie 9.5	90%[399] Zgodnie z częścią III indykatywny plan finansowy
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 9.5	10%
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Działanie 9.5	Minimalna wartość projekt: 50 000 PLN Maksymalna wartość projektu: Nie wyznaczono[400]
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych	Działanie 9.5	Nie dotyczy

[399] Zgodnie z załącznikiem nr 2d do Kontraktu Terytorialnego - Maksymalny udział budżetu państwa w finansowaniu wydatków kwalifikowalnych w ramach danego projektu w danym priorytecie inwestycyjnym w ramach EFS. Zgodnie z art 9k ust. 2 pkt 1 lit. c Kontraktu Terytorialnego dofinansowanie z BP nie może zostać przeznaczone dla projektów objętych regułami pomocy publicznej, pomocy de minimis.

[400] Na obecnym etapie nie wyznaczono maksymalnej wartości projektu. Maksymalna wartość projektu zostanie oszacowana po przeprowadzeniu pierwszych naborów na dofinansowanie projektów w ramach działania 9.5.

projektu (PLN)		
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Działanie 9.5	Nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 9.5	Nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Działanie 9.5	Nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Działanie 9.5	Nie dotyczy

DZIAŁANIE 9.6 WSPARCIE STYPENDIALNE DLA UCZNIÓW

OPIS DZIAŁANIA I PODDZIAŁAŃ		
6. Nazwa działania/ poddziałania	Działanie 9.6	Wsparcie stypendialne dla uczniów
	Poddziałanie 9.6.1	Wsparcie stypendialne dla uczniów zdolnych – szkolnictwo ogólne
	Poddziałanie 9.6.2	Wsparcie stypendialne dla uczniów zdolnych – szkolnictwo zawodowe
7. Cel szczegółowy poddziałania	Poddziałanie 9.6.1	Wzrost kompetencji kluczowych uczniów w zakresie TIK, nauk matematyczno-przyrodniczych, języków obcych, kreatywności, innowacyjności i pracy zespołowej oraz rozwijanie indywidualnego podejścia do ucznia, szczególnie ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi
	Poddziałanie 9.6.2	Wzrost zatrudnienia absolwentów szkół prowadzących kształcenie zawodowe poprzez poprawę jakości szkolnictwa zawodowego dostosowanego do potrzeb rynku pracy oraz wzbogacenie oferty edukacyjnej szkół
8. Lista wskaźników rezultatu bezpośredniego	Poddziałanie 9.6.1	• Odsetek Indywidualnych Planów Rozwoju zrealizowanych zgodnie z założonymi celami [%].
	Poddziałanie 9.6.2	• Odsetek Indywidualnych Planów Rozwoju zrealizowanych zgodnie z założonymi celami [%].
9. Lista wskaźników produktu	Poddziałanie 9.6.1	• Liczba wypłaconych stypendiów – szkolnictwo ogólne [szt.]. • Liczba uczniów objętych wsparciem w zakresie rozwijania kompetencji kluczowych lub umiejętności uniwersalnych w programie [os.]. • Liczba uczniów objętych wsparciem stypendialnym w programie [os.].
	Poddziałanie 9.6.2	• Liczba wypłaconych stypendiów – szkolnictwo zawodowe [szt.]. • Liczba uczniów objętych wsparciem stypendialnym w programie [os.].

10. Typy projektów	Poddziałanie 9.6.1	• Realizacja programów stypendialnych skierowanych do uczniów szkół ponadpodstawowych prowadzących kształcenie ogólne, znajdujących się w niekorzystnej sytuacji materialnej, osiągających wysokie wyniki w nauce, w szczególności w zakresie przedmiotów przyczyniających się do podniesienia ich kompetencji kluczowych i umiejętności uniwersalnych tj. umiejętności matematyczno przyrodniczych, umiejętności posługiwania się językami obcymi (w tym język polski dla cudzoziemców i osób powracających do Polski oraz ich rodzin), ICT, umiejętność rozumienia (ang. literacy), kreatywność, innowacyjność, przedsiębiorczość, krytycznego myślenia, rozwiązywania problemów, umiejętność uczenia się, umiejętność pracy zespołowej.
	Poddziałanie 9.6.2	• Realizacja programów stypendialnych skierowanych do uczniów znajdujących się w niekorzystnej sytuacji materialnej, kształcących się w szkołach ponadpodstawowych prowadzących kształcenie zawodowe i osiągających wysokie wyniki w nauce.
11. Typ beneficjenta	Poddziałanie 9.6.1	JST (samorząd województwa/ Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego).
	Poddziałanie 9.6.2	
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Poddziałanie 9.6.1	Uczniowie szkół ponadpodstwaowych prowadzących kształcenie ogólne.
	Poddziałanie 9.6.2	Uczniowie szkół ponadpodstawowych prowadzących kształcenie zawodowe.
13. Instytucja pośrednicząca	Poddziałanie 9.6.1	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie
	Poddziałanie 9.6.2	
14. Instytucja wdrażająca	Poddziałanie 9.6.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 9.6.2	
15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	Działanie 9.6	Region słabiej rozwinięty
		5 000 000
	Poddziałanie 9.6.1	3 000 000
	Poddziałanie 9.6.2	2 000 000

16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Poddziałanie 9.6.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 9.6.2	
17. Instrumenty terytorialne	Poddziałanie 9.6.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 9.6.2	
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Poddziałanie 9.6.1	Projekty wybierane będą w trybie pozakonkursowym. Podmiotem odpowiedzialnym za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów będzie Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie.
	Poddziałanie 9.6.2	

<table>
<tr>
<td rowspan="2">19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów</td>
<td>Poddziałanie 9.6.1</td>
<td rowspan="2">1. Realizacja projektów zgodna z:
• Wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w zakresie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020,
• Wytycznymi w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020.
• Wytycznymi w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami i zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020,
• Wytycznymi w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020.
2. Szczegółowe kryteria naboru będą zawierać regulaminy programów stypendialnych.
3. W Poddziałaniu 9.6.1 kryterium szczególnie uzdolnionych uczniów powinno obejmować, co najmniej oceny klasyfikacyjne uzyskane przez uczniów z przynajmniej jednego spośród przedmiotów: przyrodniczych, informatycznych, języków obcych lub matematyki. Osiągnięcia w olimpiadach, konkursach lub turniejach mogą stanowić dodatkowe kryterium premiujące.
4. W Poddziałaniu 9.6.2 kryterium szczególnie uzdolnionych uczniów powinno obejmować, co najmniej oceny klasyfikacyjne uzyskane przez uczniów z przynajmniej jednego spośród przedmiotów zawodowych. Osiągnięcia w olimpiadach, konkursach lub turniejach mogą stanowić dodatkowe kryterium premiujące.
5. Wysokość pomocy stypendialnej wyliczona na bazie miesięcznej nie może przekroczyć 1000 zł brutto na jednego ucznia.
6. Minimalny okres, na jaki jest przyznawana pomoc stypendialna wynosi 10 miesięcy i może być skrócony jedynie w przypadku naruszenia przez ucznia lub słuchacza regulaminu programu stypendialnego.
7. W trakcie otrzymywania pomocy stypendialnej uczeń podlega opiece dydaktycznej nauczyciela, pedagoga szkolnego albo doradcy zawodowego zatrudnionego w szkole lub placówce systemu oświaty ucznia. Celem opieki dydaktycznej jest pomoc w dalszym osiąganiu jak</td>
</tr>
<tr>
<td>Poddziałanie 9.6.2</td>
</tr>
</table>

		najlepszych rezultatów, wsparcie ucznia w wykorzystaniu stypendium na cele edukacyjne i monitorowanie jego osiągnięć edukacyjnych.
20. Warunki i planowany zakres stosowania cross-financingu (%)	Poddziałanie 9.6.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 9.6.2	
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Poddziałanie 9.6.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 9.6.2	
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Poddziałanie 9.6.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 9.6.2	
23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Poddziałanie 9.6.1	Przewiduje się możliwość stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków zgodnie z wytycznymi w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020. Dla projektów, w których wartość wkładu publicznego (środków publicznych) nie przekracza wyrażonej w PLN równowartości 100 000 EUR[401], stosowanie uproszczonych metod rozliczania wydatków tj. stawek jednostkowych lub kwot ryczałtowych jest obligatoryjne. Planowany zakres systemu zaliczek określony został w Rozdziale I *Ogólny opis Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 oraz głównych warunków realizacji*, Podrozdział 3 *Ogólne informacje dotyczące sposobu finansowania.*
	Poddziałanie 9.6.2	
24. Pomoc publiczna i pomoc de minimis	Poddziałanie 9.6.1	Nie dotyczy

[401] Do przeliczania ww. kwoty na PLN należy stosować miesięczny obrachunkowy kurs wymiany stosowany przez KE aktualny na dzień ogłoszenia konkursu.

(rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Poddziałanie 9.6.2	
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Poddziałanie 9.6.1	85%
	Poddziałanie 9.6.2	
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	Poddziałanie 9.6.1	95%[402] Zgodnie z częścią III indykatywny plan finansowy
	Poddziałanie 9.6.2	95% Zgodnie z częścią III indykatywny plan finansowy
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Poddziałanie 9.6.1	5%[403]
	Poddziałanie 9.6.2	5%[404]

[402] Zgodnie z załącznikiem nr 2d do Kontraktu Terytorialnego - *Maksymalny udział budżetu państwa w finansowaniu wydatków kwalifikowalnych w ramach danego projektu w danym priorytecie inwestycyjnym w ramach EFS* z zastrzeżeniem, że IP może określić w wezwaniu do złożenia wniosku aplikacyjnego niższy poziom dofinansowania, co wynika z wysokości kwot Budżetu Państwa wskazanych w załączniku nr 2b do Kontraktu Terytorialnego - Środki z budżetu państrwa na finansowanie wkładu krajowego, stanowiące uzupełnienie do środków z EFS,

[403] IP może określić w wezwaniu do złożenia wniosku aplikacyjnego niższy poziom dofinansowania, co wynika z wysokości kwot Budżetu Państwa wskazanych w załączniku nr 2b do Kontraktu Terytorialnego - *Środki z budżetu państwa na finansowanie wkładu krajowego, stanowiące uzupełnienie do środków z EFS.*

[404] IP może określić w wezwaniu do złożenia wniosku aplikacyjnego wyższy wkład własny beneficjenta, co wynika z wysokości kwot Budżetu Państwa wskazanych w załączniku nr 2b do Kontraktu Terytorialnego - *Środki z budżetu państwa na finansowanie wkładu krajowego, stanowiące uzupełnienie do środków z EFS.*

28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Poddziałanie 9.6.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 9.6.2	
29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Poddziałanie 9.6.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 9.6.2	
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Poddziałanie 9.6.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 9.6.2	
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Poddziałanie 9.6.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 9.6.2	
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Poddziałanie 9.6.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 9.6.2	
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Poddziałanie 9.6.1	Nie dotyczy
	Poddziałanie 9.6.2	

OŚ PRIORYTETOWA X POMOC TECHNICZNA

1. Numer i nazwa osi priorytetowej

X. Pomoc Techniczna

2. Cele szczegółowe osi priorytetowej

Zapewnienie sprawnej realizacji RPO WP 2014-2020

3. Charakter osi	Nie dotyczy	
4. Fundusz (nazwa i kwota w EUR)	Nazwa Funduszu	Ogółem
	EFS	69 703 020
5. Instytucja zarządzająca	Zarząd Województwa Podkarpackiego. Wiodący w zakresie obsługi Instytucji Zarządzającej RPO w ramach niniejszej osi jest Departament Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego.	

DZIAŁANIE 10.1 POMOC TECHNICZNA

OPIS DZIAŁANIA		
6. Nazwa działania	Działanie 10.1	Pomoc techniczna
7. Cel/e szczegółowy/e działania	Działanie 10.1	• Osiągnięcie i utrzymanie odpowiedniego stanu zatrudnienia, podniesienie kwalifikacji zawodowych pracowników oraz zorganizowanie niezbędnych warunków pracy • Zapewnienie sprawnej realizacji procesów wdrażania RPO WP • Realizacja adekwatnych i komplementarnych działań komunikacyjnych oraz wzmocnienie kompetencji beneficjentów (w tym potencjalnych beneficjentów) poprzez działania szkoleniowe i wsparcie przygotowania projektów
8. Lista wskaźników rezultatu	Działanie 10.1	• Średnioroczna liczba form szkoleniowych na jednego pracownika instytucji systemu wdrażania FE (szt./os.) • Poziom fluktuacji pracowników w instytucjach zaangażowanych w politykę spójności (%) • Średni czas zatwierdzenia projektu (od złożenia wniosku o dofinansowanie do podpisania umowy) (liczba dni) • Ocena przydatności form szkoleniowych dla beneficjentów (skala 0-5)
9. Lista wskaźników produktu	Działanie 10.1	• Liczba etatomiesięcy finansowanych ze środków pomocy technicznej [szt.] • Liczba zakupionych urządzeń oraz elementów wyposażenia stanowiska pracy [szt.] • Liczba utworzonych lub dostosowanych systemów informatycznych [szt.] • Liczba przeprowadzonych ewaluacji [szt.]

		• Liczba posiedzeń sieci tematycznych, grup roboczych, komitetów oraz innych ciał angażujących partnerów [szt.] • Liczba opracowanych ekspertyz [szt.] • Liczba uczestników form szkoleniowych dla instytucji [os.] • Liczba uczestników form szkoleniowych dla beneficjentów [os.] • Liczba działań informacyjno-promocyjnych o szerokim zasięgu [szt.]
10. Typy projektów	Działanie 10.1	W ramach działania planuje się: 1. zatrudnienie pracowników instytucji zaangażowanych w realizację regionalnego programu operacyjnego 2. podnoszenie kwalifikacji pracowników 3. finansowanie kosztów organizacyjnych, technicznych i administracyjnych, niezbędnych do zapewnienia sprawnego funkcjonowania instytucji zaangażowanych w realizację regionalnego programu operacyjnego 4. budowę, wdrożenie i utrzymanie systemów informatycznych (wraz z niezbędną infrastrukturą teleinformatyczną, hostingiem) obsługujących procesy zarządzania, wdrażania, monitorowania, kontroli i oceny polityki spójności 5. zapewnienie właściwej obsługi procesu oceny projektów, rozpatrywania wniesionych środków odwoławczych, w tym kosztów oceny eksperckiej 6. przygotowanie ewaluacji, analiz, badań, ocen, sprawozdań, opinii prawnych, doradztwa prawnego oraz finansowanie pomocy ekspertów zewnętrznych, jak również opracowania dokumentów niezbędnych do wypełnienia warunków ex-ante 7. zapewnienie funkcjonowania komitetu monitorującego, w szczególności powołanie, obsługa, organizacja posiedzeń oraz uczestnictwo członków komitetu w posiedzeniach 8. finansowanie kosztów związanych z działalnością Regionalnego Obserwatorium Terytorialnego

		9. wydatki związane z zamknięciem programów realizowanych w perspektywie 2007-2013 10. przygotowanie do realizacji projektów i programów na perspektywę finansową po 2020 roku 11. zapewnienie monitoringu, ewaluacji i aktualizacji regionalnej strategii inteligentnych specjalizacji 12. informację i promocję, w tym m.in.: kampanie informacyjno-promocyjne, kompleksową organizację konferencji, prezentację i promocję przykładów najlepszych praktyk i najlepszych projektów, zakup, opracowanie, druk, dystrybucję materiałów informacyjnych i promocyjnych, ogłoszenia w mediach oraz publikacje prasowe 13. działania edukacyjne dla beneficjentów i potencjalnych beneficjentów w zakresie wzmocnienia ich zdolności absorpcyjnych 14. finansowanie wsparcia przygotowania i realizacji projektów dla beneficjentów, w tym wzmocnienie kompetencji beneficjentów i potencjalnych beneficjentów (formuła project pipeline) 15. zapewnienie wymiany doświadczeń
11. Typ beneficjenta	Działanie10.1	• Instytucja Zarządzająca RPO WP • Instytucja Pośrednicząca RPO WP
12. Grupa docelowa/ ostateczni odbiorcy wsparcia	Działanie10.1	• osoby • instytucje • grupy społeczne korzystające z pomocy w ramach RPO WP
13. Instytucja pośrednicząca	Działanie 10.1	Nie dotyczy
14. Instytucja wdrażająca	Działanie 10.1	Nie dotyczy
15. Kategoria(e) regionu(ów) wraz z przypisaniem kwot UE (EUR)	Działanie 10.1	Region słabiej rozwinięty 69 703 020

16. Mechanizmy powiązania interwencji z innymi działaniami/ poddziałaniami w ramach PO lub z innymi PO	Działanie 10.1	Nie dotyczy
17. Instrumenty terytorialne	Działanie 10.1	Nie dotyczy
18. Tryb(y) wyboru projektów oraz wskazanie podmiotu odpowiedzialnego za nabór i ocenę wniosków oraz przyjmowanie protestów	Działanie 10.1	Projekty wybierane będą w trybie pozakonkursowym. Podmiotem odpowiedzialnym za nabór i ocenę wniosków, a także odpowiedzialnym za przyjmowanie protestów będzie Departament Zarządzania Regionalnym Programem Operacyjnym Urzędu Marszałkowskiego Województwa Podkarpackiego.
19. Limity i ograniczenia w realizacji projektów	Działanie 10.1	Nie dotyczy
20. Warunki i planowany zakres stosowania *cross-financingu* (%)	Działanie 10.1	Nie dotyczy
21. Dopuszczalna maksymalna wartość zakupionych środków trwałych jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 10.1	Nie dotyczy
22. Warunki uwzględniania dochodu w projekcie	Działanie 10.1	Nie dotyczy

23. Warunki stosowania uproszczonych form rozliczania wydatków i planowany zakres systemu zaliczek	Działanie 10.1	Planowany zakres systemu zaliczek określony został w Rozdziale I *Ogólny opis Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 oraz głównych warunków realizacji*, Podrozdział 3 *Ogólne informacje dotyczące sposobu finansowania.*
24. Pomoc publiczna i pomoc *de mini mis* (rodzaj i przeznaczenie pomocy, unijna lub krajowa podstawa prawna)	Działanie 10.1	Nie dotyczy
25. Maksymalny % poziom dofinansowania UE wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu	Działanie 10.1	85%
26. Maksymalny % poziom dofinansowania całkowitego wydatków kwalifikowalnych na poziomie projektu (środki UE + ewentualne współfinansowanie z budżetu państwa lub innych źródeł przyznawane beneficjentowi przez właściwą instytucję)	Działanie 10.1	85%
27. Minimalny wkład własny beneficjenta jako % wydatków kwalifikowalnych	Działanie 10.1	15%
28. Minimalna i maksymalna wartość projektu (PLN)	Działanie 10.1	Nie dotyczy

29. Minimalna i maksymalna wartość wydatków kwalifikowalnych projektu (PLN)	Działanie 10.1	Nie dotyczy
30. Kwota alokacji UE na instrumenty finansowe (EUR)	Działanie 10.1	Nie dotyczy
31. Mechanizm wdrażania instrumentów finansowych	Działanie 10.1	Nie dotyczy
32. Rodzaj wsparcia instrumentów finansowych oraz najważniejsze warunki przyznawania	Działanie 10.1	Nie dotyczy
33. Katalog ostatecznych odbiorców instrumentów finansowych	Działanie 10.1	Nie dotyczy

III. INDYKATYWNY PLAN FINANSOWY (WYDATKI KWALIFIKOWALNE W EUR)

Oś priorytetowa	PI	Kategoria regionu	Wkład UE (a)			Wkład Krajowy	Krajowe środki publiczne					Krajowe środki prywatne	Finansowanie ogółem	Szacowany poziom cross-financingu (%)	Główna alokacja	Rezerwa wykonania	Udział rezerwy wykonania w stosunku do całkowitej kwoty wsparcia UE
			ogółem	EFRR	EFS	ogółem	ogółem	budżet państwa	budżet województwa	budżet pozostałych jst	inne				wkład UE	wkład UE	
			a =b+c	b	c	e=f+k	f=g+h+i+j	g	h	i	j	k	(l) = (a) + (e)	m	n=a-o	o	p=o/a*100%
OP I Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka		słabiej rozwinięty	**374 372 710**	**374 372 710**	**0**	**66 065 773**	**18 231 531**	**5 958 277**	**0**	**8 508 548**	**3 764 706**	**47 834 242**	**440 438 483**		**351 910 347**	**22 462 363**	**6,00%**
Działanie 1.1	**1a**	**słabiej rozwinięty**	**20 000 000**	**20 000 000**	**0**	**3 529 412**	**1 764 706**	**0**	**0**	**0**	**1 764 706**	**1 764 706**	**23 529 412**	**-**			
Działanie 1.2	**1b**	**słabiej rozwinięty**	**85 000 000**	**85 000 000**	**0**	**15 000 000**	**3 000 000**	**0**	**0**	**1 000 000**	**2 000 000**	**12 000 000**	**100 000 000**	**-**			
Działanie 1.3	**3a**	**słabiej rozwinięty**	**39 704 703**	**39 704 703**	**0**	**7 006 713**	**6 197 219**	**562 885**	**0**	**5 634 334**	**0**	**809 494**	**46 711 416**	**-**			
Działanie 1.4	**3c**	**słabiej rozwinięty**	**218 288 854**	**218 288 854**	**0**	38 521 562	5 261 520	5 261 520	**0**	**0**	**0**	**33 260 042**	**256 810 416**	**-**			
Poddziałanie 1.4.1	3c	słabiej rozwinięty	165 425 459	165 425 459	0	29 192 728	0	0	0	0	0	29 192 728	194 618 187	-			
Poddziałanie 1.4.2	3c	słabiej rozwinięty	52 863 395	52 863 395	0	9 328 834	5 261 520	5 261 520	0	0	0	4 067 314	62 192 229	-			
Działanie 1.5	**3a**	**słabiej rozwinięty**	**11 379 153**	**11 379 153**	**0**	**2 008 086**	**2 008 086**	**133 872**	**0**	**1 874 214**	**0**	**0**	**13 387 239**	-			
OP II Cyfrowe Podkarpackie		słabiej rozwinięty	**81 039 212**	**81 039 212**	**0**	**14 301 038**	**14 015 018**	**0**	**0**	**7 007 509**	**7 007 509**	**286 020**	**95 340 250**	**-**	**76 176 859**	**4 862 353**	**6,00%**
Działanie 2.1	**2c**	**słabiej rozwinięty**	**81 039 212**	**81 039 212**	**0**	**14 301 038**	**14 015 018**	**0**	**0**	**7 007 509**	**7 007 509**	**286 020**	**95 340 250**	**-**			
OP III Czysta energia		słabiej rozwinięty	**253 741 612**	**253 741 612**	**0**	**44 777 932**	**22 579 622**	**752 083**	**0**	**14 285 649**	**7 541 890**	**22 198 310**	**298 519 544**	**-**	**238 517 115**	**15 224 497**	**6,00%**
Działanie 3.1	**4a**	**słabiej rozwinięty**	**96 677 822**	**96 677 822**	**0**	**17 060 793**	**6 236 912**	**0**	**0**	**2 628 952**	**3 607 960**	**10 823 881**	**113 738 615**	**-**			
Działanie 3.2	**4c**	**słabiej rozwinięty**	**87 323 162**	**87 323 162**	**0**	**15 409 970**	**8 358 304**	**511 416**	**0**	**5 474 991**	**2 371 897**	**7 051 666**	**102 733 132**	**-**			
Działanie 3.3		**słabiej rozwinięty**	**56 425 206**	**56 425 206**	**0**	**9 957 389**	**5 634 626**	240 667	**0**	**3 831 926**	**1 562 033**	**4 322 763**	**66 382 595**	**-**			
Poddziałanie 3.3.1	4e	słabiej rozwinięty	40 441 522	40 441 522	0	7 136 739	3 848 748	240 667	0	2 460 388	1 147 693	3 287 991	47 578 261	-			
Poddziałanie 3.3.2	6e	słabiej rozwinięty	7 089 436	7 089 436	0	1 251 077	834 051	0	0	625 538	208 513	417 026	8 340 513	-			
Poddziałanie 3.3.3	4e	słabiej rozwinięty	8 894 248	8 894 248		1 569 573	951 827	0	0	746 000	205 827	617 746	10 463 821				
Działanie 3.4	**4a**	**słabiej rozwinięty**	**13 315 422**	**13 315 422**		**2 349 780**	**2 349 780**	**0**	**0**	**2 349 780**	**0**	**0**	**15 665 202**	-			

OP IV Ochrona środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego		słabiej rozwinięty	**186 159 639**	**186 159 639**	**0**	**32 851 702**	**27 281 362**	**539 682**	**0**	**16 367 948**	**10 373 732**	**5 570 340**	**219 011 341**	**-**	**174 990 061**	**11 169 578**	**6,00%**
Działanie 4.1	**5b**	**słabiej rozwinięty**	**18 635 911**	**18 635 911**	**0**	**3 288 690**	**2 743 146**	**0**	**0**	**2 162 097**	**581 049**	**545 544**	**21 924 601**	**-**			
Działanie 4.2	**6a**	**słabiej rozwinięty**	**22 643 401**	**22 643 401**	**0**	**3 995 894**	**2 273 549**	**0**	**0**	**1 515 699**	**757 850**	**1 722 345**	**26 639 295**	**-**			
Działanie 4.3	**6b**	**słabiej rozwinięty**	**91 745 981**	**91 745 981**	**0**	**16 190 468**	**16 190 468**	**539 682**	**0**	**9 894 175**	**5 756 611**	**0**	**107 936 449**	**-**			
Poddziałanie 4.3.1	6b	słabiej rozwinięty	83 657 564	83 657 564	0	14 763 100	14 763 100	515 396	0	8 998 602	5 249 102	0	98 420 664	-			
Poddziałanie 4.3.2	6b	słabiej rozwinięty	4 128 569	4 128 569	0	728 571	728 571	24 286	0	445 238	259 047	0	4 857 140	-			
Poddziałanie 4.3.3	6b	słabiej rozwinięty	3 959 848	3 959 848	0	698 797	698 797	0	0	450 335	248 462	0	4 658 645				
Działanie 4.4	**6c**	**słabiej rozwinięty**	**35 198 176**	**35 198 176**	**0**	**6 211 443**	**3 754 479**	**0**	**0**	**1 395 223**	**2 359 256**	**2 456 964**	**41 409 619**	**-**			
Działanie 4.5	**6d**	**słabiej rozwinięty**	**13 839 675**	**13 839 675**	**0**	**2 442 296**	**1 596 809**	**0**	**0**	**677 843**	**918 966**	**845 487**	**16 281 971**	**-**			
Działanie 4.6	**6c**	słabiej rozwinięty	**4 096 495**	**4 096 495**		**722 911**	**722 911**	**0**	**0**	**722 911**	**0**	**0**	**4 819 406**				
OP V Infrastruktura komunikacyjna		słabiej rozwinięty	**406 382 648**	**406 382 648**	**0**	**71 714 586**	**66 374 188**	**11 987 689**	**24 723 622**	**16 623 332**	**13 039 545**	**5 340 398**	**478 097 234**	**-**	**381 999 689**	**24 382 959**	**6,00%**
Działanie 5.1	**7b**	**słabiej rozwinięty**	**211 547 013**	**211 547 013**	**0**	**37 331 826**	**37 331 826**	**7 008 430**	**24 723 622**	**5 599 774**	**0**	**0**	**248 878 839**	**-**			
Działanie 5.2	**7c**	**słabiej rozwinięty**	**10 000 000**	**10 000 000**	**0**	**1 764 706**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**1 764 706**	**11 764 706**	**-**			
Działanie 5.3	**7d**	**słabiej rozwinięty**	**134 230 569**	**134 230 569**	**0**	**23 687 747**	**21 484 203**	**4 772 379**	**0**	**6 119 722**	**10 592 102**	**2 203 544**	**157 918 316**	**-**			
Działanie 5.4	**4e**	**słabiej rozwinięty**	**30 602 953**	**30 602 953**	**0**	**5 400 522**	**4 028 374**	**206 880**	**0**	**1 374 051**	**2 447 443**	**1 372 148**	**36 003 475**	**-**			
Działanie 5.5	**4e**	**słabiej rozwinięty**	**20 002 113**	**20 002 113**		**3 529 785**	**3 529 785**	**0**	**0**	**3 529 785**	**0**	**0**	**23 531 898**				
OP VI Spójność przestrzenna i społeczna		słabiej rozwinięty	**217 821 373**	**217 821 373**	**0**	**38 439 067**	**35 775 290**	**12 345 778**	**0**	**9 918 512**	**13 511 000**	**2 663 777**	**256 260 440**	**-**	**204 752 091**	**13 069 282**	**6,00%**
Działanie 6.1	**8b**	**słabiej rozwinięty**	**20 000 000**	**20 000 000**	**0**	**3 529 411**	**3 113 827**	**0**	**0**	**1 564 706**	**1 549 121**	**415 584**	**23 529 411**	**-**			
Działanie 6.2	**9a**	**słabiej rozwinięty**	**88 403 537**	**88 403 537**	**0**	**15 600 625**	**14 261 322**	**6 170 222**	**0**	**1 272 437**	**6 818 663**	**1 339 303**	**104 004 162**	**-**			
Poddziałanie 6.2.1	9a	słabiej rozwinięty	71 729 883	71 729 883	0	12 658 215	11 534 308	5 988 082	0	0	5 546 226	1 123 907	84 388 098	-			
Poddziałanie 6.2.2	9a	słabiej rozwinięty	16 673 654	16 673 654	0	2 942 410	2 727 014	182 140	0	1 272 437	1 272 437	215 396	19 616 064	-			
Działanie 6.3	**9b**	**słabiej rozwinięty**	**37 767 606**	**37 767 606**	**0**	**6 664 874**	**6 294 603**	**4 443 248**	**0**	**1 481 084**	**370 271**	**370 271**	**44 432 480**	**-**			
Działanie 6.4	**10**	**słabiej rozwinięty**	**56 925 606**	**56 925 606**	**0**	**10 045 695**	**9 651 435**	**0**	**0**	**5 022 849**	**4 628586**	**394 260**	**66 971 301**	**-**			
Poddziałanie 6.4.1	10	słabiej rozwinięty	6 621 000	6 621 000	0	1 168 412	1 122 555	0	0	584 206	538 349	45 857	7 789 412	-			
Poddziałanie	10	słabiej rozwinięty	19 832 706	19 832 706	0	3 499 889	3 362 531	0	0	1 749 946	1 612 585	137 358	23 332 595	-			

6.4.2																	
Poddziałanie 6.4.3	10	słabiej rozwinięty	14 471 900	14 471 900	0	2 553 865	2 453 635	0	0	1 276 933	1 176 702	100 230	17 025 765	-			
Poddziałanie 6.4.4	10	słabiej rozwinięty	16 000 000	16 000 000	0	2 823 529	2 712 714	0	0	1 411 764	1 300 950	110 815	18 823 529	-			
Działanie 6.5	**9b**	**słabiej rozwinięty**	**14 724 624**	**14 724 624**		**2 598 462**	**2 454 103**	**1 732 308**	**0**	**577 436**	**144 359**	**144 359**	**17 323 086**				

Oś priorytetowa	PI	Kategoria regionu	Wkład UE (a)			Wkład Krajowy	Krajowe środki publiczne					Krajowe środki prywatne	Finansowanie ogółem	Szacowany poziom cross-financingu (%)	Główna alokacja	Rezerwa wykonania	Udział rezerwy wykonania w stosunku do całkowitej kwoty wsparcia UE
			ogółem	EFRR	EFS	ogółem	ogółem	budżet państwa	budżet województwa	budżet pozostałych jst	inne				wkład UE	wkład UE	
			a =b+c	b	c	e=f+k	f=g+h+i+j	g	h	i	j	k	(l) = (a) + (e)	m	n=a-o	o	p=o/a*100%
OP VII. Regionalny rynek pracy		słabiej rozwinięty	**227 385 570**	**0**	**227 385 570**	**40 126 866**	**30 014 629**	**18 342 922**		**1 612 884**	**10 058 823**	**10 112 237**	**267 512 436**	**10%**	**211 931 150**	**15 454 420**	**6,80%**
Działanie 7.1	**8i**	**słabiej rozwinięty**	**80 109 301**		**80 109 301**	**14 136 936**	**10 131 471**	**9 424 624**	**0**	**706 847**	**0**	**4 005 465**	**94 246 237**	**10%**			
Działanie 7.2	**8i**	**słabiej rozwinięty**	**57 000 000**	**0**	**57 000 000**	**10 058 823**	**10 058 823**	**0**	**0**	**0**	**10 058 823**	**0**	**67 058 823**	**0**			
Działanie 7.3	**8iii**	**słabiej rozwinięty**	**54 867 556**	**0**	**54 867 556**	**9 682 510**	**7 482 011**	**6 974 726**	**0**	**507 285**	**0**	**2 200 499**	**64 550 066**	**10%**			
Działanie 7.4	**8iv**	**słabiej rozwinięty**	**18 256 114**	**0**	**18 256 114**	**3 221 667**	**1 396 055**	**1 073 889**	**0**	**322 166**	**0**	**1 825 612**	**21 477 781**	**10%**			
Działanie 7.5	**8v**	**słabiej rozwinięty**	**9 331 094**	**0**	**9 331 094**	**1 646 664**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**1 646 664**	**10 977 758**	**10%**			
Działanie 7.6	**8vi**	**słabiej rozwinięty**	**5 389 061**	**0**	**5 389 061**	**951 011**	**644 455**	**590 358**	**0**	**54 097**	**0**	**306 556**	**6 340 072**	**10%**			
Działanie 7.7	**8iii**	słabiej rozwinięty	**2 432 444**		**2 432 444**	**429 255**	**301 814**	**279 325**		**22 489**		**127 441**	**2 861 699**	**10%**			
OP VIII. Integracja społeczna		słabiej rozwinięty	**169 088 779**	**0**	**169 088 779**	**29 839 198**	**25 790 580**	**14 799 499**	**189 000**	**10 802 081**	**0**	**4 048 618**	**198 927 977**	**10%**	**157 596 541**	**11 492 238**	**6,80%**
Działanie 8.1	**9i**	**słabiej rozwinięty**	**31 661 055**	**0**	**31 661 055**	**5 587 245**	**5 049 206**	**3 724 830**		**1 324 376**		**538 039**	**37 248 300**	**10%**			
Działanie 8.2	**9i**	**słabiej rozwinięty**	**1 822 503**	**0**	**1 822 503**	**321 618**	**321 618**	**0**	**0**	**321 618**	**0**	**0**	**2 144 121**	**10%**			
Działanie 8.3	**9iv**	**słabiej rozwinięty**	**75 852 276**	**0**	**75 852 276**	**13 385 696**	**11 315 375**	**5 354 309**	**0**	**5 961 066**	**0**	**2 070 321**	**89 237 972**	**10%**			
Działanie 8.4	**9iv**	**słabiej rozwinięty**	**11 372 460**	**0**	**11 372 460**	**2 006 905**	**1 696 504**	**1 230 902**	**0**	**465 602**	**0**	**310 401**	**13 379 365**	**10%**			
Działanie 8.5	**9v**	**słabiej rozwinięty**	**42 361 935**	**0**	**42 361 935**	**7 475 636**	**6 471 661**	**3 931 065**	**0**	**2 540 596**	**0**	**1 003 975**	**49 837 571**	**10%**			
Działanie 8.6	**9v**	**słabiej rozwinięty**	**1 071 000**	**0**	**1 071 000**	**189 000**	**189 000**	**0**	**189 000**	**0**	**0**	**0**	**1 260 000**	**10%**			

Działanie 8.7	**9i**	słabiej rozwinięty	**2 432 444**		**2 432 444**	**429 255**	**372 021**	**286 170**		**85 851**		**57 234**	**2 861 699**	**10%**			
Działanie 8.8	**9iv**	słabiej rozwinięty	**1 216 222**		**1 216 222**	**214 628**	**181 432**	**131 638**		**49 794**		**33 196**	**1 430 850**	**10%**			
Działanie 8.9	**9iv**	słabiej rozwinięty	**1 298 884**		**1 298 884**	**229 215**	**193 763**	**140 585**		**53 178**		**35 452**	**1 528 099**	**10%**			
OP IX. Jakość edukacji i kompetencji w regionie		słabiej rozwinięty	**128 549 197**	**0**	**128 549 197**	**22 685 153**	**17 786 937**	**9 057 418**	**411 765**	**8 317 754**	**0**	**4 898 216**	**151 234 350**	**10%**	**119 812 261**	**8 736 936**	**6,80%**
Działanie 9.1	**10i**	**słabiej rozwinięty**	**30 000 000**	**0**	**30 000 000**	**5 294 117**	**4 764 706**	**1 764 706**	**0**	**3 000 000**	**0**	**529 411**	**35 294 117**	**15%**			
Działanie 9.2	**10i**	**słabiej rozwinięty**	**22 426 891**	**0**	**22 426 891**	**3 957 687**	**3 904 918**	**2 638 458**	**0**	**1 266 460**	**0**	**52 769**	**26 384 578**	**10%**			
Działanie 9.3	**10iii**	**słabiej rozwinięty**	**16 122 306**	**0**	**16 122 306**	**2 845 112**	**948 371**	**948 371**	**0**	**0**	**0**	**1 896 741**	**18 967 418**	**0**			
Działanie 9.4	**10iv**	**słabiej rozwinięty**	**30 000 000**	**0**	**30 000 000**	**5 294 118**	**5 227 765**	**1 764 706**	**0**	**3 463 059**	**0**	**66 353**	**35 294 118**	10%			
Działanie 9.5	**10iv**	**słabiej rozwinięty**	**25 000 000**	**0**	**25 000 000**	**4 411 765**	**2 058 823**	**1 470 588**	**0**	**588 235**	**0**	**2 352 942**	**29 411 765**	**5%**			
Działanie 9.6		**słabiej rozwinięty**	**5 000 000**	**0**	**5 000 000**	**882 354**	**882 354**	**470 589**	**411 765**	**0**	**0**	**0**	**5 882 354**	**0%**			
Poddziałanie 9.6.1	10i	słabiej rozwinięty	3 000 000	**0**	3 000 000	529 412	529 412	352 941	176 471	0	0	0	3 529 412	0%			
Poddziałanie 9.6.2	10iv	słabiej rozwinięty	2 000 000	**0**	2 000 000	352 942	352 942	117 648	235 294	0	0	0	2 352 942	0%			
OP X. Pomoc techniczna		słabiej rozwinięty	**69 703 020**	**0**	**69 703 020**	**12 300 533**	**12 300 533**	**0**	**12 300 533**	**0**	**0**	**0**	**82 003 553**		**69 703 020**	**0**	**0,00%**
Działanie 10.1	**-**	**słabiej rozwinięty**	**69 703 020**	**0**	**69 703 020**	**12 300 533**	**12 300 533**	**0**	**12 300 533**	**0**	**0**	**0**	**82 003 553**				

IV. WYMIAR TERYTORIALNY PROWADZONEJ INTERWENCJI

A. Wymiar terytorialny - formy obligatoryjne

A.1 Planowane wsparcie rewitalizacji w ramach RPO WP 2014-2020

A.1.1 Krótki opis zakresu i zasad funkcjonowania instrumentu terytorialnego

W ramach RPO WP 2014-2020 realizowane będą działania w zakresie kompleksowej rewitalizacji obszarów zdegradowanych, obejmujące przedsięwzięcia całościowe (integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, lokalnej gospodarki oraz przestrzeni – środowiska i infrastruktury), skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany, spójny oraz zintegrowany poprzez programy rewitalizacji (LPR/GPR).
Głównym instrumentem planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych projektów z zakresu rewitalizacji będą Lokalne/Gminne Programy Rewitalizacji. Dodatkowo, w celu osiągnięcia większej efektywności podejmowanej interwencji, stosowane będą instrumenty wspierające rozwój terytorialny, tj. ZIT skierowane do ROF, jak również preferencje przestrzenne w postaci dedykowanych konkursów skierowane do obszarów funkcjonalnych 8 regionalnych biegunów wzrostu oraz obszarów wymagających szczególnego wsparcia w kontekście równoważenia rozwoju. Takie podejście pozwoli na prowadzenie prawdziwie kompleksowych działań i ich integrację z innymi operacjami realizowanymi na danym terenie.
Kompleksowa rewitalizacja (polegająca na integrowaniu interwencji w ramach różnych PI) przyczyni się do wzrostu aktywności społecznej i zawodowej mieszkańców obszarów dotkniętych problemami społecznymi.
Interwencja PI 9b związana będzie przede wszystkim z rozwiązywaniem problemów społecznych na rewitalizowanym obszarze poprzez przedsięwzięcia infrastrukturalne o mniejszej skali.
W ramach uzupełniających inwestycji niezbędnych dla rewitalizacji danego obszaru, projekty rewitalizacyjne będą mogły być realizowane w ramach wyszczególnionych w RPO WP 2014-2020 PI, finansowanych ze środków EFRR oraz EFS. Inwestycje muszą wpisywać się w określone w SZOOP RPO WP 2014-2020 typy projektów. Uzupełniające inwestycje niezbędne dla rewitalizacji danego obszaru przewidziane zostały w następujących działaniach/poddziałaniach:
1.3 Promowanie przedsiębiorczości Typ 1 - Strefy aktywności gospodarczej
1.5 Promowanie przedsiębiorczości - ZIT
3.2 Modernizacja energetyczna budynków
3.3.1 Realizacja planów niskoemisyjnych
4.3.1 Gospodarka ściekowa
4.3.2 Zaopatrzenie w wodę
5.4 Niskoemisyjny transport miejski
6.2.1 Infrastruktura ochrony zdrowia
6.2.2 Infrastruktura pomocy społecznej.

A.1.2 Indykatywna alokacja UE planowana na projekty rewitalizacyjne

Oś priorytetowa	Działanie/ poddziałanie	Fundusz	Indykatywna alokacja UE (EUR)	Metoda preferencji[a]
OP 1 Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka	**Działanie 1.3** Promowanie przedsiębiorczości (PI 3a)	EFRR	4 784 518	Zwiększenie alokacji UE o środki budżetu państwa. Dodatkowo, stosowane będą preferencje przestrzenne w postaci dedykowanych konkursów dla obszarów funkcjonalnych 8 regionalnych biegunów wzrostu, tj. MOF Krosno, Dębica-Ropczyce, Przemyśl, Mielec, Tarnobrzeg, Jarosław-Przeworsk, Sanok-Lesko, Stalowa Wola. Realizacja projektów zintegrowanych pozwoli ukierunkować wsparcie na obszary zdegradowane lub na działania wspierające proces rewitalizacji.
	Działanie 1.5 Promowanie przedsiębiorczości - ZIT (PI 3a)	EFRR	1 137 915	Zwiększenie alokacji UE o środki budżetu państwa. Realizowane będą projekty pozakonkursowe w formule ZIT. Realizacja projektów zintegrowanych pozwoli ukierunkować wsparcie na obszary zdegradowane lub na działania wspierające proces rewitalizacji.
OP 3 Czysta energia	**Działanie 3.2** Modernizacja energetyczna budynków (PI 4c)	EFRR	4 347 036	Zwiększenie alokacji UE o środki budżetu państwa.
	Poddziałanie 3.3.1 Realizacja planów niskoemisyjnych (PI	EFRR	2 045 669	Zwiększenie alokacji UE o środki budżetu państwa.

[a] Zgodnie z wytycznymi Ministra Rozwoju w zakresie rewitalizacji obszarów zdegradowanych.

	4e)			
OP 4 **Ochrona środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego**	**Działanie 4.3** Gospodarka wodno-ściekowa (PI 6b)	EFRR	4 587 299	Zwiększenie alokacji UE o środki budżetu państwa. Dodatkowo, stosowane będą preferencje przestrzenne w postaci dedykowanych konkursów dla obszarów funkcjonalnych 8 regionalnych biegunów wzrostu, tj. MOF Krosno, Dębica-Ropczyce, Przemyśl, Mielec, Tarnobrzeg, Jarosław-Przeworsk, Sanok-Lesko, Stalowa Wola. Realizacja projektów zintegrowanych pozwoli ukierunkować wsparcie na obszary zdegradowane lub na działania wspierające proces rewitalizacji.
OP 5 **Infrastruktura komunikacyjna**	**Działanie 5.4** Niskoemisyjny transport miejski (PI 4e)	EFRR	1 758 480	Zwiększenie alokacji UE o środki budżetu państwa. Dodatkowo, stosowane będą preferencje przestrzenne w postaci dedykowanych konkursów dla obszarów funkcjonalnych 8 regionalnych biegunów wzrostu, tj. MOF Krosno, Dębica-Ropczyce, Przemyśl, Mielec, Tarnobrzeg, Jarosław-Przeworsk, Sanok-Lesko, Stalowa Wola. Realizacja projektów zintegrowanych pozwoli ukierunkować wsparcie na obszary zdegradowane lub na działania wspierające proces rewitalizacji.
OP 6 **Spójność przestrzenna i społeczna**	**Działanie 6.2** Infrastruktura ochrony zdrowia i pomocy społecznej (PI 9a)	EFRR	4 420 177	Zwiększenie alokacji UE o środki budżetu państwa.
	Działanie 6.3 Rewitalizacja przestrzeni regionalnej (PI 9b)	EFRR	37 767 606	IZ RPO WP 2014-2020 przygotuje konkursy dla projektów rewitalizacyjnych wynikających z programów rewitalizacji które uzyskały pozytywną opinię IZ RPO. Zwiększenie alokacji UE o środki budżetu państwa. Dodatkowo, stosowane będą preferencje przestrzenne w postaci

				dedykowanych konkursów dla obszarów funkcjonalnych 8 regionalnych biegunów wzrostu, tj. MOF Krosno, Dębica-Ropczyce, Przemyśl, Mielec, Tarnobrzeg, Jarosław-Przeworsk, Sanok-Lesko, Stalowa Wola. Dodatkowo, przewidziano preferencje dla obszarów wymagających szczególnego wsparcia w kontekście równoważenia rozwoju, tj. powiatów: jasielskiego, strzyżowskiego, brzozowskiego, przemyskiego ziemskiego, leskiego, bieszczadzkiego, niżańskiego, lubaczowskiego, kolbuszowskiego, leżajskiego, przeworskiego.
	Działanie 6.5 Rewitalizacja przestrzeni regionalnej - ZIT (PI 9b)	EFRR	14 724 624	Zwiększenie alokacji UE o środki budżetu państwa. Realizowane będą projekty pozakonkursowe w formule ZIT. Realizacja projektów zintegrowanych pozwoli ukierunkować wsparcie na obszary zdegradowane lub na działania wspierające proces rewitalizacji.

A.2 Wsparcie przedsięwzięć z zakresu zrównoważonego rozwoju obszarów funkcjonalnych miast wojewódzkich w ramach ZIT

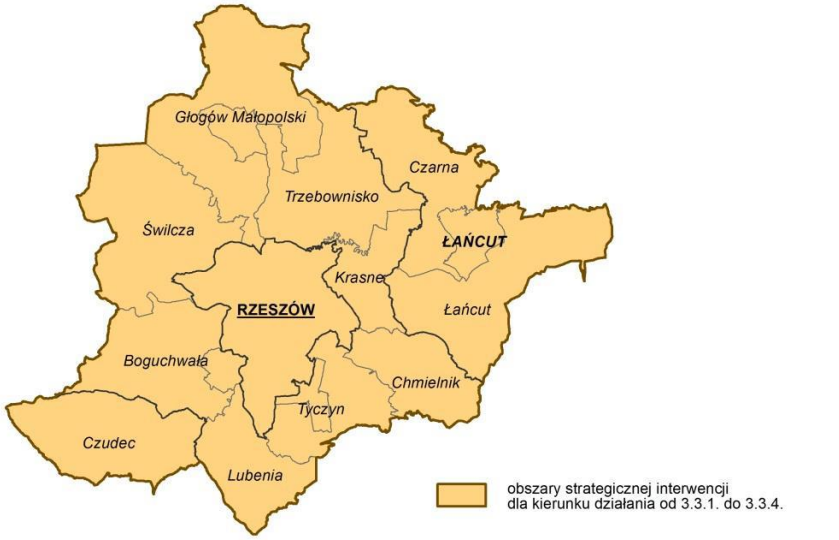
A.2.1 Krótki opis zakresu i zasad funkcjonowania instrumentu terytorialnego

ZIT realizowany będzie zgodnie z UP na obszarze ROF. Zakłada oparcie interwencji na strategii terytorialnej, realizowanej poprzez wiązki projektów, przy równoczesnym zachowaniu sektorowych zasad i warunków wsparcia właściwych dla poszczególnych tematycznych PI.

Poprzez realizację ZIT interwencja RPO WP 2014-2020 zostanie skierowana na zwiększenie atrakcyjności gospodarczej ROF, z wykorzystaniem wewnętrznych atutów obszaru, co w efekcie doprowadzi do umocnienia pozycji ROF jako centrum rozwoju lokalnego.
ZIT realizowany będzie poprzez projekty zintegrowane realizowane w ramach partnerstw zawieranych pomiędzy poszczególnymi JST (gminami) z ROF, na warunkach określonych w porozumieniu albo umowie o partnerstwie. Kluczowe kryterium kwalifikowania przedsięwzięć ZIT stanowi ich zintegrowany charakter i komplementarność. Inwestycja zintegrowana, co do zasady, powinna być zlokalizowana na terenie co najmniej trzech gmin i powinna obejmować potrzeby rozwojowe całego ROF.

Ważnym elementem realizacji ZIT w ramach RPO WP 2014-2020 jest zawiązanie zinstytucjonalizowanej formy partnerstwa JST. IP ZIT tworzona jest w jednej z form współpracy JST przewidzianych w ustawie z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym.

Zakres powierzenia IP ZIT zadań związanych z realizacją Programu w ramach ZIT określa pisemne porozumienie pomiędzy IP ZIT i IZ RPO WP 2014-2020. Zgodnie z art. 123 ust. 6 rozporządzenia 1303/2013, IP ZIT realizuje zadania związane przynajmniej z wyborem projektów do dofinansowania. Minimalny zakres powierzenia zadań oznacza, że IP ZIT przedkłada IZ RPO WP 2014-2020 listy projektów wyłonionych w konkursie bądź - w przypadku trybu pozakonkursowego - zidentyfikowanych w Strategii ZIT, spriorytetyzowanych w oparciu o kryteria zatwierdzone przez KM RPO dotyczące stopnia zgodności z celami Strategii ZIT. IZ RPO WP 2014-2020 dokonuje ostatecznego sprawdzenia kwalifikowalności projektów do dofinansowania, zgodnie z art. 7 ust 5 rozporządzenia 1301/2013, chyba że porozumienie przewiduje inaczej. Techniczna organizacja naboru i pełna ocena projektów pod względem formalnym i merytorycznym może być dokonywana przez władze miejskie lub IZ RPO WP 2014-2020, z udziałem w stosownych przypadkach ekspertów zewnętrznych, zgodnie z postanowieniami porozumienia. Realizację szczegółowych zadań i obowiązków związanych z wyborem projektów w ramach RPO WP 2014-2020 precyzują postanowienia porozumienia.

opracowanie graficzne: Podkarpackie Biuro Planowania Przestrzennego w Rzeszowie

A.2.2 Alokacja UE przeznaczona na ZIT wojewódzki

Oś priorytetowa	Działanie/ poddziałanie	Fundusz	Alokacja UE przeznaczona na ZIT (EUR)	Finansowanie ogółem (EUR)
OP 1 Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka	Działanie 1.5 Promowanie przedsiębiorczości – ZIT	EFRR	11 379 153	13 387 239
OP 3 Czysta energia	Poddziałanie 3.3.3. Realizacja planów niskoemisyjnych - ZIT	EFRR	8 894 248	10 463 821
	Działanie 3.4 Rozwój OZE - ZIT	EFRR	13 315 422	15 665 202
OP 4 Ochrona środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego	Poddziałanie 4.3.3 Gospodarka ściekowa - ZIT	EFRR	3 959 848	4 658 645
	Działanie 4.6 Kultura - ZIT	EFRR	4 096 495	4 819 406
OP 5 Infrastruktura komunikacyjna	Działanie 5.5 Niskoemisyjny transport miejski - ZIT	EFRR	20 002 113	23 531 898
OP 6 Spójność przestrzenna i społeczna	Działanie 6.5 Rewitalizacja przestrzeni regionalnej - ZIT	EFRR	14 724 624	17 323 086
OP 7 Regionalny rynek pracy	Działanie 7.7 Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości - ZIT	EFS	2 432 444	2 861 699
OP 8 Integracja społeczna	Działanie 8.7 Aktywna integracja osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym - ZIT	EFS	2 432 444	2 861 699
	Działanie 8.8 Zwiększenie dostępu do usług społecznych i zdrowotnych - ZIT	EFS	1 216 222	1 430 850
	Działanie 8.9 Poprawa dostępu	EFS	1 298 884	1 528 099

	do usług wsparcia rodziny i pieczy zastępczej - ZIT			

A.3. Obszary wiejskie

A.3.1 Krótki opis zakresu i zasad funkcjonowania instrumentu terytorialnego

Interwencja mająca na celu rozwój obszarów wiejskich prowadzona będzie w ramach różnych osi priorytetowych RPO WP 2014-2020. Obszary wiejskie nie są w szczególny sposób ujmowane w ramach RPO WP 2014-2020, jednak realizacja programu będzie równomiernie oddziaływać także na te obszary. Biorąc pod uwagę fakt, iż województwo podkarpackie cechuje najniższy w kraju wskaźnik urbanizacji, dla jego zrównoważonego rozwoju konieczne jest również uwzględnianie sytuacji na obszarach wiejskich.

Interwencja RPO WP 2014-2020 koncentrować się będzie zwłaszcza na tych obszarach, na których kumulacja barier o charakterze infrastrukturalnym, społecznym i ekonomicznym prowadzi do trwałej marginalizacji, a w efekcie do wykluczenia z możliwości uczestniczenia w procesach rozwojowych znacznej grupy mieszkańców.

A.3.2 Indykatywna alokacja UE planowana na projekty realizowane na obszarach wiejskich lub projekty, których ostatecznymi odbiorcami są podmioty/osoby z obszarów wiejskich lub realizowana infrastruktura obejmuje obszary wiejskie

Oś priorytetowa	Działanie/ poddziałanie	Fundusz	Indykatywna alokacja UE (EUR)	Metoda preferencji
OP 1 Konkurencyjna i innowacyjna gospodarka	**Działanie 1.1** **Działanie 1.2** **Działanie 1.3** **Działanie 1.4**	EFRR	187 186 354	Wskazana kwota wynika z wyliczeń szacowanych na bazie przewidywanej liczby ostatecznych odbiorców na terenach wiejskich.
OP 3 Czysta energia	**Działanie 3.1** **Działanie 3.2** **Działanie 3.3**	EFRR	126 870 806	Wskazana kwota wynika z wyliczeń szacowanych na bazie przewidywanej liczby ostatecznych odbiorców na terenach wiejskich.
OP 4 Ochrona środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego	**Działanie 4.1** **Działanie 4.2** **Działanie 4.3** **Działanie 4.4** **Działanie 4.5**	EFRR	93 079 819	Wskazana kwota wynika z wyliczeń szacowanych na bazie przewidywanej liczby ostatecznych odbiorców na terenach wiejskich. Dodatkowo, w działaniu 4.3 stosowane będą preferencje punktowe dla projektów realizowanych na obszarach wiejskich.
OP 5	**Działanie 5.1**	EFRR	124 009 678	Wskazana kwota wynika z wyliczeń szacowanych na

Infrastruktura komunikacyjna	**Działanie 5.2** **Działanie 5.3** **Działanie 5.4**			bazie przewidywanej liczby ostatecznych odbiorców na terenach wiejskich.
OP 6 **Spójność przestrzenna i społeczna**	**Działanie 6.1** **Działanie 6.2** **Działanie 6.3** **Działanie 6.4**	EFRR	108 910 687	Wskazana kwota wynika z wyliczeń szacowanych na bazie przewidywanej liczby ostatecznych odbiorców na terenach wiejskich. Dodatkowo, w poddziałaniu 6.2.2 oraz 6.4.2 stosowane będą preferencje punktowe dla projektów realizowanych na obszarach wiejskich.
OP 7 **Regionalny rynek pracy**	**Działanie 7.1** **Działanie 7.2** **Działanie 7.3** **Działanie 7.4** **Działanie 7.5** **Działanie 7.6**	EFS	113 692 785	Wskazana kwota wynika z wyliczeń szacowanych na bazie przewidywanej liczby ostatecznych odbiorców na terenach wiejskich. Dodatkowo, w działaniu 7.1 i 7.3 stosowane będą preferencje punktowe dla projektów realizowanych na obszarach wiejskich
OP 8 **Integracja społeczna**	**Działanie 8.1** **Działanie 8.2** **Działanie 8.3** **Działanie 8.4** **Działanie 8.5** **Działanie 8.6**	EFS	84 544 389	Wskazana kwota wynika z wyliczeń szacowanych na bazie przewidywanej liczby ostatecznych odbiorców na terenach wiejskich.
OP 9 **Jakość edukacji i kompetencji w regionie**	**Działanie 9.1** **Działanie 9.2** **Działanie 9.3** **Działanie 9.4** **Działanie 9.5** **Działanie 9.6**	EFS	72 639 900	Wskazana kwota wynika z wyliczeń szacowanych na bazie przewidywanej liczby ostatecznych odbiorców na terenach wiejskich. Dodatkowo, w działaniu 9.2 i 9.4 stosowane będą preferencje punktowe dla projektów realizowanych na obszarach wiejskich

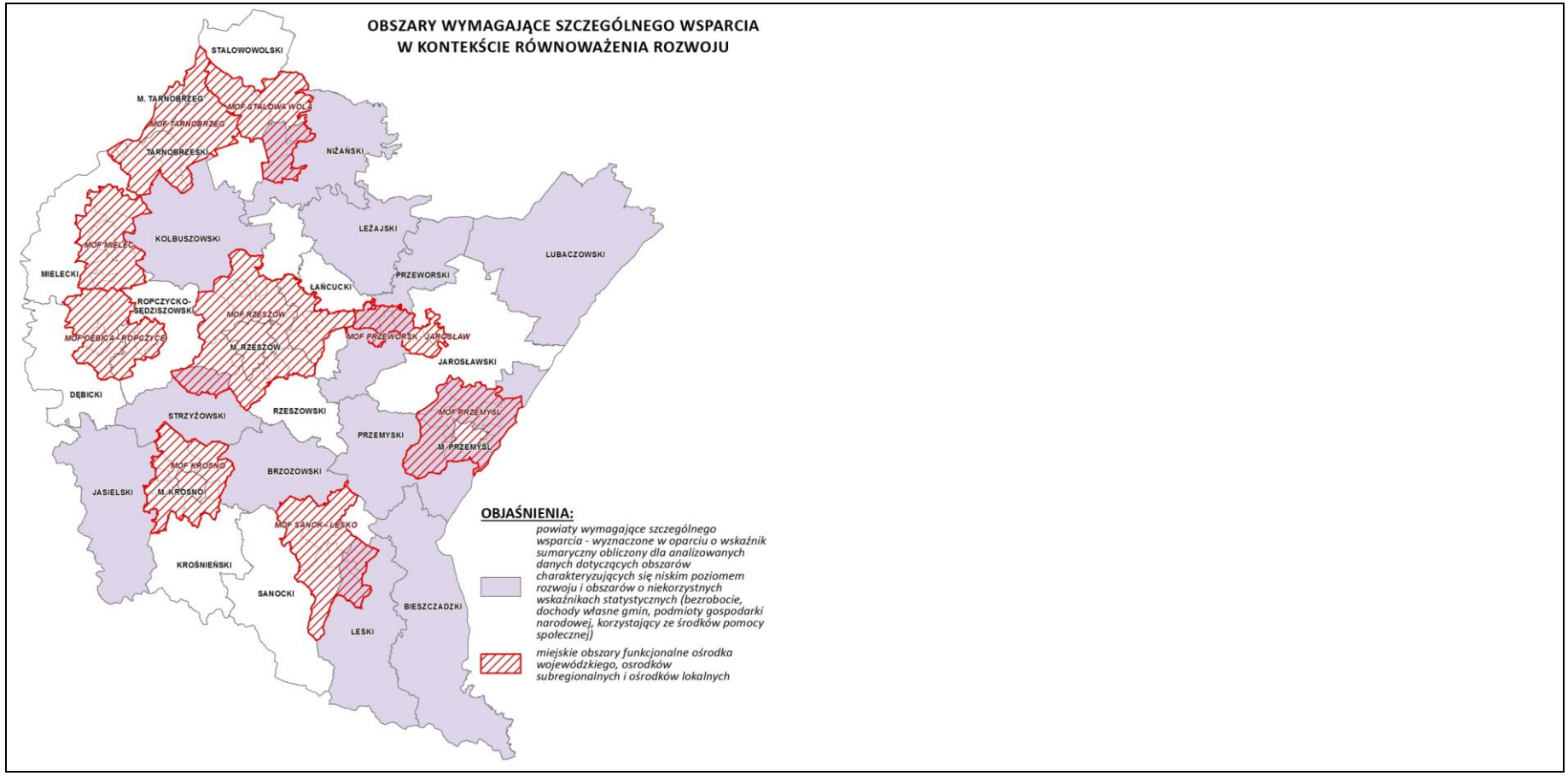
B. Wymiar terytorialny - formy fakultatywne

B.1 Inne instrumenty terytorialne – preferencyjne wsparcie dla obszarów problemowych

B.1.1 Krótki opis zakresu i zasad funkcjonowania instrumentu terytorialnego

W ramach RPO WP 2014-2020 wyodrębnione zostały obszary wymagające szczególnego wsparcia w kontekście równoważenia rozwoju.
Obszary o najniższym poziomie dostępu mieszkańców do dóbr i usług warunkujących możliwości rozwojowe charakteryzuje: wysoki poziom zatrudnienia w rolnictwie, słaby poziom rozwoju przedsiębiorczości, duży odsetek osób o niskim poziomie wykształcenia i niskich kwalifikacjach zawodowych, niewysoki poziom dochodów budżetów lokalnych, a w efekcie mała ilość realizowanych inwestycji oraz słabe wyposażenie infrastrukturalne. Dodatkowo, na tych obszarach może występować zjawisko depopulacji.
W/w obszary wymagające szczególnego wsparcia, tj. powiaty: jasielski, strzyżowski, brzozowski, przemyski ziemski, leski, bieszczadzki, niżański, lubaczowski, kolbuszowskiego, leżajski, przeworski, zostały wyznaczone w oparciu o wskaźniki sumaryczne dotyczące obszarów charakteryzujących się niskim poziomem rozwoju i obszarów o niekorzystnych wskaźnikach statystycznych (tj. bezrobocie, dochody własne gmin, podmioty gospodarki narodowej, korzystający ze środków pomocy społecznej), zgodnie z dokumentem pn. *„Obszary w województwie podkarpackim wymagające szczególnego wsparcia w kontekście równoważenia rozwoju”.*
Wskazane podejście dotyczyć będzie obszarów nie objętych MOF.

W ramach RPO WP 2014-2020 obszary te będą obszarami wsparcia polityki regionalnej w zakresie wyrównywania dostępu do usług, warunkujących poprawę ich możliwości rozwojowych oraz włączenie się mieszkańców tych obszarów w regionalne procesy rozwojowe.
Analizując przestrzenny rozkład obszarów w województwie podkarpackim wymagających szczególnego wsparcia w kontekście równoważenia rozwoju, zauważyć można, iż położone są one poza ukształtowanymi pasami rozwoju, w znacznej większości poza zasięgiem MOF.

OBSZARY WYMAGAJĄCE SZCZEGÓLNEGO WSPARCIA
W KONTEKŚCIE RÓWNOWAŻENIA ROZWOJU
STALOWOWOLSKI
M. TARNOBRZEG
MOF STALOWA WOLA
MOF TARNOBRZEG
TARNOBRZESKI
NIŻAŃSKI
KOLBUSZOWSKI
LEŻAJSKI
LUBACZOWSKI
MOF MIELEC
MIELECKI
PRZEWORSKI
ŁAŃCUCKI
ROPCZYCKO-
SĘDZISZOWSKI
MOF RZESZÓW
MOF PRZEWORSK - JAROSŁAW
MOF DĘBICA - ROPCZYCE
M. RZESZÓW
JAROSŁAWSKI
DĘBICKI
STRZYŻOWSKI
RZESZOWSKI
MOF PRZEMYŚL
PRZEMYSKI
M. PRZEMYŚL
MOF KROSNO
BRZOZOWSKI
JASIELSKI
M. KROSNO
MOF SANOK - LESKO
KROŚNIEŃSKI
SANOCKI
BIESZCZADZKI
LESKI
OBJAŚNIENIA:
powiaty wymagające szczególnego wsparcia - wyznaczone w oparciu o wskaźnik sumaryczny obliczony dla analizowanych danych dotyczących obszarów charakteryzujących się niskim poziomem rozwoju i obszarów o niekorzystnych wskaźnikach statystycznych (bezrobocie, dochody własne gmin, podmioty gospodarki narodowej, korzystający ze środków pomocy społecznej)
miejskie obszary funkcjonalne ośrodka wojewódzkiego, osrodków subregionalnych i ośrodków lokalnych

B.1.2 Alokacja i wkład krajowy

W uzasadnionych przypadkach Instytucja Zarządzająca RPO WP 2014-2020 może podjąć decyzję o zmianie alokacji przeznaczonej na dedykowane konkursy dla obszarów problemowych.

Oś priorytetowa	Działanie/ poddziałanie	Fundusz	Alokacja UE (EUR)	Szacunkowy wkład krajowy (EUR)		Finansowanie ogółem (EUR)
				publiczny	prywatny	
OP 7 Regionalny rynek pracy	**Działanie 7.1** (PI 8i), **Działanie 7.3** (PI 8iii)	EFS	16 200 000			19 058 824

Preferencje dla obszarów problemowych w zakresie VI osi priorytetowej są zawarte w kryteriach wyboru projektów.

B.2 Inne instrumenty terytorialne – dedykowane konkursy dla 8 regionalnych biegunów wzrostu

B.2.1 Krótki opis zakresu i zasad funkcjonowania instrumentu terytorialnego

W ramach RPO WP 2014-2020 dla obszarów funkcjonalnych 8 regionalnych biegunów wzrostu (wskazanych w *Strategii rozwoju województwa – Podkarpackie 2020*), tj. MOF Krosno, Dębica-Ropczyce, Przemyśl, Mielec, Tarnobrzeg, Jarosław-Przeworsk, Sanok-Lesko, Stalowa Wola przewidziano preferencje przestrzenne w postaci dedykowanych konkursów.

Dla wszystkich ośrodków miejskich najważniejszy jest rozwój funkcji ponadlokalnych, a także koncentracja usług publicznych. Istotne jest również wspieranie działań, mających na celu stymulowanie potrzeb rozwojowych obszarów funkcjonalnych, szczególnie w zakresie aktywności gospodarczej oraz kapitału ludzkiego.

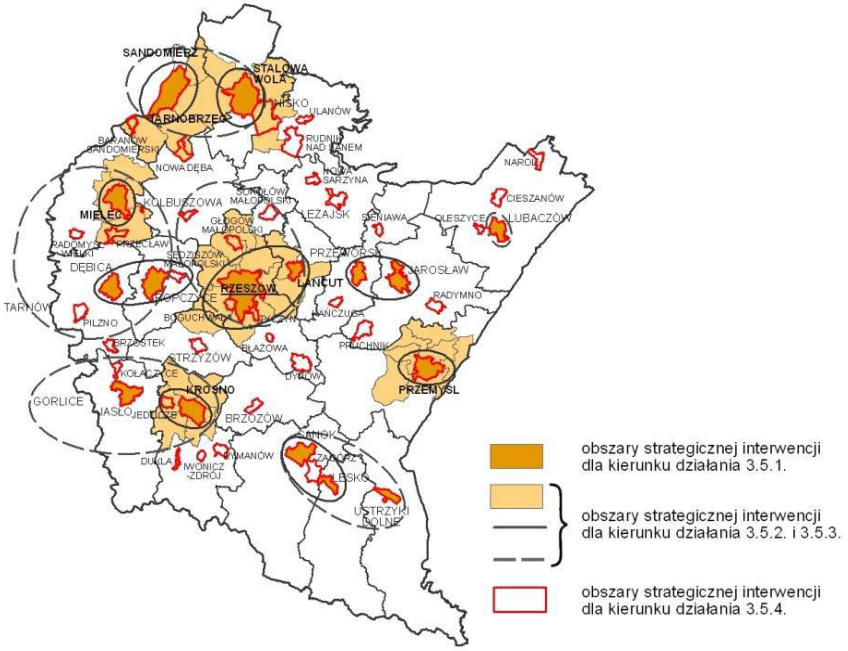
Zaplanowana preferencja dla MOF w obszarach interwencji RPO WP 2014-2020, ma na celu wykorzystanie ich wewnętrznych atutów, co w efekcie doprowadzi do umocnienia pozycji biegunów wzrostu jako centrów rozwoju lokalnego.

Podstawą interwencji będzie opracowanie przez każdy MOF *Strategii* – dokumentu z którego będą wynikać projekty o charakterze istotnym dla rozwoju społeczno-gospodarczego danego terytorium, tj. projekty strategiczne dla MOF.
Projekt strategiczny dla MOF, co do zasady, powinien obejmować co najmniej 3 gminy z terenu danego MOF lub rozwiązywać problem istotny dla MOF w jak najbardziej całościowy sposób. Jeśli z uwagi na przedmiot projektu nie jest zasadne angażowanie większej liczby gmin wówczas projekt może obejmować 2 gminy lub 1 gminę. Dotyczy to w szczególności tzw. ostatnich ogniw np. konieczne jest skanalizowania jedynie kilku miejscowości w dwóch albo jednej gminie by zapewnić czystość rzeki istotnej dla całego MOF lub konieczna

jest inwestycja dotycząca obiektu punktowego istotnego dla MOF lub nie jest zasadne/efektywne tworzenie dwóch lub więcej konkurencyjnych wobec siebie obiektów.

Projekty w ramach MOF realizowane będą w ramach partnerstw zawieranych pomiędzy poszczególnymi JST (gminami) z miejskiego obszaru funkcjonalnego, na warunkach określonych w porozumieniu albo umowie o partnerstwie, zgodnie z *ustawą o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020.*

Zasady ubiegania się o przyznanie wsparcia ze środków RPO WP 2014-2020 na realizację projektów strategicznych dla MOF zostały szczegółowo opisane w Załączniku nr 6 do SZOOP RPO WP 2014-2020.

opracowanie graficzne: Podkarpackie Biuro Planowania Przestrzennego w Rzeszowie

B.2.2 Alokacja i wkład krajowy

Alokacja przeznaczona na dedykowane konkursy dla MOF zostanie ustalona na późniejszym etapie prac nad SZOOP.

V. WYKAZ NAJWAŻNIEJSZYCH DOKUMENTÓW SŁUŻĄCYCH REALIZACJI RPO WP 2014-2020

1. Wykaz rozporządzeń krajowych i UE oraz krajowych ustaw

1.1 Rozporządzenia UE

a) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006

b) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1301/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i przepisów szczególnych dotyczących celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia" oraz w sprawie uchylenia rozporządzenia (WE) nr 1080/200

c) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1304/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Społecznego i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1081/2006

d) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, EURATOM) NR 966/2012 z dnia 25 października 2012 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002.

1.1.1 Rozporządzenia delegowane

a) Rozporządzenie delegowane KE (UE) nr 480/2014 z dnia 3 marca 2014 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego

b) Rozporządzenie delegowane KE (UE) nr 240/2014 z dnia 7 stycznia 2014 r. w sprawie europejskiego kodeksu postępowania w zakresie partnerstwa w ramach europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych.

1.1.2 Rozporządzenia wykonawcze

a) Rozporządzenie wykonawcze KE nr 184/2014 z dnia 25 lutego 2014 ustanawiające, zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 ustanawiającym wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającym przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego, warunki mające zastosowanie do systemu elektronicznej wymiany danych między państwami członkowskimi a Komisją oraz przyjmujące, zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1299/2013 w sprawie przepisów szczegółowych dotyczących wsparcia z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach celu „Europejska współpraca terytorialna", klasyfikację kategorii interwencji dla wsparcia z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach celu „Europejska współpraca terytorialna"

b) Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) NR 215/2014 z dnia 7 marca 2014 r. ustanawiające zasady wykonania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego w zakresie metod wsparcia w odniesieniu do zmian klimatu, określania celów pośrednich i końcowych na potrzeby ram wykonania oraz klasyfikacji kategorii interwencji w odniesieniu do europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych

c) Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) NR 288/2014 z dnia 25 lutego 2014 r. ustanawiające zasady, zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1303/2013 Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającym wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającym przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego, w odniesieniu do wzoru dla programów operacyjnych w ramach celu „Inwestycje na rzecz wzrostu i zatrudnienia" oraz zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 1299/2013 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie przepisów szczegółowych dotyczących wsparcia z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach celu „Europejska współpraca terytorialna" w odniesieniu do wzoru dla programów EWT w ramach celu „Europejska współpraca terytorialna"

d) Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 821/2014 z dnia 28 lipca 2014 r. ustanawiające zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 w zakresie szczegółowych uregulowań dotyczących transferu wkładów z programów i zarządzania nimi, przekazywania sprawozdań z wdrażania instrumentów finansowych, charakterystyki technicznej działań informacyjnych i komunikacyjnych w odniesieniu do operacji oraz systemu rejestracji i przechowywania danych

e) Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 964/2014 z dnia 11 września 2014 r. ustanawiające zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 w odniesieniu do standardowych warunków dotyczących instrumentów finansowych

f) Rozporządzenie wykonawcze KE nr 1011/2014 ustanawiające szczegółowe przepisy wykonawcze do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 w odniesieniu do wzorów służących do przekazywania Komisji określonych informacji oraz szczegółowe przepisy dotyczące wymiany informacji między beneficjentami a instytucjami zarządzającymi, certyfikującymi, audytowymi i pośredniczącymi

g) Decyzja wykonawcza KE z 18 lutego 2014 nr 2014/99/EU ustanawiająca wykaz regionów kwalifikujących się do finansowania z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego oraz państw członkowskich kwalifikujących się do finansowania z Funduszu Spójności.

1.1.3 Rozporządzenia dotyczące pomocy publicznej i pomocy de minimis

a) Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu

b) Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 28 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art.107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis.

1.1.4 Akty regulujące udzielanie wsparcia, w tym udzielanie pomocy publicznej i pomocy de minimis w systemie Usług w ogólnym interesie gospodarczym

a) Komunikat Komisji w sprawie stosowania reguł Unii Europejskiej w dziedzinie pomocy państwa w odniesieniu do rekompensaty z tytułu usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym

b) Decyzja Komisji z dnia 20 grudnia 2011 r. w sprawie stosowania art. 106 ust.2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy państwa w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych, przyznawanej przedsiębiorstwom zobowiązanym do wykonywania usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym

c) Rozporządzenie w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu do pomocy de minimis na wykonywanie usług świadczonych w ogólnym interesie gospodarczym

d) Komunikat Komisji: Zasady ramowe Unii Europejskiej dotyczące pomocy państwa w formie rekompensaty z tytułu świadczenia usług publicznych

e) Komunikat Komisji: Zasady ramowe dotyczące pomocy państwa na działalność badawczą, rozwojową i innowacyjną

f) Komunikat Komisji: Wytyczne w sprawie pomocy państwa na ochronę środowiska i cele związane z energią w latach 2014-2020.

1.2 Ustawy krajowe

a) Ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. 2017 poz. 1376 z późn. zm.)

b) Ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (Dz. U. 2017 poz. 1460 z późn. zm.)

c) Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. 2017 poz.2077 z późn. zm.)

d) Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (Dz.U. 2018 poz. 1202 z późn. zm.).

e) Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. 2016 poz. 1943 z późn. zm.)

f) Ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2018 poz. 1668 z późn. zm.)

g) Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz.U. 2016 poz. 1638 z późn. zm.)

h) Ustawa z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (Dz. U. z 2017 poz. 1056 t.j)

i) Ustawa z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych (Dz. U. 2016 r. poz.1440 z późn. zm.)

j) Ustawa z dnia 25 września 1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych (Dz. U. 2013 r. poz. 1384 z późn. zm.)

k) Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 2016 poz. 446 z późn. zm.)

l) Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2017 r. poz. 1065 z późn. zm.)

m) Ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. 2016 poz. 157 z późn. zm.)

n) Ustawa z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz.U. 2016 poz.1829 z późn. zm.)

o) Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. 2016 poz. 1817 z późn. zm.)

p) Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1769 z późn. zm.)

q) Ustawia z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017 r. poz. 697 z późn. zm.),

r) Ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz.U. z 2016 poz. 2046 z późń. zm.)

s) Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 882)

t) Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz.U z 2016 poz. 1654 z późn. zm.)

u) Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. z 2017 r., poz. 1023 t.j.).

v) Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo Oświatowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 59 z późn. zm.).

1.3 Rozporządzenia krajowe

a) Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 2014 r. w sprawie ustalenia mapy pomocy regionalnej na lata 2014–2020 (Dz. U. 2014 poz. 878),

b) Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 2 lipca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy de minimis oraz pomocy publicznej w ramach programów operacyjnych finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020 (Dz. U. 2015 poz. 1073),

c) Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju w sprawie udzielania pomocy de minimis w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. 2015 poz. 488),

d) Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 sierpnia 2015 r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę lokalną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. 2015 poz. 1208),

e) Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 21 lipca 2015 r. w sprawie udzielania pomocy na badania podstawowe, badania przemysłowe, eksperymentalne prace rozwojowe oraz studia wykonalności w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. 2015 poz. 1075),

f) Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 28 sierpnia 2015r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje wspierające efektywność energetyczną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. 2015 poz. 1363),

g) Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 28 sierpnia 2015r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na kulturę i zachowanie dziedzictwa kulturowego w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. 2015 poz. 1364),

h) Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach celu tematycznego 3 w zakresie wzmacniania konkurencyjności mikroprzedsiebiorców, małych i średnich przedsiębiorców w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (DZ. U. 2015 poz. 1377),

i) Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015 r. w sprawie udzielania regionalnej pomocy inwestycyjnej w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. 2015 poz. 1416),

j) Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w układy wysokosprawnej kogeneracji oraz na propagowanie energii ze źródeł odnawialnych w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. 2015 poz. 1420),

k) Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 3 września 2015 r. w sprawie udzielania pomocy mikroprzedsiębiorcom, małym i średnim przedsiębiorcom na usługi doradcze oraz udział w targach w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014–2020 (Dz. U. 2015 r. poz. 1417),

l) Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 sierpnia 2010 r. w sprawie rodzajów innych form wychowania przedszkolnego, warunków tworzenia i organizowania tych form oraz sposobu ich działania (Dz. U. Nr 161 poz. 1080 z późn. zm.),

m) Rozporządzenie Ministra Transportu i Gospodarki Morskiej z dnia 2 marca 1999 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać drogi publiczne i ich usytuowanie (Dz. U. 2015 poz. 124),

n) Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 24 czerwca 2014 r. w sprawie organizowania prac interwencyjnych i robót publicznych oraz jednorazowej refundacji kosztów z tytułu opłaconych składek na ubezpieczenia społeczne (Dz. U. 2014 poz. 864),

o) Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 lipca 2017 r. w sprawie dokonywania z Funduszu Pracy refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy oraz przyznawania środków na podjęcie działalności gospodarczej (Dz. U. 2017 poz. 1380),

p) Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 listopada 2015r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę energetyczną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015r., poz. 2011),

q) Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 5 listopada 2015r. w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na efektywny energetycznie system ciepłowniczy i chłodniczy w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. z 2015 r., poz. 2021),

r) Rozporządzenie Ministra Infrastruktury i Rozwoju z dnia 20 października 2015 r.w sprawie udzielania pomocy inwestycyjnej na infrastrukturę sportową lub wielofunkcyjną infrastrukturę rekreacyjną w ramach regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020 (Dz. U. 2015 poz. 1756),

s) Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 18 grudnia 2009 r. w sprawie warunków i trybu udzielania i rozliczania zaliczek oraz zakresu i terminów składania wniosków o płatność w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich (Dz.U z 2016 r. poz. 1161 j.t),

t) Rozporządzenie Ministra Rozwoju z dnia 29 stycznia 2016 r. w sprawie warunków obniżania wartości korekt finansowych oraz wydatków poniesionych nieprawidłowo związanych z udzielaniem zamówień (Dz.U z 2016 r. poz. 200 z późn. zm.).

2. Wykaz wytycznych UE

a) Wytyczne dla państw członkowskich i instytucji dotyczące programów operacyjnych

b) Wytyczne dla państw członkowskich i instytucji dotyczące ewaluacji i monitoringu (wskaźniki)

c) Wytyczne dla państw członkowskich i instytucji dotyczące planu ewaluacji

d) Wytyczne dla państw członkowskich i instytucji dotyczące ewaluacji ex ante

e) Wytyczne dla państw członkowskich, instytucji, beneficjentów i innych interesariuszy dotyczące kosztów uproszczonych

f) Wytyczne KE dla państw członkowskich w zakresie oceny ryzyka wystąpienia nadużyć finansowych.

3. Wykaz wytycznych ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego

a) Wytyczne w zakresie komitetów monitorujących na lata 2014-2020

b) Wytyczne w zakresie szczegółowego opisu osi priorytetowych krajowych i regionalnych programów operacyjnych na lata 2014-2020

c) Wytyczne w zakresie realizacji projektów finansowanych ze środków Funduszu Pracy w ramach programów operacyjnych współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020

d) Wytyczne w zakresie procesu desygnacji na lata 2014-2020

e) Wytyczne w zakresie wykorzystania środków pomocy technicznej na lata 2014-2020

f) Wytyczne w zakresie warunków gromadzenia i przekazywania danych w postaci elektronicznej na lata 2014-2020

g) Wytyczne w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020

h) Wytyczne w zakresie informacji i promocji programów operacyjnych polityki spójności na lata 2014-2020

i) Wytyczne w zakresie kontroli realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020

j) Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności na lata 2014-2020

k) Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020

l) Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze edukacji na lata 2014-2020

m) Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze przystosowania przedsiębiorstw i pracowników do zmian na lata 2014-2020

n) Wytyczne w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami i zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020

o) Wytyczne w zakresie realizacji zasady partnerstwa na lata 2014-2020

p) Wytyczne w zakresie sprawozdawczości na lata 2014-2020

q) Wytyczne w zakresie ewaluacji polityki spójności na lata 2014-2020

r) Wytyczne w zakresie trybów wyboru projektów na lata 2014-2020

s) Wytyczne w zakresie warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji Europejskiej w ramach programów operacyjnych na lata 2014-2020

t) Wytyczne w zakresie zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym projektów generujących dochód i projektów hybrydowych na lata 2014-2020

u) Wytyczne w zakresie sposobu korygowania i odzyskiwania nieprawidłowych wydatków oraz raportowania nieprawidłowości w ramach programów operacyjnych polityki spójności na lata 2014-2020

v) Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć z udziałem środków Europejskiego Funduszu Społecznego w obszarze rynku pracy na lata 2014-2020

w) Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020

x) Wytyczne w zakresie reguł dofinansowania z programów operacyjnych podmiotów realizujących obowiązek świadczenia usług w ogólnym interesie gospodarczym w ramach zadań własnych samorządu gminy w gospodarce odpadami komunalnymi.

y) Wytyczne w zakresie dofinansowania z programów operacyjnych podmiotów realizujących obowiązek świadczenia usług publicznych w transporcie zbiorowym.

4. Indykatywny wykaz dokumentów towarzyszących realizacji projektu (dla beneficjentów)

a) Umowa Partnerstwa – Programowanie perspektywy finansowej 2014-2020

b) Strategia komunikacji polityki spójności na lata 2014-2020

c) Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020

d) Regionalna Strategia Innowacji Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020 na rzecz inteligentnej specjalizacji (RIS3).

5. Inne dokumenty ustalone przez IZ RPO WP

a) Instrukcja realizacji projektów w osi priorytetowej X Pomoc techniczna RPO WP na lata 2014-2020

b) Strategia komunikacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020

c) *Instrukcja przygotowania programów rewitalizacji w zakresie wsparcia w ramach RPO WP 2014-2020.*

VI. ZAŁĄCZNIKI

ZAŁĄCZNIK 1. Tabela transpozycji PI na działania/poddziałania w poszczególnych osiach priorytetowych

ZAŁĄCZNIK 2. Tabela wskaźników rezultatu bezpośredniego i produktu dla działań i poddziałań

ZAŁĄCZNIK 3a. Kryteria wyboru projektów dla poszczególnych osi priorytetowych, działań i poddziałań – zakres EFRR

ZAŁĄCZNIK 3b. Kryteria wyboru projektów dla poszczególnych osi priorytetowych, działań i poddziałań – zakres EFS

ZAŁĄCZNIK 4. Ramowe Plany Działań RPO WP 2014-2020

ZAŁĄCZNIK 5. Wykaz projektów zidentyfikowanych przez IZ RPO WP 2014-2020 w ramach trybu pozakonkursowego

ZAŁĄCZNIK 6. Założenia do konkursów dedykowanych dla Miejskich Obszarów Funkcjonalnych w ramach RPO WP 2014-2020.

ZAŁĄCZNIK 7. *Katalogi wydatków kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych w ramach poszczególnych osi priorytetowych, działań i poddziałań – zakres EFRR*.
ZAŁĄCZNIK 8. *Limity dofinansowania dla projektów z zakresu wymiany źródeł ciepła w Działaniu 3.3 Poprawa jakości powietrza*.

SŁOWNIK TERMINOLOGICZNY

Absolwent	Osoba w okresie do 12 miesięcy od dnia określonego w dyplomie, świadectwie lub innym dokumencie poświadczającym ukończenie szkoły wyższej, która nie ukończyła 27 roku życia.
Aglomeracja	Oznacza teren, na którym zaludnienie lub działalność gospodarcza są wystarczająco skoncentrowane, aby ścieki komunalne były zbierane i przekazywane do oczyszczalni ścieków albo do końcowego punktu zrzutu tych ścieków, zgodnie z art. 86 ust. 3 pkt 1 ustawy – Prawo wodne (Dz.U. z 2018 r. poz. 2268 z późn. zm.).
Akademicki inkubator przedsiębiorczości	Inkubatory przedsiębiorczości tworzone przez szkoły wyższe zgodnie z art. 148ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2018 poz. 1668 z późn. zm.).
Akredytacja ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego	Akredytacja przyznawana przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego dla podmiotów lub partnerstw świadczących łącznie wszystkie typy usług wsparcia ekonomii społecznej wskazanych w KPRES w związku ze spełnieniem przez nie Standardów Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej w ramach Systemu Akredytacji i Standardów Działania Instytucji Wsparcia Ekonomii Społecznej (AKSES).
Alternatywne paliwa ekologiczne	Paliwa lub energia elektryczna wykorzystywana do napędu silników pojazdów samochodowych lub jednostek pływających stanowiące substytut dla paliw pochodzących z ropy naftowej lub otrzymywanych w procesach jej przetwórstwa, w szczególności energia elektryczna, wodór, biopaliwa ciekłe, paliwa syntetyczne i parafinowe, sprężony gaz ziemny (CNG), w tym pochodzący z biometanu, skroplony gaz ziemny (LNG), w tym pochodzący z biometanu, lub gaz płynny (LPG) (art. 2 ust. 2 pkt 11 ustawy z dnia 11 stycznia 2018 r. o elektromobilności i paliwach alternatywnych, Dz. U. 2018 poz. 317 z późn. zm.).
Ambulatoryjna opieka zdrowotna	Udzielanie przez świadczeniodawców świadczeń opieki zdrowotnej osobom, które nie wymagają leczenia w warunkach całodobowych lub całodziennych.
Ambulatoryjna opieka specjalistyczna (AOS)	Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, AOS oznacza udzielanie przez świadczeniodawców świadczeń opieki zdrowotnej osobom niewymagającym leczenia w warunkach całodobowych lub całodziennych. W polskim publicznym systemie zdrowotnym dostęp do lekarza AOS jest uwarunkowany na podstawie skierowania wystawionego przez lekarza ubezpieczenia zdrowotnego, tj. lekarza lub lekarza dentystę, który zawarł umowę z NFZ albo jest zatrudniony w podmiocie, który zawarł taką umowę. Lekarzem kierującym (gatekeeper) w polskim systemie nie musi być koniecznie lekarz POZ, może być nim także inny lekarz AOS. Bez skierowania można uzyskać świadczenia AOS lekarzy wybranych specjalności (ginekologa i położnika,

	dentysty, wenerologa, onkologa, psychiatry)[b]. Wymóg uzyskiwania skierowań nie dotyczy ponadto m.in. osób chorych na gruźlicę i zakażonych wirusem HIV. W ramach AOS możliwe jest także udzielanie świadczeń kompleksowej ambulatoryjnej opieki specjalistycznej (KAOS). Obecnie NFZ kontraktuje świadczenia KAOS dla osób chorych na cukrzycę oraz dla osób zakażonych HIV, leczonych lekami antyretrowirusowymi. Zadaniem lekarza udzielającego świadczeń w ramach KAOS jest koordynowanie opieki nad pacjentem, w tym udzielania świadczeń przez innych lekarzy specjalistów.[c]
Aparatura naukowo-badawcza	Zestawy urządzeń badawczych, pomiarowych lub laboratoryjnych o małym stopniu uniwersalności i wysokich parametrach technicznych (zazwyczaj wyższych o kilka rzędów dokładności pomiaru w stosunku do typowej aparatury stosowanej dla celów produkcyjnych lub eksploatacyjnych). Do aparatury naukowo-badawczej nie zalicza się sprzętu komputerowego i innych urządzeń nie wykorzystywanych bezpośrednio do realizacji prac B+R.
Centrum integracji społecznej (CIS)	Podmiot reintegracji społecznej i zawodowej utworzony na podstawie przepisów ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (t.j Dz. U. z 2016 r. poz. 1828, posiadajacyc aktualny wpis do rejestru CIS prowadzonego przez właściwego wojewodę.
Centrum logistyczne	Wyspecjalizowana struktura gospodarcza grupująca na zwartym obszarze duży zbiór podmiotów specjalizujących się w organizacji i fizycznym przepływie mas towarowych. Ma charakter publiczny. Stanowi punkt styku popytu i podaży usług logistycznych i transportowych. Centrum logistyczne jest zlokalizowane na skrzyżowaniu ważnych (międzynarodowych) arterii transportowych i stanowi punktowy element infrastruktury logistycznej o wysokim stopniu złożoności technicznej i organizacyjnej. Wyposażone jest w takie elementy jak: intermodalny węzeł transportowy, nowoczesne powierzchnie magazynowe, platformy przeładunkowe, nowoczesne obiekty biurowe, posterunek celny, system zaopatrzenia środków transportu w paliwo i energię, punkt technicznej obsługi i napraw środków transportu, infrastrukturę informatyczną, bank, placówkę poczty, biura ubezpieczeń, obiekty hotelowo-gastronomiczne i inne.
Cross – financing	Zgodnie z art. 98 Rozporządzenia ogólnego EFRR i EFS mogą finansować, w komplementarny sposób oraz z zastrzeżeniem ograniczenia w wysokości do 10% unijnego finansowania w odniesieniu do każdej osi priorytetowej programu operacyjnego, cześć operacji, w przypadku której koszty kwalifikują się do wsparcia z drugiego funduszu w oparciu o zasady kwalifikowalności stosowane do tego funduszu, pod warunkiem, że

[b] Od 1 stycznia 2015 r. ambulatoryjne świadczenia specjalistyczne dermatologa i okulisty finansowane ze środków publicznych udzielane będą na podstawie skierowania lekarza ubezpieczenia zdrowotnego.
[c] Policy Paper dla ochrony zdrowia na lata 2014 – 2020, Warszawa, 17 września 2014, str. 52

	koszty te są konieczne do odpowiedniej realizacji operacji i są bezpośrednio z nią związane.
Cytobus	Pojazd wraz z wyposażeniem, zbudowany na naczepie, specjalnie do tego celu przystosowanej, z uwzględnieniem polskich norm, przepisów prawa, posiadający gabinet badań cytologicznych, recepcję, przebieralnię, poczekalnię dla kobiet.
Deinstytucjonalizacja usług	Proces przejścia od opieki instytucjonalnej do usług świadczonych w społeczności lokalnej, realizowany w oparciu o „Ogólnoeuropejski wytyczne dotyczące przejścia od opieki instytucjonalnej do opieki świadczonych na poziomie lokalnych społeczności" i wymagający z jednej strony rozwoju usług świadczonych w społeczności lokalnej, z drugiej – stopniowego ograniczania usług w ramach opieki instytucjonalnej. Integralnym elementem deinstytucjonalizacji usług jest profilaktyka, mająca zapobiegać umieszczaniu osób w opiece instytucjonalnej, a w przypadku dzieci - rozdzieleniu dziecka z rodziną i umieszczeniu w pieczy zastępczej.
Droga / trasa / ścieżka rowerowa	Droga lub jej część przeznaczona do ruchu rowerów, oznaczona odpowiednimi znakami drogowymi; droga dla rowerów jest oddzielona od innych dróg lub jezdni tej samej drogi konstrukcyjnie lub za pomocą urządzeń bezpieczeństwa ruchu drogowego (Ustawa z dnia 20.06.1997r. Prawo o ruchu drogowym, t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1260).
Dyrektywa siedliskowa	Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (Dz.U.UE.L.1992.206.7).
Dzienny opiekun	Zgodnie z ustawą z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz.U.2013.1457 j.t.) to osoba fizyczna zatrudniana przez gminę na podstawie umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z przepisami Kodeksu cywilnego stosuje się przepisy dotyczące zlecenia.
Egzamin potwierdzający kwalifikacje w zawodzie	Egzamin potwierdzający kwalifikacje w zawodzie, o którym mowa w art. 3 pkt 21 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 1943 z późn. zm.).
ERASMUS	Program uruchomiony przez Komisję Europejską 15 czerwca 1987 obejmujący szkolnictwo wyższe, mający na celu finansowanie wyjazdów studentów na studia w innym kraju europejskim przez okres do jednego roku oraz wspieranie europejskiej współpracy szkół wyższych ze wszystkich krajów członkowskich UE, EOG oraz kandydujących przez wspólne opracowanie programów nauczania a także wymiany kadry akademickiej.
E-usługi (usługi on-line)	Usługi świadczone za pomocą Internetu lub sieci elektronicznej, których świadczenie jest zautomatyzowane i które wymagają niewielkiego udziału człowieka, a ich wykonanie bez wykorzystania technologii informacyjnej jest niemożliwe.
Formuła project pipeline	Obszar wsparcia w ramach działania PO PT, działania polegające na weryfikacji dokumentów opracowanych

	przez beneficjentów (studium wykonalności, raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, dokumentacja projektowa, program funkcjonalno użytkowy, specyfikacja techniczna wykonania i odbioru robót budowlanych), doradztwo.
GBER	General block exemption Regulation (GBER) tj. Rozporządzenie Komisji (UE) Nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. U. UE L z dnia 26 czerwca 2014 r).
Gmina uzdrowiskowa	Gmina, której obszarowi lub jego części został nadany status uzdrowiska w trybie określonym w ustawie (zgodnie z art. 2 Ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych Dz. U. z 2017 poz. 1056 t.j).
Infrastruktura informacji przestrzennej	Opisane metadanymi zbiory danych przestrzennych oraz dotyczące ich usługi, środki techniczne, procesy i procedury, które są stosowane i udostępniane przez współtworzące infrastrukturę informacji przestrzennej organy wiodące inne organy administracji oraz osoby trzecie.
Inkubator przedsiębiorczości	Jest wyodrębnioną jednostką, dysponującą nieruchomością, która prowadzi kompleksowy program wsparcia początkującego przedsiębiorcy. Program ten wspiera przedsiębiorców od momentu powstania pomysłu na utworzenie przedsiębiorstwa aż do momentu uzyskania stabilności rynkowej (tzw. program inkubacji przedsiębiorczości). Inkubator przedsiębiorczości często oferuje: doradztwo ekonomiczne, finansowe, prawne, patentowe, organizacyjne i technologiczne; pomoc w pozyskiwaniu środków finansowych; tworzenie właściwego klimatu dla podejmowania działalności gospodarczej i realizacji przedsięwzięć innowacyjnych, tzw. efekty synergiczne; kontakty z instytucjami naukowymi i ocenę przedsięwzięć innowacyjnych.
Inne formy wychowania przedszkolnego	Formy, inne niż przedszkola i oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych, w rozumieniu Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 sierpnia 2010 r. w sprawie rodzajów innych form wychowania przedszkolnego, warunków tworzenia i organizowania tych form oraz sposobu ich działania (Dz.U.2010.161.1080 z późn. zm.), w których prowadzone jest wychowanie przedszkolne.
Instruktor praktycznej nauki zawodu	Instruktor praktycznej nauki zawodu, o którym mowa w § 10 ust. 2 rozporządzenia ministra edukacji narodowej z dnia 15 grudnia 2010 r. w sprawie praktycznej nauki zawodu (Dz.U.2010.244.1626).
Instrumenty finansowe	Instrumenty inżynierii finansowej dla przedsiębiorstw takie jak: fundusze kapitału podwyższonego ryzyka (venture capital funds), fundusze gwarancyjne i fundusze pożyczkowe.
Instytucja kultury	Zakład o charakterze publicznym zajmujący się upowszechnianiem kultury, może być zarówno państwowy jak i samorządowy. Przybiera różne formy organizacji, np. teatr, kino, instytucja filmowa, muzeum, biblioteka, opera, operetka, filharmonia, orkiestra, dom kultury, ognisko artystyczne, galeria sztuki, ośrodek badań i dokumentacji. Zasady organizacji instytucji kultury reguluje ustawa z 25 października 1991 o organizowaniu

	i prowadzeniu działalności kulturalnej. (Źródło: Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych 2014-2020 – katalog definicji dla Celów Tematycznych finansowanych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Funduszu Spójności oraz dla pomocy technicznej).
Instytucja otoczenia biznesu	Podmiot, który bez względu na formę prawną, który nie działa dla zysku lub przeznacza zysk na cele statutowe i prowadzi działalność służącą tworzeniu korzystnych warunków dla rozwoju przedsiębiorczości. Do instytucji otoczenia biznesu zaliczamy przede wszystkim: agencje rozwoju regionalnego i lokalnego, ośrodki wspierania przedsiębiorczości (biznesu), centra przedsiębiorczości, izby przemysłowo-handlowe, izby rzemieślnicze, fundusze, organizacje reprezentujące przedsiębiorców, klastry, instytucje proinnowacyjne działające na rzecz innowacyjności, centra transferu technologii, instytuty i ośrodki badawczo-rozwojowe, inkubatory przedsiębiorczości, inkubatory technologiczne, parki naukowo- technologiczne, parki przemysłowe.
Instytucje popularyzujące naukę	Placówki, których podstawowym zadaniem jest przybliżanie i popularyzacja nauki, wyników badań naukowych, innowacji zwłaszcza technologicznych, głównie dzieciom i młodzieży w oparciu o narzędzia i metody sensorycznego przekazywania wiedzy. Działania podejmowane przez te placówki są poza formalnym systemem szkolnictwa jako wzbogacenie i uzupełnienie wiedzy o otaczającym nas świecie, przyrodzie, zachodzących zjawiskach np. poprzez odkrywanie praktycznego wykorzystania wiedzy w codziennym życiu.
Inteligentny system transportowy (ITS)	System określony w *Dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/40/UE z dnia 7 lipca 2010 r. w sprawie ram wdrażania inteligentnych systemów transportowych w obszarze transportu drogowego oraz interfejsów z innymi rodzajami transportu.*
Interoperacyjność	Możliwość łączenia zbiorów danych przestrzennych oraz współdziałania usług danych przestrzennych bez powtarzalnej interwencji manualnej, w taki sposób, aby wynik był spójny, a wartość dodana zbiorów i usług danych przestrzennych została zwiększona (Art. 3 pkt. 3 ustawy z dnia 4 marca 2010 roku o infrastrukturze informacji przestrzennej (Dz.U.2010.76.489 z późn. zm.).
Jednostka naukowa	Zgodnie z art. 7 ust. 1 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. 2018 poz. 1668 z późn. zm.), tj.: 1) uczelnie, 2) federacje podmiotów systemu szkolnictwa wyższego i nauki, 3) Polska Akademia Nauk, działająca na podstawie ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk (PAN),

	4) instytuty naukowe PAN, działające na podstawie ustawy, o której mowa w pkt 3, 5) instytuty badawcze, działające na podstawie ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o instytutach badawczych, 6) międzynarodowe instytuty naukowe utworzone na podstawie odrębnych ustaw działające na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, 7) Polska Akademia Umiejętności (PAU), 8) inne podmioty prowadzące głównie działalność naukową w sposób samodzielny i ciągły. a)
Klub integracji społecznej	Podmiot reintegracji społecznej i zawodowej utworzony na podstawie przepisów ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym, posiadający aktualny wpis do rejestru KIS prowadzonego przez właściwego wojewodę.
Komitet Sterujący ds. koordynacji interwencji EFSI w sektorze zdrowia	Główne narzędzie koordynacji interwencji podejmowanych w sektorze zdrowia ze środków UE. Komitet działa pod przewodnictwem ministra właściwego ds. zdrowia.[d]
Kompetencje kluczowe niezbędne na rynku pracy	Kompetencje, których wszystkie osoby potrzebują do samorealizacji i rozwoju osobistego, bycia aktywnym obywatelem, integracji społecznej i zatrudnienia, do których zalicza się następujące kompetencje kluczowe z katalogu wskazanego w zaleceniu Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie (2006/962/WE) (Dz. Urz. UE L 394 z 30.12.2006, str. 10): a) porozumiewanie się w językach obcych, b) kompetencje matematyczne i podstawowe kompetencje naukowo – techniczne, c) kompetencje informatyczne, d) umiejętność uczenia się, e) kompetencje społeczne, f) inicjatywność i przedsiębiorczość. Kompetencje wskazane w lit. c i d są zaliczane do kompetencji podstawowych, pozostałe należą do katalogu kompetencji przekrojowych.
Komplementarność	Komplementarność oznacza wzajemne uzupełnianie się/dopełnianie projektów, które pozwala na osiągnięcie

[d] Umowa Partnerstwa z dnia 23 maja 2014 r., str. 140

	wspólnego lub takiego samego celu, który nie zostałby osiągnięty lub osiągnięty byłby w mniejszym stopniu w przypadku niewystępowania komplementarności.
Komunalne osady ściekowe	Pochodzący z oczyszczalni ścieków osad z komór fermentacyjnych oraz innych instalacji służących do oczyszczania ścieków komunalnych oraz innych ścieków o składzie zbliżonym do składu ścieków komunalnych (w rozumieniu Ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach –Dz.U. z 2018 r. poz 992 z późn. zm.).
Koncepcja uniwersalnego projektowania	Projektowanie produktów, środowiska, programów i usług w taki sposób, by były użyteczne dla wszystkich, w możliwie największym stopniu, bez potrzeby adaptacji lub specjalistycznego projektowania. Uniwersalne projektowanie nie wyklucza możliwości zapewniania dodatkowych udogodnień dla szczególnych grup osób z niepełnosprawnościami, jeżeli jest to potrzebne.
Konsorcjum naukowe	Jako konsorcjum naukowe należy rozumieć grupę jednostek organizacyjnych, w której skład wchodzi co najmniej jedna jednostka naukowa (definicja powyżej) oraz co najmniej jeden przedsiębiorca, albo co najmniej dwie jednostki naukowe podejmującą na podstawie umowy wspólne przedsięwzięcie obejmujące badania naukowe, prace rozwojowe lub inwestycje służące potrzebom badań naukowych lub prac rozwojowych.
Kontrakt socjalny	Kontrakt socjalny w rozumieniu art. 6 pkt 6 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 930 z późn. zm.).
Kontrakt terytorialny	Umowa określająca cele i przedsięwzięcia priorytetowe, które mają istotne znaczenie dla rozwoju kraju oraz wskazanego w niej województwa, sposób ich finansowania, koordynacji i realizacji, a także dofinansowanie, opracowywanych przez zarząd województwa, programów służących realizacji umowy partnerstwa w zakresie polityki spójności (art. 5 pkt 4c Ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju Dz. U. 2017 poz. 1376 z późn. zm.).
KOP	Komisja oceny projektów.
Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej (KPRES)	Program rozwoju przyjęty uchwałą nr 164 Rady Ministrów z dnia 12 sierpnia 2014 r. w sprawie przyjęcia programu pod nazwą „Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej” (M.P. poz. 811), określający cele i kierunki polityki publicznej w obszarze włączenia społecznego oraz wspierania rozwoju ekonomii społecznej w latach 2014-2020.
Kształcenie ustawiczne w formach pozaszkolnych	Formy uzyskiwania i uzupełniania wiedzy ogólnej, umiejętności i kwalifikacji zawodowych na podstawie Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 11 stycznia 2012 r. w sprawie kształcenia ustawicznego w formach pozaszkolnych (Dz.U.2012 poz.186 z późn. zm.), tj. kwalifikacyjne kursy zawodowe, kursy umiejętności zawodowych oraz kursy inne niż ww., umożliwiające uzyskiwanie i uzupełnianie wiedzy, umiejętności i kwalifikacji zawodowych.

Kwalifikacja	określony zestaw efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych nabytych w edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne, zgodnych z ustalonymi dla danej kwalifikacji wymaganiami, których osiągnięcie zostało sprawdzone w walidacji oraz formalnie potwierdzone przez instytucję uprawnioną do certyfikowania.
Kwalifikacyjny kurs zawodowy (KKZ)	Kwalifikacyjny kurs zawodowy, o którym mowa w art. 3 pkt 20 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 1943.z późn. zm.).
Linia komunikacyjna	Połączenie komunikacyjne na sieci dróg publicznych wraz z oznaczonymi miejscami do wsiadania i wysiadania pasażerów na liniach komunikacyjnych, po których odbywa się publiczny transport zbiorowy.
Lokalny Program Rewitalizacji (LPR) / Gminny Program Rewitalizacji (GPR)	Główny dokument warunkujący pozyskanie funduszy unijnych na rewitalizację miast i wsi w ramach priorytetu 9b Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2014 – 2020. Oznacza inicjowany, opracowany i uchwalony przez radę gminy, na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 594, z późn. zm.), wieloletni program działań w sferze społecznej oraz gospodarczej lub przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej lub środowiskowej, zmierzający do wyprowadzenia obszarów rewitalizacji ze stanu kryzysowego oraz stworzenia warunków do ich zrównoważonego rozwoju, stanowiący narzędzie planowania, koordynowania i integrowania różnorodnych aktywności w ramach rewitalizacji. W przypadku GPR podstawę opracowania stanowi *Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji* (Dz.U. z 2017 r., poz. 1023 t.j.).
Mammobus	Pojazd wraz z wyposażeniem, zbudowany na naczepie, specjalnie do tego celu przystosowanej, z uwzględnieniem polskich norm, przepisów prawa, posiadający gabinet badań mammograficznych, recepcję, przebieralnię, poczekalnię dla kobiet.
Mapa potrzeb zdrowotnych	Zgodnie z art. 95a ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U.2015.581 j.t.).[e]
Mechanizm racjonalnych usprawnień	Konieczne i odpowiednie zmiany oraz dostosowania, nienakładające nieproporcjonalnego lub nadmiernego obciążenia, rozpatrywane osobno dla każdego konkretnego przypadku, w celu zapewnienia osobom (w szczególności osobom z niepełnosprawnościami) możliwości korzystania z wszelkich praw człowieka

[e] Zgodnie z ustawą, pierwsze mapy potrzeb zdrowotnych powstaną w II połowie 2016 roku. W związku z powyższym, na potrzeby wdrażania środków UE na lata 2014-20 zaproponowane zostało w Policy Paper dla ochrony zdrowia rozwiązanie polegające na szczegółowej indywidualnej weryfikacji ex-ante każdego projektu przewidującego rozwój infrastruktury ochrony zdrowia (np. nowy oddział szpitalny) przez Komitet Sterujący ds. koordynacji EFSI w ochronie zdrowia, w pracach którego uczestniczą m.in. przedstawiciele MZ, władz samorządowych oraz NFZ (płatnika). Zapewni to odpowiednią efektywnośći racjonalność podejmowanych interwencji.

	i podstawowych wolności oraz ich wykonywania na zasadzie równości z innymi osobami.
Miejski obszar funkcjonalny	Układ osadniczy ciągły przestrzennie, złożony z odrębnych administracyjnie jednostek, składający się ze zwartego obszaru miejskiego oraz powiązanej z nim funkcjonalnie strefy zurbanizowanej.
Mieszkanie chronione	Mieszkanie chronione, o którym mowa w art. 53 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. Rodzaj i zakres wsparcia świadczonego w mieszkaniu chronionym oraz standard lokalu przeznaczonego na mieszkanie chronione zostały określone w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 14 marca 2012 r. w sprawie mieszkań chronionych (Dz. U. poz. 305).
Mieszkanie wspomagane	Usługa społeczna świadczona w społeczności lokalnej w postaci mieszkania lub domu, przygotowującego osoby w nim przebywające, pod opieką specjalistów, do prowadzenia samodzielnego życia lub zapewniającego pomoc w prowadzeniu samodzielnego życia. Mieszkanie lub dom może być prowadzone przez jednostki samorządu terytorialnego, spółki z większościowym udziałem jednostek samorządu terytorialnego, towarzystwa budownictwa społecznego lub PES, w formie mieszkania: a) treningowego, przygotowującego osoby w nim przebywające do prowadzenia samodzielnego życia. Usługa ma charakter okresowy i służy określonym kategoriom osób w osiągnięciu częściowej lub całkowitej samodzielności, m.in. poprzez trening samodzielności, poradnictwo, pracę socjalną lub inne usługi aktywnej integracji; b) wspieranego, stanowiącego alternatywę dla pobytu w placówce zapewniającej całodobową opiekę. Usługa ma charakter pobytu stałego lub okresowego (w przypadku potrzeby opieki w zastępstwie za opiekunów faktycznych). Służy osobom niesamodzielnym, w szczególności osobom starszym i osobom z niepełnosprawnościami, wymagającym wsparcia w formie usług opiekuńczych lub asystenckich. Formą mieszkania wspomaganego nie jest mieszkanie socjalne.
Nauczyciel kształcenia zawodowego	Nauczyciel teoretycznych przedmiotów zawodowych, w tym nauczyciel języka obcego zawodowego oraz nauczyciel praktycznej nauki zawodu.
Nauczyciel	Należy przez to rozumieć także wychowawcę i innego pracownika pedagogicznego ośrodka wychowania przedszkolnego, szkoły lub placówki systemu oświaty.
Obiekty małej retencji	Budowle i urządzenia służące zatrzymaniu jak największej ilości wody w jej powierzchniowym i przypowierzchniowym obiegu. Są to: sztuczne zbiorniki wodne o pojemności do 5 mln metrów^3, samodzielne budowle piętrzące i ujęcia wody, stawy rybne, inne budowle piętrzące lub transportujące wodę. (Źródło: Wspólna Lista Wskaźników Kluczowych 2014-2020 – katalog definicji dla Celów Tematycznych finansowanych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Funduszu Spójności oraz dla pomocy

	technicznej).
Obszar Natura 2000	Obszar specjalnej ochrony ptaków, specjalny obszar ochrony siedlisk lub obszar mający znaczenie dla Wspólnoty, utworzony w celu ochrony populacji dziko występujących ptaków lub siedlisk przyrodniczych lub gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty (w rozumieniu Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody – Dz.U z 2018 r. poz. 1614 z późn. zm.)
Obszar ochrony uzdrowiskowej	Obszar spełniający warunki, o których mowa w art. 34 ust. 1 pkt. 1, 2, 4 i 5 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (Dz.U. z 2016 r. poz. 879 t.j.), któremu został nadany status obszaru ochrony uzdrowiskowej.
Ochrona ex situ	Ochrona gatunków roślin, zwierząt i grzybów poza miejscem ich naturalnego występowania oraz ochronę skał, skamieniałości i minerałów w miejscach ich przechowywania (w rozumieniu Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody – Dz.U z 2018 r. poz. 1614 z późn. zm.).
Ochrona in situ	Ochrona gatunków roślin, zwierząt i grzybów, a także elementów przyrody nieożywionej, w miejscach ich naturalnego występowania (w rozumieniu Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody – Dz.U z 2018 r. poz. 1614 z późn. zm.).
Odpady komunalne	Odpady powstające w gospodarstwach domowych, z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych; zmieszane odpady komunalne pozostają zmieszanymi odpadami komunalnymi, nawet jeżeli zostały poddane czynności przetwarzania odpadów, która nie zmieniła w sposób znaczący ich właściwości (w rozumieniu Ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach – Dz.U. z 2018 r. poz 992 z późn. zm.).
Operat uzdrowiskowy	Dokument zawierający charakterystykę wyodrębnionego obszaru pod względem możliwości uznania go za uzdrowisko albo obszar ochrony uzdrowiskowej, ze szczególnym uwzględnieniem dostępnych na tym obszarze naturalnych surowców leczniczych i klimatu (zgodnie z ustawą z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych (Dz.U. z 2017 r. poz. 1056 t.j.).
Opiekun faktyczny (nieformalny)	Osoba pełnoletnia opiekująca się osobą niesamodzielną, niebędąca opiekunem zawodowym i niepobierająca wynagrodzenia z tytułu opieki nad osobą niesamodzielną, najczęściej członek rodziny.

Opieka instytucjonalna	Usługi świadczone: a) w placówce opiekuńczo-pobytowej, czyli placówce wieloosobowego całodobowego pobytu i opieki, w której liczba mieszkańców jest większa niż 30 osób, lub w której spełniona jest co najmniej jedna z poniższych przesłanek: i)usługi nie są świadczone w sposób zindywidualizowany (dostosowany do potrzeb i możliwości danej osoby); jj) wymagania organizacyjne mają pierwszeństwo przed indywidualnymi potrzebami mieszkańców; jjj) mieszkańcy nie mają wystarczającej kontroli nad swoim życiem i nad decyzjami, które ich dotyczą w zakresie funkcjonowania w ramach placówki; iv) mieszkańcy są odizolowani od ogółu społeczności lub zmuszeni do mieszkania razem; Spełnienie którejkolwiek z wymienionych 4 przesłanek skutkuje uznaniem danego podmiotu za świadczący opiekę instytucjonalną. b) w placówce opiekuńczo-wychowawczej w rozumieniu ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2017 r. poz. 697, z późn. zm.), w której przebywa powyżej 14 osób. a)
Organ prowadzący	Minister właściwy, jednostka samorządu terytorialnego, inna osoba prawna lub fizyczna odpowiedzialna za działalność OWP, szkoły lub placówki systemu oświaty.
Osoby bierne zawodowo	Osoby, które w danej chwili nie tworzą zasobów siły roboczej (tzn. nie pracują - osoby pracujące to osoby w wieku 15 lat i więcej, które wykonują pracę, za którą otrzymują wynagrodzenie, z której czerpią zyski lub korzyści rodzinne lub osoby posiadające zatrudnienie lub własną działalność, które jednak chwilowo nie pracowały ze względu na np. chorobę, urlop, spór pracowniczy czy kształcenie się lub szkolenie i nie są bezrobotne). Studenci studiów stacjonarnych są uznawani za osoby bierne zawodowo. Osoby będące na urlopie wychowawczym (rozumianym jako nieobecność w pracy, spowodowana opieką nad dzieckiem w okresie, który nie mieści się w ramach urlopu macierzyńskiego lub urlopu rodzicielskiego), są uznawane za bierne zawodowo, chyba że są zarejestrowane już jako bezrobotne (wówczas status bezrobotnego ma pierwszeństwo - taka sytuacja ma miejsce w momencie gdy np. osoba bierna zawodowo urodziła dziecko, niemniej w związku z tym, iż jest niezatrudniona nie pobiera od pracodawcy świadczeń z tytułu urlopu macierzyńskiego lub rodzicielskiego. W związku z tym, należy ją traktować jako osobę bierną zawodowo, chyba, że jest zarejestrowana jako bezrobotna, wówczas zgodnie z definicją należy wykazać ją jako osobę bezrobotną). Osoby prowadzące działalność na własny rachunek (w tym członek rodziny bezpłatnie

	pomagający osobie prowadzącej działalność) nie są uznawane za bierne zawodowo.
Osoby lub rodziny zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym	Osoby lub rodziny zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym: a) osoby lub rodziny korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2016 r. poz. 930, z późn, zm.) lub kwalifikujące się do objęcia wsparciem pomocy społecznej, tj. spełniające co najmniej jedną z przesłanek określonych w art. 7 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2016 r. poz. 930), b) osoby, o których mowa w art. 1 ust. 2 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2011 r. Nr. 43, poz. 225 z późn. zm.), c) osoby przebywające w pieczy zastępczej lub opuszczające pieczę zastępczą oraz rodziny przeżywające trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, o których mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2016 r. poz.575), d) osoby nieletnie, wobec których zastosowano środki zapobiegania i zwalczania demoralizacji i przestępczości zgodnie z ustawą z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz. U. z 2016 r. poz. 1654 z późń.); e) osoby przebywające w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych i młodzieżowych ośrodkach socjoterapii, o których mowa w ustawie z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (t.j. Dz. U. z 2016 poz. 1943 , z późn. zm.); f) osoby z niepełnosprawnością – osoby z niepełnosprawnością w rozumieniu Wytycznych w zakresie realizacji zasady równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami oraz zasady równości szans kobiet i mężczyzn w ramach funduszy unijnych na lata 2014-2020; g) rodziny z dzieckiem z niepełnosprawnością, o ile co najmniej jeden z rodziców lub opiekunów nie pracuje ze względu na konieczność sprawowania opieki nad dzieckiem z niepełnosprawnością; h) osoby dla których ustalono III profilu pomocy, zgodnie z ustawą z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2016 r. poz. 645, z późn. zm.); i) osoby niesamodzielne; j) osoby bezdomne lub dotknięte wykluczeniem z dostępu do mieszkań w rozumieniu Wytycznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020; k) osoby odbywające kary pozbawienia wolności; l) osoby korzystające z PO PŻ.
Osoba niesamodzielna	Osoba, która ze względu na podeszły wiek, stan zdrowia lub niepełnosprawność wymaga opieki lub

	życiowych wsparcia w związku z niemożnością samodzielnego wykonywania co najmniej jednej z podstawowych czynności dnia codziennego (zdolność utrzymywania higieny, umiejętność samodzielnego ubierania się i rozbierania, mobilność w najbardziej podstawowym zakresie, tj. wstanie z łóżka i przemieszczenie się na fotel) oraz kontrolowanie podstawowych czynności fizjologicznych).
Osoba o niskich kwalifikacjach	Osoba posiadająca wykształcenie na poziomie do ISCED 3 włącznie - zgodnie z definicją zawartą w *Wytycznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020.* **ISCED 3**: wykształcenie ponadgimnazjalne: ma na celu uzupełnienie wykształcenia średniego i przygotowanie do podjęcia studiów wyższych lub umożliwienie osobom uczącym się nabycia umiejętności istotnych dla podjęcia zatrudnienia. Uczniowie przystępują do nauki na tym poziomie zwykle pomiędzy 15 a 16 rokiem życia. Programy na poziomie ISCED 3 z reguły kończą się 12 lub 13 lat po rozpoczęciu nauki na poziomie ISCED 1 (lub mniej więcej w wieku 18 lat), przy czym najczęściej jest to okres 12 lat. Stopień uzyskanego wykształcenia jest określany w dniu rozpoczęcia uczestnictwa w projekcie. Osoby przystępujące do projektu należy wykazać raz, uwzględniając najwyższy ukończony poziom ISCED.
Osoba uboga pracująca	Osoba wykonująca pracę, za którą otrzymuje wynagrodzenie i która jest uprawniona do korzystania z pomocy społecznej na podstawie przesłanki ubóstwo, tj. której dochody nie przekraczają kryteriów dochodowych ustalonych w oparciu o próg interwencji socjalnej.
Osoby z niepełnosprawnościami	Osoby niepełnosprawne w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz.U. z 2016 poz. 2046 z późn. zm.), a także osoby z zaburzeniami psychicznymi w rozumieniu ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz. U. z 2017 r, poz. 882).
Osoba z niepełnosprawnością sprzężoną	Osoba, u której stwierdzono występowanie dwóch lub więcej niepełnosprawności.
Ośrodek wsparcia ekonomii społecznej (OWES)	Podmiot lub partnerstwo posiadające akredytacje ministra właściwego do spraw zabezpieczania społecznego, świadczące łącznie wszystkie rodzaje usług wsparcia ekonomii społecznej.
Ośrodek wychowania przedszkolnego (OWP)	Publiczny lub niepubliczny podmiot wymieniony w art. 14 ust.3 oraz w art. 2 pkt 5 ustawy o systemie oświaty, z uwzględnieniem art. 5 ustawy z dnia 13 czerwca 2013 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2013 r. poz. 827, z późn. zm.) oraz art. 12 ustawy z d nia 29 stycznia 2015 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2016 r., poz. 35),w którym jest prowadzone wychowanie przedszkolne

Otoczenie osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym	Członkowie rodzin lub inne osoby mieszkające we wspólnym gospodarstwie domowym z osobami zagrożonymi wykluczeniem społecznym lub w najbliższym środowisku tych osób, a także opiekunowie i podopieczni osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym.
Otoczenie zabytku	Teren wokół lub przy zabytku wyznaczony w decyzji o wpisie tego terenu do rejestru zabytków w celu ochrony wartości widokowych zabytku oraz jego ochrony przed szkodliwym oddziaływaniem czynników zewnętrznych (w rozumieniu Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami – Dz.U.2014.1446 z późn. zm.).
Partnerzy społeczni i gospodarczy	Podmioty w rozumieniu art. 5 pkt 7 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. 2017, poz. 1375 z późn. zm.), która mówi, iż: partnerzy społeczni i gospodarczy to organizacje pracodawców i organizacje związkowe, reprezentatywne w rozumieniu ustawy z dnia 24 lipca 2015 r. o Radzie Dialogu Społecznego i innych instytucjach dialogu społecznego (Dz. U. z 2015 r. poz. 1240), samorządy zawodowe, izby gospodarcze, organizacje pozarządowe oraz jednostki naukowe w rozumieniu art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1668 z późn. zm.), a także Rada Działalności Pożytku Publicznego.
Państwowe Wyższe Szkoły Zawodowe (PWSZ)	Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce..
Plan działań	Plan działań jest dokumentem opartym na strategii danej gminy (wniosek o udzielenie dofinansowania dla przedsięwzięć może być również poparty strategią gminy, która pełnić będzie rolę planu działań; warunkiem będzie ujęcie w strategii rozdziału dotyczącego rozwoju uzdrowisk wraz z informacją na temat planowanych inwestycji; w przypadku braku takich zapisów w Strategii, musi ona zostać zaktualizowana), określającym najważniejsze działania mające na celu rozwój uzdrowiska. Plan zawiera diagnozę, cele rozwojowe oraz projekty służące ich realizacji. Planowane w dokumencie inwestycje do realizacji, będą służyły poprawie sytuacji gospodarczej w regionie oraz będą miały wpływ na tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości i zatrudnienia. Projekty stanowić będą część lokalnych planów działania lub innych dokumentów strategicznych spełniających wymogi lokalnego planu działania. Plan działań opracowywany będzie przez gminę uzdrowiskową i przyjmowany uchwałą Rady Gminy.
Plan działań w sektorze zdrowia (plan działań)	Dokument bezpośrednio powiązany z Umową Partnerstwa uwzględniający inwestycje podejmowane ze środków krajowych (w tym w ramach konkursów na zadania finansowane ze środków publicznych oraz kontraktów na świadczone usługi) – zawiera m.in. rekomendacje dla komitetów monitorujących co do trybów i kryteriów wyboru projektów w ramach naborów ogłaszanych w programach krajowych i regionalnych, listę

	potencjalnych projektów realizowanych na poziomie krajowym i regionalnym utworzoną po analizie pod kątem komplementarności i efektywności kosztowej propozycji przedstawionych przez właściwe IZ.[f]
Plan gospodarki niskoemisyjnej	Strategiczny dokument, który wyznacza wizję rozwoju gminy (lub kilku gmin) na lata 2014-2020 w kierunku gospodarki niskoemisyjnej, w zakresie działań inwestycyjnych i nieinwestycyjnych w takich obszarach jak: transport publiczny i prywatny, budownictwo publiczne, gospodarka przestrzenna, zaopatrzenie w ciepło i energię, gospodarka odpadami. Plan określa również, jak gmina zrealizuje wyznaczone cele (opis planowanych działań, źródeł ich finansowania oraz metod wdrażania, monitorowania i weryfikacji planu w kolejnych latach – co najmniej na okres 2014-2020, z możliwością wydłużenia perspektywy czasowej). Cele realizujące określoną wizję gminy powinny być konkretnie określone, mierzalne, realne i określone w czasie. Plany gospodarki niskoemisyjnej mają m.in. przyczynić się do osiągnięcia celów określonych w pakiecie klimatyczno-energetycznym do roku 2020[g], tj.: − redukcji emisji gazów cieplarnianych, − zwiększenia udziału energii pochodzącej z źródeł odnawialnych, − redukcji zużycia energii finalnej, co ma zostać zrealizowane poprzez podniesienie efektywności energetycznej, a także do poprawy jakości powietrza na obszarach, na których odnotowano przekroczenia jakości poziomów dopuszczalnych stężeń w powietrzu i realizowane są programy (naprawcze) ochrony powietrza (POP) oraz plany działań krótkoterminowych (PDK).
Platforma logistyczna	Zgodnie z *Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1315/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie unijnych wytycznych dotyczących rozwoju transeuropejskiej sieci transportowej i uchylającym decyzję nr 661/2010/UE (Tekst mający znaczenie dla EOG)* oznacza obszar bezpośrednio połączony z infrastrukturą transportową transeuropejskiej sieci transportowej, w tym z co najmniej jednym terminalem towarowym, i który umożliwia prowadzenie działań logistycznych.

[f] Umowa Partnerstwa z dnia 23 maja 2014 r., str. 140.
[g] Zgodnie z przyjętym w 2009 r. pakietem energetyczno-klimatycznym do 2020 r. Unia Europejska:
- o 20% zredukuje emisje gazów cieplarnianych w stosunku do poziomu emisji z 1990 r.;
- o 20% zwiększy udział energii odnawialnej w finalnej konsumpcji energii (dla Polski 15 %);
- o 20% zwiększy efektywność energetyczną, w stosunku do prognoz BAU (ang. business as usual) na rok 2020.

Podejście popytowe	Mechanizm dystrybucji środków EFS ukierunkowany na możliwość dokonania swobodnego wyboru usług rozwojowych przez przedsiębiorstwo oraz odpowiadający na indywidualne potrzeby rozwojowe przedsiębiorstwa.
Podmiot ekonomii społecznej	Podmiot ekonomii społecznej, to jest: a) przedsiębiorstwo społeczne, w tym spółdzielnia socjalna, o której mowa w ustawie z dnia 27 kwietnia 2006 r. o spółdzielniach socjalnych (Dz.U.2006.94.651 z późn. zm.), b) podmiot reintegracyjny, realizujący usługi reintegracji społecznej i zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym: ✓ CIS i KIS, ✓ ZAZ i WTZ, o których mowa w ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (t.j. Dz.U. z 2016 poz. 2046 z późń. zm.), c) organizacja pozarządowa lub podmiot, o którym mowa w art. 3 ust. 3 pkt 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j Dz. U. 2016 poz. 1817, z późn. zm..), d) podmiot sfery gospodarczej utworzony w związku z realizacją celu społecznego bądź dla którego leżący we wspólnym interesie cel społeczny jest racją bytu działalności komercyjnej. Grupę tę można podzielić na następujące podgrupy: ✓ organizacje pozarządowe, o których mowa w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2016 r. poz. 1817, z późn. zm.) prowadzące działalność gospodarczą, z której zyski wspierają realizację celów statutowych, ✓ spółdzielnie, których celem jest zatrudnienie tj. spółdzielnie pracy, inwalidów i niewidomych, działające w oparciu o ustawę z dnia 16 września 1982 r. - Prawo spółdzielcze (t.j. Dz. U. z 2017 r. poz. 1560), ✓ spółki non-profit, o których mowa w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j Dz. U. 2016 poz. 1817, z późn. zm.), o ile udział sektora publicznego w spółce wynosi nie więcej niż 50%.
Podmiot świadczący usługi rozwojowe	Podmiot uprawniony do świadczenia usług rozwojowych w ramach projektu PSF, zarejestrowany w BUR.
Podmiotowy system	System dystrybucji środków przeznaczonych na wspieranie rozwoju przedsiębiorstw i pracowników oparty na

finasowania (PSF)	podejściu popytowym.
Podstawowa opieka zdrowotna (POZ)	Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, POZ oznacza świadczenia zdrowotne profilaktyczne, diagnostyczne, lecznicze, rehabilitacyjne oraz pielęgnacyjne z zakresu medycyny ogólnej, rodzinnej, chorób wewnętrznych i pediatrii, udzielane w ramach ambulatoryjnej opieki zdrowotnej. Warunki udzielania świadczeń POZ, podobnie jak w przypadku innych zakresów świadczeń gwarantowanych, regulują wspomniane stosowne rozporządzenie ministra zdrowia, a także odpowiednie zarządzenie prezesa NFZ.
Policy Paper dla ochrony zdrowia na lata 2014 – 2020	Dokument strategiczno – wdrożeniowy stanowiący Krajowe ramy strategiczne polityki w obszarze ochrony zdrowia. Jest to zestaw komplementarnych dokumentów określających kierunek strategiczny oraz priorytety w zakresie świadczenia opieki zdrowotnej oraz zdrowia publicznego, opartych na danych oraz długoterminowych celach uzgodnionych i wdrożonych we współpracy z odpowiednimi partnerami społecznymi, zawierający zakres, ramy czasowe, konkretne i kompleksowe cele oraz instrumenty monitoringu i ewaluacji pozwalające na ocenę postępu w implementacji.
Pomoc publiczna	Jest to wszelka pomoc przyznawana przez Państwo Członkowskie lub przy użyciu zasobów państwowych w jakiejkolwiek formie, która zakłóca lub grozi zakłóceniem konkurencji poprzez sprzyjanie niektórym przedsiębiorstwom (w rozumieniu określonym w niniejszym słowniku) lub produkcji niektórych towarów, jest niezgodna ze wspólnym rynkiem w zakresie, w jakim wpływa na wymianę handlową między Państwami Członkowskimi. Zasady przyznawania pomocy publicznej regulowane są głównie przez Rozporządzenia, zatwierdzone przez KE. (art. 107 ust. 1 TFUE).
Pośrednik finansowy	Podmiot wybrany przez fundusz funduszy i udzielający wsparcia zwrotnego bezpośrednio podmiotom ekonomii społecznej.
Pracodawca	Zgodnie z Kodeksem Pracy (t.j. Dz.U. 2016 poz. 1666 z późn. zm.) art. 3 pracodawcą jest jednostka organizacyjna, choćby nie posiadała osobowości prawnej, a także osoba fizyczna, jeżeli zatrudniają one pracowników.
Program wspomagania	Forma doskonalenia nauczycieli związana z bezpośrednim wsparciem szkół lub placówek systemu oświaty. Program wspomagania powinien służyć pomocą szkole lub placówce systemu oświaty w wykonywaniu przez nią zadań na rzecz kształtowania i rozwijania u uczniów kompetencji kluczowych niezbędnych na rynku pracy oraz właściwych postaw/umiejętności. Zakres wspomagania wynika z analizy indywidualnej sytuacji szkoły lub placówki systemu oświaty i odpowiada na jej specyficzne potrzeby.

Krojowy program zdrowotny	program zdrowotny lub program polityki zdrowotnej realizowany w ramach PO WER lub realizowany z innych środków publicznych mający charakter ogólnokrajowy
Program polityki zdrowotnej	program polityki zdrowotnej, o którym mowa w art. 5 pkt 29a ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. W przypadku programów polityki zdrowotnej finansowanych ze środków EFS, wybór realizatora programu polityki zdrowotnej następuje z zastosowaniem przepisów rozdziału 13 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020.
Program zdrowotny	program zdrowotny, o którym mowa w art. 5 pkt 30 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. W przypadku programów zdrowotnych finansowanych ze środków EFS, wybór realizatora programu zdrowotnego następuje z zastosowaniem przepisów rozdziału 13 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020.
Regionalny program zdrowotny (RPZ)	Program polityki zdrowotnej realizowany w ramach RPO, mogący dotyczyć następujących przykładowych działań: i. wdrożenie programów profilaktycznych dotyczących chorób będących istotnym problemem zdrowotnym regionu; ii. wdrożenie programów rehabilitacji medycznej ułatwiających powroty do pracy; iii. wdrożenie programów ukierunkowanych na eliminowanie zdrowotnych czynników ryzyka w miejscu pracy; iv. wdrożenie programów wczesnego wykrywania wad rozwojowych i rehabilitacji dzieci zagrożonych niepełnosprawnością i z niepełnosprawnościami
Projekt edukacyjny	Zespołowe, planowe działanie uczniów, mające na celu rozwiązanie konkretnego problemu, z zastosowaniem różnorodnych metod. Projekt edukacyjny jest realizowany przez zespół uczniów pod opieką nauczyciela i obejmuje następujące działania: a) wybranie tematu projektu edukacyjnego, b) określenie celów projektu edukacyjnego i zaplanowanie etapów jego realizacji, c) wykonanie zaplanowanych działań, d) przedstawienie rezultatów projektu edukacyjnego.
Projekt realizowany w partnerstwie	Projekt, o którym mowa w art. 33 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (t.j. Dz.U z 2016 poz. 217 z późn. zm.).

Projekt socjalny	Projekt socjalny, o którym mowa w art. 6 pkt 18 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.
Projekt zintegrowany	Projekt, o którym mowa w art. 32 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 (t.j Dz.U z 2016 r. poz. 217 z późn. zm.).
Przedmioty przyrodnicze	Przedmioty, do których zalicza się: a) przyrodę w szkołach podstawowych, b) biologię, chemię, geografię, fizykę w gimnazjach, c) biologię, chemię, geografię, fizykę (zarówno w zakresie podstawowym, jak i rozszerzonym) oraz przedmiot uzupełniający przyroda w szkołach ponadgimnazjalnych.
Przedsiębiorca/ Przedsiębiorstwo	Podmiot, o którym mowa w art. 4 Ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (Dz.U. 2018 poz. 646), tj.: Przedsiębiorcą jest osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną, wykonująca działalność gospodarczą. Przedsiębiorcami są także wspólnicy spółki cywilnej w zakresie wykonywanej przez nich działalności gospodarczej.
Mikro-, małe i średnie przedsiębiorstwa	Podmioty, o których mowa w art. 7 Ustawy z dnia 6 marca 2018 r. Prawo przedsiębiorców (Dz.U.2018 poz. 646).
Przedsiębiorstwo komunalne	Przez przedsiębiorstwo komunalne należy rozumieć samorządową osobę prawną[h] realizującą zadania własne gminy zgodnie z Ustawą z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U.2013.594 z późn. zm.).
Przedsiębiorstwo Skarbu Państwa	Przedsiębiorstwo, którego wyłącznym właścicielem jest Państwo, utworzone przez organ założycielski, którym jest odpowiednio minister lub wojewoda, wpisane do rejestru przedsiębiorców w Krajowym Rejestrze Sądowym. Wpis przedsiębiorstwa do rejestru następuje po zatwierdzeniu przez sąd statutu przedsiębiorstwa i jest równoznaczny z nadaniem osobowości prawnej, zgodnie z Ustawą z dnia 25 września 1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych (DZ. U. z 2012 r. poz. 459).

[h] Zgodnie z art. 4 pkt. 9a Ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami przez samorządową osobę prawną należy rozumieć osoby prawne powoływane lub tworzone przez organy jednostek samorządu terytorialnego.

Przedsiębiorstwo społeczne	Podmiot, który spełnia łącznie poniższe warunki: a) jest podmiotem wyodrębnionym pod względem organizacyjnym i rachunkowym, prowadzącym działalność gospodarczą zarejestrowaną w Krajowym Rejestrze Sądowym lub działalność odpłatną pożytku publicznego w rozumieniu art. 8 ustawyz dnia 24 kwietnia 2004 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, lub działalność oświatową w rozumieniu art. 170 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe(Dz. U. z 2017 r. poz. 59, z późn.zm.), lub działalność kulturalną w rozumieniu art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. z 2017 r. poz. 862), której celem jest: i) integracja społeczna i zawodowa określonych kategorii osób wyrażona poziomem zatrudnienia tych osób: (1) zatrudnienie co najmniej 50%: • osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, z wyłączeniem osób niepełnoletnich, lub • osób bezrobotnych, lub • absolwentów CIS i KIS, w rozumieniu art. 2 pkt 1a i 1b ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym, lub • osób ubogich pracujących, lub • osób opuszczających młodzieżowe ośrodki wychowawcze i młodzieżowe ośrodki socjoterapii, lub •osób opuszczających zakłady poprawcze i schroniska dla nieletnich; (2) zatrudnienie co najmniej 30% osób o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych lub osób z zaburzeniami psychicznymi, o których mowa w ustawie z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2017 r. poz. 882, z późn.zm.); ii) lub realizacja usług społecznych świadczonych w społeczności lokalnej, usług opieki nad dzieckiem w wieku do lat 3 zgodnie z ustawą z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2016 r. poz. 157, z późn.zm.) lub usług wychowania przedszkolnego w przedszkolach lub w innych

	formach wychowania przedszkolnego zgodnie z ustawą z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe, przy jednoczesnej realizacji integracji społecznej i zawodowej osób, o których mowa w ppkt i, wyrażonej zatrudnieniem tych osób na poziomie co najmniej 20% (o ile przepisy prawa krajowego nie stanowią inaczej); b) jest podmiotem, który nie dystrybuuje zysku lub nadwyżki bilansowej pomiędzy udziałowców, akcjonariuszy lub pracowników, ale przeznacza go na wzmocnienie potencjału przedsiębiorstwa, jako kapitał niepodzielny oraz w określonej części na reintegrację zawodową i społeczną lub na działalność pożytku publicznego prowadzoną na rzecz społeczności lokalnej, w której działa przedsiębiorstwo; c) jest zarządzany na zasadach demokratycznych, co oznacza, że struktura zarządzania PS lub ich struktura własnościowa opiera się na współzarządzaniu w przypadku spółdzielni, akcjonariacie pracowniczym lub zasadach partycypacji pracowników, co podmiot określa w swoim statucie lub innym dokumencie założycielskim; d) wynagrodzenia wszystkich pracowników, w tym kadry zarządzającej są ograniczone limitami, tj. nie przekraczają wartości, o której mowa w art. 9 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie; e) zatrudnia w oparciu o umowę o pracę, spółdzielczą umowę o pracę lub umowę cywilnoprawną (z wyłączeniem osób zatrudnionych na podstawie umów cywilnoprawnych, które prowadzą działalność gospodarczą) co najmniej trzy osoby w wymiarze czasu pracy co najmniej ¼ etatu, a w przypadku umów cywilnoprawnych na okres nie krótszy niż 3 miesiące i obejmujący nie mniej niż 120 godzin pracy łącznie przez wszystkie miesiące, przy zachowaniu proporcji zatrudnienia określonych w lit. a
Przedsiębiorstwo wysokiego wzrostu	Przedsiębiorstwo o największym potencjale do generowania nowych miejsc pracy w regionie w porównaniu do innych firm, zatrudniających minimum 10 pracowników, które doświadczały średnio powyżej 20% wzrostu obrotów i zatrudnienia w skali roku w okresie 3 kolejnych lat podatkowych.

Przedsiębiorstwa – podmioty świadczące kompleksowe usługi sanatoryjno/uzdrowiskowe	*Przedsiębiorstwa – podmioty świadczące kompleksowe usługi sanatoryjno/uzdrowiskowe*, tj. podmioty prowadzące co najmniej 12 miesięcy[a)] działalność polegającą na udzielaniu świadczeń opieki zdrowotnej z zakresu leczenia uzdrowiskowego albo rehabilitacji uzdrowiskowej (przy wykorzystaniu warunków naturalnych, takich jak właściwości naturalnych surowców leczniczych oraz właściwości lecznicze klimatu i mikroklimatu), a także towarzyszących zabiegów z zakresu fizjoterapii w szpitalach uzdrowiskowych, sanatoriach uzdrowiskowych, szpitalach uzdrowiskowych dla dzieci i sanatoriach uzdrowiskowych dla dzieci, przychodniach uzdrowiskowych oraz zakładach przyrodoleczniczych zlokalizowanych w strefie „A" w uzdrowiskach: Horyniec-Zdrój, Iwonicz-Zdrój, Polańczyk oraz Rymanów-Zdrój.
Ramowa dyrektywa wodna	Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz.U.UE.L.2000.327.1).
Recykling	Odzysk, w ramach którego odpady są ponownie przetwarzane na produkty, materiały lub substancje wykorzystywane w pierwotnym celu lub innych celach; obejmuje to ponowne przetwarzanie materiału organicznego (recykling organiczny), ale nie obejmuje odzysku energii i ponownego przetwarzania na materiały, które mają być wykorzystane jako paliwa lub do celów wypełniania wyrobisk (w rozumieniu Ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach – Dz.U. z 2018 r. poz 992 z późn. zm.).
Regionalna strategia inteligentnych specjalizacji	Podstawowe narzędzie kształtowania polityki innowacyjnej na poziomie regionu. RIS, na bazie diagnozy potencjału innowacyjnego regionu, określa strategiczne cele polityki innowacyjnej oraz taktykę ich osiągnięcia. Wskazuje sekwencję działań i zadań niezbędnych dla zdynamizowania innowacyjnego rozwoju regionu. RIS ma na celu budowanie efektywnego systemu wspierania innowacyjności w regionie. Jest podstawą kreowania współpracy i partnerstwa oraz budowania konsensusu wszystkich aktorów regionalnych tworzących i wspomagających przebieg procesów innowacyjnych. Jest narzędziem wspomagania władz regionalnych i lokalnych w stymulowaniu zdolności innowacyjnych regionu. Regionalne strategie innowacji są w konsekwencji podstawą budowania sprawnych regionalnych systemów innowacji.
Region słabiej rozwinięty	Region słabiej rozwinięty to region w którym PKB na mieszkańca jest niższy niż 75 % średniego PKB na mieszkańca UE-27 (art. 90 ust. 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego I Rady (UE) NR 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013)
Rehabilitacja	Zgodnie z definicją zawartą w *Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1315/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie unijnych wytycznych dotyczących rozwoju transeuropejskiej sieci transportowej*

[a)] Rozumiany jako okres nie krótszy niż 12 m-cy, licząc wstecz od dnia złożenia wniosku o dofinansowanie.

	i uchylającym decyzję nr 661/2010/UE (Tekst mający znaczenie dla EOG) jest to proces prowadzący do osiągnięcia przez istniejącą infrastrukturę transportową pierwotnych parametrów konstrukcyjnych połączony z długoterminową poprawą jakości tej infrastruktury w porównaniu ze stanem obecnym zgodnie z wymogami i przepisami ustanowionymi niniejszym rozporządzeniem.
Baza usług rozwojowych (BUR)	Jawny rejestr prowadzony w formie elektronicznej, zawierający informację na temat podmiotów świadczących usługi rozwojowe oraz oferty świadczonych przez nie usług.
Rodzic	Rozumie się przez to także opiekunów prawnych oraz inne osoby, którym sąd powierzył sprawowanie opieki nad dzieckiem.
ROT	Regionalne Obserwatorium Terytorialne. Jednostka, która tworzy zaplecze badawczo-analityczne, dostarczające informacji na potrzeby kształtowania polityki rozwoju w województwie, monitoruje efekty realizacji strategii rozwoju województwa, zbiera wyniki badań i analiz prowadzonych przez inne podmioty, porządkuje i udostępnia zasoby wiedzy o regionie, i udostępnia je w jednym miejscu, a przez to zwiększa dostęp instytucjom, podmiotom i organizacjom do najbardziej aktualnych wyników badań i analiz dotyczących sytuacji społeczno-gospodarczej regionu. ROT prowadzi także badania i analizy własne zgodnie z potrzebami samorządu województwa.
Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014	Rozporządzenie Komisji (UE) z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. U. UE L z dnia 26 czerwca 2014 r).
Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013	Rozporządzenie Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 28 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art.107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis.
Rozporządzenie ogólne/ ramowe	Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Radu (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006.
Równoważna liczba mieszkańców (RLM)	Oznacza ładunek substancji organicznych biologicznie rozkładalnych, wyrażony jako wskaźnik pięciodniowego biochemicznego zapotrzebowania na tlen (BZT5) w ilości 60g tlenu na dobę (art. 86 ust. 3 pkt 2 ustawy – Prawo wodne; Dz.U. z 2018 r. poz. 2268 z późn zm.).
Różnorodność biologiczna	Zróżnicowanie żywych organizmów występujących w ekosystemach, w obrębie gatunku i między gatunkami,

	oraz zróżnicowanie ekosystemów (w rozumieniu Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody – Dz.U z 2018 r. poz. 1614 z późn. zm.).
Sieci/grupy przedsiębiorstw	Sieć/grupa przedsiębiorstw jest formą partnerstwa, o którym mowa w art. 33 *Ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020*, zawartego pomiędzy przedsiębiorstwami lub pomiędzy przedsiębiorstwami i instytucją otoczenia biznesu, w której lider (przedsiębiorstwo lub IOB) jest podmiotem wszelkich praw i obowiązków wynikających z umowy o dofinansowanie.
Sieć kanalizacyjna/ wodociągowa	Przewody wodociągowe lub kanalizacyjne wraz z uzbrojeniem i urządzeniami, którymi dostarczana jest woda lub którymi odprowadzane są ścieki, będące w posiadaniu przedsiębiorstwa wodociągowo-kanalizacyjnego (w rozumieniu Ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków – Dz.U. z 2018 r poz1152).
Siedlisko przyrodnicze	Obszar lądowy lub wodny, naturalny, półnaturalny lub antropogeniczny, wyodrębniony w oparciu o cechy geograficzne, abiotyczne i biotyczne (w rozumieniu Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody – Dz.U z 2018 r. poz. 1614 z późn. zm.)
Staż	Staż rozumiany jest jako forma nabywania umiejętności praktycznych, których zakres wykracza poza ramy określone dla praktyki zawodowej ujętej w programie nauczania danej szkoły i/lub placówki prowadzącej kształcenie zawodowe. Okres realizacji stażu wynosi co najmniej 150 godzin i nie więcej niż odpowiednio 970 godzin (w zasadniczej szkole zawodowej), 735 godzin (w technikum) w odniesieniu do udziału jednego ucznia w ww. formie wsparcia. Za udział w stażu uczniowie otrzymują stypendium stażowe wypłacane za każde przepracowane 150 h, w wysokości nie przekraczającej połowy średniego wynagrodzenia (brutto) za pracę w województwie podkarpackim. Staż jest realizowany na podstawie programu opracowanego przez nauczyciela oraz dyrektora szkoły we współpracy z podmiotem przyjmującym uczniów na staż. Program powinien być opracowany i przygotowany w formie pisemnej oraz powinien wskazywać konkretne cele edukacyjne (kompetencje i umiejętności), które osiągnie stażysta, treści edukacyjne, zakres obowiązków stażysty a także harmonogram realizacji stażu. Przy ustalaniu programu stażu powinny być uwzględnione predyspozycje psychofizyczne i zdrowotne, poziom wykształcenia oraz dotychczasowe kwalifikacje zawodowe stażysty. Program stażu zawiera szczegółowe zasady dotyczące wyposażenia stanowiska pracy stażysty podczas odbywania stażu oraz procedur wdrażania stażysty do pracy i monitorowania stopnia realizacji treści i celów edukacyjnych.

	Staż w projektach w ramach OP 7 i OP 8 – nabywanie przez osobę bezrobotną lub osobę bierną zawodową umiejętności praktycznych do wykonywania pracy przez wykonywanie zadań w miejscu pracy bez nawiązania stosunku pracy z pracodawcą.
Strategia ZIT	Dokument przedkładający strategiczne założenia rozwojowe ROF na konkretne działania programowe i projekty, mieszczące się w ramach interwencji i typach wsparcia poszczególnych osi priorytetowych RPO WP 2014-2020. Strategia ZIT pełni rolę „strategii określającej zintegrowane działania służące rozwiązywaniu problemów gospodarczych, środowiskowych, klimatycznych, demograficznych, społecznych, które mają wpływ na obszary miejskie", o której mowa w art. 7 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1301/2013.
Uczeń ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi	Uczeń ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi to uczeń: a) z zaburzeniami i odchyleniami (np. rozwojowymi, obniżeniem możliwości intelektualnych, wadami wymowy), b) z niepełnosprawnościami (np.: upośledzenie umysłowe, niewidzenie i słabe widzenie, niesłyszenie i słabe słyszenie, afazja, niepełnosprawność ruchowa, autyzm, w tym zespół Aspergera, niepełnosprawności sprzężone), c) przewlekle chory, d) niedostosowany społecznie albo zagrożony niedostosowaniem społecznym, e) z zaburzeniami w funkcjonowaniu emocjonalno-społecznym, wynikającymi m.in. z sytuacji kryzysowych lub traumatycznych, f) z trudnościami adaptacyjnymi związanymi z różnicami kulturowymi lub ze zmianą środowiska edukacyjnego, w tym związanymi z wcześniejszym kształceniem za granicą, g) ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się w zakresie przedmiotów matematycznych, przyrodniczych, informatycznych, języków obcych, h) ze szczególnymi uzdolnieniami w zakresie przedmiotów matematycznych, przyrodniczych, informatycznych, języków obcych, i) z trudnościami wynikającymi z zaniedbań środowiskowych związanych z sytuacją bytową ucznia i jego rodziny, sposobem spędzania czasu wolnego i kontaktami środowiskowymi.
Ścieżka reintegracji	Zestaw kompleksowych i zindywidualizowanych form wsparcia, mających na celu wyprowadzenie osób lub rodzin z ubóstwa lub wykluczenia społecznego. Ścieżka reintegracji może być realizowana w ramach jednego projektu (ścieżka udziału w projekcie) lub – ze względu na złożoność problemów i potrzeb danej osoby lub

	rodziny – wykraczać poza ramy jednego projektu i być kontynuowana w innym projekcie lub pozaprojektowo. Wsparcie w ramach ścieżki reintegracji może być realizowane przez jedną lub przez kilka instytucji zazwyczaj w sposób sekwencyjny.
Świadczeniobiorca	Zgodnie z art. 2 ustawy *o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych* osoba fizyczna (pacjent) uprawniona do korzystania/korzystająca ze świadczeń zdrowotnych.
Świadczeniodawca	Zgodnie z art. 5 pkt 41 ustawy *o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych*, a) podmiot wykonujący działalność leczniczą w rozumieniu przepisów o działalności leczniczej, b) osoba fizyczna inna niż wymieniona w lit. A, która uzyskała fachowe uprawnienia do udzielania świadczeń zdrowotnych i udziela ich w ramach wykonywanej działalności gospodarczej, c) podmiot realizujący czynności z zakresu zaopatrzenia w środki pomocnicze i wyroby medyczne będące przedmiotami ortopedycznymi.
Technologie informacyjne i komunikacyjne (TIK) / ang. ICT	Information and Communication Technologies; Technologie związane z gromadzeniem, przechowywaniem, przetwarzaniem, przesyłaniem oraz wykorzystaniem zasobów wiedzy i informacji (tekst, obraz, dźwięk). Obejmują one w szczególności technologie informatyczne i teleinformatyczne.
TEN – T	Transeuropejska sieć transportowa określona w *Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1315/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie unijnych wytycznych dotyczących rozwoju transeuropejskiej sieci transportowej i uchylające decyzję nr 661/2010/UE (Tekst mający znaczenie dla EOG).*
Terminal towarowy	Zgodnie z *Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1315/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. w sprawie unijnych wytycznych dotyczących rozwoju transeuropejskiej sieci transportowej i uchylającym decyzję nr 661/2010/UE (Tekst mający znaczenie dla EOG)* oznacza obiekt z wyposażeniem służącym do przeładunku między co najmniej dwoma rodzajami transportu lub między dwoma różnymi systemami kolejowymi, oraz do tymczasowego składowania towarów, taki jak port, port śródlądowy, port lotniczy i terminal kolejowo-drogowy.
Towarzystwo Budownictwa Społecznego (TBS)	Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 26 października 1995 r. o niektórych formach popierania budownictwa mieszkaniowego.
TRL	Poziomy gotowości technologicznej (technology readiness levels – TRLs): Poziomy gotowości technologicznej (technology readiness levels – TRLs) to sposób opisu dojrzałości technologii oraz narzędzie służące porównaniu stanu zaawansowania prac nad różnymi technologiami. Metodyka została po raz pierwszy zastosowana w projektach B+R realizowanych przez NASA oraz przemysł obronny USA. Według niej dojrzałość technologii opisuje się od fazy konceptualizacji konkretnego rozwiązania (TRL 1), aż do etapu

	dojrzałości (TRL 9), kiedy ten koncept (w wyniku prowadzonych badań naukowych i prac rozwojowych) przybiera postać rozwiązania technologicznego, który można zastosować w praktyce – np. w postaci uruchomienia rynkowej produkcji.
Uczeń młodszy	Każdy uczeń (w tym szczególnie uczeń, który rozpoczął naukę jako sześciolatek) przekraczający kolejny próg edukacyjny, a tym samym rozpoczynający kolejny/nowy etap edukacyjny: a) I etap edukacyjny - obejmuje uczniów klasy I szkoły podstawowej; b) II etap edukacyjny - obejmuje uczniów klasy IV szkoły podstawowej; c) III etap edukacyjny - obejmuje uczniów klasy I gimnazjum.
Uczestnik projektu	Uczestnik projektu finansowanego ze środków EFS w rozumieniu *Wytycznych w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych*.
Umowa o dofinansowanie projektu	Umowa, o której mowa w art. 2 pkt 26 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020.
Umowa Partnerstwa (UP)	Dokument określający strategię interwencji funduszy europejskich w ramach trzech polityk unijnych: polityki spójności, wspólnej polityki rolnej (WPR) i wspólnej polityki rybołówstwa (WPRyb) w Polsce w latach 2014-2020, zatwierdzony przez Komisję Europejską w dniu 23 maja 2014 r.
Urządzenia lecznictwa uzdrowiskowego	Urządzenia służące do leczniczego wykorzystania naturalnych surowców leczniczych oraz właściwości leczniczych klimatu (zgodnie z art. 2 Ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych Dz. U. z 2017 r. poz. 1056 t.j).
Usługi aktywnej integracji	Usługi, których celem jest: a) odbudowa i podtrzymanie umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej i pełnienia ról społecznych w miejscu pracy, zamieszkania lub pobytu (reintegracja społeczna) lub b) odbudowa i podtrzymanie zdolności do samodzielnego świadczenia pracy na rynku pracy (reintegracja zawodowa) lub c) zapobieganie procesom ubóstwa, marginalizacji i wykluczenia społecznego. Do usług aktywnej integracji należą usługi o charakterze: i) społecznym, których celem jest nabycie, przywrócenie lub wzmocnienie kompetencji społecznych, zaradności, samodzielności i aktywności społecznej, ii) zawodowym, których celem jest pomoc w podjęciu decyzji dotyczącej wyboru lub zmiany zawodu, wyposażenie w kompetencje i kwalifikacje zawodowe oraz umiejętności pożądane na rynku pracy (poprzez m.in. udział w zajęciach w CIS, KIS, WTZ), pomoc w utrzymaniu zatrudnienia;

	iii) edukacyjnym, których celem jest wzrost poziomu wykształcenia, dostosowanie wykształcenia lub kwalifikacji zawodowych do potrzeb rynku pracy (m.in. edukacja formalna, kursy i szkolenia zawodowe), iv) zdrowotnym, których celem jest wyeliminowanie lub złagodzenie barier zdrowotnych utrudniających funkcjonowanie w społeczeństwie lub powodujących oddalenie od rynku pracy.
Usługa on-line o stopniu dojrzałości 3 dwustronna interakcja	Usługa on-line o stopniu dojrzałości 3 umożliwia transfer danych w dwóch kierunkach: od usługodawcy do klienta oraz od klienta do usługodawcy. Typowym sposobem jej realizacji jest pobranie, wypełnienie i odesłanie formularza drogą elektroniczną. Usługi powyższe obejmują m.in. usługi powstałe w ramach digitalizacji map, GIS.
Usługa on-line o stopniu dojrzałości co najmniej 4 – transakcja	Usługa on-line o stopniu dojrzałości 4 umożliwia pełne załatwienie danej sprawy drogą elektroniczną, łącznie z ewentualną płatnością, w jej ramach należy ujmować również usługi o stopniu dojrzałości 5, czyli takie, które oprócz możliwości pełnego załatwienia danej sprawy zawierają dodatkowo mechanizmy personalizacji, tj. dostosowania sposobu świadczenia do szczególnych uwarunkowań i potrzeb klienta (np. oferowanie częściowo wypełnionych formularzy, poinformowanie klienta sms-em o zbliżającej się potrzebie wykonania danej czynności urzędowej).
Usługa rozwojowa	Usługa, skierowana do właścicieli, kadry zarządzającej lub pracowników przedsiębiorstwa, pozwalająca na rozwój przedsiębiorstwa lub jego pracowników, w tym nabycie, utrzymanie lub podniesienie poziomu wiedzy, umiejętności lub kompetencji, nabycie lub potwierdzenie kwalifikacji, a także usprawnienie procesów lub obszaru działania przedsiębiorstwa, realizację strategii, częściową lub całkowitą zmianę profilu działalności gospodarczej – z wyłączeniem zakupu środków trwałych i niematerialnych oraz niezwiązanych bezpośrednio z usługą rozwojową.
Usługi świadczone w lokalnej społeczności	Usługi społeczne świadczone w społeczności lokalnej – usługi świadczone w interesie ogólnym, umożliwiające osobom niezależne życie w środowisku lokalnym. Usługi te zapobiegają odizolowaniu osób od rodziny i społeczności lokalnej, a gdy to nie jest możliwe, gwarantują tym osobom warunki życia jak najbardziej zbliżone do warunków domowych i rodzinnych oraz umożliwiają podtrzymywanie więzi rodzinnych i sąsiedzkich. Są to usługi świadczone w sposób: a) zindywidualizowany (dostosowany do potrzeb i możliwości danej osoby) oraz jak najbardziej zbliżony do warunków odpowiadających życiu w środowisku domowym i rodzinnym; b) umożliwiający odbiorcom tych usług kontrolę nad swoim życiem i nad decyzjami, które ich dotyczą; c) zapewniający, że odbiorcy usług nie są odizolowani od ogółu społeczności lub nie są zmuszeni do

	mieszkania razem; d) gwarantujący, że wymagania organizacyjne nie mają pierwszeństwa przed indywidualnymi potrzebami mieszkańców. Do usług społecznych świadczonych w społeczności lokalnej należą w szczególności: i) usługi opiekuńcze, obejmujące pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem, świadczone przez opiekunów faktycznych lub w postaci: sąsiedzkich usług opiekuńczych, usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania lub dziennych form usług opiekuńczych; do usług opiekuńczych należą także usługi krótkookresowego całodobowego i krótkookresowego dziennego pobytu, których celem jest zapewnienie opieki dla osób niesamodzielnych, w tym w zastępstwie za opiekunów faktycznych; ii) usługi w rodzinnym domu pomocy, o którym mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej; iii) usługi w ośrodkach wsparcia, o których mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, o ile liczba miejsc całodobowego pobytu w tych ośrodkach jest nie większa niż 30; iv) usługi w domu pomocy społecznej o liczbie miejsc nie większej niż 30; v) usługi asystenckie, świadczone przez asystentów na rzecz osób z niepełnosprawnościami lub rodzin z dziećmi z niepełnosprawnościami, umożliwiające stałe lub okresowe wsparcie tych osób i rodzin w wykonywaniu podstawowych czynności dnia codziennego, niezbędnych do ich aktywnego funkcjonowania społecznego, zawodowego lub edukacyjnego; vi) usługi wspierania rodziny zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w tym: – praca z rodziną, w tym w szczególności asystentura rodzinna, konsultacje i poradnictwo specjalistyczne, terapia i mediacja; usługi dla rodzin z dziećmi, w tym usługi opiekuńcze i specjalistyczne, pomoc prawna, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego; organizowanie dla rodzin spotkań, mających na celu wymianę ich doświadczeń oraz zapobieganie izolacji, zwanych „grupami wsparcia” lub „grupami samopomocowymi”; – pomoc w opiece i wychowaniu dziecka poprzez usługi placówek wsparcia dziennego w formie opiekuńczej i specjalistycznej oraz w formie pracy podwórkowej;

	– pomoc rodzinie w opiece i wychowaniu poprzez wsparcie rodzin wspierających; vii) rodzinna piecza zastępcza oraz placówki opiekuńczo-wychowawcze typu rodzinnego do 8 dzieci[i], a także placówki opiekuńczo-wychowawcze typu socjalizacyjnego, interwencyjnego lub specjalistyczno-interwencyjnego do 14 osób, o których mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej; viii) usługi w postaci mieszkań chronionych, o których mowa w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej; ix) usługi w postaci mieszkań wspomaganych, o ile liczba miejsc w mieszkaniu jest nie większa niż 12.
Usługi wsparcia ekonomii społecznej	Usługi animacji lokalnej (usługi animacyjne), rozwoju ekonomii społecznej (usługi inkubacyjne), usługi wsparcia istniejących przedsiębiorstw społecznych (usługi biznesowe).
Uzdrowisko	Obszar, na terenie którego prowadzone jest lecznictwo uzdrowiskowe, wydzielony w celu wykorzystania i ochrony znajdujących się na jego obszarze naturalnych surowców leczniczych, spełniający warunki, o których mowa w art. 34 ust. 1 Ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych, któremu został nadany status uzdrowiska (zgodnie z art. 2 Ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych Dz. U. z 2017 poz. 1056 t.j).
WCAG	Web Content Accessibility Guidelines Wytyczne dla dostępności treści internetowych 2.0 – wachlarz rekomendacji dotyczących tworzenia treści internetowych bardziej dostępnymi. Wdrożenie niniejszych wytycznych sprawi, iż treść stron WWW stanie się dostępna dla szerszego grona użytkowników niepełnosprawnych, w tym dla osób niewidomych i słabo widzących, głuchych i niedosłyszących, osób mających trudności w uczeniu się, a także tych, którzy mają ograniczenia poznawcze, osób niepełnosprawnych ruchowo, z zaburzeniami mowy, nadwrażliwością na światło oraz osób wielorako niepełnosprawnych. Wprowadzenie wytycznych w życie, sprawi również, że treści internetowe będą bardziej przyjazne dla każdego innego użytkownika.
Wielorodzinny budynek mieszkalny	Wielorodzinny budynek mieszkalny oznacza budynek, w którym występują więcej niż 2 lokale mieszkalne (art. 2 pkt. 5 Ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów, Dz. U. z 2018 r. poz.

[i] W razie konieczności umieszczenia w placówce opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego rodzeństwa, za zgodą dyrektora tej placówki oraz po uzyskaniu zezwolenia wojewody, dopuszczalne jest umieszczenie w tym samym czasie większej liczby dzieci (maksymalnie 10).

	966, ze zm.).
Zabytek	Nieruchomość lub rzecz ruchomą, ich części lub zespoły, będące dziełem człowieka lub związane z jego działalnością i stanowiące świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową (w rozumieniu Ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami – Dz.U.2014.1446 z późn. zm.); Wyróżnia się: • zabytek nieruchomy – nieruchomość, jej część lub zespół nieruchomości, o których mowa w definicji zabytku; • zabytek ruchomy – rzecz ruchomą, jej część lub zespół rzeczy ruchomych, o których mowa w definicji zabytku;
Zatrudnienie subsydiowane	Forma pomocy finansowej dla pracodawcy stanowiącą zachętę do zatrudnienia, zakładającą redukcję kosztów ponoszonych przez niego na zatrudnienie pracowników zgodnie z art. 32 i 33 rozporządzenia Komisji Europejskiej (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu (Dz. Urz. UE L 187 z 26.06.2014, str. 1) oraz zgodnie z rozporządzeniem Komisji (UE) nr 1407/2013 z dnia 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis (Dz. Urz. UE L 352 z 24.12.2013, str. 1).
Zatrudnienie wspomagane	Forma zintegrowanego, zindywidualizowanego wsparcia osób z niepełnosprawnościami, mającą na celu uzyskanie oraz utrzymanie zatrudnienia poprzez wsparcie trenera pracy, obejmującą działania motywacyjne, pomoc w określeniu rozwoju zawodowego, umiejętności miękkie, pośrednictwo pracy, oraz wsparcie w miejscu pracy i poza pracą.
Zintegrowane inwestycje terytorialne	Nowe narzędzie rozwoju terytorialnego, o których mowa w art. 36 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 oraz w art. 7 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1301/2013. W ramach RPO WP 2014-2020, ZIT realizowane będą wyłącznie na terenie ROF.
Zintegrowany węzeł przesiadkowy	Miejsce umożliwiające dogodną zmianę środka transportu wyposażone w niezbędną dla obsługi podróżnych infrastrukturę, w szczególności: miejsca postojowe, przystanki komunikacyjne, punkty sprzedaży biletów, systemy informacyjne umożliwiające zapoznanie się zwłaszcza z rozkładem jazdy, linią komunikacyjną lub siecią komunikacyjną.

WYKAZ SKRÓTÓW

A2A	Administration to administration (ang.) usługi administracji dla administracji
A2C	Administration to citizen (ang.) usługi administracji dla obywateli
AKSES	System Akredytacji i Standardów Działania Instytucji Wsparcia Ekonomii Społecznej
AOS	Ambulatoryjna Opieka Specjalistyczna
AOTM	Agencji Oceny Technologii Medycznych
BP	Budżet Państwa
CT	Cel tematyczny
EFRR	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
EFS	Europejski Fundusz Społeczny
EFSI	Europejskie Fundusze Strukturalne i Inwestycyjne
FP	Fundusz Pracy
GBER	General block exemption Regulation (GBER) tj. Rozporządzenie KE nr 651/2014
GDOŚ	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
GIS	Systemy (infrastruktura) informacji przestrzennej
IA	Instytucja audytowa w rozumieniu rozporządzenia ramowego
IC	Instytucja certyfikująca w rozumieniu rozporządzenia ramowego
IK	Instytucja koordynująca
IP	Instytucja pośrednicząca w rozumieniu rozporządzenia ramowego
IP ZIT	Instytucja Pośrednicząca ZIT – Stowarzyszenie ROF
IT	Information technology (ang.) – technologie informacyjne
ITS	Inteligentne Systemy Transportowe
IZ	Instytucja zarządzająca w rozumieniu rozporządzenia ramowego
IZ RPO WP 2014-2020	Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020
JST	Jednostki samorządu terytorialnego
KE	Komisja Europejska
KK	Komitet Koordynujący

KM RPO WP 2014-2020	Komitet Monitorujący Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020
KOWEZiU	Krajowy Ośrodek Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej
KPOŚK	Krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych
KPRES	Krajowy Program Rozwoju Ekonomii Społecznej
KT	Kontrakt Terytorialny
LHS	Linia Hutnicza Szerokotorowa
MAC	Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji
MIiR	Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju
MkiDN	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego
MOF	Miejski Obszar Funkcjonalny
MPiPS	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej
MŚP	Małe i średnie przedsiębiorstwa
NFZ	Narodowy Fundusz Zdrowia
OP	Oś priorytetowa
OSP	Ochotnicza Straż Pożarna
OWES	Ośrodek wsparcia ekonomii społecznej
OZE	Odnawialne źródła energii
PI	Priorytet Inwestycyjny w rozumieniu rozporządzenia ramowego
PO	Program Operacyjny
PO KL 2007-2013	Program Operacyjny Kapitał Ludzki 2007 – 2013
POP	Program Ochrony Powietrza dla strefy podkarpackiej z uwagi na stwierdzone przekroczenie poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM10, poziomu dopuszczalnego pyłu zawieszonego PM2,5 oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu wraz z Planem Działań Krótkoterminowych
PO PW 2014-2020	Program Operacyjny Polska Wschodnia 2014-2020
PO PŻ	Program Operacyjny pomoc Żywnościowa 2014-2020
POWER 2014-2020	Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020
POIiŚ 2014-2020	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko 2014-2020
POZ	Podstawowa Opieka Zdrowotna

PPO	przedsiębiorczy proces odkrywania
PROW 2014-2020	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020
PSeAP	Podkarpacki System e Administracji Publicznej
PUP	Powiatowy Urząd Pracy
PWSZ	Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa
RDW	Ramowa Dyrektywa Wodna
RIS3	Regionalna Strategia Innowacji na rzecz Inteligentnych Specjalizacji
RLM	Równoważna Liczba Mieszkańców
ROF	Rzeszowski Obszar Funkcjonalny
ROPS	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej
RPO WP 2014-2020	Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2014-2020
RUR	Rejestr Usług Rozwojowych
SL2014	Aplikacja główna centralnego systemu informatycznego wspierającego wdrażanie funduszy europejskich w latach 2014-2020 oraz inne systemy będące jego elementami
SZOOP	Szczegółowy Opis Osi Priorytetetowych
TFUE	Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
TIK	Technologie informacyjno-komunikacyjne
UE	Unia Europejska
UP	Umowa Partnerstwa
WPGO	Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Podkarpackiego
WTZ	Warsztat terapii zajęciowej
WUP	Wojewódzki Urząd Pracy w Rzeszowie
ZAZ	Zakład aktywności zawodowej
ZIT	Zintegrowane Inwestycje Terytorialne